

02.05.2012

Kokousaika 02.05.2012 16:00 - 16:51

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rautava, Risto puheenjohtaja
Bryggare, Arto 1. varapuheenjohtaja
poissa: 532 §
Ylikahri, Ville 2. varapuheenjohtaja

Asko-Seljavaara, Sirpa
Hakola, Juha
Halla-aho, Jussi
Helistö, Kimmo
Kantola, Tarja
Moisio, Elina
Oker-Blom, Jan D
Pajamäki, Osku
Rauhamäki, Tatu
Rissanen, Laura
Sumuvuori, Johanna
Loukoila, Eija

poissa: 532 §
varajäsen

Muut

Krohn, Minerva kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
saapui 16:14, poissa: 473 §, 474 §,
osa 475 §, 532 §
Bogomoloff, Harry kaupunginvaltuuston 1.
varapuheenjohtaja
Hiltunen, Rakel kaupunginvaltuuston 2.
varapuheenjohtaja
poistui 16:30, poissa: 476 - 547 §:t
Pajunen, Jussi kaupunginjohtaja
Sauri, Pekka apulaiskaupunginjohtaja
Penttilä, Hannu apulaiskaupunginjohtaja
Räty, Laura apulaiskaupunginjohtaja
Korhonen, Tapio rahoitusjohtaja
Summanen, Juha vs. hallintojohtaja
Tulensalo, Hannu henkilöstöjohtaja
Sarvilinna, Sami kaupunginlakimies
poissa: 532 §
Waronen, Eero viestintäpäällikkö

02.05.2012

Hari, Olli	kaupunginsihteeri
Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
Sippola-Alho, Tanja	kaupunginsihteeri
Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
Saarinen, Erja	apulaiskaupunginsihteeri
Nyfors, Maria	hallintosihteeri

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

§	Asia
473	Kj/1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
474	Kj/2 Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
475	Kj/1 V Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin ja museon toimintaa koskevan konsepti- ja kehitysselvityksen käsittely sekä jatkotoimenpiteistä päättäminen
476	Kj/2 V Kj / Vt Pia Pakarisen aloite koskien ammatillisten oppilaitosten kokonaisvaltaista toimitilasuunnitelmaa
477	Kj/3 V Kj / Vt Lilli Autin aloite koskien talousarvioaloitteiden käsittelyn aikaistamista
478	Kj/4 V Kj / Vt Kati Peltolan aloite alueellisten keskustelujen aloittamisesta hyvinvointihankkeista
479	Kj/5 V Kj / Vt Johanna Sumuvuoren aloite järjestöportaalin perustamisesta
480	Kj/6 V Kj / Vt Osmo Soininvaaran aloite Santahaminan saamiseksi asuinkäyttöön
481	Kj/7 V Kj / Vt Thomas Wallgrenin aloite ydinvoimateollisuudesta irrottautumisesta
482	Kj/8 V Kj / Vt Tuomo Valokaisen ym. aloite Kalasataman kivimurskaamon haittojen minimoimisesta
483	Kj/9 V Kj / Vt Pauli Leppä-ahon ym. aloite vaihtomallimme käyttöön ottamisesta kiinteistöjen kehittämisessä
484	Kj/10 V Kj / Vt Sanna Hellströmin ym. aloite painetusta kunnalliskalenterista luopumisesta
485	Kj/11 V Kj / Vt Sanna Vesikansan aloite Lapinmäen päiväkodin jatkomahdollisuuksien selvittämisestä
486	Kj/12 V Kj / Vt Kimmo Helistön aloite liikkuvan väestön asumisolosuhteiden parantamisesta
487	Kj/13 V Kj / Vt Silvia Modigin aloite Lasten Parlamentin nettisivujen linkin lisäämisestä kaupungin verkkosivuille
488	Kj/14 V Ryj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite penkkien saamiseksi Siilitielle
489	Kj/15 V Ryj / Vt Mari Holopaisen aloite Hakaniemen torin rakennustöiden haittojen vähentämisestä

02.05.2012

490	Kj/16	V Ryj / Vt Emma Karin aloite Kulosaaren melumuurin avaamisesta katutaiteelle
491	Kj/17	V Ryj / Vt Johanna Sumuvuoren aloite rakennusaikaisten ja pysyvien katutaidepaikkojen kartoittamisesta
492	Kj/18	V Ryj / Vt Maija Anttilan aloite koulujen ja päiväkotien ruoan kulutuksen tehostamisesta ja ylijäämän hyödyntämisestä
493	Kj/19	V Ryj / Vt Arja Karhuvaaran aloite erityispysäköintiluvasta työtehtävien pysäköinnin sujuvoittamiseksi
494	Kj/20	V Ryj / Vt Sari Näreen aloite näkövammaisten liikkumisen helpottamisesta
495	Kj/21	V Ryj / Vt Tuomo Valokaisen aloite metron iltaliikenteen lisäämisestä
496	Kj/22	V Ryj / Vt Laura Kolben aloite kantakaupungin joulu- ja talvivalaistuksesta
497	Kj/23	V Kaj / Vt Elina Moision aloite asumisen kustannusten alentamisesta autopaikkamääräyksiä väljentämällä
498	Kj/24	V Kaj / Vt Sari Näreen aloite uimaranta-alueen kaavoittamisesta erityisryhmille
499	Kj/25	V Kaj / Vt Tea Vikstedtin aloite luettelon laatimiseksi tontinvuokraamisen lajeista ja hinnoista
500	Kj/26	V Kaj / Vt Pauli Leppä-ahon aloite tonttien markkina-arvon määrittämisestä
501	Kj/27	V Kaj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite Herttoniemen Karhutien osittaisesta muuttamisesta pihakaduksi
502	Kj/28	V Kaj / Vt Kati Peltolan aloite kevyen- ja joukkoliikenteen lisäämisestä
503	Kj/29	V Kaj / Vt Tuomas Rantasen aloite etnisten ja eksoottisten tuotteiden kauppahallin sijoittamisesta Itäkeskukseen
504	Kj/30	V Kaj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite selvityksestä Itäväylän kattamisesta asuntorakentamista varten
505	Kj/31	V Kaj / Vt Maija Anttilan aloite kantakaupungin täydennysrakentamisen edistämisestä
506	Kj/32	V Kaj / Vt Kauko Koskisen aloite jalankulkijoiden turvallisuuden parantamisesta
507	Kj/33	V Kaj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite Viikintien turvallisuuden

02.05.2012

---

		parantamisesta
508	Kj/34	V Kaj / Vt Pia Pakarisen aloite ranta-alueiden kaavoituksen kokonaissuunnitelman laatimisesta
509	Kj/35	V Kaj / Vt Nina Suomalaisen aloite Pakilantien turvallisuuden parantamisesta
510	Kj/36	V Stj / Vt Tea Vikstedtin aloite sähköisestä ajanvarausjärjestelmästä
511	Kj/37	V Stj / Vt Pia Pakarisen ym. aloite vanhusten palveluasumisen puitesopimuskilpailutuksen kriteereistä
512	Kj/38	V Stj / Vt Essi Kuikan aloite kuparisista kosketuspinoista
513	Kj/39	V Stj/ Vt Tuomo Valokaisen aloite vanhemmille ihmisille suunnattujen keskustelutilaisuuksien järjestämisestä
514	Kj/40	V Stj / Vt Kati Peltolan ym. aloite palvelusetelikokeilun vaikutusten selvittämisestä
515	Kj/41	V Stj / Vt Yrjö Hakasen ym. aloite aktiivipassin käyttöönoton selvittämisestä
516	Kj/42	V Stj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite työttömien aktiivipassista
517	Kj/43	V Stj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon ym. valtuustoaloite asunnottomien tilapäismajoituksen lisäämisestä
518	Kj/44	V Stj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon ym. aloite asunnottomien Yökahvila Kalkkersin aukiolon lisäämisestä
519	Kj/45	V Stj / Vt Sari Näreen aloite hoitotahtorekisteristä
520	Kj/46	V Stj / Vt Sirpa Puhakan aloite varahenkilöstöstä ja palkkapolitiikasta
521	Kj/47	V Sj / Vt Sari Näreen ym. aloite yläaste- ja lukioikäisten kouluunmenoajan kohtuullistamisesta
522	Kj/48	V Sj / Vt Kati Peltolan aloite suunnitelman tekemisestä nuorisotakuun toteuttamiseksi
523	Kj/49	V Sj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon ym. valtuustoaloite työttömien liikuntamahdollisuuksien parantamisesta
524	Kj/50	V Sj / Vt Maija Anttilan ym. aloite Jätkäsaaren liikuntapaikoista
525	Kj/51	V Sj / Vt Silvia Modigin ym. aloite Musiikkitalon konserttien heijastamisesta Töölönlahden ulkotilaan
526	Kj/52	V Sj / Vt Kauko Koskisen ym. aloite Pukinmäen Taidetalon toiminta-

02.05.2012

avustuksen korottamisesta

- 527 Kj/53 V Sj / Vt Terhi Koulumiehen ym. aloite tukiasemien radiotaajuisten säteilyn raja-arvojen käyttöön otosta kouluissa
- 528 Kj/54 V Sj / Vt Juho Romakkaniemen ym. valtuustoaloite Sibelius-konserttien järjestämisestä Sibelius-monumentilla
- 529 Kj/55 V Sj / Vt Sirkku Ingervon ym. aloite maksuttomasta kausi-influenssarokotuksesta kaupungin henkilöstölle
- 530 Kj/56 V Sj / Vt Mirka Vainikan ym. valtuustoaloite lasten ja nuorten terveystottumusten selvittämisestä
- 531 Kj/57 V Sj / Vt Terhi Mäen ym. aloite tukitoimintoja toteuttavien tuuraajapoolien käyttöönoton selvittämisestä
- 532 Kaj/1 V Haagan kortteleiden 29005 - 29008, tonttien 29009/1 - 4, kortteleiden 29012 - 29014 ym. alueiden (Isonnevan alue) asemakaavan muuttaminen (nro 11938)
- 533 Sj/1 V Eron myöntäminen kirjastotoimen johtajalle eläkkeelle siirtymisen vuoksi
- 534 Kj/3 Määrärahan myöntäminen Khn käyttövaroista vuoden 2012 suurtapahtumien tuotantojärjestelyihin
- 535 Kj/4 Lausunto Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt - loppuraportista
- 536 Kj/5 Valtuutettu Sari Näreen toivomusponsi koskien mahdollisuutta saada ylempien viranhaltijoiden sidonnaisuudet läpinäkyviksi
- 537 Kj/6 Valtuutettu Seija Muurisen toivomusponsi koskien Kalasataman keskuksen rakennustöiden aikaisen liikenteen sujuvuuden varmistamista
- 538 Kj/7 Kaupunginvaltuuston 25.4.2012 tekemien päätösten täytäntöönpano
- 539 Kj/8 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
- 540 Kj/9 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
- 541 Ryj/1 Pelastuskomentajan viran haettavaksi julistaminen
- 542 Ryj/2 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
- 543 Kaj/1 Vt Eija Loukoilan toivomusponsi Kalasataman keskuksen hankkeen etenemisen seurannasta

02.05.2012

544	Kaj/2	Kiinteistöviraston osastopäällikön, kiinteistöjen kehittämisspäällikön viran täyttäminen
545	Kaj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
546	Stj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
547	Sj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

02.05.2012

Kj/1

§ 473

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Rissasen (varalla Moisio) ja Bryggaren (varalla Kantola) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Rissasen (varalla Moisio) ja Bryggaren (varalla Ojala) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

02.05.2012

Kj/2

§ 474

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

02.05.2012

Kj/1

§ 475

V Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin ja museon toimintaa koskevan konsepti- ja kehitysselvityksen käsittely sekä jatkotoimenpiteistä päättäminen

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hylätä hankkeen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Jussi Halla-aho: Ehdotus kaupunginhallituksen esitykseksi:

"Kaupunginvaltuusto päättäne

- merkitä tiedoksi Solomon R. Guggenheim -säätiön toteuttaman Guggenheim Helsinki -museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin ja museon toimintaa koskevan liitteenä 1 olevan konsepti- ja kehitysselvityksen

- ettei selvityksen johdosta ryhdytä enempiin toimenpiteisiin ja että museohanke lopetetaan."

Vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Eija Loukoila: Kaupunginhallitus päättäne merkitä selvityksen tiedoksi ja hylätä hankkeen.

Vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Hylkäsehdotus:

Elina Moisio: Kaupunginhallitus hylkää hankkeen.

Kannattajat: Osku Pajamäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kaupunginhallitus hylkää hankkeen.

02.05.2012

Kj/1

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Juha Hakola, Kimmo Helistö, Jan D Oker-Blom, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen

Ei-äännet: 8

Arto Bryggare, Jussi Halla-aho, Tarja Kantola, Eija Loukoila, Elina Moisio, Osku Pajamäki, Johanna Sumuvuori, Ville Ylikahri

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Matti Malinen, konserniyksikön päällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki
- 2 Memorandum of Understanding
- 3 Guggenheim Helsinki: konsepti- ja kehitysselvitys (suomennos)
- 4 Guggenheim Helsingfors: koncept och utvecklingsstudie (ruotsinnos)
- 5 Aiesopimus (suomennos)
- 6 Avsiktsförklaring (ruotsinnos)
- 7 Guggenheim Helsinki -museohankkeen kustannukset Helsingin kaupungille

Otteet

Ote

Solomon R. Guggenheim Säätiö
Suomen Kulttuurirahasto
Svenska Kulturfonden

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne

- merkitä tiedoksi Solomon R. Guggenheim -säätiön toteuttaman Guggenheim Helsinki -museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin ja museon toimintaa koskevan liitteenä 1 olevan konsepti- ja kehitysselvityksen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- hyväksyä, että museohankkeen kehitystyötä jatketaan yhteistyössä Solomon R. Guggenheim -säätiön kanssa osapuolten välisen liitteenä 2 olevan aiesopimuksen pohjalta toteuttamalla em. sopimuksen toinen vaihe seuraavasti:

- 1 Helsingin kaupunki perustaa näyttely- ja muuta museotoimintaa varten suomalaisen säätiön, jossa kaupunki käyttää määräysvaltaansa nimeämiensä hallituksen jäsenten kautta
- 2 Helsingin kaupunki käynnistää viipymättä museorakennuksen arkkitehtuurikilpailun lähtökohtana rakennuksen sijoittaminen Katajanokalle ns. Kanavaterminaalintontille

- ja oikeuttaa

- 3 kaupunginhallituksen päättämään Guggenheim Helsinki - säätiön perustamisesta ja luovuttamaan säätiön säädepääomaksi 500 000 euroa
- 4 kaupunginhallituksen ylittämään vuoden 2012 talousarvion kohdalla 1 04 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi merkittyä määrärahaa 2 800 000 eurolla käytettäväksi Guggenheim Helsinki - säätiön säädepääoman maksamiseen, Solomon R. Guggenheim -säätiölle maksettavan rajoitetun lisenssin maksamiseen ja Solomon R. Guggenheim -säätiöltä hankittavien asiantuntijapalveluiden rahoittamiseen sekä hankkeen toisesta vaiheesta aiheutuviin muihin kuluihin.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäne hyväksyä, että museohankkeen vaiheittaista kehitystyötä jatketaan yhteistyössä Solomon R. Guggenheim -säätiön kanssa seuraavien periaatelinjausten pohjalta:

- 1 Guggenheim Helsinki -säätiön perustamisessa, sen toiminnan rahoittamisessa sekä museon rakennuttamisessa edetään osapuolten välisen aiesopimuksen pohjalta
- 2 museorakennuksen rakennuttaa Helsingin kaupunki tai sen perustama kiinteistöyhtiö
- 3 perustettavan Guggenheim Helsinki -säätiön museo- ja muun toiminnan mahdollistava

Guggenheim-lisenssimaksu katetaan Helsingin kaupungin ulkopuolisella rahoituksella.

Edelleen kaupunginvaltuusto päättäneen kehottaa kaupunginhallitusta tuomaan Guggenheim Helsinki -museohanketta koskevan esityksen valtuuston hyväksyttäväksi niin, että valtuusto voi päättää vuoden 2013 syksyllä siirtymisestä museon rakennuttamis- ja toiminnan käynnistämistä vaiheisiin (kolmas ja neljäs vaihe).

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättäneen todeta, että valtuuston nyt tekemän päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että Solomon R. Guggenheim -säätiön hallitus tekee Guggenheim Helsinki -museohanketta koskevan vastaavan päätöksen.

Tiivistelmä

Guggenheim Helsinki -museohanke on käynnistetty monivaiheisena kaupungin ja Solomon R. Guggenheim -säätiön välisenä suunnittelu- ja kehitystyönä. Myös päätöksenteon on tarkoitus tapahtua vaiheittain. Valmistuneen selvitystyön jälkeen (ensimmäinen vaihe) seuraa museohankkeen suunnittelu- ja kehitystyön jatkovaihe (toinen vaihe), joka päättyy arkkitehtuurikilpailun tulosten julkistamiseen. Tätä on tarkoitus seurata museon rakennuttamisajan kattava ns. ylösajovaihe (kolmas vaihe) ja museon toiminnan käynnistäminen (neljäs vaihe).

Hankkeessa ehdotetaan nyt, että valtuusto päättäisi siirtymisestä jatkovaiheeseen (toinen vaihe) yhteistyössä Solomon R. Guggenheim -säätiön kanssa Guggenheim Helsinki -museon perustamismahdollisuuksia koskevan konsepti- ja kehitysselvityksen johtopäätösten pohjalta. Jatkovaiheessa toteutetaan museorakennuksesta kansainvälinen arkkitehtuurikilpailu ja perustetaan ehdotettujen periaatelinjausten mukaisesti Guggenheim Helsinki -museon toimintaa varten säätiö, jolle haetaan yleishyödyllistä asemaa. Säätiö huolehtii myös ulkopuolisen rahoituksen hankkimisesta.

Arkkitehtuurikilpailun lähtökohdaksi ehdotetaan museorakennuksen sijoittamista kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan nykyisen Kanavaterminaalien paikalle. Museon kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4 000 neliometriä.

Jatkovaiheen käynnistyminen edellyttää, että Solomon R. Guggenheim -säätiö tekee vastaavan museohankkeen kehitystyötä koskevan päätöksen.

Jatkovaiheesta ja hankekokonaisuudesta solmitaan osapuolten kesken aiesopimus.

Museohankkeen toisen vaiheen kustannukset kohdistuvat vuosille 2012–2013 ja ovat kaupungille 4,8 miljoonaa euroa, joista 1,5 milj. euroa palautuu kaupungille myöhemmin edellyttäen, että hankkeessa edetään kolmanteen ja neljänteen vaiheeseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön ilmoituksen mukaan ministeriö tulee osallistumaan museohankkeen arkkitehtuurikilpailun kustannuksiin. Ministeriön osallistumisen edellytyksenä on ollut, että puun käyttäminen rakennusmateriaalina toteutetaan aiesopimusluonnoksen 29 kappaleen mukaisesti. Kaupungille toisesta vaiheesta aiheutuvat kustannukset alenevat tällöin 800 000 eurolla.

Museohankkeen toisen vaiheen yhteydessä valmistellaan erillisen selvitystyön pohjalta kaupungin taidemuseon toiminta- ja hallintomallia koskevat muutokset ja esitykset.

Museohanke on kaupunginvaltuuston hyväksymien strategialinjausten mukainen. Toteutuessaan hankkeella olisi merkittävä kulttuuripoliittinen vaikutus ja Guggenheim Helsinki -museo täydentäisi suomalaista museokenttää. Museohanke vahvistaisi toteutuessaan Helsingin ja koko maan kansainvälistä näkyvyyttä, kulttuurista vaikuttavuutta ja matkailullista vetovoimaisuutta sekä elinkeinoelämää ja työllisyyttä. Museorakennuksen suunnittelussa tavoitellaan moderneja puurakentamisratkaisuja ja edistetään samalla merkittävästi Suomen elinkeinoelämän kannalta tärkeää puurakentamista ja -osaamista.

Esittelijä

Tausta

Kaupunginhallitus hyväksyi 17.1.2011 (§ 32) Solomon R. Guggenheim -säätien ja Helsingin kaupungin välisen sopimuksen Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin sekä museon toimintaa koskevan konsepti- ja kehityselvityksen laatimisesta. Selvitystyön käynnistämisen lähtökohtana oli ainutlaatuisen ja toimintakonseptiltaan innovatiivisen kansainvälisen museon kehittäminen.

Selvitystyön määräajaksi sovittiin 30.12.2011. Selvitys valmistui sille asetetussa määräajassa. Selvitystyö julkistettiin Helsingin kaupungin pyynnöstä 10.1.2012 Finlandia-talossa järjestetyssä seminaarissa. Seminaarin aineisto on nähtävillä kaupungin verkkosivuilla www.hel.fi/guggenheim-study.

Selvitystyön on tehnyt Solomon R. Guggenheim -säätio.

Solomon R. Guggenheim -säätio on perustettu Yhdysvalloissa vuonna 1937 ja ensimmäinen museo avattiin New Yorkissa vuonna 1939. Säätioillä on museot ja kokoelmia tällä hetkellä New Yorkin lisäksi

Venetsiassa (The Peggy Guggenheim Collection), Bilbaossa (The Guggenheim Museum Bilbao) ja Berliinissä (The Deutsche Guggenheim). Saadun tiedon mukaan Berliinissä sijaitsevan museon toimintaa koskeva kumppanuussopimus päättyy vuoden 2012 lopussa. Abu Dhabin Guggenheim-museo on rakennusvaiheessa. Guggenheim-museot ovat vetovoimaisia matkailukohteita ja niiden taidekokoelmat ovat maailmanlaajuisesti arvostettuja. Säätiön kansainvälinen museoverkosto edistää nykykuvataiteilijoiden työtä ja tunnettuutta eri puolilla maailmaa.

Selvitystyössä Solomon R. Guggenheim -säätiö on käyttänyt myös ulkopuolisia asiantuntijoita (mm. LaPlaca Cohen, Boston Consulting Group, Roschier, Cooper, Robertson & Partners). Lisäksi kaupungin edustajat ovat toimittaneet säätiölle sen selvitystyön toteuttamista varten tarvitsemaa tausta- ja muuta aineistoa. Kaupungin puolelta selvitystyön yhteyshenkilönä on toiminut kaupungin taidemuseon johtaja Janne Gallen-Kallela-Sirén. Työn etenemistä seuraamaan nimettiin kuusijäseninen ohjausryhmä, johon säätiö ja kaupunki nimesivät kumpikin kaksi jäsentä, Suomen Kulttuurirahasto yhden jäsenen ja Svenska Kulturfonden yhden jäsenen.

Selvitystyön yhteydessä on mm. haastateltu tai muuten oltu yhteydessä yli 300:aan eri toimialoja edustavaan henkilöön. Selvitystyöhön on sisällynyt myös vierailuja paikallisissa ja alueellisissa kulttuurikohteissa ja taidelaitoksissa sekä taiteilijoiden ja taidealan ammattilaisten sekä keskeisten sidosryhmien edustajien tapaamisia.

Selvitystyön aikana kaupunginvaltuustolle järjestettiin asiassa 6.6.2011 informaatio- ja keskustelutilaisuus.

Guggenheim Helsinki -museon perustamismahdollisuuksia koskeva konsepti- ja kehityselvitys

Selvitystyöstä on laadittu englanninkielinen, 183-sivuinen raportti "Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki", joka on tämän asiakohdan käsittelyn pohjana ja esityslistan tämän asian liitteenä 1.

Oheismateriaalina on raportin suomenkielinen käännös liitteenä 3 ja ruotsinkielinen käännös liitteenä 4.

Selvitystyössä on arvioitu Helsingin edellytyksiä toimia kansainvälisen museoverkoston jäsenenä ja Guggenheim-museokohteena sekä esitelty museon perustamisen mahdollisuuksia.

Selvitys on tehty seuraavista näkökulmista:

- Yhteenveto historiallisesta ja kulttuurisesta toimintaympäristöstä

- Kartoitus olemassa olevista suomalaisista ja keskeisistä pohjoismaisista kuvataiteen alalla toimivista taidelaitoksista ja suhteesta muihin kulttuuri- ja taidelaitoksiin Suomessa sekä Suomen lähialueilla ja erityisesti metropolialueella
- Museon suhde Helsingin kaupungin taidemuseoon ja sen toiminnan kehittämiseen
- Museon missio ja toiminta-ajatus
- Museon taiteellinen ja taidekasvatuksellinen ohjelmisto
- Museon toiminta osana kansainvälistä Guggenheim-museoverkostoa ja suhde verkoston muihin jäsenmuseoihin
- Markkinatutkimus ja talousvaikutusten arviointi, jossa huomioitu museon investointikustannukset, toimintakustannukset, tulo- ja menoarvot, suorat ja epäsuorat talousvaikutukset, kävijämääräennusteet, elinkeinopoliittiset vaikutukset sekä talousvaikutukset kuntatalouteen ja valtiontalouteen
- Museon hallintomalli ja -rakenne, oikeudellinen suhde Solomon R. Guggenheim -säätiöön sekä museon kehittämisprosessi
- Museorakennuksen sijaintipaikan arviointi, tarveselvitys ja rakennuksen tilaohjelma.

Selvitysraporttiin on sisällytetty selvitystyön tulokset ja arviot. Raportin alussa Yhteenveto-luvussa on tiivistelmä selvityksen tuloksista ja johtopäätöksistä. Raportti sisältää mm. vertailevan analyysin, ehdotuksen uuden museon missiosta ja sen taiteellista ohjelmaa koskevista lähtökohdista, markkinatutkimuksen, talousvaikutusten arvioinnin, esityksen museon hallintorakenteesta sekä alustavan rakennus- ja tilaohjelman. Niitä seuraa sarja suosituksia ja johtopäätöksiä. Selvityksessä otetaan myönteinen kanta Guggenheim Helsinki -museon perustamiseen Eteläsataman rantaan kaupungin omistamalle ns. Kanavaterminaalin tontille.

Lausunnot

Kaupunginhallitus toteaa, että keskeisiltä lauta- ja johtokunnilta pyydettiin 21.2.2012 mennessä lausunto Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin ja museon toimintaa koskevasta konsepti- ja kehityselvityksestä.

Taidemuseon johtokunnan lausunnossa (16.2.2012) tarkastellaan tehtyä selvitystä taidemuseon nykyisen ja tulevan toiminnan kannalta. Johtokunta esittää kantaan, että jos Helsinkiin perustetaan Guggenheim-museo, sen ulkopuolelle jääviä taidemuseotehtäviä hoitaa oma Helsingin taidemuseo -niminen hallinnollinen yksikkö. Taidemuseolle jäävät tehtävät tulee määritellä. Kluuvin gallerian toiminta on turvattava. Johtokunta esittää huolensa mm. taidemuseon kokoelmien tulevaisuudesta, tilaratkaisuista, määrärahoista ja erityisesti henkilöstön asemasta. Johtokunta toteaa, että Guggenheim Helsinki -

hanke on merkittävä, maailmanlaajuisesti huomioitu kulttuurihanke. Johtokunta pitää kaupungin valmiutta panostaa Guggenheim-hankkeeseen todellisena kulttuuritekona ja on myös hyvillään siitä, että kaupunki haluaa panostaa taidemuseotoimintaan.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa lausunnossaan (14.2.2012), että hanke lisäisi parhaimmillaan kaupungin kansainvälistä näkyvyyttä ja tunnettavuutta. Museo toimisi keskeisenä nähtävyytenä, joka kiinnostaisi monenlaisia yleisöjä kansallisesti ja kansainvälisesti. Ehdotettua sijaintia lautakunta pitää hyvin julkiselle rakennukselle soveltavana. Lautakunta pitää taidekasvatustyöhön liittyvää tavoitetta kannatettavana. Lautakunta käsittelee mm. museohankkeen taloutta ja kävijämääräennustetta sekä kiinnittää hallintomallissa huomiota säätiöiden toimintaa koskevien tietojen avoimuuteen. Lautakunnan mielestä museon kokoelmia koskeviin linjauksiin tarvitaan täsmennyksiä. Samoin hankkeen jatkovalmistelussa tarvitaan täsmennyksiä säätiön talouden hoitamiseen ja hallintokuntien työnjakoon, joita koskevat selvitykset tulee tehdä yhteistyössä. Lautakunta pitää kaupungin oman taidemuseon kehittämiseen liittyviä kysymyksiä hyvin merkittävänä arvioitaessa kuvataiteen edistämisen tulevaisuuden kysymyksiä.

Kaupunginmuseon johtokunta ottaa lausunnossaan (15.2.2012) kantaa ensisijaisesti tarkempaa jatkoselvitystä edellyttävään kaupungin organisaatioon edelleen jäävien taidemuseotoimintojen järjestämiseen, muutoksen vaikutuksiin, talouteen ja valtionosuuksiin liittyviin seikkoihin sekä aluetaidemuseo- ja maakuntamuseotoimintoihin. Johtokunta tuo esiin myös kaavaillun museorakennuksen paikkaan liittyviä reunaehtoja. Suunnittelun lähtökohdaksi tulee ottaa kulttuuriympäristöön sisältyvien arvojen säilyminen. Museohankkeen voi nähdä johtokunnan mielestä toteuttavan kaupungin strategiaohjelmaa ja se on linjassa elinkeinostrategian tavoitteiden kanssa. Selvityksen rahoituslaskelmat perustuvat poikkeuksellisille ja haasteellisille kävijämääräoletuksille. Johtokunta olisi toivonut selvitykseltä myös tarkempaa riskianalyysiä, koska kyseessä on kaupungilta huomattavan suuri panostus kulttuuriin. Johtokunta pitää kaupungin taidemuseon kehittämiseen liittyviä kysymyksiä aivan keskeisinä arvioitaessa selvityksen vaikutuksia. Johtokunta katsoo, että kaupungin taidemuseon kokoelmatoimintojen siirtämisellä kaupunginmuseon toimintojen yhteyteen jatkossa erikseen tutkittavalla tavalla voitaisiin saavuttaa monenlaisia hyötyjä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee lausunnossaan (7.2.2012) museorakennuksen sijaintia, laajuutta ja kaupunkikuvaa sekä asemakaavallisia ja liikenteellisiä sekä näihin liittyviä mahdollisia jatkotoimia. Lautakunnan mukaan julkisena rakennuksena Guggenheim-museo sopii hyvin keskeiselle ja arvokkaalle paikalle

02.05.2012

Kj/1

kaupungin keskustassa. Museo on selvityksessä esitetyssä laajuudessa sijoitettavissa hyvin alueelle. Lautakunta katsoo, että rakennuksesta tulee järjestää kansainvälinen yleinen arkkitehtuurikilpailu. Asemakaavan muuttamisen pohjaksi tarvitaan korkealuokkainen suunnitelma.

Kiinteistölautakunta toteaa lausunnossaan (9.2.2012), että Katajanokan Kanavaterminaalin alue on nykyisellään vajaakäytössä ja pitää perusteltuna keskeisen ja kaupunkikuvallisesti merkittävän alueen maankäytön tehostamista. Toteutuessaan hanke tukisi Eteläsataman alueen kehittämistä ja torikortteleiden elävöittämistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan, kiinteistölautakunnan, kulttuuri- ja kirjastolautakunnan sekä taidemuseon ja kaupunginmuseon johtokuntien lausunnot sisältyvät kokonaisuudessaan päätöshistoriaan.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että taidemuseon johtaja on ollut esittelijänä edellä selostettua lausuntoasiaa käsiteltäessä taidemuseon johtokunnassa. Hänen asemastaan virinnee julkisen keskustelun ja laillisuusvalvonnan näkökulma on käsitelty erikseen kaupunginhallituksessa. Kaupunginhallitus totesi 12.3.2012 (§ 268) hallintokeskuksen oikeuspalveluissa laaditun oikeudellisen arvion perusteella, ettei taidemuseon johtaja ole esteellinen Guggenheim Helsinki -hanketta koskevassa päätöksenteossa.

Selvitystyön arviointia

Selvitystyön tarkoituksena ja tavoitteena oli arvioida soveltuuko Helsinki kohteena Guggenheim-museon perustamiselle, kehittää mahdolliselle museolle toiminnallinen ja taiteellinen konsepti, selvittää sen talousvaikutukset, laatia arvio museon sijaintipaikasta ja investointikustannuksista, laatia alustava tilaohjelma, selvittää Guggenheim Helsinki -museon hallintomalli sekä määrittää museon suhde muihin Guggenheim-verkoston jäsenmuseoihin ja alan toimijoihin Helsingissä, Suomessa, Pohjoismaissa ja Venäjällä (erityisesti Pietarissa ja Moskovassa).

Kaupunginhallitus toteaa, että laadittu laajamittainen selvitys täyttää nämä tavoitteet ja selvitys valmistui sille asetetussa aikataulussa. Edellä selostetuissa lauta- ja johtokuntien lausunnoissa esitetyt täsmennys- ja selvitystarpeet ovat pääosin sellaisia, jotka tulevat huomioitaviksi museohankkeen jatkovaiheissa.

Kaupunginhallitus katsoo, että selvitystyö antaa hyvän asiapohjan museohankkeen jatkovalmistelulle ja päätöksenteolle siirtymisestä hankkeen toiseen vaiheeseen.

Museohankkeen etenemissuunnitelma vaiheittain

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallitus toteaa, että museohankkeen toteutuksessa on tarkoitus edetä vaiheittain. Valmistuneen selvitystyön pohjalta (ensimmäinen vaihe, selvitysvaihe) tarkoituksena on käynnistää museohankkeen jatkovaihe (toinen vaihe). Tätä seuraa museon rakennuttamisvaihe (kolmas vaihe) ja museon toiminnan käynnistäminen (neljäs vaihe).

Monivaiheisen suunnittelu- ja kehitystyön pohjana on aiesopimus, jossa Helsingin kaupunki ja Solomon R. Guggenheim -säätö sitoutuvat toteuttamaan museohankkeen toisen vaiheen ja ilmaisevat aikeensa edetä hankkeen myöhempisiin vaiheisiin erikseen niin päätettäessä mainitussa sopimuksessa kuvatulla tavalla.

Aiesopimusluonnos on laadittu englannin kielellä. Aiesopimusluonnos on esityslistan tämän asiakohdan liitteenä 2. Oheismateriaalina on aiesopimuksen suomenkielinen käännös liitteenä 5. Ruotsinkielinen käännös valmistuu kaupunginvaltuuston kokoukseen mennessä tämän asian liitteeksi 6.

Jatkovaihe (toinen vaihe)

Museohankkeen toinen vaihe käynnistyy aiesopimuksen allekirjoittamisesta ja päättyy museorakennuksen arkkitehtuurisuunnitelman julkistamiseen. Vaiheen aikana perustetaan Guggenheim Helsinki -säätö ja järjestetään museorakennuksen suunnittelua koskeva arkkitehtuurikilpailu.

Helsingin kaupunki ryhtyy heti osapuolten allekirjoitettua aiesopimuksen Guggenheim Helsinki -säätön perustamistoimiin. Säätö keskittyy jatkovaiheen aikana Helsingin kaupungin ulkopuolisen rahoituksen hankkimiseen museohanketta varten.

Säätön hallitus muodostetaan aiesopimuksen mukaan siten, että Helsingin kaupunki nimeää hallituksen puheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä Solomon R. Guggenheim -säätö hallituksen varapuheenjohtajan ja kaksi muuta jäsentä.

Vuonna 2012 Helsingin kaupunki (kaupunkisuunnitteluvirasto yhteistyössä kaupungin taidemuseon kanssa) järjestää avoimen kansainvälisen museorakennuksen arkkitehtuurikilpailun lähtökohtana museorakennuksen sijoittaminen Katajanokalle ns. Kanavaterminaalin tontille.

Solomon R. Guggenheim -säätön johto ja säätön asiantuntijahenkilökunta ja konsultit osallistuvat kaupunkisuunnitteluviraston ja kaupungin taidemuseon kanssa kilpailun suunnitteluun ja kilpailuohjelman laatimiseen, tulosten arviointiin eri vaiheissa sekä viestintään.

Arkkitehtuurikilpailu toteutetaan em. aiesopimuksen ja osapuolten välillä solmittavan arkkitehtuurikilpailua koskevan sopimuksen mukaisesti. Kilpailu järjestetään avoimena ja yksivaiheisena. Kilpailun keskeiset perusteet on määriteltävä aiesopimuksessa ja sen yksityiskohdat määritellään aiesopimuksen perusteella laadittavassa arkkitehtuurikilpailua koskevassa sopimuksessa. Kilpailun keskeisiin perusteisiin (aiesopimuksen 5 jakso) kuuluvat muun muassa kilpailun avoimuus, kilpailuohjelman perustuminen konsepti- ja kehitysselvityksen rakennusohjelmaan, kestävän kehityksen periaatteisiin ja taloudellisiin johtopäätöksiin, kilpailijoiden kannustaminen hyödyntämään puuta modernina rakennusmateriaalina ja keskeisimpänä se, että Guggenheim Helsinki -museorakennus tulee olemaan huomattava arkkitehtoninen maamerkki.

Kilpailun palkintolautakuntaan tulee yhtä monta Helsingin kaupungin ja Guggenheimin nimeämää jäsentä. Lisäksi osapuolet nimeävät yhdessä yhden asiantuntijajäsenen ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA kaksi jäsentä. Palkintolautakunnan puheenjohtajana toimii Helsingin kaupungin nimeämä jäsen.

Aiesopimuksessa todetaan myös, että jos osapuolet toisen vaiheen lopussa päätyvät siihen, etteivät ne etene Guggenheim Helsinki -museohankkeessa, Helsingin kaupungilla on käyttöoikeus voittaneisiin ja/tai lunastettuihin kilpailuehdotuksiin Helsinkiin sijoitettavan taidemuseon rakennuttamishankkeen jatkamiseksi.

Toisen vaiheen (vuodet 2012–2013) kustannukset kaupungille muodostuvat seuraavasti:

- museorakennuksen arkkitehtuurikilpailu 1,2 milj. euroa
- asiantuntijapalkkiot Solomon R. Guggenheim -säätiolle yhteensä 1,4 milj. euroa (1,9 milj. US dollaria)
- kaupungin muut kulut 0,2 milj. euroa
- säätion perustaminen, säädepääoma 0,5 milj. euroa
- maksu Solomon R. Guggenheim -säätiolle rajoitetusta lisenssistä 1,5 milj. euroa (2,0 milj. US dollaria)

Yhteensä 4,8 milj. euroa

Yllä olevassa erittelyssä summat on ilmoitettu myös US dollarimääräisinä silloin, kun niiden maksuperuste on dollarimääräinen ja ne perustuvat suoraan aiesopimukseen (valuuttakurssina 1 euro = 1,3 US dollaria per 13.4.2012). Solomon R. Guggenheim -säätiolle maksettaviin palkkioihin on lisäksi sovittu vuosittainen indeksitarkistus.

Työ- ja elinkeinoministeristön osallistuessa kustannuksiin 0,8 milj. eurolla kaupungille aiheutuvat kustannukset toisesta vaiheesta ovat 4,0 milj. euroa.

Kaupungin toimesta vuonna 2012 maksettava 1,5 milj. euroa rajoitetun lisenssin käyttöoikeudesta hyvitetään aiesopimuksen mukaan perustettavan Guggenheim Helsinki -säätion toimesta kaupungille siinä vaiheessa kun säätio on saanut kerättyä kaupungin ulkopuolisella rahoituksella katettavan lisenssimaksun kokonaan.

Määrärahavaraukset vuodelle 2012

Guggenheim Helsinki -museon toisen vaiheen määrärahavaraukset vuodelle 2012 ovat yhteensä 4,0 milj. euroa.

Arkkitehtuurikilpailun kustannukset (1,2 milj. euroa) on tarkoitus rahoittaa vuoden 2012 talousarvion kohdalta 8 29 04 Kehittämishankkeet, Khn käytettäväksi, ja muut vuodelle 2012 kohdistuvat kustannukset (2,8 milj. euroa) esitetään rahoitettavaksi vuoden 2012 talousarvion kohdalle 1 04 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi merkityn määrärahan ylityksenä.

Kolmas vaihe ja neljäs vaihe

Vuoden 2013 syksyllä tehdään päätös siitä, toteutetaanko museohanke ja rakennutetaanko Helsinkiin Guggenheim-museo. Päätöksen tekee Helsingin kaupunginvaltuusto. Edellytyksenä on lisäksi, että myös Solomon R. Guggenheim -säätion hallitus tekee samansisältöisen päätöksen.

Valtuuston päätös tehdään arkkitehtuurikilpailun tulosten pohjalta sen jälkeen, kun osapuolet ovat kilpailun päätyttyä neuvotelleet ja sopineet yhdessä siitä, mikä suunnitelma voittajien ja/tai lunastettujen suunnitelmien joukosta ehdotetaan valittavan toteutettavaksi. Tällöin valtuustolla on tiedossa toteutettavaksi esitettävän investoinnin rahallinen arvo. Myös tarvittava asemakaavan muutos kuuluu osana rakennuttamista edeltävään prosessiin. Samassa yhteydessä päätetään rakennushankkeen toteutustapa ja mahdollisen kiinteistöyhtiön perustaminen.

Valtuuston myönteinen päätös kolmanteen ja neljänteen vaiheeseen siirtymisestä merkitsee hankkeen jatkumista seuraavien pääperiaatteiden mukaisesti.

Kaupungin ja Solomon R. Guggenheim -säätion välillä solmittavissa kolmessa museohankkeen kolmatta ja neljättä vaiheita koskevassa sopimuksessa määritellään museohankkeen seuraavien vaiheiden yksityiskohdat. Sopimukset koskevat osapuolten välisiä lisenssioikeuksia, museon rakennuttamista sekä museon ohjelmaa ja hallintoa. Sopimukset ovat

– rakennuttamisvaiheen sopimus

02.05.2012

Kj/1

- ohjelma- ja hallintosopimus
- lisenssisopimus.

Guggenheim Helsinki -museon strateginen suunnittelutyö ja museotoiminnan eri osa-alueisiin keskittyvä kehitystyö jatkuvat vuosina 2014 - 2015 suunnilleen samalla henkilötyövuositasolla kuin edellisen vaiheen (2012 - 2013) aikana.

Museon rakentamistöiden arvioitu alkamisajankohta on vuonna 2015 ja arvioitu päättymisajankohta vuonna 2018.

Vuosina 2016–2018 Guggenheim Helsinki -museon toiminta siirtyy varsinaiseen operatiivista ohjelmistosuunnittelua, sisällöntuotantoa, kokoelmapoliittista työtä, viestintää ja markkinointia, vuorovaikutteista verkostoyhteistyötä, sponsori- ja sidosryhmäyhteistyötä, henkilöstökoulutusta ja taloushallintoa edellyttävään vaiheeseen.

Vuonna 2018 Guggenheim Helsinki -museon on tarkoitus aloittaa toimintansa osana Guggenheim-museoverkostoa. Guggenheim Helsinki -säätiön sopimuksellinen suhde Solomon R. Guggenheim -säätiöön on kestoaltaan 20 vuotta (2013–2033). Tämän lisäksi on tarkoitus sopia Guggenheim Helsinki -säätiölle kuuluvasta optiosta jatkaa lisenssikautta vielä viidellä vuodella eri korvausta vastaan. Sopimuksen jatkosta tämän jälkeen (2039 alkaen) neuvotellaan erikseen.

Museon hallintomalli

Guggenheim Helsinki -säätiö on itsenäinen Guggenheim-museota ylläpitävä suomalainen säätiö, jonka toimintaa ohjaavat Suomen säätiölaki, museolaki ja muu lainsäädäntö sekä säätiön säädekirja ja säännöt.

Säätiölle on tarkoitus hakea yleishyödyllisen toimijan status.

Säätiöllä on hallitus ja valtuuskunta.

Säätiön hallitus koostuu Helsingin kaupungin ja Solomon R. Guggenheim -säätiön nimeämistä hallituksen jäsenistä. Helsingin kaupunki nimeää säätiön hallituksen puheenjohtajan ja kolme jäsentä hallitukseen. Solomon R. Guggenheim-säätiö nimeää varapuheenjohtajan ja kaksi hallituksen jäsentä.

Säätiön hallitus tekee päätökset tavanomaisessa päätöksentekojärjestyksessä (yksinkertainen enemmistö) alla mainituin poikkeuksin. Erikseen määritellyissä asioissa, joita ovat museon johtajan, varajohtajan ja eräiden johtavien toimihenkilöiden valinta ja erottaminen sekä Guggenheim Helsinki -museon jäsenyyttä kansainvälisessä Guggenheim-museoverkostossa koskevien

sopimusten hyväksyminen, päätöksenteko edellyttää, että enemmistö kaupungin nimeämistä jäsenistä ja enemmistö Solomon R. Guggenheim -säätiön nimeämistä jäsenistä kannattaa esitystä.

Valtuuskunta on neuvoo-antava elin. Siinä on 6-20 jäsentä. Kaupunki nimeää puheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä. Solomon R. Guggenheim -säätiö nimeää kaksi jäsentä. Lisäksi Guggenheim Helsinki -säätiön hallituksella on oikeus nimetä enintään 14 muuta jäsentä.

Säätiön ylläpitämän museokiinteistön omistaa Helsingin kaupunki joko suoraan tai perustamansa kiinteistöyhtiön kautta. Helsingin kaupunki omistaa tontin, jolla museokiinteistö sijaitsee.

Guggenheim Helsinki -säätiöllä on sopimuksellinen suhde Solomon R. Guggenheim -säätiöön.

Museon talous

Museorakennus/investointi

Konsepti- ja kehitysselvityksen mukaan museon rakentamiskustannukset ovat arviolta 130 - 140 milj. euroa (vuoden 2012 kustannustasossa). Varsinaiset rakentamiskustannukset ovat noin 100 milj. euroa (12 000 m²) ja suunnittelu- ja muut kustannukset noin 30 - 40 milj. euroa. Edellä mainittuihin kustannuksiin ei sisälly arvonlisäveroa.

Koska kyseessä on merkittävä kansallinen hanke, tarkoituksena on jatkovaiheen aikana neuvotella Suomen valtion osallistumisesta investoinnin rahoittamiseen. Hankkeella on myös merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia, minkä vuoksi vastaavalla tavalla neuvotellaan pääkaupunkiseudun kuntien osallistumisesta hankkeeseen.

Museorakennuksen rakennuttamisvaihtoehdot ovat rajautuneet kahteen vaihtoehtoon: rakennuttajana on joko Helsingin kaupunki tai sen perustama kiinteistöyhtiö. Lähtökohtana on kuitenkin, ettei rakennuttajana ole Guggenheim Helsinki -säätiö eikä rakennuksen rahoittajana eikä omistajana ole suoraan tai välillisesti Solomon R. Guggenheim -säätiö.

Museorakennuksen rakennuttamisen, rahoittamisen ja omistamisen toteutusvaihtoehdot vero- ja rahoituskuluvaikutuksineen selvitetään jatkovaiheessa. Selvitettäviä asioita ovat mm.

- rakennusinvestoinnin rahoittamisen eri toteutusvaihtoehdot ml. valtion ja muiden ulkopuolisten tahojen osallistuminen investoinnin rahoittamiseen,

- rakennusinvestoinnin rahoitusvaihtoehtoina selvitetään kaupungin aiemmin käyttämien rahoitustapojen käyttökelpoisuus myös museorakennusinvestoinnin rahoittamisessa (mm. Stadion-malli, jossa kaupunki ja valtio osallistuvat Olympiastadionin saneeraushankkeiden rahoittamiseen, valtio suoralla rahoitusosuudella ja kaupunki antamalla vuosittaista toiminta-avustusta lainanhoitokuluihin),
- rakennusinvestointiin liittyviin hankintoihin sisältyvän arvonalisäveron vähennyskelpoisuus, joka voi vaikuttaa toteutusmalliin ja investoinnin lopulliseen arvoon. Asiasta tullaan pyytämään ennakkotieto Verohallinnolta.

Siinä tapauksessa, että rakennuttajana on kaupungin perustama kiinteistöyhtiö, kaupunki takaa yhtiön museorakennuksen rakentamista varten ottaman lainan.

Omistaja luovuttaa museorakennuksen tilat museon käyttöön erikseen tehtävällä pitkäaikaisella sopimuksella aiesopimuksen linjausten mukaisesti.

Guggenheim-lisenssi

Guggenheim-nimen käyttö osana kansainvälistä Guggenheim-museoverkosta perustuu Guggenheim-lisenssiin.

Sopimusosapuolten lähtökohtana on, että Guggenheim Helsinki -säätio solmii lisenssisopimuksen Solomon R. Guggenheim -säätion kanssa. Sopimuksen kesto on 20 vuotta (ja lisäksi 5 vuoden optio sopimuskauden jatkoksi ilman erillisiä neuvotteluja). Lisenssimaksu on 22,8 milj. euroa (30 milj. US dollaria). Jos Guggenheim Helsinki -säätio käyttää viiden vuoden option lisenssikauden jatkosta, sen arvo on 5,7 milj. euroa (7,5 milj. US dollaria).

Lisenssimaksu katetaan Guggenheim Helsinki -säätion toimesta Helsingin kaupungin ulkopuolisella rahoituksella.

Guggenheim-lisenssi oikeuttaa Guggenheim Helsinki -säätion käyttämään kansainvälisesti rekisteröityä "Guggenheim"-nimeä kaikessa toiminnassaan. Lisenssin myötä Guggenheim Helsinki -museosta tulee osa kansainvälistä Guggenheim-museoverkosta. Guggenheim-lisenssin sisältö määritellään yksilöidysti erillisessä vuonna 2013 (kolmannessa vaiheessa) solmittavassa Solomon R. Guggenheim -säätion ja Guggenheim Helsinki -säätion välisessä lisenssisopimuksessa.

Guggenheim Helsinki -museohankkeen toista vaihetta varten aiesopimuksessa sovitaan ns. rajoitetusta lisenssistä, joka on voimassa arkkitehtikilpailun päättymiseen asti. Tämän rajoitetun lisenssin 1,5 milj.

euron (2,0 US dollaria) maksun kaupunki suorittaa välittömästi aiesopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Rajoitetun lisenssin maksu on osa 30 milj. US dollarin kokonaislisenssimaksua. Mikäli osapuolet päättävät siirtyä museohankkeen kolmanteen ja neljänteen vaiheeseen, Guggenheim Helsinki-säätiö hyvittää kaupungille sen maksaman rajoitetun lisenssin maksun.

Museon käyttötalous konsepti- ja kehitysselvityksen mukaan

Guggenheim Helsinki -museon kävijämäärän arvioidaan olevan vuositasolla 500 000 - 550 000 kävijää (talouslaskelmissa on käytetty lukua 530 000). Kyseinen kävijämäärä perustuu laajaan markkinatutkimukseen ja arviota tukee myös Helsingin kaupungin tietokeskuksen oma arvio museon vuosittaisesta kävijämäärästä. Varovainen arvio on 430 000 kävijää vuodessa. Optimistinen arvio on 650 000 kävijää vuodessa.

Museon vuosituloiksi on arvioitu noin 7,7 milj. euroa. Suurimmat tuloerät ovat pääsylipputulot noin 4,5 milj. euroa (530 000 kävijää, 20 % ilmaiskävijöitä), museokauppa-, ravintola- yms. toiminta noin 1,5 milj. euroa sekä yritysysteistyö 1,0 milj. euroa. Valtionosuudeksi on selvityksessä arvioitu noin 0,7 milj. euroa. Rahoitusosuuden lisäämisestä neuvotellaan valtion kanssa. Valtionosuus perustuu henkilötyövuosiin. Helsingin taidemuseo saa nyt valtionosuutena 0,9 milj. euroa/27 henkilötyövuotta. Museon vakituisen henkilöstön määräksi arvioidaan 100 - 120 henkilöä. Helsingin taidemuseossa on tällä hetkellä 67 vakituista vakanssia.

Museon vuosittainen näyttelybudjetti museon avautuessa yleisölle on 5 milj. euroa (vertailukohteenä voidaan todeta, että Helsingin taidemuseon nykyinen vuosittainen näyttelybudjetti on noin 1 milj. euroa).

Tarkoituksena on myös käydä keskusteluja pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien kanssa niiden osallistumisesta museon toiminnan rahoittamiseen.

Museon vuosittaisiksi käyttömenoiksi on arvioitu noin 14,5 milj. euroa. Suurimmat menoerät ovat näyttelykulut noin 5 milj. euroa ja henkilöstökulut noin 4,8 milj. euroa (100 - 120 vakituista työntekijää). Käyttömeneihin sisältyy vuosittainen 2,0 milj. euron (2,6 US dollaria lisättyä aiesopimuksen mukaisella vuosittaisella indeksitarkistuksella) ohjelma- ja hallintopalkkio Solomon R. Guggenheim -säätiölle.

Toimintakatteeksi on arvioitu noin 6,8 milj. euroa, mikä katetaan kaupungin vuosittaisella toiminta-avustuksella.

Vaikutus kaupungin taidemuseotoiminnan rahoitukseen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Vuoden 2011 talousarviossa Helsingin kaupunki kohdisti Helsingin taidemuseon toimintaan taidehankintoihin 6,1 milj. euroa, josta 0,9 milj. euroa sisäisiä vuokria ja 0,9 milj. euroa valtionosuutta. Investointien osuus taidemuseolle osoitetusta määrärahasta oli 0,5 milj. euroa. Taidemuseon omatoimiseksi tuotoksi (pääsyliput, museokauppa, sponsorituki yms.) budjetoitiin 0,6 milj. euroa eli 10 % toimintaan osoitetusta määrärahasta.

Konsepti- ja kehitysselvityksen mukaan museohankkeen toteutuessa Helsingin kaupungin taidemuseotoiminnan menojen kasvu vuodessa olisi taidehankinnat mukaan lukien 3,7 milj. euroa vuodessa.

Konsepti- ja kehitysselvityksessä Helsingin taidemuseon kokoelmiin, kokoelmanäyttelyihin ja julkiseen taiteeseen painottuvan toiminnan ylläpitämiseen on arvioitu käytettävän 1,2 milj. euroa vuodessa. Luku tulee tarkentumaan jatkovaiheen aikana (toisessa vaiheessa) tehtävän kaupungin taidemuseon toiminta- ja hallintomallin muutoksia koskevan selvitystyön yhteydessä niin toiminnan sisällön kuin määrärahan suhteen.

Tämän lisäksi erillisen, konsepti- ja kehitysselvitykseen sisältymättömän kuluerän muodostavat museorakennuksen alustavan kustannusarvion (130 - 140 milj. euroa) perusteella lasketut vuosittaiset tilakustannukset (vuokra-/lainakustannukset), jotka ovat suuruusluokaltaan 8 milj. euroa, jota vähentää valtion mahdollinen osallistuminen investoinnin rahoitukseen.

Muut talousvaikutukset konsepti- ja kehitysselvityksen mukaan

Museon toteutuessa verotulojen lisäykset on arvioitu seuraavasti: Helsingin kaupunki 0,75 milj. euroa, Uudenmaan muut kunnat 0,85 milj. euroa, muut suomalaiset kunnat 0,2 milj. euroa, valtio 2,7 milj. euroa eli yhteensä 4,5 milj. euroa vuodessa.

Verotulot koostuvat pääosin arvonlisäverosta (valtio). Verotulot on arvioitu 530 000 kävijän perusteella. Jos kävijöitä olisi vuodessa 650 000 kävijää, niin verotulot yhteensä olisivat noin 7,6 milj. euroa, josta Helsingin kaupungin osuus olisi noin 1,2 milj. euroa.

Museokävijöiden osalta selvityksessä on arvioitu, että hankkeen taloudellinen hyöty vastaa noin 200 uutta työpaikkaa. Tämän lisäksi välilliset työllistämisaikutukset ovat huomattavat.

Museohankkeen kustannukset kaupungille

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että kaupungin kustannukset museohankkeen eri vaiheiden aikana muodostuvat seuraavasti:

- Selvitys-, suunnittelu- ja perustamiskustannukset ovat yhteensä 12,6 milj. euroa. Tähän summaan sisältyy rajoitetun lisenssin 1,5 milj. euron maksu, joka hyvitetään edellä selostetulla tavalla takaisin
- Investointimenot enintään 130 – 140 milj. euroa
- Museon toiminnasta syntyvä Helsingin kaupungin taidemuseotoiminnan vuotuisten nettomenojen (ml. pääomakulut) kasvu yhteensä 11,7 milj. euroa (tällöin on oletettu saatavan valtionosuutta 0,7 milj. euroa)

Tarkempi erittely museohankkeen kaupungille aiheutuvista kustannuksista on esityslistan liitteenä 7.

Kaupungin museorakennuksen suunnitteluvaiheessa maksamat, rakennushankkeeseen kuuluvat menot, kuten arkkitehtuurikilpailun kustannukset, tullaan kohdistamaan investointimenona rakennushankkeen toteuttajalle.

Kaupunginhallitus toteaa tavoitteena olevan, että valtio osallistuu hankkeen kustannuksiin 50 %:n osuudella.

Kaupunginhallituksen kannanotot

Kaupunginhallitus esittää tehdyn selvityksen ja selvitystyön yhteydessä esille tulleiden näkökohtien perusteella näkemyksensä seuraavaa:

Strategiaperusta

Strategiaperustaltaan valtuustolle nyt tehty päätösehdotus on mm. seuraavien kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymien strategialinjausten mukainen:

- Helsinki on pääkaupunkina ja seudun keskuksena kehittyvä tieteen, taiteen, luovuuden ja oppimiskyvyn sekä hyvien palvelujen voimaan perustuva maailmanluokan liiketoiminta- ja innovaatiokeskus, jonka menestys koituu asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi.
- Kulttuuri on tärkeä osa kaupungin vetovoimaa sekä asukkaille että muualta tulijoille.
- Kaupungin vetovoiman ja tunnettavuuden parantamiseksi tarvitaan kansainvälistä näkyvyyttä omaavia tapahtumia.
- Kaupungin kansainvälinen toiminta tähtää strategiaohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden edistämiseen kansainvälisen toiminnan keinoin.

Kaupunginvaltuuston 14.12.2011 hyväksymän kulttuuristrategian mukaan:

- Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus sekä kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella.
- Kulttuuripalvelut ovat olennainen osa Helsingin peruspalveluja.
- Kulttuurinen monimuotoisuus on innovaatioiden ja luovuuden lähde.
- Kaupunki huolehtii osaltaan kulttuurin toimitiloista ja niiden sekä kulttuuripalveluiden esteettömyydestä.
- Kulttuuripolitiikan näkökulmaa tarvitaan myös kaupungin elinkeinopolitiikan, sosiaali- ja terveystalouden, opetuksen, ympäristöpolitiikan ja kaupunkisuunnittelun alueilla.
- Kulttuurilla on selkeä taloudellinen merkitys. Luovan työn tekijät tuottavat osaltaan taloudellista kasvua, hyvinvointia ja yrittäjyyttä kaupungin hyväksi.
- Helsingin kulttuuripoliittisia periaatteita toteutetaan monilla eri tavoilla, kuten avustamalla taidetta ja kulttuuria, luomalla suotuisia edellytyksiä kansalaisten omaehtoiselle kulttuuritoiminnalle ja toteuttamalla kulttuuripalveluja erilaisin strategisilla kumppanuuksilla.
- Toteutuessaan Guggenheim-museo vahvistaa Helsingin kansainvälistä näkyvyyttä ja matkailullista vetovoimaa sekä tukee siten kaupungin ja sen kulttuuri- ja elinkeinoelämän elinvoimaisuutta.
- Kaupunki varautuu toiminnassaan Guggenheim-museon toteutukseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että valtuustolle nyt tehty päätösehdotus tukee kaupunginvaltuuston hyväksymien edellä selostettujen strategisten linjausten toteuttamista.

Museon toimintakonsepti

Kaupunginhallitus korostaa seuraavia Guggenheim Helsinki -museon toimintakonseptiin liittyviä linjauksia:

Perustettava museo on itsenäinen osa kansainvälistä Guggenheim-museoverkostoa. Tarkoituksena on, että hankkeen toteutuessa Guggenheim Helsinki -museo on verkoston ainoa museo Pohjois-Euroopassa. Museolla on sille erikseen määritellyt vastuualueet museoverkostossa.

Bilbaon Guggenheim-museon hallitus on käsitellyt Guggenheim Helsinki -museohanketta ja antanut suostumuksensa siihen. Suostumukseen liitetyt lisälausumat edellyttävät kuitenkin jatkoneuvotteluita ennen kuin hankkeessa edetään kolmanteen ja neljänteen vaiheeseen.

Museo toimii aktiivisessa yhteistyössä suomalaisten ja kansainvälisten museoiden ja taidelaitosten kanssa.

Museo tulee olemaan sosiaalinen tila Helsingin ydinkeskustassa, jossa eri taidemuodot, taiteilijat, yleisöt, teknologiat ja ajatukset kohtaavat. Osaan museosta on ilmainen sisäänkäynti.

Museo tulee keskittymään toiminnassaan myös designiin ja arkkitehtuuriin toimien Guggenheim-museoverkostossa näiden alojen asiantuntijana ja sisällöntuottajana. Museo on suomalaisen ja pohjoismaisen kuvataiteen, designin ja arkkitehtuurin kansainvälinen näyttelykeskus.

Museo tulee keskittymään omassa sisällöntuotannossaan teemoihin ja alueisiin, jotka eivät ole Guggenheim-museoverkoston muiden jäsenmuseoiden toiminnallista ydinaluetta (esim. arkkitehtuurin, designin ja kuvataiteen saumapintaan sijoittuvat näyttelyt ja yhteistyöhankkeet arkkitehtien, muotoilijoiden ja kuvataiteilijoiden kanssa).

Museo kehittää ja edistää taidekasvatuksellista toimintaa myös Guggenheim-museoverkoston muissa jäsenmuseoissa. Monipuolinen ja innovatiivinen taidekasvatuksellinen toiminta on museon toiminnan ydinaluetta. Tavoitteena on myös tiivis yhteistyö opetus- ja kulttuuriministeriön sekä pääkaupunkiseudun opetustoimen toimijoiden kanssa.

Museo voi toiminnassaan hyödyntää Guggenheim-verkoston laajoja taidekokoelmia, yhteistyöverkostoja, asiantuntemusta ja kansainvälisesti tunnettua Guggenheim-nimeä ja tunnuksia. Pohjoismaissa ei tällä hetkellä ole yhtään taidemuseota, joka kuuluu kansainväliseen Guggenheim-museoverkoston verrattavissa olevaan verkostoon.

Museorakennuksen sijainti

Kaupunginhallitus toteaa, että selvitystyössä museon sijainniksi ehdotetaan ns. Kanavaterminaalin tonttia Katajanokalla. Museotilojen koko tulisi olemaan noin 12 000 m², josta 4000 m² on näyttelytilaa. Museon näyttelytilat on museoverkostoyhteistyön tukemiseksi mitoitettu siten, että ne ovat kooltaan yhtenevät New Yorkissa sijaitsevan Solomon R. Guggenheim -museon näyttelytilojen kanssa. Tämä mahdollistaa Helsingissä tuotettujen näyttelyjen luontevan siirtymisen esimerkiksi New Yorkin tai Bilbaon Guggenheim-museoihin ja päinvastoin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja pitää ehdotettua sijoituspaikkaa sopivana ja hyvin perusteltuna. Kaupunginhallitus yhtyy selvitysraportissa tältä osin esitettyihin näkemyksiin.

Museon arkkitehtuuri valitaan avoimen kansainvälisen arkkitehtuurikilpailun perusteella. Arkkitehtuurikilpailussa haetaan omaleimaista ja ekologista ehdotusta. Kilpailuohjelmaan kirjataan, että osallistujia kannustetaan käyttämään puuta uuden rakennuksen merkittävässä ratkaisussa. Arkkitehtuurikilpailussa etsitään ehdotusta, joka sopii Katajanokan ja Eteläsataman kulttuurihistoriallisesti merkittävään ympäristöön. Rakennuksen tulee olla helposti saavutettavissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että ehdotus museon sijaintipaikaksi ja museorakennukselle asetetut arkkitehtoniset tavoitteet ovat sopusoinnussa myös Kirjava Satama -hankkeen tavoitteiden kanssa. Tässä hankkeessa Eteläsatamasta halutaan toimiva osa kaupungin keskustaa, alueelle tulee saada julkisia kaupunkitiloja, mahdollisuuksia monenlaisen kaupunkikulttuurin kokemiseen, tekemiseen ja esittämiseen sekä rantavyöhykkeelle vapaa-ajan palveluita ja virkistystoimintoja kaupunkilaisille ja matkailijoille.

Elinkeinopoliittiset vaikutukset

Kaupunginhallitus toteaa, että toteutuessaan museolla olisi Helsingin seudun ja Suomen talouselämään merkittäviä myönteisiä kerrannaisvaikutuksia, joiden taloudellista arvoa on vaikea ennakoida.

Luovien alojen kehityksen ja World Design Capital 2012 -vuoden myötä muotoilu on noussut yhä merkittävämmäksi kilpailutekijäksi. Guggenheim Helsinki -museo yhdistyneenä toiminnaltaan alueelliseen elinkeinokehittämiseen antaisi mahdollisuuden suomalaisen design-ajattelun maailmanlaajuiseen hyödyntämiseen. Näin luotaisiin uusia edellytyksiä muotoiluosaamisen kaupalliselle hyödyntämiselle globaaleilla markkinoilla.

Selvityksessä on tuotu esiin museon vaikutukset matkailuelinkeinoon lisääntyneiden matkailijamäärien kautta syntyvien tulojen muodossa. Helsingin matkailu on nyt nosteessa. Yöpymiset kasvavat hyvää vauhtia, laivamatkustajien määrä ylitti 10 miljoonan rajan, lentomatkustajien määrä on lähes 15 miljoonaa, risteilymatkustajia odotetaan tänä vuonna lähes 400 000. Asiakaspotentiaali kasvaa koko ajan. Museon sijoittuminen Helsinkiin pitäisi osaltaan tämän nosteen kasvussa. Samalla varmistettaisiin risteilyaluksille entistä parempi syy pysähtyä ja viipyä Helsingissä tulevaisuudessakin.

Kaupunginhallitus toteaa, että toteutuessaan Guggenheim Helsinki -museo vahvistaa merkittävästi Helsingin ja Suomen kansainvälistä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

näkyvyyttä, kulttuurista vaikuttavuutta, kulttuuriperinnön tunnettuutta, ja matkailullista vetovoimaa Euroopassa ja maailmanlaajuisesti sekä tukee siten kaupungin ja koko maan elinkeinoelämän elinvoimaisuutta.

Toteutuessaan hankkeella olisi merkittävä kulttuuri- ja elinkeinopoliittinen vaikutus Helsingille, Suomelle ja myös lähialueille. Hankkeen toteutuminen edistäisi merkittäväällä tavalla suomalaisten nykyaiteilijoiden, muotoilijoiden ja arkkitehtien kansainvälistä näkyvyyttä, tunnettuutta ja mahdollisuuksia kehittyä urallaan. Se lisäisi kaikkien osapuolten kohtaamisia, joka puolestaan edistäisi kansainvälisemmän identiteetin kehittymistä ja sitä kautta kilpailukykyä.

Toteutuessaan hanke synnyttäisi Helsinkiin ja Suomeen uusia työpaikkoja, lisäisi investointeja, edistäisi kansainvälisten yritysten sijoittumista Helsingin seudulle, loisi virikkeitä luovalle työlle sekä tukisi muotoilun asemaa kilpailukykytekijänä.

Hankkeen hankintaoikeudellinen ja riskien arviointi

Solomon R. Guggenheim -säätöiltä ostettavien palvelujen hankintaoikeudellinen arviointi

Jatkovaiheen aikana palvelujen hankkiminen Solomon R. Guggenheim -säätöiltä ei edellytä palvelujen kilpailuttamista. Kyseessä on yhteistyöhanke, jossa molemmat osapuolet osallistuvat museotoiminnan sisällön ja toiminnan rakenteen suunnitteluun ja kehittämiseen osapuolten resursseja käyttäen. Osapuolet jakavat myös riskin suunnittelu- ja kehitystyön onnistumisesta. Kaupunki saa tämän työn lopputulokset omaan käyttöönsä. Jatkovaihe koskee siten julkisista hankinnoista annetun lain (jäljempänä hankintalain) 8 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua tutkimus- ja kehittämisspalvelua, joka jää kokonaan hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle. Vaikka kyseessä ei olisi edellä tarkoitettu kehityshanke, ei siihen kuitenkaan sovellettaisi kilpailuttamisvelvoitetta. Hankintaa olisi tuolloin pidettävä hankintalain 27 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan sallittuna suora hankintana, koska yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain Solomon R. Guggenheim -säätö voi toteuttaa sopimuksessa tarkoitettua hankkeen.

Riskienhallintanäkökulma

Hankkeen konsepti- ja kehityselvityksessä on arvioitu kattavasti Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia, ja näin ollen siinä on huomioitu myös hankkeen merkittävimpiä strategisia, taloudellisia ja operatiivisia riskitekijöitä. Vaikka selvityksessä ei varsinaisesti käydä läpi hankkeeseen liittyviä riskejä Helsingin kaupungin näkökulmasta, voidaan todeta että selvitys vastaa pääosin myös kaupungin kannalta keskeisiin riskiolettamiin.

Strategisiin riskinäkökulmiin (mm. tavoitteet, tarpeet, kilpailukyky ja menestystekijät) liittyviä tekijöitä on käyty läpi pääosin selvityksen eri luvuissa (perusteita, kontekstia, Guggenheim Helsingin tehtävää ja tarkoitusta sekä näyttelyitä ja julkista ohjelmaa käsittelevissä osioissa).

Taloudellisiin riskitekijöihin (rahoitus, investointikustannukset, kävijämäärät, toimintakustannukset) liittyviä seikkoja on selvitetty tiivistetysti markkinatutkimusta ja taloudellisia vaikutuksia käsittelevissä johtopäätöksissä.

Museon toimintaan kohdistuvia operatiivisia riskinäkökulmia, kuten ympäristövaikutukset, teosten vahinkoriskit ja liikennejärjestelyt, on selvitetty kontaktihankkeita kuvaavissa taulukoissa (kestävä kehitys, valtiontakuu/takavarikkosuoja/kuljetukset).

Hankkeen merkittävimmät riskit Helsingin kaupungin kannalta

Investointikustannuksiin vaikuttavia tekijöitä on tarkasteltu rakentamispaikan sekä rakennuksen suunnittelu- ja rakentamisvaiheen osalta.

Esitettyyn rakentamispaikkaan ei sinällään liity erityisiä riskejä, joilla voisi olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Tältä osin kaupunginhallitus viittaa kiinteistölautakunnan lausuntoon. Kiinteistölautakunnan mukaan alue on rakennettavuudeltaan varsin haastava, muttei poikkeuksellisen vaikea verrattuna esimerkiksi joihinkin Töölönlahden osa-alueisiin. Alueella on syytä epäillä maaperän ja sedimenttien pilaantuneisuutta. Kaupungin tavanomaisesti noudattaman käytännön mukaan kiinteistötoimi vastaa maaperän ja sedimenttien puhdistamisesta rakennushankkeelle aiheutuvista ylimääräisistä kustannuksista. Puhdistustoimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia ei siten huomioida po. hankkeen kustannuksina, koska maaperä tulisi joka tapauksessa puhdistaa, mikäli alue vastaisuudessa otetaan mihin tahansa rakennuskäyttöön. Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa lausunnossaan, että tontin rakennettavuutta, liikennettä ja kunnallistekniikkaa on selvitetty varsin laajasti tontille suunnitellun hotellihankkeen asemakaavoituksen yhteydessä.

Rakennuksen suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiksi on konsepti- ja -kehitysselvityksessä arvioitu 130 – 140 miljoonaa euroa (alv. 0 %) eli jonkin verran alle 12 000 euroa/m². Vertailuna voidaan todeta esimerkiksi vuonna 2011 valmistuneen Musiikkitalon rakentamiskustannukset, jotka olivat noin 4 600 euroa/m². Suunnittelu- ja rakentamiskustannusten kasvuun selvityksen arviosta ei katsota liittyvän merkittävää riskiä. Lisäksi aiesopimukseen sisältyy arkkitehtuurikilpailua koskeva edellytys, että palkittava kilpailuehdotus

pysyy konsepti- ja kehitysselvityksessä mainitun kustannusarvion rajoissa.

Sopimusriskien varalta on museohankkeessa päädytty vaiheittaiseen etenemismalliin. Ehdotetun säätiön perustaminen mahdollistaa yksityisen rahoituksen hankinnan käynnistämisen, minkä pohjalta voidaan tehdä arvio riittävän yksityisrahoituksen toteutumisesta päätettäessä museohankkeen etenemisestä vuonna 2013. Siinä vaiheessa on selvillä myös valtion osallistuminen rahoitukseen.

Toiminnan aikaisia taloudellisia riskejä on tarkasteltu konsepti- ja kehitysselvityksessä selvityksen osana toteutetun markkinatutkimuksen perusteella. Helsingin kaupungin kannalta merkittävimpiä talouteen vaikuttavia riskitekijöitä ovat museon kävijämääräarviot ja niiden vaikutus kaupungin rahoitustarpeeseen. Selvityksessä tehtyjen skenaariotarkastelujen mukaan kävijämäärä ei kuitenkaan oleellisesti vaikuta museon rahoitusvajeeseen.

Esille tulleet riskitekijät eivät ole esteenä hankkeessa etenemiselle. Hankkeen edetessä jatkovaiheisiin tarkoitus on arvioida kuhunkin vaiheeseen liittyvät ja kokonaisuuden kannalta merkittävät riskitekijät riskien hallitsemiseksi.

Siinä tapauksessa, että museohankkeesta päätettäisiin luopua toisen vaiheen jälkeen, hankkeesta kaupungille siihen mennessä aiheutuneet kustannukset ovat enintään 5,2 milj. euroa (selvitysvaihe 1,2 milj. euroa ja toinen vaihe 4,0 milj. euroa). Näihin kustannuksiin sisältyy Guggenheim Helsinki -säätiön säädepääoma 0,5 milj. euroa, jonka puitteissa säätiö voi jatkaa taidemuseon ylläpitämistä koskevan tarkoituksensa toteuttamista uudella nimellä ja Guggenheim-museoverkoston ulkopuolella. Tällöin arkkitehtuurikilpailun tulokset jäävät kuitenkin kaupungin käyttöön. Muita taloudellisia seuraamuksia kaupungille ei aiheudu hankkeesta luopumisesta toisen vaiheen päättyessä.

Johtopäätös

Kaupunginhallitus pitää tehdyn selvityksen ja saatujen lausuntojen perusteella perusteltuna käynnistää Guggenheim Helsinki - museohankkeen kehitys- ja jatkoselvitystyön jatkovaihe kaupunginvaltuustolle nyt tehdyn päätösehdotuksen mukaisesti.

Helsingin kaupungin taidemuseon hallintomalli

Museohankkeen toisen vaiheen yhteydessä omana selvitys- ja valmistelutyönä tulee olemaan Helsingin kaupungin taidemuseon toiminta- ja hallintomallia koskevat muutokset ja niiden valmistelu.

Selvitystyön ohjaamista varten perustetaan erillinen luottamushenkilöelin.

Selvitystyö valmistellaan sivistys- ja henkilöstötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan johdolla Helsingin kaupungin taidemuseon, kaupunginmuseon, kulttuurikeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen yhteistyönä.

Kaupunginhallituksen ilmoitukset

Kaupunginhallitus ilmoittaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy sille nyt tehdyn päätösehdotuksen, niin kaupunginhallitus tulee toimeenpanopäätöksessään

- hyväksymään museohankkeen jatkovaihetta (toinen vaihe) koskevan aiesopimuksen liitteen mukaisesti kehottaen kaupunginjohtajaa allekirjoittamaan aiesopimuksen ja aiesopimukseen perustuvan arkkitehtuurikilpailusopimuksen sekä tekemään niihin tarvittaessa teknisiä ja muita vähäisiä muutoksia
- kehottamaan kaupunginjohtajaa huolehtimaan aiesopimuksen ja arkkitehtuurikilpailusopimuksen toimeenpanosta ja muista jatkovalmisteluun liittyvistä toimenpiteistä sekä jatkovalmistelun koordinoinnista
- päättämään, että Helsingin kaupunki perustaa Guggenheim Helsinki -säätion, hyväksymään säätion säädekirjan ja luovuttamaan säätion säädepääomaksi 500 000 euroa sekä kehottamaan hallintokeskuksen oikeuspalveluita allekirjoittamaan säädekirjan ja muut säätion perustamisasiakirjat sekä tekemään niihin mahdolliset rekisteriviranomaisen vaatimat muutokset sekä yhteistyössä taidemuseon ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa hoitamaan muut säätion perustamistoimenpiteet sekä lisäksi kehottamaan talous- ja suunnittelukeskusta maksamaan säädepääoman 500 000 euroa vuoden 2012 talousarvion kohdalta 1 04 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi
- kehottamaan kiinteistölautakuntaa varaamaan museorakennuksen suunnittelua varten Helsingin kaupungille/kaupungin perustamalle kiinteistöyhtiölle tontin Katajanokalta ns. Kanavaterminaalin tontilta
- kehottamaan kaupunkisuunnittelulautakuntaa yhteistyössä Helsingin taidemuseon ja Solomon R. Guggenheim -säätion kanssa käynnistämään välittömästi aiesopimuksen tultua allekirjoitetuksi museorakennuksen arkkitehtuurikilpailun lähtökohtana, että rakennus sijoitetaan Katajanokalle ns. Kanavaterminaalin tontille

02.05.2012

Kj/1

- kehottamaan sivistys- ja henkilöstötointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa laatimaan esityksen selvitystyötä ohjaamaan perustettavan luottamushenkilöelimen perustamisesta ja yhteistyössä taidemuseon, kaupunginmuseon, kulttuurikeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa laatimaan esityksen Helsingin kaupungin taidemuseon toiminta- ja hallintomallia koskevista muutoksista siten, että se on käytettävissä päätettäessä museohankkeen kolmanteen vaiheeseen siirtymisestä
- oikeuttamaan kaupunginjohtajan myöntämään Helsingin kaupungin taidemuseon käytettäväksi vuoden 2012 talousarvion kohdalta 1 04 02 Käyttövarat, Khn käytettäväksi, jatkovaiheen rahoittamiseen 2,3 milj. euroa (ilman veroja), josta 2,0 milj. US dollaria vastaavan euromäärän Solomon R. Guggenheim -säätiölle maksettavaan rajoitetun lisenssin maksamiseen ja 0,9 milj. US dollaria vastaavan euromäärän Solomon R. Guggenheim -säätiöltä hankittavien asiantuntijapalveluiden rahoittamiseen, ja vuoden 2012 talousarvion kohdalta 8 29 04 Kehittämishankkeet, Khn käytettäväksi 1,2 milj. euroa museorakennuksen arkkitehtuurikilpailun rahoittamiseen, sekä Helsingin taidemuseon johtajan hyväksymään jatkovaiheen toteuttamisesta aiheutuvat laskut enintään edellä mainittuihin euromääriin asti.

Lisäksi kaupunginhallitus ilmoittaa, että se tuo Guggenheim Helsinki -museon rakennuttamista ja muita siihen liittyviä toimenpiteitä koskevan päätösehdotuksen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi vuoden 2013 syksyllä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi
Matti Malinen, konserniyksikön päällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki
- 2 Memorandum of Understanding
- 3 Guggenheim Helsinki: konsepti- ja kehityselvitys (suomennos)
- 4 Guggenheim Helsingfors: konsept och utvecklingsstudie (ruotsinnos)
- 5 Aiesopimus (suomennos)
- 6 Avsiktsförklaring (ruotsinnos)
- 7 Guggenheim Helsinki -museohankkeen kustannukset Helsingin kaupungille

02.05.2012

Kj/1

Otteet

Ote

Solomon R. Guggenheim Säätiö
Suomen Kulttuurirahasto
Svenska Kulturfonden

Tiedoksi

Taidemuseon johtokunta
Kaupunginmuseon johtokunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Talous- ja suunnittelukeskus
Hallintokeskuksen oikeuspalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 384

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi
Matti Malinen, konserniyksikön päällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 16.02.2012 § 16

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Päätös

Taidemuseon johtokunta tarkastelee lausunnossaan Guggenheim-selvitystä Helsingin taidemuseon nykyisen ja tulevan toiminnan kannalta, mikäli kaupunki päättää toteuttaa Guggenheim Helsinki-hankkeen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Taidemuseon johtokunta esittää kantanaan, että jos Helsinkiin perustetaan Guggenheim-museo, sen ulkopuolelle jääviä museotehtäviä hoitaa oma Helsingin taidemuseo-niminen hallinnollinen yksikkö ja päätti antaa selvityksestä alla olevan lausunnon esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan (muutokset Taustaa -otsikon kappale 1 ja 2, Taustaa, Helsingin taidemuseon yhden tilan hanke -otsikon kappale 3, Helsingin taidemuseon tehtävät Guggenheim-hankkeen toteutuessa -otsikon kappale 3 ja 7, Helsingin taidemuseon tilat Guggenheim-hankkeen toteutuessa -otsikon kappale 3) :

Taustaa

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan. Museon kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4000 neliometriä. Uusi museo toisi Suomen taiteen, designin ja arkkitehtuurin laajempaan modernin taiteen viitekehukseen esittelemällä suomalaiselle yleisölle Guggenheimin maailmanlaajuisen verkoston kokoelmista teoksia, jotka eivät koskaan ole olleet esillä Suomessa. Helsingin Guggenheim-museo keskittyisi arkkitehtuuriin ja designiin vahvemmin kuin muut verkoston museot. Museo painottaisi näyttelytoimintaa, mutta se keräisi myös omaa kokoelmaa (alkukielinen selvitys s. 74, 165) ja sillä olisi myös kokoelmapoliittinen ohjelma (alkukielinen selvitys s. 128-129).

Selvityksessä suositellaan, että uusi museo ottaisi hoitaakseen osan Helsingin taidemuseon nykyisistä tehtävistä. Taidemuseon kokoelmatoimintaa ja julkisen taiteen tehtäviä kehittäisi jokin toinen kaupungin hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin. Taidemuseon nykyisiä näyttely- ja taidekasvatustehtäviä taas kehitettäisiin osana uuden Guggenheim-museon toimintaa ja missiota. Taidemuseon johtokunta on tyytyväinen siitä että Guggenheim-Helsinki museo jatkaa Helsingin taidemuseon nykyistä käytäntöä alle 18-vuotiaiden maksuttomasta sisäänpääsystä näyttelyihin.

Taustaa, Helsingin taidemuseon yhden tilan hanke:

Taidemuseon johtokunta toteaa, että johtokunta esitti 23.3.2010 (§ 21) taidemuseon kaikkien tilojen yhdistämistä yhteen kohteeseen, yhteen osoitteeseen. Lisäksi johtokunta ehdotti, että käynnistetään tilahankkeen selvitys- ja kartoitustyö hankkeen määrittelyn tarkentamiseksi sekä eri vaihtoehtojen toteutustapojen määrittelemiseksi.

Taidemuseon 30.4.2010 tekemässä tarveselvityksessä esitettiin perusteet ja tavoitteet yhden tilan esitykseen. Tavoitteena oli taidemuseon nykyisten kuudessa eri osoitteessa sijaitsevien tilojen

02.05.2012

Kj/1

keskittäminen yhteen tilaan, samalla säilyttäen tämän hetkinen näyttely- ja kokoelmatoiminnan laajuus.

Esityksen perusteena olivat taidemuseon nykyisten toimitilojen ongelmat. Tilat eivät enää vastaa tekniikaltaan nykyajan vaatimuksia. Vuonna 2010-2011 sekä Meilahden että Tennispalatsin tiloihin jouduttiin tekemään mittavia ilmastointiremontteja. Meilahdessa havaittiin kosteusongelmia ja molemmat Meilahden rakennukset vaativat peruskorjauksen lähivuosina. Lisäksi taidemuseon nykyinen väestönsuojassa sijaitseva taideteosvarasto on ratkaisuna tilapäinen. Keskustelussa on ollut myös Kluuvin gallerian sijoittaminen esteettämiin ja paremmin saavutettaviin tiloihin. Muina perusteina oli luoda kuntalaisten kannalta tehokkaampi ja vetovoimaisempi taidemuseo.

Tämän jälkeen on noussut esiin mahdollinen yhteistyö Guggenheim-säätiön kanssa ja Guggenheim Helsinki – museon perustaminen.

Helsingin taidemuseon tehtävät Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Kokoelmatoiminta

Selvityksessä esitetään, että Helsingin taidemuseon kokoelmatoimintaa ja julkisen taiteen tehtäviä kehittäisi jokin toinen kaupungin hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin (selvityksen käänös s. 11).

Taidemuseon johtokunta haluaa tuoda esille huolensa taidemuseon kokoelmien tulevaisuudesta. Taidemuseolla on noin 9000 teoksen taideteoskokoelmat. Näihin sisältyy useita lahjoituskokoelmia, mm Bäcksbäckan kokoelma. Osaan lahjoituksista sisältyy kokoelmaa koskevia lahjoitusehtoja.

Mikäli Guggenheim Helsingistä tehdään myönteinen päätös, tulisi Helsingin taidemuseon jatkaa itsenäisenä hallinnollisena yksikkönä, jolla on oma johtaja ja identiteetti.

Helsingin taidemuseolle jäävät tehtävät tulee määritellä. Johtokunnan kantana on, että Helsingin taidemuseolle kuuluisivat ainakin seuraavat tehtävät:

- Taidemuseon kokoelmien kartuttaminen, esilläpito ja ylläpito eli dokumentointi, konservointi, säilyttäminen ja tutkimus
- Kokoelmiin liittyvä muu kotimaisen taiteen näyttelytoiminta
- Julkiset veistokset ja julkinen taide
- Prosenttirahahankkeet

02.05.2012

Kj/1

- Kluuvin gallerian toiminta

Näyttelytoiminta

Selvityksessä esitetään, että Guggenheim Helsinki ottaisi hoitaakseen Helsingin taidemuseon kansainvälisen näyttelytoiminnan sekä museopedagogisen toiminnan (selvityksen käännös s. 11).

Guggenheim Helsinki -museon toteutuessa sen näyttelyohjelmiston yksityiskohtainen suunnittelu alkaa hyvissä ajoin ennen museon avaamista yleisölle. Nykytilanteessa on ennenaikaista ottaa kantaa Guggenheim Helsinki -museon ohjelmiston yksityiskohtaiseen sisältöön tai kotimaisen taiteen osuuteen näyttelyohjelmistossa. Johtokunta edellyttää, että hankkeen myötä kotimaisen kuvataiteen esittäminen pääkaupungin näyttelyohjelmistossa ei vähene.

Johtokunta katsookin, että Helsingin taidemuseon olisi uudessa tilanteessa mahdollista profiloitua kotimaisen taiteen esittelyyn. Helsingin taidemuseon näyttelytoiminta voisi keskittyä kokoelmaan ja siihen liittyvään muun kotimaisen taiteen näyttelytoimintaan ja esittää nousevaa uutta suomalaista taidetta.

Helsingin taidemuseon tilat Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan. Museon kokonaispinta-ala olisi 12 016 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4000 neliometriä. Rakennuksesta varataan runsaasti tilaa myös ravintolalle, myymälöille, esityksille ja taidekasvatustoiminnalle (selvityksen käännös s. 10).

Johtokunta on huolissaan Helsingin taidemuseon jäljelle jäävien toimintojen tilaratkaisuista. Tarve toimiville yhden katon alla sijaitseville toimisto- ja näyttelytiloille sekä asianmukaiselle taideteosvarastolle, johon sisältyy myös kokoelman ylläpitotilat, ovat edelleen olemassa.

Mikäli Guggenheim Helsinki toteutetaan, Helsingin taidemuseolle tulisi osoittaa toiminnan edellyttämät toimistotilat ja näyttelytilat, joissa on mahdollista esittää taidemuseon kokoelmia sekä harjoittaa kokoelmiin liittyvää näyttelytoimintaa.

Johtokunta edellyttää, että mikäli päätös Guggenheim Helsinki -hankkeen jatkamisesta on myönteinen, tulee selvittää mitä tiloja taidemuseon jäljelle jäävä toiminta tarvitsee.

Helsingin taidemuseon henkilökunta Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Johtokunta kantaa erityistä huolta henkilöstön asemasta tulevissa ratkaisuisissa ja edellyttää, että henkilöstön asema ja työpaikat on turvattava.

Helsingin taidemuseon määrärahat Guggenheim-hankkeen toteutuessa:

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa todetaan, että tulevaisuudessa kaupungin taidemuseotoimintaan käyttämiin varoihin sisältyy 1,2 miljoonaa euroa kokoelmatoimintaan, joka pitää sisällään julkisen taiteen hankkeet ja ylläpidon, kaupungin taidekokoelmien kartuttamisen ja ylläpidon ja Kluuvin gallerian toiminnan (selvityksen käännös s. 109).

Johtokunta on huolissaan siitä, osoitetaanko Helsingin taidemuseon toiminnoille riittävästi määrärahoja jäljelle jäävien tehtävien hoitamiseksi. Taidemuseon kokoelmien käyttömenojen määräraha, joka pitää sisällään palkkakulut, vuonna 2010 oli 880 300 euroa ja taidehankintamäärärahat 425 000 euroa, yhteensä 1,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2010 määrärahoihin 1,2 miljoonaan euroon eivät kuitenkaan sisälly kaikki kokoelmatoiminnosta aiheutuvat kustannukset. Summaan eivät sisälly kokoelmiin liittyvät hallintomenot. Näitä menoja ovat mm. tilavuokrat, yleishallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon sekä tietotekniikan kustannukset liittyen kokoelmatoimintaan. Summaan eivät sisälly myöskään näyttelyiden tai asiakaspalvelun määrärahoissa olevat kokoelmien esittelyyn liittyvät kustannukset, kuten avoinnapitopalvelut. Lisäksi kokoelmien ylläpitoon liittyvät investointimäärärahat ovat vaihdelleet 50 000 ja 80 000 välillä.

Selvityksessä mainittu 1,2 miljoonaa euroa ei pidä sisällään kokoelmiin liittyvää näyttelytoimintaa eikä Kluuvin gallerian toimintaa kokonaisuudessaan.

Kluuvin gallerian toiminta on turvattava. Helsingin taidemuseolla tulisi olla Kluuvin gallerian lisäksi tila kokoelman esittämiseen ja siihen liittyvään näyttelytoimintaan. Nämä kustannukset on sisällytettävä Helsingin taidemuseon toimintaan käytettäviin määrärahoihin ja toiminta on resursoitava riittävästi.

Johtokunnan kanta on, että määrärahojen tulee olla riittävät ylläpitämään jäljelle jäävää Helsingin taidemuseon toimintaa ja siten laskelmiin tulee sisällyttää kattavasti kaikki kustannukset.

Guggenheim Helsinki

Guggenheim Helsinki-hanke on merkittävä, maailmalaajuisesti huomioitu kulttuurihanke. Se, että Helsinki on valmis panostamaan

02.05.2012

Kj/1

Guggenheim-hankkeeseen tällä mittakaavalla, on todellinen kulttuuriteko.

Taidemuseon johtokunta on erityisen hyvillään siitä, että Helsingin kaupunki haluaa panostaa nimenomaisesti taidemuseotoimintaan ja siitä, että Helsingin kaupunki mahdollisesti tulee saamaan uuden taidemuseon Guggenheim Helsinki –hankkeen myötä. Johtokunta muistuttaa, että tuleva taidemuseorakennus on helsinkiläisten taidemuseo myös Guggenheim-yhteistyön mahdollisen päättymisen jälkeen. Tämän vuoksi on tärkeätä, että museo rakennetaan kestävänsä aikaa.

Johtokunta toivoo, että Guggenheim Helsinki tulee tekemään tiivistä yhteistyötä jo olemassa olevien taidelaitosten kanssa. Tämän yhteistyön myötä on mahdollista löytää toiminnallisia synergiaetuja, saavuttaa uusia kävijöitä ja siten vahvistaa kuvataiteen asemaa Helsingissä ja Suomessa ja lisätä suomalaisen taiteen tunnettuutta kansainvälisesti.

Käsittely

16.02.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Jukka Liukkonen: Lisätään lausuntoon uusi kappale:
"Maksuton sisäänpääsy ja ilmaispäivät"

Taidemuseolla on maksuton sisäänpääsy alle 18-vuotiaille ja tietyille erityisryhmille. Lasten maksuttomalla sisäänpääsillä halutaan kasvattaa lapsia taiteen pariin ja antaa lapsille mahdollisuus kokea taidetta vanhempien sosio-ekonomisesta asemasta riippumatta. Taideopiskelijoiden maksuttomalla sisäänpääsillä pyritään puolestaan tukemaan taiteellisen laadun säilymistä korkeatasoisena. Kuukauden ilmaispäivät mahdollistavat taiteen kokemisen varallisuudesta riippumatta ja antavat mahdollisuuden taiteen kokeilemisen myös heille, jotka ovat epävarmoja taidemuseossa vierailemisesta.

Maksuton sisäänpääsy palvelee taiteen laadun säilymistä korkeatasoisena ja mahdollistaa taiteen kokemisen taustasta riippumatta. On tärkeää, että maksuton sisäänpääsy turvataan vähintään nykymuotoisena myös jatkossa.

Vastaehdotus:

Jukka Liukkonen: Lisätään lausuntoon uusi kappale:
"Museohanke on suuri taidepoliittinen linjanmuutos"

Selvityksessä esitetyssä muodossa uusi taidemuseo olisi merkittävä taidepoliittinen linjanmuutos. Nykyisellään taidemuseon tehtävät liittyvät kuvataiteen hankintaan ja sen esittelyyn taidenäyttelyiden kautta. Selvityksessä esitetty Helsingin Guggenheimin taidepoliittinen linja painottuisi sen sijaan kaupallisiin hyötytaiteisiin kuten arkkitehtuuriin ja tuotemuotoiluun.

Helsingin alueella arkkitehtuurin tallentamisesta vastaa arkkitehtuurimuseo, muotoilusta designmuseo ja valtakunnallisesta taiteesta Kiasma ja Ateneum. Helsingin taidemuseolla ainutlaatuista erityisosaamista helsinkiläisestä taiteesta. Selvityksessä esitetyssä muodossa tätä tehtävää ei hoitaisi jatkossa enää kukaan.

Uuden taidemuseon taidepoliittista linja olisi syytä tarkastella uudelleen, niin että nykytaiteella on museon toiminnassa esitettyä merkittävämpi rooli ja teknologialla ja hyötytaiteilla puolestaan esitettyä pienempi rooli.

Vastaehdotus:

Jukka Liukkonen: Lisätään lausuntoon uusi kappale:

"Toiminnan on oltava avointa ja demokraattista"

Mikäli Helsingin Guggenheim-museo perustetaan, tulisi sen tulisi noudattaa vähintään nykyisenkaltaista avoimuutta toiminnassaan. Tämä tarkoittaa kaikkien asiakirjojen julkista saatavuutta, kokouspäätösten julkisuutta ja toiminnan raportointia nykyisessä laajuudessa, vaikkei säätiölaki tähän velvoitakaan.

Uuden taidemuseon hallintomallin tulee rakentua pohjoismaisille demokraattisille toimintatavoille. Tämä edellyttää avointa tiedottamista ja keskustelua päätettäväksi tulevista ja päätettävänä olevista asioista. Uuden taidemuseon hallitus on syytä valita jatkossakin demokraattisilla valintatavoilla.

Selvityksessä esitettyjen Guggenheimin nimittämien hallituksen edustajien tulisi edustaa monipuolisesti kotimaista ja kansainvälistä taide-elämää. Näiden säätiön nimittämien edustajien ei tulisi kaikkien olla säätiön työntekijöitä.

Jukka Liukkonen: Liitteen mukainen eriävä mielipide toimitettu puheenjohtajalle.

Lausunnossa tulisi olla myös seuraavat asiat:

Maksuton sisäänpääsy ja ilmapäivät

Taidemuseolla on maksuton sisäänpääsy alle 18-vuotiaille ja tietyille erityisryhmille. Lasten maksuttomalla sisäänpääsillä halutaan kasvattaa lapsia taiteen pariin ja antaa lapsille mahdollisuus kokea taidetta vanhempien sosio-ekonomisesta asemasta riippumatta. Taideopiskelijoiden maksuttomalla sisäänpääsillä pyritään puolestaan tukemaan taiteellisen laadun säilymistä korkeatasoisena. Kuukauden ilmaispäivät mahdollistavat taiteen kokemisen varallisuudesta riippumatta ja antavat mahdollisuuden taiteen kokeilemisen myös heille, jotka ovat epävarmoja taidemuseossa vierailemisestä.

Maksuton sisäänpääsy palvelee taiteen laadun säilymistä korkeatasoisena ja mahdollistaa taiteen kokemisen taustasta riippumatta. On tärkeää, että maksuton sisäänpääsy turvataan vähintään nykymuotoisena myös jatkossa.

Toiminnan on oltava avointa ja demokraattista

Mikäli Helsingin Guggenheim-museo perustetaan, tulisi sen tulisi noudattaa vähintään nykyisenkaltaista avoimuutta toiminnassaan. Tämä tarkoittaa kaikkien asiakirjojen julkista saatavuutta, kokouspäätösten julkisuutta ja toiminnan raportointia nykyisessä laajuudessa, vaikkei säätiölaki tähän velvoitakaan.

Uuden taidemuseon hallintomallin tulee rakentua pohjoismaisille demokraattisille toimintatavoille. Tämä edellyttää avointa tiedottamista ja keskustelua päätettäväksi tulevista ja päätettävänä olevista asioista. Uuden taidemuseon hallitus on syytä valita jatkossakin demokraattisilla valintatavoilla.

Selvityksessä esitettyjen Guggenheimin nimittämien hallituksen edustajien tulisi edustaa monipuolisesti kotimaista ja kansainvälistä taide-elämää. Näiden säätiön nimittämien edustajien ei tulisi kaikkien olla säätiön työntekijöitä.

Museohanke on suuri taidepoliittinen linjanmuutos

Selvityksessä esitetyssä muodossa uusi taidemuseo olisi merkittävä taidepoliittinen linjanmuutos. Nykyisellään taidemuseon tehtävät liittyvät kuvataiteen hankintaan ja sen esittelyyn taidenäyttelyiden kautta. Selvityksessä esitetty Helsingin Guggenheimin taidepoliittinen linja painottuisi sen sijaan kaupallisiin hyötytaiteisiin kuten arkkitehtuuriin ja tuotemuotoiluun.

Helsingin alueella arkkitehtuurin tallentamisesta vastaa arkkitehtuurimuseo, muotoilusta designmuseo ja valtakunnallisesta taiteesta Kiasma ja Ateneum. Helsingin taidemuseolla ainutlaatuista erityisosaamista helsinkiläisestä taiteesta. Selvityksessä esitetyssä muodossa tätä tehtävää ei hoitaisi jatkossa enää kukaan.

02.05.2012

Kj/1

Uuden taidemuseon taidepoliittista linja olisi syytä tarkastella uudelleen, niin että nykytaiteella on museon toiminnassa esitettyä merkittävämpi rooli ja teknologialla ja hyötytaiteilla puolestaan esitettyä pienempi rooli.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Janne Gallen-Kallela-Sirén

Lisätiedot

Janne Gallen-Kallela-Sirén, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008
janne.siren(a)hel.fi
Veikko Halmetoja, johtokunnan puheenjohtaja, puhelin: 044 215 3005
veikkohalmetoja(a)gmail.com

Kaupunginmuseon johtokunta 15.02.2012 § 12

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa Guggenheim Helsinki - museon perustamismahdollisuuksista ja konsepti- ja kehitysselvityksestä seuraavan lausunnon, jossa otetaan kantaa ensisijassa selvityksessä mainittuun, mutta tarkempaa jatkoselvitystä edellyttävään kaupungin organisaatioon edelleen jäävien taidemuseotoimintojen järjestämiseen ja muutoksen vaikutuksiin sekä valtiosuuksiin liittyviin seikkoihin. Lisäksi lausunnossa tuodaan esille kaavailun museorakennuksen paikkaan liittyviä reunaehtoja:

Guggenheim Helsinki -hanke osana Helsingin kehittämistä

Helsingin kaupungin visiona on valtuuston strategialinjauksen mukaisesti nostaa pääkaupunkiseutu maailmanluokan innovaatiokeskukseksi. Visio tavoittelee tieteen, taiteen, luovuuden ja oppimiskyvyn sekä hyvien palvelujen voimaan perustuvaa menestystä asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi. Vision mukaan Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus sekä kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella. Guggenheim Helsinki -hankkeen voi nähdä toteuttavan kaupungin strategiaohjelman 2008-2012 keskeisiä tavoitteita mm. sivistyksen ja kulttuurin vahvistamisesta hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn perustana; houkuttelevasta, monimuotoisesta ja hauskaasta kaupungista sekä Helsingin keskustan elinvoiman vahvistamisesta.

Kaupunginvaltuuston 14.12.2011 hyväksymässä kaupungin kulttuuristrategiassa 2012 - 17 linjattiin, että kaupunki varautuu Guggenheim-museon toteutukseen. Hankkeella tavoitellaan Helsingin kansainvälisen näkyvyyden ja matkailullisen vetovoiman vahvistumista ja se tukisi onnistuessaan kaupungin ja sen kulttuuri- ja elinkeinoelämän elinvoimaisuutta. Guggenheim-hanke on siten linjassa myös kaupungin elinkeinostrategian tavoitteiden kanssa.

Selvityksen rahoituslaskelmat perustuvat Suomen oloissa poikkeuksellisille ja haasteellisille kävijämääräodotuksille. Koska kyseessä on kaupungilta huomattavan suuri panostus kulttuuriin, olisi johtokunta toivonut selvitykseltä myös tarkempaa riskianalyysiä. Johtokunta painottaa, että hankkeeseen investoiminen ei myöskään saa heikentää kaupungin muiden museo- ja kulttuuritoimijoiden toimintaedellytyksiä tai lykätä jo sovittuja hankkeita.

Guggenheim Helsinki -hanke linjaa designin ja arkkitehtuurin yhdeksi museon painopisteistä muun kansainvälisen näyttelytoiminnan ohella. Se edellyttää aktiivista yhteistyötä kaupungissa jo toimivien valtakunnallisten erikoismuseoiden Designmuseon ja Suomen Arkkitehtuurimuseon kanssa toiminnallisten päällekkäisyyksien välttämiseksi. Selvityksen spekulointi (käännös s. 121) suuremmalla valtion tuella, mikäli Guggenheim Helsinki voitaisiin nimetä valtakunnalliseksi erikoismuseoksi, on epärealistista.

Guggenheim Helsinki -museolle esitetty sijaintipaikka

Selvityksessä on päädytty esittämään uuden museon rakennuspaikaksi Katajanokkaa, Eteläsatamassa sijaitsevan nykyisen Kanavaterminaalin tonttia. Rakennuksen kokonaisbruttopinta-alaksi on arvioitu noin 12 000 neliometriä.

Johtokunta toteaa, että rakennuspaikka, Eteläsatama on osa Helsingin merellistä kansallismaisemaa ja valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä Katajanokkaa (RKY 2009 -kohde), joita koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Suunnittelun lähtökohdaksi tulee ottaa kulttuuriympäristöön sisältyvien arvojen säilyminen. Uudisrakentaminen tulee sovittaa Eteläsataman ja Katajanokan historiallisesti arvokkaaseen, kaupunkikuvallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti moni-ilmeiseen korkeatasoiseen kokonaisuuteen, sen ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Paikkaan suunniteltavan rakennuksen tulee antaa ympäristön maallisen ja kirkollisen vallan symbolirakennuksille niiden arvon edellyttämä rooli ja tila kaupunkikuvassa ja rakenteessa. Uuden rakennuksen tulee mittakaavaltaan, volyymiltaan ja materiaaleiltaan kunnioittaa suunnittelualueen ja koko Eteläsataman historiaa ja valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Museovirasto on tässä tapauksessa

ensisijainen kulttuuriympäristön asiantuntijavirasto, joka lausuu hankkeesta kaupunginmuseon – Keski-Uudenmaan maakuntamuseon sijasta.

Mahdollisessa avoimessa arkkitehtuurikilpailussa edellä mainitut arvot tulee ottaa suunnittelun lähtökohdiksi ja sisällyttää kilpailuaineistoon. Paikan merkittävyyden vuoksi tulisi kilpailun tuomaristoon ottaa mukaan myös kotimainen kulttuuriympäristön asiantuntija.

Guggenheim Helsinki -museon vaikutukset kaupungin taidemuseo- ja museotoimeen

Kaupunginmuseon johtokunta pitää Helsingin taidemuseon kehittämiseen liittyviä kysymyksiä aivan keskeisinä arvioitaessa selvityksen vaikutuksia. Siksi taidemuseota ja sen toimintoja ja niiden tulevaan organisointiin liittyviä asioita on tässä lausunnossa käsitelty laajemmin kuin itse selvityksessä.

Selvityksen johtopäätöksissä (käännös s. 133) todetaan, että "selvityksessä kiinnitetään erityistä huomiota nykyiseen Helsingin taidemuseoon ja muotoon, jonka se voi saada tulevaisuudessa. Helsingin taidemuseon kokoelman lähes 9 000 1800-luvulta ja sen jälkeen peräisin olevaa suomalaista taide-esinettä ovat keskeinen osa Helsingin kulttuurielämää. Kokoelma kasvaa vuosittain, ja siitä 40 prosenttia on esillä julkisissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Vaikuttaakin järkevältä, että Helsingin taidemuseon kokoelmiin ja julkiseen taiteeseen liittyviä tehtäviä kehittäisi kaupungin jokin toinen hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin. (Yksikkö voisi toimia osana jotakin kaupungin jo olemassa olevaa virastoa Helsingin kaupungin määrittelemällä tavalla). Helsingin taidemuseon näyttely- ja taidekasvatustehtäviä puolestaan kehitettäisiin osana uuden Guggenheim Helsinki -museon toimintaa ja tehtävää."

Guggenheim Helsinki -museohankkeen toteutuessa selvityksessä esitetyllä tavalla Helsingin taidemuseo jakautuisi kahtia. Kaupungin taidekokoelmien ylläpito ja kartuttaminen, julkiset taideteokset, ns. prosenttitaide sekä Kluuvin galleria jäisivät Guggenheim-museon ulkopuolelle. Selvitys ei ota suoraan kantaa siihen, miten taidemuseon toiminta uudistuksen jälkeen pitäisi järjestää. Kaupungin hallinnossa pohdittuina vaihtoehtoina on ollut, että toiminta jatkuisi joko omana virastonaan tai kaupunginmuseon yhteydessä tai kulttuurikeskuksen yhteydessä. Nykyinen kansainvälisesti suuntautunut näyttelytoiminta ja siihen liittyvä museopedagogia siirtyisivät osaksi Guggenheim Helsingin toimintaa.

Helsingin taidemuseon nykytilanne

Kuvaus perustuu Guggenheim Helsinki -selvityksestä ja taidemuseolta saatuihin täydentäviin tietoihin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Aiemmin Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskukseen kuulunut taidemuseo aloitti itsenäisenä virastona 1.1.1998. Taidemuseon johtosäännön mukaisesti Helsingin taidemuseon johtokunta ja sen alainen taidemuseo vastaavat kaupungin kuvataidepolitiikasta ja taidemuseotoiminnasta sekä muista sille määrätystä alan tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti

Helsingin taidemuseolla on näyttelytilat Tennispalatsissa sekä Meilahden museorakennuksessa. Museon konservointitilat ovat Meilahden kartanossa, ja kokoelmia säilytetään pääosin Kontulassa, asiantuntija- ja tukipalvelut on sijoitettu Tennispalatsiin ja viereiseen Graniittitaloon.

Näyttelytoiminnan lisäksi taidemuseo toimii Uudenmaan läänin aluetaidemuseona, pitää yllä Kluuvin galleriaa sekä hoitaa ja kartuttaa Helsingin kaupungin taidekokoelmaa. Tähän kokoelmaan kuuluvat myös kaupungin julkiset taideteokset.

Taidemuseon ydintoimintoja ovat näyttelytoiminta ja kokoelmatoiminta. Tukitoimintoja ovat asiakaspalvelu, museopedagogia, museotekniset palvelut ja hallinto.

Kokoelmatoiminnot

Taidemuseon kokoelmissa on noin 8850 teosta. Kokoelman pääosa on 1900–2000-luvun suomalaista taidetta, mutta mukana on myös pieni osa kansainvälistä taidetta ja vanhempaa kotimaista taidetta. Kokoelmat karttavat sekä taidemuseon omien vuosittaisten hankintojen että saatujen lahjoitusten kautta. Kokoelmista 40 %, noin 3450 teosta, on sijoitettu kaupungin virastoihin ja toimitiloihin. Vuosittain sijoitetaan runsaat 100 uutta teosta julkisiin tiloihin ja toimistoihin. Taiteen sijoitustoiminta sekä sijoitetun taiteen kunnosta huolehtiminen on keskeinen osa taidemuseon kokoelmatoimintaa.

Peruskokoelmiin kuuluu useita lahjoituskokoelmia, joista tärkeimpiä ovat Katarina ja Leonard Bäcksbackan (560 teosta, alkuperäinen lahjoitus 448), Gösta Beckerin (179 teosta), Iris Roos-Hasselblattin (7 teosta), Elsa Arokallion (67 teosta), Aune Lindebergin (5 teosta), Katriina Salmela-Hasanin ja David Hasanin (310 teosta), Aune ja Elias Laaksosen (48 teosta) sekä Martta ja Reino Sysin (52 teosta) kokoelmat.

Taidemuseon kokoelmien kartuttamista varten on erilliset määrärahat taidemuseon kokoelmien uushankintoihin, sijoitettavan taiteen hankintaan ja julkisten taideteosten hankintaan. Vuonna 2011 uushankintamääräraha oli 105 000 euroa, sijoitettavan taiteen määräraha 30 000 euroa ja julkisten taideteosten hankintamääräraha 203 000 euroa. Taidemuseon kokoelmahankintamäärärahat yhteensä

02.05.2012

Kj/1

vuonna 2011 olivat 338 000 euroa. Kokoelmat karttavat myös lahjoituksilla.

Julkinen taide

Helsingissä on satoja julkisia taideteoksia, muistomerkkejä ja muistolaattoja. Helsingin kaupungin taidemuseon kokoelmiin julkisista veistoksista kuuluu noin 200. Julkisilla paikoilla, kuten puistoissa ja aukioilla sijaitsevien taideteosten lisäksi kokoelmiin kuuluvat myös kaupungin omistamiin kiinteistöihin hankitut teokset.

Kaupungin taidemuseon toimesta organisoidaan ja valvotaan vuosittain myös kaupungin uusien julkisten taideteosten hankintaan, toteuttamiseen ja sijoittamiseen liittyviä hankkeita. Taidemuseo vastaa julkisten taideteosten kunnosta ja ylläpidosta sekä teosten rekisteröinnistä.

Kaupungin taidekokoelmaa kartutetaan vuosittain em. kokoelmien hankintaan osoitetuilla investointimäärärahoilla ja ns. prosenttirahakäytäntöön perustuvilla kaupungin hankinnoilla. Prosenttirahateoksia valmistui 2010 yhteensä 6 kappaletta.

Kaupungin prosenttirahakäytännön ohjeistus ja menettelytavat on vastikään uusittu (khs 12.12.2011). Prosenttirahakäytäntöä sovelletaan julkisiin rakennuksiin sekä puisto- ja katuhankkeisiin. Julkisten rakennusten taidehankkeiden kustannukset ovat olleet vuosina 2005 - 2010 vuositason keskimäärin 200 000 euroa vaihteluvälin ollessa 100 000 – 270 000 euroa. Puisto- ja katuhankkeiden taidehankintakustannukset ovat olleet vuosina 2005 - 2010 vuositason keskimäärin 50 000 euroa vaihteluvälin ollessa 0 – 150 000 euroa.

Aluetaidemuseo

Helsingin taidemuseosta tuli Uudenmaan läänin aluetaidemuseo 1993. Aluetaidemuseon tehtävänä on edistää alueensa visuaalista kulttuuria, huolehtia alueensa taidemuseotoiminnan keskinäisestä yhteistyöstä ja taiteeseen liittyvän tiedon saatavuudesta sekä antaa asiantuntija-apua toimialaansa liittyvissä kysymyksissä. Taidemuseon painopistealueet aluetaidemuseotoiminnassa ovat museopedagogia ja julkinen taide, jossa taidemuseo on maan johtava asiantuntija.

Näyttelytoiminta

Taidemuseon näyttelytoiminta keskittyy vaihtuviin näyttelyihin. Näyttelypolitiikassaan museo ei ole ajallisesti eikä alueellisesti sidottu. Kansainvälisyys on näyttelyohjelmalle leimallista ja yhteistyökumppaneita on eri puolilta maailmaa Latinalaisesta ja Pohjois-Amerikasta Aasiaan ja Eurooppaan. Omia kokoelmia

---

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

hyödynnetään näyttelyohjelmistossa. Museolla on Suomen suurin näyttelybudjetti 1 - 1,5 miljoonaa euroa, jota voidaan täydentää sponsorirahalla. Yli 85 % taidemuseon vuosittaisesta näyttelybudjetista varataan kansainvälisiin näyttelyprojekteihin.

Helsingin taidemuseolla on näyttelytiloja kolmessa paikassa Tennispalatsissa (1130 m²), Meilahdessa (750 m²) ja Kluuvin galleriassa (130 m²).

Tennispalatsin näyttelytilat avautuivat yleisölle keväällä 1999. Tennispalatsissa on vuosina 2000 - 2011 järjestetty 77 näyttelyä, joista 49 kansainvälisiä ja 28 suomalaisia. Tennispalatsin näyttelytoiminnan keskiössä ovat olleet suuret kansainväliset näyttelyt (mm. Athos, Walt Disney ja Euroopan taide), joiden ohessa on järjestetty pienempiä kotimaisia teemanäyttelyitä. Kävijämäärän vuosikeskiarvo 1999 - 2010 on 96 890. Eniten kävijöitä on ollut vuonna 2001 (154 889) ja vähiten vuonna 2004 (34 737).

Meilahden museorakennus sijaitsee Seurasaaren lähellä, keskellä vanhaa puistoaluetta. Rakennus valmistui vuonna 1976 ja sen suunnitteli kaupungin rakennusviraston arkkitehti Tero Aaltonen. Hän piirsi ”vaadittua suurta säästäväisyyttä noudattaen [...] yksinkertaisen valkotiilisen talon mittatilaustyönä Helsingin kaupungin taidemuseon lahjoituskokoelmalle.” Rakennuksen nykykunto on huono. Vuosina 2000-2011 Meilahden museossa on järjestetty 40 näyttelyä, joista 11 kansainvälisiä ja 29 suomalaisia. Kävijämäärän vuosikeskiarvo 1999-2010 on 30 958. Eniten kävijöitä on ollut vuonna 2008 (47 942) ja vähiten vuonna 2010 (19 108).

Kluuvin galleria on Helsingin taidemuseon hoitama näyttelytila, joka on profiloitunut ajankohtaisen kuvataiteen esittelyyn. Galleria pyrkii tarjoamaan tilaisuuksia sellaisille (näyttely)projekteille, joita muualla Helsingissä on vaikea toteuttaa. Helsingin kaupunki tukee taloudellisesti gallerian toimintaa, minkä ansiosta näyttelyvuokra on edullinen eikä myyntiprovisioita peritä lainkaan. Näyttelyajat ovat avoimesti haettavissa kaksi kertaa vuodessa. Anomuksensa jättää vuosittain lähes 150 taiteilijaa, joista noin viidelletoista myönnetään näyttelyaika. Vuokra-aika on tavallisesti kolme viikkoa, joka sisältää sekä näyttelyajan että näyttelyn ripustuksen ja purkamisen. Vuosittain galleriassa vierailee noin 4000-5000 kävijää

Museopedagogia

Museopedagogia on taidemuseon yleisön huomioimista eri tavoin. Se tarjoaa museokävijöille tietoa näyttelyistä sekä toimintaa ja elämyksellistä ohjelmaa. Tavoitteena on haastaa kävijöitä tekemään omia tulkintoja taiteesta ja pohtimaan sen merkityksiä. Työpajatoiminta on pedagogian ydinaluetta.

Yleensä museopedagogia mielletään lasten ja nuorten taidekasvatustoiminnaksi, mutta toimintaa suunnataan yhtä hyvin muillekin ikäryhmille; tavoitteena on kaikkien elinikäinen oppiminen. Museopedagogian vastuulla on myös edistää museon saavutettavuutta siten, että liikkuminen, näkeminen, kuuleminen, tiedon hankkiminen ja elämysten saaminen tulisi mahdollisimman helpoksi ja esteettömäksi kaikille.

Museotekniikka

Helsingin taidemuseon tekninen toiminto koostuu konservaattoreista ja museomestareista. Konservointilaitoksen päätyöllistäjänä ovat näyttelyvaihdot, jolloin jokaiselle yksittäiselle teokselle tehdään tulo- ja lähtötarkastukset sekä suunnitellaan ripustustapa. Konservattorit tarkastavat ja kunnostavat myös taidemuseon omat teokset aina silloin, kun niitä lainataan muihin museoihin tai näyttelyihin. Lisäksi kaupungin laitoksiin, virastoihin ja esim. kouluihin sijoitettujen taideteosten kunnostaminen sekä niiden siirtojen valvominen ja organisointi kuuluvat konservaattoreiden tehtäviin.

Museomestarit työskentelevät näyttelyvaihdossa konservaattoreiden kanssa. He ovat mukana näyttelyiden rakentamisessa ja purkamisessa. Lisäksi museomestarit hoitavat teosten kuljetuksia ja virastoihin sijoitettavien teosten ripustamisen. Museomestareiden vastuulla on myös kiinteistöihin liittyvät talotekniset tehtävät sekä taideteosvarastojen ylläpito.

Henkilöstöresurssit

Vuoden 2010 aikana taidemuseon palveluksessa oli yhteensä 115 henkilöä, joiden työpanokseksi saadaan siviilipalvelusmiehet mukaan lukien henkilötyövuosiksi muutettuna keskimäärin 72 vuotta. Vakinaisen henkilökunnan lisäksi taidemuseossa työskenteli määräaikaissä erimittaisissa sijaisuuksissa ja projektitehtävissä yhteensä 45 työntekijää. Vakansseja taidemuseolla on yhteensä 67.

Jatkoselvitys

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että kaupungin organisaatioon jäävien taidemuseon toimintojen organisoiminen tulee selvittää sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan johdolla rootelin virastojen ja talous- ja suunnittelukeskuksen yhteisenä jatkoselvityksenä ja sen perusteella tehtävissä ratkaisuisissa on huolehdittava, että näille taidemuseon toiminnoille turvataan riittävät resurssit ja kehittymisen mahdollistavat toimintaedellytykset. Muutoksella on kustannusvaikutuksia, jotka kaikki eivät sisälly selvityksen 1,2

miljoonan euron laskelmaan, kuten näyttelytilojen kohtalo, siirtyvän henkilöstön työtilat, kokoelma- ja konservointitilat ja mahdollinen henkilöstön palkkatasojen harmonisointi, kokoelmatietokantojen uudistustarpeet jne.

Organisaatiomalli

Selvitys ei ota suoraan kantaa siihen, miten taidemuseon toiminta uudistuksen jälkeen pitäisi järjestää. Kaupungin hallinnossa pohdittuina vaihtoehtoina on ollut, että toiminta jatkuisi joko omana virastonaan tai kaupunginmuseon yhteydessä tai kulttuurikeskuksen yhteydessä.

Kulttuurihistoriallisen museon ja taidemuseon toimintojen yhdistäminen on ollut Suomessa yleistynyt malli. Yhden organisaation puitteissa toimitaan mm. Lahden kaupunginmuseossa, Turun museokeskuksessa, Tampereen museoissa, ja useassa muussa pienemmässä kaupungissa. Selvityksestä ilmenee taidemuseon toimintojen kahtia jakaantuneisuus jo nyt. Jatkoselvityksessä tuleekin selvittää tarkemmin kokoelmatoimintojen yhdistämistä omaksi yksiköksi kaupunginmuseon yhteyteen.

Organisaatiomuutos tarjoaisi mahdollisuuden rakentaa kokonaan uudenlainen Helsinki-museo, jossa kulttuurihistoriaan ja taiteeseen liittyvistä prosesseista syntyy hyvä ja palvelukykyinen kokonaisuus.

Kokoelmatoiminta ja julkinen taide

Kaupunginmuseon johtokunta pitää tavoitteellisena, että uudistuksen jälkeenkin taidemuseo voi edelleenkin jatkaa aktiivisena museotoimijana kokoelmien kartuttamista, hoitoa ja esilläpitoa eri kohteissa, yhteistyötä suomalaisen taidemuseo- ja kuvataidekentän kanssa ja edelleen edistää taidekokoelmien saavutettavuutta ja tunnettuutta näyttelytoiminnalla sekä jatkaa julkisen taiteen hankkeita, taiteen sijoitusta ja lainaustoimintaa.

Kaikkia julkisia taideteoksia hoidetaan kaupungin taidekokoelmina ja ne luetteloidaan yhteen kokoelmatietokantaan taidemuseon toimesta, jolloin on tärkeää, että sekä kokoelmien kartuttaminen - myös prosenttirahakäytäntö - että säilytys ja hoito ovat yhdessä organisaatiossa, eikä toimintoja esimerkiksi jaeta eri hallintokunnille. Kokoelmatietokantajärjestelmä on sama niin taidemuseossa kuin kaupunginmuseossakin. Tulevaisuudessa edessä voi olla mittavien järjestelmien uudistamista, mikäli edetään valtakunnallisten suuntaviivojen mukaisesti, tällöin yhteistyöstä kaupunginmuseon ja taidemuseon toimintojen välillä tulisi olemaan hyötyä.

Johtokunta muistuttaa, että kaupungin viheralueilla sijaitsevat "anonyymit" muistomerkit ja kaupungin hankkimat muistolaatat

puolestaan ovat kaupunginmuseon hoidossa, vaikka niille ei ole osoitettu erillisiä määrärahoja. Kaikkien julkisten muistomerkkien ja taideteosten hoidon yhdistäminen yhdelle museotoimijalle toisi selviä toiminnallisia hyötyjä, myös asiakasnäkökulmasta katsottuna.

Lisäksi jatkossa on selvitettävä Bäcksbäckan kokoelman ja mahdollisten muiden lahjoituskokoelmien esillä pitämiseen liittyvät juridiset ja käytännölliset kysymykset. Johtokunta uskoo, että kokoelmalle on löydettävissä toimiva ratkaisu.

Myös kaupunginmuseolla on mittava, noin 5000-6 000 taideteoksen Helsinki-kokoelma. Sen pääosa on kartutettu ns. topografisin perustein eli niille on keskeistä Helsinki-konteksti. Kaupunginmuseon ja taidemuseon kokoelmien päällekkäisyydet ovat siten vähäiset johtuen erilaisista kartuttamisperiaatteista. Kokoelmien hallinnossa, hoidossa ja säilyttämisessä on mahdollista saavuttaa synergiaa, mutta vasta kun toiminnot on voitu keskittää yhteen kiinteistöön.

Henkilöstöresurssit

Johtokunta painottaa, että niiden taidemuseon toimintojen toimintaedellytykset, jotka jäävät Guggenheim Helsingin ulkopuolelle tulee turvata. Tämä koskee kokoelmatoimintojen henkilöresursseja, mutta myös taidemuseon kokoelmiin perustuvien näyttelyiden tuottamiseen liittyvää osaamista tulee siirtyä kokoelmien mukana. Jatkossa on tutkittava tarkemmin mikä osa henkilöstöstä olisi Guggenheim Helsinkiin siirtyvien toimintojen piirissä, mikä osa voisi jäädä taidemuseotoimintoihin kaupungin omaan organisaatioon.

Selvityksessä esitetään taidekasvatustoimintojen siirtämistä Guggenheim Helsinkiin. Kaupunginmuseon johtokunta kuitenkin katsoo, että mikäli taidemuseon kokoelmatoiminnot kokoelmanäyttelyineen jäävät osaksi esimerkiksi kaupunginmuseota, tulee säilyvien toimintojen museopedagoginen osaaminen ja palvelut turvata. Kaupunginmuseolla on jo pitkä edelläkävijähistoria kulttuurihistoriallisen museopedagogian kehittäjänä Suomessa ja taidepedagogian osaajat voisivat vahvistaa tätä toimintoa edelleen uudistuvassa museossa.

Tilakysymykset

Selvityksen lähtökohta on ollut, että sekä Meilahden että Tennispalatsin näyttelytiloista luovutaan. Sekä taidemuseon että kaupunginmuseon toiminnot (näyttelytilat, kokoelmat, konservointi sekä asiantuntija- ja tukipalvelut) toimivat lukuisissa tiloissa eri puolilla kaupunkia, ja tilat ovat osin ahtaat ja/tai huonokuntoiset. Jatkoselvityksen on otettava kantaa toimintojen tilalliseen järjestämiseen. Kokoelmien yhdistämistä samoihin säilytystiloihin on jo selvitetty. Erilaiset olosuhdevaatimukset

tekevät yhteisten tilojen toteuttamisesta monimutkaista, mutta ei mahdotonta. Johtokunta korostaa, että pitkään väliaikaisina ja avoimina olleet kokoelmien säilyttämisen ja konservoinnin tilakysymykset niin kaupunginmuseon kuin taidemuseonkin kokoelmien osalta tulee ratkaista kestäväällä tavalla.

Johtokunnan mielestä tavoitteena tulisi olla, että kotimaista näyttelytoimintaa ja kokoelmanäyttelyitä jatketaan esim. volyyymilla 1-2 näyttelyä vuodessa, joten tälle toiminnalle täytyy turvata riittävät näyttelytilat. Kaupunginmuseon yhteydessä taidemuseotoimintojen lyhytaikaisten näyttelyiden käytössä voisivat tarvittaessa olla kaupunginmuseon näyttelytiloista esimerkiksi Hakasalmen huvila, Tuomarinkylän kartano ja tulevan Elefanti-korttelin museokeskuksen vaihtuvien näyttelyiden tila. Tämä edellyttää taidenäyttelyiden olosuhdevaatimusten huomioon ottamista ja useita vuosia esitetyn ilmanvaihtoremontin kiirehtimistä mm. Hakasalmen huvilaan. Kluuvin gallerian näyttelytilat säilytetään osana kaupungin organisaatioon jäävää taidemuseotoimintaa.

Jatkossa on selvitettävä myös Bäcksbäckan kokoelman ja mahdollisesti muiden lahjoituskokoelmien esillä pitämiseen liittyvät kysymykset. Johtokunta uskoo, että kokoelmalle on löydettävissä toimiva ratkaisu, mutta muistuttaa, että Helsingin kaupungin on neuvoteltava yhdessä sen hallintokunnan kanssa, johon Helsingin taidemuseo mahdollisesti yhdistyy.

Jatkossa tulee selvittää myös kaupungin organisaatioon jäävän henkilöstön työtilatarpeet ja -ratkaisut. Organisaation henkilöstön hajasijoituksen sijaan työtilojen keskittäminen on ratkaisu, jolla parannetaan toiminnan tehokkuutta ja edistetään myös työhyvinvointia.

Muut toimintaresurssit, mm. VOS-rahoitus

Guggenheim Helsinki -museon kustannus- ja rahoituslaskelmat lähtevät siitä, että kaupungin organisaatioon jäljelle jäävään taidemuseotoimintaan, julkisen taiteen hankintaan, kaupungin taidekokoelman ylläpitoon ja Kluuvin galleriaan on laskettu käytettävän 1,2 miljoonaa euroa vuodessa. Johtokunta katsoo, että summa on liian pieni ja laskelmat perustuvat siltä osin virheelliseen arvioon. Nykyiset kokoelmatilojen vuokrat ja kokoelmatoiminnoissa työskentelevän henkilöstön palkkamenot sekä toimistovuokrat ovat yksin jo miltei miljoona euroa. Kokoelmien uushankintoihin ja julkisen taiteen hankintaan sekä sijoitettavan taiteen hankintaan sekä muihin irtaimen omaisuuden investointeihin on taidemuseolla esimerkiksi v. 2012 budjetissa 442 000 euroa. Laskelman mukaisessa 1,2 milj. eurossa ei siis ole lainkaan liikkumavaraa toimintaan (kokoelmatyö, konservointi, kokoelmanäyttelyt, julkaisut, kokoelmatietokantojen ylläpito ja

kehittäminen, markkinointi- ja viestintä jne.) olennaisesti tarvittavien palveluiden tai aineiden ja tarvikkeiden ostoon. Jatkoselvityksessä kaupungille jäävien toimintojen todelliset kustannukset voidaan ja tulee tarkentaa.

Selvityksen laskelmat perustuvat myös sille oletukselle, että valtiolta saadaan 0,7 miljoonan euron vuosittainen tuki uudelle Guggenheim Helsinki -museolle. Tällä tarkoitetaan ns. valtionosuutta, vos-rahoitusta, jota museot saavat museolain (729/1992) ja -asetuksen (1192/2005) määrittämät kriteerit täyttämällä. Kaupunki saa tällä hetkellä noin 0,8-0,9 miljoonaa euroa vos-rahoituksena taidemuseotoiminnan hoitamisesta. Tuen laskennallisena perusteena ovat henkilötyövuodet, joita taidemuseolle on määritetty 27, vaikka henkilötyövuosia on todellisuudessa selvästi enemmän. Vertailun vuoksi kaupunginmuseon vos-rahoitus määräytyy laskennallisesti 49 henkilötyövuoden perusteella (todelliset htv:t n 85) ja oli vuonna 2011 noin 1,6 miljoonaa euroa. Aluetaidemuseotehtävien hoidon perusteella rahoitusta saadaan 10 %:lla korotettuna. Vos-tuen saaminen uudelle museolle ei ole itsestään selvää ensimmäisinä toimintavuosina, vaikka kriteeristö täytyisikin. Lisäksi taidemuseon kaupungin organisaatioon jäljelle jäävien toimintojen vos-kelpoisuus ja asema aluetaidemuseona arvioidaan opetus- ja kulttuuriministeriössä uudelleen, mikäli museota järjestellään merkittävästi. Tavoitteena ja lähtökohtana tulee olla, että toiminta suunnitellaan niin, että sekä vos-kelpoisuus että aluetaidemuseo-status voidaan säilyttää.

Aluetaidemuseo- ja maakuntamuseotoiminnot

Taidemuseo on toiminut Uudenmaan aluetaidemuseona vuodesta 1993. Vastaavasti kaupunginmuseo puolestaan on vuodesta 1981 toiminut Keski-Uudenmaan maakuntamuseona, jonka tehtävänä on museoasetuksen mukaisesti edistää museotoimintaa ja kulttuuriympäristön säilymistä toiminta-alueellaan; huolehtia alueensa museotoiminnan keskinäisestä yhteistyöstä ja kulttuuriperintöön liittyvän tiedon saatavuudesta sekä antaa asiantuntija-apuaan toimialaansa liittyvissä kysymyksissä.

Johtokunta katsoo, että alueellisen toiminnan edelleen kehittämiseksi olisi etua siitä, että aluetaidemuseotoiminta ja maakuntamuseotoiminta olisivat yhdessä organisaatiossa. Näin on useimmissa tapauksissa muualla Suomessa. Jo nyt Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on luomassa verkkoon Uudenmaan museoportaalia, jolla pyritään edistämään alueen museoiden saavutettavuutta ja jakamaan tietoa. Myös taidemuseot ovat mukana portaalissa. Mikäli Guggenheim Helsinki -hanke etenee, tulee opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa neuvotella tältä pohjalta aluetaidemuseoaseman säilyttämisestä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/1

Lopuksi

Johtokunta katsoo, että Helsingin kaupungin taidemuseon kokoelmatoimintojen siirtämisellä kaupunginmuseon toimintojen yhteyteen jatkossa erikseen tutkittavalla tavalla voitaisiin saavuttaa monenlaisia toiminnallisia hyötyjä, kuten kokoelma- ja konservointitilojen keskittäminen, julkisen taiteen ja muistomerkkien hoidon keskittäminen yhteen organisaatioon, kokoelmatietokantojen suunnitteluhyödyt sekä aluetaidemuseon ja maakuntamuseon toimintojen vahvistuminen. Toimintojen yhdistämisestä ei varovaisesti arvioiden synny säästöjä ainakaan alkuvuosina.

Hyvää olisivat myös saatavat imagohyödyt yhdestä toimijasta kaupunkilaisten ja yleisön suuntaan, kun nykyisin varsin usein kaupunginmuseo ja taidemuseo sekoitetaan keskenään. Suuren yleisön on varsin vaikeaa hahmottaa museoiden tehtäviä, varsinkin kun modernit museot pyrkivät jatkuvasti rikkomaan perinteisiä raja-aitoja: taidemuseo voi tehdä näyttelyitä kulttuurihistoriallisista aiheista ja kaupunginmuseo puolestaan tehdä näyttelyitä tai niiden osia esimerkiksi kuvataiteilijoiden kanssa.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 14.02.2012 § 23

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle ”Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki” –selvityksestä seuraavan lausunnon:

Taustaa

Kaupunginhallitus hyväksyi 17.1.2011 (§ 32) Solomon R. Guggenheim -säätöön ja Helsingin kaupungin välisen sopimuksen Guggenheim -museon perustamismahdollisuuksista Helsinkiin sekä museon toimintaa koskevan konsepti- ja kehitysselvityksen laatimisesta.

Selvitystyön käynnistämisen lähtökohtana oli ainutlaatuisen ja toimintakonseptiltaan innovatiivisen kansainvälisen museon kehittäminen.

Selvitystyön tavoitteena ja tarkoituksena on ollut arvioida, soveltuuko Helsinki kohteena Guggenheim-museon perustamiselle, kehittää mahdolliselle museolle toiminnallinen ja taiteellinen konsepti, selvittää sen talousvaikutukset, laatia arvio museon sijaintipaikasta ja investointikustannuksista, laatia alustava tilaohjelma, selvittää Guggenheim Helsinki -museon hallintomalli sekä määrittää museon suhde muihin Guggenheim-verkoston jäsenmuseoihin ja alan toimijoihin Helsingissä, Suomessa, Pohjoismaissa ja Venäjällä (erityisesti Pietarissa ja Moskovassa).

Selvitystyön määräajaksi sovittiin 30.12.2011 ja se on valmistunut sille asetetussa määräajassa. Selvitystyö julkistettiin 10.1.2012 Finlandia-talossa järjestetyssä seminaarissa. Seminaarin aineisto on nähtävillä kaupungin verkkosivuilla www.hel.fi/guggenheim-study.

Selvitystyön on tehnyt Solomon R. Guggenheim –säätö. Säätö on käyttänyt selvitystyössä myös ulkopuolisia asiantuntijoita (mm. LaPlaca Cohen, Boston Consulting Group, Roschier, Cooper, Robertson & Partners). Lisäksi kaupungin edustajat ovat osallistuneet selvityksen tekemiseen. Työn etenemistä seuraamaan nimettiin kuusijäseninen ohjausryhmä ("Steering Committee"), johon säätö ja kaupunki nimesivät kumpikin kolme jäsentä, Suomen Kulttuurirahasto yhden jäsenen ja Svenska Kulturfonden yhden jäsenen. Helsingin puolelta selvitystyön yhteyshenkilönä on toiminut kaupungin taidemuseon johtaja Janne Gallen-Kallela-Sirén.

Selvitystyössä on eri näkökulmista arvioitu Helsingin edellytyksiä toimia kansainvälisen museoverkoston jäsenenä ja Guggenheim-museokohteena, ja sen yhteydessä on mm. haastateltu tai muuten oltu yhteydessä yli 300:an eri toimialoja edustavaan henkilöön. Selvitystyöhön on sisältynyt myös vierailuja paikallisissa ja alueellisissa kulttuurikohteissa ja taidelaitoksissa sekä taiteilijoiden ja taidealan ammattilaisten sekä keskeisten sidosryhmien edustajien tapaamisia.

Solomon R. Guggenheim -säätö

Solomon R. Guggenheim -säätö on perustettu Yhdysvalloissa vuonna 1937 ja ensimmäinen museo avattiin New Yorkissa vuonna 1939. Säätöllä on museot ja kokoelmia tällä hetkellä New Yorkin lisäksi Venetsiassa (The Peggy Guggenheim Collection), Bilbaossa (The Guggenheim Museum Bilbao) ja lakkautettava Berliinissä (The Deutsche Guggenheim). Abu Dhabin Guggenheim –museo on rakennusvaiheessa. Guggenheim-museot ovat vetovoimaisia

---

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

matkailukohteita ja niiden taidekokoelmat ovat maailmanlaajuisesti tunnettuja ja arvostettuja.

Säätiön kansainvälinen museoverkosto laajoina yhteistyöverkostoineen edistää nykykuvataiteilijoiden työtä ja tunnettuutta eri puolilla maailmaa. Monet kaupungit eri puolilla maailmaa ovat lähestyneet Solomon R. Guggenheim - säätiötä omilla museohankkeillaan ja säätiöllä on useiden vuosien kokemus eri kaupunkien osalta toteutettavuusselvitysten tekemisestä. Helsinki valikoitui museon perustamismahdollisuuksia koskevan selvityksen kohteeksi useiden kaupunkien joukosta.

Guggenheim Helsinki –konsepti- ja kehitysselvitys

Selvitystyöstä on laadittu englanninkielinen, 183-sivuinen raportti ”Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki”.

Selvitys on tehty seuraavista näkökulmista:

- Yhteenvedo historiallisesta ja kulttuurisesta toimintaympäristöstä.
- Kartoitus olemassa olevista suomalaisista ja keskeisistä pohjoismaisista kuvataiteen alalla toimivista taidelaitoksista ja suhde muihin kulttuuri- ja taidelaitoksiin Suomessa ja Suomen lähialueilla ja erityisesti metropolialueella.
- Museon suhde Helsingin kaupungin taidemuseoon ja sen toiminnan kehittämiseen.
- Museon missio ja toiminta-ajatus.
- Museon taiteellinen ja taidekasvatuksellinen ohjelmisto.
- Museon toiminta osana kansainvälistä Guggenheim-museoverkostoa ja suhde verkoston muihin jäsenmuseoihin.
- Markkinatutkimus ja talousvaikutusten arviointi, jossa huomioituna museon investointikustannukset, toimintakustannukset, tulo- ja menoarviot, suorat ja epäsuorat talousvaikutukset, kävijämääräennusteet, elinkeinopoliittiset vaikutukset sekä talousvaikutukset kuntatalouteen ja valtiontalouteen.
- Museon hallintomalli ja -rakenne, oikeudellinen suhde Solomon R. Guggenheim- säätiöön sekä museon kehittämisprosessi.
- Museorakennuksen sijaintipaikan arviointi, tarveselvitys ja rakennuksen tilaohjelma.

Selvitysraporttiin on sisällytetty em. näkökulmista tehdyn selvitystyön tulokset ja arviot. Raportti sisältää mm. Suomen ja Helsingin lyhyen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

kulttuurihistorian kuvauksen, vertailevan analyysin, uudelle museolle ehdotetun mission ja ohjelman, markkinatutkimuksen, hallintorakenteen sekä alustavan rakennusohjelman. Niitä seuraa sarja suosituksia ja johtopäätöksiä. Raportin alussa Yhteenveto-luvussa (Executive Summary) on tiivistelmä selvityksen tuloksista.

Selvityksessä ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan nykyisen Kanavaterminaalin paikalle. Museon kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 neliometriä. Rakennuksen suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiksi arvioidaan noin 140 miljoonaa euroa. Helsinki rahoittaisi hankkeen julkisin varoin, mutta odottaa rahoitusta myös yksityistä lähteistä ja yrityksiltä. Museon toiminta- ja talousmallin lähtökohtana on 500 000 - 550 000 kävijää vuodessa, kävijöistä noin 300 000 tulisi kotimaasta.

Guggenheim-hanke Helsingin kehittämisessä

Helsingin kaupungin visiona on valtuuston strategialinjauksen mukaisesti nostaa pääkaupunkiseutu maailmanluokan innovaatiokeskukseksi. Tieteen, taiteen, luovuuden ja oppimiskyvyn sekä hyvien palvelujen voimaan perustuva menestys koituu asukkaiden hyvinvoinnin ja koko Suomen hyväksi. Helsingistä halutaan myös vetovoimainen, tunnettu, houkutteleva ja hauska. Kulttuurilla, taiteella, arkkitehtuurilla ja designilla on tässä tärkeä rooli.

Valtuuston kulttuuristrategia vuodelle 2017 täydentää Helsingin linjauksia kulttuurikaupunkina. Vision mukaan Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus sekä kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella. Kulttuuristrategiassa linjattiin, että kaupunki varautuu Guggenheim-museon toteutukseen. Toteutuessaan Guggenheim-museo vahvistaa Helsingin kansainvälistä näkyvyyttä ja matkailullista vetovoimaa sekä tukee siten kulttuuri- ja elinkeinoelämän elinvoimaisuutta. Myös kaupungin elinkeinopoliittisissa linjauksissa nähdään Guggenheim-museon mahdollisuudet kaupungin kansainvälisen näkyvyyden ja vetovoimaisuuden lisäämiseksi.

Pääkaupunkiseudun kuvataidetarjonta on erittäin runsasta. Koko maan kuvataiteilijoista noin 40 prosenttia asuu pääkaupunkiseudulla. Visuaalisten taiteiden kaksi yliopistoa, Kuvataideakatemia ja Aalto-yliopiston Taideteollinen korkeakoulu, sijaitsevat Helsingissä. Pääkaupunkiseudulla sijaitsevat monet merkittävät taidemuseot, joilla kullakin on oma profiilinsa. Suomalaisen taiteen kenttä on profiloitunut kansainvälisesti kulttuurivaihdon, residenssitoiminnan, taiteilijoiden liikkuvuuden, yhteishankkeiden, teosvaihdon ja näyttelytoiminnan kautta.

Guggenheim Helsinki -hanke lisäisi parhaimmillaan Helsingin kansainvälistä näkyvyyttä ja tunnettavuutta. Kokonaisuus toisi suomalaiselle taiteelle ja kulttuurille kulttuuri-imagoa nostattavaa uutta kansainvälistä vetovoimaa ja mielenkiintoa. Museo toimisi keskeisenä nähtävyytenä, joka kiinnostaisi monenlaisia yleisöjä kansallisesti ja kansainvälisesti.

Ajallisesti rinnan Guggenheim Helsinki -hankkeen kanssa myös keskustakirjastohanke on etenemässä. Käynnissä on keskustakirjaston kansainvälinen kaksivaiheinen arkkitehtuurikilpailu, jonka tulos ratkeaa kesällä 2013. Kilpailun tavoitteena on saada aikaan arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen ja aikaa kestävä rakennus, joka mielenkiintoisella tavalla ilmentää muuttuvaa kirjastotoimintaa sekä elävöittää ja monimuotoistaa Töölönlahden alueelle muodostuvaa uutta urbaanista ympäristöä. Keskustakirjaston toiminnassa näkyy sekä kotimainen kulttuuri että monikulttuurisuus ja kansainvälisyys. Kävijämääräksi on arvioitu 1,5 miljoonaa käyntiä vuodessa. Hankkeen aikataulun mukaan keskustakirjasto avataan Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuonna 2017.

Guggenheim Helsinki- museon sijainti

Guggenheim Helsinki –museota on ehdotettu sijoitettavaksi kaupunkikuvallisesti merkittävälle paikalle Katajanokalla. Tämä tulee ottaa huomioon myös kilpailuohjelmaa laadittaessa. Katajanokan käsillä oleva alue on luokiteltu kansallismaisemaksi ja museolle kaavailtu tontti on yhdellä Helsingin arvostetuimmista paikoista. Sijainti soveltuu hyvin julkiselle rakennukselle. Tämä tarjoaisi mahdollisuuksia kehittää Kauppatorin ympäristöä, jonka osalle on muitakin kehityssuunnitelmia, mm. kansainvälinen Kirjava Satama –ideakilpailu 2011.

Helsingissä on useita keskeisesti sijaitsevia, käyttötarkoitustaan muuttavia merenranta- alueita (mm. Jätkäsaari, Sompasaari, Hernesaari). Arkkitehti Frank Gehryn huomioita herättäneet rakennukset Guggenheim Museum Bilbaossa (1997) ja Walt Disney Concert Hall Los Angelesissa (2003) on sijoitettu sellaisille alueille, joissa sijoittamisella on ollut muutosrooli koko ympäröivän seudun statukselle ja luonteelle.

Raportissa korostettu Katajanokan tontin luontosuhde perustuu ennen muuta edessä olevaan merialtaaseen sekä viereiseen ja vastapäiseen satama-alueeseen. Merkittävää viheraluetta ei museon ympärillä ole. Mikäli sijainniksi päätettäisiin ehdotuksen mukaisesti valita Katajanokka, tulisi museon ympäristöä ja suhteellista sijaintia parantaa monin, toisiaan tukevin toimenpitein.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lautakunta ehdottaa pohdittavaksi myös vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja museolle, mikäli Guggenheim-museo toteutetaan. Yksi mahdollinen sijainti voisi olla Hakaniemen rannassa. Tämä sijainti toisi vetovoimaa itäiseen kantakaupunkiin ja Kallion seutu saattaisi olla hyvin vetovoimainen myös matkailijoiden kannalta.

Museorakennuksen suunnittelu

Museorakennuksesta halutaan huomiota herättävän korkeatasoinen ja jo itsessään vetonaulana toimiva rakennus. Selvityksessä ei ole yksilöity arkkitehtuurikilpailun päätösvaltaan liittyviä kysymyksiä (s. 118-119) vaan todetaan, että kaupunki ja Guggenheim järjestävät kilpailun yhdessä. Kaupunki valmistelee paraikaa asiaan liittyvää aiesopimusta tiiviissä yhteistyössä osapuolten kesken. Lähtökohta on, että kilpailun voittajaksi valitaan ehdotus, jonka hyväksyvät sekä Guggenheim että Helsingin kaupunki.

Sisällöstä ja roolista Guggenheim -verkostossa

Kaikkien Guggenheim-museoiden pyrkimys on tuoda yleisön nähtävälle 1900- ja 2000-lukujen vaikuttavinta taidetta. Guggenheim -museoilla on verkostossa oma roolinsa. Helsingin näyttelytoiminnan painotusalueiksi ehdotetut design ja arkkitehtuuri nähdään Suomen kansallisina vahvuuksina ja resurssina muille. Designille ja arkkitehtuurille kaavillaan suomalaisia teknologisia innovaatioita hyödyntäviä esittämistapoja. Vastaavasti esim. Abu Dhabiin rakenteilla oleva Guggenheim voisi Lähi-itään liittyvällä painotuksellaan tuoda kiinnostavia elementtejä Suomen näyttelytarjontaan.

Helsinki nähdään yhteistyösuhteillaan verkostolle linkkinä venäläiseen museomaailmaan. Raportin mukaan Venäjällä on noussut voimakas kiinnostus nykytaiteeseen ja venäläisen yleisön lasketaan laajentavan museon kotimaista väestöpohjaa. Ulkomaisia vierailijoita odotetaan erityisesti kesän ja venäläisten suosiman vuodenvaihteen sesonkikausille.

Selvityksen mukaan Guggenheim Helsinki ei suunnittele keräävänsä merkittävää omaa kokoelmaa. Sekä Guggenheim Abu Dhabi että Guggenheim Bilbao kerryttävät kokoelmiaan mm. teoksilla, jotka tilataan varta vasten niiden museoympäristöön

Museon kokoelmia koskeviin linjauksiin tarvitaan täsmennystä (s. 8, 81, 86, 134). Selvityksestä ei ilmene, että museon käyttötalouteen olisi varattu määrärahoja kokoelmien kartuttamiseen. Janne Gallen-Kallela-Sirénin ilmoituksen mukaan museolla tulee olemaan kokoelma ja kokoelmapoliittinen ohjelma, vaikka kokoelmahankintamäärärahan summaa ei ole vuosisasolla määritely. Määräraha sisältyy museon taiteellisen ohjelman määrärahaan. Kokoelmatoiminta ei Guggenheim-

museoiden kansainvälisessä vertailussa kuitenkin ole museotoiminnan painopiste. Kokoelmien olemassaololla on merkitystä ainakin arvioinnissa koskien mahdollisia valtionosuuksia.

Suunnitellun muson näyttelypolitiikasta vastaa perustettavan museosäätiön johto. Museosäätiön hallitukseen tulee jäseniä sekä kaupungin että Guggenheimin puolelta ja hallitus vastaa museon johtajan valinnasta. Museosäätiö ja Guggenheim tekevät keskenään sopimuksen ("Programming and Management Agreement"), jossa sovitaan yhteistyöstä tarkemmin. Tässäkin yhteistyössä on lähtökohtana molempien osapuolten näkemysten huomioon ottaminen.

Taide ja yleisökasvatus

Guggenheim Helsingin ohjelmistoksi on raportissa kaavailtu 2-3 laajaa näyttelyä, 3-5 suppeampaa näyttelyä ja lyhyitä "ei perinteisiä" näyttelyitä (mm. uusi media, interaktiivisuus) (s. 8).

Bilbaon Guggenheim-museossa on esitelty mm. Beysin, Boltanskin, Bourgeoisin, Chillidan, Clementen, de Koonigin, Inglesiaksen, Kieferin, Kleinin, Koonsin, Oteizan, Rauchenbergin, Rothkon, Schnabelin, Serran, Solanon, Tapiessin ja Warholin taidetta.

Guggenheim Helsingille suunnitellaan vuodenajat ja valon huomioonottavaa näyttelypolitiikkaa, jossa meri ja lähialueen saaret olisivat osa taiteen näyttämöä. Raportissa nähdään festivaalit museon potentiaalisina yhteistyökumppaneina. Perinteisen kotimaisen kuvataiteen vähentyvän näyttelytarjonnan osuuden suhteessa taidemuseon nykytilaan arvioidaan selvityksessä korvautuvan vielä kehittymättömien galleria-markkinoiden kasvavana roolina (s.6).

Guggenheim Helsingillä olisi ehdotuksen mukaan laajat, uutta teknologiaa hyödyntävät pedagogiset ja yleisöyhteistyöohjelmat. Tämä tavoite on kannatettava. Helsingissä nykyisin lähes jokaisen taidelaitoksen toimintaan sisältyy nykyisin erityisryhmille suunnattuja räätälöityjä ohjelmia, jotka kertovat taidesisällöistä perinteisistä toimintatavoista poikkeavilla tavoilla omien seiniensä sisä- että ulkopuolella. Tavoitteena on tiedon ja ymmärryksen lisääminen ja siten välillisesti kävijämääriin vaikuttaminen. Opastusten, työpajojen ja luentojen tueksi ja rinnalle on tullut teknologian ja sen myötä sosiaalisen median tarjoamat mahdollisuudet.

Guggenheim museoiden - erityisesti New York ja Bilbao – taidekasvatusohjelmat kertovat vahvasta sitoutumisesta taidekasvatustyöhön. Yhteistyö ja kokemusten vaihto tulisi hankkeen toteutuessa aloittaa mahdollisimman varhain, sillä käytäntöjen soveltaminen paikallisiin olosuhteisiin on monen eri tahon yhteistyötä.

Guggenheim Helsinki -hankkeen taloudesta

Hankkeen jatkovalmistelussa tarvitaan täsmennystä säätiön talouden hoitamiseen. Lähtökohtana on, että Helsingin kaupunki sitoutuu rahoittamaan säätiön toiminnan aiheuttamat kulut. Nämä kulut on edellä esitetyn mukaisesti arvioitu vuositasolla 14 500 000 euroksi. Toisaalta toiminnan sisällöstä ja taidemuseon johtamisesta päättäisi osaltaan Guggenheim. Kun on selvää, että toiminta määrittää menoja huomattavasti, epäselväksi jää, miten toimittaisiin, jos arvioidut kulut ylittyisivät huomattavasti.

Henkilöstömenot arvioidaan selvityksessä 4,8 miljoonaksi euroksi ja henkilömäärä väljästi 100-120 työntekijäksi. Aineiston perusteella ei voida ottaa kantaa siihen, riittääkö arvioitu summa kattamaan suunniteltuja henkilöstön menoja, koska esimerkiksi eri työntekijäryhmiä ei eritellä. Selvityksestä ei myöskään ilmene, mitkä rakennuksen toiminnot mahdollisesti ulkoistettaisiin (esimerkiksi kahvila- ja ravintolatoiminta).

Edellä esitettyyn käyttötalouden menoon ei ole sisällytetty kiinteistön kuluja. Selvityksestä ilmenee, että tontinvuokra tai kiinteistön vuokra eivät sisälly ko. summaan, mutta esimerkiksi muut kiinteistön käyttöön liittyvät kustannukset kuten sähkö, jätehuolto ym kulut todennäköisesti sisältyvät käyttötalouteen.

Kaupungin pääsääntö omassa toiminnassaan on, että tilakustannukset kohdistuvat aina käyttäjätahon talousarvioihin. Selvityksessä tätä sääntöä ei ole noudatettu, joten kustannuslaskelmat on tehty tästä poikkeavalla tavalla.

Esitetty budjetti on tässä vaiheessa suuntaa antava. Selvityksestä ei ilmene täsmällisemmin suunniteltu kiinteistön tilojen käyttö. Alustavan suunnitelman mukaan vain osa tiloista olisi selvästi taidemuseon toimintaan liittyvää. Selvityksessä ei eritellä sitä, miten esimerkiksi mahdollista ravintolatoimintaa on ajateltu hoitaa ko rakennuksessa. Tällöin ei myöskään oteta kantaa siihen, kenelle tällainen ulosvuokrauksesta syntyvä tulo kuuluisi.

Selvityksestä ei siis ilmene, onko ajateltu, että koko kiinteistömassa on suoraan veloituksetta perustettavan museon käytössä vai jäävätkö jotkut tilat suoraan mahdollisesti perustettavan kiinteistöosakeyhtiön hallintaan. Tällä erottelulla on vaikutuksensa käyttötalouden kokonaisarviointiin. Selvityksessä esitetyt laskelmat hankkeen kokonaistaloudellisista vaikutuksista ovat arvioita.

Uutta ajattelua talouslaskelmissa edustaa se, että kaupungin hankkeesta saamat verohyödyt arvioidaan ja tehdään näkyviksi osana

argumentointia. Hankkeen taloudelliset riskit kantaa Helsingin kaupunki.

Kävijämääräennusteen arviointi

Selvityksessä viitataan kävijämäärätilastoennusteissa sekä muihin taidemuseoihin että Helsingin suosituimpiin turistikohteisiin. Kävijämäärätavoitteen kiinnittämistä esimerkiksi Moderna Museetin ja Lousianan museoihin olisi vahvistanut, jos näiden museoiden kävijämäärien jakautumista suurkaupunkialueen, oman maansa asukkaiden ja turistien kesken olisi arvioitu tarkemmin.

Guggenheim Helsingin oletama on, että kolmen eri kävijämääräskenaarioiden välillä vaihteluväli liittyy juuri ulkomaisiin kävijöihin. Seudun oman väestön oletetaan käyvän museossa aktiivisesti vuosittain (Suur-Helsingin alueelta kävijöitä 165 000 - 179 000 ja koko väestöstä kävijöitä 93 000 – 109 000 eli yhteensä 258 000 – 288 000). Tämä arvio tarkoittaisi nykyisen Helsingin taidemuseon kävijämäärän lähes kolminkertaistamista, johon lukuun ei vielä olisi laskettu ulkomaisia kävijöitä.

Selvitys esittää myös arvion ulkomaisista kävijöistä, jossa vaihteluväli eri skenaarioiden välillä on jo huomattava. Merkille pantavaa on, että kahdessa skenaariossa pelkästään uuden Guggenheimin tähden Suomeen tulevien määrä arvioidaan 25 000 henkilöksi ja optimistisimmassa arviossa 40 000 henkilöksi. Kokonaisuutena ulkomaisia kävijöitä odotetaan 170 000 – 362 000 henkilöä, joista merkittävä osa olisi venäläisiä. On huomattava että Ateneumin yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa vuonna 2009 järjestämä Picasso-näyttely keräsi noin neljässä kuukaudessa 314 755 katsojaa, joista suurin osa oli kotimaisia.

Selvityksessä viitataan myös Helsingin suosituimpiin turistikohteisiin Suomenlinnaan, Linnanmäkeen, Temppeliaukion kirkkoon ja Korkeasaareen. Näiden kaikkien kävijämäärät ylittävät Guggenheim Helsingin ennustetut kävijämäärät, mutta vain Korkeasaaren sisäänkäynti on maksullinen. Selvityksessä esitetään Korkeasaaren kävijämääräksi 700 000 kävijää vuodessa. Tilinpäätöksen perusteella lipputulot tuottivat Korkeasaarelle noin 2 500 000 euroa vuonna 2010. Guggenheim Helsinki -selvityksessä lipputulot arvioidaan 4 500 000 euroksi 500 000 kävijällä.

Hallintomalli

Hallintomallia luonnehditaan seuraavasti: (s. 117): ”Jossain vaiheessa ennen rakennustöiden valmistumista museosäätiö ottaisi vastuun museon päivittäisestä hallinnosta ja toiminnasta. Se solmisi Guggenheimin kanssa ohjelmisto- ja hallintosopimuksen (”ohjelmisto-

ja hallintosopimus”), jonka mukaan Guggenheim tarjoaa ohjelmistoa museolle ja käyttää sen hallinnossa tiettyä valtaa”.

Guggenheim olisi vastuussa museon yleisjohdosta, museon toimintalinjoista ja menettelyistä sekä taiteellisen ja julkisen ohjelman valvonnasta korvausta vastaan. Näistä tehtävistä määriteltäisiin tarkemmin tehtävässä ohjelmisto- ja hallintosopimuksessa sekä museosäätiön säännöissä.

Säätiöiden toiminnan tiedoista lähtökohtaisesti julkisia ovat vain ne, joita verottaja ja viranomaiset keräävät kaikilta toimijoilta. Vireillä on säätiölain kokonaisuudistus, jolla julkisuutta ja liiketoiminnan ehtoja voidaan selkeyttää. Tavoitteena ei ole säätiön yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi ylläpidettävän liiketoiminnan rajoittaminen.

Säätiön perustaja voi liittää säätiön sääntöihin avoimuutta koskevia määräyksiä (esim. tilintarkastajan valintatapa, muu avoimuus).

HELSINGIN KAUPUNGIN TAIDEMUSEO JA SEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää Helsingin taidemuseon kehittämiseen liittyviä kysymyksiä hyvin merkittävänä arvioitaessa Helsingin kuvataiteen edistämisen tulevaisuuden näkymiä. Tämän vuoksi taidemuseota ja sen toimintoja ja niiden tulevaan organisointiin liittyviä asioita tarkastellaan tässä yksityiskohtaisemmin.

Taidemuseon nykytilanne

Yleistä

Helsingin taidemuseolla on näyttelytilat Tennispalatsissa sekä Meilahden museorakennuksessa. Näyttelytoiminnan lisäksi taidemuseo toimii Uudenmaan läänin aluetaidemuseona, pitää yllä Kluuvin galleriaa sekä hoitaa ja kartuttaa Helsingin kaupungin taidekokoelmaa, johon kuuluu noin 8 850 teosta. Tähän kokoelmaan kuuluvat myös kaupungin julkiset taideteokset.

Taidemuseon ydintoimintoja ovat näyttelytoiminta ja kokoelmatoiminta. Tukitoimintoja ovat asiakaspalvelu, museopedagogia, museotekniset palvelut ja hallinto.

Taidemuseon näyttelytilat (yhteensä 2010 m²) ja näyttelyt

Taidemuseo keskittyy vaihtuviin näyttelyihin. Museo toimii laajasti nykytaiteen kentällä. Kansainvälisyys kuuluu näyttelyohjelmaan ja yhteistyökumppaneita on eri puolilta maailmaa Latalalaisesta ja Pohjois-Amerikasta Aasiaan ja Eurooppaan. Omia kokoelmia hyödynnetään näyttelyohjelmistossa. Kluuvin galleria keskittyy ajankohtaisen suomalaisen nykytaiteen esittelyyn.

Vuosina 2000 -2011 taidemuseo on järjestänyt Tennispalatsissa ja Meilahden museossa yhteensä 117 näyttelyä. Vuosittain taidemuseo järjestää keskimäärin 5 kansainvälistä näyttelyä ja 4,5 kotimaista näyttelyä sekä noin 15 suomalaisen taiteilijan näyttelyä. Taidemuseon suomalaisen taiteen näyttelyissä vieraillee keskimäärin 6500 kävijää ja kansainvälisissä näyttelyissä 35 000 kävijää.

Tennispalatsi

Tennispalatsin näyttelytilat avautuivat yleisölle keväällä 1999. Tennispalatsissa on vuosina 2000-2011 järjestetty 77 näyttelyä, joista 49 kansainvälisiä ja 28 suomalaisia. Tennispalatsin näyttelytoiminnan keskiössä ovat olleet suuret kansainväliset näyttelyt (mm. Athos, Walt Disney ja Euroopan taide), joiden ohessa on järjestetty pienempiä kotimaisia teemanäyttelyitä. Vuosina 1999-2010 Tennispalatsissa on vierailut 1 162 684 kävijää. Eniten kävijöitä on ollut vuonna 2001 (154 889) ja vähiten vuonna 2004 (34 737). Kävijämäärän vuosikeskiarvo 1999-2010 on 96 890.

Meilahti

Meilahden museorakennus sijaitsee Seurasaaren lähellä, keskellä vanhaa puistoaluetta. Rakennus valmistui vuonna 1976. Vuosina 2000-2011 Meilahden museossa on järjestetty 40 näyttelyä, joista 11 kansainvälisiä ja 29 suomalaisia. Kävijöitä Meilahdessa on vuosina 1999-2010 ollut 371 490. Eniten kävijöitä on ollut vuonna 2008 (47 942) ja vähiten vuonna 2010 (19 108). Kävijämäärän vuosikeskiarvo 1999-2010 on 30 958.

Kluuvin galleria

Kluuvin galleria on Helsingin taidemuseon hoitama näyttelytila, joka on profiloitunut ajankohtaisen kuvataiteen esittelyyn. Galleria pyrkii tarjoamaan tilaisuuksia sellaisille (näyttely)projekteille, joita muualla Helsingissä on vaikea toteuttaa. Kaupungin tuki mahdollistaa edullisen näyttelyvuokran eikä myyntiprovisioita peritä lainkaan. Näyttelyajat ovat avoimesti haettavissa kaksi kertaa vuodessa. Anomuksensa jättää vuosittain lähes 150 taiteilijaa, joista noin viidelletoista myönnetään näyttelyaika. Vuosittain galleriassa vieraillee noin 4000-5000 kävijää.

Näyttelyiden toimintamenot vuosilta 2006-2010 olivat yhteensä 6 144 763 €. Tästä summasta 88 % (5 428 438 €) käytettiin kansainvälisiin näyttelyihin ja 12 % (716 325 €) kotimaisiin näyttelyihin. Kotimaisten näyttelyiden toteutuskustannukset ovat vaihdelleet runsaasta 5000 eurosta noin 200 000 euroon (keskiarvo noin 25 000 – 35 000 euroa per näyttely). Kansainvälisten näyttelyiden toteutuskustannukset ovat vaihdelleet noin 17 000 eurosta 1,4 miljoonaan euroon (keskiarvo noin 210 000 – 260 000 euroa näyttelyä kohden).

02.05.2012

Kj/1

Museopedagoginen toiminta

Museopedagogia tarjoaa museokävijöille tietoa näyttelyistä tekstien ja opastusten kautta sekä toimintaa ja elämyksellistä ohjelmaa. Tavoitteena on haastaa kävijöitä tekemään omia tulkintoja taiteesta ja pohtimaan sen merkityksiä. Monipuolisesti varustellut työpajat sekä Tennispalatsin että Meilahden näyttelytilojen välittömässä yhteydessä tuovat oman tekemisen ja sen kautta oppimisen osaksi taiteen tarkastelua.

Museopedagogian vastuulla on myös edistää museon saavutettavuutta siten, että liikkuminen, näkeminen, kuuleminen, tiedon hankkiminen ja elämysten saaminen tulisi mahdollisimman helpoksi ja esteettömäksi kaikille.

Kokoelmatoiminta

Taidemuseon kokoelmissa on noin 8850 teosta. Kokoelman pääosa on 1900–2000-luvun suomalaista taidetta, mutta mukana on myös pieni osa kansainvälistä taidetta ja vanhempaa kotimaista taidetta. Kokoelmat karttuvat sekä taidemuseon omien hankintojen että lahjoitusten kautta. Kokoelmista 40 %, noin 3450 teosta, on sijoitettu kaupungin virastoihin ja toimitiloihin. Vuosittain sijoitetaan runsaat 100 uutta teosta julkisiin tiloihin ja toimistoihin. Taiteen läsnäolo julkisissa tiloissa on keskeinen osa taidemuseon kokoelmatoimintaa.

Peruskokoelmiin kuuluu useita lahjoituskokoelmia, joista tärkeimpiä ovat Katarina ja Leonard Bäcksbackan (560 teosta, alkuperäinen lahjoitus 448), Gösta Beckerin (179 teosta), Iris Roos-Hasselblattin (7 teosta), Elsa Arokallion (67 teosta), Aune Lindebergin (5 teosta), Katriina Salmela-Hasanin ja David Hasanin (310 teosta), Aune ja Elias Laaksosen (48 teosta) sekä Martta ja Reino Sysin (52 teosta) kokoelmat.

Taidemuseon kokoelmien kartuttamista varten on kaksi erillistä määrärahaa: Taidemuseon kokoelmien uushankinnat -määräraha (mukaan lukien sijoitettavan taiteen hankinta) ja Julkisten taideteosten hankinta -määräraha. Vuonna 2011 uushankintamääräraha oli 105 000 euroa, sijoitettavan taiteen määräraha 30 000 euroa ja julkisten taideteosten hankintamääräraha 203 000 euroa. Taidemuseon kokoelmahankintamäärärahat yhteensä vuonna 2011 olivat 338 000 euroa.

Julkinen taide

Helsingissä on satoja julkisia taideteoksia, muistomerkkejä ja muistolaattoja. Helsingin kaupungin taidemuseon kokoelmiin julkisista veistoksista kuuluu noin 200. Julkisilla paikoilla, kuten puistoissa ja

aukioilla sijaitsevien taideteosten lisäksi kokoelmiin kuuluvat myös kaupungin omistamiin kiinteistöihin hankitut teokset.

Kaupungin taidemuseon toimesta organisoidaan ja valvotaan vuosittain myös kaupungin uusien julkisten taideteosten hankintaan, toteuttamiseen ja sijoittamiseen liittyviä hankkeita. Taidemuseo vastaa julkisten taideteosten kunnosta ja ylläpidosta sekä teosten rekisteröinnistä.

Edellisen lisäksi julkista taidetta hankitaan prosenttirahalla, eli suuntaamalla kaupungin omien rakennushankkeiden määrärahoista osa taidehankintoihin. Taidemuseo toimii asiantuntijana merkittävien talonrakennushankkeiden, puisto- ja katuhankkeiden sekä projektialueiden taidehankinnoissa, kulttuurikeskuksella on rooli kulttuuriprojektien asiantuntijana. Prosenttirahateoksia valmistui 2010 yhteensä 6 kappaletta. Julkisten rakennusten taidehankkeiden kustannukset ovat olleet vuosina 2005-2010 vuositasolla keskimäärin 200 000 euroa vaihteluvälin ollessa 100 000 – 270 000 euroa.

Aluetaidemuseotoiminta

Helsingin taidemuseo toimii Uudenmaan läänin aluetaidemuseona. Aluetaidemuseon tehtävänä on edistää alueensa visuaalista kulttuuria, huolehtia alueensa taidemuseotoiminnan keskinäisestä yhteistyöstä ja taiteeseen liittyvän tiedon saatavuudesta sekä antaa asiantuntija-apua toimialaansa liittyvissä kysymyksissä. Taidemuseon painopistealueet aluetaidemuseotoiminnassa ovat museopedagogia ja julkinen taide, jossa taidemuseo on maan johtava asiantuntija. Aluetaidemuseona taidemuseo saa korotettua valtionavustusta (10 % vahvistetuille henkilötyövuosille).

Tekniikka

Helsingin taidemuseon tekninen toiminto koostuu konservaattoreista ja museomestareista. Konservointilaitoksen päätyöllistäjänä ovat näyttelyvaihdot sekä omien kokoelmiin kuuluvien taideteosten huolto. Museomestarit ovat mukana näyttelyvaihdossa konservaattoreiden kanssa.

Hallinto

Helsingin taidemuseo on ollut osa kulttuurikeskusta (1979 - 1997). Taidemuseo aloitti itsenäisenä virastona 1.1.1998. Taidemuseon johtosäännön mukaisesti Helsingin taidemuseon johtokunta ja sen alainen taidemuseo vastaavat kaupungin kuvataidepolitiikasta ja taidemuseotoiminnasta sekä muista sille määrätystä alan tehtävistä hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Taidemuseossa on 67 vakinaista työntekijää.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

02.05.2012

Kj/1

Taidemuseon toiminnan kehittämiseen liittyviä arvioita

Uuden museorakennuksen tarve

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että taidemuseo on nykymuotoisena hajallaan useassa eri toimipisteissä. Taidemuseotoimintojen keskittämiseksi tätä tarkoitusta varten suunniteltuun taidemuseorakennukseen on perusteita. Kansainvälisesti on paljon esimerkkejä siitä, että taidemuseotoiminta saa tarkoitusta varten suunnitellussa yhdessä rakennuksessa näkyvämmät, tehokkaamman ja helpommin profiloitavissa olevat tunnuspiirteet.

Taidemuseon oma johtokunta on linjannut tavoitteekseen taidemuseon kaikkien tilojen yhdistämisen yhteen osoitteeseen ydinkeskustassa. Tämä tarve on olemassa selvityksestä ja hanke-ehdotuksesta riippumatta.

Guggenheim Helsingin ja taidemuseon tehtävänjako

Mikäli Helsinkiin perustetaan kaupungin omistajaohjaukseen kuuluva säätiömuotoinen Guggenheim-museo konsepti- ja kehitysselvityksen ehdotuksen mukaan, osa Helsingin taidemuseon nykyisistä toiminnoista siirtyisi säätiön alaisuuteen ja sen toiminnan piiriin.

Selvityksessä todetaan, että muilta, kuin Guggenheim-museolle osoitetuilta osin, kaupungin taidemuseon kokoelmat ja tehtävät voisivat siirtyä muun kaupungin hallintokunnan hoidettavaksi. Tähän työnjakoon liittyviä kysymyksiä on tarpeen edelleen täsmentää. Ainakin Helsingin kaupunginmuseolla sekä kulttuurikeskuksella on tässä työnjaossa mahdollinen roolinsa ja vastuunsa.

Taidemuseon näyttelytoiminnan tilat

Taidemuseon nykyisistä suuremmista tiloista luopuminen hankkeen yhteydessä lienee teknisesti ongelmaton. Tilojen tulevaan käyttöön vaikuttaa merkittävästi taidemuseon mahdolliset organisatoriset järjestelyt.

Mikäli näyttelytoiminnan tiloista jatkossa luovutaan, tulisi kulttuurisektorin näkökannalta Tennispalatsin kokonaisuuden käyttämistä elokuvatalona arvioida. Meilahden taidemuseorakennuksen yhteydessä on syytä ottaa huomioon Bäcksbäckan kokoelman esilläoloon liittyvät ehdot ja Kluuvien Galleriatoiminnan osalta lisäksi tämän galleriatoiminnan tärkeä merkitys Helsingin kuvataidekentässä.

Taidemuseon näyttelytoiminta ja sen organisointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Taidemuseon näyttelytoiminta on tärkeitä ja sen tulevaisuuden järjestäminen on tarpeen selkeyttää. Taidemuseon arvion mukaan lähes 90 prosenttia taidemuseon näyttelymäärärahoista on viime vuosina käytetty kansainvälisiin näyttelyihin. Jatkossa on tarpeen täsmentää uuden museon ja kaupungille jäävän näyttelytoiminnan välistä roolijakoa.

Helsingin taidemuseon kokoelmatoiminta hallintouudistuksen jälkeen

Guggenheim Helsinki -selvitys ei siis ota kantaa, miten Helsingin kaupungin taidemuseon nykyinen kokoelma pitäisi järjestää ja hoitaa. Esitys sisältää kuitenkin ajatuksen, että kokoelma jäisi suoraan kaupungin hoitoon ja omistukseen. Helsingin kaupungin taidekokoelmasta huolehtiminen, sen ylläpito ja kartuttaminen tulee määritellä tarkemmin. Taidemuseon kokoelmatoimintaa tulee voida jatkaa ilman että nykyiset kokoelmapoliittiset peruslinjaukset vaarantuvat. Tähän kokonaisuuteen liittyvät kysymykset kokoelmanäyttelyistä, deponoitujen taideteosten hoidosta.

Julkisen taiteen hankintaan liittyvät kysymykset

Helsingin julkisen taiteen kokoelmien kartuttaminen, ylläpito ja hoito tulee turvata myös jatkossa. Tähän kokonaisuuteen liittyy julkisten taideteosten hankinta sekä julkisen taiteen hankkeiden ja projektien koordinointi ja toteutus uusilla asuinalueilla (mm. prosenttirahakäytäntö).

Uudenmaan aluetaidemuseotehtävien hoito jatkossa

Uudenmaan aluetaidemuseon tehtävien hoitoon kuuluu alueen visuaalisen kulttuurin edistäminen, taidemuseotoiminnan keskinäisestä yhteistyöstä huolehtiminen ja taiteeseen liittyvän tiedon saatavuuteen sekä asiantuntija-avun antamiseen liittyvät tehtävät. Taidemuseon painopistealueet aluetaidemuseotoiminnassa ovat kokoelmatoiminta ja julkinen taide.

Taidemuseotoiminnan valtionavut

Museolain 2§ 6 kohdan mukaan valtionosuuden edellytyksenä on, että museon näyttely-, työ- ja yleisötilat sekä kokoelmien hoitoon ja säilytykseen tarkoitettut tilat ovat tarkoituksenmukaisia ja että (7) kokoelmat ovat museon käyttäjien tavoitettavissa. Ilman näyttelytiloja museo ei voi olla itsenäinen, valtionosuutta nauttiva museo eikä aluetaidemuseo.

Guggenheim Helsingistä suunnitellaan voittoa tuottamatonta, ns. yleishyödyllistä säätiötä. Guggenheim Helsinki ei siis raportin mukaan keräisi ensisijaisesti omaa kokoelmaa, mutta järjestäisi näyttelyjä ja

pedagogista toimintaa. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö päättää museolain mukaisista valtiosuuksista ja tämän avustuksen yhtenä kriteerinä on taidekokoelman ylläpito.

Raportissa spekuloidaan Guggenheim -Helsinki säätiön mahdollisuudella saada valtakunnallisen erikoismuseon asema sekä pääkaupunkiseudun rahoitusta. Erikoismuseon tehtäviä määrittää asetus (1192/2005). Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää myös erikoismuseostatuksesta ja tätä kautta tulevasta mahdollisesta lisärahoituksesta.

Valtiosuudet edustavat kuitenkin vain osaa museohankkeen toiminnan kokonaisrahoituksesta. Raportissa valtiosuudet Guggenheimin osalle on arvioitu 0.7 milj. euroksi.

Tekstissä mainitut sivunumeroinnit viittaavat Guggenheim -selvityksen suomenkieliseen versioon.

Lopuksi

Taidemuseon toimintojen organisoiminen on tarpeen selvittää sivistystoimen rootelin ja talous- ja suunnittelukeskuksen yhteisenä tehtävänä. Tässä työssä on tärkeätä, että kaupungin toimintojen osaksi jäljelle jääville taidemuseon toiminnoille turvataan riittävät resurssit ja kehittymisen edellytykset.

Mikäli museohanke päätetään toteuttaa, tulee hankkeen suunnittelun ja toteutuksen tapahtua kaupungin keskeisten asiaan liittyvien hallintokuntien ja tarvittavien muiden asiantuntijoiden välisenä tiiviinä yhteistyönä.

Lautakunta katsoo, että päättäjät tarvitsevat lisätietoa ennen päätöksen tekoa muun muassa tässä lausunnosta esiin otetuista asioista: kuten museon taloudesta, ja kuvataidepolitiikan näkökulmasta sekä mahdollisen Guggenheim-museon kokoelma- ja ohjelmapolitiikan päätöksenteosta että siitä, minkälaiseksi Helsingin taidemuseon toiminnan on tarkoitus muotoutua. Lautakunta korostaa, että lopullinen kanta Guggenheim-raportissa esitettyihin linjauksiin voidaan kunnallisessa demokratiassa tehdä vasta silloin, kun aiesopimus Helsingin ja säätiön välillä on tiedossa.

Käsittely

14.02.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Kappaleeseen 41 seuraava lisäys:

On huomattava että Ateneumin yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa vuonna 2009 järjestämä Picasso-näyttely keräsi noin neljässä kuukaudessa 314 755 katsojaa, joista suurin osa oli kotimaisia.

Kannattajat: Risto Kolanen. Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta ehdottaa pohdittavaksi myös vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja museolle, mikäli Guggenheim-museo toteutetaan. Yksi mahdollinen sijainti voisi olla Hakaniemen rannassa. Tämä sijainti toisi vetovoimaa itäiseen kantakaupunkiin ja Kallion seutu saattaisi olla hyvin vetovoimainen myös matkailijoiden kannalta.

Kannattajat: Alina Mänttari-Buttler. Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: Lopuksi:

Lautakunta korostaa, että lopullinen kanta Guggenheim-raportissa esitettyihin linjauksiin voidaan kunnallisessa demokratiassa tehdä vasta silloin, kun aiesopimus Helsingin ja säätiön välillä on tiedossa.

Kannattajat: Anni Sinnemäki. Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta katsoo, että päättäjät tarvitsevat lisätietoa ennen päätöksen tekoa muun muassa tässä lausunnosta esiin otetuista asioista: kuten museon taloudesta, ja kuvataidepolitiikan näkökulmasta sekä mahdollisen Guggenheim-museon kokoelma- ja ohjelmapolitiikan päätöksenteosta että siitä, minkälaiseksi Helsingin taidemuseon toiminnan on tarkoitus muotoutua.

Kannattajat: Risto Kolanen. Lautakunta hyväksyi lisäyksen yksimielisesti.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Veikko Kunnas, vs. kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
veikko.kunnas(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 09.02.2012 § 60

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Kiinteistökartta H3 P1, Katajanokanlaituri 2

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Kiinteistölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki -selvityksestä (liite nro 1) seuraavan lausunnon:

Taustaa

Kaupunginhallitus hyväksyi 17.1.2011 (§ 32) Solomon R. Guggenheim -säätiön ja Helsingin kaupungin välisen sopimuksen Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia Helsinkiin sekä museon toimintaa koskevan konsepti- ja kehitysselvityksen laatimisesta. Selvitystyön käynnistämisen lähtökohtana oli ainutlaatuisen ja toimintakonseptiltaan innovatiivisen kansainvälisen museon kehittäminen.

Selvitystyön tavoitteena ja tarkoituksena on ollut arvioida, soveltuuko Helsinki kohteena Guggenheim-museon perustamiselle, kehittää mahdolliselle museolle toiminnallinen ja taiteellinen konsepti, selvittää sen talousvaikutukset, laatia arvio museon sijaintipaikasta ja investointikustannuksista, laatia alustava tilaohjelma, selvittää Guggenheim Helsinki -museon hallintomalli sekä määrittää museon suhde muihin Guggenheim-verkoston jäsenmuseoihin ja alan toimijoihin Helsingissä, Suomessa, Pohjoismaissa ja Venäjällä (erityisesti Pietarissa ja Moskovassa).

Selvitystyön määräajaksi sovittiin 30.12.2011, ja se on valmistunut sille asetetussa määräajassa.

Selvitystyön on tehnyt Solomon R. Guggenheim -säätiö. Säätiö on käyttänyt selvitystyössä myös ulkopuolisia asiantuntijoita (mm. LaPlaca Cohen, Boston Consulting Group, Roschier, Cooper, Robertson & Partners). Lisäksi kaupungin edustajat ovat osallistuneet selvityksen tekemiseen. Työn etenemistä seuraamaan nimettiin kuusijäseninen ohjausryhmä ("Steering Committee"), johon säätiö ja kaupunki nimesivät kumpikin kolme jäsentä, Suomen Kulttuurirahasto yhden jäsenen ja Svenska Kulturfonden yhden jäsenen. Helsingin puolelta selvitystyön yhteyshenkilönä on toiminut kaupungin taidemuseon johtaja Janne Gallen - Kallela - Sirén.

Selvitystyössä on eri näkökulmista arvioitu Helsingin edellytyksiä toimia kansainvälisen museoverkoston jäsenenä ja Guggenheim-museokohteena, ja sen yhteydessä on mm. haastateltu tai muuten oltu yhteydessä yli 300:an eri toimialoja edustavaan henkilöön. Selvitystyöhön on sisältynyt myös vierailuja paikallisissa ja alueellisissa kulttuurikohteissa ja taidelaitoksissa sekä taiteilijoiden ja taidealan ammattilaisten sekä keskeisten sidosryhmien edustajien tapaamisia.

Guggenheim Helsinki -konsepti- ja kehitysselvitys

Selvitystyöstä on laadittu englanninkielinen, 183-sivuinen raportti Concept and Development Study for a Guggenheim Helsinki (suomeksi Guggenheim Helsinki: konsepti- ja kehitysselvitys).

Selvitys on tehty seuraavista näkökulmista:

- Yhteenvedo historiallisesta ja kulttuurisesta toimintaympäristöstä.
- Kartoitus olemassa olevista suomalaisista ja keskeisistä pohjoismaisista kuvataiteen alalla toimivista taidelaitoksista ja suhde muihin kulttuuri- ja taidelaitoksiin Suomessa ja Suomen lähialueilla ja erityisesti metropolialueella.
- Museon suhde Helsingin kaupungin taidemuseoon ja sen toiminnan kehittämiseen.
- Museon missio ja toiminta-ajatus.
- Museon taiteellinen ja taidekasvatuksellinen ohjelmisto.
- Museon toiminta osana kansainvälistä Guggenheim-museoverkostoa ja suhde verkoston muihin jäsenmuseoihin.
- Markkinatutkimus ja talousvaikutusten arviointi, jossa huomioituna museon investointikustannukset, toimintakustannukset, tulo- ja menoarviot, suorat ja epäsuorat talousvaikutukset, kävijämääräennusteet, elinkeinopoliittiset vaikutukset sekä talousvaikutukset kuntatalouteen ja valtiontalouteen.
- Museon hallintomalli ja -rakenne, oikeudellinen suhde Solomon R. Guggenheim- säätiöön sekä museon kehittämisprosessi.
- Museorakennuksen sijaintipaikan arviointi, tarveselvitys ja rakennuksen tilaohjelma.

Selvitysraporttiin on sisällytetty em. näkökulmista tehdyn selvitystyön tulokset ja arviot. Raportti sisältää mm. Suomen ja Helsingin lyhyen kulttuurihistorian kuvauksen, vertaileva analyysin, uudelle museolle ehdotetun mission ja ohjelman, markkinatutkimuksen, hallintorakenteen sekä alustavan rakennusohjelman. Niitä seuraa sarja suosituksia ja johtopäätöksiä.

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Paikalla sijaitsee nykyään Kanavaterminaali. Museon kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4 000 neliometriä. Rakennuksen suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiksi arvioidaan noin 140 miljoonaa euroa.

Keskittason arvio museon kävijämäärästä on 500 000 - 550 000 kävijää vuodessa; heistä noin 300 000 tulisi kotimaasta. Helsinki rahoittaisi hankkeen julkisin varoin mutta odottaa rahoitusta myös yksityisistä lähteistä sekä yrityksiltä.

Selvitys on liitteenä nro 1. Suomennos selvityksestä on liitteenä nro 2.

Maanomistus ja asemakaavatilanne

Selvityksessä esitetty museohanke sijoittuisi Helsingin kaupungin Katajanokan kaupunginosaan (8) Katajanokanlaiturin kadun eteläpuolelle meren ääreen (nykyinen osoite Katajanokanlaituri 2). Suunnittelualan pinta-ala on noin 12 700 m². Suunnittelualue on osoitettu tarkemmin selvityksen sivuilla 144 - 146.

Suunnittelualue muodostuu osin liikennealueesta 8L9906 sekä osin Töölön kylän tilasta RN:o 5:2 (Töölön vesi). Alue on Helsingin kaupungin omistuksessa ja pääosin kiinteistötoimen hallinnassa. Osa alueesta on vuokrattu Helsingin sataman käyttöön sisäisin vuokrauksin. Alueella sijaitseva Kanavaterminaali-rakennus on Helsingin sataman omistuksessa. Rakennus on tarkoitus purkaa kuluvan kevään aikana. Alueella sijaitsee lisäksi nykyisellään maantasoisia pääosin yleistä tarvetta palvelevia autopaikkoja.

Osalla suunnittelualueesta on voimassa asemakaava nro 28 vuodelta 1894. Muilta osin alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa, joten alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002, joka on tullut voimaan 19.1.2007. Asemakaavoittamaton alue on yleiskaavassa osoitettu kehitettäväksi satama-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueeksi (LS).

Selvityksessä esitetty hanke edellyttää alueen asemakaavoittamista ja olemassa olevan asemakaavan muuttamista.

Hankkeen sijainti, alueen rakennettavuus ja tonttihinnoittelun lähtökohdat

Selvityksessä esitetty museohanke sijoittuisi kaupunkikuvallisesti merkittävälle paikalle Helsingin historiallisen keskustan ja meren välittömään läheisyyteen. Sijainti soveltuu erinomaisesti julkiselle rakennukselle, joka palvelee niin kuntalaisia kuin matkailijoitakin. Toteutuessaan hanke tukisi kaupungin tavoitetta kehittää Eteläsataman aluetta entistä tiiviimmäksi osaksi keskustan kaupunkirakennetta. Lisäksi hankkeella olisi todennäköisesti positiivinen vaikutus

historiallisesti arvokkaiden torikortteleiden elävöittämiseen. Helsingin kaupungin elinkeinopoliittisen strategian mukaan kaupunki pyrkii ylläpitämään ja kehittämään keskustan elinvoimaisuutta.

Alue on rakennettavuudeltaan varsin haastava mutta ei poikkeuksellisen vaikea verrattuna esimerkiksi joihinkin Töölönlahden osa-alueisiin. Suunniteltu tontti sijaitsee entisellä merialueella, jolla on useassa vaiheessa tehty täyttöjä. Alueen maaperä on siten pääosin laadultaan vaihtelevaa täyttömaata, jonka alla on monilta osin savea. Rakennus tultaisiin perustamaan paaluilla. Rakentaminen edellyttää kaivinpaalu- tai porapaaluseinän rakentamista, jonka tulee olla vesitiivis tason + 2,6 alapuolella. Alueella on syytä epäillä maaperän ja sedimenttien pilaantuneisuutta. Kaupungin tavanomaisesti noudattaman käytännön mukaan kiinteistötoimi vastaa maaperän ja sedimenttien puhdistamisesta rakennushankkeelle aiheutuvista ylimääräisistä kustannuksista. Puhdistamistoimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia ei siten voida huomioida po. hankkeen kustannuksina, koska maaperä tulisi joka tapauksessa puhdistaa, mikäli alue vastaisuudessa otetaan mihin tahansa rakennuskäyttöön.

Kiinteistötoimen arvion mukaan Katajanokan alueella julkisen rakennuksen maanvuokra voisi määräytyä pitäen rakennusoikeuden pääoma-arvona noin 500 euroa/k-m². Museorakennukselle muodostettavan tontin (noin 12 000 k-m²) maanvuokraksi muodostuisi siten noin 300 000 euroa/vuosi. Tältä osin vertailutietona todettakoon, että Töölönlahdelle sijoittuvan Musiikkitalon tontin maanvuokra määräytyy pitäen perusteena rakennusoikeuden pääoma-arvoa noin 345 euroa/k-m².

Museotilat

Kiinteistöviraston tilakeskus on vuokrannut Helsingin taidemuseolle Helsingin Tennispalatsista tiloja 2 619 m², Kluuvin virastotalosta tiloja 176 m² ja Meilahdesta taidemuseorakennuksen ja konservointirakennuksen, joissa tilaa on yhteensä 1 429 m². Sisäistä vuokraa taidemuseo maksaa tilakeskukselle vuodessa noin 794 000 euroa.

Mikäli taidemuseo luopuu Guggenheim-museohankkeen johdosta tilakeskukselta vuokratuista tiloista, niin nykyisille tiloille tulee löytää uutta kaupungin muihin toimintoihin liittyvää tarpeellista käyttöä tai tiloista tulee luopua. Helsingin Tennispalatsi ja Kluuvin virastotalo sijaitsevat keskeisillä paikoilla ydinkeskustassa, joten uusien toimintojen löytyminen on todennäköisesti ongelmaton. Meilahdessa sijaitsevat rakennukset edellyttävät puolestaan kehittämistoimenpiteitä sekä asemakaavallisesti, toiminnallisesti että rakenteellisesti, jotta tarkoituksenmukainen uusi käyttö olisi mahdollista.

02.05.2012

Kj/1

Selvityksessä esitetään, että uuden museorakennuksen kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 m². Tästä noin 4 000 m² olisi näyttelytilaa. Rakennuksen suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiksi arvioidaan muodostuvan noin 140 miljoonaa euroa (alv. 0 %) eli jonkin verran alle 12 000 euroa/m². Vertailun vuosi voidaan todeta, että esimerkiksi vuonna 2011 valmistuneen Musiikkitalon rakentamiskustannuksiksi muodostui noin 4 600 euroa/m².

Mikäli selvityksessä esitetty hanke päätetään toteuttaa, museorakennus voidaan toteuttaa erikseen perustettavan kiinteistöyhtiön lukuun tai kaupungin suoraan omistukseen. Viimeksi mainitussa tilanteessa tilojen rakennuttamisesta ja ylläpidosta vastaa tilakeskus.

Lopuksi

Katajanokan Kanavaterminaalin alue on nykyisellään vajaakäytössä. Keskeiselle ja kaupunkikuvallisesti merkittävälle paikalle sijoittuvan alueen maankäytön tehostaminen onkin perusteltua.

Mikäli museohanke päätetään toteuttaa, hankkeen suunnittelun ja toteutuksen tulisi tapahtua keskeisten hallintokuntien eli kaupungin taidemuseon, talous- ja suunnittelukeskuksen, kaupunkisuunnitteluviraston sekä kiinteistöviraston tiiviissä yhteistyössä. Lisäksi hankkeessa tulisi hyödyntää mahdollisimman laajasti myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Lausunnon antamiselle annetun kireän aikataulun vuoksi hanketta on lausunnossa voitu käsitellä vain suppeasti.

Käsittely

09.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Stauffer Jaakko: Muutan esitystäni seuraavasti:

Lausuntoehdotukseen lisätään uusi 25. kappale.

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Sami Haapanen, kehittämislakimies, puhelin: 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 07.02.2012 § 41

HEL 2012-000420 T 12 02 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että selvitys käsittelee Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksia laajasti ja useasta eri näkökulmasta. Selvityksessä esitetään Guggenheim-museon rakentamista Katajanokan Kanavaterminaalin paikalle.

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee lausunnossaan selvityksen museorakennuksen sijaintia, laajuutta ja kaupunkikuvaa sekä asemakaavallisia ja liikenteellisiä kysymyksiä sekä näihin liittyviä mahdollisia jatkotoimia.

Julkisena rakennuksena Guggenheim-museo sopii hyvin keskeiselle ja arvokkaalle paikalle Helsingin keskustassa. Se korostaa paikan arvoa ja merkitystä nykyisen liikenneterminaalin ja pysäköintikentän sijaan.

Museorakennuksen laajuudeksi selvityksessä esitetään 12016 k-m² (tontin laajuus 12 700 m²). Kerrosala on sijoitettavissa hyvin alueelle ja alueen laajuus tarjoaa mahdollisuuden rakennuksen eri kaupunkikuvallisille massoitteluvaihtoehdoille. Selvityksessä on otettu huomioon alueen kaupunkikuvallisen ja historialliset ominaispiirteet ja mm. rantakävelyreitit museon ympärillä.

Paikka on keskeinen ja symbolisesti arvokas. Rakennus näkyy eri suuntiin ja hyvin pitkälle. Vastaavasti rakennuksesta avautuu poikkeuksellisen hienoja näköaloja.

Parhailtaan käynnissä olevassa Kirjavan Sataman ideakilpailun ohjelmassa todetaan, että kanavaterminaalin paikalle tulee esittää julkista rakennusta ja samalla ohjelmassa viitataan käynnissä olevaan Guggenheim-selvitykseen.

Tontin rakennettavuutta, liikennettä ja kunnallistekniikkaa selvittiin laajasti hotellihankkeen asemakaavoituksen yhteydessä (kaupunginvaltuusto päätti keväällä 2010 hylätä hotellin asemakaavan muutosehdotuksen).

Alue on palvellut matkustajaterminaalina, jossa on ollut useita lähtöjä ja saapumisia päivittäin. Näihin on liittynyt matkustajien saattoliikennettä, bussiliikennettä ja pysäköintiä. Museotoiminnassa liikennemäärien arvioidaan olevan vähäisempiä.

Kuitenkin museon saavutettavuus eri yleisöryhmien osalta edellyttää saattoliikenteen sujuvuutta ja myös henkilöautojen pysäköinnin

järjestämistä museon läheisyydessä esim. pysäköintilaitoksessa. Myös matkailuliikenteen (linja-autot) tilantarve on suurempi. Lisäksi suunnittelussa tulee huomioida museon huoltoliikenteen (mahdollisesti rekka-autoliikennettä) toimivuus ja sen vaatimat tilat. Jalankulun ja pyöräilyn kannalta museon saavutettavuus on hyvä.

Rakennuksen rakennustaiteellisesti korkean laadun ja kaupunkikuvaan soveltuvuuden varmistamiseksi rakennuksesta tulee järjestää kansainvälinen yleinen arkkitehtuurikilpailu. Kaupunkisuunnitteluvirasto on valmis omalta osaltaan valmistelemaan arkkitehtuurikilpailulle ohjelman sekä siihen liittyvät kaupunkisuunnittelulliset lähtökohdat. Kaavan muuttamisen pohjaksi tarvitaan korkealuokkainen suunnitelma. Kaupunkisuunnitteluvirasto on valmis laatimaan alueelle asemakaavan muutoksen arkkitehtuurikilpailun tuloksen perusteella

Merkitty, että lautakunnan jäsenille oli jaettu pöytäkirjan liitteenä oleva kirje.

Esittelijä

virastopäällikkö
Tuomas Rajajärvi

Lisätiedot

Ilpo Forssen, projektipäällikkö: 310 37199
ilpo.forssen(a)hel.fi
Satu Tyynilä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37187
satu.tyynila(a)hel.fi
Marko Härkönen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37229
marko.harkonen(a)hel.fi
Pekka Nikulainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi

02.05.2012

Kj/2

§ 476

V Kj / Vt Pia Pakarisen aloite koskien ammatillisten oppilaitosten kokonaisvaltaista toimitilasuunnitelmaa

HEL 2011-004397 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Pia Pakarisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pia Pakarisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa vt Pia Pakarisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Pia Pakarinen esittää aloitteessaan, että Tilakeskus ja Opetusvirasto laativat yhdessä mahdollisimman pian ammatillisia oppilaitoksia koskevan kokonaisvaltaisen, pitkän aikavälin toimitilasuunnitelman ja priorisoivat tilatarpeet.

Strategiaohjelman 2009-2012 mukaan kiinteistöviraston tilakeskus ja palvelut tuottavat hallintokunnat valmistelevat yhteistyönä palveluverkkojen merkittävät muutokset. Tilatarpeen ilmaantuessa selvitetään ensisijaisesti mahdollisuudet tilojen tiivistämiseen. Välttämättömät lisätilat pyritään löytämään ensisijaisesti yhteistyössä kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa kaupungin omista olemassa olevista tiloista.

Kaupunginhallitus toteaa, että kiinteistöviraston tilakeskus ja opetusvirasto yhdessä kartoittavat säännöllisin väliajoin ammatillisten oppilaitosten tilatarpeet, rakennusten kunnon ja eri koulutusalojen toimintojen kohdentamisen ammatillisten oppilaitoksien toimitilasuunnitelman kokonaisvaltaisen suunnitelman luomiseksi. Tarkoituksena on luopua väliaikaisratkaisuna olevista tilapäisjärjestelyistä ja korvata ne asianmukaisilla eri koulutusaloille soveltuvilla pysyväisratkaisuilla rakentamalla tasapainoinen ja elinvoimainen kolmen eri ammatillisen koulutusalan kokonaisuus. Esimerkkinä tästä pitkän aikavälin kokonaisvaltaisesta toimitilasuunnitelmasta on Helsingin tekniikan alan oppilaitoksen toimintojen keskittäminen Holkkitielle.

Kaupunginhallitus haluaa lisäksi tuoda esille sen, että kaupungin suoraan omistamien ammatillisten oppilaitosten tilojen peruskorjaukset asetetaan tärkeysjärjestykseen talonrakennusten investointiohjelmassa muiden kohteiden tapaan siten että etusijalla ovat turvallisuuden ja terveellisuuden kannalta välttämättömät korjaukset. Samoilla periaatteilla käsitellään investointiohjelman ulkopuolelta rahoitettavien kaupungin omistamien yhtiöiden rakennusten korjaukset.

Opetustoimelle taloussuunnitelmakaudelle 2012–2014 alkavaksi ohjelmoidusta perusparannushankkeista ovat merkittävimpiä Helsingin palvelualueiden oppilaitoksen Roihuvuoren koulutusyksikkö ja Helsingin tekniikan alan oppilaitoksen Käpylän koulutusyksikkö. Kaupungin omistamissa kiinteistöyhtiöiden kohteissa on vastaavalle ajanjaksolle suunniteltu palvelualueiden tarpeisiin Meritalon tilamuutokset sekä Savonkadun toimipisteen korjaus- ja muutostyöt.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pia Pakarisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 386

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-004397 T 10 06 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/2

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/3

§ 477

V Kj / Vt Lilli Autin aloite koskien talousarvioaloitteiden käsittelyn aikaistamista

HEL 2011-004398 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Lilli Autin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Lilli Autin aloite

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Lilli Autin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Lilli Autti esittää, että selvitetään mahdollisuus aikaistaa valtuutettujen tekemien talousarvio-aloitteiden käsittelyprosessia. Esityksessä perustellaan, että olisi luonnollista että valtuutettujen talousarvioaloitteet käsiteltäisiin jo ennen seuraavan vuoden talousarvioehdotuksen raamin hyväksymistä.

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarvion valmisteluprosessi etenee voimassa olevan suunnittelujärjestelmän mukaan siten, että seuraavan vuoden talousarvion valmistelu alkaa kaupunginvaltuuston lähetekeskustelusta, jossa kaupunginvaltuutetut ja ryhmät esittävät

näkemyksiään seuraavan vuoden talousarviosta. Lauta- ja johtokunnat, virastot ja liikelaitokset käyttävät lähetekeskustelussa esitetyjä kantoja kunkin viraston ja liikelaitoksen oman talousarvion laadintatyössä. Lähetekeskustelun jälkeen kaupunginhallitus päättää talousarvion laatimisohjeista, johon sisältyvän euromääräisen raamin lähtökohtana ovat aiempina vuosina olleet strategiakauden taloustavoitteet, kuluvan vuoden hyväksytyn talousarvion sekä seuraavan vuoden taloussuunnitelman mukaiset menot ja tulot sekä toiminnalliset tavoitteet. Tämän jälkeen talousarvioehdotuksen valmistelu jatkuu lauta- ja johtokunnissa, jotka linjaavat oman hallinnonalansa toiminnan painopisteet ja keskeisimmät muutokset kaupunginhallituksen hyväksymän raamin ja laatimisohjeiden perusteella.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen mukaan valtuutetuilla on vuosittain mahdollisuus tehdä talousarvioaloitteita maaliskuun 15. päivään mennessä, jotka koskevat määrärahan ottamista seuraavan vuoden talousarvioon.

Lauta- ja johtokunnat käsittelevät aloitteista annetut lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotuksiensa kanssa. Lausunnoista tulee käydä ilmi, miten aloitteissa esitetyt toimenpiteet on huomioitu talousarvioehdotuksissa. Samalla lausunnoissa on mainittava, kuinka aloitteissa esitetyt toimenpiteet lisäävät/vähentävät määrärahojen tarvetta ja onko nämä määrärahat sisällytetty hallintokuntien talousarvioehdotuksiin. Toimenpiteiden vaikutukset suoritemääriin on huomioitava talousarvioehdotuksissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että lauta- ja johtokunnilla on parhaat mahdollisuudet arvioida talousarvioaloitteiden sisältöä suhteessa hallintokunnan talousarvioon siinä vaiheessa kun talousarviovuoden määrärahojen sisällön suuntaviivat ja talousarvioehdotuksen valmistelutyö on riittävän pitkällä. Käytännössä virastojen talousarviovalmistelu käynnistyy vasta käydyn lähetekeskustelun ja kaupunginhallituksen antaman talousarvion raamin jälkeen. Talousarvioaloitteiden käsittelyssä hallintokunnan valmisteleva lausunto on keskeinen osatekijä.

Talousarvioaloitteiden käsittely ennen valtuuston käymää lähetekeskustelua ja talousarvion raamin lähetekeskustelua ei antaisi lauta- ja johtokunnille mahdollisuutta arvioida talousarvioaloitteiden sisältöä osana talousarvioehdotuksen valmistelua.

Talousarvion päättämisen yhteydessä valtuutetut voivat vielä tehdä talousarvion toteuttamiseen liittyviä toivomusponseja.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

02.05.2012

Kj/3

Lisätiedot

Ari Hietamäki, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Lilli Autin aloite

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 387

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-004398 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

02.05.2012

Kj/4

§ 478

V Kj / Vt Kati Peltolan aloite alueellisten keskustelujen aloittamisesta hyvinvointihankkeista

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kati Peltolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kati Peltolan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kati Peltolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kati Peltola esittää aloitteessaan, että kaupunki aloittaa jo tänä syksynä alueellisia keskusteluja, joissa asukkaat ja suunnittelijat tekevät yhdessä ehdotuksia nykyisten rakennusten ja niiden ympäristön muuttamisesta sekä vanhusten ja muiden ikäryhmien yhteisölliseen hoiva-asumiseen että muihin hyvinvointipalveluihin. Designpääkaupunkihankkeen arvoa nostaisi tuntuvasti, jos Helsingillä olisi näkyvä hyvinvointihanke, jossa ratkotaan nopeasti paljoo tukeva tarvitsevien ihmisten palveluasumisen ongelmia. Sekä Marian että Koskelan entiset sairaala-alueet sopisivat desinvuoden pääkohteiksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että hallintokunnat tekivät hanke-esityksiä runsaasti ja näitä kaupungin WDC 2012-hankkeita on käynnissä tällä hetkellä yli 70.

Terveyskeskuksella on Aalto-yliopiston designvuoden 365Wellbeing -hankkeessa kaksi kehittämishanketta, joissa kehitetään terveydenhuollon sähköistä asiointia ja psykiatrian tiloja. Psykiatrian hankkeen tavoitteena on visioida yhdessä muotoilijoiden ja Aalto-yliopiston asiantuntijoiden kanssa, millaiset tilat palvelisivat parhaiten potilaiden hoitoa ja samalla tukisivat henkilö-kunnan työprosesseja. Sosiaaliviraston hankkeita ovat esim. Lauttasaaren asiakaskeksinen palveluverkko – hanke ja Vanhusten palvelujen palveluverkosto -hanke. Lauttasaarissa kehitetään vanhusten palveluja innovatiivisella tavalla julkisen, yksityisen, kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten toimijoiden yhteistyönä. Tytäryhteisöistä mm. Oulunkylän sairaskotisäätiöllä on Geriatrisen kuntoutuksen palveludesign 2012 -hanke, jossa työstetään kirjallinen kuvaus monialaisesta geriatrisesta kuntoutuksesta ja kuvataan ikääntyneen palveluketju.

Sairaala-alueiden tulevaa käyttöä on visioitu ja arvioitu kaupunginjohtajan asettamassa kehittämissyöryhmässä. Ryhmän raportissa esitetään, että Koskelan sairaala alueesta on mahdollista muodostaa toiminnoiltaan monipuolinen, historiallisesti arvokas asutopainotteinen kokonaisuus. Alueelle voidaan sijoittaa sekä vapaarahoitteisia asuntoja että palveluasuntoja. Marian sairaala-alueen osalta esitetään, että alueesta kehitetään terveys- ja hyvinvointikeskus.

Kaupunginhallitus toteaa, että se on hyväksynyt (14.10.2009) em. raportin esitykset otettavaksi huomioon palveluverkkoja kehitettäessä. Vuonna 2010 käynnistettiin Marian ja Koskelan sairaala-alueiden kehittämistyö. Kehittämisestä vastaa kiinteistöviraston tilakeskus yhteistyössä terveyskeskuksen, sosiaaliviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Marian ja Koskelan sairaala-alueiden uutta käyttöä selvitetään parhaillaan ja niitä koskeva asemakaavoitustyö on alkamassa.

Marian sairaala-alueen kaavoitusprosessin on tarkoitus käynnistyä vuoden 2012 lopussa. Rakennusten uutta käyttöä tutkitaan ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia selvitetään. Alue soveltuu hyvin sosiaali- ja terveyspalvelujen lisäksi asumiseen. Koskelan sairaala-alue on asemakaavoittamaton ja asemakaavan laatimistyö on tarkoitus käynnistää myös tämän vuoden aikana. Kiinteistöviraston tilakeskus on kevästä 2010 alkaen selvittänyt pääkäyttäjänä toimivien sosiaali- ja terveysvirastojen kanssa pitkän aikajänteen tilantarpeita. Sosiaalivirastossa suunnitellaan Koskelaan ympärivuorokautisen hoidon yksikköä, joka olisi alueen palvelujen keskus, eräänlainen palvelukampus, monipuolinen vanhustenkeskus. Alueelle tulee mahdollisesti lisärakentamista, jolloin kaupunkirakenne olisi kaikenikäisiä asukkaita palveleva.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että sairaala-alueiden kehittämistyön edetessä ja kaavoitusprosessin kuluessa niitä koskevista kysymyksistä käydään keskustelua asukkaiden ja muiden osallisten kanssa. Kaupunkisuunnitteluviraston tavoitteena on järjestää osallisille keskustelutilaisuudet syksyn 2012 kuluessa. Näihin ja vastaavanlaisiin muihin tilaisuuksiin eri alueilla voidaan ottaa mukaan aloitteessa esitettyjä työpajatyyppejä keskustelu- ja muita työskentelymuotoja. Näin voidaan lisätä alueiden asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin demokratiahankkeen hengessä.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kati Peltolan aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 388

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 17.04.2012 § 198

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloite on hyvä ja kannatettava. Jo lausunnon antaneet hallintokunnat hoitanevat mahdolliset alueelliset keskustelut.

Rakennusvirasto on valmis osaltaan avustamaan ja osallistumaan näissä syntyvien mahdollisten hankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 03.04.2012 § 136

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Sekä Marian että Koskelan sairaala-alueitten uutta käyttöä selvitetään parhaillaan ja niitä koskeva asemakaavoitustyö on alkamassa. Asemakaavaprosessin yhteydessä kartoitetaan kaupungin eri hallintokuntien tarpeita, selvitetään nykyisten rakennusten käyttövaihtoehtoja ja sairaala-alueitten lisärakentamismahdollisuuksista. Kaavoitusprosessin kuluessa käydään näistä kysymyksistä keskustelua myös asukkaiden ja muitten osallisten kanssa.

Marian sairaala-alueen kaavoitusprosessi on tarkoitus käynnistää vuoden 2012 lopussa. Rakennusten uutta käyttöä tutkitaan ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia mm. asuinkäyttöön selvitetään. Alue soveltuu sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi asumiseen hyvin. Rakennuksissa jo toimivien kahden päiväkodin lisäksi lisätilojen saamista päiväkotikäyttöön tutkitaan.

Koskelan sairaala-alue on asemakaavoittamaton. Kiinteistöviraston tilakeskus on kevästä 2010 alkaen selvittänyt pääkäyttäjänä toimivien sosiaali- ja terveysviraston kanssa pitkän aikajänteen tilantarpeita Koskelassa. Sairaala-alueen asemakaavan laatimistyö ja vuoropuhelu osallisten kanssa on tarkoitus käynnistää tämän vuoden aikana.

Tavoitteena on järjestää osallisille keskustelutilaisuudet syksyn 2012 kuluessa.

Päätösjakelu:

- kaupunginhallitus

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Paula Kinnunen, arkkitehti, puhelin: 310 37141
paula.a.kinnunen(a)hel.fi
Pia Kilpinen, arkkitehti (Maria), puhelin: 310 37349
pia.kilpinen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 01.12.2011 § 586

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Kiinteistölautakunta päätti antaa asiassa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kiinteistöviraston tilakeskus on käynnistännyt yhdessä palveluhallintokuntien ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa selvitystyön Marian ja Koskelan sairaaloiden alueilla. Tavoitteena on löytää pitkällä tähtäimellä toimivimmat ja kokonaistaloudellisimmat ratkaisut koko kaupungin palvelutilaverkon kehittämiseksi osana yhdessä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa tehtävää koko palvelutilaverkon kehittämistyötä. Työssä asetetaan etusijalle tilojen hyödyntäminen kaupungin omiin palvelutarpeisiin. Selvitystyössä kartoitetut merkittävimmät pitkän tähtäimen palvelutarpeet Marian ja Koskelan sairaaloiden alueilla ovat Sosiaalivirastolla ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksella. Selvitystyön seurauksena alueilla todennäköisesti syntyy kaavoitus- tai kaavamuutostarpeita.

Esimerkiksi Koskelan alueella on kaksi peruskorjausta vaativaa suurta rakennusta tyhjillään. Niiden osalta tilakeskus on vuoden 2010 aikana ollut yhteistyössä Aalto-yliopiston insinöritieteiden oppituolin arkkitehtuurin laitoksen kanssa. Arkkitehtiopiskelijat ideoivat rakennuksille tulevaa käyttöä erilaisina vanhustenasuinyksikköinä. Tällä hetkellä tutkitaan joidenkin rakennusten soveltuvuutta sosiaalitoimen monipuolisen vanhustenasumisen ja - palvelukeskuksen tarpeisiin. Osana selvitystyötä alueella on tehty rakennusten ja tunneleiden laserskannauksia ja käynnistetty 3D-mallinnustyö sekä tehty kuntoarvioita. Lisäksi alueen ja

rakennuskannan ympäristö- ja rakennushistoriallisia selvityksiä ollaan käynnistämässä. Alueen kaavoitusprosessi on tarkoitus käynnistää vuonna 2012.

Marian alueella mahdollisten palvelutarpeiden kartoitustyö on valmistumassa. Osa Marian sairaalarakennuksista toimii Malmin sairaalan väistötilana vuoteen 2014 asti. Myös Marian alueen ympäristössä on tapahtumassa muutoksia, kuten kevyenliikenteen väylän ”Banaan” rakentaminen ratakuiluun. Muutostarpeiden takia sekä osana selvitystyötä rakennuksissa on tehty kuntoarvioita ja laserskannauksia sekä käynnistetty rakennushistoriallisia inventointeja, jotka ovat valmistumassa. Marian sairaala-alueen kaavoitusprosessin on tarkoitus käynnistyä vuoden 2011 lopussa.

Kaavahankkeen alkuvaiheessa hankkeen etenemisestä laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa kuvataan kaavatyön tavoitteet ja lähtökohdat, kaavan valmistelu- ja päätöksentekoprosessit, mahdollisuudet valmistelutyöhön osallistumiseen sekä, miten kaavan vaikutuksia arvioidaan. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa määritellään, miten kaavatyön edistymisestä tiedotetaan.

Marian ja Koskelan sairaala-alueiden lähtötietojen kerääminen ja kartoitustyöt ovat vielä kesken ja alueiden todennäköiset kaavoitusprosessit ovat vasta käynnistymässä. Jos kaavoitusprosessit etenevät, niiden alkuvaiheessa laaditaan edellä kuvatut osallistumis- ja arviointisuunnitelmat. Asukkaiden kanssa on tarkoitus pitää mm. osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä terveysvaikutusten arviointiprosessien mukaisia tilaisuuksia. Näihin tilaisuuksiin voidaan ehdottajan mukaisia työpajatyyppejä työskentelymetodeja ottaa mukaan. Ehdotus yhteisistä työpajoista sopii hyvin osana nykyisten asukkaiden kuulemismenettelyä ja lisää toivotusti asukkaiden osallistumista asuinalueensa kehittämiseen. Aikataulullisesti tilaisuuksia järjestetään kaavoituksen etenemisen myötä.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Kristiina Pyykönen, arkkitehti, puhelin: 310 43891
kristiina.pyykonen(a)hel.fi
Raveala Jarmo, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 23466
jarmo.raveala(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 17.11.2011

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Helsingin kaupunginjohtajan asettama sairaala-alueiden kehittämisryhmä on visioinut sairaala-alueiden tulevaa käyttöä. Ryhmän loppuraportissa ”Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030”. Sairaala-alueiden kehittämisryhmän raportti 30.9.2009” arvioidaan sairaalakäytöstä vapautuvien alueiden käyttömahdollisuuksia. Kaupunginhallitus on hyväksynyt (14.10.2009) em. raportin otettavaksi huomioon palveluverkkoja kehitettäessä. Vuonna 2010 käynnistettiin Marian ja Koskelan sairaala-alueiden kehittämistyö. Kehittämisestä vastaa kiinteistöviraston tilakeskus yhteistyössä terveyskeskuksen, sosiaaliviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että asukkaiden kanssa on tarkoitus pitää osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä terveysvaikutusten arvioinnin prosessien mukaiset tilaisuudet. Näihin tilaisuuksiin voidaan ehdottajan mukaisia työpajatyyppejä työskentelymetodeja ottaa mukaan.

Edelleen talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että WDC hankkeita on esitetty hallintokuntien kautta runsaasti. Mm. terveyskeskuksella on kaksi kehittämishanketta Aalto-yliopiston 365Wellbeing -hankkeessa, joka on yksi Helsingin designpääkaupunkihankkeista (WDC2012). Toisessa näistä terveyskeskuksen WDC2012 hankkeista kehitetään terveydenhuollon sähköistä asiointia ja toisessa psykiatrian tiloja. Psykiatrian hankkeen tavoitteena on visioida yhdessä muotoilijoiden ja Aalto-yliopiston asiantuntijoiden kanssa, millaiset tilat palvelisivat parhaiten potilaiden hoitoa ja samalla tukisivat henkilökunnan työprosesseja. Sosiaaliviraston hankkeista mainittakoon esim. Lauttasaaren asiakaskeineen palveluverkko – hanke ja Vanhusten palvelujen palveluverkosto hanke. Lauttasaaren asiakaskeineen palveluverkko – hanke on vanhusten palveluihin kehitettävä uuden innovatiivisen kokonaisuuden yhteensovittamis- ja kehittämishanke julkisen, yksityisen, kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten toimijoiden yhteistyönä. Hankkeessa korostuvat arjen toimivuuteen perustuvat asiakaslähtöiset työprosessit, palvelujen organisointi asiakkaan palveluketjujen mukaisesti ja organisaation kehittäminen palveluverkoston näkökulmasta. Tytär yhteisöistä mm. Oulunkylän sairaskotisäätiöllä on Geriatrisen kuntoutuksen palveludesign 2012 –hanke, jossa työstetään kirjallinen kuvaus monialaisesta geriatrisesta kuntoutuksesta ja kuvataan ikääntyneen palveluketju (tuotos on raportti tai pieni tutkimus, lisäksi artikkeleita).

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Terveyslautakunta 15.11.2011 § 287

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Helsingin terveystaloksella on kaksi kehittämishanketta Aalto-yliopiston 365Wellbeing -hankkeessa, joka on yksi Helsingin designpääkaupunkihankkeista (WDC2012). Toisessa näistä terveystaloksen WDC2012 hankkeista kehitetään terveydenhuollon sähköistä asiointia ja toisessa psykiatrian tiloja. Psykiatrian hankkeen tavoitteena on visioida yhdessä muotoilijoiden ja Aalto-yliopiston asiantuntijoiden kanssa, millaiset tilat palvelisivat parhaiten potilaiden hoitoa ja samalla tukisivat henkilökunnan työprosesseja. Helsingin terveystaloksesta pitää näitä WDC2012 hankkeita keskeisinä terveystalosten laadun parantamiseksi.

Helsingin kaupunginjohtajan asettama sairaala-alueiden kehittämissuunnitelma on visioinut sairaala-alueiden tulevaa käyttöä. Ryhmän loppuraportissa "Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030. Sairaala-alueiden kehittämissuunnitelman raportti 30.9.2009" arvioidaan sairaalatoimintaa vapautuvien alueiden käyttömahdollisuuksia. Raportissa esitetään, että Koskelan sairaala-alueesta on mahdollista muodostaa toiminnoltaan monipuolinen, historiallisesti arvokas asutuspainotteinen kokonaisuus. Alueelle voidaan sijoittaa sekä vapaarahoitteisia asuntoja että palveluasuntoja. Marian sairaala-alueen osalta raportissa esitetään, että alueesta kehitetään terveys- ja hyvinvointikeskus. Sairaalatoiminta päättyy alueella vuonna 2014. Alueelle sijoittuu eteläistä Helsinkiä ja uutta Jätkäsaaren asuinalueita palveleva Marian terveysasema.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt (14.10.2009) em. raportin otettavaksi huomioon palveluverkkoja kehitettäessä. Vuonna 2010 käynnistettiin Marian ja Koskelan sairaala-alueiden kehittämissuunnitelma. Kehittämissuunnitelmaa vastaa kiinteistöviraston tilakeskus yhteistyössä terveystaloksen, sosiaaliviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Terveystaloksessa on käynnistynyt Marian keskusterveystaloksen tarveselvityksen valmistelu yhteistyössä tilakeskuksen kanssa. Alueelle sijoittuu keskusterveystaloksesta monipuolisine palveluineen, kotihoito sekä muita terveystaloksen toimintaa tukevia palveluja. Terveystaloksen toimintamallien suunnitteluun otetaan mukaan myös terveystaloksen asiakkaita. Terveystaloksen näkökulmasta Marian sairaala-alueelle on hyvä saada toimintaa, jolla on synergiaetua uusien avoimien terveystalosten kanssa ja joka houkuttelee asukkaita alueelle.

Terveyskeskus pitää tärkeänä, että asukkaiden näkökulma otetaan huomioon sairaala-alueiden suunnittelussa. "

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 01.11.2011 § 386

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Aloitteessa mainituilla Marian ja Koskelan sairaaloiden alueilla on kaupungin tilakeskus aloittanut yhdessä nykyisten toimijoiden (sosiaaliviraston ja terveystieteiden keskuksen) kanssa alustavan, kaavoitusta pohjustavan suunnittelun, joka pohjautuu asiakkaiden palvelujen saatavuuteen ja virastojen toiminnan tarpeisiin.

Koskelan aluesuunnittelu on alkuvaiheessa. Tällä hetkellä työn alla ovat rakennushistoriallinen selvitys ja rakennusten kuntoarviot. Samoin on tilanne Marian sairaalan aluesuunnittelun kohdalla.

Samanaikaisesti aluesuunnittelun kanssa arvioidaan vanhusten palvelujen vastuualueella tulevaa ympärivuorokautisen hoivan tarvetta etelä-keskisen Helsingin alueella lähivuosisikymmeninä. Koskelaan suunnitellaan ympärivuorokautisen hoidon yksikköä, joka olisi alueen palvelujen keskus, eräänlainen palvelukampus, monipuolinen vanhustenkeskus. Alueelle tulee mahdollisesti lisärakentamista, jolloin kaupunkirakenne olisi kaikenikäisiä asukkaita palveleva. Marian aluesuunnittelu on vielä varhaisemmassa vaiheessa kuin Koskelan alueen suunnittelu.

Kaavahankkeen alkuvaiheessa hankkeen etenemisestä tehdään osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Siinä kuvataan kaavatyön tavoitteet ja lähtökohdat, miten kaavan valmistelu ja päätöksenteko etenee, miten valmisteluun voi osallistua ja miten kaavan vaikutuksia arvioidaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa määritellään, miten kaavatyön edistymisestä tiedotetaan. Marian ja Koskelan sairaala-alueiden kohdalla tällaista suunnitelmaa ei vielä näin varhaisessa vaiheessa kaavoitusprosessia ole tehty.

Asukkaiden kanssa on tarkoitus pitää myöhemmin tehtävän osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä terveysvaikutusten arvioinnin prosessien mukaiset tilaisuudet. Näihin tilaisuuksiin voidaan ehdottajan mukaisia työpajatyyppejä työskentelymetodeja ottaa mukaan. Ehdotus yhteisistä työpajoista sopii hyvin tällaisessa alustavassa suunnitteluvaiheessa nykyisten asukkaiden kuulemismenettelyksi ja lisäämään mukaantuloa. Aikataulullisesti tilaisuuksia voidaan järjestää vasta ensi vuoden puolella, koska alueita koskevat selvitystyöt ja rakennusten kuntoarviot ovat vielä kesken.

Sosiaaliviraston vanhusten palvelujen vastuualue on mielellään mukana hankkeen eri vaiheissa järjestettävissä asukastilaisuuksissa.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Timo Vierelä, suunnittelija, puhelin: 310 42858
timo.vierela(a)hel.fi

02.05.2012

Kj/5

§ 479

V Kj / Vt Johanna Sumuvuoren aloite järjestöportaalin perustamisesta

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Johanna Sumuvuoren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Paula Hirvonen, verkkoviestintäpäällikkö, puhelin: 310 25347
paula.hirvonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Johanna Sumuvuoren aloite
- 2 Sosiaaliviraston lausunto vt Johanna Sumuvuoren aloitteeseen
- 3 Ympäristökeskuksen lausunto Hallintokeskukselle valtuutettu Sumuvuoren aloitteesta järjestöportaalin perustamisesta

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Johanna Sumuvuoren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Johanna Sumuvuori esittää aloitteessaan, että kaupunki perustaisi järjestöille oman palveluportaalin.

Aloitteeseen on pyydetty lausunnot 33 virastolta ja liikelaitokselta. Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että hallintokuntien tarjoamat palvelut järjestöille ovat moninaisia ja kustakin toimialasta riippuvaisia. Järjestöyhteistyön periaatteet vaihtelevat näin hallintokunnittain, ja kaupungin yhtenäiset linjaukset puuttuvat.

Kaupungin järjestöille tarjoamia palveluja ja niihin liittyvät tiedot on jo nyt koottu yhteen paikkaan kaupungin asiointiportaaliin (asiointi.hel.fi). Verkkopalvelun kautta sekä kaupunkilaiset että yritykset ja yhdistykset

voivat asioida kaupungin kanssa. Yritykset ja yhdistykset -osiosta järjestöt voivat hakea avustuksia, tapahtumatoimilupaa ja toimitiloja.

Vuoden 2012 alusta lähtien asiointiportaalin avustukset-osiosta ovat löytyneet kaikki kaupungin järjestöille tarjoamat avustushakemukset ja näihin liittyvät palvelukuvaukset, avustuksenhakuohjeet, palvelusta vastaava taho sekä linkki lisätietoihin palvelusta vastaavan viraston omille verkkosivuille. Järjestöt voivat jättää avustushakemukset sähköisesti ja seurata niiden käsittelyä omassa asiointikansiossaan. Asiointiportaalin kautta järjestöt voivat myös tehdä yhdellä sähköisellä tapahtumailmoituksella lähes kaikki tarvittavat ilmoitukset ja lupahakemukset Helsingissä järjestettävään tapahtumaan.

Tällä hetkellä asiointiportaalista löytyvät kiinteistöviraston tilakeskuksen toimitilojen sähköiset lomakkeet sekä lisätietoa vapaista toimitiloista. Tämän lisäksi kaupungin eri hallintokunnilla on käytössään erilaisia tilanvaraus- ja tilanhallintajärjestelmiä. Sosiaaliviraston ja kaupunginkirjaston lausunnoissa todetaan, että kaupungilla toimii eri virastojen edustajista koostuva tilanvaraustyöryhmä, jonka tavoitteena on selvittää virastojen erilaisia vuokrausperiaatteita sekä yhdenmukaistaa erilaiset järjestelmät ja tuoda ajantasainen tieto vapaana olevista tiloista verkkoon siten, että ne ovat tilattavissa asiointiportaalin yhden varausjärjestelmän kautta. Työryhmää vetää talous- ja suunnittelukeskus.

Järjestöjä koskevan tiedon saatavuutta voidaan parantaa kaupungin nyt käynnissä olevan pääsivuston hel.fi-portaalin uuden konseptin ja ulkoasun suunnittelun myötä. Uudistuksen tavoitteena on käyttäjälähtöinen verkkopalvelu, jossa muun muassa kaupungin eri kohderyhmät huomioidaan nykyistä paremmin. Uudistustyön osana on jo alettu suunnitella hel.fi-portaaliin avattavia kaupunginosasivuja, joille kootaan kaupungin verkkosivuilla olevaa tietoa kaupunginosittain. Vastaavasti järjestöt voidaan ottaa huomioon omana kohderyhmänään. Uudistuksessa myös sähköiset asiointipalvelut tullaan nostamaan enemmän esille. Uuden hel.fi-portaalin käyttöönotto on tarkoitus aloittaa vaiheittain vuoden 2012 loppupuolella.

Kaupunginhallitus toteaa, että hel.fi-portaalin uudistuksen yhteydessä järjestöt huomioidaan kaupungin verkkosivuilla omana kohderyhmänään, ja niitä koskeva tieto kootaan sivustolla yhteen paikkaan, johon liitetään myös linkit järjestöille kaupungin asiointiportaalin (asiointi.hel.fi) tarjottaviin verkkoasiointipalveluihin. Jo nyt järjestöille tarkoitettujen verkkoasiointipalvelut ovat varsin hyvin löydettävissä kaupungin asiointiportaalin, jonka palvelutarjontaa järjestöjen osalta myös jatkuvasti laajennetaan. Tällä tavoin aloitteessa mainitut tavoitteet erillisen järjestöportaalin rakentamiselle voidaan käytännössä toteuttaa osana kaupungin hel.fi-sivuston kehittämistyötä,

02.05.2012

Kj/5

kun järjestöjen tarvitsema tieto ja palvelut voidaan hallintokuntarajoista riippumatta keskittää sekä hel.fi-sivustossa että asiointiportaalissa omiksi helposti löydettäviksi kokonaisuuksikseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Paula Hirvonen, verkkoviestintäpäällikkö, puhelin: 310 25347
paula.hirvonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Johanna Sumuvuoren aloite
- 2 Sosiaaliviraston lausunto vt Johanna Sumuvuoren aloitteeseen
- 3 Ympäristökeskuksen lausunto Hallintokeskukselle valtuutettu Sumuvuoren aloitteesta järjestöportaalien perustamisesta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 389

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Paula Hirvonen, verkkoviestintäpäällikkö, puhelin: 310 25347
paula.hirvonen(a)hel.fi

Nuorisotoimenjohtaja 23.3.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Helsingin nuorisoasiainkeskus kannattaa järjestöille suunnatun tiedon kokoamista yhdeksi verkkopalveluksi sekä järjestöyhteistyön periaatteiden yhteistä linjaamista. Järjestöavustusten, toimitilojen ja muiden järjestöille suunnattujen palvelujen osalta on tarkoituksenmukaista kehittää sivusto, josta järjestöt ja muut toimijat saavat helposti palvelutarjottimen haltuunsa sekä ajankohtaisen tiedon mm. erilaisten lupakäytäntöjen osalta. Sivusto toisi myös eri hallintokuntien hyvät palvelukäytännöt muiden käyttöön.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/5

Helsingin kaupunki on vuoden 2012 alusta siirtynyt sähköiseen avustusten hakuun ja käsittelyyn kaikkien lautakuntien avustusten osalta. Nuorisoasiainkeskus on ollut kehittämishankkeessa aktiivisesti mukana ja pilotoinut järjestelmää jo vuoden 2011 puolella. Asiointi.hel.fi – palveluun tullaan keskittämään Helsingin kaupungin sähköisiä palveluja ja sen tavoitteena on toimia sähköisen asioinnin yhden luukun palveluna. Palvelusta löytyy kuntalaisten, yritysten ja yhteisöjen palveluja. Myös nuorisolautakunnan avustukset löytyvät täältä.

Avustukset on kuvattu palvelussa keskitetysti palvelukuvauksin, josta hakija saa tietoa avustuksen kohderyhmästä, käytön edellytyksistä, asian käsittelyn etenemisestä, käsittely- ja voimassaoloajasta sekä palvelusta vastaavasta kaupungin tahosta. Lisäksi palvelukuvaussivuilta löytyy linkki lisätietoihin.

Hakija saa palveluun oman asiointikansion, jossa hakemuksia voi lähettää, päivittää ja täydentää. Asiointikansioon tulee näkyviin asiaa käsittelevän henkilön nimi, jolloin vuorovaikutuksen käyminen asiaa valmistelevalle henkilölle on mahdolliseksi helpommin. Myös hakemuksen käsittelytila tulee näkyviin hakijalle asiointikansioon.

Nuorisoasiainkeskuksen näkemyksen mukaan mahdollisuus sähköiseen avustusten hakuun lisää asiakkaiden mahdollisuuksia saada keskitetysti tietoa avustusten saatavuudesta ja avustamisen periaatteista sekä helpottaa vuorovaikutuksen käyntiä valmistelijoiden kanssa hakijan avustushakemuksiin liittyen.

Kaupungissa toimivilla järjestöillä ja muilla ryhmillä on huutava pula kokoontumis- ja toimintatiloista. Nuorisoasiainkeskus pitää yhtä lailla tärkeänä sitä, että tämän asian osalta kiirehdyttäisiin sähköisen tilanvarausjärjestelmän kehittämistä, jotta järjestöjen tarpeisiin vastattaisiin ja samalla kaupungin tilat saataisiin entistä tehokkaampaan käyttöön. Lopuksi nuorisoasiainkeskus toteaa, että sen toimitilojen käyttö on maksutonta helsinkiläiselle yhdistystoiminnalle.

Lisätiedot

Toivonen Markku, vs. osastopäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 23.3.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Kvsto 28.11.2011, asia 17

Järjestöjen tekemä työ ja järjestöt yhteistyökumppaneina ovat arvokkaita kaupunkilaisten hyvinvoinnin kannalta. Kaupungin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

strategiaohjelmassa myös korostetaan kaupunkilaisten omaa vastuuta, jonka yksi ilmentymä on vapaaehtoistyö.

Uusi sähköinen avustusjärjestelmä otettiin kaupungilla käyttöön vuoden 2012 alussa ja se tulee edistämään järjestöavustusten koordinoitua ja helpottamaan avustusten hakua. Kaikki kaupungin järjestöille tarkoitetut avustushakemukset ja näihin liittyvät palvelukuvaukset ja ohjeet ovat jo nähtävissä yhdessä paikassa. Järjestöt voivat jättää avustushakemuksensa sähköisesti asiointi.hel.fi -portaalin kautta ja seurata hakemuksensa käsittelyä asiointi-kansiossaan. Avustusten hakemisesta tullaan myös jatkossa tiedottamaan keskitetysti kaupungin verkkosivuilla. Avustuksia voi jättää mm. kulttuurikeskuksen, liikuntaviraston, nuorisoasiainkeskuksen sekä terveys-, sosiaali- ja opetustoimen alaiseen toimintaan liittyen. Yhteensä yksitoista virastoa myöntää avustuksia järjestöille, kukin omalla alallaan. Hakuaikoja ja myöntämisperiaatteita ei ole kaikilta osin mahdollista yhtenäistää avustettavissa toiminnoissa olevien erojen vuoksi. Hakuajat ja myöntämisperiaatteet on pyritty määrittämään mahdollisimman pitkälle huomioiden eri hakijoiden toiminta.

Lisätiedot

Bosisio-Hillberg Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25707
katja.bosisio-hillberg(a)hel.fi

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta (HKL) 08.03.2012 § 50

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa järjestöportaalin perustamista koskevasta valtuustoaloitteesta Helsingin kaupunginvaltuustolle seuraavan lausunnon:

HKL on raitio- ja metroliikenteen operaattori sekä omistaa ja ylläpitää Helsingin alueella joukkoliikenneinfran.

HKL:llä ei ole valtuustoaloitteessa mainittuja järjestöille suunnattuja palveluja, toimitilojen vuokrausta eikä HKL anna järjestöille avustuksia.

Aloitteessa ehdotetun järjestöportaalin perustaminen on kyllä kannatettava ajatus, mutta asia ei kuulu HKL:n toimialueeseen tai tehtäviin.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Elina Maunuksela, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 35104

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

02.05.2012

Kj/5

elina.maunuksela(a)hel.fi

Toimitusjohtaja 29.2.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Hallintokeskus on pyytänyt terveyskeskukselta lausuntoa valtuutettu Johanna Sumuvuoren aloitteesta (Kvsto 28.9.2011 asia 17) järjestöportaalin perustamisesta. Hallintokeskus pyytää terveyskeskukselta lisäksi tietoja siitä, millaisia palveluja ja yhteistyömuotoja terveyskeskus tarjoaa järjestöille, millaisin periaattein sekä miten nämä palvelut ovat järjestöjen saavutettavissa. Lausunnossa pyydetään lisäksi ilmoittamaan, millaisia viestintämuotoja ja -tarpeita terveyskeskuksella on järjestöyhteistyöhön liittyen.

Terveyslautakunnan toiminta-avustukset järjestöille

Terveyskeskuksen merkittävin yhteistyömuoto järjestöjen kanssa on terveyslautakunnan järjestöille myöntämät toiminta-avustukset. Terveyslautakunta myöntää vuosittain avustusta järjestöille, joiden toiminta tukee terveyskeskuksen tavoitteita merkittävien kansanterveysongelmien ennaltaehkäisyssä.

Terveyslautakunta on erikseen vahvistanut (23.3.2004) ne periaatteet, joilla se nämä avustukset myöntää. Terveyskeskus ilmoittaa toiminta-avustusten hakuajat omilla internetsivuillaan sekä maksetuilla lehti-ilmoituksilla Helsingin Sanomissa, Metro-lehdessä ja Hufvudstadsbladetissa.

Terveyslautakunta päätti tämän vuoden toiminta-avustusten käsittelyn yhteydessä, että se tekee päätöksen ensi vuoden toiminta-avustusten hakuajasta ja virastokohtaisista myöntämiskriteereistä vasta syksyllä 2012 johtuen sosiaali- ja terveystoimen organisaatioiden yhdistymisestä, ja siitä että vuoden 2013 avustushakemukset suositellaan tehtäväksi ensisijaisesti kaupungin asiointiportaalin kautta sähköiseen avustustenhakujärjestelmään.

Terveystapahtumien ja koulutusten järjestäminen

Terveysasemat sekä neuvola ja terveyden edistämisen yksikkö järjestävät vuosittain asukkaille terveystapahtumia sekä potilaille ja heidän omaisilleen terveysaiheisia tietoiskuja ja luentoja yhteistyössä alueellisten ja valtakunnallisten järjestöjen kanssa. Näistä tilaisuuksista tiedotetaan asukkaille terveyskeskuksen Itsehoitosivujen (www.hel.fi/itsehoito) tapahtumakalenterin, maksettujen lehti-

02.05.2012

Kj/5

ilmoitusten, lehdistötiedotteiden ja toimipisteissä jaettavien esitteiden avulla.

Kaupunginsairaaloiden poliklinikat, kotihoito ja psykiatria järjestävät yhdessä järjestöjen kanssa ensitietoryhmiä ja koulutusta potilaille ja heidän omaisilleen. Esimerkkejä tällaisesta yhteistyöstä ovat muun muassa Alzheimer liiton kanssa järjestämät muisti-illat , Diabetesliiton kanssa järjestettävät diabetesluentosarjat, ensitietoryhmät Keliakialiiton ja Crohn ja Colitis -yhdistysten kanssa ja Suomen mielenterveysseuran kanssa toteutettava Depressiokoulu.

Sopimukseen perustuva järjestöyhteistyö

Kaupunginsairaalan kuntoutusyksikkö tekee yhteistyötä järjestöjen kanssa lääkinnälliseen kuntoutukseen sisältyvän kuntoutusohjauksen ja sopeutumisvalmennuksen järjestämisessä. Yhteistyö perustuu järjestöjen kanssa tehtäviin sopimuksiin.

Esimerkkinä tällaisesta yhteistyöstä on Sydänliiton kanssa tehtävä yhteistyö, jossa kaksi Sydänliiton sydänkuntoutusohjaajaa työskentelee terveyskeskuksessa tarjoten potilaille sydänkuntoutusohjausta ja monipuolista ryhmätoimintaa. Potilaita ja heidän omaisiaan informoidaan näistä tilaisuuksista ja ryhmistä vastaanoton yhteydessä.

Muu järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö

Terveyskeskuksen erilaisissa hankkeissa ja projekteissa tehdään yhteistyötä järjestöjen kanssa. Esimerkiksi Savuton Helsinki -ohjelmassa järjestöpuoli on vahvasti mukana.

Terveyskeskus käyttää myös hyväkseen järjestöjen tuottamaa monipuolista esitemateriaalia, jota jaetaan vastaanotoille ja jota on saatavilla terveysasemien ja kaupunginsairaaloiden ITE-pisteistä (itsehoitopisteet).

Terveyskeskus järjestää vuosittain henkilöstölleen omaa keskitettyä täydennyskoulutusta. Tämän koulutuksen järjestämisessä hyödynnetään myös järjestöjen tarjoamaa koulutusta.

Kannanotto järjestöportaaliin

Terveyskeskus tekee säännöllisesti yhteistyötä alueellisten, valtakunnallisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa. Tämän yhteistyön sujumisen kannalta on tärkeitä, että järjestöt saavat käyttöönsä tarvitsemansa tiedon yhteistyön tarpeesta, ja että keskinäinen tiedon välitys on turvattu.

Terveyskeskus ei kannata, että tätä tarkoitusta varten perustetaan erillinen portaali, vaan että järjestöjen tarpeet otetaan huomioon, kun

02.05.2012

parhailaan suunnitellaan hel.fi-sivujen konseptiuudistusta. Sivuston ylläpidonkin kannalta tämä on kestävin ratkaisu.

Järjestöjen kanssa tehtävässä yhteistyössä voidaan myös hyödyntää Helmi intranetin ekstranet työtiloja.

Lisätiedot

Juutilainen-Saari Jaana, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 42240
jaana.juutilainen-saari(a)hel.fi

Henkilöstöjohtaja 29.2.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Henkilöstökeskus toteaa, että aloite järjestöportaalin perustamisesta on erittäin kannatettava. Koostettu tieto, esimerkiksi portaalin muodossa, palvelisi kaupunkilaisia, kaupungin avustusjärjestelmän sekä järjestöjen tarpeita. Portaali lisäisi avustuskäytäntöjen läpinäkyvyyttä, joten tieto avustusten antamisen periaatteista ja avustussummista olisi kaikille avointa tietoa.

Järjestöjen toimintaedellytysten parantaminen on keskeistä demokratian, osallisuuden ja myös kaupungin palvelustrategisten linjausten näkökulmasta. Näitä seikkoja korostetaan myös kaupungin strategiaohjelmassa 2009 – 2012.

Kaupungilla ei kuitenkaan ole varsinaisesti järjestöyhteistyöhön liittyvää strategiaa, jossa linjattaisiin, miten järjestöjen toimintaedellytyksiä kaupunkitasoisesti parannetaan. Käytännössä järjestöyhteistyötä tekevät virastot toimivat omista lähtökohdistaan käsin. Olisikin tarpeen linjata strategisella tasolla järjestöyhteistyötä ja järjestöjen roolia kaupunkikonsernissa sekä avustustoiminnassa. Tällä hetkellä virastojen erilaiset käytännöt hankaloittavat järjestöjen toimintaa ja järjestöyhteistyön ohjaamista kaupunkitasolla. Tämä korostuu maahanmuuttajajärjestöillä, joiden toiminta usein ylittää virastojen avustusten rajaukset kohderyhmien ja – toimintojen osalta. Yhtenäistä strategiaa tarvittaisiin, ja portaali voisi olla yksi osa tätä työtä.

Lisätiedot

Marju Pohjaniemi, osastopäällikkö, puhelin: 310 37965
marju.pohjaniemi(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2012 § 84

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakuntaa päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Kansalaisjärjestöt ovat kaupungin hallintokunnille monin tavoin tärkeitä yhteistyökumppaneita ja kaupungin etu on palvella järjestöjä hyvin ja tehokkaasti sekä avoimin ja selkein pelisäännöin. Hyvin toteutetut ja ylläpidetyt järjestöille kohdennetut verkkopalvelut voivat olla hyvä tapa edistää tätä yhteistyötä käytännön tasolla.

Kaupunkisuunnitteluvirasto tekee yksittäisissä kaavoitus- ja liikennesuunnitteluhankkeissa yhteistyötä eri alueiden asukasjärjestöjen kanssa. Asukasjärjestöt saavat kutsun käytännössä kaikkiin viraston järjestämiin eri kaavahankkeita koskeviin asukastilaisuuksiin. Järjestöjä myös informoidaan kaavoitushankkeiden käynnistymisestä. Kaupunkisuunnitteluviraston vuorovaikutussuunnittelija tekevät hyvin aktiivista yhteistyötä eri kaavahankkeissa järjestöjen kanssa ja järjestöt ovat myös viraston viestinnän yksi keskeisistä kohderyhmistä. Myös lähiprojekti tekee yhteistyötä eri järjestöjen kanssa. Suoraan yhdistysten käyttöön suunnattuja tiloja kaupunkisuunnitteluvirastolla ei ole.

On kannatettava ajatus ryhtyä valmistelemaan järjestöille suunnattujen palveluiden viemistä verkkoon ja selkeän kokonaisuuden muodostamista niiden ympärille. Toteutuksen ei välttämättä kuitenkaan tarvitse olla erillinen järjestöportaali. Tällainen palvelu on mahdollisesti integroitavissa luontevaksi osaksi uudistettavaa kaupungin hel.fi -konseptia, jolloin erillistä portaalia ei ehkä tarvita.

Joka tapauksessa uusien verkkopalvelujen toteuttamisen tulee olla suunnitelmallista, palvelujen vastattava aitoon kysyntään ja niiden tulee olla helppokäyttöisiä ja vaivattomasti löydettävissä. Mahdollisen järjestöportaalien osalta luontevinta olisi, että sen koordinointi olisi kaupungin hallintokeskuksen vastuulla. Myös järjestöjen oma edustus tulisi tavalla tai toisella saada mukaan palvelujen suunnitteluun, jotta palvelun ylläpitäjän ja sen käyttäjäkunnan näkemyksen saadaan parhaalla mahdollisella tavalla kohtaamaan. Lisäksi tulee varmistaa, että kaupungilla on riittävät resurssit sisällön ylläpitoon.

Esittelijä

virastopäällikkö
Tuomas Rajajärvi

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

02.05.2012

Kj/5

Kaupunginmuseon johtokunta 28.02.2012 § 22

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon Johanna Sumuvuoren ym. aloitteesta järjestöportaalin perustamiseksi:

Kaupunginmuseolla ei ole tällä hetkellä erikseen järjestöille suunnattuja palveluita tai palvelukokonaisuuksia. Museon palvelut ja tuotteet ovat eri järjestöille saatavilla aivan kuten muillekin asiakkaille. Mm. museon tiloihin kohdistuvat vuokraus- ja juhlapalvelut on nykyisin ulkoistettu Palmialle ja niistä on saatavilla tietoa museon verkkosivuilta, kuten muistakin palveluista. Avustuksia museo ei jaa.

Kaupunginmuseo tekee ja kehittää toki yhteistyötä eri järjestöjen (mm. kaupunginosayhdistysten kanssa) ja muiden toimijoiden kanssa, mutta tällainen yhteistoiminta on resursseista, tarpeista ja tavoitteista riippuen hyvin vaihtelevaa ja pitkäaikaiseen toiminnan suunnitteluun liittyvää kehittämistä, aivan kuten muidenkin potentiaalisten yhteistyötahojen kanssa.

Kaupunginmuseon johtokunta pitää kiinnostavana kaavaillun portaalin tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen, mutta toteaa, että nykytilanteessa museolla ei ole järjestöportaaliin sopivia palvelukokonaisuuksia tarjolla. Tietoa kaupunginmuseon toiminnasta on luonnollisesti mahdollista jakaa myös ehdotetun portaalin kautta. Johtokunta esittää että kaupungin nykyisiä verkkosivuja kehitetään palvelemaan paremmin järjestöjä ja muuta kansalaistoimintaa.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Suomenkielisen työväenopiston jk 28.02.2012 § 18

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus on pyytänyt johtokunnalta lausuntoa valtuutettu Johanna Sumuvuoren ym. aloitteesta Järjestöportaalin perustamisesta (Hel 2011-005399) 29.2.2012 mennessä. Johtokunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Valtuutettu Sumuvuoren ym. ehdotus järjestöportaalin perustamisesta on tärkeä ja kannatettava. Järjestöt edustavat eri toimijoita yhteiskunnassa ja niiden toiminta on sekä yksilöille että yhteiskunnalle tärkeää. Julkisen sektorin ja järjestöjen yhteistyö on tärkeää ja siksi sen kehittymistä on hyvä tukea kaikin keinoin. Järjestöjen lisäksi portaalista saattaisivat hyötyä myös kaupungin virastot, jotka portaalin kautta saisivat tietoa toistensa järjestöihin liittyvistä toiminnoista.

Esittelijä

johtava rehtori
Taina Törmä

Lisätiedot

Taina Törmä, johtava rehtori, puhelin: 310 88501
taina.torma(a)hel.fi

Opetustoimen johtaja 28.2.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Opetusvirasto antaa hallintokeskukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin opetusvirasto pitää kannatettavana järjestöille suunnatun tiedon kokoamista yhteen paikkaan sekä järjestöyhteistyön periaatteiden yhteistä linjaamista siltä osin kuin se on mahdollista, sillä kaupungin eri virastot tarjoavat järjestöille hyvin erilaisia palveluja. Opetusvirasto ei kuitenkaan kannata kaupungin nykyisistä verkkopalveluista irrallisen järjestöportaalin perustamista.

Kaupungin haasteena on tällä hetkellä se, että kaupungin yhteisen verkkosivujen eli hel.fi -portaalin viestintä on enimmäkseen virastolähtöistä. Palvelut on pääosin paketoitu virastoittain ja kohderyhmiltä edellytetään kaupungin virastojen hyvää tuntemusta, jotta tarvittavat palvelut löytyvät. Hel.fi -portaalin lisäksi kaupungilla on myös asiointiportaali (asiointi.hel.fi), johon on koottu vetumattunnistautumista vaativat palvelut. Kaupungin ja koko pääkaupunkiseudun palveluita löytyy laajasti myös Palvelukartasta. Sekä asiointiportaali että Palvelukartta on linkitetty hel.fi -portaaliin. Eri virastoilla on tämän lisäksi omia sähköisiä palveluja, kuten erilaisia tilavarauksjärjestelmiä ja järjestelmiä, joihin mm. järjestöt voivat syöttää tietoa tapahtumistaan.

Helsingin kaupunki on parhaillaan uudistamassa hel.fi -portaalia. Portaaliuudistuksessa korostuu kohderyhmälähtöinen suunnittelu. Järjestöt voitaisiin ottaa paremmin huomioon yhtenä kohderyhmänä uudessa hel.fi -portaalissa. Kaikki kaupungin järjestöille tarjoamat palvelut voitaisiin koota yhteen paikkaan hel.fi -portaaliin, jotta palveluiden käyttäjät löytäisivät ne helposti, ja jotta kaikilla järjestöillä

02.05.2012

Kj/5

olisi yhtäläinen mahdollisuus hyödyntää niitä. Hyvänä esimerkkinä tällaisesta kohderyhmäajattelusta on kaupungin elinkeinopalvelun hel.fi –portaaliin omaan osioonsa kokoama ja ylläpitämä sivusto tapahtumanjärjestäjille.

Opetusvirasto tarjoaa noin 140 koulun tiloja varattavaksi ilta- ja vapaa-ajankäyttöön koulujen työaikana. Erilaiset järjestöt voivat varata tiloja käyttöönsä opetuslautakunnan vahvistamien jakoperusteiden mukaan. Opetuslautakunta päättää vuosittain koulutilojen ilta- ja vapaa-ajankäytön maksuista. Rekisteröidyt järjestöt ja yhdistykset hakeutuvat koulutilojen varaajiksi sähköisesti tilavarausjärjestelmä Webtimmin kautta. Eri järjestöjä ja yhdistyksiä palvelisi se, että kaikki kaupungin toimitilojen käyttövaraukset voitaisiin tehdä yhden ja saman järjestelmän kautta. Tämä järjestelmä voisi olla yhtenä palveluna linkitettyinä järjestöille suunnatulla sivustolla hel.fi -portaalissa. Palvelusta tiedottamisessa olisi tärkeää tuoda esille se, että järjestöjen ja yhdistysten lisäksi myös muut tahot voivat varata tiloja käyttöönsä.

Toinen opetusviraston järjestöille suuntaamaa palvelu on järjestöavustusten haku iltapäivätoiminnan järjestäjille. Tämä palvelu on tarjolla kaupungin asiointiportalissa, jossa kaikki avustusten hakutoiminnot voi etsiä yhden haun kautta. Sivulta löytyvät kaupungin kaikkien haettavien avustusten palvelukuvaukset ja linkit eri virastojen sivustoille, joilta löytyy lisää tietoa kustakin avustuksesta. Tämän palvelun voisi linkittää myös järjestöille suunnatulle sivustolle hel.fi -portaalissa.

Kolmas opetusviraston palvelu on ns. harrasteharava, jonne on koottu yhteen Vuosaaren alueen harrastuspalveluja. Nuorisoasiainkeskus ylläpitää harrastehaku-palvelua, jonne järjestöt voivat syöttää tietoa erilaisista tapahtumista.

Kuntalaisten kannalta olisi tarkoituksenmukaista, jos kaikki harrastepalvelut kaupungissa voitaisiin saada yhden ja saman sähköisen palvelun piiriin. Tämä palvelu voisi olla linkitettyinä myös järjestöille suunnatulla sivustolla hel.fi –portaalissa.

Lisätiedot

Suoninen Liisa, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 86365
liisa.suoninen(a)hel.fi

Kulttuurijohtaja 27.2.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin kulttuurikeskus pitää kannatettavana järjestöille suunnatun tiedon kokoamista yhteen paikkaan sekä järjestöyhteistyön periaatteiden yhteistä linjaamista. Kulttuurikeskus ei sen sijaan kannata kaupungin nykyisistä verkkopalveluista irrallisen järjestöportaalin perustamista.

Kaupungin haasteena on tällä hetkellä se, että hel.fi-portaalin viestintä on enimmäkseen virastolähtöistä. Palvelut on pääosin paketoitu virastoittain ja kohderyhmiltä edellytetään kaupungin virastojen hyvää tuntemusta, jotta tarvittavat palvelut löytyvät. Hel.fi-portaalin lisäksi kaupungilla on myös asiointiportaali (asiointi.hel.fi), johon on koottu vetuma-tunnistautumista vaativat palvelut. Näiden lisäksi käytössä on muun muassa nuorisoasiainkeskuksen harrastehaku, jonka kautta järjestöt voivat ilmoittaa järjestämistään kursseista ja tapahtumista. Kaupungin ja koko pääkaupunkiseudun palveluita löytyy laajasti myös Palvelukartasta.

Helsingin kaupunki on parhaillaan uudistamassa hel.fi-portaalia. Portaaliuudistuksessa korostunee kohderyhmälähtöinen suunnittelu. Näin ollen paras ratkaisu valtuustoaloitteessa kuvatun ongelman ratkaisemiseksi on huomioida järjestöt yhtenä kohderyhmänä uudessa hel.fi-portaalissa.

Tärkeintä olisikin koota kaikki kaupungin järjestöille tarjoamat palvelut yhteen paikkaan hel.fi-portaaliin, jotta palveluiden käyttäjät löytäisivät ne helposti ja jotta kaikilla järjestöillä olisi yhtäläinen mahdollisuus niitä hyödyntää.

Hyvänä esimerkkinä oikeansuuntaisesta kohderyhmäajattelusta on kaupungin elinkeinopalvelun kokoama ja ylläpitämä sivusto tapahtumanjärjestäjille osoitteessa:

http://www.hel.fi/hki/elinkeinopalvelu/fi/Tapahtumakaupunki/Ohjeita%20tapahtumanj_rjest_j_lle

Lisätiedot

Sopanen Terttu, viestintäpäällikkö, puhelin: +3589310
terttu.forsstrom(a)hel.fi

Kirjastotoimen johtaja 27.2.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Kaupunginkirjasto tarjoaa palveluja hyvin erilaisille järjestöille. Yhteistyötä tehdään sekä kaupunginosakirjastoissa mm.

asukasyhdistysten, urheiluseurojen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa että koko kaupunginkirjaston tasolla mm. erilaisten kulttuuri- ja maahanmuuttajajärjestöjen kanssa.

Kaupunginkirjasto tarjoaa järjestöille tiloja: sekä kokoontumistiloja että tiloja tapahtumien ja näyttelyiden järjestämiseen. Tiloista peritään pientä vuokraa, paitsi silloin kun kyse on yhteistyöhankkeista kirjaston kanssa. Tapahtumia järjestetään pääasiassa yhteistyöhankkeina.

Käpylän kirjastossa on kokeilussa myös tilojen tarjoaminen paikallisille yhteistyöjärjestöille kirjaston aukioloaikojen ulkopuolella.

Lasipalatsin kohtaamispaikalla on Urban Office –palvelu, jossa toimistotyyppisen tilan lisäksi on saatavilla myös kokouksiin tarvittavaa tekniikkaa ja asiantuntijapalvelua. Palvelua voivat käyttää niin pienyritykset, yhteisöt kuin yksittäiset kuntalaisetkin.

Kohtaamispaikan lisäksi järjestöt voivat hyötyä myös Myllypuron mediakirjaston studiosta ja muusta tekniikasta, jolla voi tuottaa sisältöä erilaisiin medioihin. Myös mediakirjastossa asiantuntijat auttavat laitteiden käytössä.

Kaikissa kaupunginkirjaston palvelupisteissä on saatavilla neuvontapalveluja, myös järjestöjen käyttöön.

Kaupunginkirjaston varattavat tilat löytyvät kirjaston internetsivuilta: <http://www.lib.hel.fi/fi-FI/tilat/> Siellä on myös tilojen hinnasto ja näyttelyvarauslomake. Tila- ja näyttelyvaraukset tehdään suoraan asianomaiseen kirjastoon.

Kaupunginkirjasto on mukana työryhmässä, joka selvittämään mahdollisuuksia yhtenäistää kaupungin erilaisia tilanvarausjärjestelmiä. Tavoitteena on, että vapaana olevat tilat ovat jatkuvasti näkyvillä netissä ja tilattavissa yhden varausjärjestelmän kautta.

Lisätiedot

Soininvaara Anna-Maria, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85400
[anna-maria.soininvaara\(a\)hel.fi](mailto:anna-maria.soininvaara(a)hel.fi)

Satamajohtaja 21.2.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Helsingin Satama ei tarjoa erityisesti järjestöille suunnattua palvelua. Helsingin Satama avustaa vuosittain neljää meripelastus- ja merimiespalvelujärjestöä, joiden osalta toiminta on vakiintunutta. Helsingin Sataman edustajat käyvät myös vuosittain sataman lähistöllä toimivien asukasyhdistysten tilaisuuksissa kertomassa sataman ajankohtaisista asioista.

Helsingin Satamalla ei edellä mainitun lisäksi ole muuta palvelua, jota voitaisiin mahdollisen järjestöportaalin kautta tarjota.

Lisätiedot

Tuomola Eve, Toimistopäällikkö, puhelin: +358931033551
eve.tuomola(a)hel.fi

Toimitusjohtaja 17.2.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Lausunto

Henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitos on kaupunkikonsernin sisäinen liikelaitos ja tarjoaa palveluitaan ainoastaan virastoille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille. Henkilöstön kehittämisspalvelut liikelaitoksella ei toistaiseksi ole yhteistyötä järjestöjen kanssa eikä hallintokunta myöskään tarjoa mitään palveluita järjestöille. Hallintokunnalla ei näin ollen ole mitään tarpeita järjestöportaalin suhteen.

Lisätiedot

Mirja Heiskari, Toimitusjohtaja, puhelin
mirja.heiskari(a)hel.fi

Eläintarhan johtokunta 16.02.2012 § 7

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Eläintarhan johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon Johanna Sumuvuoren ym. aloitteesta järjestöportaalin perustamisesta:

Korkeasaaren eläintarhalla ei ole tällä hetkellä erikseen järjestöille suunnattuja palveluja. Eläintarhan palvelutuotteet, pääsyliput, julkaisut, opastukset ja kokoustilavaraukset ovat järjestöille samoin tavoin ja hinnoin tarjolla kuin muillekin eläintarhan kävijöille.

Korkeasaaren eläintarhan yleissuunnitelman mukaan tulevassa näyttelyrakennuksessa olisi mm. erilaisia kokous- ja harrastetiloja. Palvelujen esittely, tila- ja opastusvaraukset tai -hakemukset voisivat olla portaalin kautta järjestöjen haettavissa.

02.05.2012

Kj/5

Esittelijä

eläintarhan johtaja
Jukka Salo

Lisätiedot

Taru Vuori, eläintarhalehtori, puhelin: 310 37891
taru.vuori(a)hel.fi

Palmia-liikelaitoksen jk 16.02.2012 § 13

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Johtokunta päätti antaa asiassa seuraavan sisältöisen lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että tieto järjestöille tarjottavista kaupungin palveluista ja yhteistyömuodoista kerätään yhteen paikkaan ja niistä muodostetaan järjestöille oma palveluportaali.

Palmia myy myös järjestöille palvelujaan, kuten kokous- ja juhlapalveluja, tilojen vuokrausta, siivouspalveluja ja vartiointipalveluja sekä tarjoaa neuvontaa palvelujen valinnasta ja tehokkaasta hyödyntämisestä. Palmian Internet-sivuilla on tiedot tarjottavista palveluista ja yhteystiedot lisätietojen saantia ja tarjouspyyntöjä varten. Eri palveluillamme on sivuillaan omat strukturoidut tarjouspyyntö- tai yhteydenottolomakkeensa. Suurin osa palveluistamme edellyttää kuitenkin sähköpostitse, puhelimitse tai henkilökohtaisesti tapahtuvaa palvelun suunnittelua ennen sopimusta.

Jos aloitteessa esitetty järjestöportaali muodostetaan, Palmia on mielellään mukana esimerkiksi Palmian palveluihin vievien linkkien muodossa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Sinikka Hukari, laatukoordinaattori, puhelin: 310 27210
sinikka.hukari(a)palmia.fi

Hankintajohtaja 8.2.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Hallintokeskuksen lausuntopyyntö vt. Johanna Sumuvuoren ym. valtuustoaloitteesta (28.9.2011)

Helsingin kaupungin hallintokeskus pyytää Helsingin kaupungin hankintakeskukselta lausuntoa valtuutettu Johanna Sumuvuoren ym.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

valtuustoaloitteesta, joka koskee järjestöportaalin perustamista. Aloitteen mukaan kaupungin tulisi perustaa palveluportaali, joka sisältäisi kootusti kaikki kaupungin järjestöjä varten tarjoamat palvelut ja yhteistyömuodot asiakirjoineen. Aloitteessa todetaan, että nykyisin järjestöyhteistyön muodot ja käytänteet vaihtelevat hallintokunnittain. Sen vuoksi palveluiden saatavuudesta on hankala saada tietoa. Portaalien perustaminen lisäisi läpinäkyvyyttä ja helpottaisi tietojen löytymistä.

Hankintakeskuksen mielestä valtuustoaloite on kannatettava. Hankintakeskuksen näkökulmasta portaalin perustamiselle ei ole estettä. Jos portaalin perustaminen tehdään julkisena hankintana, tulee noudattaa hankintalakia.

Lisätiedot

Sarmela Marja, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Pelastuskomentaja 07.02.2012

HEL 2011-005299 T 07 02 00

Päätös

Va. pelastuskomentaja ilmoittaa, että pelastuslaitoksen ja järjestöjen välinen yhteistoiminta liittyy ennen kaikkea sopimukseen, joilla vapaaehtoiset palokunnat sopimuspalokunnan roolissa tuottavat pelastustoimen palveluita Helsingin kaupungissa. Yhteistyö on monimuotoista ja perustuu sopimukseen.

Sopimuspalokuntia rahoitetaan osana pelastuslaitoksen talousarviota ns. sopimuspalokuntakorvauksen muodossa, joka on vuonna 2012 noin 400 000 euroa. Sen lisäksi pelastuslaitos hankkii sopimuspalokunnille vastikkeetta pelastuskalustoa, kuten paineilmalaitteita, sammutusasuja ja viranomaisradioita. Lisäksi pelastuslaitos maksaa 75% kaupungin sopimuspalokunnilta veloittamista tonttivuokrista.

Pelastuslaitos katsoo, että erityisten ehtojensa ja palveluntuotannollisen luonteensa vuoksi sopimuspalokuntayhteistyö on parhaiten toteutettavissa nykyisellä sopimusneuvottelukäytännöllä eikä portaalista siinä ole hyötyä.

Muutoin pelastuslaitos myöntää vuosittain avustuksia järjestöille, joiden toiminta liittyy pelastuslaitoksen toimialaan. Avustusten saajia on ollut vuosittain noin viisi ja avustusmäärä yhteensä noin 125 000 euroa. Tästä merkittävä osa on kohdistunut Helsingin pelastusliitolle. Avustusten myöntäminen tapahtuu hakemuksesta ja jatkossa

kaupungin sähköistä avustushakemusjärjestelmää käyttäen. Hakijoiden vähäisestä määrästä ja vakiintuneesta joukosta johtuen portaalilla ei ole saatavissa olennaista lisähyötyä nykyiseen menettelyyn.

Edellä mainitun lisäksi pelastuslaitos vuokraa tiloja liikuntaan ja muuhun tarkoitukseen sekä järjestöille että yksityisille yrityksille ja henkilöille. Vuokraustoiminnassa yhteisestä portaalista voisi olla hyötyä edellyttäen, että se ei ole pelkästään järjestöjen käytössä.

Muutoin pelastuslaitos katsoo, että olisi kaupungin edun mukaista kerätä yhteen tietojärjestelmään tieto eri järjestöjen saamista tuista ja avustuksista, jotta monen luukun rahastaminen voidaan välttää

Päätöksen perustelut

Hallintokeskus on pyytänyt pelastuslaitokselta lausuntoa valtuutettu Johanna Sumuvuoren aloitteesta (Kvsto 28.9.2011 asia 17) ns. järjestöportaalien perustamisesta. Hallintokeskus pyytää tietoja siitä, millaisia erilaisia palveluja ja yhteistyömuotoja hallintokunta tarjoaa järjestöille, millaisin periaattein sekä miten nämä palvelut ja yhteistyömuodot ovat järjestöjen saavutettavissa. Lausunnossa pyydetään lisäksi ilmoittamaan, millaisia viestintämuotoja tai niihin kohdistuvia tarpeita hallintokunnalla on järjestöyhteistyöhön liittyen.

Lisätiedot

Nordenswan Henri, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

§ 480

**V Kj / Vt Osmo Soininvaaran aloite Santahaminan saamiseksi
asuinkäyttöön**

HEL 2011-005298 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Osmo Soininvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Osmo Soininvaaran aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Osmo Soininvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Osmo Soininvaara esittää aloitteessaan, että kaupunki linjaa pitkän ajan tavoitteekseen Santahaminan saamisen asuin- ja virkistysalueeksi ja aloittaa tämän pohjalta neuvottelut asiasta valtion kanssa.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa lähtökohtana, että Santahamina on valtion omistuksessa ja puolustusministeriön hallinnassa. Saarta ei voida osoittaa asuinkäyttöön ja virkistykseen niin kauan, kun puolustusvoimat toimivat alueella.

Helmikuussa 2012 julkistetut puolustusvoimauudistukseen liittyvät muutokset eivät koske Santahaminaa, joka on edelleen tarkoitus säilyttää sotilasalueena. Uusina toimijoina alueelle tulevat sijoittumaan Sotatekniikan Laitos ja Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus.

Helsingin edustan sotilasalueet on nähty pääkaupunkiseudun puolustuksen kannalta tärkeiksi jo aiemmissa kannanotoissa laadittaessa nykyistä yleiskaavaa.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 Santahamina on osoitettu sotilasalueeksi merkinnällä (A) ”Alue, joka muutetaan asunto- ja virkistysalueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois”. Liikenteen osalta nykyisessä yleiskaavassa on varauduttu Santahaminan raideyhteyteen.

Santahaminan osalta maankäytön muutoksen kynnyskustannukset olisivat suuret ja edellyttäisivät tehokasta rakentamista. Santahaminan uusien vaihtoehtoisia maankäyttöratkaisuja tulisi selvittää luonto-, liikenne-, kulttuuriympäristö-, ympäristön tila- ja muiden selvitysten pohjalta. Liikenteen osalta olisi selvitettävä koko alueen katuverkon mitoitus ja liikenteen tilatarpeet. Tässä yhteydessä myös saaren ainoa siltayhteys, Hevossalmen kääntösilta, olisi suunniteltava uutta liikennekapasiteettia ja meriliikenteen vaatimuksia vastaavaksi kulkuyhteydeksi. Lisäksi on arvioitava muiden, uusien yhteyksien tarve.

Santahamina on Museoviraston inventoinnin määrittelyn mukaan valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Inventointi kuvauksineen vaikuttaa Santahaminan mahdollisia asukasmääriä koskevaan arviointiin. Saarella on useita rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kokonaisuuksia. Ilman perusteellisia selvityksiä ei voida ennustaa mm. näiden reunaehtojen mahdollistamaa uutta asuntorakentamisen määrää.

Tässä vaiheessa Santahaminan asuinkäyttöön muuttamisen taloudellisia kustannuksia ei ole arvioitu tarkemmin. Rakentamisaikana suurimmat kuluerät muodostuvat räjähtämättömien ampumatarvikkeiden raivaustöistä, pilaantuneiden maiden puhdistamisesta, mahdollisista rantojen täyttötöistä, pohjavesialueen suojaamisesta ja muusta esirakentamisesta sekä yleisten alueiden rakentamisesta. Tämän lisäksi on otettava huomioon kustannukset, jotka syntyvät muun muassa Itäväylältä Santahaminaan johtavan katuverkon parantamisesta ja täydentämisestä.

Maaperän puhdistus ampumarata- ja vastaavien toimintojen jäljiltä tulisi myös olemaan vaativa, kallis ja aikaa vievä prosessi. Puhdistamisen vastuu kuuluu valtiolle.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on käynnistänyt vuoden 2012 alussa uuden yleiskaavan laatimistyön. Santahaminan maankäytön tulevaisuutta on luontevaa arvioida osana Helsingin uuden yleiskaavan laadintaa. Yleiskaavatyön yhteydessä pohditaan myös esitettävien maankäytön muutosten toteuttamisaikataulua ja taloudellisia vaikutuksia.

Laadittaessa uutta yleiskaavaa asia voidaan nostaa uudelleen esille puolustusvoimien kanssa.

Kaupunginhallitus korostaa, että Santahaminan saaminen asuin- ja virkistyskäyttöön riippuu puolustusvoimien tarpeista ja ratkaisuista. Puolustusvoimien merkittävänä tehtävänä maanpuolustuksen lisäksi on virka-apu muille viranomaisille. Tiiviit ja toimivat yhteistyösuhteet ovat pääkaupungin kannalta välttämättömiä. Kaupungilla on jatkuva neuvotteluyhteys valtion ja puolustusvoimien kanssa esimerkiksi Vallisaareen ja Kuninkaansaaren tulevaan käyttöön liittyvissä asioissa.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Osmo Soininvaaran aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 390

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-005298 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus Kehittämisosasto 17.4.2012

HEL 2011-005298 T 10 00 00

Voimassaolevassa yleiskaavassa 2002 Santahamina on osoitettu sotilasalueeksi merkinnällä (A) ”Alue, joka muutetaan asunto- ja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

virkestysalueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.”

Santahamina on mahdollisuus rakentaa Helsinkiin tulevaisuudessa erikoinen ja houkutteleva merellinen asuinalue. Se sijaitsee alueena kuitenkin kaukana järjestetystä infrastruktuurista, joten sen maankäytönmuutoksen kynnyskustannukset ovat suuret ja edellyttävät tehokasta rakentamista. Maaperän puhdistus ampumarata- yms. toimintojen jäljiltä tulee myös olemaan vaativa, kallis ja aikaa vievä prosessi. Puhdistamisen vastuu kuuluu valtiolle.

Mikäli Kruunuvuorenrannan uuden asuinalueen joukkoliikenneyhteys toteutetaan suunnitellun sillan kautta, tulee Santahamina liittymään sujuvalla joukkoliikenneyhteydellä kaupungin keskustaan ja muuhun joukkoliikenneverkkoon. Tällöin Santahaminan maankäytön muutoksella asumiseen on merkitystä myös siltainvestoinnin hyödyntämisen kannalta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on käynnistänyt uuden yleiskaavan laatimistyön. Talous- ja suunnittelukeskuksen mielestä yleiskaava on luonteva tapa selvittää Santahaminan tuleva maankäyttö. Yleiskaavatyön yhteydessä pohditaan myös esitettävien maankäytön muutosten toteuttamisaikataulua ja taloudellisia vaikutuksia.

Lisätiedot

Oasmaa Kyösti, aluerakentamispäällikkö, puhelin: 310 25957
kyosti.oasmaa(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 22.03.2012 § 167

HEL 2011-005298 T 10 00 00

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Osmo Soininvaaran ja 48 muun valtuutetun otsikossa mainitusta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Yleiskaavassa 2002 Santahamina on sotilasaluetta. Lisäksi aluetta koskee määräys, jonka mukaan alue muutetaan asunto- ja virkestysalueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois. Santahamina on valtion omistuksessa ja puolustusministeriön hallinnassa.

Uuden yleiskaavan laadinta on käynnistymässä tämän vuoden aikana. Kun satamalta vapautuneet alueet on toteutettu, uusien laajojen ja yhtenäisten alueiden löytäminen asuntorakentamiseen Helsingin alueelta on haastavaa. Erityisesti asumisen kannalta erityisen

vetovoimaisten rakentamisalueiden löytäminen saattaa olla vaikeaa. Jäljellä olevista merellisistä ranta-alueista suurin osa on osoitettu virkistykseen tai ne on jo rakennettu tai suunniteltu tiiviisti. Santahaminan merellisyys, historia ja sijainti antaisivat vahvan kehittämispohjan vetovoimaiselle ja kiinnostavalle merikaupungille. Liikenteen osalta jo nykyisessä yleiskaavassa on varauduttu Santahaminan raideyhteyteen.

Ympäristöministeriön asettama Valtioneuvoston asuntopoliittisen toimenpideohjelman 2012 - 2015 laatinut työryhmä on 31.1.2012 esittänyt, että valtion omistamat maa-alueet Helsingin seudulla inventoidaan ja valtiolle tarpeettomat alueet luovutetaan asuntotuotannon käyttöön kohtuulliseen hintaan. Santahamina on Helsingissä ylivoimaisesti suurin valtion omistama maa-alue. Helmikuussa julkistetut puolustusvoimien uudistusten mukaiset joukko-osastojen ja varuskuntien lakkautukset eivät koske Santahaminaa, joten puolustusvoimat eivät ole lähtemässä saarelta.

Santahaminan saaminen asuin- ja virkistyskäyttöön on kaupungin pitkántähtäimen kehityksen kannalta erittäin tärkeää. Seudun asukasmäärän arvioidaan kehittyvän ainakin 200 000 asukkaalla lähivuosikymmeninä. Jos asuntorakentaminen leviää seudulla hajanaisesti, tulee yhdyskuntarakenteesta kallis sekä investointien että erityisesti käyttökustannusten osalta.

Santahaminan kohtalo on siis riippuvainen puolustusvoimien tarpeista ja ratkaisuista.

Käsittely

22.03.2012 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Sole Molander: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen viimeinen virke poistetaan.

Kannattajat: Kermen Soitu

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen viimeinen virke poistetaan.

Jaa-äännet: 1

Tuula Paalimäki

Ei-äänet: 8

Seppo Järvinen, Taina Karrikka, Anja Malm, Sole Molander, Kermen Soitu, Nina Suomalainen, Tapani Tuominen, Tuomo Valve

Tyhjä-äänet: 0

Poissa-äänet: 0

08.03.2012 Pöydälle

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Esko Patrikainen

Lisätiedot

Tuomas Kivelä, tonttiasiamies, puhelin: 310 36455
tuomas.kivela(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 14.02.2012 § 76

HEL 2011-005298 T 10 00 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että Santahaminan maankäytön tulevaisuutta on luontevaa arvioida osana Helsingin uuden yleiskaavan laadintaa.

Yleisten töiden lautakunta suhtautuu myönteisesti siihen, että Santahaminan mahdollisuudet palvella jatkossa entistä paremmin Helsinkiä tutkitaan useasta näkökulmasta ja kannustaa avoimen keskustelun käynnistämiseen. Lautakunta pitää perusteltuna selvittää luonto-, liikenne-, kulttuuriympäristö-, ympäristötila- ja muiden selvitysten pohjalta Santahaminan vaihtoehtoisia maankäytön ratkaisuja. Vaihtoehdon, jossa saarta tutkitaan asuinalueeksi, tulee asukasmäärältään perustua suunnittelua ohjaaviin selvityksiin.

Tämän lisäksi yleisten töiden lautakunta kannattaa kaupungin ja puolustusvoimien välisen yhteistyön kehittämistä niin, että Santahaminan ollessa nykyisessä käytössä kaupunkilaiset pääsisivät nauttimaan nykyistä enemmän luonnosta, kulttuuriympäristöstä, maisemasta ja merestä.

Tässä vaiheessa Santahaminan asuinkäyttöön muuttamisen taloudellisia kustannuksia ei ole arvioitu tarkemmin rakennusviraston

toimialan kannalta. Rakentamisaikana suurimmat kuluerät muodostuvat räjähtämättömien ampumatarvikkeiden raivaustöistä, pilaantuneiden maiden puhdistamisesta, mahdollisista rantojen täyttötöistä, pohjavesi-alueen suojaamisesta ja muusta esirakentamisesta sekä yleisten alueiden rakentamisesta. Tämän lisäksi on otettava huomioon kustannukset, jotka syntyvät muun muassa Itäväylältä Santahaminaan johtavan katuverkon parantamisesta ja täydentämisestä.

Jos Santahamina päätetään kaavoittaa asumiskäyttöön, on selvitettävä koko alueen katuverkon mitoitus ja liikenteen tilatarpeet. Tässä yhteydessä myös saaren ainut siltayhteys, Hevossalmen kääntösilta, on suunniteltava uutta liikennekapasiteettia ja meriliikenteen vaatimuksia vastaavaksi kulkuyhteydeksi. Lisäksi on arvioitava muiden, uusien yhteyksien tarve.

Käsittely

14.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti päätösehdotuksen kappaleen 4 kuulumaan seuraavasti: "Tämän lisäksi yleisten töiden lautakunta kannattaa kaupungin ja puolustusvoimien välisen yhteistyön kehittämistä niin, että Santahaminan ollessa nykyisessä käytössä kaupunkilaiset pääsisivät nauttimaan nykyistä enemmän luonnosta, kulttuuriympäristöstä, maisemasta ja merestä."

Lisäksi esittelijä siirsi esittelyosuuden kappaleen 14 päätösehdotuksen viimeiseksi kappaleeksi.

31.01.2012 Palautettiin

24.01.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jaakko Haapanen, arkkitehti, puhelin: 310 38607
jaakko.haapanen(a)hel.fi
Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi
Antti Siuruainen, metsäsuunnittelija, puhelin: 310 75252
antti.siuruainen(a)hel.fi
Taru Sihvonen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
taru.sihvonen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.12.2011 § 414

HEL 2011-005298 T 10 00 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/6

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tiivistelmä

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on valmiudet selvittää saaren muuttamista asumiseen ja virkistykseen, mikäli päätöksiä puolustusvoimien luopumisesta alueen käytöstä tehdään. Kaupunkisuunnitteluviraston tietoon ei ole tullut, että puolustusvoimat suunnittelisi lähtemistä saarelta.

Lausunto

Yleiskaava 2002:ssa Santahamina on sotilasaluetta. Lisäksi aluetta koskee määräys, jonka mukaan alue muutetaan asunto- ja virkistysalueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois. Santahamina on puolustusministeriön omistuksessa.

Yhdyskuntarakenteen hajoamisen estämiseksi pääkaupunkiseudun ja erityisesti Helsingin, seudun ytimen, kaupunkirakenteen tiivistämisellä on merkitystä. Tästä näkökulmasta kaikkien muulta toiminnalta vapautuvien alueiden merkitys on suuri.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnistyy uuden yleiskaavan laatiminen vuoden 2012 alussa. Kun satamalta vapautuneet alueet on kaavoitettu, uusien laajojen ja yhtenäisten alueiden löytäminen asuntorakentamiseen Helsingin alueelta on haastavaa. Erityisesti asumisen kannalta erityisen vetovoimaisten rakentamisalueiden löytäminen saattaa olla vaikeaa. Jäljellä olevista merellisistä ranta-alueista suurin osa on osoitettu virkistykseen tai ne on jo rakennettu tai suunniteltu tiiviisti. Jatkossa yhä suurempi osa kaavoituksesta on täydennyskaavoitusta, joka on hitaampaa ja jossa joudutaan sovittamaan yhteen intressiristiriitoja enenevässä määrin ja etsimään yhä moninaisempia suunnitteluratkaisuja.

Santahaminan merellisyys, historia ja sijainti antaisivat vahvan kehittämispohjan vetovoimaiselle ja kiinnostavalle merikaupungille. Liikenteen osalta jo nykyisessä yleiskaavassa on varauduttu Santahaminan raideyhteyteen.

Santahamina on toisaalta Museoviraston valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittaman inventoinnin mukaan valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY, 12.3.2009). Valtioneuvostoon päätöksen 22.12.2009 mukaan mm. ”valtakunnallisesti merkittävät kohteet otetaan huomioon alueiden käytön suunnittelun lähtökohtina ja sovitetaan yhteen muiden

valtakunnallisten tavoitteiden sekä maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Yhteen sovittaminen ja priorisointi tehdään kaavoituksessa tapauskohtaisesti. Kaavan tarkoituksesta ja tehtävistä sekä olosuhteista ja tarpeista riippuen valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voivat painottua eri tavoin. Esimerkiksi yhdyskuntarakenteen eheyttämisen tavoitteet ovat erityisesti kaupunkiseuduilla tärkeä kaavoituksen painopiste.”

Inventointi kuvauksineen tulee ottaa huomioon arvioitaessa Santahaminan mahdollisia asukasmääriä. Santahaminassa on sen mukaan useita rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kokonaisuuksia. Tässä vaiheessa ilman perusteellisia selvityksiä ei voida ennustaa mm. näitten reunaehtojen mahdollistamaa uutta asuntorakentamisen määrää.

Saarta ei voida osoittaa asuinkäyttöön ja virkistykseen niin kauan kuin puolustusvoimat toimivat alueella. Kaupunkisuunnitteluviraston tietoon ei ole tullut, että puolustusvoimat suunnittelisi lähtemistä saarelta. Yleiskaava 2002:n kaavaehdotuksesta pyydetyissä lausunnoissa Läntisen maanpuolustusalueen esikunta, Merivoimien esikunta ja Puolustusministeriö totesivat mm. että puolustusvoimat ei ole luopumassa Santahaminasta, ja se tulee kaavaan merkitä selkeästi sotilasalueeksi. Helsingin edustan sotilasalueet on nähty lausunnoissa pääkaupunkiseudun puolustuksen kannalta tärkeiksi.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on kuitenkin valmiudet selvittää saaren muuttamista asumiseen ja virkistykseen, mikäli päätöksiä puolustusvoimien luopumisesta alueen käytöstä tehdään.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Matti Kivelä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37145
matti.kivela(a)hel.fi

§ 481

V Kj / Vt Thomas Wallgrenin aloite ydinvoimateollisuudesta irrottautumisesta

HEL 2011-007006 T 14 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Petra Vänskä-Sippel, controller, puhelin: 310 25551
petra.vanska-sippel(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Thomas Wallgrenin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Thomas Wallgren esittää aloitteessaan, että Helsinki tekee selvityksen siitä, millä toimilla kaupunki voi irrottautua osuuksistaan ydinvoimateollisuudessa vuoden 2014 alkuun mennessä. Aloitteesta on saatu Helsingin Energian johtokunnan lausunto (20.3.2012). Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

Suomi on osana Euroopan Unionia sitoutunut vähentämään ilmastonmuutosta voimistavia kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna.

Energian tuotannosta aiheutuu noin 80 prosenttia Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Sähköä voidaan tuottaa ilman hiilidioksidipäästöjä mm. ydin-, vesi- ja tuulivoimalla. Myöskään bioenergian käyttö ei lisää ilmakehän hiilidioksidimäärää.

Valtioneuvoston käsiteltävänä oli vuonna 2010 kolme ydinvoimalaitoksen rakentamista koskevaa periaatepäätöshakemusta. Valtioneuvosto teki 6.5.2010 kaksi myönteistä periaatepäätöstä. Ne koskivat TVO:n Olkiluoto 4 -hanketta ja Fennovoiman ydinvoimalaitosta.

Riippumatta Helsingin kaupungin tai Helsingin Energian päätöksistä Suomessa tuotetaan ydinvoimalla jatkossakin merkittävä määrä energiaa ja suunnittelu sen lisärakentamisesta etenee.

Helsingin Energia on tytär- ja osakkuusyhtiöidensä kautta osakkaana Teollisuuden Voima Oyj:ssa, ja Helsingin Energialla on näin ollen oikeus omistuksensa mukaiseen osuuteen yhtiön voimantuotantohankkeisiin.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 8.12.2010 (§ 271) Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta.

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti 18.1.2012 (§ 10) kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä kehitysohjelman toimenpideohjelman päivityksen ja siihen liittyen kehitysohjelman toteutuksen jatkamisen. Päivitys koskee Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotantoa ja hankintaa Helsingissä sijaitsevilla voimalaitoksilla lähivuosina. Muita tarkistuksia kehitysohjelmaan ei ole tehty.

Helsingin Energian kehitysohjelman perusteina ovat kaupunginvaltuuston asettamat ilmastopoliittiset tavoitteet sekä Helsingin tavoitteet kaupunkitilan käytön suhteen. Laadittu toimenpideohjelma toteuttaa kaupunginvaltuuston asettamat ilmastopoliittiset tavoitteet ja luo tien kohti hiilineutraalia tulevaisuutta.

Kehitysohjelmassa todetaan ydinvoiman osalta mm. seuraavaa:

Ydinvoima on sähkön saannin varmuuden, sähkön kilpailukykyisten tuotantokustannusten sekä kasvihuonekaasupäästöjen rajoittamisen kannalta tarkasteltuna elinvoimainen ja lisäämiskelpoinen sähköntuotantomuoto. Se on yksi keino päästöttömän sähköntuotannon lisäämiseksi.

Lisäksi Helsingin Energia osallistuu osuuksiensa mukaisesti ydinvoiman uus- sekä tehonkorotusinvestointeihin.

Kaupunginvaltuusto päätti 26.10.2011 (§ 201) Olkiluoto 4 -hankkeen kilpailu- ja suunnitteluvaiheeseen osallistumisesta toteuttaen näin kehitysohjelman tavoitteita.

Helsingin Energian pidemmän aikavälin tavoitteena on hiilineutraali tuotanto vuoteen 2050 mennessä. Energian toimitusvarmuus pohjautuu

useisiin tuotantomuotoihin, joihin kuuluvat, uusiutuvat bio-, vesi- ja tuulienergia, hiilidioksidivapaa ydinvoima sekä fossiiliset polttoaineet maakaasu, kivihiili ja öljy.

Helsingin Energia ei näe perustelluksi irrottautua ydinvoimalla tuotetun energian tuotantoyhteistyöstä eikä näe siksi tarkoituksenmukaiseksi tehdä asiasta erillistä selvitystä.

Kaupunginhallitus viittaa Helsingin Energian johtokunnan lausuntoon ja katsoo, ettei aloitteessa esitetyn selvityksen laatiminen ole tarpeellista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Petra Vänskä-Sippel, controller, puhelin: 310 25551
petra.vanska-sippel(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Thomas Wallgrenin aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 391

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007006 T 14 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Petra Vänskä-Sippel, controller, puhelin: 310 25551
petra.vanska-sippel(a)hel.fi

Helsingin Energian johtokunta 20.03.2012 § 20

HEL 2011-007006 T 14 03 00

Päätös

Johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Taustaa

Suomi on osana Euroopan Unionia sitoutunut vähentämään ilmastomuutosta voimistavia kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna.

Energian tuotannosta aiheutuu noin 80 prosenttia Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Sähköä voidaan tuottaa ilman hiilidioksidipäästöjä mm. ydin-, vesi- ja tuulivoimalla. Myöskään bioenergian käyttö ei lisää ilmakehän hiilidioksidimäärää.

Valtioneuvoston käsiteltävänä oli vuonna 2010 kolme ydinvoimalaitoksen rakentamista koskevaa periaatepäätöshakemusta. Valtioneuvosto teki 6.5.2010 kaksi myönteistä periaatepäätöstä. Ne koskivat TVO:n Olkiluoto 4 -hanketta ja Fennovoiman ydinvoimalaitosta.

Riippumatta Helsingin Energian päätöksistä Suomessa tuotetaan ydinvoimalla jatkossakin merkittävä määrä energiaa ja suunnittelu sen lisärakentamisesta etenee.

Helsingin Energia on tytär- ja osakkuusyhtiöidensä kautta osakkaana Teollisuuden Voima Oyj:ssä, ja Helsingin Energialla on näin ollen oikeus omistuksensa mukaiseen osuuteen yhtiön voimantuotantohankkeisiin.

Helsingin Energia on laatinut Kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 8.12.2010 (§ 271). Helsingin Energia on päivittänyt kehitysohjelman jatkon noudattaen valtuuston hyväksymiä linjauksia. Päivitys koskee Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotantoa ja hankintaa Helsingissä sijaitsevilla voimalaitoksilla lähivuosina. Muita tarkistuksia kehitysohjelmaan ei ole tehty.

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti 18.1.2012 (§ 10) kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä kehitysohjelman toimenpideohjelman päivityksen ja siihen liittyen kehitysohjelman toteutuksen jatkamisen.

Helsingin Energian kehitysohjelman perusteina ovat kaupunginvaltuuston asettamat ilmastopoliittiset tavoitteet sekä Helsingin tavoitteet kaupunkitilan käytön suhteen. Laadittu toimenpideohjelma toteuttaa kaupunginvaltuuston asettamat ilmastopoliittiset tavoitteet ja luo tien kohti hiilineutraalia tulevaisuutta.

Kehitysohjelmassa todetaan ydinvoiman osalta mm. seuraavaa:

Ydinvoima on sähkön saannin varmuuden, sähkön kilpailukykyisten tuotantokustannusten sekä kasvihuonekaasupäästöjen rajoittamisen

kannalta tarkasteltuna elinvoimainen ja lisäämiskelpoinen sähköntuotantomuoto. Se on yksi keino päästöttömän sähköntuotannon lisäämiseksi.

sekä:

Helsingin Energia osallistuu osuuksiensa mukaisesti ydinvoiman uus- sekä tehonkorotusinvestointeihin.

Kaupunginvaltuusto päätti 26.10.2011 (§ 201) Olkiluoto 4 –hankkeen kilpailu ja suunnitteluvaiheeseen osallistumisesta, toteuttaen näin kehitysohjelman tavoitteita.

Helsingin Energian pidemmän aikavälin tavoitteena on hiilineutraali tuotanto vuoteen 2050 mennessä. Energian toimitusvarmuus pohjautuu useisiin tuotantomuotoihin, joihin kuuluvat, uusiutuvat bio-, vesi- ja tuulienergia, hiilidioksidivapaa ydinvoima sekä fossiiliset polttoaineet maakaasu, kivihiihi ja öljy.

Yhteenveto

Edellä olevan perusteella Helsingin Energia ei näe perustelluksi irrottautua ydinvoimalla tuotetun energian tuotantoyhteistyöstä eikä näe siksi tarkoituksen mukaiseksi tehdä asiasta erillistä selvitystä.

Käsittely

20.03.2012 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Jouko Sillanpää:

Lisätään kohta 16 alkuun

Ydinvoima on vielä pitkään Suomessa yksi käytössä oleva sähköntuotannon muoto, Helsingin Energian tytä- ja osakkuusyhtiöiden luopuminen Teollisuuden Voima Oyj:n osakkuudesta olisi taloudellisilta vaikutuksiltaan arvaamatonta.

Kannattajat: Anna-Maria Kantola

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus:

Lisätään kohta 16 alkuun

Ydinvoima on vielä pitkään Suomessa yksi käytössä oleva sähköntuotannon muoto, Helsingin Energian tytä- ja osakkuusyhtiöiden luopuminen Teollisuuden Voima Oyj:n osakkuudesta olisi taloudellisilta vaikutuksiltaan arvaamatonta.

Jaa-äännet: 7

Piia Häkkinen, Jere Lahti, Janina Mackiewicz, Sakari Oka, Milla Talja,
Irmeli Wallden-Paulig, Tino Warinowski

Ei-äännet: 2

Anna-Maria Kantola, Jouko Sillanpää

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 0

Esittelijä

toimitusjohtaja
Seppo Ruuhonen

Lisätiedot

Pekka Manninen, Johtaja, puhelin: +358 9 617 3300
pekka.manninen(a)helen.fi

§ 482

V Kj / Vt Tuomo Valokaisen ym. aloite Kalasataman kivimurskaamon haittojen minimoimisesta

HEL 2011-007004 T 11 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Asikainen, projektinjohtaja, puhelin: 310 79787
hannu.asikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Tuomo Valokaisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Tuomo Valokainen kysyy aloitteessaan Kalasataman keskuksen alueelle suunniteltuun louheen murskaukseen liittyen mm. murskauksen ja louheen kuljetusten kestoa, käytetäänkö louhetta muihin kaupungin hankkeisiin ja miten meluhaittoja voidaan estää.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kalasataman keskuksen maarakennusurakoitsija Destia Oy oli syksyllä 2011 hakenut Kalasataman keskuksen alueelle ympäristölupaa louhittavan kallion murskaukseen. Lupahakemuksen perusteella alueella oli tarkoitus murskata vain Kalasataman keskuksen alueelta louhittavaa kalliota, josta osa olisi käytetty Kalasataman keskuksen alueella, osa Kalasataman muun alueen rakentamiseen ja ylijäämä olisi viety louheena tai murskeena muualle hyödynnettäväksi.

Kalasadaman keskuksen alueella louhintatyöt jatkuvat vuoteen 2014. Kalasadamassa rakennustyöt jatkuvat 2030-luvulle asti.

Louheen murskaus ja hyödyntäminen sen syntypaikalla on järkevää. Näin voidaan minimoida louheen käsittelystä ja kuljettamisesta syntyvä ympäristöhaitta, kun louhetta ja mursketta ei tarvitse kuljettaa montaa kertaa paikasta toiseen. Murskauksesta syntyvän pölyn leviämistä voidaan huomattavasti vähentää mm. kastelulla ja koteloimalla murskauslaitos. Melua voidaan pienentää sijaintipaikan valinnalla, koteloimalla murskain ja rakentamalla meluvallit murskauslaitoksen ympärille.

Destia Oy on 17.11.2011 perunut ympäristölupahakemuksensa kallion murskauksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Asikainen, projektinjohtaja, puhelin: 310 79787
hannu.asikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Tuomo Valokaisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 392

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007004 T 11 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Asikainen, projektinjohtaja, puhelin: 310 79787
hannu.asikainen(a)hel.fi

02.05.2012

Kj/9

§ 483

V Kj / Vt Pauli Leppä-ahon ym. aloite vaihtomallimme käyttöön ottamisesta kiinteistöjen kehittämisessä

HEL 2011-007802 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Pauli Leppä-ahon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pauli Leppä-ahon aloite

Otteet

Ote

Aloitteen laatija

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Pauli Leppä-ahon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Pauli Leppä-aho esittää aloitteessaan, että kaupunki myy myyntirajoitteista vapautetut saneerausikäiset vuokra-asuntonsa vapailla markkinoilla ja näin kertyvillä varoilla kaupunki rakentaa asukkaille uudet asunnot.

Kaupungin omistamat vuokra-asunnot

Kaupunginhallitus viittaa syksyllä 2011 MA-ohjelman 2008-17 seurantaraportin yhteydessä hyväksytystä toivomusponnosta annettuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin kaupunki omistaa

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvnro

FI02012566

kaikkiaan noin 56 600 vuokra-asuntoa. Näistä Helsingin kaupungin alueellisten kiinteistöyhtiöiden hallinnassa on yhteensä 43 875 yleisen asunnonjaon piirissä olevaa, valtion tukemaa vuokra-asuntoa. Näiden lisäksi myös Helsingin Palveluasunnot Oy:llä, Helsingin 400-vuotiskotisäätiöllä, Oy Helsingin Asuntohankinta Ab:llä sekä eri hallintokunnilla on hallinnassaan valtion tukemia vuokra-asuntoja. Nämä asunnot ovat muun muassa vanhusten ja muiden erityisryhmien käytössä sekä työsuhdeasuntoina.

Alueellisten kiinteistöyhtiöiden hallinnassa olevien kaupungin vuokra-asuntojen osuus koko Helsingin asuntokannasta on 13,5 % ja vuokra-asuntokannasta 30,1 %. Kaupungin vuokra-asunnot sijaitsevat Helsingin eri alueilla painottuen kuitenkin itäisen, koillisen ja läntisen suurpiirin alueille. Kaupungin vuokra-asuntokannassa on hyvin erikäisiä asuntoja. Vuonna 1969 ja sitä ennen rakennettuja on 31,4 % kaupungin vuokra-asunnoista, 1970–1989 rakennettuja on 33,1 % ja 1990–2010 rakennettuja 35,5 % kaupungin vuokra-asuntokannasta.

Vuokra-asuntojen vapautuminen käyttö- ja luovutusrajoituksista

Käyttö- ja luovutusrajoitusten alaista vuokra-asuntokantaa vapautuu vuokravalvonnan ja asukasvalinnan osalta vuosittain. Osa kohteista on lainoitusvuodesta riippuen ns. jatkorajoitusten alaisia, jatkorajoitusten alaiset kohteet vapautuvat ensin vuokravalvonnasta, mutta ovat vielä asukasvalinnan osalta rajoitusten alaisia 10 vuotta vuokravalvonnan päättymisen jälkeen. Kohteen vapauduttua rajoituksista se muuttuu vapaarahoitteiseksi ja omistajalla on periaatteessa mahdollisuus myydä asunnot omistusasunnoiksi.

Vuoden 2011 loppuun mennessä on Helsingin kaupungin omistamista, valtion rahoituksella toteutetuista vuokra-asunnoista vapautunut käyttö- ja luovutusrajoituksista kaikkiaan 893 asuntoa. Luvussa ovat mukana vain sellaiset asunnot, joihin ei ole otettu uutta valtion lainaa. Kaupunki on peruskorjannut valtion tukemaa vuokra-asuntokantaa uusien valtion lainojen turvin, joten asunnot pysyvät usein edelleen käyttö- ja luovutusrajoitusten alaisina vaikka alkuperäisten lainojen rajoitusajat päättyvätkin.

Lähivuosina kaupungin omistamia asuntoja vapautuu rajoituksista seuraavasti: Vuonna 2012 yhteensä 593 asuntoa ja vuonna 2013 yhteensä 350 asuntoa. Vuosina 2014 ja -15 ei vapaudu yhtään kaupungin omistamaa asuntoa. Seuraavan vuosikymmenen aikana Helsingissä vapautuu rajoituksista noin 8000 vuokra-asuntoa, joista suurin osa on muiden tahojen kuin kaupungin omistuksessa olevia asuntoja. Muiden omistuksessa olevan asuntokannan tulevaisuuteen ei voida kaupungin toimin vaikuttaa, ja näissä kohteissa vuokratason

nousu tai asuntojen myyminen ovat mahdollisia ja todennäköisiä tulevaisuudennäkymiä.

Käyttö- ja luovutusrajoituksista vapautuneet kaupungin asunnot ovat edelleen alueellisten kiinteistöyhtiöiden hallinnassa. Vapautuneiden kiinteistöjen vuokrat on pidetty omakustannusperiaatteen mukaisina ja asukasvalinnat niihin tapahtuvat kuten rajoitusten alaisiin asuntoihin tarveharkintaa noudattaen.

Sopimukset ja linjaukset

Vuoden 2011 loppuun saakka oli voimassa Valtion ja Helsingin seudun 14 kunnan välinen aiesopimus, jossa sovittiin, että kaikki sopimuskunnat pitäisivät rajoituksista vapautuvan vuokra-asuntokantansa edelleen vuokra-asuntokäytössä.

Maaliskuussa 2011 Helsingin kaupunginhallituksen konsernijaosto linjasi kaupungin aravakiinteistöyhtiöiden yhtiökokousohjeiden hyväksymisen yhteydessä, ettei se muuta rajoituksista vapautuvia asuntojaan omistuskäyttöön. Yhtiökokousohjeissa todetaan mm., että yhtiön hallituksen tulee huolehtia siitä, että aravarajoituksista vapautuvat asunnot säilytetään vuokra-asuntokäytössä ja yhteisen vuokratasauksen piirissä. Mikäli yhtiö pitää tästä periaatteesta poikkeamista joissakin kohteissa erityisen perusteltuna, tulee yhtiön tapauskohtaisesti hakea konsernijohtoon erillinen suostumus.

Asuntojen säilyttäminen osana Helsingin Asunnot Oy:n asuntokantaa

Rajoituksista vapautuva kaupungin omistama vuokra-asuntokanta tulee pitää edelleen kaupungin omistuksessa ja vuokra-asuntokäytössä. Tarkoituksenmukaista on myös säilyttää vapautuvat asunnot Helsingin Asunnot Oy:n asuntokannassa. Perustelluista syistä tulisi kuitenkin yksittäistapauksissa olla mahdollisuus esimerkiksi kiinteistön käyttötarkoituksen muuttamiseen ja kiinteistön siirtämiseen toisen kaupungin yhtiön hallintaan, mutta vain kaupungin konsernijohtoon erillisellä suostumuksella. Myös kaupunginvaltuuston käsittelyyn vietävässä Helsingin maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2012 -ehdotuksessa esitetään tavoitteeksi, että käyttö- ja luovutusrajoituksista vapautuva asuntokanta säilytetään vuokra-asuntokäytössä ja Helsingin kaupungin omistuksessa. Nykyisellä tuotantovauhdilla ei pystytä korvaamaan vapautuvaa kantaa, mikäli kaikki rajoituksista vapautuvat asunnot poistuisivat kohtuuhintaisen vuokra-asumisen markkinoilta.

Rajoituksista vapautuvien asuntojen pitäminen edelleen vuokra-asuntokäytössä on sekä asuntopoliittisesti että työvoimapolitiittisesti perusteltua. Helsingissä on runsaasti kysyntää kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista, ja kysynnän ennakoitaan yhä kasvavan kaupungin

väkiluvun kasvaessa. Kaupungin vuokra-asunnon hakijoiden määrä on jo pitkään ylittänyt tarjonnan ja hakijamäärät ovat edelleen kasvussa. Tällä hetkellä kaupungin vuokra-asuntoihin on 21 691 voimassa olevaa hakemusta. Vuosittain välitettyjen asuntojen määrä on viime vuosina ollut noin 3 000 asuntoa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pauli Leppä-ahon aloite

Otteet

Ote

Aloitteen laatija

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupungin valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 393

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007802 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

§ 484

**V Kj / Vt Sanna Hellströmin ym. aloite painetusta
kunnalliskalenterista luopumisesta**

HEL 2011-007797 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sanna Hellströmin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mällänen, tietopalveluyksikön päällikkö, puhelin: 310 36059
leena.mallanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sanna Hellströmin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Sanna Hellströmin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että vuosittain painettavasta kunnalliskalenterista luovutaan ja että vastaavat tiedot tuotetaan sähköisenä kalenterina, jota olisi mahdollista pitää ajantasaisena pitkin vuotta.

Kaupunginhallitus toteaa, että suuri määrä painetun kunnalliskalenterin sisältämistä tiedoista on tällä hetkellä saatavilla myös muista lähteistä, mm. kaupungin verkkosivuilta. Tiedon löytyvyyttä vaikeuttaa se, että tietojen esittäminen ja säilyttäminen vaihtelee virastoittain ja liikelaitoksittain. Tiedon käytettävyyttä heikentää se, että tietosisältöjen laajuus, esitystapa ja sijainti sivustolla ei ole yhdenmukaista. Myös tietojen päivitystiheys ja -tarkkuus vaihtelee.

Luottamushenkilö-, toimielin- ja organisaatiotiedon sähköisessä kokoamisessa ja julkaisemisessa on tarkoituksenmukaista hyödyntää

Helsingin kaupungin rekistereitä ja tietojärjestelmiä. Kunnalliskalenterin sisältämän tiedon osalta merkittäviä tietojärjestelmiä ovat mm. asian- ja dokumentinhallintajärjestelmät, henkilöstöhallinnon järjestelmät ja konsernihallinnon järjestelmät. Näitä järjestelmiä kehitetään parhaillaan ja on kehitettävä edelleen, jotta niistä voidaan poimia automaattisesti ajantasaista toimielin- ja luottamushenkilötietoa. Sähköiselle jakelulle asetetaan yleensä myös vaatimus jatkuvasta ajantasaisuudesta. Tällä hetkellä lähdejärjestelmät eivät mahdollista automaattista ajantasaisen tiedon ylläpitämistä, ja manuaalisesti jatkuvasti ajan tasalla pidettävän sähköisen tiedon ylläpito verkossa edellyttäisi resurssien lisäämistä niin hallintokeskuksessa kuin virastoissa ja liikelaitoksissa.

Hallintokeskus arvioi painetusta kunnalliskalenterista luopumista vuosittain. Kunnalliskalenterin sisältämän tiedon sähköiseen jakeluun on mahdollista siirtyä siinä vaiheessa, kun kalenterin sisältämä tieto on kattavasti saatavissa ja jaettavissa sähköisten tietojärjestelmien kautta. Lisäksi on voitava varmistua siitä, että nykyhetkeen liittyvän tiedon lisäksi myös ns. historiatieto luottamushenkilöistä, toimielimistä ja organisaatiosta säilyy.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mällänen, tietopalveluyksikön päällikkö, puhelin: 310 36059
leena.mallanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sanna Hellströmin aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 394

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007797 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

02.05.2012

Kj/10

Leena Mällänen, tietopalveluyksikön päällikkö, puhelin: 310 36059
leena.mallanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 485

**V Kj / Vt Sanna Vesikansan aloite Lapinmäen päiväkodin
jatkomahdollisuuksien selvittämisestä**

HEL 2011-007807 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sanna Vesikansan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Sanna Vesikansan aloite
- 2 Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto Sanna Vesikansan ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee Etelä-Haagan päiväkotia Lapinmäen jatkomahdollisuuksien selvittämistä
- 3 Kiinteistöviraston tilakeskuksen lausunto.pdf

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Sanna Vesikansan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Sanna Vesikansa esittää aloitteessaan, että selvitetään lasten Lapinmäen mahdollisuus jatkaa päiväkotina sekä liittää päiväkotitontti valmistettavaan suojelukaavaan ja tontinvaihtomahdollisuudet Sato Oy:n kanssa.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että päiväkotiki Lapinmäki sijaitsee Etelä-Haagan länsiosassa, ns. Haagan Kultareuna-alueella osoitteessa Kangaspellontie 8, tontilla 29068/5. Tontilla on voimassa 12.9.1969 vahvistettu asemakaava nro 6225, jonka mukaan tontti on sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YS). Tontin pinta-ala on 3 695 m² ja rakennusoikeus 1 300 kem².

Kultareuna-alue on Yleiskaava 2002:ssa osoitettu kerrostalovaltaiseksi asuntoalueeksi, joka on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä alue. Aluetta kehitetään siten, että alueen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Alueen eteläosalle on merkitty moottorikadun maanalainen osuus.

Alueen asemakaavan muutostyö on alkanut keväällä 2008. Kaavamuutoksen tavoitteena on suojella Kultareuna-alueen arvokkaat rakennukset ja ympäristöt asemakaavalla. Samalla selvitetään mahdollisuuksia täydennysrakentamiseen.

Lasten päiväkodin rakennus ja tontti ovat Sato Oy:n omistuksessa ja vuokrasopimus on edelleen voimassa. Päiväkodin laajuus on 1 482 huon² ja päiväkodin tilapaikkamäärä on 134. Rakennus on valmistunut vuonna 1975. Muutamia vuosia sitten ajateltiin, että päivähoitopaikkojen tarve olisi vähenemässä Haagan alueella ja Kylätielle alkuvuodesta 2013 valmistuva uudisrakennus korvaisi päiväkotiki Lapinmäen. Uuden Kylätielle tulevan päiväkodin tilapaikkamäärä on 84. Päivähoidon tarve on kuitenkin viime aikoina voimakkaasti lisääntynyt sekä Haaga-Pitäjämäki että Reijola-Munkkiniemi alueilla ja sosiaalivirasto haluaisi jatkaa päiväkotiki Lapinmäen vuokrasopimusta.

Päiväkotiki on huonokuntoinen ja vähintäänkin laajan peruskorjauksen tarpeessa. Mikäli päiväkotiki jatkaisi vuokrahankkeena, Tilakeskus neuvottelisi omistajan kanssa hankkeen peruskorjauksen ehdoista. Vaihtoehtoisesti siirrettäisiin päiväkotirakennus tontteineen kaupungin omistukseen esim. tontin vaihtosopimuksella. Koska rakennus on jo 37 vuotta vanha, peruskorjauksenkustannukset tulevat vastaamaan vähintäänkin uudisrakentamisen hintatasoa. Näin ollen peruskorjaus ei luultavasti tule olemaan taloudellisesti perusteltua ja järkevä vaihtoehto olisi rakennuksen purku sekä uudisrakentaminen.

Alustavia neuvotteluja Helsingin kaupungin ja Sato Oy:n välillä on jo käyty tontinvaihdosta, jossa päiväkotitontti siirtyisi kaupungin omistukseen. Toistaiseksi ei ole ilmennyt estettä tontinvaihdolle.

Päiväkotiki Lapinmäki sijaitsee keskeisesti läntisessä Helsingissä ja palvelee koko aluetta. Näistä syistä johtuen kaupunginhallitus katsoo, ettei ole perusteltua muuttaa tulevassa kaavamuutoksessa tontin 29068/5 käyttötarkoitusta. Kaupunginhallitus pitää myös tärkeänä, ettei

02.05.2012

Kj/11

päiväkotirakennukseen liitetä suojelumääräyksiä, jotka rajoittavat rakennuksen peruskorjausta tai uudisrakentamista tontilla.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Sanna Vesikansan aloite
- 2 Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto Sanna Vesikansan ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee Etelä-Haagan päiväkotia Lapinmäen jatkomahdollisuuksien selvittämistä
- 3 Kiinteistöviraston tilakeskuksen lausunto.pdf

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 395

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007807 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

§ 486

**V Kj / Vt Kimmo Helistön aloite liikkuvan väestön
asumisolosuhteiden parantamisesta**

HEL 2011-008252 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Kimmo Helistön aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kimmo Helistön aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Kimmo Helistön aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kimmo Helistö esittää aloitteessaan, että kaupunki toimii Euroopan neuvoston rasismien ja suvaitsevaisuuden vastaisen komission (ECRI) yleisen suosituksen numero 13 mukaisesti ja pyrkii omaltaan osaltaan järjestämään liikkuvalla väestölle sopivia leiriytymisalueita.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Euroopan neuvoston ECRI:n peruskirjan 12 artiklan mukaan yleiset poliittiset suositukset on osoitettu jäsenvaltioiden hallituksille. Suosituksista ei aiheudu niiden vastaanottajille oikeuksia eikä velvollisuuksia. Vaikka suosituksilla ei olekaan velvoittavaa vaikutusta, ne on kuitenkin tarkoitettu ohjaamaan jäsenvaltioiden toimintaa. Toiminnan on kuitenkin tapahduttava sovellettavan lainsäädännön asettamissa rajoissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin alue on kokonaan kaavoitettua aluetta ja leirytyminen on sallittu ainoastaan kaavaan merkityllä alueella. Tilapäiseen leirytykseen tarvitaan aina maanomistajan lupa. Yleinen leirytyksimahdollisuus Helsingin kaupungissa on järjestetty Rastilan leirintäalueelle, joka täyttää ulkoilulain edellytykset. Rastilan leirintäaluetta on pidettävä myös ECRI:n suosituksen mukaisena leirytykseen sopivana paikkana. Helsingin kaupungin on katsottava noudattaneen myös neuvottelua koskevaa suositusta, kun kaupungin alueella oleskelevaa liikkuvaa väestöä on kehoitettu siirtymään asianmukaiselle ja turvalliselle leirytyksialueelle.

Kaupunginjohtajan 14.4.2010 asettama työryhmä on Linjauksia kerjäläisongelman käsittelemiseksi Helsingissä -raportissaan selvittänyt, mitkä ovat edellytykset erillisen leirintäalueen perustamiselle Helsinkiin. Erillisen leirintäalueen perustaminen tiettyä kansanryhmää varten ei ole tasapuolisen kohtelun näkökulmasta tarkoituksenmukaista eikä myöskään kestävä ratkaisu ongelmaan. Kokemukset virallisten leirien perustamisesta muualla Euroopassa on osoittanut, että nämä päinvastoin synnyttävät uusia ongelmia, mm. laittomien leirien syntyminen virallisten leirien ympäristöön. Luvallisten leirien perustaminen on näin ollen syventänyt ja vaikeuttanut ongelman ratkaisemista sekä lisännyt samalla romanien syrjäytymistä ja edesauttanut slummien muodostumista. Sosiaalilautakunta on käsitellyt työryhmän linjaukset 17.5.2011 ja todennut mm, että erillisen leirintäalueen perustaminen ei ole ihmisoikeuksien kannalta myöskään kestävä ratkaisu.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkialueella leirytyminen tulee edelleenkin sallia ainoastaan siihen varatuilla ja suunnitelluilla alueilla. Talviaikaan näille alueille voidaan majoittua vain alueen tarjoamiin rakennuksiin tai talvikäyttöön soveltuviin asuntoautoihin tai -vaunuihin. Välttämättömäksi osoittautuva hätämajoitus on syytä ja inhimillistä ohjata riittävän hyvin varustettuihin huonetiloihin.

Kaupunginhallitus katsoo, ettei liikkuvan väestön asumisolosuhteiden parantamista ei ole tarkoituksenmukaista ratkaista järjestämällä erillisiä leirytyksialueita.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kimmo Helistön aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 396

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-008252 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 23.3.2012

HEL 2011-008252 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus viittaa Linjauksia kerjäläisongelman käsittelemiseksi Helsingissä työryhmän raporttiin, jossa todetaan mm. seuraavaa:

Helsingin kaupungin alue on kokonaan kaavoitettua aluetta ja leirytyminen on sallittu ainoastaan kaavaan merkityllä alueella. Tilapäiseen leirytykseen tarvitaan aina maanomistajan lupa. Lähtökohtana on, että Helsingissä ja Suomessa oleskelevalla tulee tullessaan olla riittävät varat elämiseen, myös majoitukseen. Työryhmä on selvittänyt mitkä ovat edellytykset erillisen leirintäalueen perustamiselle Helsinkiin. Yhteenvetona voidaan todeta, että erillisen leirintäalueen perustaminen tiettyä kansanryhmää varten ei ole tasapuolisen kohtelun näkökulmasta tarkoituksenmukaista eikä myöskään kestävä ratkaisu ongelmaan. Kokemukset virallisten leirien perustamisesta muualla Euroopassa on osoittanut, että nämä päinvastoin synnyttävät uusia ongelmia, mm. laittomien leirien syntymisen virallisten leirien ympäristöön. Luvallisten leirien perustaminen on näin ollen syventänyt ja vaikeuttanut ongelman ratkaisemista sekä lisännyt samalla romanien syrjäytymistä ja edesauttanut slummien muodostumista. Ympäristönäkökulmasta, mm. riittävän jätehuollon järjestäminen tällaisella leirintäalueella olisi

edelleen ongelmallista. Lastensuojelullisesta näkökulmasta virallisen leirin perustaminen olisi edelleen ongelmallista, sillä se ei poista sitä tosiasiaa, että lapset ovat Suomen lastensuojelulain näkökulmasta edelleen heille soveltumattomassa kasvuympäristössä. Lasten perusoikeuksiin kuuluu myös oikeus koulunkäyntiin ja näin ollen meillä on velvollisuus kannustaa perheitä palaamaan kotimaahansa eikä päinvastoin luoda olosuhteita, jotka kannustavat jäämään.

Lisätiedot

Viljakainen Juha, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 06.03.2012 § 66

HEL 2011-008252 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalilautakunta toteaa aluksi, että pian Euroopan Unionin laajentumisen jälkeen vuonna 2007 liikkuvien romanien kysymys nousi esille Euroopan laajuusena ilmiönä ja myös Helsingissä. Suurin osa Suomessa tavatuista ulkomaalaisista romaneista on EU-kansalaisia. Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan kyseessä on jo nyt pysyväksi muodostunut ilmiö, johon ratkaisut on ensisijaisesti tehtävä jäsenmaissa ja EU-tasolla jäsenvaltioiden yhteisenä tehtävänä.

Romanien heikko asema on myös Euroopan laajuinen vakava ihmisoikeusongelma ja yksi keskeisimmistä haasteista vähemmistöjen aseman ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Romanien osallisuutta ja yhdenvertaisuutta lisäävien toimien lisäksi tarvitaan näin ollen jäsenmaiden vahvaa poliittista tahtoa ongelmien ratkaisemiseksi. Samalla sosiaalilautakunta haluaa korostaa, että Suomella on valtiona velvollisuus suojella kaikkien maassa oleskelevien ihmisten ihmisoikeuksia heidän Suomessa oleskelunsa ajan.

Romanikysymykseen on Helsingissä etsitty ratkaisumalleja laajalla viranomaisyhteistyöllä jo loppuvuodesta 2007. Helsingin kaupunki on pyrkinyt ratkaisemaan vakavaa ihmisoikeusongelmaa yhteistyössä Suomen valtion eri viranomaisten, EU:n, Romanian valtion, muiden suomalaisten kaupunkien ja pohjoismaiden pääkaupunkien kanssa. Kaupunki on huolehtinut Suomen perustuslain takaamasta oikeudesta ihmisarvoisen elämän edellyttämään turvaan järjestämällä mm. hätämajoitusta, lastensuojelun tukitoimia, kiireellisiä terveydenhoitopalveluja ja toimeentulotukea erillisen yksilöharkinnan perusteella.

Todettakoon, että kaupunginjohtaja asetti (14.4.2010) eri kaupungin virastojen edustajista työryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä esityksensä kaupungin yhteisistä linjauksista kerjäläisongelman käsittelemiseksi sekä liikkuvaan väestöön liittyvien lieveilmiöiden vähentämiseksi ja ennaltaehkäisyksi Helsingissä.

Sosiaalilautakunta on käsitellyt työryhmän linjaukset 17.5.2011 ja todennut mm, että erillisen leirintäalueen perustaminen ei ole ihmisoikeuksien kannalta myöskään kestävä ratkaisu. Kokemukset virallisten leirien perustamisesta ovat olleet muualla Euroopassa huonoja ja ovat aiheuttaneet mm. laittomien leirien syntymistä virallisten leirien lähetyvillä. Lastensuojelullisesta näkökulmasta leirien perustaminen on erittäin ongelmallista. Leirejä ei voi katsoa lapsille soveltuviksi kasvuympäristöiksi suomalaisessa hyvinvointivaltiossa. Näin ollen aloitteessa esitettyjen leiriytymisalueiden perustaminen tulisi sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan vaikeuttamaan ongelman rakenteellista ratkaisemista ja edistäisi leimaavien slummien syntymistä.

21.02.2012 Pöydälle

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Jarmo Räihä, johtava asiantuntija, puhelin: 310 58385
jarmo.raiha(a)hel.fi

Kaupunginlakimies 16.2.2012

HEL 2011-008252 T 00 00 03

Vt Kimmo Helistö ja kahdeksan muuta kaupunginvaltuutettua ovat aloitteessaan todenneet, että Suomi on ratifioinut Euroopan neuvoston rasmin ja [suvaitsemattomuuden] vastaisen komission (ECRI) yleisen poliittisen suosituksen numero 13 romanivastaisuuden ja romanien syrjinnän torjumiseksi. Lisäksi he ovat esittäneet, että kaupunki toimisi kyseisen suosituksen mukaisesti ja pyrkisi omalta osaltaan järjestämään liikkuvalla väestölle sopivia leiriytymisalueita.

Hallintokeskuksen oikeuspalvelut esittää aloitetta koskevana lausuntonaan seuraavaa.

Suosituksat Euroopan neuvoston järjestelmässä

ECRI:n peruskirjan 12 artiklan mukaan yleiset poliittiset suositukset on osoitettu jäsenvaltioiden hallituksille. Suosituksista ei aiheudu niiden vastaanottajille oikeuksia eikä velvollisuuksia.

Ratifiointilla tarkoitetaan Suomessa menettelyä, jolla kansainväliset sopimukset vahvistetaan maassamme voimassaoleviksi. Suositukseen ei Euroopan neuvoston järjestelmässä normaalisti liity ratifiointimenettelyä. Myöskään ECRIn peruskirjaan ei ole sisällytetty määräystä ECRIn antamien poliittisten suositusten ratifiointista. Oikeuspalveluiden käytettävissä olevien tietolähteiden perusteella ei voida vahvistaa, että Suomi olisi ratifioinut edellä tarkoitetun suosituksen.

Suomen lainsäädäntö

Vaikka suosituksilla ei olekaan velvoittavaa vaikutusta, ne on kuitenkin tarkoitettu ohjaamaan jäsenvaltioiden toimintaa. Toiminnan on kuitenkin tapahduttava sovellettavan lainsäädännön asettamissa rajoissa.

Leirintäalueiden vähimmäisvaatimuksia on säännelty mm. ulkoilulaissa (1343/1994). Lain 3 luvun 19 §:n mukaan:

”Leirintäalue on sijoitettava ja rakennettava ja sitä on hoidettava niin, ettei sen käyttö:

- 1) aiheuta haittaa tai vaaraa terveydelle;
- 2) vahingoita luontoa;
- 3) aiheuta ympäristön pilaantumista tai roskaantumista;
- 4) vähennä merkittävästi ympäristön viihtyisyyttä;
- 5) vaaranna liikenneturvallisuutta; eikä
- 6) loukkaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla yleistä etua.

Leirintäalue on sijoitettava siten, ettei se vaikeuta rakennuslaissa tarkoitettujen kaavojen toteuttamista.

Leirintäalueella on lisäksi noudatettava, mitä palo- ja henkilöturvallisuudesta sekä terveydellisten haittojen ehkäisemisestä erikseen säädetään ja määrätään.”

Edelleen lain 4 luvun 30 §:ssä säädetään:

”Joka hoitaa leirintäaluetta tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, on tuomittava leirintäaluetta koskevien säännösten rikkomisesta sakkoon, jollei muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

Samalla tavoin on tuomittava se, joka pitää tilapäistä leirintäaluetta vastoin viranomaisen kieltoa.”

Aloitteessa mainitut toimenpiteet

Aloitteeseen on sisällytetty joitakin ECRI:n poliittisen suosituksen nro 13 kohdista:

- varmistetaan, että liikkuvalla väestölle on riittävästi sopivia leiriytymisalueita pysyvää oleskelua tai kauttakulkua varten tarkoitukseen sopivalla ja asianmukaisesti varustetuilla paikoilla.
- kannustetaan kaikkia paikallisia toimijoita ja liikkuvaa väestöä neuvottelemaan yhdessä liikkuvalla väestölle tarkoitettujen leiriytymisalueiden sijainnista.

Yleinen leiriytymismahdollisuus Helsingin kaupungissa on järjestetty Rastilan leirintäalueelle, joka täyttää ulkoilulain edellytykset. Rastilan leirintäaluetta on pidettävä myös ECRI:n suosituksen mukaisena leiriytymiseen sopivana paikkana.

Helsingin kaupungin on katsottava noudattaneen myös neuvottelua koskevaa suositusta, kun kaupungin alueella oleskelevaa liikkuvaa väestöä on kehoitettu siirtymään asianmukaiselle ja turvalliselle leiriytymisalueelle. Siltä osin kuin Helsingin kaupungin alueella olevien leiriytymispaikkojen määrä ei riitä, neuvottelua koskevan suosituksen noudattaminen tarkoittaa myös sitä, että liikkuvan väestön sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa tulisi neuvotella näiden alueella olevien asianmukaisten leirintäalueiden käyttämisestä.

Mahdollisen lisäleiriytymisalueen järjestäminen

Mikäli Helsingin kaupunki päättää järjestää lisäleiriytymisalueita, tulee niiden täyttää ulkoilulaissa säädetyt edellytykset. Laissa ei ole tarkkoja vähimmäisedellytyksiä, mutta esimerkiksi leirintäalueyhdistyksen tasoluokituksen alimman tasoluokan voitaneen katsoa täyttävän ulkoilulain mukaiset edellytykset.

Sellaisen väliaikaisen leiriytymisalueen järjestäminen, joka ei täytä ulkoilulaissa säädettyjä edellytyksiä, saattaa johtaa leiriytymisalueen ylläpitäjän rikosvastuuseen leirintäaluetta koskevien säännösten rikkomisesta. Vastoin laissa säädettyjä edellytyksiä olevan leiriytymisalueen ylläpitäjä saattaa olla myös vastuussa leiriytymisalueella aiheutuneiden mahdollisten esine- ja henkilövahinkojen korvaamisesta. Tämän vastuuriskin määrällinen arviointi on kuitenkin vaikeaa.

Joka tapauksessa on katsottava, että lisäleiriytymisalueen rakentaminen Helsinkiin edellyttäisi joko kaavamuutosta tai vähintään poikkeamista voimassa olevasta kaavasta; tällaisten päätösten käsittely valitusmenettelyineen kestää yleensä varsin pitkään. Lisäleiriytymisalueen järjestämistä ei siksi voida pitää erityisen nopeana keinona ECRI:n suosituksen noudattamiseksi.

Lisätiedot

Ravanti Mikko, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36559
mikko.ravanti(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 09.02.2012 § 76

HEL 2011-008252 T 00 00 03

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Kimmo Helistön ja kahdeksan muun valtuutetun otsikossa mainitusta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Itä-Euroopan maiden liityttyä Euroopan unioniin on erityisesti romaniväestön edustajia tullut muiden EU-maiden suurkaupunkeihin kerjäämään. Näin myös Helsinkiin. Romanian asema itäisissä EU-maissa on hyvin vaikea työttömyyden, huonon koulutuksen, heikkojen asumisolojen sekä syrjinnän takia. Näihin epäkohtiin ja puutteisiin on puututtava ensisijassa tämän väestön kotimaissa, ja asiaan tarvitaan EU:n voimakkaita tuki- ja painostustoimia, jotta kerjäläisongelmien kaltaisia sivuvaikutuksia voitaisiin vähentää.

EU:n kansalaisilla on oikeus liikkua EU-alueella ja oleskella toisessa EU-maassa kolme kuukautta ilman, että rekisteröity oleskelukuntansa asukkaaksi. Toisen maan kansalaisille turvataan EU-direktiivien mukaan tasavertainen kohtelu. Helsingissä ensisijassa sosiaalivirasto vastaa myös muiden EU-maiden kansalaisten tarvitsemasta ensisijaisesta avusta ja tuesta mm. järjestämällä lyhytaikaista hätämajoitusta erityisesti alaikäisille ja naisille.

Romanikerjäläisten ja muun vastaavan liikkuvan väestön ongelmia ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista pyrkiä ratkaisemaan järjestämällä näille alueita tilapäistä asumista varten. Tästä on varsin huonoja kokemuksia muista maista ja oikeastaan myös kotimaisten asunnottomien osalta. Näin on muualla syntynyt slummeja, jotka ovat vaarallisia niiden asukkaille sekä ympäristölle. Näillä alueilla toimeentuloa on jouduttu hankkimaan työmahdollisuuksien puutteen takia kerjäämisen ohella usein rikosten avulla, ja näissä maissa ammattimainen rikollisuus on hyödyntänyt tätä turvatonta väestöä. Tällainen ratkaisu olisi Suomen oloissa kestävä, eikä tällaista kehitystä tule muutoinkaan tukea. Tilapäiseenkin rakentamiseen tarvitaan maaomistajien ja rakennusviranomaisten luvat ja rakentamisessa tulee noudattaa lähes samoja normeja kuin pysyvässä asumisessa. Ei voitane kuvitella, että liikkuvalla köyhällä väestöllä olisi mahdollisuuksia tällaiseen melko kalliiseen rakentamiseen. Kysymykseen voinee tulla vain tilapäinen leiriytyminen.

Kaupunkialueella leiriytyminen tulee edelleenkin sallia ainoastaan siihen varatuilla alueilla, jotka on varustettu riittäväillä ja turvallisilla

saniteetti- ym. palveluilla ja valvonnalla. Talviaikaan näille alueille voidaan majoittua vain alueen tarjoamiin rakennuksiin tai talvikäyttöön soveltuviin asuntoautoihin tai -vaunuihin.

Välttämättömäksi osoittautuva hätämajoitus on syytä ja inhimillistä ohjata riittävän hyvin varustettuihin huonetiloihin eikä avotaivaan alle asukkaiden itsensä rakentamiin, kuljettamiin tai hankkimiin puutteellisiin suojiin.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Tuomas Kivelä, tonttiasiamies, puhelin: 310 36455
tuomas.kivela(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 31.01.2012 § 31

HEL 2011-008252 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikkuvan väestön liikkuminen ja oleskelu on monitahoinen haaste. Leiriytymisalueiden kuten leirintäalueiden toiminnan kehittäminen ei ole kaupunkisuunnitteluviraston tehtävä. Mikäli leirintäalueiden aluevarausten tarve todetaan kasvavaksi eikä nykyisten alueiden kapasiteetti riitä voidaan niin haluttaessa etsiä maankäytön ja kaupunkirakenteen näkökulmasta edellytyksiä vanhojen alueiden laajentamiseksi tai sopivia sijainteja uusille leirintäalueille.

On kuitenkin huomattava, että tiivistyvässä kaupunkirakenteessa alueellisten laajennusten löytäminen paljon maapinta-alaa vaativalle toiminnalle on haasteellista. Kaavat valmistellaan aina tiiviissä vuorovaikutuksessa osallisten kanssa, jolloin paikallisilla toimijoilla ja muilla osallisilla on mahdollisuus neuvotella ja vaikuttaa suunnitteluun.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Anne Karlsson, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi

§ 487

V Kj / Vt Silvia Modigin aloite Lasten Parlamentin nettisivujen linkin lisäämisestä kaupungin verkkosivuille

HEL 2011-009962 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Silvia Modigin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Paula Hirvonen, verkkoviestintäpäällikkö, puhelin: 310 25347
paula.hirvonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Silvia Modigin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Silvia Modigin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Silvia Modig esittää aloitteessaan, että linkki Suomen Lasten Parlamentin nettisivuille lisätään kaupungin verkkosivujen etusivulle.

Kaupunginhallitus toteaa, että linkki Suomen Lasten Parlamentin kotisivuille on lisätty näkyvämmälle paikalle kaupungin pääsivuston hel.fi -portaalin "Osallistuminen" -osion valikkoon "Vaikuttamisen linkkejä", johon on listattu myös muita vastaavia linkkejä kaupungin ja sen ulkopuolisten tahojen sivuille. Linkki on nyt löydettävissä yhden klikkauksen päästä etusivulta. Aiemmin linkki on löytynyt "Osallistuminen" -osion hyödyllisistä linkeistä.

Kaupunginhallituksen (948 §/ 7.9.2009) hyväksymien viestinnän ohjeiden mukaan kaupungin verkkosivut ovat keskeinen kaupungin ja

sen hallintokuntien viestinnän väline. Kaupungin verkkosivujen tulee tarjota myös mahdollisuus asukkaille olla yhteydessä kaupunkiin ja antaa palautetta. Ohjeiden mukaan kaupungin verkkosivuilla voi olla linkkejä kaupungin toimintoja tukeville ja edistävälle eri yhteisöjen sivuille. Kaupungin verkkosivuilla on lisäksi noudatettava yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun periaatetta, minkä johdosta kaupungin ulkopuolisia toimijoita on ryhmänä kohdeltava samalla tavoin.

Suomen Lasten Parlamentti on yksityinen säätiö, joka toimii pääosin Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Jokaisella Suomen kunnalla on oikeus valita edustuskausittain kaksi peruskoululaista edustajaa valtakunnalliseen Lasten Parlamenttiin. Helsingin valitsemien edustajien lisäksi kaupungilla ei ole säännöllistä yhteistyötä Suomen Lasten Parlamentin kanssa. Opetusvirasto ja hallintokeskus olivat mukana järjestämässä Lasten Parlamentin täysistuntoa Lapsen oikeuksien sopimuksen 20-vuotisjuhlapäivänä 20.11.2009. Tapahtuma lähetettiin Helsinki-kanavalla (helsinkikanava.fi) suorana verkkovideolähteyksenä ja uutisoitiin opetusviraston sivuilla sekä kaupungin pääsivustolla, hel.fi-portaalin etusivulla.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin verkkosivut ovat laajat ja niiden sisältämä tietomäärä erittäin suuri. Hel.fi-portaalin etusivulle pyritään nostamaan asukkaiden saataville ajankohtaisimmat ja tärkeimmät tiedot kaupungin omasta toiminnasta, palveluista ja päätöksenteosta. Koska Suomen Lasten Parlamentti ei ole kaupungin hanke, sen linkkiä ei ole perusteltua lisätä kaupungin etusivulle.

Verkkosivujen kautta pyritään myös tukemaan kaupunkilaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua. Mikäli kaupungilla on tulevaisuudessa tiiviimpää yhteistyötä Suomen Lasten Parlamentin kanssa esimerkiksi erilaisten tapahtumien tai projektien muodossa, on näistä mahdollista jatkossakin uutisoida hel.fi-portaalin etusivulla sekä muilla kaupungin verkkosivuilla tarpeen mukaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Paula Hirvonen, verkkoviestintäpäällikkö, puhelin: 310 25347
paula.hirvonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Silvia Modigin aloite

Päätöshistoria

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

02.05.2012

Kj/13

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 397

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009962 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Paula Hirvonen, verkkoviestintäpäällikkö, puhelin: 310 25347
paula.hirvonen(a)hel.fi

§ 488

V Ryj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite penkkien saamiseksi Siilitielle

HEL 2011-005296 T 10 06 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon valtuustoaloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa vt Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Outi Alanko-Kahiluoto esittää aloitteessaan, että Siilitielle asennettaisiin penkkejä.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että rakennusvirasto selvittää sopivia paikkoja penkeille. Penkit asennetaan vuoden 2012 aikana.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/14

1

Vt Outi Alanko-Kahiluodon valtuustoaloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 398

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-005296 T 10 06 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 13.12.2011 § 677

HEL 2011-005296 T 10 06 01

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusvirasto selvittää, mihin paikkoihin Siilitien varrelle on mahdollista asentaa penkkejä. Penkit asennetaan vuoden 2012 aikana. Penkkien tyypit, kappalemäärä ja paikat tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Käsittely

13.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Torvinen Osmo: Poistetaan päätösehdotuksen ensimmäinen virke. Päätösehdotuksen seuraavat virkkeet muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Rakennusvirasto selvittää, mihin paikkoihin Siilitien varrelle on mahdollista asentaa penkkejä. Penkit asennetaan vuoden 2012 aikana. Penkkien tyypit, kappalemäärä ja paikat tarkentuvat suunnittelun edetessä."

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi

Arrakoski-Mäkinen Katriina, projektipäällikkö, puhelin: 310 39451
katriina.arrakoski-makinen(a)hel.fi

Virtanen Esko, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 38579
esko.virtanen(a)hel.fi

§ 489

V Ryj / Vt Mari Holopaisen aloite Hakaniemen torin rakennustöiden haittojen vähentämisestä

HEL 2011-006170 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Mari Holopaisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa vt Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Mari Holopainen esittää aloitteessaan, että Hakaniemen torin rakennustöiden aikana mahdolliset haitat rakennustyömaasta on minimoitava.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Hakaniemen kauppahallin hankesuunnitelman laatiminen on vireillä. Torin maanalaisten tilojen tarveselvitys on myös käynnistymässä, ja myös metroaseman tilojen yhteyteen saatetaan tehdä uudistustöitä. Näin ollen torin alueella tulee lähivuosina olemaan rakennustyömaata.

Mahdollisten rakennustöiden haittoja toritoiminnalle ja torialueen ympäristölle pyritään välttämään hyvällä suunnittelulla ja rakennustyön aikaisilla järjestelyillä. Torialueen ilme pyritään säilyttämään

korkealuokkaisena myös rakennustyön kuluessa. Myös esteettömään kulkuun metroasemalle kiinnitetään huomiota.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Mari Holopaisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 399

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-006170 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 19.04.2012 § 224

HEL 2011-006170 T 10 05 02

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Mari Holopaisen valtuustoaloitteesta koskien Hakaniemen torin rakennustöiden haittojen vähentämistä seuraavan lausunnon:

Mari Holopainen ja 20 muuta valtuutettua ovat tehneet 12.10.2011 aloitteen Hakaniemen torin rakennustöiden haittojen vähentämiseksi. Kiinteistöviraston tilakeskus teettää parhaillaan hankesuunnitelmaa

Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksesta. Lisäksi on alkamassa Hakaniemen torin maanalaisten tilojen tarveselvitys.

Tilakeskus on esittänyt, että investointiohjelmassa Hakaniemen kauppahallin korjaus ajoitettaisiin välille 1/2015 - 5/2016, koska vuosi 2014 on Hakaniemen hallin 100-vuotisjuhlavuosi. Samaan aikaan tulisi rakentaa kauppahallia palvelevat torin pohjoisosan maanalaiset tilat, mikäli torialueen rakentaminen vaiheistetaan. Ilmeeltään korkealuokkaiset työmaa-aidat kuuluvat asiaan näin keskeisellä paikalla sijaitsevalla työmaalla rakentamisen kaikissa vaiheissa.

Käyttäjän eli Tukkutorin kanssa on alustavasti keskusteltu rakentamisen aikaisista Hakaniemen hallin ja torin väistötiloista. Sekä hallin että torin toiminta pyritään säilyttämään käytettävissä olevalla torialueella tai sen lähialueella. Halli- ja torikaupan säilyttäminen elävänä rakentamisen aikana on tärkeää alueen vetovoimaisuuden kannalta.

Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen hankesuunnitelma ja Hakaniemen torin maanalaisten tilojen tarveselvitys valmistuvat vuonna 2012.

Hakaniemen hallin myyjille ja torikauppiaille järjestetään toukokuussa 2012 tiedotustilaisuus, kun maanalaisten tilojen tarveselvitys on saatu siihen vaiheeseen, että sen rakentamisen aikataulua ja osien mahdollista vaiheistamista voidaan arvioida.

Joukkoliikennepysäkkien rakentaminen ja siirrot kuuluvat HKL:lle. Hakaniemen alueella toimivat kaupungin hallintokunnat käyvät keskenään neuvottelut torialueen ja kauppahallin rakentamisen aikaisista toimista, jotta alueelle saataisiin tavoitteena oleva korkealuokkainen ilme.

04.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Aulikki Korhonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 31823
aulikki.korhonen(a)hel.fi
Irmeli Grundström, hankepääällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi

Yksikön johtaja 27.3.2012

HEL 2011-006170 T 10 05 02

Helsingin kaupunki liikennelaitos –liikelaitoksen Rakennusyksikkö esittää kaupunginhallituksen Mari Holopaisen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Hakaniemen torin rakennustöiden haittojen vähentämiseksi seuraavaa;

HKL:llä on tiedossa, että Hakaniemen torin, kauppahallin ja sen ympäristössä on suunnitteilla hankkeita. HKL seuraa aktiivisesti tilanteen kehittymistä ja pyrkii omalla toiminnallaan edesauttamaan alueen kehittymistä ja mahdollisten tulevien rakennustöiden haittojen minimointia.

Hakaniemen metroaseman torin puoleinen lippuhalli on tulossa elinkaarensa päähän. Lippuhallin on rakennettu vuosina 1978–1981. Lähivuosina HKL:llä on tarvista mm. uusia kuluneita raitiovaunukiskoja ja peruskorjata lippuhallin yläpohjan vesi- ja tärinäeristys.

HKL katsoo, että mahdollisesti tulevan Hakaniemen torin ja sen ympäristön rakentamisen yhteydessä tulisi Hakaniemen metroasemaa uudistaa myös toiminnallisesti lisäämällä aseman yhteyteen liiketiloja, jolloin Hakaniemen metroaseman viihtyisyys ja turvallisuus paranisivat ja samalla alueen palvelutarjonta lisääntyisi.

HKL:lle on myös tärkeää, että mahdollisesti tulevat rakennustyömaat eivät missään vaiheessa aiheuta esteetön kulkua metroasemalle. Haitat on minimoitava hyvällä suunnittelulla.

Lisätiedot

Juolevi Timo, rakennuttajapäällikkö, puhelin: 310 78481
timo.juolevi(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 15.03.2012 § 49

HEL 2011-006170 T 10 05 02

Päätös

Teknisen palvelun lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle Mari Holopaisen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Hakaniemen torin rakennustöiden haittojen vähentämiseksi seuraavaa;

Hakaniemen tori ja halli ovat kaupungin toimivimpia ja vilkkaimpia kaupallisia torialueita ja kulkureittejä. Tästä syystä rakennustöiden suunnitteluun ja niiden haittojen minimoimiseen on syytä kiinnittää erityishuomiota. On erityisen tärkeää, että Hakaniemen hallin suunniteltu remontti ja pysäköintihallin kaupungin osuus hallin vieressä toteutetaan ajallisesti samaan aikaan, jolloin häiriöitä asiakkaille ja hallin toimijoille voidaan oleellisesti vähentää. Samalla on hyvä huomioida metrohalliin suunniteltu rakentaminen ja mahdollisen

pisararadan tarvitsemat muutostyöt.

Pysäköintihallin suunnitellut tilat (varastot, sosiaalityöt, lastausalueet, yhdyskäytävät ja kaupalliset tilat) ovat suoraan kytköksissä kauppahallin remonttiin ja sen tulevaan toimintaan. Yksityisen pysäköintihallin osuus toisessa päässä toria on hyvä toteuttaa vasta tämän vaiheen jälkeen, jolloin torin toimivuus ja mahdolliset väistötilat voidaan toteuttaa paremmin kuin tilanteessa, jossa koko torialue on pois käytöstä vähintään kahden kolmen vuoden ajan.

Muutostyönaikaisiin opasteisiin ja työmaan maisemointiin kannattaa kiinnittää erityishuomiota aloitteen mukaisesti, jotta alue toimisi ja lukuisat ohikulkijat pysyisivät ajan tasalla hankkeesta ja ymmärtäisivät paremmin hankkeen aiheuttamat häiriöt. Maisemointi muistuttaisi hyvin myös toritoiminnan jatkuvuudesta alueella.

Tori- ja kauppahallitoimintaa ei voida keskeyttää kokonaan muutostöiden ajaksi, koska kyse on pitkäaikaisesta muutostyöstä ja pienistä yrityksistä, joilta tulovirta loppuu kokonaan myyntipaikan menetyksen vuoksi. Kaupungin tulisi pystyä tarjoamaan asialliset väistötilat kunnostuksen ajaksi, jotta hallin ja torin avautumisen jälkeen sinne riittäisi myyjiä ja asiakkaita. Perinteikkään halli- ja toritoiminnan tulisi jatkua katkeamatta. Tiedottamiseen ennen hankkeen käynnistämistä ja työmaan aikana on kiinnitettävä erityishuomiota alueen merkittävyyden vuoksi. Hyvän tiedottamisen avulla vähennetään selvästi muutostöistä aiheutuvia ongelmia ja valituksia.

Ajoituksen suhteen Tukutori esittää, että hallin ja maanalaisen pysäköinti-/huoltohallin rakentaminen aloitetaan aikaisintaan vuoden 2015 alussa. Tämä siitä syystä, että Vanhan kauppahallin saneeraus on valmistunut siihen mennessä ja Hakaniemen halli on ehtinyt viettää 100-vuotissyntymäpäiväjuhliään vuonna 2014.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Taulavuori

Lisätiedot

Timo Taulavuori, toimitusjohtaja, puhelin: 310 32500
timo.taulavuori(a)hel.fi

02.05.2012

Kj/16

§ 490

V Ryj / Vt Emma Karin aloite Kulosaaren melumuurin avaamisesta katutaiteelle

HEL 2011-007803 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Emma Karin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa vt Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Emma Kari esittää aloitteessaan, että Kulosaaren melumuuri avattaisiin katutaiteelle.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että vt Johanna Sumuvuori on tehnyt aloitteen kartoituksen tekemisestä katutaideteoksille soveltuvista paikoista. Aloite on esityslistan asiana x. Vastauksessaan ko. aloitteeseen kaupunginhallitus totesi mm., että kartoitus on syytä tehdä. Kaupunginhallitus katsoo, että Kulosaaren melumuuri voidaan ottaa yhdeksi kartoituksen kohteista, ja Kulosaaren soveltuvuus katutaidepaikaksi mm. liikenneturvallisuuden näkökulmasta on syytä selvittää tehtävän kartoituksen yhteydessä.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Emma Karin aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 400

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007803 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 01.03.2012 § 16

HEL 2011-007803 T 00 00 03

Päätös

Esittelijä muutti esitystään siten, että lausunnon viimeisen kappaleen loppuun lisätään seuraava lause: " Nuorisoasiainkeskus katsoo, että melumuriin voidaan toteuttaa pysyvä, kerralla maalattu katutaideteos."

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nuorisoasiainkeskus tukee aloitetta Kulosaaren melumuurin avaamisesta uudelleen, 10 vuoden tauon jälkeen, katutaiteelle. Nuorisoasiainkeskuksen käsityksen mukaan kaupunkitilan avaaminen asukkaiden taidekäyttöön vaikuttaa positiivisesti asumisviihtyvyyteen ja sitä kautta lisää asukkaiden hyvinvointia.

Kalasadaman graffitaita on ollut erittäin suosittu sekä maalareiden että katutaidetta harrastavan yleisön keskuudessa. Uusia graffiteja on ilmestynyt aitaan päivittäin peittäen vanhoja teoksia ja näin aita on uusiutunut kaiken aikaa. Kalasadaman aidan poistuessa käytöstä on tärkeää saada käyttöön muita vastaavanlaisia kaupunkikulttuurin näyttämöitä. Kulosaaren melumuuri on maalauspaikkana toimiva: suhteellisen helposti saavutettava ja käyttöön otettava. Sen lisäksi melumuuri on näkyvä paikka asumisviihtyvyyttä lisäävälle taideteokselle.

Nuorisoasiainkeskus on valmis vastaamaan Kulosaaren melumuurin maalausprojektista ja huolehtimaan omalta osaltaan sen huollosta ns. Kalasadaman mallilla: toimimalla välittäjänä nuorten ja maalauspaikan hallinnoijan välissä, tiedottamalla ja informoimalla nuoria ja järjestämällä vastuullista graffitaihteista kurssitoimintaa. On kuitenkin korostettava, että melumuurin kokonaisuus onnistuu ainoastaan yhteistyönä kaupungin asiaankuuluvien virastojen kanssa, erityisesti toivotaan yhteistyötä kaupungin taidemuseon, kulttuurikeskuksen ja rakennusviraston kanssa. Nuorisoasiainkeskus on myös valmis dokumentoimaan maalausprojektia sekä seuraamaan maalauspaikan roskaamista ja järjestämään tarvittaessa maalareiden siivoustalkoita.

Katutaiteen erityislaatu tulee ottaa huomioon projektin kaikissa vaiheissa. Katutaide on tekijöidensä mukana jatkuvasti elävää ja uusiutuvaa ja sen laatukriteerit poikkeavat monista konventionaalisen maalaustaiteen kriteereistä. Jotta Kulosaaren melumuuri saisi sille kuuluvan paikan aidon katutaiteen foorumina, nuorisoasiainkeskus toivoo, että maalarit ja muut taiteilijat otetaan mukaan maalausprojektin suunnittelutyöhön jo alkuvaiheessa.

Nuorisoasiainkeskus toivoo, että Kulosaaren melumuurin selvityksen yhteydessä voitaisiin samalla selvittää muitakin mahdollisia valmiita maalauspaikkoja. Nuorisoasiainkeskus katsoo, että melumuuriin voidaan toteuttaa pysyvä, kerralla maalattu katutaideteos.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Toivonen

Lisätiedot

Markku Toivonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi
Ulla Laurio-Mäkinen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 70137
ulla.laurio-makinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.02.2012 § 70

HEL 2011-007803 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkisuunnittelulautakunta on antanut 17.1.2012 myönteisen lausunnon valtuustoaloitteesta, joka koskee rakennusaikaisten ja pysyvien katutaidepaikkojen kartoittamista (valtuutettu Sumuvuori ja 33 muuta valtuutettua).

Kulosaaren melumuuri voidaan ottaa yhdeksi tämän kartoituksen kohteista. Kaupunkikuvallisesti sitä on pidetty ja pidettävä mahdollisena paikkana.

Kaupunkikuvan ohella tulee Kulosaaren osalta kuitenkin ottaa huomioon ainakin se, miten tämän kohdan liikenneturvallisuus moottoriväylämäisen Itäväylän keskialueella ratkaistaan, kun sinne on pääsy vain ylittämällä ajorata, jolla jalankulku on kielletty.

Esittelijä

vs asemakaavapäällikkö
Annukka Lindroos

Lisätiedot

Kari Piimies, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37327
kari.piimies(a)hel.fi
Maija Rekola, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37132
maija.rekola(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 16.02.2012 § 14

HEL 2011-007803 T 00 00 03

Päätös

Taidemuseon johtokunta päätti antaa alla esitetyn lausunnon:

Katutaide on osa rakennettua ympäristöä ja elää sen mukana. Taidemuseo pitää erittäin hyvänä ajatusta, että katutaiteelle tarjotaan luontevia ja luvallisia paikkoja kaupunkiympäristön elävöittämiseksi. Aloitteessa mainittu Kalasataman aita on hyvä esimerkki tästä.

Aloitteesta on jo lausunut yleisten töiden lautakunta, joka ehdottaa että Kulosaaren maalataan niin kutsuttu pysyvä graffitimaalaus, joka otettaisiin taidemuseon kokoelmiin. Tämä siitä syystä, että työn säilyminen ja kunnossapito varmistuisi. Lautakunta huomauttaa myös, että graffititaideteokset rapautuvat nopeasti sään ja liikenteen armoilla olevassa muurissa, minkä vuoksi maalauksen toistuvaan puhdistukseen ja kunnostukseen tulee varautua.

Yleisten töiden lautakunta katsoo lausunnossaan, että graffitaidan tekijöiden tulisi olla graffitikulttuurin parhaita taiteilijoita. Taidemuseon mielestä on hyvä ajatus, että heidän töitään saataisiin näkyville. Kuitenkin olisi tärkeää suoda mahdollisuuksia myös muille tekijöille ja useille tekijöille, nuorille.

Taidemuseo on eri mieltä siinä, että teoksen tulisi tulla osaksi taidemuseon kokoelmia. Aidan pitäminen asianmukaisessa kunnossa olisi kallista toistuvien puhdistusten vuoksi. Tämän vuoksi aitaan ei välttämättä kannattaisi yrittää pitää puhtaana pysyvänä taideteoksena.

Graffititaiteen luonteen mukaisesti Kulosaaren aitaan tulee varmuudella muutakin graffitimaalausta ja myös töhrimisiä. Taidemuseo huolehtii yhdessä rakennusviraston kanssa kaupungin julkisista veistoksista ja niiden kunnostuksista. Julkisten veistosten osalta taidemuseo huolehtii itse taideteoksista rakennusviraston huolehtiessa jalustoista, kivetyksistä ja teoksen ympäristöstä. Taidemuseo katsoo, että koska tässä kuitenkin on kyse meluesteestä ja siinä sijaitsevasta tilapäisestä maalauksesta, sen kunnossapito ja hallinnointi kuuluu rakennusvirastolle.

Taidemuseo on samaa mieltä aloitteen kanssa siitä, että asia voisi olla usean eri viraston, kuten nuorisoasiainkeskuksen, kulttuurikeskuksen ja rakennusviraston yhteishanke. Taidemuseo voi olla tarvittaessa asiantuntijan roolissa hankkeessa. Taidemuseo toivoo, että viime aikoina asiasta esitetyt aloitteet tuovat tulosta luvallisten katutaidepaikkojen järjestämisessä.

Esittelijä

taidemuseon johtaja
Janne Gallen-Kallela-Sirén

Lisätiedot

Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043
elina.leskela(a)hel.fi
Klas Fontell, suunnittelija/arkkitehti, puhelin: 310 87047

Yleisten töiden lautakunta 17.01.2012 § 26

HEL 2011-007803 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Itäväylän viherkaistalla sijaitsevan Kulosaaren meluesteen käyttö esimerkiksi Suvilahden graffitiseinän kaltaisena jatkuvana

maalauspaikkana, on vilkasliikenteisellä Itäväylällä vaarallista. Jalankulku Itäväylällä on kielletty liikennemerkillä.

Kulosaaren muuriin voidaan maalata niin kutsuttu pysyvä graffitimaalaus. Tällöin teoksen tekijä tai tekijät tulisi olla graffitikulttuurin parhaita taiteilijoita. Pysyviksikin tarkoitetut graffiti- taideteokset rapautuvat nopeasti sään ja liikenteen armoilla olevassa muurissa. Tämän vuoksi maalauksen usein toistuvaan puhdistukseen ja kunnostukseen tulee varautua.

Jotta Kulosaaren muurin maalaus onnistuisi, vaaditaan eri virastojen välistä yhteistyötä aina sopivan taitelijan ja teoksen hankkimisesta kunnossapitovastuiden sopimiseen asti. Eturivin graffititaiteilijoille tulee järjestää mahdollisuus maalata graffitinsa pintoihin, joissa niiden säilyminen on mahdollista. Yleisten töiden lautakunnan mielestä työn säilymistä ja kunnossapitamista edesauttaa, jos graffitimaalaus liitetään Helsingin kaupungin taidemuseon kokoelmiin. Rakennusvirastolla on valmius tehdä yhteistyötä muiden hallintokuntien, kuten taidemuseon ja nuorisosiainkeskuksen kanssa.

Tämän lisäksi yleisten töiden lautakunta kannattaa uusien ja sopivien graffitimaalauspintojen sekä katutaiteelle sopivien paikkojen selvittämistä eri virastojen välisenä yhteistyönä. Selvityksen vetovastuu sopisi esimerkiksi nuorisosiainkeskukselle tai taidemuseolle. Työn onnistumisen kannalta on tärkeää, että se tehdään virastojen välisen yhteistyön lisäksi kuullen asukas- ja kaupunginosayhdistyksiä ja muita tahoja. Rakennusvirastolla on mahdollisuus osallistua aktiivisesti selvityksen laadintaan.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi
Kauko Haantie, projektinjohtaja, puhelin: 310 38971
kauko.haantie(a)hel.fi

§ 491

V Ryj / Vt Johanna Sumuvuoren aloite rakennusaikaisten ja pysyvien katutaidepaikkojen kartoittamisesta

HEL 2011-007804 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Johanna Sumuvuoren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Johanna Sumuvuoren aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Johanna Sumuvuoren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Johanna Sumuvuori esittää aloitteessaan, että kaupunki tekisi kartoituksen luvallisista katutaidepaikoista.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kartoitus katutaiteelle soveltuvista paikoista on syytä tehdä yhteistyössä asianomaisten hallintokuntien kesken.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen, kehottaa nuorisoasiankeskusta yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, kulttuurikeskuksen, rakennusviraston ja taidemuseon kanssa tekemään kartoituksen katutaiteelle soveltuvista paikoista.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

02.05.2012

Kj/17

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Johanna Sumuvuoren aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 401

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007804 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 01.03.2012 § 15

HEL 2011-007804 T 00 00 03

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Nuorisoasiainkeskus puoltaa aloitetta rakennusaikaisten ja pysyvien katutaidepaikkojen kartoittamiseksi.

Katutaide on olennainen osa nykyaikaista kaupunkikulttuuria. Nuorisoasiainkeskuksen käsityksen mukaan kaupunkilaisten aktiivinen mukana olo kaupunkikulttuurissa lisää asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Kun asukkaat voivat olla mukana muokkaamassa kaupunkitilaa, he kokevat sen omakseen ja suhtautuvat ympäristöönsä arvostaen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Suvilahden ja Kalasataman laillisia graffitiseiniä käyttäneet maalarit ovat luoneet mielenkiintoisia teoksia ja maalaamisen lisäksi osallistuneet innokkaasti alueen siistimiseen ja noudattaneet esimerkillisesti alueen käytölle yhdessä laatimiaan pelisääntöjä. Kalasataman rakennustyömaan edetessä siellä sijaitsevat seinämät poistuvat käytöstä ja Helsinki tarvitsee niiden tilalle nopeasti uusia paikkoja, joissa taiteilijat voivat toimia.

Nuorisoasiainkeskuksella on valmiudet koordinoida prosessia, jossa eri virastot yhdessä kartoittavat uusia maalauspaikkoja, sekä pysyviä että väliaikaisia. Nuorisoasiainkeskus toivoo, että myös maalarit otetaan mukaan prosessiin jo kartoituksen suunnitteluvaiheessa, jotta tekijät hyväksyvät maalauspaikat ja katutaide säilyttää sen ominaislaatuun kuuluvan maalarilähtöisyyden ja spontaaniuden. Samalla mahdollistetaan se, että maalauspaikkojen fasilitetit (mm. roska-astioiden ja valaistuksen tarve) määritellään yhdessä kaikkien toimijoiden kanssa. Maalarit tietävät, mitkä ovat hyvän ja houkuttelevan maalauspaikan kriteerit; seinien koon ja ihannesijainnin. Jotta maalarit hakeutuvat ”villeiltä markkinoilta” laillisille maalauspaikoille, niiden tulee olla helposti saavutettavia ja käytettäviä vapaita tiloja.

Nuorisoasiainkeskus on valmis vastaamaan maalauspaikoista ns. Kalasataman mallin mukaan toimimalla välittäjänä nuorten ja maalauspaikkojen omistajien välillä, tiedottamalla ja informoimalla nuoria paikoista ja järjestämällä niissä vastuullista kurssitoimintaa. Nuorisoasiainkeskus voi myös dokumentoida maalauksia ja seurata paikkojen siisteyttä ja huollon tarvetta.

Kaupunkitila kuuluu kaikille kaupunkilaisille. Nuorisoasiainkeskus toivoo, että erilaisia uusia toimintapaikkoja mietitään avoimesti, jotta eri virastojen hallinnoimat alueet saadaan paremmin kaupunkilaisia palvelemaan taidekäyttöön.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Toivonen

Lisätiedot

Markku Toivonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi
Ulla Laurio-Mäkinen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 70137
ulla.laurio-makinen(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 07.02.2012 § 9

HEL 2011-007804 T 00 00 03

Päätös

Taidemuseon johtokunta päätti antaa asiasta alla olevan lausunnon:

Taidemuseo suhtautuu ehdotukseen katutaidepaikkojen kartoittamiseen myönteisesti. Mahdollisen kartoituksen periaatteiden ja lähtökohtien osalta voidaan yhtyä yleisten töiden ja kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoihin. Lausunnoissa on asiantuntevasti selvitetty kuinka kartoitus tulisi tehdä. Rakennusvirastoilla, kiinteistövirastolla ja kaupunkisuunnitteluvirastoilla on myös vahva kaupungin alueellinen tuntemus, valmis aineisto, tietovaranto sekä asiantuntemus mahdollista kartoitusta varten.

Tilapäisten ja tapahtumaluonteisten taidehankkeiden suunnittelu ja järjestäminen eivät kuulu taidemuseon tehtäviin. Taidemuseolla ei ole yllämainittua tuntemusta kartoitusta varten eikä resursseja vetovastuuseen. Taidemuseossa ei ole sellaista katutaiteen asiantuntijuutta, jota löytyy esimerkiksi nuorisoasiainkeskuksesta.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 12.12.2011 § 1134 uudet prosenttirahahankkeita koskevat periaatteet ja käytännöt. Nämä periaatteet koskevat jatkossa myös uusia projektialueita ja niissä sovellettavia käytäntöjä. Päätöksessä viitataan Prosenttirahatyöryhmän loppuraporttiin, jossa on määritelty tehtäväjaot ja vastuutahot ko. hankkeissa. Tässä raportissa todettu, että tapahtumista ja tilapäisistä hankkeista ko. alueilla vastaa kulttuurikeskus. Näin on myös Kalasataman kohdalla.

Edellä mainitun perusteella olisi luontevaa, että mahdollinen kartoitus tehdään esimerkiksi rakennusviraston toimesta, yhteistyössä muiden asiantuntijavirastojen kanssa. Taidemuseo näkee myös nuorisoasiainkeskuksen luontevana toimijana katutaidetta koskevissa hankkeissa. Tulevissa Kalasataman tyyppisissä tapahtumissa ja tilapäisissä hankkeissa kulttuurikeskuksella tulisi olla vetovastuu yllä selostetun periaatteen mukaisesti.

Lausunto kaupunginhallitukselle 15.3.2012 mennessä.

Käsittely

07.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Jukka Liukkonen: Korvataan (5) "..mahdollinen kartoitus tehdään esimerkiksi rakennusviraston toimesta" sanamuodolla "..mahdollinen kartoitus tehdään kulttuurikeskuksen toimesta"

Kannattajat: Kimmo Sarje

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Korvataan (5) "..mahdollinen kartoitus tehdään esimerkiksi rakennusviraston toimesta" sanamuodolla "..mahdollinen kartoitus tehdään kulttuurikeskuksen toimesta"

Jaa-äännet: 7

Veikko Halmetoja, Katja Niemi, Heini Röyskö, Jussi Salonranta, Irja Savolainen, Outi Vapaavuori, Erja Väyrynen

Ei-äännet: 2

Jukka Liukkonen, Kimmo Sarje

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 0

Esittelijä

hallintopäällikkö, vs. taidemuseon johtaja
Pia Uljas

Lisätiedot

Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043
elina.leskela(a)hel.fi
Klas Fontell, suunnittelija, puhelin: 310 87047

Kiinteistölautakunta 26.01.2012 § 55

HEL 2011-007804 T 00 00 03

Päätös

Kiinteistölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kalasadaman graffitaidat

Kalasadaman tulevalla asuntoalueella on tontin vuokraajilta kerätyillä ympäristötaiderahoilla rakennettu noin 550 metriä pitkä vaneriaita ympäristötaidetta varten. Aita on kiinnitetty maan varastointialuetta ympäröivään verkkoaitaan. Alun perin aita suunniteltiin monipuoliseksi taideaidaksi, mutta käytännössä se on ollut pelkästään graffitimaalareiden käytössä.

Kalasadaman alueella oli myös nuorisoasiankeskuksen noin 75 metriä pitkä graffitaita kesästä 2010 syksyyn 2011. Aita jouduttiin poistamaan rakentamiseen liittyvien tarpeiden johdosta. Alueelle tuli kuorma-autojen odotus- ja pysäköintialue.

Kunnossapito

Graffitiainojen maalaamisen seurauksena alueelle tulee huomattavan paljon tyhjiä maalipurkkeja sekä muuta roskaa, joiden poistamisesta vastaa aidan omistaja. Kalasatamassa on huomattu, että vaikka alueella on paljon jäteastioita, eivät jätteet läheskään aina päädy niihin, vaan leviävät ympäristöön. Lisäksi jättesäiliöitä kaadetaan ja purkkeja levitetään ympäristöön.

Kalasataman taideaidan ja siihen liittyvät jäteasiat ja alueen siivous on hoidettu talous- ja suunnittelukeskuksen keräämillä Kalasataman ympäristötaiderahoilla. Nuorisoasiainkeskus vastasi oman aitansa ylläpidosta.

Graffitiainat eivät ole poistaneet luvatonaa maalaamista alueelta.

Uusien alueiden kartoittaminen

Lautakunnan mielestä katutaidepaikkojen kartoitus on hyvä tehdä. Koska on kyse lähinnä yleisistä alueista, kartoitus tulisi suorittaa rakennusviraston toimesta, mutta kiinteistövirasto voi tarvittaessa osallistua po. työhön.

Roskien kerääminen ja jätteiden poiskuljetus jää aidan omistajan eli käytännössä kaupungin kustannettavaksi, joka pitää ottaa huomioon alueita kartoitettaessa ja suunniteltaessa. Graffitiainan ympäristö vaatii päivittäisen siivoamisen, mikäli aita sijaitsee vähänkin keskeisemmällä alueella kuin nykyinen Kalasataman aita. Jättesäiliöiden suunnittelussa on huomioitava, ettei niitä pääse kaatamaan tai muuten luvatta tyhjentämään.

Käsittely

26.01.2012 Ehdotuksen mukaan

Tuuttila Juhani: Muutan esitystäni seuraavasti:

Lausuntoehdotuksen kuudennen kappaleen ensimmäinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: Lautakunnan mielestä katutaidepaikkojen kartoitus on hyvä tehdä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Esa Andsten, jaospäällikkö, puhelin: 310 36447
esa.andsten(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 17.01.2012 § 27

HEL 2011-007804 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että Suvilahden graffitaita on hyvä ja toimiva graffiti-taiteilijoiden maalauspaikaksi. Tämän lisäksi tarvitaan uusia ja pysyviä sekä väliaikaisia aitoja ja muita pintoja, jotka sopivat graffiteille ja muulle niin kutsutulle katutaiteelle.

Katutaiteelle sopivista paikoista tarvitaan vuorovaikutteisesti toteuttava kartoitus, joka tulee tehdä sekä taiteilijoiden että eri virastojen välisenä yhteistyönä. Kartoituksen aikana pitää asukkailla, asukas- ja kaupunginosayhdistyksillä, yrittäjillä ja kiinteistönomistajilla olla mahdollisuus osallistua työhön. Graffitiseinien hallinnointi, käytön periaatteet ja kunnossapito tulee myös ratkaista osana kartoitusta.

Kartoitustyön vetovastuu sopii parhaiten nuorisosaiainkeskukseen tai Helsingin kaupungin taidemuseolle. Rakennusvirastolla on valmius osallistua tähän työhön.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Pia Rantanen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38812
pia.rantanen(a)hel.fi
Kauko Haantie, projektinjohtaja, puhelin: 310 38971
kauko.haantie(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.01.2012 § 4

HEL 2011-007804 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Ehdotukseen katutaidepaikkojen kartoittamisesta voidaan suhtautua myönteisesti. Laillisten katutaidepaikkojen perustaminen kaupunkiin sisältää kuitenkin monia ristiriitaisia intressejä, joten teeman monipuolinen selvittäminen on tarpeen ennen uusien laillisten paikkojen avaamista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Väliaikaisten katutaidepaikkojen määrittäminen ei ole kaupunkisuunnitteluviraston tehtävä. Pysyvät paikat sen sijaan ovat kaupunkikuvallinen asia, mistä syystä mahdollisten uusien katutaidepaikkojen osoittaminen on tehtävä osana kaupunkikuvallista suunnittelua, luontevimmin rakennustapaohjeisiin liittyvänä työnä asemakaavoituksen yhteydessä.

Katutaidepaikkojen kartoituksessa tulee selvittää katutaiteen kaupunki-imagollista merkitystä suhteessa paikan sosiaaliseen kestävyys. Katutaiteen läsnäoloa kaupungissa voidaan pitää luovien ihmisten ja innovatiivisen kaupunkiympäristön indikaationa. Toisaalta jotkut mieltävät katutaiteen, erityisesti graffitit, sosiaalisten ongelmien ilmentymänä. Kartoitettaessa pysyväisluonteisten katutaidepaikkojen perustamista tulee tämä näkökulma ottaa riittävällä painoarvolla huomioon.

Kartoituksen yhteydessä tulee arvioida katutaidepaikkojen vaikutusta lähiympäristöönsä ja sitä saavutetaanko keskitetyllä ratkaisulla (Suvilahden tapaan) eniten lisäarvoa kaupungille vai voisivatko katutaidepaikat hyödyttää kaupunkia kokonaisuudessaan paremmin useampana pienempänä kokonaisuutena, jotka olisi sijoitettu ympäri kaupunkia harkitun logiikan mukaan.

Käsittely

17.01.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan poistamalla lausunnon ensimmäisestä virkkeestä sanan "periaatteessa".

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

§ 492

V Ryj / Vt Maija Anttilan aloite koulujen ja päiväkotien ruoan kulutuksen tehostamisesta ja ylijäämän hyödyntämisestä

HEL 2011-007805 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Maija Anttilan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Maija Anttila esittää aloitteessaan, että kaupunki tutkii, miten koulujen tai päiväkotien ruoan kulutusta voidaan tehostaa niin, ettei siitä synny pois heitettävää jätettä. Samalla on tutkittava mahdollisuudet tarjota koulujen tai päiväkotien lähellä asuville eläkeläisille mahdollisuus joko noutaa omaan käyttöönsä ylijäänyttä ruokaa tai ruokailla näissä paikoissa. Järjestelyjen kustannukset ja siitä kiinnostuneiden halukkuus pitäisi selvittää jollakin alueella.

Kaupunginhallitus viittaa Palmia-liikelaitoksen johtokunnan, opetuslautakunnan ja sosiaalilautakunnan asiassa antamiin lausuntoihin ja toteaa, että Palmia tuottaa pääosan Helsingin kaupungin päiväkotien ja koulujen ruokapalveluista. Toimintatapana on sopimuksen mukainen tilaaja - tuottajamalli. Tilaajan ja tuottajan väliset sopimukset ja palvelukuvaukset sekä ikäryhmäkohtaiset annoskoot

ohjaavat palvelujen tuottamista ja tarjoilua. Palmia seuraa päivittäin tarjoilla olleen ruoan menekkiä hävikin minimoimiseksi. Kulutuksen mukaan arvioidaan seuraavan päivän ruoan menekki.

Ruokailijan itsensä tuottaman hävikin eli lautashävikin vähentämiseksi kouluissa pidetään vuosittain erilaisia kampanjoita yhteistyössä kouluravintolan kanssa. Kampanjoiden tavoitteena on biojätteen vähentäminen ja poistaminen. Keinoina ovat muun muassa erilaiset tietoisuuskampanjat, tehostettu hävikin seuranta, oppilaiden ohjaus ja biojätteen punnitseminen. Kampanjoiden seurauksena ruokailijan itsensä aiheuttama biojätteen määrä on vähentynyt merkittävästi.

Elintarvikelainsäädännön hygienia- ja turvallisuussäädösten mukaan tarjolla ollutta ruokaa ei saa antaa eteenpäin tai tarjota myöhemmin. Kuumentamatonta ruokaa voidaan säilyttää ja tarjota myöhemmin, joten se ei muodosta hävikkiä.

Koulujen ja oppilaitosten ruokasalitilat ovat usein riittämättömät niiden omillekin ruokailijoille. Ikäihmisten ruokailu tai ruoan nouto olisi käytännössä mahdollista vasta koulujen ja oppilaitosten oman ruokailun jälkeen. Päiväkodeissa ei ole ruokasaleja, eikä eläkeläisten ruokailu näissä tiloissa ole siten mahdollista. Ruoan ostaminen tai nouto päiväkodin keittiöstä ei puolestaan ole mahdollista turvallisuus- ja hygieniasyiden vuoksi.

Tarjolla ollutta ruokaa ei voi tarjota ilman lainsäädännöllisiä muutoksia. Koulujen ja oppilaitosten tilojen käyttämistä muuhun kuin niiden omien ruokapalvelujen järjestämiseen voidaan selvittää tilaajan ja palveluntuottajan välisiä sopimuksia seuraavan kerran tarkasteltaessa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Maija Anttilan aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 402

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007805 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 20.03.2012 § 90

HEL 2011-007805 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Helsingin päivähoiton ruokapalvelujen tuottamisesta on vastannut 1.8.2010 alkaen Palmia-liikelaitos. Päiväkotien ruokapalvelujen järjestämistä ohjaa sosiaaliviraston ja Palmian välinen sopimus liitteineen. Sopimuksen ja päivähoiton ruokapalvelukuvauksen lähtökohtana olivat päivähoiton aiemmat ruokapalvelukäytännöt. Sopimukseen ja ruokapalvelukuvaukseen on kuvattu varsin tarkasti mm. ruokapalvelun sisältöön ja laatuun, tilaamiseen, tuotannon ja toiminnan muutoksiin sekä yhteistyöhön ja palvelun arviointiin liittyvät asiat.

Sosiaalivirasto ja päivähoiton vastuualue valvovat sopimuksen toteutumista. Päiväkodinjohtaja vastaa oman yksikkönsä osalta ruokapalvelusopimuksen noudattamisesta sekä yhteistyöstä päiväkodin ja palveluntuottajan edustajien välillä.

Päiväkotien keittiöt ovat edelleen tärkeä osa päiväkotien toimintaa. Yhteistyö ja viestintä ovat päivittäistä, vaikka työnjohdollisesti henkilöstö kuuluu kahteen eri organisaatioon.

Palveluntuottaja tuottaa päivähoiton ruokapalvelut kulloinkin voimassa olevan lasten ruokasuosituksen ja sopimuksen, palvelukuvauksen ja muiden liitteiden mukaisesti. Palveluntuottaja noudattaa tilaajan hyväksymää ruokalistaa.

Sopimuksessa on erillinen liite, johon on kuvattu aterioiden keskimääräiset annoskoot. Annoskoko, tilattujen aterioiden määrä ja ruokaa koskeva menekin seuranta ohjaavat ruoan tuottamisen määrää. Ruoan menekkiä seurataan päivittäin. Palmia tuottaa päiväkodin ateriat

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

päiväkodin henkilökunnan antamien tilausmäärien mukaisesti soveltaen ruoan menekinseurannasta saamaansa tietoa.

Keittiön toimintaa ohjaavat palveluntuottajan ruokaohjeet, hankintaohjelma ja omavalvontasuunnitelma. Omavalvontavelvoite on ollut voimassa jo vuodesta 1995. Omavalvontavelvoite perustuu elintarvikelakiin. Lainsäädäntö velvoittaa, että toiminnanharjoittajan on laadittava omavalvonnan toteuttamisesta kirjallinen omavalvontasuunnitelma, noudatettava sitä ja pidettävä sen toteuttamisesta kirjaa. Hävikin seuranta on yksi omavalvonnan osa.

Tilauk käytännöistä ja -ajoista on sovittu sosiaaliviraston ja Palmian välisen päivähoidon ruokapalvelusopimuksen palvelukuvauksessa. Tilaus tehdään palveluntuottajan tilauslomakkeella ja se palautetaan keittiölle mahdollisimman lähellä ruoan valmistusajankohtaa, jotta ruokaa ei valmisteta yli tarpeen.

Sosiaaliviraston ja Palmian edustajat ovat käsitelleet säännöllisissä tapaamisissa ruokapalvelun tuottamiseen liittyvää palautetta.

Sosiaalivirasto ja opetusvirasto ovat keränneet kevään 2011 aikana palautetta ja kehittämissuhteita Palmian tuottamista palveluista. Palautteen kerääminen toteutettiin yhteistyössä palveluntuottajan edustajien kanssa. Palautteen mukaan ongelmia oli ruoan riittävydessä. Ruokalistaa kehitetään yhteistyössä palvelun tuottajan kanssa. Sosiaalivirasto tulee jatkossa seuraamaan ruokalistojen toimivuutta ja yhteinen kehittämissuhte jatkuu myös lasten ja vanhempien mielipiteitä kuullen.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Erja Suokas, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 43246
erja.suokas(a)hel.fi

Opetuslautakunta 28.02.2012 § 18

HEL 2011-007805 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetusvirasto tilaa koulu-, opiskelija- ja päiväkotiatemat palveluntuottajilta. Palmia tuottaa pääosan yli 90 prosenttia opetusviraston ruokapalveluista. Palveluntuottaja vastaa ruoan

valmistuksesta ja tarjoilusta opetusviraston alaisille kouluille, oppilaitoksille ja päiväkodeille.

Tilaaajan ja tuottajan väliset sopimukset ja palvelukuvaukset sekä ikäryhmäkohtaiset annoskoot ohjaavat palvelujen tuottamista ja tarjoilua. Ruoan menekin seuranta, annoskoot ja vakioruokaohjeet varmistavat, että ruokaa valmistetaan päivittäin oikea määrä. Tilaajan ja palveluntuottajan väliset sopimukset edellyttävät, että koulujen ja oppilaitosten on ilmoitettava ruokailijamäärämuutokset keittiöön. Päiväkodit tilaavat ateriat päivittäin läsnä olevien lasten ja aikuisten määrän mukaisesti. Palveluntuottajalla on oltava lisäksi elintarvikelain edellyttämä kirjallinen omavalvontasuunnitelma, jonka yhtenä osana on hävikin seuranta. Ruokatilaukset, ruokailijamäärämuutokset, menekin seuranta, ruoan valmistus, kuumentaminen ja linjaston täyttäminen ovat keskeisiä keinoja hallita valmistus- ja linjastohävikin syntymistä.

Ruokailijan itsensä tuottaman hävikin eli lautashävikin vähentämiseksi kouluissa pidetään vuosittain erilaisia kampanjoita yhteistyössä kouluravintolan kanssa. Kampanjoiden tavoitteena on biojätteen vähentäminen ja poistaminen. Keinoina ovat muun muassa erilaiset tietoisut, tehostettu hävikin seuranta, oppilaiden ohjaus ja biojätteen punnitseminen. Kampanjoiden seurauksena ruokailijan itsensä aiheuttama biojätteen määrä on vähentynyt merkittävästi.

Ruokalistasuunnittelulla ja ruokalajien mieluisuudella varmistetaan, että oppilaat ja päiväkotilapset syövät päivittäin riittävästi. Ruokakasvatus on opetusta ja kasvatusta, joiden avulla ruokailijoita ohjataan ja kannustetaan kokoamaan ateriansa oikein ja syömään lautaselle ottamansa ruoka. Ympäristökasvatuksen ja opetuksen tavoitteena on oppia ruokailemaan ekologisesti kestävällä tavalla.

Päiväkodeissa ei ole ruokasaleja, tilat ovat rajalliset ja keittiöt sijaitsevat niin, ettei ruoan ostaminen tai nouto päiväkodin keittiöstä ole mahdollista toiminnasta turvallisuus- ja hygieniasyistä johtuen.

Opetuslautakunta suhtautuu myönteisesti koulujen ja oppilaitosten keittiöiden ja ruokailutilojen käytön laajentamiseen helsinkiläisten asukkaiden hyväksi ja heidän palvelujensa järjestämiseksi.

Opetusvirasto ei kuitenkaan tuota itse ruokapalveluitaan. Opetusvirasto on luovuttanut sopimuksellisesti koulujen ja oppilaitosten keittiöt ja ravintolasalit palveluntuottajan käyttöön. Mikäli koulujen ja oppilaitosten tiloja käytetään muuhun kuin niiden omien ruokapalvelujen järjestämiseen, opetuslautakunnan näkemyksen mukaan palveluntuottaja vastaa palvelujen järjestämisestä, tilaus- ja maksujärjestelmästä, tiedottamisesta, markkinoinnista, ruoan riittävydestä, palvelujen kannattavuudesta ja asiakkaiden turvallisuudesta sekä esteettömästä kulkemisesta kouluravintolaan.

Koska koulujen ja oppilaitosten ruokasalitilat ovat usein riittämättömät niiden omillekin ruokailijoille, ikäihmisten ruokailu tai ruoan nouto on käytännössä mahdollista koulujen ja oppilaitosten ruokailun jälkeen. Koulun ulkopuolisille asiakasryhmille järjestettävästä ruokailumahdollisuudesta tai ylijäävän ruoan noutamisesta tulee lisäksi sopia ennen palvelun käynnistämistä koulun tai oppilaitoksen kanssa. Tilojen käytöstä aiheutuvista kustannusten jakoperusteista sovitaan opetusviraston kanssa.

Jos ikäihmisillä on mahdollisuus noutaa ylijäävää ruokaa tai ruokailla kouluravintolassa, palveluntuottajan tehtävänä on varmistaa luvattu palvelun saatavuus ja vastata ruokailun varautumisesta mahdollisesti aiheutuvasta valmistus- ja tarjoiluhävikistä. Ruokapalvelujen tarjoamiskokeilusta ikäihmisille ei saa aiheutua myöskään välillisiä tai välittömiä kustannuksia tai muuta toiminnallista haittaa koulun tai oppilaitoksen toiminnalle.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Anne Pellinen, hallintosihteeri, puhelin: 310 86438
anne.pellinen(a)hel.fi
Airi Rintamäki, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86307
airi.rintamaki(a)hel.fi

Palmia-liikelaitoksen jk 16.02.2012 § 14

HEL 2011-007805 T 00 00 03

Päätös

Johtokunta päätti antaa asiassa seuraavan sisältöisen lausunnon:

Palmia tuottaa ruoka- ja siivouspalveluja Helsingin kaupungin päiväkodeissa ja kouluissa. Toimintatapana on sopimuksen mukainen tilaaja - tuottajamalli. Tilaajan ja tuottajan vastuut on määritelty tarkasti sopimuksissa.

Koulu- ja päiväkotiruokailun toiminnan luonteesta johtuen tarjolla ollutta ruokaa jää ainakin jossakin määrin yli. Elintarvikelainsäädännön hygieni- ja turvallisuussäädösten mukaan tarjolla ollutta ruokaa ei saa antaa eteenpäin tai tarjota myöhemmin. Näin ollen tarjolla ollutta ruokaa ei voi tarjota uudelleen ilman lainsäädännöllisiä muutoksia.

Elintarvikevalvontaa säätelevät elintarvikelaki (23/2006), EU:n asetus elintarvikehygieniasta EY/852/2004 ja MMM:n asetus eräiden elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (28/2009).

Hävikin minimoimiseksi tarjoilla olleen ruoan menekkiä seurataan päivittäin ja kulutuksen mukaan arvioidaan seuraavan päivän ruoan menekki. Lisäksi ruoan valmistuksen ja kuumennuksen jaksottamisella varmistetaan, että ruokaa tehdään menekin mukaan. Kuumentamatonta ruokaa voidaan säilyttää ja tarjota myöhemmin joten se ei muodosta hävikkiä. Kehitämme ruoan tuottamisen toimintamallia niin, että voimme jatkossa vieläkin paremmin hallita hävikkiä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Paul-Erik Sultsi, puhelin: 310 32996
paul-erik.sultsi(a)palmia.fi

02.05.2012

Kj/19

§ 493

V Ryj / Vt Arja Karhuvaaran aloite erityispysäköintiluvasta työtehtävien pysäköinnin sujuvoittamiseksi

HEL 2011-008248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Arja Karhuvaaran aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Arja Karhuvaara esittää aloitteessaan, että työtehtäviin liittyvien autojen pysäköintiä varten kehitettäisiin erityispysäköintilupa.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että erityispysäköintiluvan kehittäminen vain joidenkin ammattiryhmien käyttöön ei ole mahdollista, eikä kaupunki voi omin päätöksin poiketa lain säättämistä pysäköintikielloista tai -rajoituksista.

Erityispysäköintilupa ei myöskään helpottaisi pysäköintiongelmia, koska suurin ongelma on pysäköintipaikkojen riittävyys.

Kotisairaalan ja kotipalvelun henkilökunnan pysäköintiasiaa on selvitetty työryhmässä 2010, mutta työryhmä ei löytänyt suoranaista ratkaisumallia pysäköintiongelmiin. Työryhmä kuitenkin suositteli mm.

yhteistoimintaa kiinteistöjen kanssa sekä rakentamispalvelun (Stara) kuljetusten käytön kokeilemista.

Työtehtäviin liittyvää purkamista ja lastaamista voidaan tieliikennelain mukaan suorittaa jalkakäytävältä, mikäli lähistöllä ei ole pysäköintipaikkaa käytettävänä tähän tarkoitukseen.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Arja Karhuvaaran aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 403

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-008248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 06.03.2012 § 121

HEL 2011-008248 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa asiasta esityksen mukaisen lausunnon kaupunginhallitukselle.

Pysäköintipaikkojen riittämättömyys on ongelman ydin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Pysäköinti erityisesti kantakaupungin alueella on vaikeaa. Erityispysäköintiluvan kehittäminen pysäköinnin helpottamiseksi aloitteessa mainituissa tapauksissa ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, koska se ei ratkaise tai edes helpota ongelmaa. Pysäköinnin tekee vaikeaksi pysäköintipaikkojen riittämättömyys, ei niinkään pysäköintimaksun maksaminen.

Automaattien lisäksi pysäköintimaksun voi maksaa kahdella eri matkapuhelinjärjestelmällä ja ajoneuvokohtaisella Comet-laitteella. Matkapuhelinjärjestelmistä on käynnistymässä uusi kilpailutus lähiaikoina.

Kiinteistöihin liittyvissä työtehtävissä tulisi sopia kiinteistön edustajien kanssa pysäköinnistä. On todennäköistä, että arkipäivisin tonteilla on vapaata pysäköintitilaa.

Kotisairaalan ja kotipalvelun henkilökunnan pysäköinnin helpottamista selvitettiin työryhmässä apulaiskaupunginjohtaja Pekka Saurin johdolla. Työryhmän työ valmistui 31.1.2011. Tässäkin yhteydessä pysäköintipaikan löytymisen todettiin olevan se varsinainen ongelma kantakaupungin alueella. Asian helpottamiseksi työryhmä mm. esitti, että Terveysviraston kaakkoisen kotihoitoyksikön Laajasalon lähipalvelualueella 2 kokeillaan kuuden kuukauden ajan mallia, jossa vähintään kaksi autoa korvataan kuljettajalla ja Staran leasing-autolla.

Työtehtäviin usein liittyvää purkamista ja lastaamista voidaan tieliikennelain mukaan suorittaa pysäköintikiellosta tai jalkakäytävältä, mikäli lähistöllä ei ole pysäköintipaikkaa käytettävänä tähän tarkoitukseen.

Erityispysäköintiluvan kehittäminen vain joidenkin ammattiryhmien käyttöön ei ole mahdollista. Kaikkia yrittäjiä ja toimijoita on kohdeltava tasapuolisesti.

Esittelijä

va. osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Kaija Kossila, kunnallinen pysäköinninvalvoja, puhelin: 310 38505
kaija.kossila(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.01.2012 § 16

HEL 2011-008248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Erityispysäköintiluvan kehittäminen työtehtävien pysäköinnin sujuvoittamiseksi ei ole tarkoituksenmukaista, koska pysäköinnin ongelmana on lähinnä pysäköintipaikkojen riittämättömyys. On selkeintä, että kaikki maksavat pysäköinnistä tavanomaiseen tapaan. Mobiilit maksutavat helpottavat pysäköinnistä maksamista.

Pysäköinti on viime vuosien aikana vaikeutunut kantakaupungin katujen varsilla. Vaikeimmilla alueilla on kysymys ennen kaikkea pysäköintipaikkojen kokonaismäärän riittämättömyydestä. Maksullisten pysäköintipaikkojen käyttöaste suppean tutkimuksen perusteella elokuussa 2009 ydinkeskustan vilkkaimmilla kadunvarsipaikoilla päiväaikaan kello 9-19 oli 85 %. Vapaan paikan löytäminen muuallakin kantakaupungissa on vaikeaa.

Uusilla asuinalueilla yleiset pysäköintipaikat ja kadunvarsipaikat on varattu ensisijaisesti asiointi- ja vieraspysäköintiä varten. Pysäköintipaikka löytyneekin hieman helpommin kuin vanhoilla alueilla kantakaupungissa. Esikaupunkialueiden tonttikaduilla on pysäköinti pääsääntöisesti rajoittamatonta.

Määräaikaisen projektikohtaisen pysäköintiluvan kehittäminen työtehtävien pysäköinnin sujuvoittamiseksi ei ole tarkoituksenmukaista, koska pysäköinnin ongelmana on kantakaupungissa lähinnä pysäköintipaikkojen riittämättömyys. Eri ammattiryhmien jakaminen tärkeisiin ja vähemmän tärkeisiin ammattiryhmiin on myös vaikeaa. Paikkojen varaaminen luvan haltijoille katualueelta ei ole tarkoituksenmukaista, koska merkityt paikat saattaisivat olla joka tapauksessa hyvinkin kaukana kohteesta. Toisaalta paikkojen merkitseminenkään ei takaisi sitä, että paikka olisi vapaana.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osaston alueidenkäyttöyksikkö vastaa yleisten alueiden vuokrauksesta rakennustyöhön. Alue vuokrataan työmaatoimintoihin liittyen eikä vuokrattavalla alueella ole pysäköinti yleensä sallittua. Työtehtävien hoitoon liittyvä pysäköinti on hoidettava kuten muukin asiointipysäköinti.

Työtehtäviin liittyvää pysäköintiä voidaan helpottaa hankkimalla Comet-maksulaite tai rekisteröityä pysäköinnin maksamiseen matkapuhelimella, jolloin ainakin maksuautomaatin etsimiseltä välttyttäisiin. Tonteilla ja kiinteistöjen alueilla saattaisi ainakin päivisin olla tilaa. Pysäköinnistä tulee tällöin sopia asianomaisten tahojen kanssa.

Kotisairaalan ja kotipalvelun henkilökunnan pysäköinnin helpottamista on erikseen selvittänyt kaupunginjohtajan nimeämä työryhmä apulaiskaupunginjohtaja Pekka Saurin johdolla. Työryhmän työ valmistui 31.1.2011. Työryhmä esitti, että terveystieteiden kaakkoisen kotihoitoyksikön Laajasalon lähialueella 2 kokeillaan kuuden kuukauden ajan yhteiskyytien kokeilumallia, jossa vähintään kaksi leasing autoa korvataan kuljettajalla ja Staran leasing autolla. Pysäköintipaikkaa ei tällöin tarvita välttämättä ollenkaan.

Pysäköintimahdollisuuksien helpottamiseen ei työryhmä löytänyt suoranaista ratkaisumallia, koska pysäköinnin ongelmana on lähinnä pysäköintipaikkojen riittämättömyys vaikeimmilla alueilla. Kaupunki ei voi myöskään sallia pysäköintiä jalkakäytävällä tieliikennelain vastaisesti eikä pysäköintipaikkojen merkitseminen katualueelta ole tarkoituksenmukaista, koska paikkojen tarve vaihtelee jatkuvasti. Pysäköintiä voidaan helpottaa hankkimalla työntekijöiden käyttöön pysäköintimaksulaitteita ja sopimalla pysäköintijärjestelyistä yksityisten tahojen ja kaupungin kiinteistöjen kanssa.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Olli-Pekka Poutanen

Lisätiedot

Jari Tikkanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37089
jari.tikkanen(a)hel.fi

§ 494

**V Ryj / Vt Sari Näreen aloite näkövammaisten liikkumisen
helpottamisesta**

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sari Näreen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että mahdollisuuksia esteettömään liikkumiseen on parannettu lukuisilla tavoilla Helsinki kaikille -esteettömyyden puitteissa.

Esteettömyys otetaan huomioon kaivutöissä ja tilapäisissä liikennejärjestelyissä. Esteettömyyteen liittyvää koulutusta on myös annettu sekä kaupungin että yksityisille urakoitsijoille. Aloitteessa mainittu Tennispalatsin edessä oleva tankoeste korvataan esteettömällä ratkaisulla.

A-standien yms. kulkemista haittaavien esteiden sijoittelua selvittänyt työryhmä jätti raporttinsa helmikuussa ja esitti mm. standien käyttöä koskevien linjausten laatimista, rakennustapaohjeen antamista standien sijoittelusta, tiedotuksen ja yhteistyön lisäämistä ohjeiden

noudattamisen valvonnassa. Kaupunginjohtaja on 14.3.2012 merkinnyt raportin tiedoksi ja kehottanut ao. virastoja ryhtymään esitettyihin toimenpiteisiin asiassa. Uudet linjaukset ja ohjeet valmistellaan 2012 aikana.

Nykyinen raitiovaunujen Helmi-järjestelmä korvataan uudella taksa- ja lippujärjestelmän uusimishankkeen yhteydessä. Metrovaunujen opastusjärjestelmän uusiminen alkaa 2012. Taustamelun vähentäminen liikekeskuksissa on kiinteistönomistajien vastuulla.

Taustamelun vähentäminen liikekeskuksissa on kiinteistönomistajien vastuulla.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sari Näreen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 404

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Toimitusjohtaja 22.3.2012

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Sari Näreen valtuustoaloite koskien näkövammaisten liikkumien helpottamista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

1. HKL pyrkii toimissaan tuottamaan esteetöntä liikkumista myös liikenteen poikkeustilanteissa kuten rakennustöiden yhteydessä. Edellytämme omilta työntekijöiltämme sekä urakoitsijoiltamme siisteyttä ja kulkuväylien pitämistä esteettöminä. Työmailla on rakennustöiden aikana valvoja, jonka tehtävänä on valvoa myös työmaiden siisteyttä ja turvallisuutta.
2. HKL pyrkii pitämään metroasemat ja muut tilansa vapaana ylimääräisestä taustamelusta. Metroasemilla, metrojunissa ja raitiovaunuissa ei esimerkiksi sallita taustamusiikkia.
3. Raitiovaunuissa kokeiltu pysäkkikuulutusjärjestelmä kuuluu vuonna 1999 käyttöön otettuun Helmi-järjestelmään, jonka yhteydessä tutkittiin pysäkkikuulutusten toimivuutta. Silloinen järjestelmä ei täyttänyt sille asetettuja laatuvaatimuksia etenkin äänen laadun osalta.

Nykyinen Helmi-järjestelmä korvataan 2014 jälkeen uudella HSL:n Lippu- ja Informaatiojärjestelmällä (LIJ 2014). HSL tutkii tämän yhteydessä mahdollisuutta toteuttaa pysäkkikuulutukset uudestaan aiempaa paremmalla järjestelmällä. HSL tutkii samassa yhteydessä myös muita tapoja toteuttaa pysäkkitiedon välittäminen näkövammaisille esim. matkapuhelimella.

HKL mahdollistaa pysäkkikuulutusjärjestelmän mahdollisen käytön omissa raitiovaunuissaan pitämällä huolen, että vaunujen äänentoistojärjestelmä on pysäkkikuulutusten vaatimalla teknisellä tasolla.

4. HKL toteuttaa omalta osaltaan Helsinki kaikille – hankkeen toimia. HKL yhdessä HSL:n kanssa on kiirehtinyt pysäkkien peruskorjausta ja kunnostusta, joiden yhteydessä pysäkkejä muutetaan esteettömyysohjeen mukaiseksi. HKL aloittaa vuonna 2012 metroasemien opastusjärjestelmän uusimisen, jonka suunnittelussa otetaan erityisesti huomioon esteettömyys ja näkövammaisten liikkuminen.

Raitiovaunukaluston esteettömyys paranee kun uusi täysin matalalattiaainen NRV 2010 kalusto otetaan käyttöön 2013-2018. 10 vielä korjaamattomista nykyisistä korkealattiaista raitiovaunuista varustetaan matalalattiaisella jatko-osalla. HKL:n tavoite on, että vuonna 2015 yhdeksän kymmenestä ajetuista raitiovaunujen lähdeistä on matalalattiaisia.

Lisätiedot

Lähdetie Artturi, projektipäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 21.02.2012 § 55

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuutettu Sari Näre ja 34 muuta valtuutettua ovat tehneet 30.11.2011 aloitteen koskien etenkin näkövammaisten, mutta myös liikuntarajoitteisten ja lastenvaunujen kanssa kulkevien liikkumisen helpottamista. Aloitteessa todetaan, että Helsinki kaikille – hankkeen tavoite saada kaupungin julkiset tilat esteettömiksi vuoteen 2011 mennessä ei ole toteutunut.

Aloitteessa esitetään, että Helsingin jalkakäytäviä siistitään liikkumista häiritsevistä ylimääräisistä esteistä (mm. tolpat, ständit, työmaasotku jne.), kaupallista taustamelua vähennetään (mm. kauppakeskuksissa), lähtö- ja pysäkkikuulutuksia lisätään julkisissa liikennevälineissä alkaen kolmosen ratikan pysäkkikuulutusten palauttamisesta sekä kiirehditään Helsinki kaikille –hankkeen tavoitteiden toteutumista.

Asiasta on pyydetty ympäristölautakunnan lausunto 29.2.2012 mennessä.

Helsinki kaikille (aikaisemmin Esteetön Helsinki) -projekti käynnistyi vuonna 2002. Toimintaohjeena ja periaatteena oli kaupunginhallituksen 15.10.2001 päätöksen mukainen liikkumisesteettömyysstrategia-ohjelma. Helsingin kaupunki on panostanut eri hallintokuntien yhteistyönä esteettömyyteen tähtääviä käytännön toimenpiteitä Helsingin kaupungin esteettömyysuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman tarkoituksena oli käytännön työn ohjaaminen niin, että se edistäisi mahdollisimman tehokkaasti esteettömyyttä koko kaupungin laajuudessa ja auttaisi hallintokuntia niiden omassa esteettömyystyössä.

Ympäristölautakunta suhtautuu aloitteeseen myönteisesti todeten kuitenkin, että siinä mainitut asiat eivät kuulu ympäristökeskuksen toimialaan, paitsi Helsinki kaikille –hankkeen mukaisesti kaikille hallintokunnille annettu yleinen velvoite ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon esteettömyys.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Leea Kultanen, johtava terveystarkastaja, puhelin: +358 9 310 31522
leea.kultanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 14.02.2012 § 70

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Esteettömyys kaivutöissä ja tilapäisissä liikennejärjestelyissä

Rakennusvirastossa on panostettu paljon kaivu- ja rakennustöiden yhteydessä syntyvien työmaaympäristöjen esteettömyyteen. Erityisesti jalankulkuväylillä ja pyöräteillä olevien työmaiden suojausta ja tilapäisten liikennejärjestelyjen parempaa ohjaavuutta on kehitetty ohjeistuksen, koulutuksen ja valvonnan avulla. Lähtökohtana kehittämistyölle on toiminut vuonna 2006 Helsinki kaikille -projektille valmistunut insinööryö Esteettömyys tilapäisissä liikennejärjestelyissä ja sen pohjalta laadittu SuRaKu -ohjekortti 8 Tilapäiset liikennejärjestelyt.

Syksyllä 2006 esteettömyys oli ensimmäistä kertaa mukana osana työmaiden lupa-asioita, suojausta ja liikennejärjestelyjä käsittelevää kaivukoulutusta. Koulutus oli pääkaupunkiseudun yhteinen, ja siihen osallistui noin 100 urakoitsijaa, jotka tekevät kaivu- ja liikennejärjestelyitä Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa. Kokeiluvuoden jälkeen esteettömyydestä tuli pysyvä aihe vuosittain järjestettävää kaivukoulutusta.

Vuonna 2007 Helsinki kaikille -projekti järjesti yhdessä rakennusviraston alueidenkäyttöyksikön kanssa kaksi erityisesti esteettömyyteen liittyvää työmaakoulutusta. Koulutuksiin osallistui tarkastajia ja valvoja rakennusvirastosta, Helsingin Energialta ja Helsingin Vedestä sekä yksityisiä urakoitsijoita. Helsingin vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä oli mukana koulutuspäivissä

luennoimassa ja työmaatestikierroksilla. Osallistujat saivat kokeilla liikkumista pyörätuolin ja näkövammaisuutta simuloivien lasien kanssa. Koulutuspäivissä oli yhteensä noin 50 osallistujaa ja molemmat koulutuspäivät saivat osallistujilta hyvää palautetta.

Vuonna 2008 pidettiin kaksi vastaavaa työmaakoulutuspäivää rakennusviraston pysäköinnintarkastajille, joiden työnkuvaa laajennettiin koskemaan jalankulku- ja pyöräteillä olevien työmaiden valvontaa. Koulutukseen osallistui yhteensä noin 55 henkilöä. Pysäköinnintarkastajien työnkuvan laajentaminen oli kokeilu, jota päätettiin jatkaa työmaiden valvonnasta saatujen hyvien kokemusten vuoksi. Vuoden 2008 aikana pysäköinnintarkastajilta tuli noin 200 ilmoitusta työmaista ja lisääntynyt valvontatyö koettiin hyödylliseksi erityisesti keskusta-alueella.

Vuonna 2010 alueidenkäyttöyksikkö järjesti työmaiden tehovalvontaviikon, jonka aikana kiinnitettiin huomiota työmaiden suojauksiin ja liikennejärjestelyjen toimivuuteen jalankulku- ja pyöräteillä erityisesti Helsingin keskustassa. Helsinki kaikille -projekti osallistui teemaviikkoon kiertämällä tarkastajista ja pysäköinnintarkastajista koostuvan ryhmän mukana yhtenä tehoviikon päivistä. Samanlainen tehovalvontaviikko järjestettiin myös vuonna 2011.

Kaupallisen taustamelun vähentäminen

Kauppakeskuksissa ja muissa yksityisissä tiloissa taustamelun vähentäminen on kiinteistön omistajan vastuulla.

Lähtö- ja pysäkkikuulutusten lisääminen julkisissa liikennevälineissä

Helsinki kaikille -projekti on laatinut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset, jotka tulevat kaupunginhallituksen päätettäväksi kevään 2012 aikana. Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten tarkoituksena on toimia yhtenäisinä koko kaupunkia ja kaikkia hallintokuntia koskevinä yleisinä linjauksina esteettömyystyössä. Esteettömyyslinjaukset muodostavat kokonaiskehysten eri hallintokuntien omille esteettömyyteen liittyville toteutusohjelmille. Yhtenä painopistealueena on kaavoitus ja liikennesuunnittelu, johon kuuluu myös julkisen liikenteen verkoston toimivuus. Julkisen liikenteen verkoston toimivuuteen sisältyy myös se, että liikennevälineisiin saadaan selkeät pysäkkikuulutukset ja -näytöt palvelemaan myös näkö- ja kuulovammaisia käyttäjiä. Tämä periaate on kirjattu esteettömyyslinjauksiin ja se kuuluu Helsingin seudun liikenteen toimialaan.

Tennispalatsin raitiovaunupysäkin edessä suojatien kohdalla oleva tankoeste

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Tennispalatsin raitiovaunupysäkin edessä suojatien kohdalla oleva tankoeste johtuu Kampin linja-autoterminaalien järjestelyistä. Este tullaan korvaamaan turvallisella ja esteettömällä ratkaisulla mahdollisimman pian.

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset ja yleisten alueiden lupaehdot

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksien tarkoituksena on toimia yhtenäisinä koko kaupunkia ja kaikkia hallintokuntia koskevinä yleisinä linjauksina esteettömyystyössä. Esteettömyyslinjaukset muodostavat kokonaisuuden eri hallintokuntien omille esteettömyyteen liittyville toteutusohjelmille ja hallintokuntien kesken käytävälle vuorovaikutukselle. Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset tuodaan kaupunginhallitukseen kevään 2012 aikana.

Lumivallien poistaminen katujen ja jalkakäytävien aurauksen yhteydessä vaatii työohjeiden tarkentamista, yhteistyön lisäämistä ja tarvittaessa resurssien lisäämistä.

Yleisten alueiden lupaehdot tarkistetaan esteettömyyden osalta (tapahtumat, terassit ym. tilapäiset rakenteet).

Mainostelineiden sijoittamisen, määrän ja ominaisuuksien kriteerit tarkistetaan sisältäen myös A-standeja koskevan linjauksen.

Helsinki kaikille -projektin tavoitteiden toteutuminen ja seuranta

Helsingin kaupungin esteettömyystyötä jatketaan 31.12.2011 päättyneen Helsinki kaikille -projektin jälkeenkin. Kaupunginhallitus päätti 16.1.2012, että Helsinkiin perustetaan määräaikainen esteettömyysasioiden neuvottelukunta. Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on koordinoita ja edistää koko kaupungin esteettömyystyötä ja seurata esteettömyyden toimeenpanoa käytännön hankkeissa eri hallintokunnissa. Neuvottelukunta koostuu eri hallintokuntia sekä vammais- ja vanhusneuvostoa sekä yleisten töiden lautakuntaa edustavista jäsenistä. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri. Neuvottelukunta raportoi toiminnastaan vuosittain kaupunginhallitukselle.

Käsittely

14.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 10 jälkeen seuraavaan uuden kappaleen:

"Lumivallien poistaminen katujen ja jalkakäytävien aurauksen yhteydessä vaatii työohjeiden tarkentamista, yhteistyön lisäämistä ja tarvittaessa resurssien lisäämistä."

Lisäksi esittelijä poisti päätösehdotuksen kappaleen 9 toisen virkkeen:
"Este on tilapäinen ja poistuu vuoteen 2015 mennessä."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

§ 495

V Ryj / Vt Tuomo Valokaisen aloite metron iltaliikenteen lisäämisestä

HEL 2011-009188 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Tuomo Valokaisen aloite
- 2 HSL:n lausunto 25.1.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Tuomo Valokainen esittää aloitteessaan metron iltaliikenteen lisäämistä.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että metron liikennöintiäjan jatkaminen nykyisestä ei ole taloudellisesti perusteltua. Liikennöintiäjan jatkaminen olisi kallista erityisesti liityntäbussiliikenteen järjestämisestä ja metroasemien aukipitamisestä aiheutuvien kustannusten vuoksi. Lisäksi aukipitäminen lisäisi vartiointi- ja siivouskuluja.

Suurten tapahtumien yhteydessä sen sijaan on tarkoituksenmukaista laajentaa liikennettä liikennöintiäaikaa jatkamalla.

Esittelijä

02.05.2012

Kj/21

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Tuomo Valokaisen aloite
- 2 HSL:n lausunto 25.1.2012

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 405

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009188 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta (HKL) 20.01.2012 § 12

HEL 2011-009188 T 00 00 03

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa metron iltaliikenteen lisäämistä koskevasta aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Metroliiikenteen liikennöintiajan määrittäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Liikennöintiajan pidentäminen vaikuttaa kuitenkin oleellisesti metron muuhunkin toimintaan.

Metro liikennöi nykyisin siten, että viimeinen metro lähtee Ruoholahdesta itään klo 23.26. Tämän jälkeen itään liikennöidään yöbusseilla, jotka liikennöivät arkiöinä noin 1.30:een ja viikonloppuöinä klo 4:ään. Matkustajamäärät ovat klo 23.30 jälkeen niin pienet, että metron kapasiteetti olisi ylimitoitettu paitsi arkisin myös viikonloppuisin.

Metron liikennöintiä jatkaminen olisi kallista varsinaisten liikennöintikustannusten lisäksi tulevien liityntäbussiliikenteen järjestämisestä ja metroasemien auki pitämisestä aiheutuvien kustannusten johdosta.

Toteutetuissa jatkettuna metrolinjojen kokeilussa vartijoiden ja siivoojien normaaleja työvuoroja on pidennetty ja aluevalvontakeskukseen on otettu yksi henkilö lisää. Jos liikennöintiä jatkettaisiin kahdella ja puolella tunnilla joka päivä, olisivat asemien lisäkustannukset noin 90.000 euroa/kk ja liikennöintikustannusten lisäys noin 160.000 euroa/kk. Liikennöinnin jatkaminen lyhentäisi vaunujen siivous- ja huoltoaikaa yöllä. Erityisesti viikonloppuisin siivoustarve on keskimääräistä selvästi suurempi.

Jatkettu liikennöinti vähentäisi oleellisesti ratatöihin käytettävissä olevaa aikaa. Nykyisin sitä on noin 5 tuntia yössä, pidennys puolittaisi ajan. Lähivuosina nykyistä rataverkkoa käytetään paljon Länsimetron rakentamiseen liittyvissä kuljetuksissa. Näiden toteutus vaarantuu, jos liikennettä jatketaan.

Suurten tapahtumien yhteydessä metron liikennettä on tarkoituksenmukaista myös jatkossa laajentaa normaalia liikennöintiä jatkamalla. Metron suuri kapasiteetti tarjoaa näissä poikkeustilanteissa joukkoliikennepalvelun, jota on vaikea hoitaa tasokkaasti bussiliikenteellä. Lisäkustannusta voidaan suurten tapahtumien ollessa kyseessä pitää kohtuullisena.

Esittelijä

metrolinjojen johtaja
Tapio Hölttä

Lisätiedot

Tapio Hölttä, metrolinjojen johtaja, puhelin: 310 35683
tapio.holtt(a)hel.fi

§ 496

V Ryj / Vt Laura Kolben aloite kantakaupungin joulu- ja talvivalaistuksesta

HEL 2011-009964 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Laura Kolben aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Laura Kolben aloite
- 2 Helsingin Energian johtokunnan lausunto
- 3 Helsinki City Markkinointi ry:n lausunto
- 4 Helsingin seudun kauppakamarin lausunto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Laura Kolben aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Vt Laura Kolbe esittää aloitteessaan, että kaupunki olisi aktiivinen joulu- ja talvivalaistuksen lisäämisessä erityisesti kantakaupungissa.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunki vastaa julkisesta ulkovalaistuksesta, johon kuuluu katujen, puistojen ja aukoiden valaistus. Lisäksi kaupunki valaisee kaupunkikuvallisesti merkittäviä rakenteita kuten siltoja ja vesitorneja ja julkisia veistoksia. Kaupunki ei ole osallistunut jouluvalaistuksen tekemiseen, mutta Helsingin Energian kautta on toteutettu Aleksanterinkadun ja Esplanadin joulu- ja talvivalaistukset. Myös aloitteessa mainituille muille kohteille Mannerheimintien alkupäätä lukuun ottamatta on rakennettu

jakelu- ja valaistusverkoista erotettu jatkuva sähkönsyöttö palvelemaan esim. katuvalaistustarpeita.

Helsingissä on käynnistetty tai käynnistymässä useita keskustan valaistuksen kehittämiseen tähtäviä hankkeita. Vuonna 2012 käynnistetään valaistuksen tarveselvitys, jossa mm. määritellään katujen valaistusluokat ja muut valaistuksen ominaisuudet. Ydinkeskustan alueelle laaditaan valaistuksen yleissuunnitelma. Useiden merkittävien keskustakohteiden valaistus uusitaan lähivuosina. Uusittavia valaistuskohteita ovat mm. Senaatintori ympäristöineen, Rautatientori ja Rautatieaseman ympäristö sekä ns. Unioninakseli. Suunnitteluun pyritään yhdistämään katu- ja torialueiden valaistuksen lisäksi myös ympäröivien rakennusten julkisivuvalaistus. Kauppatorille toteutetaan jouluvalaistuksen vaatima jatkuva sähkönsyöttö lähivuosina laajennettavan torisähköverkon kautta.

Kaupungilla ei kuitenkaan ole taloudellisia mahdollisuuksia merkittävästi lisätä rahallista panostustaan erilliseen, aloitteessa tarkoitettuun mittavaan jouluvalaistushankkeeseen. Kaupunki kannustaa yksityisiä toimijoita jouluvalaistusten toteuttamisessa ja mahdollisuuksien mukaan osoittaa valoille sijoituspaikkoja katu- ja puistoalueilta.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Laura Kolben aloite
- 2 Helsingin Energian johtokunnan lausunto
- 3 Helsinki City Markkinointi ry:n lausunto
- 4 Helsingin seudun kauppakamarin lausunto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 406

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009964 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 28.3.2012

HEL 2011-009964 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus esittää aloitteesta lausuntonaan seuraavaa:

Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2009–2012 mukaisesti kaupungin keskustaa halutaan elävöittää. Tavoitteena on luoda ja taata ympärivuotinen tapahtuma- ja ohjelmatarjonta sekä kehittää palvelukulttuuria vahvistaen näin keskustan kilpailukykyä ja vetovoimaa. Kehittämisessä tulee huomioida myös ympäristö ja yleinen kaupunkitila: siisteys, valot, viheralueet.

Helsinki kilpailee joului- ja talvimatkailijoista muiden suurkaupunkien kanssa. Joulutorit, -valot ja -koristeet ovat perinteisesti matkailullinen valtti hyvin monissa Euroopan kaupungeissa. Suomi on joulupukin kotimaa ja Helsinki joulupukin pääkaupunki. Pääsääntöisesti Helsingissä joului- ja talviajan valaistus on erittäin hillittyä. Tämä saattaa olla varsinkin matkailijoille yllätys ja suoranainen pettymys. Tunnelman rakentamiseen ja elämyksien vahvistamiseen tulisi ehdottomasti sijoittaa enemmän. Talvikauden valttikortin kehittämiseen ja taloudellisten resurssien takaamiseksi tarvitaan vahva tahto ja monitahoinen sitoutuminen: kaupunki, kiinteistönomistajat, kauppakeskukset ja kauppiat.

Erlaisia valoon liittyviä hankkeita toteutettiin jo joulukaudella 2011: kaupungintalon sisäpihan ja Sofiankadun valaistus ja koevalaistus Torikortteleissa Senaatintorin kohdalla vahvistaen perinteistä Aleksanterinkadun jouluvalaistusta. Näitä aloitettuja hankkeita on tarkoitus jatkaa ja uusia ideoita on syntynyt. Valo on tehokas elementti, jolla voi kohottaa kaupungin upean sydänalueen tunnelmallisuutta ja viehättävyyttä vuoden pimeimpänä aikana.

Tammikuussa järjestettävästä Lux Helsinki –valotapahtumasta saatujen palautteiden perusteella valolla voidaan luoda iloa ja elämyksiä asukkaille ja matkailijoille. Talven pitkä pimeys voidaan kääntää iloksi: Valo on kuin musiikki, joka haihtuu. Hetkellisyys tekee

siitä niin ihmeellisen. Sitä ei voi koskettaa muuten kuin sydämellään (lainaus avoimesta palautteesta - kävijätutkimus 2012).

Valaistuksen erikoisratkaistut ja valotaiteen tekniikka on kustannuksiltaan melko kallista. Itse sähkönkulutus uusia tekniikoita (mm. led-tekniikka) hyödyntäen muodostaa suhteessa hyvin pienen kustannuksen itse valaistuksessa.

Esimerkiksi Lux Helsingin teoksien tekniset kustannukset ovat vuositasolla satoja tuhansia euroja riippuen millaisia teoksia tuotetaan. Valotapahtuman tekeminen on luonteeltaan kuitenkin eri asia kuin vuosittain toistuvat jouluvalaistukset tai julkisen tilan valaistusratkaisut. Jouluvalaistuksessa teknisen perusinvestoinnin ja visuaalisen suunnittelun lisäksi syntyy pitkällä tähtäimellä ripustus-, purku-, huolto- ja varastointikustannuksia.

Kantakaupungin pysyvien, vuosittain käytettävien valaistusratkaisuiden investointimahdollisuuksista tulisi keskustella eri toimijatahojen kanssa. Laadukas ja tasapainoinen kaupunkikuva vaatii yhtenäistä suunnitelmaa myös erikoisratkaisuiden osalta, jotta kaupunkimiljööseen asetetut visuaaliset ja arkkitehtoniset tavoitteet säilyvät.

Keskustan kaupallisten toimijoiden ja kaupungin oma sitoutuminen sekä molempien taloudellinen panostus on asian edistämiseksi välttämätöntä

Mikäli kaupungin strategiaohjelmaan sisältyvää keskusta-alueen elävöittämistä ja kehittämistä halutaan toteuttaa, se edellyttää keskustan kaupallisten toimijoiden ja kaupungin tiiviimpää yhteistyötä ja huomattavia taloudellisia lisäresursseja.

Lisätiedot

Machere Saila, tapahtumapäällikkö, puhelin: 310 25903
saila.machere(a)hel.fi

Kaupungininsinööri 26.3.2012

HEL 2011-009964 T 00 00 03

Laura Kolbe ja 21 muuta valtuutettua toteaa aloitteessaan, että Helsingin kaupungilla on suuri vastuu toimia uutta luovan jouluvalaistuksen edelläkävijänä julkisissa tiloissaan ja esittää, että Helsingin kaupunki olisi aloitteellinen vuonna 2012 kantakaupungin joulu- ja talvivalaistuksen suunnittelussa. Lisäksi aloitteessa todetaan, että design pääkaupunkivuosi olisi sopiva ajankohta kantakaupungin valaistusohjelman innovatiiviseen suunnittelemiseen.

Helsingissä kaupunki vastaa julkisesta ulkovalaistuksesta, mihin kuuluu katujen, puistojen sekä aukioiden valaistus. Tämän lisäksi kaupunki valaisee kaupunkikuvallisesti merkittäviä omistamiaan rakenteita kuten siltoja ja vesitorneja sekä julkisia veistoksia.

Joulu- ja kausivalaistusten toteuttamisesta ovat sen sijaan vastanneet yksityiset toimijat, eikä niihin ole käytetty kaupungin varoja. Yleisimmin jouluvalaistuksen toteuttaja on tavaratalo, kauppakeskus tai alueen kauppiaiden muodostama kauppiasyhdistys tai -yhtiö. Tyypillisiä tällä tavoin toteutettuja jouluvalaistuksia ovat katupuihin ja kiinteistöjen seiniin asennetut valot mm. Mannerheimintiellä ja Narinkkatorilla. Toteuttajina ovat alueen suuret toimijat, Stockmann, Sokos, Forum ja Kampinkeskus. Aleksanterinkadun ja sen lähiympäristön jouluvaloista on vastannut kauppiaiden muodostama markkinointiyhtiö. Esplanadin puiston puihin asennetuista talvivaloista taas on vastannut Helsingin Energia energiayhtiön ominaisuudessa, eikä niitäkään ole rahoitettu kaupungin budjettivaroin. Lisäksi Helsingin Energia on avustanut Aleksanterinkadun jouluvalaistuksen toteutuksessa.

Edellä mainittujen lisäksi pimeän ajan kaupunkikuvaan vaikuttaa merkittävästi kiinteistöjen julkisivuvalaistus. Näiden toteutuksesta ja kustannuksista vastaavat kiinteistöt ja niiden toteutusta valvoo lupamenettelyn avulla rakennusvalvontavirasto.

Valaistusasioiden vastuu ja hoito on Helsingissä jakautunut usealle eri hallintokunnalle. Katu- ja puistovalaistuksesta vastaa rakennusvirasto, kiinteistöjen julkisivu- ja pihavalaitusta ohjeistaa ja valvoo rakennusvalvontavirasto, uusien projektialueiden valaistusperiaatteiden laatimisesta vastaa kaupunkisuunnitteluvirasto ja valotapahtumista vastaa talous- ja suunnittelukeskus. Tämän lisäksi esim. liikuntavirasto, liikennelaitos ja Helsingin Satama vastaavat omien alueidensa valaistuksista. Joulu- ja talvivalaistuksen toteuttamista ei ole osoitettu minkään viraston vastuulle, eikä siihen ole kaupungin varoja käytetty.

Helsinki liittyi vuonna 2009 kansainvälisen valonkaupunkien verkoston LUCI:n jäseneksi (Lighting Urban Community International). LUCI-verkosto tarjoaa mahdollisuuksia valaistuksen kehittämiseksi mm. eri yhteistyöryhmien kautta. Tällä hetkellä järjestön puitteissa työskentelee neljä työryhmää, joiden teemoina ovat: 1) Valaistus ja kulttuuri, 2) Valaistuksen sosiaaliset vaikutukset, 3) Kestävä kehitys ja uusi teknologia, 4) Valaistus ja matkailu. LUCI-toiminnan myötä on myös kaupungin sisäistä yhteistyötä valaistusasioissa lisätty. Toimintaa koordinoi kaupungin sisällä hallintokeskus.

Helsingissä on käynnistetty tai käynnistymässä useita keskustan valaistuksen kehittämiseen tähtäviä hankkeita. Vuonna 2012 käynnistetään koko kaupunginlaajuinen valaistuksen tarveselvitys,

missä mm. määritellään katujen valaistusluokat ja muut valaistuksen ominaisuudet. Tämän lisäksi ydinkeskustan alueelle laaditaan valaistuksen yleissuunnitelma, missä määritellään yksityiskohtaisemmin keskustan valaistusperiaatteet sekä mm. valaistaviksi esitettävät rakennusten julkisivut. Näiden lisäksi useiden merkittävien keskustakohteiden valaistus uusitaan lähivuosina ja suunnittelu aloitetaan kuluvan vuoden aikana. Uusittavia valaistuskohteita ovat mm. Senaatintori ympäristöineen, Rautatientori ja rautatieaseman ympäristö sekä ns. Unioninakseli. Suunnitteluun pyritään yhdistämään katu- ja torialueiden valaistuksen lisäksi myös ympäröivien rakennusten julkisivuvalaistus, jolla varmistetaan kaupunkitilan kokonaisvaltainen kehittäminen.

Aloitteessa esitetään, että kaupunki olisi aloitteellinen kantakaupungin joulu- ja talvivalaistuksen suunnittelussa. Rakennusvirasto pitää ajatusta joulu- ja talvivalaistuksen suunnittelu yhteistyöstä eri osapuolten kesken kannatettavana. Nykyisen rahoitustilanteen vallitessa kaupungilla ei kuitenkaan ole edellytyksiä jouluvalaistuksen laajamittaiseen toteutukseen. Kaupunki kannustaa yksityisiä toimijoita jouluvalaistusten toteuttamisessa ja mahdollisuuksien mukaan osoittaa valoille sijoituspaikkoja katu- ja puistoalueilta. Jos kaupunki ottaa jouluvalaistusten suunnittelussa ja toteutuksessa aiempaa suuremman roolin, on rakennusviraston mielestä matkailu- ja elinkeinopalvelujen merkittävä panos yhteistyössä välttämätöntä.

Lisätiedot

Sandström Juhani, valaistuspäällikkö, puhelin: 310 38521
juhani.sandstrom(a)hel.fi

§ 497

V Kaj / Vt Elina Moision aloite asumisen kustannusten alentamisesta autopaikkamääräyksiä väljentämällä

HEL 2011-005295 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Elina Moision aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Elina Moision aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa Elina Moision aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Elina Moisio esittää aloitteessaan, että kaupunki selvittäisi vaihtoehtoisia malleja nykyisille autopaikkamääräyksille muun muassa väljentämällä niitä asumiskustannusten vähentämiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunkisuunnittelulautakunta on 7.2.2012 hyväksynyt uudet asuintonttien autopaikkamäärien laskentaohjeet. Uusissa ohjeissa esitetään vähimmäismäärät autopaikoille, jotka asuintonteille tulee rakentaa. Autopaikkojen maksimimääriä ei säännellä. Tavoitteena on, että asuintonteille rakennettaisiin tarpeeseen nähden riittävästi pysäköintipaikkoja. Vanhoihin ohjeisiin verrattuna vaaditut autopaikkamäärät ovat uusissa ohjeissa pienentyneet 0 - 20 prosenttia tapauksesta riippuen. Uusina asuntojen pysäköintipaikkamääriin

vaikuttavina tekijöinä ohjeeseen on otettu mukaan joukkoliikenteen palvelutaso sekä yhteiskäyttöautojen käyttömahdollisuus.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa aloitetaan keväällä 2012 liikennejärjestelmätason selvitys Helsingin pysäköintipolitiikasta. Selvityksen tulokset vaikuttavat kaupungin pysäköinnin järjestelyihin sekä asukkaiden ja muiden toimijoiden pysäköintipaikkojen määriin. Tulevaisuudessa on tarkoitus kohdistaa autopaikkojen kustannuksia nykyistä suuremmin niiden käyttäjille maankäytön ja asumisen toteutusohjelmassa määritellyn tavoitteen mukaisesti.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Elina Moision aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 407

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-005295 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 21.03.2012 § 49

HEL 2011-005295 T 10 00 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisen seuraavan lausunnon:

Lausunto

Asumisen kustannukset alas autopaikkamääräyksiä väljentämällä

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupungin rakentamiseen liittyviä autopaikkamääräyksiä väljennetään, jotta asumisen kustannukset Helsingissä saadaan painettua alas.

Aloite puuttuu tärkeään asiaan. Autopaikoituksen kustannukset ovat nousseet merkittävästi viimeisten vuosikymmenien aikana.

Kustannusten nousu ei johdu niinkään vaadittavien autopaikkojen määrien kasvusta, mikä on ollut suhteellisen vähäistä, vaan autopaikan tyyppin vaihtumisesta maantasopaikoituksesta lähinnä pihakannen alaisiin autopaikkoihin. Yhdessä kuitenkin nämä kaksi tekijää, autopaikan korkea rakentamiskustannus ja joustamaton autopaikkamäärä aiheuttavat huomattavia, aiemmasta poikkeavia kustannuksia asuntotuotannolle.

Asumisen kustannuksien alentamiseen autopaikkamääräyksiä väljentämällä voidaan päästä parhaiten hintasäädelyssä asuntotuotannossa. Markkinahintaisessa omistusasuntotuotannossa markkinat määrittelevät asumisen hinnan, ja mahdolliset autopaikkannormin jouston tuomat säästöt eivät välttämättä vaikuta asumiskustannuksia alentavasti.

Tonttimaan tehokkaampi käyttö edellyttää muita autopaikoitusmuotoja kuin maanpäällistä autopaikoitusta

Tonttimaan tehokkaampi käyttö on erittäin hyvä tavoite. Maanpäällisellä pysäköinnillä ei voida juurikaan päästä parempaan tonttitehokkuuteen kuin mitä on päästy Arabianrannassa (n. 0,8). Tehokkuuden ja asuntokerrosalan kasvun myötä autopaikat joudutaan ratkaisemaan keskitetysti tai korttelikohtaisella kannen alaisella pysäköinnillä. Pelkällä maantasopysäköinnillä autopaikoitusta ei enää voida ratkaista.

Autopaikoituksen vallitseva tyyppi on pääosin tonttitehokkuuden takia vaihtunut suhteellisen edullisesta ja joustavasta maanpäällisestä kenttäpysäköinnistä huomattavasti kalliimpaan korttelikohtaiseen maanalaiseen kansipysäköintiin. Tällöin mahdollinen ylimitoitettu autopaikkojen määrävaade tai yleisemmin autopaikkojen kustannusten kohdentaminen ovat tulleet ajankohtaisiksi keskustelunaiheiksi.

Autopaikkojen laskentaohjeista tulee asemakaavassa määräyksiä

Autopaikoituksen laskentaohjeet laaditaan kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosastolla. Tähän liittyvät uudet ohjeet on juuri hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa. Autopaikkojen laskentaohjeista tulee rakennuttajaa velvoittavia määräyksiä, kun ne kirjataan asemakaavoihin kaavojen laatimisen yhteydessä.

Rakennusvalvonta tulkitsee kaavoja rakennuslupien saamisen yhteydessä. Lähtökohtaisesti asemakaavamääräyksistä ei poiketa. Autopaikkojen laskennallinen määräys on viime aikoina tulkittu pyöristämällä vaadittu autopaikkamäärä aina ylöspäin olevaan kokonaislukuun normaaleista pyöristyssäännöistä poiketen.

Asemakaavaan kirjatusta autopaikkamääräyksistä ei periaatteessa jousteta. Tämä takaa yhdenmukaisen kohtelun kaikille rakennushankkeisiin ryhtyville. Samalla tämä periaate tekee asemakaavoista toteuttajan kannalta jäykkiä, varsinkin uudentyyppisiä asuntoja kehiteltäessä ja suunnatessa asuntotarjontaa kohdennetuille asukassegmenteille.

Kaupunkisuunnittelulautakunnassa on 7.2.2012 hyväksytty uudet asuintonttien autopaikkalaskentaohjeet ja niiden mukaisista autopaikkamääräistä voidaan soveltamisohjeiden mukaan poiketa vain erityisten perustelujen avulla. Laskentaohje on tarkoitettu käytettäväksi kaavoituksessa asukkaiden autopaikkatarvetta ja asuintonttien autopaikkojen rakentamisvelvoitetta määritettäessä.

Maanpäälliset autopaikat ovat halpoja toteuttaa

Autopaikkatyypit ovat oleellisia kustannusten, myöhemmän jouston ja asuntotyyppien kehittämisen kannalta.

Maanpäälliset autopaikat katujen varsilla, kadunomaisilla LPA-alueilla tai pysäköintialueilla ovat rakentamis- ja ylläpitokustannuksiltaan alhaisia. Maanpäällisten autopaikkojen keskimääräinen rakentamiskustannus on ollut viime vuosina noin 8 000 euroa autopaikkaa kohden.

Keskitetty autopaikkatyypit, autohallit ja -luolat

Kun kaavoitetaan kallista keskusta-alueen maata, on haluttu maksimoida rakennettava asuntomäärä määräämällä autopaikat pihakansien alle tai erillisiin pysäköintilaitoksiin tai -luoliin. Keskitetty pysäköinti on joustavampi, mutta se voi vaatia myös erillisten pysäköintiyhtiöiden perustamista ja alueen eri tonttien rakentamisen oikea-aikaista tahdistamista. Autopaikka pysäköintiluolassa maksaa noin 50 000 -60 000 euroa / autopaikka. Keskitettyssä maanpäällisessä pysäköintihallissa autopaikan kustannus on tätä selkeästi edullisempi, myös ylläpitokustannuksiltaan. Keskitettyssä ratkaisussa voidaan

hyödyntää parhaiten myös vuorottaispysäköintiä, eivätkä pysäköintiratkaisut vaikuta asuntopuunnitteluun rakenteiden ja kulkuyhteyksien osalta.

Ennustettavat pysäköintipaikkamäärät ovat erityisen merkityksellisiä silloin kun alueelle perustetaan pysäköintiyhtiö. Keskitetyn autopaikoituksen rakennuttajan tulee pystyä luottamaan, että myös myöhemmin rakentuvat tontit osallistuvat kustannuksiin ja rahoituksen korkoihin täysmääräisesti. Pysäköintiyhtiön rakennustöiden käynnistyessä pitäisi olla tiedossa kenelle paikkoja toteutetaan, mitkä ovat kustannukset ja millä ne rahoitetaan rakennusaikana.

Korttelikohtaiset kannenalaiset autopaikat ovat kustannuksiltaan kalliita

Kannen alle sijoittuvien autopaikkojen rakennuskustannus on ollut noin 35 000 euron ja 50 000 euron välissä. Asumismukavuudeltaan autopaikka, joka sijaitsee sisäporrasyhteyden päässä asunnosta on asukkaalle omaa luokkaansa. Tämän tapainen kustannusten kohdentaminen sopii hyvin lähinnä vapaarahoitteiseen omistustuotantoon.

Kansirakennelmien ylläpitokustannukset ovat suhteellisen korkeat. Kansirakenteiden vedeneristys yläpuolisine rakenteineen ja kasvillisuuksineen tulee kokonaisuudessaan uusittaviksi 25- 30 vuoden välein.

Autojen sijoittamisella korttelikohtaisesti autokansien alle, on monia kerrannaisvaikutuksia välittömien, korkeiden rakennuskustannusten lisäksi. Autokansien kantavat rakenteet ja porras- sekä hissiyhteydet asuinkerroksiin rajoittavat asuntopuunnittelua ahtailla tonteilla. Autohalleja joudutaan tekemään ns. uima-allasratkaisuina pohjaveden- ja tulvavedenpintojen takia, ei vain kalliimmilla satama-alueiden tonteilla vaan myös esim. Herttoniemessä, Vuosaaressa ja Mellunmäessä.

Ahtaissa kortteleissa, erityisesti autohallien sijoituessa osittain asuinrakennuksen rungon alle, autopaikkoja ei voida rakentaa kovin tehokkaasti. Yhden autopaikan vaatima tila on tyypillisesti tällaisissa tapauksissa 30-34 m², kun maanpäällisillä LPA-kentillä autopaikkaa kohden varataan 25 m², eli autopaikka vie 20-36 % enemmän pinta-alaa kannen alla kuin maanpäällä.

Korttelikohtaiset autohallit ovat joustamattomia mahdollisesti muuttuvalle autopaikkamäärän tarpeelle. Autopaikkoja on lähes mahdoton ottaa muuhun käyttöön, jos kaikille autopaikoille ei ole nyt tai tulevaisuudessa kysyntää. Palo-osastointi, ilmastointijärjestelyt ja muut tekniset rajoitteet tekevät mahdottomaksi esimerkiksi autopaikkojen muuttamisen autohalleissa osittain varastokäyttöön. Myöskään

autopaikkojen lisärakentaminen tarvittaessa korttelikohtaisien autokansien alle on mahdollonta sekä tilanpuutteen että rakenteiden ja teknisten järjestelmien takia.

Autopaikkamääräys väljennys toimii säädellyssä tuotannossa

Kaikkiin rakentamisen määräysten väljentämisen yhteydessä tulee pohtia mahdollisia etuja ja haittoja. Autopaikkamääräyksiä väljennyksestä saatavat kustannussäästöt voivat siirtyä asukkaiden sijaan myös rakennuttajille tai urakoitsijoille. Jotta väljennyksillä saavutettaisiin todellista hyötyä asukkaille, on väljennysten kohdistuttava tiettyihin hintasäänneltyihin asuntotuotantomuotoihin. Näitä ovat kaupungin oma tuotanto eli kaupungin vuokra-asunnot, Helsingin asumisoikeusasunnot ja kaupungin hintakontroloimat hitas-asunnot sekä asukkaiden itsensä rakennuttamat pienimuotoiset, ryhmärakennuttamishankkeet.

Säätlemättömässä asuntotuotannossa autopaikkojen vähentämisen helputuksista tulevat säästöt eivät todennäköisesti näy korkean markkinahinnan alueilla edullisimpina asumiskustannuksina vaan parempana katteena asuntojen tuottajille.

Asumisoikeusasuntojen kustannukset ovat nousseet viime vuosina selkeästi. Asumisoikeusasuntojen tarkoitus on olla kohtuuhintainen asumismuoto vuokra- ja omistusasumisen välissä. Asumisoikeusasuntoja voitaisiin harkita toteutettavaksi samalla autopaikoitusmitoituksella kuin kaupungin vuokra-asuntoja, eli 20% vähemmän kuin omistuskohdeissa. Näin asumisoikeuskohdeiden asumiskulut voitaisiin saada lähemmäksi vuokra-asuntojen asumiskuluja. Myös Helsingin asumisoikeusasuntoihin tehdään tulevissa kohteissa mm. Alppikylään asemakaavan edellyttämiä kalliita kannenalaisia pysäköintiratkaisuja. Asumisoikeusasunnoissa on autojen lukumäärä ollut lähellä omistustuotantoa. Tosin nykyisissä yhtiöissä autopaikat ovat olleet edullisia maanpäällisiä pysäköintipaikkoja, jolloin niiden haluttavuus matalan hinnan takia on ollut korkea.

Vähempi autoiset alueet

Helsingin kaupungin alueelta puuttuvat laajemmat vähempi autoiset kokeiluhankkeet. Keski-Euroopassa vähäautoisia alueita on kehitelty ja rakennettu vuosikymmeniä. Nämä vähempi autoiset alueet tukeutuvat poikkeuksetta tiheästi liikennöityyn raideliikenteeseen ja keskitettyihin pysäköintiratkaisuihin.

Vähäautoisuus edellyttää kaupungilta vähintään yhtä toimivaa raideliikennemuotoa alueelle. Eko-Viikin kaltaiset asuinalueet, jotka ovat vain bussiliikenteen varassa, eivät ole todellinen vaihtoehto

autotonta elämäntapaan suosiville perheille. Liikenneyhteyksien tulee toimia vähäautoiselta alueelta myös poikittaissuuntaisesti, ei vain kohti Helsingin keskustaa.

Parhaiten ja helpoiten vähäautoisuutta voitaisiin tukea keskustaan rakennettavilla alueilla, jonne on sekä metro- että raideliikennettä bussiyhteyksien lisäksi. Näillä alueilla myös autopaikkojen rakentamiskustannukset ja myöhemmin niiden ylläpitokustannukset johtuen kalliista korttelikohtaisesta pihakansipaikoitustyypistä ovat erityisen korkeat. Jätkäsaaren, Kalasataman ja myöhemmin rakennettavan Koivusaaren asuinalueilla olisi erityisen hyvät mahdollisuudet suosia vähäautoisuutta.

Jätkäsaaren alueella asemakaavaan on määritelty autopaikkanormi 1 ap / 125 k-m², mikä on korkeampi kuin Ruoholahden alueen autopaikkanormi 1 ap / 150 k-m². Myös kerrosalan suhde rakennettavaan asuinpinta-alaan on heikentynyt runsaassa kymmenessä vuodessa eli Jätkäsaareen rakennetaan enemmän autopaikkoja asuineliöitä kohden kuin mitä puhtas autopaikkanormivertailu antaa ymmärtää näiden kahden vierekkäisen alueen suhteen.

Täydennysrakentamisessa alueellinen autopaikkajouaston tarve on merkittävä

Täydennysrakentamiskaavoituksessa tulisi pyrkiä varmistamaan myös rakentamisen toteuttamiskelpoisuus kustannusmielessä. Koska täydennysrakentamiskohteet ovat lisäksi pääsääntöisesti pieniä sekä logistisesti hankalia toteutettavia, tulee hankkeista herkästi taloudellisesti toteuttamiskelvottomia.

Täydennysrakentamisen toteuttamiskelpoisuuden edistämiseksi olisi syytä harkita joustoja kaupungin omien normien osalta esimerkiksi autopaikoituksen osalta. Tällainen poikkeava toimintatapapäätös on tehty aiemmin myös kantakaupungin ullakkorakentamisen suhteen. Joustava suhtautuminen autopaikkoihin edesauttaisi pienien tonttien tarkoituksenmukaista käyttöä sekä helpottaisi samalla hankkeiden toteuttamista laadukkaasti, paikallisen hintatason määrittämissä rajoissa.

Autopaikoitus tulisi täydennysrakentamiskohteissa pyrkiä ratkaisemaan maantasopysäköintinä aina kun se esim. tontinkäytön osalta on mahdollista. Autopaikkamäärissä tulisi pystyä hyödyntämään alueen mahdolliset olemassa olevat, vajaakäyttöiset autopaikat. Olisi myös selvitettävä mahdollisuudet muuttaa kadunvarsipysäköinti tai leveiden katujen reunaosat asukkaille osoitetuiksi LPA-alueiksi.

Hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella metroasemien ja runkojokerin läheisyyteen pitäisi voida tehdä täysin autottomia sekä selkeästi

vähempi autoisia kohteita, erityisesti silloin kun pysäköinnin ainoana vaihtoehtona ovat kalliit kannenalaiset pysäköintipaikat.

Erityisryhmien ja senioriasuntojen autopaikkatarpeet vaihtelevat

Erityisryhmien autopaikkatarpeet ovat toisistaan poikkeavia. Mm. vuodepotilaat ja autistit eivät pääsääntöisesti tarvitse autopaikkoja lainkaan. Näitä kuitenkin edellytetään toisinaan asemakaavojen määräyksissä, kun asemakaavoitusvaiheessa ei ole tietoa tontin lopullisesta käyttäjäryhmästä.

Senioriasuntojen autopaikkatarpeet vaihtelevat myös merkittävästi mm. hallintamuodon mukaan. Kaupungin vuokratalojen senioriasunnoissa kansaneläkkeellä elävien asukkaiden autonomistus on usein huomattavasti vähäisempää kuin senioriomistusasukkaiden autonomistus. Myös senioriasumisoikeuskohteissa autopaikkojen kysyntä on ollut vähäistä. Viimeisimmän ATT:n rakennuttaman senioriasumisoikeustalon asukkaiden keski-ikä oli 77 vuotta. Tämä kohde sijaitsi Kontulassa, palvelutalon vieressä. On todennäköistä, että tämäntyyppisissä asunnoissa asutaan niin pitkään kuin se on asukkaalle mahdollista, eikä autopaikkojen tarve asukkaiden ikääntymisen myötä oletettavasti lisääny. Asumisoikeuskohteen asukkaiden keski-ikä on korkeampi kuin vapaarahoitteisten, aktiivisille senioreille suunnattujen seniorikohteiden. Tämä johtuu muun muassa asumisoikeuteen liittyvästä numerovaraussysteemistä. Senioriasumisoikeusasuntojen ja seniorivuokra-asuntojen autopaikkatarve on näistä syistä pääsääntöisesti vähäisempi kuin hitas- ja säätelemättömän senioriasuntotuotannon.

Helsingissä on tehty hyviä autopaikoitusratkaisuja

Helsingissä on tehty erilaisia, onnistuneita autopaikkaratkaisuja vuosikymmenten saatossa. Korttelikohtaisista kannen alaisia autopaikkaratkaisuja tulisi vaatia vain erityistapauksissa. Parempia, joustavampia ja edullisempia ratkaisuja ovat esimerkiksi kadunomaiset LPA-alueet Arabianrannan ja keskitetyt pysäköintihallit Ruoholahden sekä asumisen sekä liiketilojen yhteiskäyttöautoluolat vuorottaispysäköinnillä Länsi-Pasilan mallien mukaan. Eko-Viikissä on kokeiltu joustavaa autopaikkamitoitusta, jonka sovelluksia voitaisiin kokeilla myös tulevilla asuinalueilla.

Yleisesti autopaikkaohjeistusta ei tulisi sitoa asuntojen määrään esimerkiksi määrittelemällä että joka asunnolla tulee olla yksi autopaikka. Tämä johtaa oletettua korkeampaan autopaikkamäärään silloin kun asuntojen keskipinta-ala jää alle oletetun. Näitä ongelmia tulee, kun kehitetään uuden tyyppisiä pientasuntoja ja sivuasuntoja perinteisiin talotyyppihin.

Myös muunlaisia innovatiivisia pysäköintiratkaisuja tulisi tutkia ja kehittää. Autohissit, yhteiskäyttöautot ja sähköautot ovat kehittyneet ja kehittyvät jatkuvasti yhä kilpailukykyisimmiksi. Monipuolista autopaikoitusratkaisujen kirjoa on tarpeen lisätä uusien asuntotyyppien kehittämisen ohella. Autopaikkajousto on löytää selkeä ja avoin tapa toimia, jotta jousto voidaan pitää aidosti vaihtoehtona asemakaavamääräyksiin nähden.

Käsittely

21.03.2012 Ehdotuksen mukaan

Sisko Marjamaa: Ehdotuksen kohtaan "Autopaikkojen laskentaohjeista tulee asemakaavassa määräyksiä" lisätään viimeiseksi kappaleeksi seuraava teksti:

Kaupunkisuunnittelulautakunnassa on 7.2.2012 hyväksytty uudet asuintonttien autopaikkalaskentaohjeet ja niiden mukaisista autopaikkamääräistä voidaan soveltamisohjeiden mukaan poiketa vain erityisten perustelujen avulla. Laskentaohje on tarkoitettu käytettäväksi kaavoituksessa asukkaiden autopaikkatarvetta ja asuintonttien autopaikkojen rakentamisvelvoitetta määritettäessä.

Kauko Koskinen: Esittelijän ehdottama lausunto antaa virheellisen kuvan autottomuuden kehityksestä ja asukkaiden autopaikkatarpeista. Katson, että autottomuus ei ole lisääntynyt siten kuin lausunnossa annetaan ymmärtää ja että asukkaat pitävät autopaikkaa eräänä keskeisimmistä asunnon ja kiinteistön ominaisuuksista. Lisäksi katson, että autopaikkojen vähentäminen tietyillä alueilla tulee johtamaan keinotteluun asukaspysäköintijärjestelmän hyväksikäytössä. Näistä syistä lausuntoni on seuraava:

Asumisen kustannukset alas autopaikkamääräyksiä väljentämällä

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupungin rakentamiseen liittyviä autopaikkamääräyksiä väljennetään, jotta asumisen kustannukset Helsingissä saadaan painettua alas.

Aloite puuttuu tärkeään asiaan. Autopaikoituksen kustannukset ovat nousseet merkittävästi viimeisten vuosikymmenien aikana.

Kustannusten nousu ei johdu niinkään vaadittavien autopaikkojen määrien kasvusta, mikä on ollut suhteellisen vähäistä, vaan autopaikan tyyppien vaihtumisesta maantasopaikoituksesta lähinnä pihakannen alaisiin autopaikkoihin. Yhdessä kuitenkin nämä kaksi tekijää, autopaikan korkea rakentamiskustannus ja joustamaton autopaikkamäärä aiheuttavat huomattavia, aiemmasta poikkeavia kustannuksia asuntotuotannolle.

Asumisen kustannuksien alentamiseen autopaikkamääräyksiä väljentämällä voidaan päästä parhaiten hintasäädelyssä asuntotuotannossa. Markkinahintaisessa omistusasuntotuotannossa markkinat määrittelevät asumisen hinnan, ja mahdolliset autopaikkamääräysten jouston vaikutukset riippuvat markkinatilanteesta.

Tonttimaan tehokkaampi käyttö edellyttää muita autopaikoitusmuotoja kuin maanpäällistä autopaikoitusta

Tonttimaan tehokkaampi käyttö on erittäin hyvä tavoite. Tehokkuuden ja asuntokerrosalan kasvun myötä autopaikat joudutaan ratkaisemaan keskitetyksi tai korttelikohtaisella kannen alaisella pysäköinnillä. Pelkällä maantasopysäköinnillä autopaikoitusta ei enää voida ratkaista.

Autopaikoituksen vallitseva tyyppi on pääosin tonttitehokkuuden takia vaihtunut suhteellisen edullisesta ja joustavasta maanpäällisestä kenttäpysäköinnistä huomattavasti kalliimpaan korttelikohtaiseen maanalaiseen kansipysäköintiin. Tällöin mahdollinen ylimitoitettu autopaikkojen määrävaade tai yleisemmin autopaikkojen kustannusten kohdentaminen ovat tulleet ajankohtaisiksi keskustelunaiheiksi.

Autopaikkojen laskentaohjeista tulee asemakaavassa määräyksiä

Autopaikoituksen laskentaohjeet laaditaan kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosastolla. Tähän liittyvät uudet ohjeet on juuri hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa. Autopaikkojen laskentaohjeista tulee rakennuttajaa velvoittavia määräyksiä, kun ne kirjataan asemakaavoihin kaavojen laatimisen yhteydessä.

Rakennusvalvonta tulkitsee kaavoja rakennuslupien saamisen yhteydessä. Lähtökohtaisesti asemakaavamääräyksistä ei poiketa. Autopaikkojen laskennallinen määräys on viime aikoina tulkittu pyöristämällä vaadittu autopaikkamäärä aina ylöspäin olevaan kokonaislukuun normaaleista pyöristyssäännöistä poiketen.

Asemakaavaan kirjatusta autopaikkamääräyksistä ei periaatteessa jousteta. Tämä takaa yhdenmukaisen kohtelun kaikille rakennushankkeisiin ryhtyville.

Maanpäälliset autopaikat ovat halpoja toteuttaa

Autopaikkatyytit ovat oleellisia kustannusten, myöhemmän jouston ja asuntotyypin kehittämisen kannalta.

Maanpäälliset autopaikat katujen varsilla, kadunomaisilla LPA-alueilla tai pysäköintialueilla ovat rakentamis- ja ylläpitokustannuksiltaan alhaisia. Maanpäällisten autopaikkojen keskimääräinen

rakentamiskustannus on ollut viime vuosina noin 8 000 euroa autopaikkaa kohden.

Keskitetty autopaikkatyypit, autohallit ja –luolat

Kun kaavoitetaan kallista keskusta-alueen maata, on haluttu maksimoida rakennettava asuntomäärä määräämällä autopaikat pihakansien alle tai erillisiin pysäköintilaitoksiin tai luoliin. Keskitetty pysäköinti on joustavampi, mutta se voi vaatia myös erillisten pysäköintiyhtiöiden perustamista ja alueen eri tonttien rakentamisen oikea-aikaista tahdistamista. Autopaikka pysäköintiluolassa maksaa noin 50 000 -60 000 euroa / autopaikka. Keskitettyssä maanpäällisessä pysäköintihallissa autopaikan kustannus on tätä selkeästi edullisempi, myös ylläpitokustannuksiltaan. Keskitettyssä ratkaisussa voidaan hyödyntää parhaiten myös vuorottaispysäköintiä, eivätkä pysäköintiratkaisut vaikuta asuntosuunnitteluun rakenteiden ja kulkuyhteyksien osalta.

Ennustettavat pysäköintipaikkamäärät ovat erityisen merkityksellisiä silloin kun alueelle perustetaan pysäköintiyhtiö. Keskitetyn autopaikoituksen rakennuttajan tulee pystyä luottamaan, että myös myöhemmin rakentuvat tontit osallistuvat kustannuksiin ja rahoituksen korkoihin täysmääräisesti. Pysäköintiyhtiön rakennustöiden käynnistyessä pitäisi olla tiedossa kenelle paikkoja toteutetaan, mitkä ovat kustannukset ja millä ne rahoitetaan rakennusaikana.

Korttelikohtaiset kannenalaiset autopaikat ovat ylläpitokustannuksiltaan kalliita

Kannen alle sijoittuvien autopaikkojen rakennuskustannus on ollut noin 35 000 euron ja 50 000 euron välissä. Asumismukavuudeltaan autopaikka, joka sijaitsee sisäporrasyhteyden päässä asunnosta on asukkaalle omaa luokkaansa. Tämän tapainen kustannusten kohdentaminen sopii hyvin lähinnä vapaarahoitteiseen omistustuotantoon.

Kansirakennelmien ylläpitokustannukset ovat suhteellisen korkeat. Kansirakenteiden vedeneristys yläpuolisine rakenteineen ja kasvillisuuksineen tulee kokonaisuudessaan uusittaviksi 25- 30 vuoden välein.

Autojen sijoittamisella korttelikohtaisesti autokansien alle, on monia kerrannaisvaikutuksia välittömien, korkeiden rakennuskustannusten lisäksi. Autokansien kantavat rakenteet ja porras- sekä hissiyhteydet asuinkerroksiin rajoittavat asuntosuunnittelua ahtailla tonteilla. Autohalleja joudutaan tekemään ns. uima-allasratkaisuina pohjavedenja tulvavedenpintojen takia, ei vain kalliimmilla satama-

alueiden tonteilla vaan myös esim. Herttoniemessä, Vuosaassa ja Mellunmäessä.

Ahtaissa kortteleissa, erityisesti autohallien sijoituessa osittain asuinrakennuksen rungon alle, autopaikkoja ei voida rakentaa kovin tehokkaasti. Yhden autopaikan vaatima tila on tyypillisesti tällaisissa tapauksissa 30-34 m², kun maanpäällisillä LPA-kentillä autopaikkaa kohden varataan 25 m², eli autopaikka vie 20-36 % enemmän pinta-alaa kannen alla kuin maanpäällä.

Korttelikohtaiset autohallit ovat joustamattomia mahdollisesti muuttuvalle autopaikkamäärän tarpeelle. Autopaikkoja on lähes mahdoton ottaa muuhun käyttöön, jos kaikille autopaikoille ei ole nyt tai tulevaisuudessa kysyntää. Palo-osastointi, ilmastointijärjestelyt ja muut tekniset rajoitteet tekevät mahdottomaksi esimerkiksi autopaikkojen muuttamisen autohalleissa osittain varastokäyttöön. Myöskään autopaikkojen lisärakentaminen tarvittaessa korttelikohtaisien autokansien alle on mahdotonta sekä tilanpuutteen että rakenteiden ja teknisten järjestelmien takia.

Autopaikkamääräys väljennys toimii säädellyssä tuotannossa

Kaikkiin rakentamisen määräysten väljentämisen yhteydessä tulee pohtia mahdollisia etuja ja haittoja. Autopaikkamääräyksien väljennyksestä saatavat kustannusäästöt voivat siirtyä asukkaiden sijaan myös rakennuttajille tai urakoitsijoille. Jotta väljennyksillä saavutettaisiin todellista hyötyä asukkaille, on väljennysten kohdistuttava tiettyihin hintasäänneltyihin asuntotuotantomuotoihin. Näitä ovat kaupungin oma tuotanto eli kaupungin vuokra-asunnot, Helsingin asumisoikeusasunnot ja kaupungin hintakontrolloimat hitasasunnot sekä asukkaiden itsensä rakennuttamat pienimuotoiset, ryhmärakennuttamishankkeet.

Säätlemättömässä asuntotuotannossa autopaikkojen vähentämisen helpotuksista tulevat säästöt eivät todennäköisesti näy korkean markkinahinnan alueilla edullisimpina asumiskustannuksina vaan parempana katteena asuntojen tuottajille.

Asumisoikeusasuntojen kustannukset ovat nousseet viime vuosina selkeästi. Asumisoikeusasuntojen tarkoitus on olla kohtuuhintainen asumismuoto vuokra- ja omistusasumisen välissä. Asumisoikeusasuntoja voitaisiin harkita toteutettavaksi samalla autopaikoitusmitoituksella kuin kaupungin vuokra-asuntoja, eli 20% vähemmän kuin omistuskohdeissa. Näin asumisoikeuskohteiden asumiskulut voitaisiin saada lähemmäksi vuokra-asuntojen asumiskuluja. Myös Helsingin asumisoikeusasuntoihin tehdään tulevissa kohteissa mm. Alppikylään asemakaavan edellyttämiä kalliita

kannenalaisia pysäköintiratkaisuja. Asumisoikeusasunnoissa on autojen lukumäärä ollut lähellä omistustuotantoa. Tosin nykyisissä yhtiöissä autopaikat ovat olleet edullisia maanpäällisiä pysäköintipaikkoja, jolloin niiden haluttavuus matalan hinnan takia on ollut korkea.

Vähempi autoiset alueet

Helsingin kaupungin alueelta puuttuvat laajemmat vähempi autoiset kokeiluhankkeet. Keski-Euroopassa vähäautoisia alueita on kehitelty ja rakennettu vuosikymmeniä. Nämä vähempi autoiset alueet tukeutuvat poikkeuksetta tiheästi liikennöityyn raideliikenteeseen ja keskitettyihin pysäköintiratkaisuihin.

Vähäautoisuus edellyttää kaupungilta vähintään yhtä toimivaa raideliikennemuotoa alueelle. Eko-Viikin kaltaiset asuinalueet, jotka ovat vain bussiliikenteen varassa, eivät ole todellinen vaihtoehto autotonta elämäntapaan suosiville perheille. Liikenneyhteyksien tulee toimia vähäautoiselta alueelta myös poikittaissuuntaisesti, ei vain kohti Helsingin keskustaa.

Parhaiten ja helpoiten vähäautoisuutta voitaisiin tukea keskustaan rakennettavilla alueilla, jonne on sekä metro- että raideliikennettä bussiyhteyksien lisäksi. Näillä alueilla myös autopaikkojen rakentamiskustannukset ja myöhemmin niiden ylläpitokustannukset johtuen kalliista korttelikohtaisesta pihakansipaikoitustyypistä ovat erityisen korkeat.

Kantakaupungissa asukaspysäköintijärjestelmä mahdollistaa jokaisen alueella asuvan, jolla on ajokortti ja joka omistaa tai hallitsee henkilö-, paketti- tai erikoisautoa tai moottoripyörää, hankkimaan asukaspysäköintitunnuksen. Tämä mahdollistaa keinottelun alueilla, johon rakennettaisiin normeja vähemmän autopaikkoja.

Jätkäsaaren alueella asemakaavaan on määritelty autopaikkanormi 1 ap / 125 k-m², mikä on korkeampi kuin Ruoholahden alueen autopaikkanormi 1 ap / 150 k-m².

Myös kerrosalan suhde rakennettavaan asuinpintaalaan on heikentynyt runsaassa kymmenessä vuodessa eli Jätkäsaaren rakennetaan enemmän autopaikkoja asuinneliöitä kohden kuin mitä puhdas autopaikkanormivertailu antaa ymmärtää näiden kahden vierekkäisen alueen suhteen.

Todettakoon kuitenkin, että kaupunkisuunnittelulautakunnassa on 7.2.2012 hyväksytyt uudet ja yhteneväiset autopaikkamäärien laskentaohjeet Ruoholahteen ja Jätkäsaaren.

Täydennysrakentamisessa alueellinen autopaikkajoustopuute on merkittävä

Täydennysrakentamiskaavoituksessa tulisi pyrkiä varmistamaan myös rakentamisen toteuttamiskelpoisuus kustannusmielessä. Koska täydennysrakentamiskohteet ovat lisäksi pääsääntöisesti pieniä sekä logistisesti hankalia toteutettavia, tulee hankkeista herkästi taloudellisesti toteuttamiskelvottomia.

Täydennysrakentamisen toteuttamiskelpoisuuden edistämiseksi olisi syytä harkita joustopuuta kaupungin omien normien osalta esimerkiksi autopaikoituksen osalta. Tällainen poikkeava toimintatapapäätös on tehty aiemmin myös kantakaupungin ullakkorakentamisen suhteen. Joustopuuta suhtautuminen autopaikkoihin edesauttaisi pienien tonttien tarkoituksenmukaista käyttöä sekä helpottaisi samalla hankkeiden toteuttamista laadukkaasti, paikallisen hintatason määrittämissä rajoissa.

Autopaikoitus tulisi täydennysrakentamiskohteissa pyrkiä ratkaisemaan maantasopysäköintinä aina kun se esim. tontinkäytön osalta on mahdollista. Autopaikkamäärissä tulisi pystyä hyödyntämään alueen mahdolliset olemassa olevat, vajaakäyttöiset autopaikat.

Erityisryhmien ja senioriasuntojen autopaikkatarpeet vaihtelevat

Erityisryhmien autopaikkatarpeet ovat toisistaan poikkeavia. Mm. vuodepotilaat ja autistit eivät pääsääntöisesti tarvitse autopaikkoja lainkaan. Näitä kuitenkin edellytetään toisinaan asemakaavojen määräyksissä, kun asemakaavoitusvaiheessa ei ole tietoa tontin lopullisesta käyttäjäryhmästä.

Senioriasuntojen autopaikkatarpeet vaihtelevat myös merkittävästi mm. hallintamuodon mukaan. Kaupungin vuokratulojen senioriasunnoissa kansaneläkkeellä elävien asukkaiden autonomistus on usein huomattavasti vähäisempää kuin senioriomistusasukkaiden autonomistus. Myös senioriasumisoikeuskohteissa autopaikkojen kysyntä on ollut vähäistä. Viimeisimmän ATT:n rakennuttaman senioriasumisoikeustalon asukkaiden keski-ikä oli 77 vuotta. Tämä kohde sijaitsi Kontulassa, palvelutalon vieressä. On todennäköistä, että tämäntyyppisissä asunnoissa asutaan niin pitkään kuin se on asukkaalle mahdollista, eikä autopaikkojen tarve asukkaiden ikääntymisen myötä oletettavasti lisäänty. Asumisoikeuskohteen asukkaiden keski-ikä on korkeampi kuin vapaarahoitteisten, aktiivisille senioreille suunnattujen seniorikohteiden. Tämä johtuu muun muassa asumisoikeuteen liittyvästä numerovaraussysteemistä. Senioriasumisoikeusasuntojen ja seniorivuokra-asuntojen autopaikkatarve on näistä syistä pääsääntöisesti vähäisempi kuin hitasja säätlemättömän senioriasuntotuotannon.

Helsingissä on tehty hyviä autopaikointusratkaisuja

Helsingissä on tehty erilaisia, onnistuneita autopaikkaratkaisuja vuosikymmenten saatossa. Korttelikohtaisista kannen alaisia autopaikkaratkaisuja tulisi vaatia vain erityistapauksissa. Parempia, joustavampia ja edullisempia ratkaisuja ovat esimerkiksi kadunomaiset LPA-alueet Arabianrannan ja keskitetyt pysäköintihallit Ruoholahden sekä asumisen sekä liiketilojen yhteiskäyttöautoluolat vuorottaispysäköinnillä Länsi-Pasilan mallien mukaan. Eko-Viikissä on kokeiltu joustavaa autopaikkamitoitusta, jonka sovelluksia voitaisiin kokeilla myös tulevilla asuinalueilla.

Yleisesti autopaikkaohjeistusta ei tulisi sitoa asuntojen määrään esimerkiksi määrittelemällä että joka asunnolla tulee olla yksi autopaikka. Tämä johtaa oletettua korkeampaan autopaikkamäärään silloin kun asuntojen keskipinta-ala jää alle oletetun. Näitä ongelmia tulee, kun kehitetään uuden tyyppisiä pienasuntoja ja sivuasuntoja perinteisiin talotyyppeihin.

Myös muunlaisia innovatiivisia pysäköintiratkaisuja tulisi tutkia ja kehittää. Autohissit, yhteiskäyttöautot ja sähköautot ovat kehittyneet ja kehittyvät jatkuvasti yhä kilpailukykyisimmiksi. Monipuolista autopaikointusratkaisujen kirjoa on tarpeen lisätä uusien asuntotyyppien kehittämisen ohella.

Lopuksi asuntotuotantotoimikunta viittaa Heka-asuntojen nykyisen viestintäpäällikön Mirka Saarholman yhdessä NCC:n kanssa vuonna 2010 tekemään selvitykseen urbaanisesta asumisesta ja sen mahdollisista muutoksista. Kohderyhmä oli yli 500 vastaajaa. Kyselyssä ilmeni, että yleisistä asunnon ja kiinteistön ominaisuuksista vastaajat arvostavat ennen kaikkea omaa parkkipaikkaa.

07.03.2012 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Henna Helander, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 32399
henna.helander(a)att.hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.02.2012 § 72

HEL 2011-005295 T 10 00 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta on kokouksessaan 7.2.2012 hyväksynyt uudet asuintonttien autopaikkamäärien laskentaohjeet. Edelliset ohjeet ovat vuodelta 2007. Uusissa ohjeissa esitetään autopaikkojen vähimmäismäärät, jotka asuintonteille tulee rakentaa. Autopaikkojen maksimimääriä ei säännellä. Tavoitteena on, että asuintonteille rakennettaisiin riittävästi pysäköintipaikkoja, ei kuitenkaan liian paljoa. Vanhoihin ohjeisiin verrattuna ovat vaaditut autopaikkamäärät 7.2.2012 hyväksytyissä ohjeissa pienentyneet 0 - 20 prosenttia tapauksesta riippuen. Uusina asuntojen pysäköintipaikkamääriin vaikuttavina tekijöinä ohjeeseen on otettu mukaan joukkoliikenteen palvelutaso sekä yhteiskäyttöautojen käyttömahdollisuus. Lautakunnan hyväksymät ponnet käsitellään keväällä 2012 alkavassa pysäköintipoliittisessa selvityksessä.

HLJ 2011 liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteydessä tehtiin autokannan kehitysennuste. Autokannan kehittymiseen vaikuttavat muutokset maankäytössä ja tulotasossa. Kehitysennusteen mukaan henkilöautotiheys kasvaa Helsingissä noin 35 % vuodesta 2011 vuoteen 2035. Asumisväljyyden ennustetaan kehittyvän hieman vähemmän kuin autotiheyden. Ennusteiden mukaan asuntojen autopaikkojen kysyntä Helsingissä ei ole vähenemässä. Uusia asuntojen autopaikkojen laskentaohjeita laadittaessa oletettiin kuitenkin, että asumisväljyys ja autotiheys kehittyvät jotakuinkin yhtä nopeasti.

Jätkäsaaren ja Kalasataman uusille asuinalueille on suunniteltu autottomia ja vähäautoisia asuinrakennuksia. Autottomista hankkeista kaksi sijoittuu Kalasatamaan ja yksi Jätkäsaareen. Jätkäsaareen on suunniteltu kahta vähäautoista asuinrakennushanketta. Hankkeita valmistuu lähivuosina. Ne ovat poikkeamismenettelyllä käynnistettyjä kokeiluhankkeita, joista kerätään kokemuksia varsinkin asukastyytyväisyydestä sekä autopaikkojen hallinnointimenettelyistä. Riittävien kokemusten jälkeen on mahdollista, että kokeiluja laajennetaan muihin hankkeisiin.

Autopaikkamääräysten tuottamien paikkamäärien lisäksi oleellista on, kohdistuvatko pysäköintipaikkojen investointi- ja käyttökustannukset autopaikkojen käyttäjille vai kaikille asukkaille. Kaupunginjohtajan asettama autopaikkatyöryhmä käsitteli tätä ongelmaa vuosina 2008–2009. Työryhmä ei löytänyt yleispätevää mallia, jolla asemakaavan mukaisten autopaikkojen toteuttamiskustannukset olisi

helposti ja ongelmitta erotettavissa vain autopaikkojen käyttäjien maksettavaksi. Työryhmän ehdotukset olivat:

- kaupunki ja innovatiivinen asuntorakennuttaja kehittävät yhteistyössä autopaikkojen sitomista erillisiin autopaikkaosakkeisiin tai asunto-osakkeisiin siten, että kuhunkin osakkeeseen on kohdistettuna autopaikan toteuttamiskustannuksia vastaava velkaosuus,
- kaupunki ja asuntorakennuttajat kehittävät yhteistyössä autottoman ja vähäautoisen asuintalomallin,
- toteutetaan em. mallin mukaisena pilottihankkeena autoton tai vähäautoinen arava-, vuokra-, hitas-, asumisoikeus- tai osaomistustalo ja tehdään siitä seurantatutkimus,
- kehitetään yhteistyössä yhteiskäyttöautopalvelua tarjoavien yritysten ja asuntorakennuttajien kanssa asuntotonttimalli, joka perustuu osittain autojen yhteiskäyttöön. Kaupunki varaa riittävästi katualueilta autopaikkoja yhteiskäyttöautoille.

Tulevaisuudessa on tärkeää luoda malli, jolla autopaikkojen investointi- ja käyttökustannukset saadaan kohdistettua niiden käyttäjille. Autottomia ja vähäautoisia asuintaloja on kaupungilla jo kokeilussa. Laajennuksista päätetään, kun kokeiluista saadaan tuloksia. Yhteiskäyttöautoille on myös osoitettu pysäköintipaikkoja ja palvelun kysynnän kehittymistä seurataan.

Asukkaiden autopaikkoja tulee rakentaa tarvetta vastaavasti. Asukkaiden tasavertaisuusnäkökulmasta on tavoiteltavaa, että pysäköinnin kustannukset kohdistetaan pysäköintipaikan käyttäjille. Tätä kautta myös pysäköintipaikkojen tarve voi tulevaisuudessa vähentyä.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa aloitetaan keväällä 2012 liikennejärjestelmätason selvitys Helsingin pysäköintipolitiikasta. Selvitykseen sisällytetään kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessaan 7.2.2012 asuintonttien autopaikkamäärien laskentaohjeiden hyväksymisen yhteydessä päättämät ponnet. Näitä ovat pysäköintiohjeiden aluekohtainen joustavuus, siirtyminen rakennusalaan koskevasta pysäköintivaatimuksesta huoneistoalaa koskevaan vaatimukseen, mahdollisuus lisätä pysäköintipaikkoja joustavasti kysynnän mukaan sekä pysäköintipaikkojen jako vuosittain eniten tarjoaville ja niiden lisärakentaminen tarjousten ylittäessä tuotantokustannukset. Selvityksen tulokset ja valittu politiikka vaikuttavat kaupungin pysäköinnin järjestelyihin ja myös sekä asukkaiden että muiden toimijoiden pysäköintipaikkojen määriin.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 498

V Kaj / Vt Sari Näreen aloite uimaranta-alueen kaavoittamisesta erityisryhmille

HEL 2011-005300 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sari Näreen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Sari Näre esittää aloitteessaan, että kaupunkiin kaavoitettaisiin uimaranta-alue alastonuintia ja koirien uintia varten metroradan läheisyyteen.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kohtuullisella kävelyetäisyydellä nykyisiltä ja suunniteltavilta metroasemilta on kymmenen yleistä uimarantaa, nykyiset ja suunnitellut yhteenlaskettuna. Näistä valtaosa on asemakaavoitettu uimarannoiksi.

Koivusaaren uimarantaa lukuun ottamatta ei metrovarren suunnitelmiin ole otettu uusia uimaranta-alueita, koska uimarantojen kaavoittaminen aloitteessa esitetyille erityisryhmille edellyttää liikuntaviraston tai -lautakunnan esitystä uimaranta-alueen osoittamisesta tietyille

käyttäjryhmille. Koirille tarkoitettut uimapaikat voitaneen lukea koirapuistoihin, jotka rakennusvirasto tai liikuntavirasto voi sijoittaa virkistysalueille kaupunkisuunnitteluviraston kanssa neuvoteltuaan tai yhdessä laaditun puistosuunnitelman pohjalta. Näin voidaan osaltaan huomioida joustavasti virkistysalueiden ja -palveluiden muuttuvat käyttötarpeet kaavoitustyössä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sari Näreen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 408

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-005300 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2012 § 88

HEL 2011-005300 T 10 03 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Uimarantojen osoittaminen eri käyttäjryhmille kuuluu liikuntalautakunnan ja -viraston päätettäviin asioihin. Näin osaltaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

säilytetään joustavuutta virkistysalueiden ja -palveluiden muuttuviin käyttötarpeisiin.

Kohtuullisella kävelyetäisyydellä nykyisiltä ja suunniteltavilta metroasemilta – linnuntietä runsas kilometri – on kymmenen yleistä uimarantaa, nykyiset ja suunnitellut yhteenlaskien. Näistä valtaosa on asemakaavoitettu uimarannoiksi (kaavamerkintä VV). Tällä aluevarauksella ja kaavamerkinnällä osoitetaan myös liikuntaviraston hoitovastuu alueesta ja myös se, mihin tarkoitukseen alueelle tehtävät rakenteet tulevat. Koivusaaren uimarantaa lukuun ottamatta ei metrovarren suunnitelmiin ole otettu uusia uimaranta-alueita.

Koirille tarkoitettut uimapaikat voitaneen lukea koirapuistoihin, jotka rakennusvirasto tai liikuntavirasto voi sijoittaa virkistysalueille kaupunkisuunnitteluviraston kanssa neuvoteltuaan tai yhdessä laaditun puistosuunnitelman pohjalta. Nyt koirien uimapaikkoja on neljä eri puolilla kaupunkia.

Käsittely

28.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä poisti esityksensä toisen kappaleen ensimmäisestä virkkeestä sanat "vaan tämä".

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Kari Piimies, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37327
kari.piimies(a)hel.fi

§ 499

V Kaj / Vt Tea Vikstedtin aloite luettelon laatimiseksi tontinvuokraamisen lajeista ja hinnoista

HEL 2011-005297 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tea Vikstedtin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Tea Vikstedtin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tea Vikstedtin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Tea Vikstedt esittää aloitteessaan, että kiinteistövirasto laatisi taulukon tai luettelon erilaisista tontinvuokraamisen lajeista ja hinnoista.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että aloitteessa esitetyn luettelon luomista ja julkaisemisesta voidaan pitää kannatettavana. Tehtävä on kuitenkin erittäin haasteellinen, sillä kaupungilla on voimassa yli 8 000 maanvuokrasopimusta, joissa olevat tiedot eivät ole yhdenmukaisia eivätkä siten numeerisesti vertailukelpoisia. Luettelon tekeminen vaatisi, että tarvittavat tiedot olisivat helposti saatavissa, käsiteltävissä ja esitettävissä esimerkiksi tilastollisina lukuina. Näin ei kuitenkaan ole, sillä käytössä oleva maanvuokrajärjestelmä on luotu ensisijaisesti sopimussisältöjen hallintajärjestelmäksi, jota käytetään maanvuokrien laskutuksessa.

Maanvuokrien vertailun tekee haasteelliseksi se, että niiden määräytymiseen vaikuttavat lukuisat tekijät, kuten vuokrausajankohta, tontin sijainti, käyttötarkoitus ja muut kaavamääräykset sekä maaperän laatu. Suoraviivaista vertailua vaikeuttaa myös yhteismitallisuuden puute, koska tontit ovat lähtökohtaisesti varsin yksilöllisiä. Lisäksi maan arvon kehitys on Helsingissä tunnetusti yleistä hintakehitystä nopeampaa, mikä on johtanut siihen, että vuokrien perusteena olevat laskennalliset hinnat jäävät jälkeen uusien sopimusten vastaavista hinnoista. Erityisesti aikatekijästä johtuen voi olla kyseenalaista, onko eri aikoina vuokrattujen tonttien vertailu ylipäätään mielekästä.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että vireillä olevan kiinteistöviraston maanvuokrajärjestelmän ja tonttiosaston internetsivujen uudistamisen yhteydessä tullaan selvittämään mahdollisuudet aloitteessa esitetyn luettelon luomiselle sekä julkaisemiselle. Samalla on tarkoitus kehittää muun muassa järjestelmän raportointiominaisuuksia, jotka helpottanevat osaltaan aloitteessa esitetyn luettelon tuottamista ja ylläpitämistä. Uudet internetsivut on tarkoitus saada käyttöön vuoden 2012 aikana.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Tea Vikstedtin aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 409

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-005297 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 08.03.2012 § 144

HEL 2011-005297 T 10 00 00

Päätös

Kiinteistölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Asuntotonttien vuokrauksissa noudatetaan johdonmukaisesti kaupunginvaltuuston 1.10.1980 (asia 18) päättämiä yleisiä periaatteita. Päätöksen mukaan asuntotontin vuosivuokra on neljä prosenttia tontin laskennallisesta hinnasta. Tontin vuokra on sidottu elinkustannusindeksiin. Vuokra-aika oli päätöksen mukaan enintään 60 vuotta. Kaupunginvaltuusto päätti 29.11.1995, että erikseen määrättävien asuntotonttien ja liiketonttien maanvuokrasopimuksia voidaan solmia enintään 100 vuodeksi siten, että osapuolilla on oikeus ehdottaa vuokraa tarkistettavaksi 30 vuoden välein.

Kaupunginvaltuusto vahvistaa kulloinkin uudisrakentamiseen luovutettavan tai uudelleen vuokrattavan tontin vuokrausperusteet. Niistä ilmenee kyseisen tontin rakennusoikeuden määrään ja arvioituun yksikköhintaan perustuva tontin laskennallinen hinta. Normaalin käytännön mukaisesti jokaiseen asuntotontin vuokrausperustetta koskevaan esitykseen sisältyy myös tieto maanvuokran arvioidusta vaikutuksesta asumisen kustannuksiin (e/as-m²/kk) kyseisellä tontilla. Vuokrausperustepäätöksen yhteydessä esitetään yleensä vertailutiedot muutamasta viimeksi tehdystä vuokrauspäätöksestä.

Aloitteessa mainitulle luettelolle olisi käyttöä ja se voisi varmaankin tuoda kaivattua lisätietoa päätöksentekijöille. Luettelon tekeminen vaatisi, että tarvittavat tiedot olisivat helposti saatavissa, käsiteltävissä ja esitettävissä esimerkiksi tilastollisina lukuina. Näin ei kuitenkaan ole, sillä käytössä oleva maanvuokrajärjestelmä on luotu ensisijaisesti sopimussisältöjen hallintajärjestelmäksi, jota käytetään maanvuokrien laskutuksessa. Kiinteistöviraston hallinnoima ja ylläpitämä maanvuokrajärjestelmä on luotu 1980-luvulla tietokannaksi, josta tietojen poimiminen on hyvin työlästä.

Toisaalta maanvuokrien vertailukaan ei ole ongelmantonta, sillä maanvuokran määräytymiseen vaikuttaa lukuisat tekijät kuten vuokraajankohta, tontin sijainti, käyttötarkoitus ja muut kaavamääräykset, maaperän laatu jne. Suoraviivaista vertailua vaikeuttaa yhteismitallisuuden puute, kun tontit lähtökohtaisesti ovat varsin yksilöllisiä. Lisäksi maan arvon kehitys on Helsingissä tunnetusti

yleistä hintakehitystä nopeampaa, mikä on johtanut siihen, että vuokrien perusteena olevat laskennalliset hinnat jäävät jälkeen uusien sopimusten vastaavista hinnoista. Erityisesti aikatekijästä johtuen voi olla kyseenalaista, että onko eri aikoina vuokrattujen tonttien vertailu ylipäätään mielekästä.

Asuntotonttien pitkäaikaisia maanvuokrasopimuksia on noin 5 000. Vanhimmat vuokrasopimukset ovat 1950-luvulta ja uusimmat kuluvalta vuodelta. Aloitteessa esitetyn luettelon luomisesta sekä julkaisemisesta voidaan pitää kannatettavana, mutta tehtävä on erittäin haasteellinen, sillä Helsingin kaupungilla on voimassa yli 8 000 maanvuokrasopimusta, joissa olevat tiedot eivät ole yhdenmukaisia eivätkä siten numeerisesti vertailukelpoisia.

Maanvuokrajärjestelmän sekä tonttiosaston Internet-sivujen uudistamisen yhteydessä tullaan selvittämään mahdollisuudet aloitteessa mainitun luettelon luomiselle sekä julkaisemiselle. Maanvuokrajärjestelmän uudistaminen on vireillä. Uudistamisen yhteydessä on tarkoitus kehittää muun muassa järjestelmän raportointiominaisuuksia, jotka helpottanevat osaltaan myös aloitteessa esitetyn luettelon tuottamista ja ylläpitämistä. Internet-sivujen kehittäminen on vireillä ja uudet Internet-sivut on tarkoitus saada käyttöön vuoden 2012 aikana.

23.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Martti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 310 36449
martti.tallila(a)hel.fi
Maria Mannisto, tonttiasiamies, puhelin: 310 36454
maria.mannisto(a)hel.fi

§ 500

V Kaj / Vt Pauli Leppä-ahon aloite tonttien markkina-arvon määrittämisestä

HEL 2011-006172 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Pauli Leppä-ahon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pauli Leppä-ahon aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Pauli Leppä-ahon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Pauli Leppä-aho esittää aloitteessaan, että kaupunki luovuttaisi jatkossa kaikki tontit tarjouskilpailulla tai huutokaupalla tonttien markkina-arvon selvittämiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kaupungin tontinluovutusmenettely ja tonttihinnoitteluperiaatteet ovat nykyisellään varsin toimivia. Suuri osa vapaarahoitteiseen sääntelemättömään tuotantoon luovutettavista tonteista myydään jo nyt hintakilpailulla, jolloin tontista saadaan kulloinenkin paras mahdollinen hinta. Aloitteessa esitetty kilpailuttamismenettely ei sovellu ainakaan valtion tukemaan eikä muuhun kohtuuhintaiseen säänneltyyn tuotantoon tarkoitettujen tonttien luovuttamiseen. Käytännössä menettely merkitsisi sitä, ettei tontinvarauksissa täten ainakaan lähtökohtaisesti otettaisi huomioon laadullisia tekijöitä eikä kaupungin asuntopoliittisia

tavoitteita. Lisäksi se voisi johtaa merkittäviin alueellisiin ja alueen sisäisiin eroihin tontinvuokrissa sekä heikentää kaupungin tontinluovutuksen ennakoitavuutta. Näin ollen aloitteessa esitettyyn menettelyyn ei ole tarkoituksenmukaista ryhtyä.

Kaupunginhallitus toteaa vielä, että mikäli kaupunginvaltuuston vuosittain kiinteistötoimelle asettamat maanmyyntitavoitteet säilyvät tulevaisuudessa viime vuosien tasolla, tarjouskilpailujen määrät tulevat todennäköisesti joka tapauksessa lisääntymään. Tällä tavoin saatavia hintatietoja voidaan pyrkiä hyödyntämään myös niiden tonttien hinnoittelussa, joiden luovutus ei perustu hintakilpailutukseen. Lisäksi tonttien markkina-arvon määrittelyssä voidaan nykyisen menettelyn mukaisesti hyödyntää olemassa olevia kauppahintatilastoja sekä kaupungin omia ja kaupungin ulkopuolisten tahojen laatimia asiantuntija-arvioita.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pauli Leppä-ahon aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 410

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-006172 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kiinteistölautakunta 26.01.2012 § 54

HEL 2011-006172 T 10 00 00

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Pauli Leppäahon ja seitsemän muun kaupunginvaltuutetun aloitteesta seuraavan lausunnon:

Kaupungin asuntotontinluovutuksen ja tonttihinnoittelun keskeiset periaatteet

Helsingin kaupungin tontinluovutusta ohjaa kaupunginvaltuuston helmikuussa 2008 hyväksymä Maankäytön ja asumisen toteutusohjelma 2008 - 2017 (MA-ohjelma) sekä sitä tarkentavat seurantapäätökset. MA-ohjelma määrittelee kaupungin asuntotonttien tontinluovutuksen keskeiset tavoitteet, joita kaupungin asuntotonttien luovutuksella tulee toteuttaa. Näitä tavoitteita ovat erityisesti asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotojakauma sekä asuntotuotannolle asetetut määrälliset tavoitteet. Voimassa olevien tavoitteiden mukaisesti kaupungin maalle toteutettavasta asuntotuotannosta karkeasti 60 % tulee olla ns. kohtuuhintaista säädelyä asuntotuotantoa (esim. valtion tukema vuokra-asuntotuotanto ja Hitas-omistus-asuntotuotanto) ja vain 40 % asuntotuotannosta on markkinaehtoista sääntelemätöntä omistus- ja vuokra-asuntotuotantoa. Kaupungin asuntotuotannon määrällisenä tavoitteena on 5 000 asunnon vuotuinen tuotanto, josta noin 3 600 asuntoa tulisi toteuttaa kaupungin maalle. Mainituilla tavoitteilla on huomattava vaikutus myös kaupungin tonttihinnoitteluperiaatteisiin.

Kaupunki luovuttaa pääosan asuntotonteista vuokraamalla. Kaupunginvaltuusto päätti 1.10.1980 (asia 18), että asuntotonttien vuosivuokra on 4 % tontin laskennallisesta hinnasta, joka määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti. Kaupungin perimä maanvuokra on korkotuottoa sille pääomalle, joka on sitoutunut kaupungin maaomaisuuteen. Vuokrat sidotaan elinkustannusindeksiin.

Tontin laskennallinen hinta määritetään vuokrattavan tontin kerrosalan ja rakennusoikeuden yksikköhinnan perusteella. Pääoma-arvoon vaikuttavat kohteen rahoitus- ja hallintamuodosta riippuen muun muassa hintatilastoista saatava selvitys rakennusoikeuden arvosta kyseisellä alueella vuokrauksen ajankohtana, kaupungin alueella maanvuokrauksissa noudattama yleinen käytäntö sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (jäljempänä "ARA") valtion tukemaa tuotantoa varten pääkaupunkiseudun kuntiin vahvistamat tonttien rakennusoikeuden enimmäishinnat. Lisäksi maanvuokraa määritettäessä pyritään aina arvioimaan maanvuokran vaikutus asumiskustannuksiin. Kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle asetetut

tavoitteet vaikuttavat siihen, ettei kaupunki voi määrittää maanvuokraa läheskään kaikilla tonteilla tasolle, joka vastaisi tonttien oletettua myyntihintaa. Tämä korostuu erityisesti kantakaupungin ja merenläheisyyteen sijoittuvilla alueilla, joilla tonttien hintataso on korkein.

Käytännössä siis ARA:n vahvistama tonttien hintataso on keskeinen ohje asuntotonttien vuokrausperusteita määriteltäessä. Kaupungin vuokratonttien hinnoitteluperiaatteisiin kuuluu, että Hitas-tuotantoon luovutettavien tonttien vuokra on 20 % valtion tukemaa tuotantoa korkeampi ja sääntelemättömään tuotantoon vuokrattavien asuntotonttien maanvuokra noin 40 % valtiontukemaa tuotantoa korkeampi. Tosin tältä osin tulee huomata, että kaupunki ei yleisesti luovuta sääntelemättömään tuotantoon tarkoitettuja tontteja vuokraamalla.

Maanvuokrien määrittelyn periaatteisiin kuuluu edelleen alueellinen yhteneväisyys. Tämä tarkoittaa sitä, että samaan kaupunginosaan ja samalle kaava-alueelle sijoittuvien tonttien hinnoittelu ei ainakaan merkittävästi poikkea toisistaan ilman erityisiä perusteita. Kaupunginosien välillä maanvuokrissa saattaa kuitenkin olla huomattaviakin eroja kunkin kaupunginosan maanarvosta riippuen. Esimerkiksi korkeimpien vuokrausperusteiden alueiden (Länsisatama, Munkkiniemi ja Kalasatama) vuokrausperusteet ovat nykyisellään keskimäärin karkeasti noin 85 % korkeammat kuin alueella, joilla on kaupungin alhaisimmat vuokrausperusteet (Suurmetsä). Kaupungin vuokrahinnoittelussa huomioidaan siten kaupunginosien väliset maanhintaerot varsin hyvin.

Kaupunki luovuttaa sääntelemättömään markkinaehtoiseen asuntotuotantoon tarkoitettut tontit pääsääntöisesti kilpailuttamalla. Kilpailumuotoina ovat laatu- sekä hintakilpailu. Laatukilpailuissa tontin ostaja, tai vuokraaja, valitaan tontille rakennettavan rakennuksen luonnossuunnitelmien laadun perustella, ja kaupunki määrittää tontin myyntihinnan/vuokran etukäteen. Hintakilpailuissa puolestaan tontti myydään korkeimman hinnan tarjonneelle taholle. Hintakilpailujen tavoitteena on siten tonteista saatavien myyntitulojen maksimointi ja toisinaan myös tonttien alueellisen hintatason selvittäminen. Laatukilpailujen keskeisenä tavoitteena on puolestaan korkeatasoisen asuntorakentamisen edistäminen ja alueiden viihtyvyyden parantaminen, jotka ovat kaupungin keskeisiä asuntopoliittisia tavoitteita.

Kaupungin asunto- ja maapoliittisena tavoitteena ei ole ollut, hintakilpailuja lukuun ottamatta, tonteista saatavan maanvuokran tai myyntihinnan maksimointi, vaan kaupungin asuntopoliittisten tavoitteiden toteutumisen ja asuntorakentamisen edistäminen

maltillisella ja ennustettavalla kohtuullista käypää arvoa vastaavalla tonttihinnoittelulla. Kaupungin maapoliittisena tavoitteena ei myöskään ole ollut perusteettomasti nostaa tonttihintoja. Ilman hintakilpailua luovutettavien myytävien tonttien hinnoittelu on perustunut pääasiassa kauppahintatilastoista saataviin selvityksiin alueen oletetusta rakennusoikeuden arvosta tai ulkopuolisilla asiantuntijoilla teetettyihin arvioihin. Lisäksi hinnoittelussa huomioidaan tontin sijainti mikrotasolla (kaupunkirakenteessa), tontin rakennustekniset ja muut ominaisuudet (esim. kaavaratkaisut), tontille rakennettavien asuntojen oletettu myyntihinta tai vuokra sekä tontille suunnitellun hankkeen mahdolliset erityispiirteet.

Huomion arvoista on, että aloitteessa mainitut tontinvuokrien alueelliset erot johtunevat pitkälti tonttien vuokrausajankohdista. Vanhojen vuokrasopimusten maanvuokrat perustuvat vuokrausajankohdan rakennusoikeuden arvoihin, jotka ovat kiinteistöjen yleisen hintakehityksen myötä jääneet vuosien saatossa merkittävästi jälkeen uusien maanvuokrasopimusten tasosta.

Elinkeinotoimintaan luovutettavien tonttien luovutus- ja hinnoitteluperiaatteet

Kaupunki luovuttaa toimitilatontit elinkeinopoliittisin perustein. Toimisto- ja liiketontit luovutetaan pääsääntöisesti vuokraamalla osto-optioin. Tonttien käypä arvo varmistetaan asiantuntijalausunnoilla tai muulla vastaavalla menettelyllä. Joitakin toimitilatontteja on luovutettu myös tarjouskilpailuilla. Tällöin ratkaisevana tekijänä on ollut pääsääntöisesti tontista tarjottava hinta, mutta ratkaisuperusteena on käytetty myös hinnan ja laadun yhdistelmää, kuten esimerkiksi Kalasataman keskuksen osalta meneteltiin. Teollisuus- ja varastotontit luovutetaan vuokraamalla.

Elinkeinotoimintaan tarkoitettujen tonttien vähäisestä määrästä johtuen tässä lausunnossa keskitytään jäljempänä vain asuntonttien luovutuksiin. Elinkeinotoimintaan tarkoitettujen tonttien osalta voitaneen kuitenkin todeta, ettei näihin tontteihin useinkaan kohdistu asuntotontteja vastaavaa kysyntää eikä aloitteessa esitetty kilpailuttamismenettely tämän vuoksi todennäköisesti soveltuisi laajemmalti näiden tonttien luovuttamiseen varsinkin, jos kaupunki haluaa harjoittaa aktiivista elinkeinopolitiikkaa.

Nykyisen käytännön keskeisiä etuja

Kaupungin tontinluovutusmenettely ja tontinluovutusperiaatteet ovat olleen vähäisin muutoksin voimassa vuosia. Menettelyt ja periaatteet ovat osoittautuneet varsin toimiviksi, ja ne ovat laajasti rakennusalan toimijoiden tiedossa. Tämä luo ennustettavuutta kaupungin tontinluovutukseen, joka puolestaan edistää rakennushankkeiden toteutumista ja lisää kiinnostusta kaupungin tontteja kohtaan. Tonttien

hinnoitteluperiaatteiden osalta vuokralaisten (ja asukkaiden) yhdenvertaisen kohtelun kannalta olennainen tekijä on, että kaikkien tonttien hintoja määritettäessä noudatetaan samoja hinnoitteluperiaatteita. Näin on kiinteistötoimen näkemyksen mukaan meneteltykin.

Kaupunki varaa vuosittain tontteja asuntorakentamiseen noin 200 000 – 300 000 k-m² eli kymmeniä tai satoja tontteja. Tonttien suuresta määrästä johtuen suuri osa tonteista varataan ilmoittautumis- menettelyn jälkeen hakemusten perusteella suoravarauksin. Vain parhaiksi arvioidut tontit ja kaupunkikuvallisesti merkittävillä paikoilla sijoittuvat tontit luovutetaan kilpailuttamalla joko hinta- tai laatukilpailuin. Tonttien suoravaraukset pyritään kohdistamaan niille rakennuttajille, rakentajille, rakennuttajakonsulteille, ryhmärakennuttajille ja muille rakennusalan toimijoille, joiden esittämät hankkeet toteuttavat rahoitus- ja hallintamuodoltaan tai muulta sisällöltään (esim. asuntorakentamisen kehittämishankkeet) parhaiten kaupungin asettamia asuntopoliittisia tavoitteita. Nykyinen tontinluovutusmenettely tukee siis monipuolista ja kaupungin tavoitteita vastaavan asuntotuotannon toteutumista.

Tonttien maanvuokralla on säännellyssä omakustannusperusteisessa asuntotuotannossa suora vaikutus asukkaiden asumiskustannusten muodostumiseen, koska maanvuokra vaikuttaa asukkailla perittävään yhtiövastikkeeseen tai vuokraan. Kohtuuhintaisen asuntotarjonnan turvaamiseksi onkin olennaista, että maavuokrien taso on säännellyssä asuntotuotannossa maltillista myös kantakaupungin ja sen läheisyyteen sijoittuvilla arvokkailla alueilla. Kohtuuhintainen vuokra- ja omistus- asuntotarjonta on kaupungin kilpailukyvyen kannalta keskeinen tekijä. Kohtuuhintaisella, laadukkaalla ja monipuolisella asuntotarjonnalla kaupunki pyrkii muun ohella ehkäisemään alueellista segregatiota, edistämään työvoiman liikkuvuutta sekä tasapainottamaan kaupungin väestörakennetta.

Tonttien markkinahinnat vaihtelevat voimakkaasti taloudellisten suhdanteiden mukaan. Kiinteistötoimen kokemuksen mukaan tämä korostuu erityisesti sijainniltaan parhaimpien tonttien osalta, joilla tonttien markkinahinta voi hyvinkin vaihdella +/- 50 % lyhyenkin ajanjakson sisällä. Lisäksi parhaimmilla alueilla tonttien mikrotason sijainnilla on usein suuri merkitys tontin oletetun arvon kannalta. Esimerkiksi samaan kortteliin sijoittuvien tonttien hintaero voi olla lähes 1 000 euroa/k-m² riippuen siitä, onko tontilla merinäköalaa vai ei.

Vaikka kaupungin maanvuokrien määrittelyssä huomioidaan erot tonttien ominaisuuksissa (sijainti, rakennettavuus jne.) ja osaltaan myös kiinteistöjen yleinen arvonkehitys, maanvuokrien määrittelyssä nämä erot ovat kiinteistömarkkinoihin nähden suuruusluokaltaan

maltillisempia ja tapahtuvat usein markkinareaktioita hitaammin. Tämä lisää osaltaan kaupungin tontinluovutuksen ennustettavuutta, joka on rakennushankkeiden toteuttajien kannalta tärkeää ottaen huomioon hankkeiden hyvin pitkä läpivientiaika.

Aloitteen mukainen menettely ja sen haasteet

Aloitteessa esitetään, että kaupunki luovuttaisi jatkossa kaikki tontit tarjouskilpailulla tai huutokaupalla tonttien markkina-arvon selvittämiseksi.

Aloitteessa esitetty menettely merkitsisi huomattavaa muutosta nykyisiin tontinluovutus- ja -hinnoitteluperiaatteisiin. Käytännössä menettely merkitsisi sitä, että tontinvarauksissa ei ainakaan lähtökohtaisesti otettaisi huomioon laadullisia tekijöitä eikä kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita. Menettely todennäköisesti vaikeuttaisi tällä tavalla kaupungin asuntopoliittisten ohjelmien toteuttamista.

Kilpailuttamismenettely ei sovellu valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon eikä valtion korkotuella toteutettavaan asumisoikeustuotantoon, koska näiden tonttien osalta korkeimman sallitun luovutushinnan (rakennusoikeuden arvon) määrittää ARA. Kilpailumenettely ei myöskään tukisi kohtuuhintaisen omistusasuntotuotannon, eli Hitas-tuotannon, toteuttamista. Kilpailutusmenettelyn kautta mahdollisesti erittäin korkeaksi muodostuvat Hitas-tonttien maanvuokrat voisivat nostaa Hitas-asuntojen asumiskustannukset sääntelemättömän asuntotuotannon tasolle, jota ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Kiinteistötoimella ei ole tällä hetkellä resursseja kymmenien tai jopa satojen tonttien luovuttamiseksi tarjouskilpailulla tai huutokaupalla. Hintaperusteisen tarjouskilpailun järjestäminen edellyttää muun muassa tonttien hinnoitteluun vaikuttavien tekijöiden, kuten maaperäolosuhteiden ja muiden rakennuskustannusten muodostumiseen vaikuttavien seikkojen, tarkkaa selvittämistä ennen kilpailujen järjestämistä, jotta riitatilanteilta välttyään. On myös pidettävä todennäköisenä, ettei rakennusalan toimijoilla, kuten rakennusliikkeillä ja rakennuttajilla, ole kiinnostusta eikä resursseja osallistua vuosittain suureen määrään kilpailuja. Kilpailutus voisi myös johtaa siihen, että tontit keskittyisivät vain suurille rakennusalan toimijoille, joilla on parhaat taloudelliset resurssit korkeiden tarjousten tekemiseen. Edelleen kilpailutusmenettely voisi myös johtaa merkittäviin tonttihintojen vaihteluihin kulloisenkin kysyntätilanteen mukaan. Käytännössä sijainniltaan ja laadullisilta ominaisuuksiltaan täysin vastaaville tonteille voisi muodostua merkittävästi toisistaan poikkeavat hinnat ilman selkeitä objektiivisia perusteita. Tämä ei edistäisi asukkaiden yhdenvertaisen kohtelun toteutumista.

Lopuksi

Kaupungin maaomaisuutta tulee hallinnoida kaikille kaupunkilaisille kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Tämä tarkoittaa muun ohella sitä, että kaupungin maaomaisuuteen sitoutuneelle pääomalle tulee saada kohtuullinen tuotto. Aloitteessa kuvattu kilpailutusmenettely saattaisi lyhyellä aikavälillä nostaa kaupungin maanvuokra- ja maanmyyntituloja jonkin verran, mutta menettelyn pitkän aikavälin vaikutukset ovat epäselvät ja niitä on hyvin vaikea ennustaa.

Kaupungin laaja maaomaisuus on kaupungin asuntopoliitiikan toteuttamisen keskeinen väline. Asuntopoliittiset tavoitteet rajoittavat merkittävästi mahdollisuuksia luovuttaa asuntontteja pelkästään tai edes pääosin hintakilpailuilla. Kaupungin tulevien vuosien asuntotuotanto painottuu erinomaisille kantakaupungin ja merenläheisyyteen sijoituville alueille, esimerkiksi Jätkäsaareen ja Kalasatamaan. Näiden alueiden tontinluovutuksessa ja rakentamisessa noudatetaan kaupunginvaltuuston vahvistamia asuntopoliittisia tavoitteita. Kaupungin kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle asettamat tavoitteet edellyttävät, että myös näiltä alueilta luovutetaan tontteja mm. valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon ja Hitas-omistusasuntotuotantoon. Näiden tonttien hinnoittelun on oltava kohtuullista. Maltillinen tonttihinnoittelu edistää alueiden rakentamista.

Kaupungin tontinluovutusmenettely ja tonttihinnoitteluperiaatteet ovat nykyisellään varsin toimivia. Suuri osa vapaarahoitteiseen sääntelemättömään tuotantoon luovutettavista tonteista myydään jo nyt hintakilpailulla, jolloin tontista saadaan kulloinenkin paras mahdollinen hinta. Aloitteessa esitetty kilpailuttamismenettely ei sovellu ainakaan valtion tukemien eikä muuhun kohtuuhintaiseen säänneltyyn tuotantoon tarkoitettujen tonttien luovuttamiseen. Lisäksi menettely voisi johtaa merkittäviin alueellisiin ja alueen sisäisiin eroihin tontinvuokrissa sekä todennäköisesti heikentäisi kaupungin tontinluovutuksen ennakoitavuutta ja vaikeuttaisi kaupungin asuntopoliittisten tavoitteiden toteutumista yleisesti. Kiinteistötoimella ei ole nykyisellään resursseja merkittävästi lisätä tonttien tarjouskilpailuja.

Edellä esitettyyn perustuen kiinteistölautakunta toteaa, ettei aloitteessa esitettyyn menettelyyn ole syytä ryhtyä. Mikäli kaupunginvaltuuston vuosittain kiinteistötoimelle asettamat maanmyyntitavoitteet säilyvät tulevaisuudessa viimevuosien tasolla, tarjouskilpailujen määrät tulevat todennäköisesti joka tapauksessa lisääntymään. Tällä tavoin saatavia hintatietoja voidaan pyrkiä hyödyntämään myös niiden tonttien hinnoittelussa, joiden luovutus ei perustu hintakilpailutukseen. Lisäksi tonttien markkina-arvon määrittelyssä voidaan hyödyntää olemassa olevia kauppahintatilastoja sekä kaupungin omia ja kaupungin

ulkopuolisten tahojen laatimia asiantuntija-arvioita, kuten nykyisellään jo menetelläänkin.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Sami Haapanen, kehittämislakimies, puhelin: 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi

§ 501

V Kaj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite Herttoniemen Karhutien osittaisesta muuttamisesta pihakaduksi

HEL 2011-007007 T 08 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite
- 2 Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston pihakatuohje 2011

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto esittää aloitteessaan, että kaupunki tutkisi mahdollisuutta muuttaa Herttoniemen Karhutie osittain pihakaduksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Karhutie välittää liikennettä alueen muille tonttikaduille, mikä heikentää sen soveltuvuutta pihakaduksi. Lisäksi Karhutiellä on paljon asukaspysäköintiä, jolloin sen pihakaduksi muuttaminen hankaloittaisi kadun asukkaiden arkea. Tällä perusteella Karhutie ei ole luonteeltaan kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston pihakatuohjeen mukainen, pihakaduksi soveltuva katu eikä se eroa alueen muista tonttikaduista siten, että se voitaisiin muuttaa pihakaduksi ilman suuria rakenteellisia muutoksia.

Liikenneturvallisuuden parantamiseksi Karhutielle on Susitien ja Kettutien välille rakennettu hidasteita 60 - 100 metrin välein. Karhutien ja Ahmatien risteuksen pohjoispuolella sijaitsevan Herttoniemen ala-asteen koulun kohdalla on suojatiet merkitty kohtiin, joissa Karhutien ylitystarve koululaisille on ilmeinen. Ajonopeuksia on koulun kohdalla pyritty hillitsemään kahdella hidasteella.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite
- 2 Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston pihakatuohje 2011

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 411

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007007 T 08 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.02.2012 § 60

HEL 2011-007007 T 08 01 04

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakuntaa päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lausunto

Aina vuoteen 2006 asti liikenneministeriön liikenteen ohjauslaitteita koskevassa päätöksessä edellytettiin, että pihakadun on täytettävä sille erikseen asetetut rakenteelliset erityisvaatimukset. Koska lainsäädäntö ei enää edellytä pihakadulta rakenteellisia erityisvaatimuksia, on liikennesuunnitteluosastolla laadittu liitteenä oleva ohje uusien pihakatuja suunnitteluun Helsingissä.

Karhutie on noin 900 metriä pitkä, suorahko läpiajettava katu, joka eteläpäässä liittyy Hiihtomäentiehen ja pohjoisosassa Kettutiehen. Se välittää liikennettä myös alueen muille tonttikaduille. Kadun liikennemäärä vaihtelee 400 - 700 ajoneuvoa vuorokaudessa. Susitien ja Ahmatien liittymien välisellä osuudella - jonne pihakatua esitettiin tutkittavaksi - on liikennemäärä noin 600 ajoneuvoa vuorokaudessa. Nopeusrajoitus on 30 km/h. Katua ei ole asemakaavassa merkitty pihakaduksi.

Katualueen leveys on pääosin kahdeksan metriä. Tämä muodostuu kuusi metriä leveästä ajo-radasta ja kadun itäreunassa sijaitsevasta kaksi metriä leveästä jalkakäytävästä. Kadun länsi-reunassa ajorata rajoittuu tonttiin. Ajorataa ei ole mahdollista kaventaa niin, että myös ajoradan länsipuolelle voitaisiin rakentaa jalkakäytävä. Karhutiellä on paljon kadunvarsipysäköintiä, sillä vanhalla alueella ei tonteilla ole nykyistä tarvetta vastaavaa määrää pysäköintipaikkoja. Ajonopeuksien hillitsemiseksi pysäköinti on suunniteltu vuorottelemaan kadun molemmilla puolilla.

Kadulla ei ole vuosina 2004-2010 tapahtunut poliisin tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia. Liikenneturvallisuuden parantamiseksi Karhutielle on Susitien ja Kettutien välille rakennettu hidasteita 60- 100 metrin välein. Karhutien ja Ahmatien risteyksen pohjoispuolella sijaitsevan Herttoniemen ala-asteen koulun kohdalla on suojatiet merkitty kohtiin, joissa Karhutien ylitystarve koululaisille on ilmeinen. Ajonopeuksia koulun kohdalla on pyritty hillitsemään kahdella hidasteella.

Karhutie ei ole luonteeltaan pihakatumainen eikä se eroa muista tonttikaduista siten, että se voitaisiin muuttaa pihakaduksi ilman suuria rakenteellisia muutoksia. Karhutie välittää liikennettä myös alueen muille tonttikaduille, mikä heikentää sen soveltuvuutta pihakaduksi. Lisäksi Karhutiellä on paljon asukaspysäköintiä, jolloin pihakaduksi muuttaminen hankaloittaisi kadun asukkaiden arkea. Pihakadulla pysäköinti on sallittua vain merkillä osoitetuilla paikoilla ja silloinkin paikat varataan vieras- ja asiointipysäköintiin.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö

02.05.2012

Kj/27

Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maija Rekola, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37132
maija.rekola(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 502

V Kaj / Vt Kati Peltolan aloite kevyen- ja joukkoliikenteen lisäämisestä

HEL 2011-007005 T 08 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kati Peltolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kati Peltolan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kati Peltolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kati Peltola esittää aloitteessaan, että kaupungin suunnittelussa ja elinkeinopolitiikassa tulisi aloittaa yhteistyöhanke työpaikkakeskittymien toimijoiden kanssa kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen osuuden lisäämiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että yksityisautoilun haittoja pyritään vähentämään ja joukkoliikenteen kulkutapaosuutta lisäämään usealla eri tavalla. Tärkeimpiä keinoja ovat Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma, lukuisat joukkoliikenteen edistämistoimet, Helsingin pyöräilyprojekti, Helsingin seudun ruuhkamaksuselvitystyö, Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma 2008 - 2016, alueiden ja yhdyskuntarakenteen tiivistämis- ja täydennysrakentamishankkeet sekä Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymän (HSL) toimesta toteutettava liikkumisenohjaus.

Kaupunginhallitus katsoo, että aloitteessa esitetyn uuden yhteistyöhankkeen aloittaminen kaupungin ja työpaikkakeskittymien toimijoiden kesken kestävien liikennemuotojen osuuden lisäämiseksi ei ole perusteltua, sillä keinot kevyen- ja joukkoliikenteen edistämiseksi ovat jo nykyisellään varsin kattavasti käytössä. Sen sijaan tarkoituksenmukaista on kehittää kaupungin ja yhteistyöorganisaatioiden nykyisiä toimia sekä keskittää resursseja niihin. Erityisesti HSL:n liikkumisen ohjauksen keinoin on mahdollista kasvattaa kevyen- ja joukkoliikenteen kulkutapaosuutta.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kati Peltolan aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 412

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007005 T 08 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.02.2012 § 71

HEL 2011-007005 T 08 02 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupungin suunnittelussa ja elinkeinopolitiikassa aloitetaan yhteistyöhanke työpaikkakeskittymien toimijoiden kanssa tavoitteena kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen osuuden selvä lisääminen Helsingin alueella.

Yksityisautoilua ja sen haittoja pyritään vähentämään ja joukkoliikenteen kulkutapaosuutta lisäämään usealla eri tavalla. Tärkeimpiä ovat Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2011/2015), lukuisat joukkoliikenteen edistämistoimet, Helsingin pyöräilyprojekti, Helsingin seudun ruuhkamaksuselvitystyö, Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma 2008 - 2016, alueiden ja yhdyskuntarakenteen tiivistämis- ja täydennysrakentamishankkeet sekä HSL:n toimesta toteutettava liikkumisenohjaus.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma on strateginen, seudullista liikennepolitiikkaa linjaava, pitkän tähtäimen suunnitelma. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä, jotka parantavat joukkoliikenteen toimivuutta kokonaisuutena ja joilla on myönteinen vaikutus joukkoliikenteen kulkutapaosuuteen. Niistä huolimatta henkilöautoliikenteen osuus matkoista uhkaa kuitenkin kasvaa pääkaupunkiseudulla maankäytön hajaantuessa ilman liikenteen hinnoittelutoimenpiteitä.

Helsingin kaupunginhallitus on 2.11.2009 lausuntona liikenne- ja viestintäministeriölle esittänyt, että Helsinki suhtautuu myönteisesti ruuhkamaksujen käyttöönottoon ja esittää, että liikenne- ja viestintäministeriö aloittaa ruuhkamaksujärjestelmän mahdollistavan lainsäädännön valmistelun. Mikäli ruuhkamaksut otettaisiin käyttöön, muuttuisi ruuhka-aikojen ja ruuhkaisten paikkojen liikenne aiempaa sujuvammaksi. Ruuhkamaksut myös ohjaisivat liikkujien käyttäytymistä kannustamalla heitä liikkumaan joukkoliikenteellä, pyörällä tai kävellen.

Länsimetron valmistuminen Ruoholahdesta Matinkylään vuonna 2015 ja Kehäradan valmistuminen Vantaankosken radan ja pääradan välille vuonna 2014 parantavat seudullisia raideliikenneyhteyksiä.

Helsingin kaupunginvaltuusto asetti 25.9.2005 tavoitteet, joiden mukaan joukkoliikenteen kulkutapaosuuden tulee kasvaa poikittaisessa liikenteessä vanhalla laskentalinjalla 13:sta 17 %:iin ja säteittäisessä liikenteessä 70:stä 73 %:iin vuoteen 2012 mennessä. Poikittaisliikenteen uudella laajennetulla laskentalinjalla tavoitteena on 21 % joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus. Vuosaaren ja Myyrmäen välillä liikennöivän Jokeri 2 -bussilinjan liikennöinti alkaa vuonna 2014.

Jokeri 0 -linja Herttoniemen ja Munkkiniemen välillä aloittaa vuonna 2015. Nykyisen bussi-jokerin (550) liikennettä kehitetään syksyllä 2013 ja linjan muuttaminen raide-jokeriksi käynnistyy ennen vuotta 2020.

Pyöräilyn lisäämistavoitteiden toteuttamiseksi käynnistettiin valtuustostrategian 2009 - 2012 mukainen pyöräilyprojekti. Sen tavoitteena on parantaa pyöräilyoloja, jouduttaa oikeanlaisten suunnitteluratkaisujen omaksumista ja toimia pyöräliikenteen painoarvon lisäämiseksi kaikessa päätöksenteossa. Merkittävä muutos on, että pyöräilyä ja jalankulkua kehitetään itsenäisinä liikennemuotoina. Pyöräilyn olosuhteiden parantamisen painopiste on kantakaupungissa, missä kävely ja pyöräily on vilkkainta, mutta missä toisaalta on kaikkein eniten puutteita.

Työpaikkojen liikkumissuunnitelmia ovat Helsingin kaupungin organisaatiossa tehneet jo ainakin muutamat terveystieteiden yksiköt, Helsingin Energia, Ympäristökeskus ja kaupunkisuunnitteluvirasto. Vuoteen 2016 mennessä liikkumissuunnitelmat pyritään saamaan kaikille kaupungin virastoille ja laitoksille. Helsingin kaupungin palveluksessa on lähes 40 000 työntekijää. Liikkumissuunnitelmia laadittaessa kartoitetaan työpaikkojen työntekijöiden liikkumistavat sekä työ- että virkamatkoilla. Liikkumissuunnitelmien avulla luodaan edellytykset kestäväan liikkumiseen ja annetaan tietoa käytettävissä olevista liikkumisen vaihtoehdoista ja eduista.

Monissa Euroopan kaupungeissa tarjotaan liikkumisenohjauspalveluja yrityksille. Esimerkiksi Göteborgissa yrityksen henkilöstön työmatkan liikkumistavat kartoitetaan ja he saavat neuvoja työmatkaliikkumista varten. Yritykset säästävät, kun niiden ei tarvitse ylläpitää kalliita pysäköintipaikkoja. Selvitysten perusteella on havaittu, että työpaikkojen liikkumisen ohjauksen avulla autoliikenne vähentyi 10 - 30 % työpaikkaa kohden.

Suomessa valtakunnallisella tasolla liikenne- ja viestintäministeriö vastaa liikkumisen ohjauksen strategisesta ohjauksesta ja liikennevirasto käytännön toimenpiteistä. Motiva Oy toimii liikkumisen ohjauksen valtakunnallisena koordinaattorina liikenneviraston tilauksesta.

Pääkaupunkiseudulla liikkumisen ohjauksesta vastaa Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymä. HSL on seudullinen toimija, jonka kohdealueena on koko Helsingin seudun työssäkäyntialue. Tehtävänä liikkumisen ohjauksen on mielekästä sijoittua seudulliseen organisaatioon, joka myös määrittelee liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteet ja keinot sekä vastaa joukkoliikenteen suunnittelusta, hankinnasta, markkinoinnista ja viestinnästä. HSL

tarjoaa seudulla toimiville työnantajille keinoja ympäristöystävälliseen liikkumiseen mm. tekemällä liikkumissuunnitelmia, joilla kartoitetaan henkilöstön työmatkaliikkumista sekä siihen liittyviä kehittämistoiveita ja edistetään kestävästä liikkumisesta. HSL:n liikkumisen ohjauksen toimenpiteisiin kuuluvat myös yhteiskäyttöautoilun ja kimpakyytien edistäminen sekä joukkoliikenteen sähköisten aikataulunäyttöjen markkinointi yrityksille. HSL on liikkumisen ohjauksessaan aktiivisesti yhteydessä yrityksiin ja muihin työnantajiin ja prosessissa hyödynnetään työnantajien omat ideat kestävästä liikkumisesta edistämiseksi.

Sanomatalossa toimiva Ilmastoinfo on mm. Helsingin, Espoon, Vantaan, HSL:n ja HSY:n yhteinen organisaatio, joka eri kanavia hyödyntäen jakaa tietoa esimerkiksi energiatehokkuudesta ja liikkumisesta. Ilmastoinfo kokoaa omistajatahojensa tietoa ja jakaa sitä keskitetysti potentiaalisille kohderyhmille.

Valtuustoaloitteessa esitetyn uuden yhteistyöhankkeen aloittaminen kaupungin ja työpaikkakeskittymien toimijoiden kanssa kestävien liikennemuotojen osuuden lisäämiseksi ei ole perusteltua. Tarkoituksenmukaista on kaupungin ja yhteistyöorganisaatioiden nykyisten toimenpiteiden kehittäminen ja resurssien keskittäminen niihin. Erityisesti liikkumisen ohjaus on tuote, joka pitkälti vastaa valtuustoaloitteessa esitettyyn tarpeeseen.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi
Mikko Lehtonen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37117
mikko.j.lehtonen(a)hel.fi

§ 503

V Kaj / Vt Tuomas Rantasen aloite etnisten ja eksoottisten tuotteiden kauppahallin sijoittamisesta Itäkeskukseen

HEL 2011-008255 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Tuomas Rantasen aloite
- 2 Helsingin Tukkutorin lausunto 23.1.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Tuomas Rantanen esittää aloitteessaan, että kaupungin tulisi selvittää, millä edellytyksin Itäkeskuksen kauppakeskuksen läheisyyteen kannattaisi sijoittaa etnisiin ja eksoottisiin tuotteisiin erikoistunut kauppahalli.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja katsoo, että etnisiin ja eksoottisiin tuotteisiin perustuvan kauppahallin sijoittaminen Itäkeskukseen on ajatuksena kannatettava. Kauppahalli vahvistaisi kasvavaa kiinnostusta uusia ruokakulttuureja kohtaan ja samalla se voisi tarjota tilat uusille yrityksille. Luontevinta olisi, että kauppahalli toteutuessaan sijoittuisi jo olemassa oleviin tiloihin, keskeiselle paikalle ja hyvien kulkuyhteyksien varrelle.

Kaupunginhallitus toteaa, ettei Itäkeskuksen ytimessä kuitenkaan ole vapaita rakentamattomia tontteja eikä kiinteistövirastolla ole siellä hallinnassaan kauppahalliksi sopivaa kiinteistöä tai tilaa. Itäkeskuksen kauppakeskuksesta tai uusista rakennettavista liiketiloista saattaa lähivuosina vapautua sellaista tilaa, joka olisi sopiva kauppahallitoiminnalle. Nämä tilat ovat kuitenkin kaikki yksityisen omistuksessa, ja kauppahallin tulo näihin tiloihin on riippuvainen omistajan myönteisestä suhtautumisesta.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että Hakaniemen torialueen jatkosuunnittelussa tulisi selvittää etnisiin ja eksoottisiin tuotteisiin perustuvan kauppahallin toteutusmahdollisuuksia.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Tuomas Rantasen aloite
- 2 Helsingin Tukkutorin lausunto 23.1.2012

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 413

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-008255 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2012 § 86

HEL 2011-008255 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Etnisten ja eksoottisten ruoka-aineiden kauppahalli on hyvä ja kannatettava idea. Se tarvitsee paitsi sopivan tilan, oheistoimintoina ravintoloita ja ulkotorimyyntiä sekä ennen kaikkea keskeisen paikan. Kauppahallin yksi tärkeimpiä tehtäviä on tuoda näitä palveluja myös muille kuin maahanmuuttajaväestölle. Se tulisi olla hyvin saavutettavissa koko pääkaupunkiseudun alueelta. Sen ohi tulisi kulkea suuri ihmisvirta, kuten on tilanne Tukholmassa Hötorgetin kauppahallilla.

Itäkeskuksessa liikkuu suuri määrä ihmisiä päivittäin. Suurin ruuhka on keskuksen ytimessä metroaseman välittömässä läheisyydessä. Helsingin keskustaan verrattuna, Itäkeskuksen käyttäjät liikkuvat hyvin rajoitetulla alueella metroaseman ja suurten kauppakeskittymien kortteleissa. Heti parin korttelin etäisyydellä metroasemalta jalankulkijoiden määrä on pieni. Etnisten ruoka-aineiden kauppahallin sijoittamisella näille sivukaduille sisältää riskin, etteivät muut kuin maahanmuuttajat löydä sinne.

Itäkeskuksen ytimessä ei ole vapaita rakentamattomia tontteja. Uuden hallirakennuksen rakentamiseen tarvitaan asiasta kiinnostunut sijoittaja. Luontevinta olisikin, että kauppahalli sijoittuisi jo olemassa oleviin tiloihin. Kaupungin omistuksessa ei liene Itäkeskuksen ytimessä sellaista tyhjää tilaa, joka soveltuisi kauppahallille.

Aivan metroaseman vieressä kortteleille 45176 ja 45177 sekä Hansasillan ja Itäväylän alueille on vireillä asemakaavan muutos (nro 12024), jonka mukaan Itäkeskuksen ytimeen on tulossa 30 200 kerrosneliometriä uutta liiketilaa. Tästä kerrosalasta pääosa on varattu YIT:lle, jonka tarkoituksena on rakentaa hotelli ja elokuvakeskus sekä liiketiloja. Pienempi osa liiketiloista tulee Keskon vuokraamalle tontille. Uuden asemakaavan liiketiloja ei ole määrätty mihinkään erikoistarkoitukseen.

Itäkeskuksen kauppakeskuksesta tai uusista rakennettavista liiketiloista saattaa lähivuosina vapautua sellaista tilaa, joka olisi sopiva kauppahallitoiminnalle. Nämä tilat ovat kuitenkin kaikki yksityisen omistuksessa, ja kauppahallin tulo näihin tiloihin on riippuvainen omistajan myönteisestä suhtautumisesta.

Käsittely

28.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä lisäsi lausunnon toiseen lauseeseen viidenneksi viimeiseksi sanan "sekä" ja muutti ensimmäisen kappaleen viimeisen lauseen kuulumaan : "Sen ohi tulisi kulkea suuri ihmisvirta, kuten on tilanne Tukholmassa Hötorgetin kauppahallilla."

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Barbara Tallqvist, arkkitehti, puhelin: 310 37283
barbara.tallqvist(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 23.02.2012 § 108

HEL 2011-008255 T 00 00 03

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Etnisiin ja eksoottisiin tuotteisiin perustuvan kauppahallin perustaminen Itäkeskukseen on ajatuksena kannatettava. Kauppahalli vahvistaisi kasvavaa kiinnostusta uusia ruokakulttuureja kohtaan ja samalla se voisi tarjota tilat uusille, laatuun ja palveluun perustuville yrityksille. Kauppahalli tulisi sijaita keskeisellä paikalla eli sellaisessa paikassa, missä asiakasvirrat jo muutenkin kulkevat. Kauppahalli tulisi olla pinta-alaltaan kyllin suuri, jotta se pystyisi tarjoamaan laajan valikoiman erilaisia ruokatuotteita ja ruokaan liittyviä palveluja.

Kiinteistövirastolla ei ole Itäkeskuksessa hallinnassaan tällaiseen tarkoitukseen sopivaa kiinteistöä tai tilaa. Mikäli etnisiin ja eksoottisiin tuotteisiin perustuva kauppahalli päätettäisiin perustaa kaupungin hankkeena, voisi tilakeskus rakennuttaa, vuokrata tai ostaa olemassa olevan tilan ja vuokrata tilan Helsingin tukkutorin käyttöön muiden kauppahallien tapaan edelleen yrittäjille vuokrattavaksi.

Etnisiin ja eksoottisiin tuotteisiin perustuva kauppahalli voisi syntyä myös yksityisenä investointihankkeena, mikäli sillä olisi taloudelliset ja tilalliset menestymistekijät kohdallaan.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Irmeli Grundström, hankepäällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 14.02.2012 § 21

HEL 2011-008255 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää valtuutettu Rantasen ym. hanketta uuden etnisiin ja eksoottisiin tuotteisiin perustuvan kauppahallin perustamista Itäkeskukseen kannattavana mikäli toiminnalle olisi myös kaupallisia edellytyksiä. Tällainen toiminta sopisi kulttuurikeskus Stoaan läheisyyteen, sillä alueella on jo entuudestaan joitain etnisten ruokatuotteiden liikkeitä. Olisi parannus, että nämä ja muut samantyylliset liikkeet saataisiin yhden katon alle. Etninen kauppahalli tukisi maahanmuuttajien yrittäjyyttä ja se tukisi myös kulttuurien kohtaamista.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnon katsotaan kattavan myös Caisan osuuden.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Paiju Tyrväinen, vs. osastopäällikkö, puhelin: 310 29874
paiju.tyrvainen(a)hel.fi

§ 504

V Kaj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite selvityksestä Itäväylän kattamisesta asuntorakentamista varten

HEL 2011-009196 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto esittää aloitteessaan, että Kivinokan alueen osayleiskaavoituksen yhteydessä selvitetäisiin mahdollisuudet Itäväylän kattamiseen sekä sen kustannukset siten, että katetulle alueelle sijoitettaisiin täydennysrakentamista ja Kivinokan alue säilytettäisiin virkistysalueena.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että 23.12.2004 voimaantulleessa Yleiskaava 2002:ssa Itäväylä ja metrolinja on sijoitettu Kulosaassa tunneliin ja niiden alueet on määritelty kerrostalovaltaiseksi alueeksi. Alueen asemakaavoittaminen asunto- ja toimitilarakentamiseen on siis jo nykyisellään yleiskaavan mukaista.

Vireillä olevan Kivinokan osayleiskaavoituksen alkuvaiheessa valmistellaan alueen maankäytölle eri vaihtoehtoja, joista kaupunkisuunnittelulautakunta valitsee periaatevaihtoehdon Kivinokan osayleiskaavaluonnoksen pohjaksi syksyllä 2012. Tässä vaiheessa on tarkoitus selvittää laajasti erilaiset rakennevaihtoehdot sulkematta mitään vaihtoehtoa etukäteen pois ja kytkemättä eri osa-alueiden ratkaisuja toisiinsa. Kivinokan eri vaihtoehdoista yhden on tarkoitus olla virkistysvaihtoehto riippumatta ympäröivän kaupunkirakenteen ratkaisuista.

Helsingin uuden yleiskaavan laatimisen yhteydessä selvitetään laajasti moottoritiemäisten ympäristöjen maankäytön tehostamista tutkimalla moottoriväylien muuttamista kaupunkibulevardeiksi, ja vilkkaampien väylien ollessa kyseessä tarkastelemalla erilaisia tunnelointi- ja kansiratkaisuja.

Kaupunginhallitus katsoo, että selvityksiä Itäväylän ja metron kattamisesta tai siirtämisestä tunneliin Kulosaassa on näin ollen perusteltua jatkaa käynnissä olevan yleiskaavatyön yhteydessä.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 414

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009196 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2012 § 87

HEL 2011-009196 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleiskaava 2002:ssa Itäväylä ja metrolinja on Kulosaassa sijoitettu tunneliin ja niiden alueet määritelty kerrostalovaltaisiksi alueeksi. Yleiskaava 2002 on tullut tältä osin voimaan 23.12.2004. Alueen asemakaavoittaminen asunto- ja toimitilarakentamiseen on siis jo yleiskaavan mukaista eikä muodosta tässä suhteessa vaihtoehtoa muille rakentamisalueille.

Mahdollinen asemaakaavan muutos on tarkoitus ajoittaa siten, että sen toteuttamiseen tarvittavat merkittävät investoinnit eivät ajoittuisi samaan aikaan nyt käynnissä olevien suurten rakentamisalueiden kanssa. Tunnelointi ei kalliina ratkaisuna ole myöskään itsestään selvyyttä vaan vaatii mm. taloudellisten ja teknisten selvitysten tekoa osana jäljempänä selostettavaa yleiskaavatyötä.

Kivinokan alue on puolestaan Yleiskaava 2002:ssa lähes kokonaan osoitettu selvitysalueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan yleiskaavalla tai osayleiskaavalla.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on aloittanut Kivinokan osayleiskaavan suunnittelun. Aluksi valmistellaan eri vaihtoehtoja alueen maankäytöstä, joista kaupunkisuunnittelulautakunta valitsee periaatevaihtoehdon Kivinokan osayleiskaavaluonnoksen pohjaksi syksyllä 2012.

Kivinokan osayleiskaavoituksen alkuvaiheessa on syytä laajalti selvittää erilaiset rakennevaihtoehdot sulkematta mitään vaihtoehtoa etukäteen pois ja kytkemättä eri osa-alueiden ratkaisuja toisiinsa. Kivinokan eri vaihtoehdoista yhden tulee olla virkistysvaihtoehto riippumatta ympäröivän kaupunkirakenteen ratkaisusta.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on käynnistynyt Helsingin uuden yleiskaavan laatiminen. Tässä yhteydessä selvitetään laajasti moottoritiemäisten ympäristöjen maankäytön tehostamista tutkimalla moottoriväylien muuttamista kaupunkibulevardeiksi ja vilkkaampien väylien ollessa kyseessä tarkastelemalla erilaisia tunnelointi- ja kansiratkaisuja. Tästäkin syystä selvityksiä Itäväylän ja metron

kattamisesta tai siirtämisestä tunneliin Kulosaarella tulisi jatkaa omana hankkeenaan meneillään olevan yleiskaavatyön yhteydessä.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 09.02.2012 § 78

HEL 2011-009196 T 00 00 03

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Outi Alanko-Kahiluodon ja 32 muun valtuutetun otsikossa mainitusta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään Itäväylän kattamisen selvittämistä Kivinokan osayleiskaavoituksen yhteydessä. Katettua aluetta käytettäisiin aloitteen mukaan asunto-, toimisto- yms. rakentamiseen siten, että Kivinokan alue vastaavasti säilytettäisiin virkistysalueena.

Kivinokan osayleiskaavoituksen alkuvaiheessa on syytä selvittää laajasti ja ennakkoluulottomasti kaikki mahdolliset vaihtoehdot sulkematta etukäteen mitään pois ja kytkemättä eri osa-alueiden ratkaisuja toisiinsa.

Osayleiskaavoituksen vaihtoehdoissa voisi mahdollisesti olla mukana myös Itäväylän ja metron kattaminen, vaikka alue ei kytkeydy kovin luontevasti Kivinokan alueeseen. Mahdollinen Itäväylän kattaminen on kuitenkin syytä käsitellä Kivinokan käytön suunnittelusta erillisenä itsenäisenä asiana.

Ehkä Itäväylän ja metroradan kattamista tai paremminkin sijoittamista tunneliin olisi tarkoituksenmukaista tutkia erikseen omana projektinaan. Kulosaaren osalta ehdotuksia ja selvityksiä on jo aiemmin tehty yksityisellä taholla. Tehdyssä selvityksessä ratkaisu osoittautui varsin kalliiksi ja olisi edellyttänyt melko raskasta asuntorakentamista kustannusten kattamiseksi. Tällainen ratkaisu ei ehkä ole lähiaikoina ajankohtainen, kun edullisempiakin rakennuspaikkoja on käytettävissä satamilta vapautuneilla alueilla, Östersundomissa ja mahdollisesti Malmin lentokentän alueella.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

09.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Tuuttila Juhani: Muutan esitystäni seuraavasti:

Lausuntoehdotuksen kolmannen kappaleen viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: Mahdollinen Itäväylän kattaminen on kuitenkin syytä käsitellä Kivinokan käytön suunnittelusta erillisenä itsenäisenä asiana.

Vastaehdotus:

Sole Molander: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Lausuntoehdotuksen neljännen kappaleen viimeisestä virkkeestä poistetaan sanat "ja mahdollisesti Malmin lentokentän alueella".

Kannattajat: Kirsi Pihlaja

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen neljännen kappaleen viimeisestä virkkeestä poistetaan sanat "ja mahdollisesti Malmin lentokentän alueella".

Jaa-äännet: 6

Jyrki Lohi, Tuula Paalimäki, Olli Saarinen, Nina Suomalainen, Tuomo Valve, Tuomas Viskari

Ei-äännet: 3

Sole Molander, Kirsi Pihlaja, Markku Vuorinen

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 0

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Tuomas Kivelä, tonttiasiamies, puhelin: 310 36455
tuomas.kivela(a)hel.fi

§ 505

**V Kaj / Vt Maija Anttilan aloite kantakaupungin
täydennysrakentamisen edistämisestä**

HEL 2011-009199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Maija Anttilan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Maija Anttila esittää aloitteessaan, että kaupungin tulisi kannustaa kantakaupungin taloyhtiöitä selvittämään erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia tontillaan tai mahdollisesti harkitsemaan tonttien lisärakentamista.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosastolla toimii vuonna 2011 perustettu poikkihallinnollinen täydennysrakentamisprojekti. Sen tärkeimpiä tavoitteita on esikaupunkialueiden elinvoimaisuuden kehittäminen täydennysrakentamisen avulla.

Täydennysrakentamisprojektiin tuloksena on muun muassa koottu ohjeaineistoa helsinkiläisiä asukkaita, taloyhtiöitä ja alan toimijoita varten internetsivustolle sekä edistetty aktiivista vuorovaikutusta

messuilla, erilaisissa tapahtumissa ja alueellisissa asukastilaisuuksissa.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa täydennysrakentamista on edistetty erityisesti Esikaupunkien Renessanssi -projektissa. Projekti on strategista maankäytön suunnittelua, jossa keskeisessä roolissa on edellytysten luominen täydennysrakentamiselle. Lisäksi useisiin kaupunginosiin on laadittu alueellisia täydennysrakentamisen yleissuunnitelmia, joiden pohjalta on jatkettu suunnittelua osa-alueittain asemakaavalla. Tonttien lisärakentamisen käyntiin saamiseksi kaupunkisuunnitteluvirasto on tarjonnut myös kokeiluluontoisesti suunnitteluapua siten, ettei laadittu suunnitelma sido taloyhtiötä lisärakentamiseen.

Kaupungin käytössä olevat merkittävimmät kannustimet lisärakentamiseen ovat vuokratonteilla maksettava täydennysrakentamiskorvaus ja omistustonteilla maankäytösopimusmenettelyn alarajan nostaminen siten, että menettely käynnistyy vasta kun merkittävä hyöty ylittää 1 000 000 euroa.

Lisärakentamisen houkuttelevuutta pyritään jatkossa lisäämään myös asemakaavoituksen keinoin. Tällä hetkellä kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan esitystä siitä, että kerrostalotonttien lisärakentamista sallittaisiin hakijan kannalta kevyemmällä poikkeamismenettelyllä kaavamutoksen sijaan. Ehdotus tulee kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn kevään 2012 aikana.

Kaikkien edellä mainittujen toimien tavoitteena on taloyhtiöiden innostaminen ja houkuttelemine kehittämään omia kiinteistöjään muun muassa lisärakentamisen keinoin. Yhteistyötä täydennysrakentamishankkeiden edistämiseksi on tarkoitus jatkaa edelleen kaupunkisuunnitteluviraston ja talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosaston sekä muiden hallintokuntien kesken.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Maija Anttilan aloite

02.05.2012

Kj/31

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 415

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 06.03.2012 § 97

HEL 2011-009199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki järjesti vuonna 1997 avoimen ideakilpailun asuntorakentamismahdollisuuksien kartoittamiseksi Helsingissä. Kilpailun voitti arkkitehti Juha Ilosen ehdotus ”Kallion katot”, jossa tutkittiin ullakkorakentamisen laajentamista 1960-luvun rakennuksiin ja lisäksi 1960-luvulla ja sen jälkeen rakennettujen tasa- tai loivasti vinokattoisten asuinrakennusten kattojen käyttämistä asuinkerroksen rakentamiseen.

Ilosen ehdotus kohdistui Kallion kaupunginosaan Kallion kirkon ympäristöön, josta Ilonen kartoitti muutamasta korttelista 8 000 tonttimaaneliömetrin rakentamismahdollisuuden. Laajennettuna ajatus koko kaupunkiin kyseessä voi olla merkittävä lisärakentamismahdollisuus, josta hyötyisivät ennen kaikkea peruskorjauskustannusten kanssa painivat taloyhtiöt.

Täydennysrakentamista on kaupunkisuunnitteluvirastossa edistetty erityisesti Esikaupunkien Renessanssi -projektissa. Projekti on strategista maankäytön suunnittelua, jossa keskeisessä roolissa on edellytysten luominen täydennysrakentamiselle.

Täydennysrakentamisella ja kaupunkitilaa kehittämällä parannetaan esikaupunkialueiden asumistasoa ja viihtyisyyttä. Projekti keskittyy

esikaupunkialueille, mutta siitä saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää koko kaupungissa.

Viraston sitoviin toiminnallisiin tavoitteisiin on jo vuosia kuulunut täydennysrakentaminen – vuonna 2012 asemakaavoitetusta asuntokerrosalasta vähintään 25 % on täydennysrakentamista. Kantakaupungin alueella lähes kaikki lisärakentaminen voidaan laskea täydennysrakentamiseksi, sillä tiivistäminen tukeutuu aina olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen ja kunnallistekniikkaan. Hankkeiden laajuus vaihtelee suuresti. Esimerkiksi ullakkoasuntoja on valmistunut vuosittain joitakin kymmeniä. Olemassa olevien rakennusten katoille ja ullakoille rakentaminen voi siten olla volyymiltään vain pieni osa täydennysrakentamista. Kattorakentaminen voi kuitenkin tarjota uudenlaisia, laadullisesti hyviä ja standardeista poikkeavia asuntoja kantakaupungin alueelle.

Helsingissä on vuodesta 1987 ollut voimassa alueellinen poikkeaminen ullakoiden rakentamiseksi asuinkäyttöön, joten ullakkohankkeet eivät vaadi asemakaavan muuttamista. Hankkeita on ohjattu vuodesta 2009 lähtien rakennusvalvontaviraston asettamassa ullakkotiimissä, jossa on myös kaupunkisuunnitteluviraston edustaja. Taloyhtiöitä ja suunnittelijoita varten on tuotettu lisäksi rakentamistapaohje ja menettelyohje. Ullakkorakentamisesta on järjestetty myös näyttely kaupunkisuunnitteluviraston Laiturilla, jossa esiteltiin ullakkohankkeita, ohjeita ja valmistuneita kohteita.

Ullakkohankkeiden yhteydessä taloyhtiöitä on veloitettu parantamaan talon asukkaiden asuinolosuhteita tapauskohtaisesti esimerkiksi pihajärjestelyjä parantamalla ja yhteistiloja lisäämällä. Hankkeissa ei ole vaadittu muuten lisärakentamisen yhteydessä veloitettuja autopaikkoja eikä ullakkoasuntojen esteettömyyttä.

Eduskunta säätö 21.12.2010 lain kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta kolmeksi vuodeksi. Kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan tällä hetkellä esitystä siitä, että kerrostalotonttien lisärakentamista voitaisiin sallia poikkeamismenettelyllä. Ehdotus tästä tulee kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn lähiaikoina.

Ylimääräisen kerroksen rakentamista asuinrakennuksen katolle on tutkittu muutamissa hankkeissa. Laajasaloon on tehty kolme asemakaavan muutosta, joista yksi on johtanut toteutukseen arkkitehti Ulpu Tiurin suunnitelmien pohjalta. Helsingin uusille merenranta-alueille on kaavoitettu runsaasti rivitalotyyppisiä asuntoja rakennusten ylimpiin kerroksiin. Näistä saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää myös vanhan rakennuskannan korottamisessa.

Kalliossa on yhdessä kohteessa 1960-luvun asuinrakennuksen katolla sijaitseva varastotila muutettu asuinkäyttöön ullakkopoikkeamisella. Kesken jääneitä hankkeita on ollut muutamia. Nämä hankkeet ovat perustuneet ullakkopoikkeamiseen eli käytännössä julkisivulinjasta sisään vedetyn katolla sijaitsevan varastokerroksen hyödyntämiseen. Ongelmana on ollut tilojen mataluus. Ullakkopoikkeamisen ehtojen mukaisesti rakentamisen tulee tapahtua pääosin olemassa olevan vesikaton sisäpuolella. Välttämättömän katon korotuksen vuoksi hankkeet eivät useimmiten voi perustua alueelliseen ullakkopoikkeamiseen.

Rakennuksen varsinainen korottaminen yhdellä kerroksella vaatii asemakaavan muutoksen, joka on usein raskas prosessi verrattuna siitä saataviin hyötyihin. Rakennushanke on lisäksi uudisrakentamista, jota koskevat nykyiset esteettömyys, energia, autopaikka ym. säädökset. Esimerkiksi autopaikkojen osoittaminen tiiviissä kaupunkiympäristössä on osoittautunut monessa hankkeessa taloyhtiölle kynnyskysymykseksi. Kaupunkisuunnitteluviraston mukaan esikaupunkialueilla käytetty alueellinen täydennysrakentamissuunnitelma ei ole hyödyllinen ohjausväline Kalliossa, sillä jokainen rakennus on hyvin yksilöllinen ja Kallion osaluheet poikkeavat merkittävästi toisistaan.

Jokaisessa hankkeessa tulee yksittäisen rakennuksen suojeluarvojen lisäksi kiinnittää erityistä huomiota muutosten vaikutuksiin kaupunkikuvaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön mukaan lukien valtakunnallisesti arvokkaat ympäristöt. Lisäksi on otettava kantaa pysäköinnin järjestämiseen, asumisolosuhteiden kehittämiseen sekä rakennusten runkojen kantokykyyn.

Kaupungilla on erillinen hissiprojekti, jonka ohjausryhmässä on myös kaupunkisuunnitteluviraston edustaja. Taloyhtiöt ovat hyvin tietoisia hissien rakentamisen tuista ja mahdollisuuksista. Hissiprojektin ja hissiasiamiehen palveluja voitaisiin esitellä myös jonkin sopivan näyttelyn ohessa.

1960-luvun ja myöhempien asuinrakennusten kattojen käyttäminen asuinrakentamiseen on kannatettavaa erityisesti uudenlaisten asuntotyyppien mahdollistamiseksi. Kallion kaupunkikuva on rikas ja vaihteleva. Suurimpaan osaan Kallion 1960-luvun asuinrakennuksia sopii kattokerroksen rakentaminen. Kattokerroksen käyttöönotto voidaan nähdä kyseisten rakennusten modernististen esikuvien tavoitteiden muistumina. Myös katoille rakennettavat asukkaiden yhteistilat ja kattopuutarhat olisivat positiivinen lisä paitsi asukkaille myös Kallion kaupunkikuvan moninaisuudelle.

Kaupunkisuunnitteluviraston monet edellä mainitut toimenpiteet tukevat Kallion kattojen rakentamista ja koko kantakaupunkialueen lisärakentamisedellytyksiä. Hankkeiden käynnistyminen on kuitenkin tonttien haltijoiden harkinnassa, jotka punnitsevat päätöksissään hankeen hyötyjä ja haittoja. Mahdollisissa hankkeissa voitaisiin soveltaa lakia kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta. Konkreettisten hankkeiden yhteydessä voitaisiin myös tutkia ullakkorakentamista vastaavien ehtojen ja menettelytapojen soveltuvuutta. Kaupunkisuunnitteluvirasto jatkaa yhteistyötä talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosaston sekä muiden hallintokuntien kanssa lisä- ja täydennysrakentamisen edistämiseksi sekä harkitsee lisäksi rakennusten korotushankkeiden ottamista näyttelyohjelmaansa osana laajempaa kokonaisuutta, jossa esiteltäisiin täydennysrakentamista Helsingissä ja muissa kaupungeissa Suomessa ja ulkomailla.

Päätösjakelu:
- kaupunginhallitus

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Satu Tyynilä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37187
satu.tyynila(a)hel.fi
Niklas Lähteenmäki, arkkitehti, puhelin: 310 37260
niklas.lahtenmaki(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 15.2.2012

HEL 2011-009199 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosastolla toimii 2011 perustettu täydennysrakentamisprojekti, joka on poikkihallinnollinen kehittämisprojekti. Tärkeimpiä päämääriä on esikaupunkialueiden elinvoimaisuuden kehittäminen täydennysrakentamisen avulla. Täydennysrakentamisen edistämiseksi projekti kehittää nykyisiä toimintatapoja ja etsii uusia keinoja ja mahdollisuuksia. Toimenpiteet ovat yleisiä ja käytännönläheisiä siten, että ne edistävät koko kaupungin täydentymistä.

Taloyhtiöiden kannustimena tonttiensa lisärakentamiseen ja rakennusten korottamiseen on useimmiten peruskorjauksien kustannukset, mutta esteenä on yleensä tiedonpuute ja mielikuvat uhkatekijöistä. Tämän ongelman ylittämiseksi ja keskustelun avaukseksi taloyhtiöiden suuntaan on täydennysrakentamisprojekti koonnut ohjeaineistoa. Internet-sivustoon

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

www.taydennysrakentaminen.hel.fi on koottu tietoa mm. oman tontin lisärakentamisprosessista ja päätöksenteosta niin kaupungin organisaatiossa kuin taloyhtiöissä. Aineisto on suunnattu helsinkiläisille asukkaille, taloyhtiöille ja alan toimijoille, joilta sivujen kautta saadaan myös palautetta toiminnan suuntaamiseksi.

Lisäksi projekti on mukana VTT:n ja Aalto-yliopiston ”ApRemodel - Uudistava korjausrakentaminen asunto-osakeyhtiöissä ja vuokrataloyhtiöissä”- tutkimushankkeessa, jossa kartoitetaan täydennysrakentamisen hyötyjä taloyhtiöille ja laaditaan tietopakettia mm. taloudellisista, juridisista ja projektien hallintaan liittyvistä kysymyksistä. Lakiasioihin liittyvää osuutta valmistellaan yhdessä Kiinteistöliiton juristien kanssa. Tämä tietopaketti täydentää puuttuvilta osin ohjeaineistoa: lisäys tehdään tämän vuoden aikana. Samalla sivuille avataan kooste Helsinkiin toteutuneista tonttien lisärakentamishankkeista ja rakennusten korotus- ja ullakkohankkeista. Täydennysrakentamisen edistämiseksi tehdään aktiivista vuorovaikutusta myös messuilla, erilaisissa tapahtumissa ja alueellisissa asukastilaisuuksissa. Oma näyttelyä ei aiheesta ole vielä pidetty, mutta aineiston täydentyessä se voi olla ajankohtaista.

Kaupungin merkittävimmät ns. porkkanat eli kannustimet lisärakentamiseen ovat vuokratonteilla maksettava täydennysrakentamiskorvaus ja omistustonteilla maankäyttösopimusmenettelyn alarajan nostaminen siten, että menettely käynnistyy vasta kun merkittävä hyöty ylittää 1 000 000 euroa. Kiinteistövirasto vastaa näiden kannustimien kehittämisestä yhteistyössä projektin kanssa. Kooste kannustimista ja niihin liittyvistä menettelytavoista sisältyy ohjeaineistoon.

Ullakkorakentaminen ei edellytä asemakaavan muuttamista: Helsingissä on vuodesta 1987 ollut voimassa alueellinen poikkeuslupa asuinkerrostalojen ullakkojen käyttämiseen asuinrakentamiseen 1.-27. kaupunginosissa. Vuodesta 2009 poikkeuslupa on koskenut kaikkia kaupunginosia. Ullakolle rakentamisen yhteydessä tulee esim. kunnostaa yhtiön pihaa tai yhteistiloja. Myös hissien rakentaminen lasketaan kompensatioksi saadulle lisäkerrosalalle. Rakennusvalvontaviraston johtoryhmä asetti vuoden 2009 alusta lähtien toimimaan nk. ullakkotiimin, joka hoitaa keskitetysti ullakkorakentamista koskevia lupahakemuksia ja työaikaista valvontaa. Lisäksi ullakkorakentamisesta on tuotettu paljon ohjeaineistoa kuten menettelytapaohje ja ullakkorakentamisen rakentamistapaohje. Ullakkotiimin edustaja on mukana myös täydennys-rakentamisprojektin ohjausryhmässä.

Rakennusten korottaminen ja esimerkiksi Kallion kattojen lisärakentaminen edellyttävät lähes aina kaavamuutosta. Tällä hetkellä

kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan esitystä, kuinka lakia kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta voitaisiin hyödyntää lisärakentamishankkeissa. Konkreettisesti tämä tarkoittaa ehdotuksia, millainen lisärakentaminen olisi sallittua ilman kaavamuutosta. Asia tulee kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn kevään 2012 aikana. Vantaa kokeilee parhaillaan saman lain puitteissa kokonaisen kerrostalon rakentamista poikkeusluvalla Myyrmäkeen.

Useisiin kaupunginosaan on laadittu kaupunkisuunnitteluviraston toimesta alueellisia täydennysrakentamisen yleissuunnitelmia, joiden pohjalta on sitten jatkettu suunnittelua osa-alueittain asemakaavalla. Tämän tyyppinen yleissuunnitelma on hyvä tapa keskustella asukkaiden kanssa kerralla koko alueen kehittämisestä ja täydennysrakentamisen vaikutuksista. Yleissuunnitelmiin on sisällytetty sekä uusia täydennysrakentamisen paikkoja että nykyisten tonttien ja rakennusten muutoksia. Jälkimmäisten osalta päätös jatkosuunnittelusta ja toteuttamisesta jää tonttien haltijoille.

Tonttien lisärakentamisen käyntiin saamiseksi on kaupunkisuunnitteluvirasto tarjonnut kokeiluluontoisesti suunnitteluapua mm. Mellunkylän taloyhtiöille siten, ettei suunnitelma sido yhtiöitä lisärakentamaan. Aineistosta on suuri apu taloyhtiöiden sisäisissä keskusteluissa. Taloyhtiöt teettävät suunnitelman rinnalla arvioita peruskorjaushankkeiden kustannuksista ja aikatauluista eri vaihtoehtojen pohjalta: yhtiön asukkaat viime kädessä valitsevat joko lisärakentamisen ja korjaamisen tai vain korjaamisen.

Kokeilun jatkaminen normaalimenettelyksi kaikilla alueilla edellyttäisi merkittävää resurssilisäystä eikä näin ole tarkoitus tehdä. Kokeilun tavoitteena on hyvän esimerkin kautta saada taloyhtiöt ymmärtämään suunnitteluvaiheen tärkeys ja panostamaan siihen omatoimisesti tai eri yhtiöiden yhteistyönä. Suunnitelmat ja tästä työstä saadut opit julkaistaan Internet-sivustolla taloyhtiöiden käytyä sisäiset keskustelunsa.

Hissien rakentamista Helsingissä edistää hissi projekti, jonka käytännön toiminnasta vastaava hissiasiamies työskentelee talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosastolla. Hissiprojektin tehtävänä on edistää hissien rakentamista helsinkiläisiin asuinkerrostaloihin, joissa on vähintään kolme kerrosta sekä edistää valtion hissiavustuksen käyttöä. Valtion Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen (ARA) hissiavustus uuden hissien rakentamiseen on 50 % ja Helsingin kaupungin avustus 10 %. Yhteensä hissiavustusta uuden hissien rakentamiseen saa Helsingissä 60 %. Hissiprojektin tärkeimpiä toimintatapoja ovat tiedottaminen ja neuvonta. Neuvonta koskee erityisesti lainsäädäntöä, rahoitusta ja teknisiä kysymyksiä.

Yhteistyömuotoja hissiprojektin ja täydennysrakentamisprojektin välillä kartoitetaan vuoden 2012 aikana.

Kaikkien näiden toimien tavoitteena on taloyhtiöiden innostaminen ja houkuttelemine kehittäämään omia kiinteistöjään mm. lisärakentamisen keinoin. Hyvät esimerkit ja aktiivinen työ saavat toivottavasti lumipallon liikkeelle siten, että eri alueet – myös kantakaupunki – täydentyvät uusilla asunnoilla.

Lisätiedot

Siivola Mari, projektinjohtaja, puhelin: 310 25713
mari.siivola(a)hel.fi

§ 506

V Kaj / Vt Kauko Koskisen aloite jalankulkijoiden turvallisuuden parantamisesta

HEL 2012-000998 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kauko Koskisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kauko Koskisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa Kauko Koskisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kauko Koskinen esittää aloitteessaan, että huomiovaloja tulisi lisätä suojateiden yhteyteen vaarallisissa tienylityspaikoissa jalankulkijoiden turvallisuuden parantamiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että huomiovalot ovat sinällään edullinen keino lisätä jalankulkijoiden näkyvyyttä pimeillä suojateilla. Kaupungilla on tällä hetkellä käytössä yhden laitevalmistajan huomiovaloja ja se hankkinee koekäyttöön vielä kaksi kappaletta valoja toiselta laitevalmistajalta. Näistä tehdyn vertailun ja saatujen kokemusten perusteella päätetään huomiovalojen laajamittaisemmasta käytöstä Helsingissä. Tässä yhteydessä tulee hankintakustannusten lisäksi ottaa huomioon myös laitteiden huoltokustannukset, jotta voidaan taata laitteiden toimivuus kattavasti.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kauko Koskisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 416

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2012-000998 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.03.2012 § 115

HEL 2012-000998 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Kaupunki testasi talvella 2010 - 2011 kolmen eri laitevalmistajan suojateiden huomiovaloja. Testikohteissa huomiovalot eivät juuri vaikuttaneet autoilijoiden väistämiskäyttäytymiseen ja myös niiden toimivuuden todettiin riippuvan liikaa ulkoisista tekijöistä. Talveksi 2011 - 2012 huomiovalot siirrettiin uusiin kohteisiin, joissa ulkoiset

häiriötekijät ovat vähäisempiä. Näissä kohteissa pyritään ensisijaisesti vaikuttamaan satunnaisen jalankulkijan näkyvyyteen.

Kaupungilla on tällä hetkellä käytössä yhden laitevalmistajan huomiovaloja. Kaupunki hankkinee vielä koekäyttöön kaksi kappaletta toisen laitevalmistajan valmistamia huomiovaloja. Näistä saadun vertailun ja kokemusten perusteella päätetään huomiovalojen laajamittaisemmasta käytöstä Helsingissä.

Huomiovalot sinällään ovat halpa keino lisätä jalankulkijoiden näkyvyyttä pimeillä suojeilla. Laajamittaisemmassa käyttönotossa täytyy hankintakustannusten lisäksi ottaa huomioon myös laitteiden huoltokustannukset, jotta voidaan taata laitteiden toimivuus kattavasti.

Päätösjakelu:

- kaupunginhallitus

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Sakari Montonen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37134
sakari.montonen(a)hel.fi

02.05.2012

Kj/33

§ 507

V Kaj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite Viikintien turvallisuuden parantamisesta

HEL 2012-000996 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto esittää aloitteessaan, että viimeistään valmisteltaessa vuoden 2013 taloussuunnitelmakauden budjettia tulisi varautua Viikintien turvallisuuden parantamiseen muun muassa nopeusnäyttötauluin, liikennevaloin sekä rakentamalla liikenneympyröitä ja alentamalla ajonopeuksia.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Viikintiellä otetaan käyttöön nopeusnäyttötaulu, jonka hankinta ajoittunee aikaisintaan loppuvuodelle 2012. Aloitteessa esitetty Viikintien nopeusrajoituksen laskeminen ei sen sijaan ole perusteltua, koska Viikintien liikennejärjestelyt ja fyysinen katuympäristö eivät nykyisellään tue 40 km/h:n nopeusrajoitusta, mikä luultavasti näkyisi nopeusrajoitusta suurempina ajonopeuksina.

Rakennusvirastosta saadun tiedon mukaan Viikintien ja Viilarintien kiertoliittymän rakentaminen on tarkoitus aloittaa kesäkuussa 2012 ja työ viimeistellään keväällä 2013. Viikintien ja Siilitien kiertoliittymän rakentaminen on ajoitettu viimeisimmässä rakennusviraston HKR-Rakennuttajan ja katu- ja puisto-osaston talousarvioehdotuksessa vuosille 2016-17. Sopulirinteen kohdan suojatien vilkkuvalo pyritään toteuttamaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun kohteen liikenteenohjaussuunnitelma on hyväksytty kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosastolla.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 417

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2012-000996 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.03.2012 § 117

HEL 2012-000996 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Vuoden 2012 talousarviossa on varattu 2,16 miljoonaa euroa nykyisen katuverkon liikennejärjestelyihin, kuten liikenneturvallisuutta parantavien kiertoliittymien ja rakenteellisten hidasteiden rakentamiseen. Kiertoliittymän hinta on keskimäärin yli 500 000 euroa. Rakenteellisten hidasteiden kustannus vaihtelee töyssyn 2 000 eurosta korotetun liittymän 100 000 euroon.

Helsingissä on rakentamatta lähes 40 jo suunniteltua kiertoliittymää ja noin 150 rakenteellista hidastetta. Kiertoliittymistä puolet sijaitsee projektialueilla tai liittyy joukkoliikennehankkeisiin, jolloin ne toteutuvat hankkeen edellyttämässä aikataulussa. Muualla kiertoliittymiä toteutetaan liikennejärjestelyihin varatuista määrärahoista, joista pääosa kuuluu pieniin rakenteellisiin parannuksiin liikenneympäristössä. Nykyisellä investointitasolla voidaan koko kaupunkiin rakentaa vuosittain 1-2 kiertoliittymää. Kiertoliittymien ja rakenteellisten hidasteiden nopeampi toteuttaminen edellyttäisi määrärahojen tasokorotusta.

Viilarintien ja Viikintien liikennejärjestelyistä on tullut viime vuosina paljon palautetta. Viilarintien liikennesuunnitelma (Kslk 24.11.2005) sisältää Viikintien ja Viilarintien liittymän muuttamisen kiertoliittymäksi, Viilarintien itäreunalla kulkevan pyörätien leventämisen sekä Viilarintien ja Kauppamylyntien liittymän muuttamisen kiertoliittymäksi. Rakennusvirasto laatii parhaillaan katusuunnitelmaa Viikintien ja Viilarintien kiertoliittymästä. Tämän hetkisen käsityksen mukaan rakentaminen alkaa kesällä 2012. Sen alustava kustannusarvio on noin 500 000 euroa.

Siilitien pyörätiejärjestelyistä päättäessään 25.3.2004 kaupunkisuunnittelulautakunta päätti myös Viikintien ja Siilitien kiertoliittymän rakentamisesta. Kiertoliittymästä on valmis katusuunnitelma. Kiertoliittymän kustannusarvio on noin 800 000 euroa ja se odottaa edelleen toteuttamista.

Viikintie on pääkatu, jolla nopeusrajoitus on joko 50 km/h tai 60 km/h. Sopulirinteen asuinalueen kohdalla olevalla suojatiellä, jossa kohtalokas onnettomuus tammikuussa 2012 tapahtui, nopeusrajoitus on laskettu 50 km/h:iin (Kslk 19.11.2009), mikä on yleisin nopeusrajoitus Helsingin pääkaduilla. Liikennejärjestelyiden tulee olla sen luonteisia, että autoilijan on luontevaa ajaa nopeusrajoituksen mukaista nopeutta. Viikintiellä liikennejärjestelyt eivät tue alempaa nopeusrajoitusta, mikä osittain johtuu toteuttamattomista kiertoliittymistä.

Onnettomuuspaikan suojatielle rakennettiin keskikoroke vuonna 2002, mitä ennen paikalla oli suojatie ilman keskikoroketta. Suojatiellä ei ole tapahtunut muita poliisin tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia viimeisen viiden vuoden aikana. Kohtaan on mahdollista rakentaa suojatievalot. Tämä vaatii mm. koirien agility-alueelle johtavan liittymän siirtämistä. Alustava kustannusarvio hankkeelle on noin 70 000 euroa, mistä jalankulkuvalojen osuus on noin puolet. Suunnittelua ei ole aloitettu eikä investointiohjelmassa ole varauduttu hankkeeseen.

Kaupunki testasi talvella 2010-2011 kolmen eri valmistajan suojateiden huomiovaloja. Testikohteissa huomiovalot eivät juuri vaikuttaneet väistämisikäyttyymiseen ja niiden toimivuuden todettiin riippuvan liikaa ulkoisista tekijöistä. Talveksi 2011-2012 huomiovalot siirrettiin uusiin kohteisiin, joissa ulkoiset häiriötekijät ovat vähäisempiä. Huomiovaloista saatavien kokemusten perusteella päätetään niiden laajamittaisemmasta käytöstä myöhemmin.

Helsinkiin hankittiin ensimmäiset nopeusnäyttötaulut talvella 2008-2009. Tällä hetkellä tauluja on 55 kappaletta. Näyttötaulujen käytöstä on saatu hyviä kokemuksia ja positiivista palautetta. Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen mukaisesti (Kslk 5.11.2009 Periaatteet ajonopeuksien hallitsemiseksi Helsingissä) uusia nopeusnäyttötauluja hankitaan vuosittain noin 20 kappaletta. Viikintie on yksi jatkossa toteutettavista kohteista. Tällöin kyseeseen tulee joko Viikintien peltojen kohdalla oleva suora tai Viikintie välillä Viilaritie ja Siilitie. Koska valtaosa vuonna 2011 päätettyjen näyttöjen (joihin Viikintie ei kuulunut) hankinnasta siirtyi tälle vuodelle, ajoittuu Viikintien näyttötäulun hankinta aikaisintaan loppuvuodelle 2012.

Huomiovalot ja nopeusnäytöt ovat halpa keino parantaa liikenneturvallisuutta. Laajamittaisemmassa käyttöönötossa täytyy määrärahoissa hankinta- ja rakennuskustannusten lisäksi ottaa huomioon laitteiden huolto- ja ylläpitokustannukset, jotta voidaan taata laitteiden luotettava toimivuus.

Helsingin kaupunki tekee aktiivisesti työtä kunnallisen kameravalvonnan mahdollistamiseksi lainsäädännössä. Tavoitteena on sisällyttää kunnallista kameravalvontaa koskeva merkittävä edistysaskel huhtikuussa julkaistavaan valtioneuvoston liikennepoliittiseen selontekoon. Aihetta koskien on kevään aikana neuvoteltu mm. Liikenne- ja viestintäministeriön ja poliisin kanssa. Kaupunki on toistaiseksi hankkinut poliisin käyttöön neljä kiinteää automaattista liikennevalvontakameraa. Liikennesuunnitteluosasto tekee esitykset uusista valvontapaikoista neuvoteltuaan ensin poliisin kanssa. Aluksi on tarkoituksenmukaista painottaa kameravalvontaa keskustaan, jossa onnettomuustiheys on kaikkein suurin ja muiden liikenneturvallisuustoimenpiteiden toteuttaminen vaikeaa.

02.05.2012

Kj/33

Päätösjakelu:

– kaupunginhallitus

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 508

V Kaj / Vt Pia Pakarisen aloite ranta-alueiden kaavoituksen kokonaissuunnitelman laatimisesta

HEL 2012-000997 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Pia Pakarisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pia Pakarisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Pia Pakarisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Pia Pakarinen esittää aloitteessaan, että kaupunki laatisi viipymättä ranta-alueiden kaavoitusta koskevan kokonaissuunnitelman.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että parhaillaan valmisteilla oleva Itäisen saariston asemakaavaluonnos tulee nähtäville kevätkaudella 2012. Sen tavoitteena on kehittää saariston monipuolisempaa, ympärivuotista käyttöä sekä lisätä virkistyksen ja matkailun mahdollisuuksia. Samalla parannetaan saarien avoimuutta ja tavoitettavuutta.

Suurimmalla osalla Helsingin rantaviivaa on jo asemakaava. Tekeillä on Itäisen saariston asemakaavan lisäksi muun muassa Suomenlinnan, Rysäkarin, Kallahdenniemen, Koivusaaren, Jätkäsaaren, Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan asemakaavat sekä

Hernesaaren, Vartiosaaren, Kivinokan ja Meri-Rastilan osayleiskaavat. Uusilla rakennettavilla merenranta-alueilla on kiinnitetty erityistä huomiota merellisten toimintojen kehittämismahdollisuuksiin. Meren tarjoamia mahdollisuuksia on huomioitu myös Helsingipuiston yleissuunnitelmassa sekä Itä-Helsingin kulttuuripuiston kehittämistavoitteissa. Vallisaaren ja Kuninkaansaaren tuleva käyttö on toistaiseksi ratkaisematta. Pihlajasaarta kehitetään puolestaan yleissuunnitelman turvin ilman asemakaavaa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on mukana veneilystrategian ohjausryhmässä sekä matkailun edistämistyöryhmässä. Tarkoituksena on, että veneilystrategian jatkona laaditaan konsulttityö, jossa pohditaan veneilytoimintojen sijoittumista ja osin myös yrittäjien toimintamahdollisuuksia Helsingin saaristossa ja merialueilla.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pia Pakarisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 418

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2012-000997 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.03.2012 § 111

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2012-000997 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Saariston ja rantojen päämäärätietoinen kehittäminen elinkeinotoiminnalle edellyttäisi kokonaissuunnitelman tai suunnitelman alueellisista osakokonaisuuksista, joihin saaristo ja ranta-alueet liittyvät. Itäisen saariston osalta asemakaavaluonnos on jo valmisteilla, lisäksi voidaan harkita onko tarpeen laatia suunnitelmaa muun saariston ja ranta-alueiden osalta.

Suurimmalla osalla Helsingin rantaviivaa on jo asemakaava. Tekeillä on lisäksi mm. Suomenlinnan, Itäisen saariston, Rysäkarin, Kallahdenniemen, Koivusaaren, Jätkäsaaren, Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan asemakaavat sekä Hernesaaren, Vartiosaaren, Kivinokan ja Meri-Rastilan osayleiskaavat. Uusilla rakennettavilla merenranta-alueilla on kiinnitetty erityistä huomiota merellisten toimintojen kehittämismahdollisuuksiin. Lisäksi meren tarjoamia mahdollisuuksia on huomioitu Helsingipuiston yleissuunnitelmassa sekä Itä-Helsingin kulttuuripuiston kehittämistavoitteissa. Vallisaaren ja Kuninkaansaaren tuleva käyttö on toistaiseksi ratkaisematta. Pihlajasaarta kehitetään puolestaan yleissuunnitelman turvin ilman asemakaavaa.

Itäisen saariston alustava asemakaavaluonnos tulee nähtäville kevätkaudella 2012. Itäisen saariston asemakaavan tavoitteena on kehittää saariston monipuolisempaa, ympärivuotista käyttöä sekä lisätä virkistykseen ja matkailun mahdollisuuksia. Saarien avoimuutta ja tavoitettavuutta parannetaan.

Kaavoitus yksin ei riitä takaamaan elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia saaristossa. Esimerkiksi Vasikkasaarella olisi laajat mahdollisuudet yrittämiselle ja matkailun kehittämiseksi. Vasikkasaaren kaava on ollut voimassa jo yli 10 vuotta, mutta veden ja viemärin rakentaminen saarella ei ole toteutunut. Tämä on yksi este elinkeinotoiminnan sijoittumiselle saareen. Jotta saaren peruspuitteet saataisiin kuntoon ja luotaisiin perusedellytykset yrittämiselle saarella, olisi vesihuollon rakentaminen ensisijaisen tärkeää.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Helsingipuiston kehittämisperiaatteet tulevien asemakaavojen sekä alueen muun jatkosuunnittelun ja toteutuksen lähtökohdaksi 7.2.2012. Samoin Itä-Helsingin kulttuuripuiston kehittämistavoitteet jatkosuunnittelun pohjaksi hyväksyttiin 11.10.2011.

Helsingipuistoa kehitetään monipuolisena virkistysaluekokonaisuutena, jonka keskeisiä teemoja ovat merellisyys, historia, luonto, kaupunkikeskeisyys ja toiminnallisuus. Helsingipuiston palveluja on tarkoitus kehittää sekä kaupunkilaisten että kotimaisten ja kansainvälisten matkailijoiden käyttöön. Yleissuunnitelman periaatteena hyväksyttiin mm. tavoite, että Helsingipuiston alueella sijaitsevat kaupungin omistamat rakennukset ovat yleisölle avoimessa käytössä ja tukevat Helsingipuiston virkistyspalveluja. Helsingipuiston yhteydessä on korostettu tarvetta kehittää vesiliikenteen toimintaedellytyksiä, erityisesti Kruunuvuorenselällä.

Itä-Helsingin kulttuuripuiston osalta kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi tavoitteina saavutettavuuden ja sisäisten yhteyksien parantamisen, toiminnallisen sisällön kehittämisen ja kulttuuriperinnön esilletuomisen. Niitä tukevana toimenpiteinä hyväksyttiin periaatteet mm. etsiä keinoja kaupungin omistamien arvokiinteistöjen nykyistä julkisemmalle käytölle ja lisätä merellistä palvelutarjontaa. Tavoitteena on kehittää vesiliikenteen toimintaedellytyksiä, kuten väyliä ja rantautumisalueita siten, että mahdollistetaan Itä-Helsingin rantoja ja saaristoa kiertävä vesibussireitti. Samoin tavoitteena on lisätä Itä-Helsingin kulttuuripuiston merellistä palvelutarjontaa huomioimalla ne tulevassa suunnittelussa.

Myös muilla ranta-alueita sisältävillä virkistysaluekonaisuuksilla on potentiaalia merellisyyteen tukeutuvan matkailun ja elinkeinotoiminnan kehittämiseksi. Rantojen kehittämisen strategisena tavoitteena on ollut niiden julkinen käyttö rantapromenadeina ja viheralueina.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on mukana veneilystrategian ohjausryhmässä sekä matkailun edistämistyöryhmässä. Tarkoituksena on, että veneilystrategian jatkona laaditaan konsulttityö, jossa pohditaan veneilytoimintojen sijoittumista ja osin myös yrittäjien toimintamahdollisuuksia Helsingin saaristossa ja merialueilla.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Anne Karlsson, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi

§ 509

V Kaj / Vt Nina Suomalaisen aloite Pakilantien turvallisuuden parantamisesta

HEL 2012-000999 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Nina Suomalaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Nina Suomalaisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Nina Suomalaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Nina Suomalainen esittää aloitteessaan, että kaupunki ryhtyisi pikaisiin toimenpiteisiin Pakilantien turvallisuuden parantamiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Alkutien ja Kyläkunnantien liittymissä sekä Kehä I:n etelän puoleisissa ramppiliittymissä suoritetaan huhtikuussa 2012 risteyslaskennat liittymien eri suuntien liikennevirtojen selvittämiseksi. Tämän jälkeen arvioidaan erilaisten liikenneturvallisuutta parantavien toimenpiteiden liikenteellisiä vaikutuksia. Vaihtoehtoisina toimenpiteinä vertaillaan ainakin liikennevaloja ja kaistojen vähentämistä liittymissä sekä mahdollisesti joidenkin nykyisten suojateiden poistamista. Lisäksi vuoden 2012 aikana on tarkoitus laatia Länsi-Pakilan liikenteen

ohjaussuunnitelma, jonka yhteydessä suunnitellaan myös muita Pakilantien liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Nina Suomalaisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 419

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2012-000999 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintosihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.03.2012 § 116

HEL 2012-000999 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Pakilantie on alueellinen kokoojkatu, jonka tehtävänä on palvella Maunulan, Pakilan ja Paloheinän sisäistä liikennettä ja alueen yhteyksiä päätieverkkoon. Pakilantien keskimääräinen liikennemäärä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kehä I:n eteläpuolella on noin 11 000 ajoneuvoa vuorokaudessa, Kehä I:n pohjoispuolella Pakilantien keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä vaihtelee kadun eri osilla 6 000 ja 16 000 ajoneuvon välillä.

Pakilantiehen liittyvistä kaduista vilkasliikenteisin on Pirjontie, jonka keskimääräinen liikennemäärä on noin 7 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Pakilantiehen liittyvien paikallisten kokoojakatujen eli Rajametsäntien, Suursuonlaidan, Osuuskunnantien ja Paloheinäntien liikennemäärät ovat 1 300 – 6 100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Pakilantiehen liittyvien tonttikatujen keskimääräiset liikennemäärät ovat 100 – 1 600 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kehä I on Pakilan kohdalla Suomen vilkasliikenteisin tienosa, jonka keskimääräinen liikennemäärä on noin 107 000 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Pakilantien liikenne ruuhkautuu jonkin verran vilkkaimpina aikoina aamuisin ja iltapäivisin, mutta ruuhkautuminen on lyhytaikaista. Muina aikoina Pakilantien liikenne on sujuvaa. Alkutien ja Kyläkunnantien liittymiin muodostuu kuitenkin ajoittain autojonoja, jotka johtuvat liittymien läheisyydessä sijaitsevien suurehkojen päivittäistavarakauppojen asiakasliikenteestä.

Pakilantien liittymätiheys on suhteellisen suuri. Liittymäväli vaihtelee Pirjontien ja Paloheinäntien välillä yleisesti 100 metristä 150 metriin. Etäisyydet Kehä I:n ramppiliittymistä Kyläkunnantien ja Halkosuontien liittymiin ovat alle 100 metriä. Pakilantien vilkasliikenteisimmissä liittymissä eli Rajametsäntien, Pirjontien, Osuuskunnantien ja Kehä I:n ramppiliittymissä on liikennevalot. Lisäksi Pakilantien ja Halkosuontien liittymän pohjoishaaralla on jalankulkuvalot turvaamassa Pakilantien ylittämistä. Liikennevalot pidetään Helsingissä toiminnassa usein 24 tuntia vuorokaudessa. Liikennevalot parantavat liikenneturvallisuutta erityisesti vilkkaan liikenteen aikana, mutta hiljaisemman liikenteen aikana ne saattavat houkutella punaisia päin ajamiseen ja kävelemiseen. Pakilantien lyhyet liittymävälit tekevät liikennevalojen yhteenkytkemisestä haasteellista.

Pakilantiellä on pääosin yksi kaista molempiin suuntiin, mutta Tuusulanväylän ja Pirjontien liittymien sekä Kyläkunnantien ja Kehä I:n liittymien välillä on kaksi kaistaa molempiin suuntiin, minkä lisäksi Lepolantien ja Kyläkunnantien liittymien välillä on kaksi kaistaa pohjoisen suuntaan. Osuuskunnantien liittymässä on kääntymiskaistat vasemmalle. Lisäksi kääntymiskaista vasemmalle on Lepolantien liittymässä etelän suunnasta ja Kyläkunnantien liittymässä pohjoisen suunnasta. Pakilantien molemmilla puolilla on erotellut jalankulku- ja pyörätiet Pakilantie 1:n kohdalta Paloheinäntien liittymään asti, mistä pohjoisen suuntaan eroteltu jalankulku- ja pyörätie on ainoastaan Pakilantien länsireunalla.

Jalankulkijoiden ja polkupyöräilijöiden kannalta vaarallisimpia kadunylityspaikkoja ovat ne valo-ohjaamattomat suojatiet, joilla on kaksi kaistaa rinnakkain samaan suuntaan. Pakilantiellä näitä liikenneturvallisuuden kannalta huonoja suojateitä on Paanutien, Lepolantien ja Kyläkunnantien liittymissä sekä Maunulan ostoskeskuksen kohdalla. Pakilantien lisäksi Helsingissä on useita muitakin kokoojakatuja, joilla on samankaltaisia liikenneturvallisuuden kannalta huonoja suojateitä.

Pakilantiellä tapahtui vuosina 2008 – 2010 yhteensä 63 liikenneonnettomuutta, joista 21 johti henkilövahinkoihin. Onnettomuuksissa loukkaantui yhteensä viisi jalankulkijaa ja 7 polkupyöräilijää. Kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksia Pakilantiellä ei ollut.

Vuonna 2010 laadittiin Pakilantien I-vaiheen liikennesuunnitelma välille Tuusulanväylä–Pirjontie. Suunnitelman mukaan Pakilantie rakennetaan varautuen kadun keskelle tulevan Raide-Jokerin tilantarpeeseen, jolloin ajoradalle jää yksi kaista suuntaansa. Pirjontien nykyään valo-ohjattu liittymä muutetaan kiertoliittymäksi. Metsäpurontie ja siihen liittyvä Rajametsäntien liittymä rakennetaan asemakaavassa esitetyn uuden katulinjauksen mukaisesti. Raide-Jokerin rakentaminen alkaa tämän hetken käsityksen mukaan 2010-luvun loppupuolella.

Alkutien ja Kyläkunnantien liittymissä sekä Kehä I:n etelän puoleisissa ramppiliittymissä suoritetaan huhtikuussa 2012 risteyslaskennat liittymien eri suuntien liikennevirtojen selvittämiseksi. Tämän jälkeen arvioidaan erilaisten liikenneturvallisuutta parantavien toimenpiteiden liikenteellisiä vaikutuksia. Vaihtoehtoisina toimenpiteinä vertaillaan ainakin liikennevaloja ja kaistojen vähentämistä liittymissä sekä mahdollisesti joidenkin nykyisten suojateiden poistamista.

Vuoden 2012 aikana on tarkoitus laatia Länsi-Pakilan liikenteen ohjaussuunnitelma. Tässä yhteydessä suunnitellaan myös muita Pakilantien liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Päätösjakelu:

– kaupunginhallitus

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kari Tenkanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37132
kari.tenkanen(a)hel.fi

§ 510

V Stj / Vt Tea Vikstedtin aloite sähköisestä ajanvarausjärjestelmästä

HEL 2011-007003 T 06 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tea Vikstedtin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tea Vikstedtin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tea Vikstedtin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Tea Vikstedt esittää aloitteessaan, että terveyskeskuksessa otetaan käyttöön sähköinen ajanvarausjärjestelmä viittomakielisten, kuulovammaisten ja puhevammaisten terveyspalvelujen käytön helpottamiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungin linjauksen mukaan eri hallintokuntien sähköisen asioinnin tulee tapahtua asiointi.hel.fi sivustojen asiointiportaalin kautta. Terveyskeskuksen sähköinen asiointi on kytketty suoraan potilastietojärjestelmiin. Ajanvaraustoiminnallisuudet ovat yksi osa Pegasos-potilastietojärjestelmän ja suun terveydenhuollon Effica-potilastietojärjestelmän ja suun terveydenhuollon sähköisiä asiointipalveluja. Asiointiportaalin kautta tehty ajanvaraus varaa ajan suoraan potilastietojärjestelmästä eikä erillisen ajanvarausjärjestelmän käyttäminen ole tarpeen eikä tarkoituksenmukaista.

Sähköisen asioinnin palvelujen käyttö on maksutonta, mutta palveluun pääsemisen edellytyksenä on, että asiakkaalla on käytössä henkilökohtaiset verkkopankkitunnukset (VETUMA). Sähköisen asioinnin esittelyvideo on katsottavissa osoitteessa <http://www.hel.fi/hki/Terke/fi/Terveyspalvelut> kohdassa Sähköinen asiointi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
[marja-liisa.rautanen\(a\)hel.fi](mailto:marja-liisa.rautanen(a)hel.fi)

Liitteet

1 Valtuutettu Tea Vikstedtin aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 420

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007003 T 06 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
[marja-liisa.rautanen\(a\)hel.fi](mailto:marja-liisa.rautanen(a)hel.fi)

Sosiaalilautakunta 06.03.2012 § 70

HEL 2011-007003 T 06 00 00

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Aloitteessa ehdotetaan, että Helsingin terveyskeskuksessa otetaan käyttöön sähköinen ajanvarausjärjestelmä viittomakielisten,

kuulovammaisten ja puhevammaisten henkilöiden terveyspalvelujen käytön helpottamiseksi.

Sosiaalilautakunta toteaa, että terveyskeskus tarjoaa jo tällä hetkellä kaupunkilaisille monia sähköisiä terveyspalveluja, jotka sopivat hyvin viittomakielisille, kuulovammaisille ja puhevammaisille.

Kaupunki on tehnyt linjauksen, että eri hallintokuntien sähköisen asioinnin tulee tapahtua asiointi.hel.fi -sivustojen asiointiportaalin kautta. Terveyskeskuksen sähköinen asiointi on kytketty suoraan potilastietojärjestelmiin. Ajanvaraustoiminnallisuudet ovat yksi osa Pegasos-potilastietojärjestelmän ja suun terveydenhuollon Efficapotilastietojärjestelmän sähköisiä asiointipalveluja. Täten asiointiportaalin kautta tehty ajanvaraus varaa ajan suoraan potilastietojärjestelmästä, eikä erillisen ajanvarausjärjestelmän käyttäminen ole tarkoituksenmukaista.

Sähköisen asioinnin palvelujen käyttö on maksutonta, mutta palveluun pääsemisen edellytyksenä on, että asiakkaalla on käytössä henkilökohtaiset verkkopankkitunnukset (VETUMA). Lisäksi sähköisen asioinnin aloittaminen edellyttää, että terveyskeskus ja asiakas sopivat käyttöön otettavista sähköisen asioinnin palveluista, myös ajanvarauspalveluista, kirjallisesti.

Sähköisen asioinnin esittelyvideo on katsottavissa osoitteessa <http://www.hel.fi/hki/Terke/fi/Terveyspalvelut> kohdassa Sähköinen asiointi.

Terveyskeskuksen mukaan terveysasemilla on pilotoitu sähköisiä palveluja vuodesta 2009 alkaen. Lokakuussa 2011 terveydenhuollon sähköinen asiointi on otettu käyttöön kaikissa Helsingin ammattikorkeakouluissa. Mahdollisia käyttäjiä siellä on tällä hetkellä n. 22 000 opiskelijaa. Opiskelijat voivat mm. varata, siirtää tai perua aikoja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajalle. Kevään 2012 aikana sähköisen asioinnin, myös sen ajanvaraustoiminnallisuuksien, käyttöä on tarkoitus laajentaa kaikkiin Helsingin äitiys- ja lastenneuvoloiden yksikköihin ja myöhemmin suunnitellusti myös muihin terveyskeskuksen toimipisteisiin. Suun terveydenhuollossa sähköinen asiointi sisältää jo tällä hetkellä ajanvarauspalveluja. Kuntalainen voi muuttaa ajanvaraustietojaan, katsoa tai poistaa jonotietojaan tai muuttaa sähköisiä yhteystietojaan. Lisäksi asiakas saa halutessaan tekstiviestimuistutuksen ajanvarauksistaan.

Aloitteessa mainitussa Itä-Savon sairaanhoitopiirin Hyvis-portaalissa on tällä hetkellä mahdollisuus suojattuun viestinvälitykseen ammattilaisen ja asiakkaan välillä sekä myöhemmässä vaiheessa ajanvarauksen tekemähdollisuus internetin kautta (laboratorio) sekä sähköisen esitietolomakkeen tekeminen ja omien laboratoriotietojen näkemiseen.

Sähköisten asiointipalvelujen, kuten ajanvarauspalvelujen käyttö ja käytön laajentaminen erilaisiin sosiaali- ja terveysterveystietoihin parantaa ja monipuolistaa asiakkaiden mahdollisuutta hoitaa terveyttään ja lisää palvelujen saatavuutta. Sähköisten palvelujen käyttämisellä on myönteisiä vaikutuksia, ja tästä syystä niiden tarjonnan hallittu laajentaminen on perusteltua.

Sähköisen asioinnin pitää olla myös esteetöntä siten, että fyysisesti vammaiset tai näkövammaiset henkilöt kykenevät käyttämään sähköistä asiointia apuvälineiden avulla. Tällä hetkellä esteettömyys ei toteudu toivotulla tavalla.

Käsittely

06.03.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että päätösehdotuksen seitsemännen kappaleen ensimmäinen virke, joka kuului "Terveystietokeskuksen mukaan terveystietosäily on pilotoitu sähköisiä palveluja laajasti vuodesta 2009 alkaen", muutettiin kuulumaan seuraavasti: "Terveystietokeskuksen mukaan terveystietosäily on pilotoitu sähköisiä palveluja vuodesta 2009 alkaen."

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Kalle Pesonen, vs. tietohallintopäällikkö, puhelin: 310 43007
kalle.pesonen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 06.03.2012 § 54

HEL 2011-007003 T 06 00 00

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Aloitteessa ehdotetaan, että Helsingin terveystietokeskuksessa otetaan käyttöön sähköinen ajanvarausjärjestelmä viittomakielisten, kuulovammaisten ja puhevammaisten terveystietopalvelujen käytön helpottamiseksi.

On huomattava, että perusterveydenhuollon julkisissa terveystietopalveluissa sairaanhoito perustuu potilaskohtaisesti tehtävään hoidon tarpeen arviointiin. Vasta tämän hoidon tarpeen arvioinnin perusteella henkilölle voidaan varata aika tarpeen mukaiseen

sairaanhoidon, kuten esim. lääkärin tai hoitajan vastaanotolle tai laboratorioon. Siten vastaanottoajan varaaminen sähköistä järjestelmää käyttäen on mahdollista vasta, kun henkilölle on tehty em. hoidon tarpeen arviointi tai hänellä on lähete tiettyyn jatkohoitoon tai tutkimuksiin.

Terveyslautakunta toteaa, että terveyskeskus tarjoaa jo tällä hetkellä monia sähköisiä terveyspalveluja kaupunkilaisille ja ne sopivat hyvin viittomakielisille, kuulovammaisille ja puhevammaisille.

Kaupunki on tehnyt linjauksen, että eri hallintokuntien sähköisen asioinnin tulee tapahtua asiointi.hel.fi sivustojen asiointiportaalin kautta. Terveyskeskuksen sähköinen asiointi on kytketty suoraan potilastietojärjestelmiin. Ajanvaraustoiminnallisuudet ovat yksi osa Pegasos-potilastietojärjestelmän ja suun terveydenhuollon Effica-potilastietojärjestelmän sähköisiä asiointipalveluja. Täten asiointiportaalin kautta tehty ajanvaraus varaa ajan suoraan potilastietojärjestelmästä eikä erillisen ajanvarausjärjestelmän käyttäminen ole tarpeen eikä tarkoituksenmukaista.

Sähköisen asioinnin palvelujen käyttö on maksutonta, mutta palveluun pääsemisen edellytyksenä on, että asiakkaalla on käytössä henkilökohtaiset verkkopankkitunnukset (VETUMA).

Sähköisen asioinnin esittelyvideo on katsottavissa osoitteessa <http://www.hel.fi/hki/Terke/fi/Terveyspalvelut> kohdassa Sähköinen asiointi

Terveysasemilla on pilotoitu sähköisiä palveluja laajasti vuodesta 2009 alkaen. Lokakuussa 2011 terveydenhuollon sähköinen asiointi on otettu käyttöön kaikissa Helsingin ammattikorkeakouluissa. Mahdollisia käyttäjiä siellä on tällä hetkellä noin 22 000 opiskelijaa. Opiskelijat voivat mm. varata, siirtää tai perua aikoja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajalle. Ajanvarauksesta voi myös halutessaan saada tekstiviestimuistutuksen. Sähköisen asioinnin käyttöä, myös sen ajanvaraustoiminnallisuuksien, on tarkoitus laajentaa kaikkiin Helsingin äitiys- ja lastenneuvoloiden yksikköihin ja myöhemmin suunnitellusti myös muihin terveyskeskuksen toimipisteisiin.

Suun terveydenhuollossa sähköinen asiointi sisältää jo tällä hetkellä ajanvarauspalveluja. Kuntalainen voi muuttaa ajanvaraustietojaan, katsoa tai poistaa jonotietojaan tai muuttaa sähköisiä yhteystietojaan. Lisäksi asiakas saa tekstiviestimuistutuksen ajanvarauksistaan ellei hän kiellä tekstiviestin lähettämistä. Ajanvarauspalvelujen ominaisuuksia on tarkoitus laajentaa vuonna 2012.

Kuten lausunnon alussa on todettu, asiakkaan ottaessa yhteyttä esim. terveysasemalle, tulee potilaalle tehdä hoidon tarpeen arviointi, jolla

selvitetään yhteydenoton syy, sairauden oireet ja niiden vaikeusaste sekä kiireellisyys yhteydenottajan kertomien esitietojen tai lähetteen perusteella. Hoidon tarpeen arviointi edellyttää, että terveydenhuollon ammattihenkilöllä on asianmukainen koulutus, työkokemus ja yhteys hoitoa antavaan toimintayksikköön sekä käytettävissään potilasasiakirjat. Tästä syystä esim. terveysasemien lääkärin vastaanotolle pääsy edellyttää hyvää ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön tekemää hoidontarpeen arviointia. Sähköistä ajanvarausta voidaan hyödyntää vain toiminnoissa, joissa hoidon tarpeen arviointi on tehty asianmukaisesti tai esim. neuvolatoiminnoissa, joissa raskauteen liittyvät ajanvaraukset voi asiakas tehdä myös itse sähköisesti.

Aloitteessa mainittu Itä-Suomen sairaanhoitopiiri on vasta valmisteluvaiheessa. Itä-Suomen sairaanhoitopiirin tulevat muodostamaan Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Tilalle perustetaan uusi, nämä alueet kattava kuntayhtymä tai liikelaitoskuntayhtymä, ISER. Itä-Suomen sairaanhoitopiiri aloittanee toimintansa vuoden 2014 alusta. Aloitteessa mainitussa Itä-Savon sairaanhoitopiirin Hyvis- portaalissa on tällä hetkellä mahdollisuus suojattuun viestinvälitykseen ammattilaisen ja asiakkaan välillä sekä myöhemmässä vaiheessa ajanvarauksen tekemä mahdollisuus internetin kautta (laboratorio) sekä sähköisen esitietolomakkeen tekeminen ja omien laboratoriotietojen näkemiseen."

Terveysvaikutusten arviointi

Sähköisten asiointipalvelujen, kuten ajanvarauspalvelujen käyttö ja käytön laajentaminen moniin erilaisiin terveystietoihin parantaa ja monipuolistaa asiakkaiden mahdollisuuksia hoitaa terveyttään ja lisää palveluiden saavutettavuutta. Sähköisten palvelujen käyttäminen helpottaa kuulo- ja puhevammaisten asiointia. Terveyskeskus lisää sähköisten palvelujen tarjontaa niiden myönteisten terveysvaikutusten vuoksi."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Helena Calonius, kehittämisjohtaja vs., puhelin: 310 42213

Rahoitusjohtaja 28.2.2012

HEL 2011-007003 T 06 00 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että Helsinki on Suomen parhaiden kaupunkien joukossa tietotekniikan hyödyntämisessä mm. sähköisessä asiointissa ja verkkopalveluissa. Tästä on osoituksena useat kansainväliset ja kansalliset palkinnot mm. 3. sija e-Government Evaluation of 100 Cities Worldwide (YK) 2008, Euro Award Finalist (palvelukartta) 2009, IBM Smarter Cities Challenge Award 2011 ja Apps4Finland 2011, 1. sija julkisen datan avaaminen sarjassa (PKS-palvelukartan RESTrajapinta), minkä lisäksi Helsingin terveyskeskuksen sähköinen terveystkortti valittiin vuoden laatuinnovaatioksi Laatualueen sarjassa Julkinen sektori ja yleishyödylliset yksiköt.

Lisäksi talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kaupunginhallitus päätti 30.1.2012 hyväksyä Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman vuosille 2012–2014. Ohjelmassa todetaan, että kaupunki kehittää sähköisten palvelujensa saatavuutta ja palvelujen tietoteknistä tukea käyttäjälähtöisesti yli organisaatorajojen. Sähköisissä palveluissa hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin omaa jakelukanavaa (asiointi.hel.fi), jota täydennetään soveltuvin osin seudullisilla ja kansallisilla ratkaisulla.

Samalla talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että terveyskeskuksen sähköinen asiointi on kytketty suoraan potilastietojärjestelmiin. Ajanvaraus toiminnallisuudet ovat yksi osa Pegasos-potilastietojärjestelmän ja suun terveydenhuollon Efficapotilastietojärjestelmän sähköisiä asiointipalveluja. Täten asiointiportaalin kautta tehty ajanvaraus varaa ajan suoraan potilastietojärjestelmästä.

Edellä esitettyyn viitaten talous- ja suunnittelukeskus toteaa, ettei erillisen ajanvarausjärjestelmän kehittäminen olisi tarkoituksenmukaista.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

§ 511

V Stj / Vt Pia Pakarisen ym. aloite vanhusten palveluasumisen puitesopimuskilpailutuksen kriteereistä

HEL 2011-007799 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Pia Pakarisen ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pia Pakarisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Pia Pakarisen ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Pia Pakarinen ym. esittävät, ettei vanhusten palveluasumisen puitesopimuskilpailutuksessa 2012 käytettäisi kriteereinä referenssikohteiden lukumäärää eikä palvelutoiminnan laajuutta. Kilpailutuksessa tulisi olla mahdollisuus tehdä tarjous useammasta, vanhusten kunnon mukaan määräytyvästä hintaluokasta.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaalilautakunnan lausuntoon, jossa on selostettu vanhusten palveluasumisen kilpailutuksessa noudatettavia kriteereitä.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Pia Pakarisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 421

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007799 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 07.02.2012 § 27

HEL 2011-007799 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa valtuutettu Pia Pakarisen aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Vanhusten palveluasumisen puitesopimuskausi päättyy 31.12.2012 ja uusi kilpailutus on keväällä 2012. Helsinki ostaa ainoastaan ympärivuorokautista palveluasumista, jonne ohjautetaan yhteisen hoitoonohjausprosessiin (SAS) kautta. Kevyempää, ei-yräpärivuorokautista palveluasumista ei osteta lainkaan.

Asiakasryhmät, joille ympärivuorokautista palveluasumista ostetaan ovat:

- muistisairaat vanhukset
- fyysisesti toimintarajoitteiset ruotsinkieliset vanhukset
- psykogeriatriset vanhukset ja
- päihdeongelmaiset vanhukset.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Palvelulle asetettavat vähimmäiskriteerit ovat kaikissa ryhmissä pääosin yhtenevät ja yhtenäisten kriteerien lisäksi tullaan asettamaan asiakasryhmäkohtaisia kriteereitä. Palvelulle asetettavat kriteerit pohjautuvat asiakkaiden palvelutarpeisiin ja hoitoisuuteen ja niistä seuraaviin tutkittuihin ja testattuihin hyviin hoitokäytäntöihin. Kaikille em. ryhmille lukuun ottamatta fyysisesti toimintarajoitteisia ruotsinkielisiä vanhuksia, on ympärivuorokautista palveluasumista myös omana tuotantona.

Aloitteessa mainittu referenssikohteiden lukumäärä ei ole tarkoituksenmukainen vanhusten palveluasumisen kriteerinä. Helsingissä on kohtuullisen runsaasti yksityisiä hoivakoteja ja monipuolinen palveluntuottajatausta. Valtakunnallisesti toimivien isojen tuottajien lisäksi on erikokoisia yhdistys- ja säätiötaustaisia tuottajia sekä pieniä ja keskisuuria yrittäjiä. Kilpailutuksen kriteereissä pyritään varmistamaan se, että monipuolisuus tuottajataustassa säilyisi edelleen. Vanhuspalveluissa ei arvioida olevan oleellista onko tuottajalla yksi tai useampi kohde. Henkilöstön osaaminen ja kokemus on sen sijaan tärkeää ja sitä koskevia laatukriteereitä tullaan asettamaan, esimerkiksi yksikön lähiesimiehen kokemus esimiestyöstä ja vanhuspalveluista.

Vanhusten palveluasumisessa edellytetään samoin kuin vammaisten palveluasumisen kilpailutuksessa, että tuottaja tarjoaa sekä asumisen että palvelut. Vanhusten palveluasumisen kriteereissä ei tulla edellyttämään, että kohde on valmis sopimuskauden alkaessa, sillä palvelukoteja on Helsingissä lukumääräisesti jo nyt riittävästi. Uusia tiloja tarvitaan ennen kaikkea tilojen laatuvaatimusten kasvaessa (esim. yhden hengen huoneet, omat saniteettitilat, asuntokoko ym.). Vanhuspalvelujen kilpailutuksessa edellytetään että tuottajan tilat valmistuvat sopimuskauden aikana.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

§ 512

V Stj / Vt Essi Kuikan aloite kuparisista kosketuspinoista

HEL 2011-007800 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Essi Kuikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Essi Kuikan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Essi Kuikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Essi Kuikka esittää aloitteessaan, että Helsingin kaupungin sairaaloissa, terveyskeskuksissa, päiväkodeissa, vanhusten palvelukeskuksissa ja muissa sopivissa kohteissa siirrytään vähitellen kuparisiin kosketuspintoihin.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja katsoo, että on aihetta harkita ja kokeilla kuparia ja muita mahdollisia antibakteerisia kosketuspintojen materiaalivaihtoehtoja peruskorjausten ja uudisrakentamisen yhteydessä niissä hoitolaitoksissa, joissa pinnoilta välittyvien bakteeri-infektioiden riski on selvästi kohonnut.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184

02.05.2012

Kj/38

marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Essi Kuikan aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 422

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007800 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 28.2.2012

HEL 2011-007800 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus pitää aiheellisena harkita kuparia ja muita mahdollisia antibakteerisia materiaaleja vaihtoehtoisina kosketuspintojen materiaalina peruskorjausten ja uudisrakentamisen yhteydessä niissä hoitolaitoksissa, joissa pintojen kautta välittyvien bakteeri-infektioiden riski on selvästi kohonnut.

Harkinta on tehtävä hankekohtaisesti ja vaihtoehtokustannukset eri materiaalien välillä on tuotava esiin. Kustannukset tulee myös suhteuttaa rakentamishankkeen kokonaiskustannuksiin. Hankesuunnitelmassa on myös pyrittävä huomioimaan infektioiden ehkäisyn kustannusvaikuttavuus käyttötaloudessa. Mikäli asiasta kertyy lisää tutkimustietoa, asiaa on syytä tarkastella uudestaan.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 21.02.2012 § 92

HEL 2011-007800 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta esittää, että jossain Helsingin sairaalassa kokeillaan mikäli mahdollista, myös bakteereihin vaikuttavalla pinnoitteella käsiteltyjä metallivetimiä ja myös kuparisia tai messinkisiä, mikäli niitä on kohtuudella saatavissa ulkomailta. Saatavuutta selvitetään. Lisäksi koekäyttöön tulee ottaa mikäli mahdollista, myös kuparisia lattiakaivoja ja tarjoiluvaunuja.

Tasaisen, levymäisen ja käsittelemättömän kupari- ja messinkipinnan väriyty muuttuu epäsäännölliseksi vanhetessaan. Tämä värimuutos mahdollisesti koetaan epähygieeniseksi, sillä hygieeniseksi mielletään nykyään lähinnä kiiltävä teräs, kaakeli ja kiiltävä maalipinta. Kokeilulla voidaan todeta käytettävien siistimistapojen ja -kemikaalien vaikutus ulkonäköön.

Esittelijä

tulosryhmän johtaja
Olavi Tikka

Lisätiedot

Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, puhelin: 310 38805
olavi.tikka(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 07.02.2012 § 28

HEL 2011-007800 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Kupari on hygieeninen materiaali, koska se luonnostaan ehkäisee bakteerien ja virusten kasvua. Kupari voi ehkäistä tauteja aiheuttavien eliöiden kasvua juomavedessä sekä yleisesti kosketeltavissa pinnoissa esimerkiksi sairaaloissa, päiväkodeissa ja hoitolaitoksissa. Pinnoitettuna (lakka tms.) antibakteeriset ominaisuudet kuitenkin heikkenevät huomattavasti, koska vaikutus perustuu suoraan kosketukseen metallin ja mikrobien välillä.

Päiväkodeissa ja muissa sosiaaliviraston palvelutiloissa tartunnat leviävät kosketus- pisara- ja ilmatartuntana ja merkittävin tartuntatapa on suora kosketus, joten hyvä käsihygienia on tehokkain keino ehkäistä taudin leviäminen. Päiväkodeissa lapset laittavat leluja suuhunsa, koskettelevat pöytiä, tuoleja ja toisiaan. Myös lattia on päiväkodissa

koskettelupinta, joten hyvä siivouksen taso ja käsihygienia on yksinkertaisin, halvin ja tehokkain yksittäinen toimenpide päiväkotien infektioiden ehkäisyssä.

Kuparipainikkeita ei ole löytynyt kotimaisissa painiketyppeissä mutta Abloy tekee tilaustyönä niitä tarvittaessa. Tavanomaisen painikeparin ja erityistuotteen hintaero on noin 30 %.

Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan kuparia voisi kokeilla joissakin uudisrakennuksissa ja samalla kerätä tietoa sen vaikutuksista. Tämän perusteella arvioitaisiin siitä aiheutuvia hyötyjä ja kustannuksia ja päätettäisiin kuparin käytöstä laajemmin. Mikään pinnoite ei kuitenkaan korvaa kunnollista siivoamista ja käsihygieniaa.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Pirkko Suppanen, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 43895
pirkko.suppanen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 24.01.2012 § 18

HEL 2011-007800 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Sairaalainfektiot ovat tartuntatauteja, jotka ilmaantuvat sairaalassa tai liittyvät sairaalassa tehtyyn toimenpiteeseen. Muun hoitoon liittyvän infektion voi saada myös sairaalan ulkopuolella.

Yleisimpiä sairaalainfektioita ovat leikkausalueen infektiot, virtsatieinfektiot, keuhkokuume ja vaikeat yleisinfektiot. Kasvavana hoitolaitosten ongelmana ovat useille antibiooteille vastustuskykyiset MRSA-, ESBL- ja VRE -bakteereiden aiheuttamat infektiot.

Kuparin ja sen seosten antibakteerisesta vaikutuksesta on olemassa tutkimuksia. Myös sovelluksia terveydenhuoltoon ja muihin vastaaviin toimintaympäristöihin on tutkittu. Tavoitteena on ollut kuparin ominaisuuden hyödyntäminen suojaamaan potilaita ja myös henkilöstöä erilaisilta tartunnoilta ja sairauksilta. Yhdysvaltalainen tutkimus, jossa kuparin ja infektioiden vähenemisen välinen yhteys osoitettiin, toteutettiin kolmen sairaalan teho-osastoympäristössä eikä näin ollen ole yleistettävissä kaikkiin laitostyöympäristöihin. Johtavissa

suomenkielisissä lääketieteellisissä aikakauslehdissä asiaa ei ole käsitelty.

Kuparin ja sen seosten käytön hyödyt liittyvät erityisesti erilaisiin kosketuspintoihin. Näitä ovat esimerkiksi sairaalavuoteen laidat, potilaiden yöpöydät, kaiteet, hissit, kädensijat, katkaisijat, saniteettitilat ym. eli pinnat ja kohdat, joita potilaat ja henkilöstö usein koskettavat. Kosketuspinnat ovat alttiina kontaminoitumiselle ja siten bakteerit ja virukset leviävät seuraavan kosketuksen kautta. Kuparin hyöty on kuparissa itsessään oleva ominaisuus, joka tuhoaa pinnalle joutuvia mikrobeja. Ei-kuparinen kosketuspinta edellyttää siivousta ja mekaanista työtä ja toistoa useammin, jotta pinta pysyy puhtaana.

Kuparin käyttö ei kuitenkaan poista pinnan tavanomaista siivouksen tai puhdistamisen tarvetta. Jotta kuparin antibakteerinen vaikutus voi toimia, kuparipinnan tulee olla riittävän puhdas, joten säästöjä siivouksesta ei juurikaan syntyisi. Kuparipinnan avulla voidaan kuitenkin tehostaa ja parantaa erityisesti kosketuspintojen puhtautta tavanomaisen siivouksen ohella. Kustannussäästöjä voisi olla saavutettavissa, kun kuparipinnan avulla vahvistetaan kosketuspintojen puhtautta ja ehkäistään infektioiden ja tartuntoja leviämistä. Tavallisia painikkeita runsaammin kuparia sisältävät antiikkipronssiset painikkeet ovat 5-10 euroa vastaavia perustuotteita kalliimpia. On olemassa myös antibakteerista hopeaa sisältäviä painikkeita. Nämä ovat 30 % perustuotteita kalliimpia. Tieto kustannusvaikuttavuudesta infektioiden ehkäisyssä puuttuu.

Suurimman osan sairaalainfektioista aiheuttavat bakteerit, jotka ovat peräisin potilaan oman ihon tai limakalvon kasvustosta. Pienessä osassa infektioita mikrobi tulee elimistön ulkopuolelta toisista potilaista, henkilökunnasta tai sairaalaympäristöstä. Näin ollen esimerkiksi erilaisten pinnoitteiden valinnalla on vain rajallinen merkitys infektioiden ehkäisyssä. Esimerkiksi päiväkotiympäristössä pintojen materiaalin valinnalla ei ole suurta merkitystä infektioiden ehkäisyssä.

Ylivoimaisesti tärkein keino torjua hoitoon liittyviä infektioita on hyvä käsihygienia ja aseptiset toimintatavat. Myös erilaisten eritteiden välitön poistaminen ja desinfektio on tärkeä keino infektioiden leviämisen ehkäisyssä. Mikrobit lisääntyvät elävässä kudoksessa, eivät ympäristön pinnoilla. Joissakin tapauksissa tartunnan välittäjänä voi toimia myös kosketuspinta, mutta kaiken kaikkiaan ympäristön merkitys ei ole läheskään niin oleellinen kuin käsihygienia ja ihmisten toimintatavat.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa myös puhtaanapidolla ja siivouksella estetään infektioiden leviämistä. Siivouksessa henkilöstön ammattitaito, oikeat puhdistusaineet ja siivousmenetelmät, aseptinen

työjärjestys, käsihygienia ja puhtaat siivousvälineet takaavat laadukkaan siivouksen. Siivouksen vaikutuksia infektioiden ehkäisyyn on tutkittu toistaiseksi vähän. Tämän suuntainen hanke on toteutettu vuosina 2010 ja 2011 terveystieteiden keskuksen joidenkin sairaaloiden vuodeosastoilla. Hankkeessa mitattiin erilaisilla laboratoriomenetelmillä siivouksen lopputulosta eli erilaisten pintojen kokonaismikrobimäärää siivouksen jälkeen. Tuloksissa todettiin, että siivouksella on merkitystä ja siivouksella voidaan vaikuttaa mikrobikasvuston esiintymiseen potilaiden hoitoympäristössä.

Infektioiden lisääntymisen seurauksena terveystieteiden keskuksen kaupunginsairaalassa siivousta on tehostettu lisäämällä ns. infektiosivousta erityisesti päivystävissä sairaaloissa ja vahvistamalla koko laitoshuollon henkilöstön ammattitaitoa.

Helsingin terveystieteiden keskuksen hygieniatoimikunta, jossa on myös sosiaaliviraston edustus, seuraa ongelmamikrobitilannetta, hoitoon liittyviä infektioita ja sairaalaeidemia. Hygieniatoimikunta suunnittelee, kehittää ja johtaa hygieniatyötä. Hygieniatoimikunta voi antaa suosituksia myös pinnoitteiden valinnasta sikäli kuin uutta tietoa kertyy.

Kuten edellä olevasta käy ilmi, sairaalainfektioiden torjunta on laaja-alaista toimintaa, jossa yksittäinen toimenpide, kuten pinnoitteen valinta, ei ole keskeistä. Terveyslautakunta pitää kuitenkin aiheellisena harkita kuparia yhtenä vaihtoehtoisena kosketuspintojen materiaalina peruskorjausten ja uudisrakentamisen yhteydessä niissä hoitolaitoksissa, joissa pintojen kautta välittyvien bakteeri-infektioiden riski on selvästi kohonnut. Mikäli asiasta kertyy lisää tutkimustietoa, asiaa on syytä tarkastella uudestaan.

Terveysvaikutusten arviointi

Sairaalainfektioiden torjunta on keskeinen osa potilasturvallisuutta. Sairaalainfektioiden kansanterveydellinen merkitys on erittäin suuri. Osa niistä on ehkäistävissä ja torjuntatyöhön on inhimillisesti ja taloudellisesti kannattavaa panostaa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 513

**V Stj/ Vt Tuomo Valokaisen aloite vanhemmille ihmisille
suunnattujen keskustelutilaisuuksien järjestämisestä**

HEL 2011-007801 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Tuomo Valokainen esittää aloitteessaan, että Helsingin kaupunki ryhtyy järjestämään terveysasemilla keskustelutilaisuuksia terveydellisistä asioista vanhemmille ihmisille.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungin sosiaali- ja terveystaloudet vastaavat osaltaan tuen ja avun tarpeisiin. Terveysasemilla terveydenhoitajat ja lääkärit auttavat yksilöllisesti sairauksien ehkäisyyn, hoitoon ja kuntoutukseen liittyvissä asioissa sekä huolehtivat pitkäaikaisten sairauksien hoidosta. Tarvittaessa terveysasemilta ohjataan muiden apua tarjoavien palvelujen piiriin. Aloitteessa mainittuja terveysasemilla järjestettäviä keskustelutilaisuuksia on jo eri muodoissaan ja niitä jatketaan henkilöstö- ja talousresurssien puitteissa.

Sosiaaliviraston laaja vanhusten palvelujen kirjo tarjoaa sosiaalipalvelujen tarpeen arviointia, apua sosiaali- ja lähityön keinoin, virkistystä päivätoiminnassa sekä vanhusten palvelukeskuksissa. Sosiaalivirasto järjestää runsaasti kaikille avoimia ryhmiä sekä luento- ja keskustelutilaisuuksia, joissa myös terveyteen liittyvät asiat ovat esillä.

Kaupunginhallitus katsoo, että terveys- ja sosiaalilautakuntien lausunnoissa selvitettyt palvelut vastaavat varsin monipuolisesti aloitteessa kuvattuihin tuen ja avun tarpeisiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 423

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007801 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 07.02.2012 § 26

HEL 2011-007801 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle terveydellisistä asioista järjestettäviä keskustelutilaisuuksia koskevasta aloitteesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalilautakunta yhtyy aloitteessa esiin tuotuihin näkökohtiin siitä, että useat vanhukset kaipaavat neuvoja ja vertaistukea erilaisiin oireisiin, yksinäisyyteen ja pelkoihin sekä toivovat mahdollisuutta keskustella asioistaan ja tulla kuulluksi.

Terveys- ja sosiaalipalvelut vastaavat tuen ja avun tarpeisiin jo varsin monipuolisesti.

Sosiaaliviraston keskitetyt neuvontapalvelut, erityisesti Seniori-info, antaa neuvontaa sekä yksilöllisesti että ryhmämuotoisesti erilaisissa kerho- ym. kokoontumisissa.

Sosiaaliviraston vanhusten palvelut tarjoavat palvelutarpeen arviointia, hyvinvointia tukevia kotikäyntejä, sosiaali- ja lähityön palvelua sekä palvelukeskustoimintaa.

Ryhmätoiminta on palvelukeskusten avaintoimintaa ja palvelukeskuksissa on toimintaan sopivat tilat. Etenkin vertaistukiryhmiä on viime vuosina lisätty ja henkilökunta on koulutautunut ryhmien ohjaamiseen. Vertaistukiryhmissä ikäihmiset saavat omaan hyvinvointiinsa tukea myös toisilta samassa tilanteessa olevilta. Palvelukeskuksissa toimivia vertaistukea antavia ryhmiä ovat mm. Ystäväpiiri-, Senioripysäkki-, Pilke-, suru- ja leskiryhmät.

Myös palvelukeskusten harrasteryhmät ja yhteistilaisuudet toimivat psykososiaalista hyvinvointia vahvistavasti ja yleistä hyvinvointia lisäävästi. Asiakkaita haetaan yhteistyössä terveysasemien, kotihoidon, seurakuntien ja alueella toimivien yhteisöjen kanssa.

Sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen yhteisessä Lauttasaaren asiakaskeineen palveluverkko -hankkeessa kehitetään ikäihmisten palveluohjauksen muotoja, jotta he löytäisivät paremmin asuinalueellaan tarjolla olevat erilaiset palvelut, ryhmät ja tilaisuudet. Lauttasaaren hankkeessa on suunnitteilla mm. hyvinvointipysäkki. Se on ilman ajanvarausta toimiva maksuton palvelu, jonka avulla pyritään tukemaan myös ikäihmisiä hyvinvointinsa edistämässä. Esimerkkinä on terveyskeskuksen Itäkeskuksessa käynnistämä terveispysäkki.

Myös kaupungin muut hallintokunnat, erikoissairaanhoido, yksityiset terveydenhuollon palvelutarjoajat sekä eri kolmannen sektorin tahot järjestävät luento- ja keskustelutilaisuuksia terveyteen liittyvistä kysymyksistä. Näiden teemat koskevat usein myös ikäihmisiä ja heitä onkin osanottajakunnassa runsaasti.

Sosiaalilautakunta toteaa, että aloitteessa mainittuja keskustelutilaisuuksia on jo eri muodoissa ja niitä jatketaan henkilöstö- ja talousresurssien puitteissa.

Terveysvaikutusten arviointi

Ikäihmisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta on tärkeää, että hän saa asianmukaista palvelua ja hoitoa sekä tukea arjessa selviytymiseen. Lisäksi ikäihmisten terveydentilan yleisellä tasolla on merkittäviä kansantaloudellisia vaikutuksia. Riittävällä hoidolla, ohjauksella ja tuella voidaan vaikuttaa ikäihmisten tilanteeseen myönteisesti ja näin edistää heidän hyvinvointiaan.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Outi Paulig, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 43580
outi.paulig(a)hel.fi

Terveyslautakunta 24.01.2012 § 19

HEL 2011-007801 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa terveydellisistä asioista järjestettäviä keskustelutilaisuuksia koskevasta aloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Terveyslautakunta yhtyy aloitteessa esiin tuotuihin näkökohtiin siitä, että useat vanhuksat kaipaavat neuvoja ja vertaistukea erilaisiin oireisiin, yksinäisyyteen ja pelkoihin sekä toivovat mahdollisuutta keskustella asioistaan ja tulla kuulluksi.

Helsingiläisille ikäihmisille ovat tarjolla kaupungin sosiaali- ja terveystalvet, jotka osaltaan vastaavat tuen ja avun tarpeisiin. Terveystalvten omat terveydenhoitajat ja omat lääkärit auttavat yksilöllisesti sairauksien ehkäisyyn, hoitoon ja kuntoutukseen liittyvissä asioissa sekä huolehtivat pitkäaikaisten sairauksien hoidosta. Tarvittaessa he ohjaavat muiden auttavien tahojen piiriin.

Sosiaaliviraston laaja vanhusten palvelujen kirjo tarjoaa sosiaalipalvelujen tarpeen arviointia, apua sosiaali- ja lähityön keinoin, virkistystä päivätoiminnassa sekä vanhusten palvelukeskuksissa. Sosiaalivirasto järjestää runsaasti kaikille avoimia ryhmiä sekä luento- ja keskustelutilaisuuksia. Myös terveyteen liittyvät asiat ovat näissä esillä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Omaisten ja muiden läheisten sekä kolmannen sektorin toimijoiden kuten järjestöjen, seurakuntien ja erilaisten vapaaehtoistoiminnan muotojen osuus ikäihmisten yhteisöllisyyden lisääjänä ja ylläpitäjänä on merkittävä. Mahdollisuus toimia yhdessä itseä kiinnostavien asioiden ja ihmisten parissa voi edistää omaa hyvinvointia. Erilaisia vertaistuen muotoja kehitetään tällä hetkellä voimakkaasti ja ikäihmisten terveyttä ja hyvinvointia tuetaan järjestöjen ja niiden kouluttamien vapaaehtoisten ohjaajien ja kokemusasiantuntijoiden voimin. Terveyslautakunta pitää tätä toimintaa tärkeänä ja tarpeellisena.

Eri kolmannen sektorin tahot järjestävät luento- ja keskustelutilaisuuksia terveyteen liittyvistä kysymyksistä ja näissä toimivat luennoitsijoina terveydenhuollon ammattilaiset. Myös terveyskeskuksen terveysasemat-osasto ja kaupunginsairaala järjestävät säännöllisesti yhdessä eri kansanterveysjärjestöjen kanssa kaikille avoimia informaatiotilaisuuksia sekä ryhmiä esimerkiksi painonhallintaan, tupakoinnin lopettamiseen sekä päihteiden käytön vähentämiseen liittyen. Näiden teemat koskevat usein myös ikäihmisiä ja heitä onkin osanottajakunnassa runsaasti. Näiden lisäksi myös kaupungin muut hallintokunnat ja erikoissairaanhoido sekä yksityiset terveydenhuollon palvelutarjoajat järjestävät terveysaiheisia tilaisuuksia.

Terveyslautakunta pitää tärkeänä, että terveyskeskuksen asiantuntijat jalkautuvat ikäihmisten pariin pitämään esityksiä ja vastaamaan kysymyksiä terveyttä edistäviä elintapoja ja sairauksien hoitoa ja niistä kuntoutumista käsitteleviin tilaisuuksiin. Näin tapahtuukin ja toimintaa on syytä jatkaa.

Aloitteessa mainittujen terveysasemilla järjestettävien keskustelutilaisuuksien osalta terveyslautakunta toteaa, että toimintaa on jo eri muodoissa ja sitä jatketaan henkilöstö- ja talousresurssien puitteissa.

Lisäksi terveyslautakunta toteaa, että terveyskeskuksessa on meneillään kehittämishanke, joka koskee pitkäaikaissairaiden henkilöiden ryhmävastaanottojen ja ryhmätoiminnan perustamista kaupunginsairaalan erikoislääkäripoliklinikoille (geriatria, neurologia, sisätaudit ja fysiatria). Tässä tehdään yhteistyötä perusterveydenhuollon, oppilaitosten ja kolmannen sektorin kanssa. Ryhmätoiminta edellyttää lääkärin lähetteen ja on tarkoitettu erikoissairaanhoidoa tarvitseville potilaille. Toimintamuotoja ovat muun muassa eri sairauksien ensitietoryhmät esimerkiksi muistisairaiden potilaiden omaisille.

Terveyskeskus on myös käynnistänyt Terveyspysäkin (Itäkeskus, Hansasilta), joka on avoin kaikille helsinkiläisille tarkoitettu maksuton

terveyspalvelupiste. Se toimii ilman ajanvarausta ja siellä voi keskustella henkilökohtaisesti terveydenhoitajan kanssa. Toiminnan avulla pyritään tukemaan myös ikäihmisiä oman terveyden edistämisessä ja itsehoidossa sekä ohjaamaan tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja muun avun piiriin. Lisäksi sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen yhteisessä Lauttasaari-hankkeessa (LARU) kehitetään erilaisia ikäihmisten palveluohjauksen muotoja, jotta he löytäisivät paremmin asuinalueellaan tarjolla olevat erilaiset palvelut, ryhmät ja tilaisuudet.

Terveyslautakunta toteaa lopuksi, että aloitteessa mainittu terveysasemien ja päivystyspisteiden ruuhkautuminen on seikka, johon terveyskeskuksen tulee etsiä ratkaisuja. Yleensä päivystykseen hakeutujat ovat sellaisen akuutin avun tarpeessa, jossa tarvitaan yksilöllistä terveydenhuollon ammattilaisen apua. Tästä syystä keskusteluryhmiä järjestämällä tuskin saataisiin aikaan ratkaisevaa helpotusta tilanteeseen.

Terveysvaikutusten arviointi

Ikäihmisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta on tärkeää, että hän saa asianmukaista palvelua ja hoitoa sekä tukea arjessa selviytymiseen. Lisäksi ikäihmisten terveydentilan yleisellä tasolla on merkittäviä kansantaloudellisia vaikutuksia. Riittävällä hoidolla, ohjauksella ja tuella voidaan vaikuttaa ikäihmisten tilanteeseen myönteisesti ja näin edistää heidän terveyttään kustannustehokkaasti."

Käsittely

24.01.2012 Ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että esittelijä muutti ehdotustaan lisäten lausunnon kuudennen kappaleen toisen virkkeen loppuun ennen liittyen-sanaa sanat " sekä päihteiden käytön vähentämiseen".

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

§ 514

V Stj / Vt Kati Peltolan ym. aloite palvelusetelikokeilun vaikutusten selvittämisestä

HEL 2011-008251 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kati Peltolan ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kati Peltolan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kati Peltolan ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kati Peltola ym. esittävät, että selvitetäisiin mitä taloudellisia vaikutuksia asiakkaiden talouteen on palvelujen tuottamistavalla ja miten suurilla tuloilla palvelusetelin käyttö on mahdollista. Lisäksi aloitteessa kysytään miten kaupunki varautuu siihen, että palvelun tuottaja ei pysty jatkamaan toimintaa.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaalilautakunnan lausuntoon ja toteaa, Helsinki takaa asiakkaan tarpeiden mukaiset, kunnan järjestämistä vastuun piiriin kuuluvat peruspalvelut kaikille kuntalaisille. Palvelusetelin tarkoituksena on lisätä asiakkaan valinnanvapautta antamalla hänelle mahdollisuus itse valita palveluntuottaja niistä tuottajista, jotka kaupunki on hyväksynyt.

Palvelusetelivaihtoehdossa asiakas saa nettotulojensa mukaisen palvelusetelin ja rahoittaa omavastuuosuuden palvelujen kustannuksista itselleen sopivalla tavalla.

Lähtökohtaisesti yksityiset palveluntuottajat toimivat yrittäjinä yrittäjäriskillä. Asiakkaalla on aina mahdollisuus joko vaihtaa palveluntuottajaa tai palata käyttämään kunnallisia palveluja. Tilanne, jossa yksittäisen palvelusetelituottajan palvelu jostakin syystä loppuisi kokonaan, on mahdollinen. Ottaen huomioon tällä hetkellä palveluntuottajiksi hyväksytyt yritykset, on kuitenkin epätodennäköistä, että asia koskettaisi yhtä aikaa laajaa joukkoa asiakkaita.

Kaupunginhallitus toteaa, että palvelusetelin toimivuutta ja vaikutuksia seurataan tiiviisti. Aloitteessa mainittuihin seikkoihin on kiinnitetty ja tullaan myös jatkossa kiinnittämään huomiota.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kati Peltolan aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 424

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-008251 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sosiaalilautakunta 03.04.2012 § 101

Pöydälle 20.3.2012

HEL 2011-008251 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Helsinki takaa asiakkaan tarpeiden mukaiset kunnan järjestämistä vastuun piiriin kuuluvat peruspalvelut kaikille kuntalaisille. Palvelusetelin tarkoituksena sosiaalivirastossa on lisätä asiakkaan valinnanvapautta antamalla hänelle mahdollisuus itse valita palveluntuottaja niistä tuottajista, jotka sosiaalivirasto on hyväksynyt.

Palveluseteli on aina vapaaehtoinen vaihtoehto asiakkaalle ja asiakas voi aina myös kieltäytyä jatkamasta palvelusetelin käyttöä ja palata kaupungin järjestämän palvelun piiriin. Palveluseteli on yksi vaihtoehto järjestää asiakkaan tarvitsema palvelu. Esimerkiksi vanhusten palveluasumisessa lähes kaikissa ostopalvelusopimuksen piiriin kuuluvissa hoivakodeissa on myös palveluseteliasiakkaita. Vuonna 2011 yhteensä 259 vanhusten palveluasumisen asiakasta valitsi palvelusetelin ja sijoittui tämän kautta 42 eri hoivakotiin. Näistä 19 sijaitsi Helsingin ulkopuolella.

Palvelusetelillä tuotetuissa palveluissa asiakkaan hakeutuminen palveluihin tapahtuu samalla tavalla kuin muitakin kyseessä olevan palvelun järjestämistapoja käytettäessä. Palvelun saannin edellytysten arvioinnin suorittaa kunta, joka tekee myös päätöksen palvelun järjestämisestä. Vanhusten palveluasumisen osalta tämä tapahtuu siten, että palvelua hakevan kuntalaisen hoidon tarve arvioidaan. Kun asiakkaan hoitotasoratkaisu on tehty, hänet asetetaan jonoon odottamaan vapautuvaa paikkaa. Kiireellisyydestä riippuen jonotusaika on 1-3 kuukautta. Mikäli asiakas valitsee palvelusetelin, hän voi välittömästi hoitotasopäätöksen jälkeen ryhtyä etsimään itselleen sopivaa palveluntuottajaa. Jonotusaika riippuu tällöin valitun palveluntuottajan paikkatilanteesta. Palveluseteliin oikeutettu helsinkiläinen voi valita palvelusetelituottajan myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelta. Palvelusetelin piiriin hyväksytyjä hoivakoteja on 121, joista 45 sijaitsee Helsingin kaupungin alueella. Käytännössä palvelusetelin valinnut asiakas saattaa pääkaupunkiseudun ulkopuolelta saada hoitopaikan nopeammin kuin Helsingistä.

Palvelusetelilaissa (L 569/2009 3 §:n 4 momentti) ”omavastuuosuudella tarkoitetaan sitä osuutta yksityisen palvelujen tuottajan palvelun hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää

asiakkaan maksettavaksi.” Lähtökohtaisesti asiakas vastaa omavastuuosuudesta eli ns. ylimenevästä rahoitusosuudesta. Asiakkaan maksettavaksi tulevat osuudet voivat nousta tai laskea riippuen palvelusetelin arvosta ja palvelun hinnasta sekä näiden erotuksesta. Asiakas voi itse vaikuttaa tämän osuuden suuruuteen palveluntuottajavalinnoilla. Palvelusetelilaki ei aseta asiakkaan omavastuuosuudelle kattoa.

Kunnan tehtävänä on vahvistaa asiakasmaksulain ja -asetuksen rajoissa maksut, joita sen järjestämistä palveluista peritään. Asiakasmaksulaissa maksullisiksi määrätyissä palveluissa on maksukatto. Niissä palveluissa, joissa ei ole määrätty asiakasmaksua, ei asiakkaan omavastuuosuudella ole kattoa.

Sosiaalilautakunta on kiinnittänyt erityistä huomiota palveluseteliasiakkaille maksettavaksi jäävään omavastuuosuuteen. Palvelusetelipiloteista päättäessään lautakunta totesi, että palvelusetelistä ei saa syntyä vain keskimääräistä maksukykyisemmille mahdollinen tukimuoto, vaan palveluseteli pitää määritellä niin, että myös alemmissa tuloluokissa olevat henkilöt voivat käyttää palveluseteliä. Lisäksi lautakunta linjasi erityisesti segregaaation ehkäisyn näkökulmasta, että palvelusetelikokeilujen tulee täyttää mm. seuraavat ehdot: 1) Palvelusetelikokeilu ei saa lisätä segregoitumiskehitystä eli palvelujen tuloperusteista eriytymistä ja 2) Palvelusetelikokeiluissa omavastuuosuudella on katto, joka on enimmillään kunnallisen asiakasmaksun suuruinen tai lähellä sitä.

Helsingin vanhuspalveluissa on edetty kohti valtakunnallisia suosituksia palvelurakenteen kehittämisessä. Laitospaikkoja vanhainkodeissa on vähennetty ja korvattu ympärivuorokautisella palveluasumisella. Palveluasumista järjestetään omana toimintana, ostamalla paikkoja yksityisiltä palveluntuottajilta ja tarjoamalla asiakkaille palveluseteli asumispaikan hankintaa varten. Vanhusten palveluasumisen palvelusetelivaihtoehtoa on tarkoitus kehittää entistä oikeudenmukaisemmaksi ja houkuttelevammaksi. Sosiaalilautakunta korotti palvelusetelin arvoa 25.1.2011 § 4. Sosiaaliviraston tavoitteena on edelleen määrärahojen puitteissa nostaa pienituloisten vanhusten saaman palvelusetelin arvoa.

Vanhusten palveluasumisessa kunnan järjestämän palveluasumisen asiakasmaksu on tulosidonnainen siten, että asiakkaalle jää 20 % tai vähintään 250 euroa kuukaudessa (254 euroa 1.4.2012 alkaen) nettotuloistaan omaan käyttöön. Tällä summalla asiakas maksaa muun muassa henkilökohtaiset lääkekulunsa ja hygieniatarvikkeet. Kunnan määrittelemässä asiakasmaksussa ei huomioida asiakkaan varallisuutta.

Palvelusetelivaihtoehdossa asiakas saa nettotulojensa mukaisen palvelusetelin ja rahoittaa omavastuuosuuden palvelujen kustannuksista itselleen sopivalla tavalla. Käytännössä palvelusetelivaihtoehdossa asiakas rahoittaa omavastuuosuuden esimerkiksi varallisuudellaan tai hänen läheisensä osallistuvat kustannuksiin.

Vanhusten palveluasumisen palvelusetelivaihtoehdon omavastuuosuutta ja omana toimintana tai palvelun ostona järjestetyn asumispalvelun asiakasmaksua eri tuloluokissa on kuvattu tämän asian liitteessä numero 2. Edullisimman palvelusetelituottajan perimä omavastuuosuus on hyvin lähellä kunnan perimää asiakasmaksua 1 500 – 2 700 euron kuukausituloilla, mutta huomattavasti asiakasmaksua suurempi tätä suuremmilla tuloilla.

Palveluasumisen hinta vaihtelee paljon ja palvelusetelin lisäksi maksettava omavastuuosuus sovitaan usein asiakaskohtaisesti, joten sen selvittäminen, miten suuret tulot palvelun käyttäjällä pitää olla, jotta hän pystyy hankkimaan palvelunsa setelillä, ei ole mahdollista.

Lasten päiväkotihoidon kunnallisen palvelun asiakasmaksuja ja yksityisten päiväkotien yksityisen hoidon tuen lisäksi perimiä maksuja eri tulotasoilla on kuvattu liitteessä numero 3. Edullisimman yksityisen päiväkodin perimä maksu on alle 30 euroa suurempi kuin kunnallinen asiakasmaksu silloin, kun kolmihenkisen perheen kuukausitulot ovat 1 800 - 2 900 euroa. 3 900 euron kuukausituloilla kunnallinen asiakasmaksu olisi sama kuin kyseisen yksityisen tuottajan perimä maksu. Myös yksityisen päiväkotihoidon hinta vaihtelee paljon, mutta suurella osalla tuottajista ylin asiakasmaksu on lähellä kunnallisesta palvelusta perittävää asiakasmaksua.

Lähtökohtaisesti yksityiset palveluntuottajat toimivat yrittäjinä yrittäjäriskillä. Yritykset ovat itse vastuussa omasta asiakashankinnastaan ja toimintansa jatkuvuudesta. Asiakkaalla on aina mahdollisuus joko vaihtaa palveluntuottajaa tai palata käyttämään kunnallisia palveluja. Tilanne, jossa yksittäisen palvelusetelituottajan palvelu jostakin syystä loppuisi kokonaan, on mahdollinen. Ottaen huomioon tällä hetkellä palveluntuottajiksi hyväksytyt yritykset, on kuitenkin epätodennäköistä, että asia koskettaisi yhtä aikaa laajaa joukkoa asiakkaita. Lähtökohtaisesti palvelusetelitoiminnassa on jo tällä hetkellä mahdollista ja jopa suotavaa vaihtaa palveluntuottajaa. Näin voi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa asiakas tai hänen läheisensä ei ole saamaansa palveluun tyytyväinen. Esimerkiksi vanhusten palveluasumisessa on luotu selkeät toimintakäytännöt tilanteisiin, joissa asiakas haluaa vaihtaa palveluntuottajaa.

Tämän lausunnon lisäksi palvelusetelin vaikutuksia palvelujen tasoon, kustannuksiin ja palvelun tarvitsijoiden tasavertaisuuteen käsitellään palvelusetelien käyttöön liittyvässä kaupunkitasoisessa selvityksessä palvelusetelin käytön laajentamisesta sekä lautakunnan asiasta kaupunginhallitukselle aikaisemmin antamissa lausunnoissa.

20.03.2012 Pöydälle

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, vs. hallinto- ja kehittämisjohtaja, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi
Marjo Lindgren, johtava asiantuntija, puhelin: 310 43526
marjo.lindgren(a)hel.fi

§ 515

V Stj / Vt Yrjö Hakasen ym. aloite aktiivipassin käyttöönoton selvittämisestä

HEL 2011-008254 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Yrjö Hakasen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättänee katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Yrjö Hakasen ym. esittävät, että selvitetään mahdollisuus ottaa käyttöön aktiivipassi, johon olisivat oikeutettuja syrjäytymisvaarassa olevat helsinkiläiset, jotka ovat saaneet toimeentulotukea yhtäjaksoisesti kuusi kuukautta tai pitempään. Valtuutetut ehdottavat, että aktiivipassin käyttöönotto selvitetään joukkoliikenteen, uimahallien ja kuntosalien, mahdollisesti myös kulttuuri ja terveystalvelujen osalta.

Myös valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto on tehnyt aloitteen työttömien aktiivipassista. Aloite on tällä esityslistalla asiana nro .....

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin ja katsoo, että aktiivipassin käyttö on syytä selvittää.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on tämän päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa sosiaalivirastoa yhdessä muiden hallintokuntien kanssa selvittämään toimeentulotukiasiakkaille myönnettävän aktiivipassin käyttömahdollisuudet. Erityisesti tulee selvittää nykyjärjestelmän hyödyt verrattuna aktiivipassiin sekä passin taloudelliset vaikutukset.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Yrjö Hakasen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 425

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-008254 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 06.03.2012 § 43

HEL 2011-008254 T 00 00 03

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavanlaisen lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Liikunnan harrastaminen vaikuttaa ehkäisevästi suureen osaan suomalaisista kansantaudeista ja liikuntaan panostaminen vähentää terveydenhuollon ja sosiaalitoimen kuluja. Liikunnan merkitys sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisessä on huomattava. Liikunta on sosiaalisista harrastuksista suosituin, sillä se tarjoaa mahdollisuuden yhdessäoloon, uusiin kokemuksiin, itsensä kehittämiseen, mielekkääseen ajankäyttöön ja yhteisölliseen vaikuttamiseen.

Liikuntatoimen tehtävänä on edistää kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tämän toteuttamiseksi liikuntatoimi ylläpitää erilaisia ulko- ja sisäliikuntapaikkoja sekä järjestää monipuolista ohjattua liikuntaa.

Liikuntapaikoista mm. ulkoilualueet ja –reitit, luistelu- ja palloilukentät, hiihtoladut ja valvotut uimarannat ovat maksuttomasti kaikkien käytettävissä. Viime vuosina on rakennettu myös uudenlaisia lähiliikuntapaikkoja, jotka palvelevat eri-ikäisten liikunnan harrastamista.

Maksullisissa sisäliikuntapaikoissa (uimahallit, kuntosalit ja monitoimihallit) lapset, opiskelijat, varusmiehet, työttömät ja eläkeläiset pääsevät liikkumaan alennettuun hintaan. Näiden ryhmien pääsymaksut ovat puolet aikuisten vastaavista maksuista. Esimerkiksi liikuntaviraston uimahallien kertamaksu edellä mainituilta ryhmiltä on 2,40 eurosta 2,60 euroon sekä kuntosalien ja monitoimihallien vastaava 1,50 euroa.

Liikuntavirasto järjestää ohjattuja ryhmiä, joista lähiöliikuntaryhmät on suunnattu erityisesti jo liikunnasta syrjäytymisvaarassa oleville, syrjäytyneille tai matalan tulotason omaaville henkilöille. Näihin monipuolisiin liikuntaryhmiin voi osallistua lunastamalla 20 euron hintaisen lähiöliikuntapassin, mikä on voimassa neljän kuukauden ajan. Lisäksi liikuntaan aktivoimiseksi tarjotaan mm. maksutonta liikuntaneuvontaa ja järjestetään kesäisin maksuttomia puistojumppia.

Liikunnan harrastamisella on positiivisia vaikutuksia kaikissa väestöryhmissä. Tämän tukemiseksi perusliikuntapalveluiden hinnat on pidetty kohtuullisella tasolla kaikissa maksuryhmissä. Uusien maksuttomien ryhmien tai alennettujen ryhmien käyttöönotto luo omalta osaltaan kaupungin nykyisessä taloudellisessa tilanteessa lisäpaineita muiden maksujen nostamiseen.

Ennen esitetyn työttömien tai toimeentulotukea saavien aktiivipassin käyttöönottoa tulisi yksityiskohtaisesti selvittää liikuntapalveluiden osalta kuinka siihen liittyvä sosiaalitoimen kompensaatiot käytetyistä palveluista tai liikuntatoimen tuottojen lasku huomioidaan tulevissa talousarviossa. Talousnäkökulmasta on myös huomioitava, että Helsingissä on liikuntatoimen lisäksi lukuisia muita kaupunkikonserniin

kuuluvia liikuntapalveluiden tuottajia (muut hallintokunnat, säätiöt ja yhtiöt). Lisäksi on syytä selvittää kuinka tällaisten uusien etuuksien käyttöön liittyvät asiat käytännössä järjestetään.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Mia Savolainen, hallintosihteeri, puhelin: 310 87812
Petteri Huurre, osastopäällikkö, puhelin: 310 87791
Tarja Loikkanen-Jormakka, osastopäällikkö, puhelin: 310 87500
tarja.loikkanen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 06.03.2012 § 51

HEL 2011-008254 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Aktiivipassimalli on lähtöisin Keski-Euroopasta. Aktiivipassi on sosiaalinen tukimuoto, jolla tarkoitetaan tiettyjen tulorajojen alapuolelle jääville henkilöille myönnettävää alennuskorttia. Käyttölaajuudesta riippuen kortti oikeuttaa edulliseen joukkoliikenteen käyttöön ja erilaisiin alennuksiin virkistys-, urheilu-, kulttuuri- ja sivistyspalveluissa.

Tampere on selvittänyt aktiivipassin käyttöönottoa. Tampereella aktiivipassi on ehdotettu myönnettäväksi suurimmassa syrjäytymisvaarassa eläville, pitkään toimeentulotukea saaneille tamperelaisille. Aktiivipassin edut kohdennettaisiin joukkoliikenteen, kaupungin uimahallien ja kuntosalien käyttöön. Tätä lausuntoa kirjoitettaessa ei Tampereella ole vielä tehty päätöstä aktiivipassin käyttöön ottamisesta.

Terveyslautakunta yhtyy aktiivipassin tausta-ajatukseen, ettei matalan tulotason tulisi olla esteenä ihmisten monipuoliselle osallistumiselle ja aktiiviselle elämälle.

Todettakoon, että toimeentulotuen perusosassa huomioidaan liikkumiseen ja harrastuksiin sisältyvät paikallisliikenteen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot. Lisäksi täydentävänä toimeentulotukena voidaan myöntää henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeellisiksi arvioidut menot.

On huomattava, että aktiivipassista aiheutuvat kustannukset eivät ole toimeentulotukilain tarkoittamia menoja, vaan passista aiheutuvien kustannusten rahoitus tulee hoitaa muulla tavoin.

Aloitteessa on ehdotettu otettavaksi aktiivipassiin mukaan Helsingissä mahdollisesti myös terveyspalvelut. Terveystieteiden maksut perustuvat lakiin ja asetukseen, joita terveyskeskus noudattaa potilasmaksujen perimisessä kaupunginhallituksen päättämien linjausten pohjalta. Maksuvapautusten myöntäminen tietyille erityisryhmälle aiheuttaisi runsaasti hallinnollista työtä asiakastyöhön käytetyn ajan sijaan, mikä resurssi olisi pois varsinaisesta ydintoiminnasta.

Aktiivipassimallin käyttöönottoa terveyspalveluissa ei tule nähdä asiakasmaksuihin, vaan pikemminkin terveyskeskuksen palveluvalikoimaan ja resurssien kohdentamiseen liittyvänä kysymyksenä.

Terveyskeskuksen tarjoamat terveyden edistämisen palvelut ovat jo nyt maksuttomia. Näitä terveyspalveluita ovat mm. äitiys- ja lasten neuvolan palvelut, tupakkaklinikan ja terveysasemien terveydenhoitajien vastaanotot ja ryhmätoiminta.

Helsingin työvoiman palvelukeskus Duuri tarjoaa vaikeasti työllistyville helsinkiläisille myös aktivointi- ja kuntoutuspalveluja. Duurissa työskentelee yhteensä kuusi terveydenhuollon työntekijää; viisi terveydenhoitajaa ja yksi osastonhoitaja. Lisäksi parhaillaan valmistellaan työttömien terveystarkastusten käynnistämistä terveysasemien avosairaanhoidon osana.

Terveyslautakunta tarkastelee aktiivipassia ensisijaisesti terveyskeskuksen perustehtävän näkökulmasta. Aktiivipassin voidaan ajatella edistävän pitkään toimeentulotukea saaneiden henkilöiden mahdollisuutta liikkua asuinalueensa ulkopuolella ja osallistua liikunta- ja muihin harrastuksiin.

Aktiivipassin käyttöönoton suunnittelussa on ensin ratkaistava mahdollinen kohderyhmä ja aktiivipassiin sisällytettävät tukimuodot, passin kattavuus sekä ajallinen kesto. Terveyslautakunta kannattaa aktiivipassista saatavien hyötyjen ja kustannusten selvittämistä.

Terveysvaikutusten arviointi

Kansainväliset ja kansalliset tutkimukset osoittavat, että väestöryhmien välillä on terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä eroja. Tutkimusten mukaan taloudellinen huono-osaisuus on yhteydessä terveyden eriarvoisuuteen. Yhteiskunta voi tarjota erilaisia tukitoimia yksilön aktivoimiseksi ja osallistumisen mahdollistamiseksi. Esimerkiksi

liikunnalla tiedetään olevan positiivia terveysvaikutuksia. Yksilön omalla aktiivisuudella ja vastuunotolla on myös merkityksensä.

Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki edellyttää kunnan seuraavan kunnan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä. Sen tueksi kunta laatii kerran valtuustokaudessa hyvinvointikertomuksen.”

14.02.2012 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 28.2.2012

HEL 2011-008254 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kansainväliset ja kansalliset tutkimukset osoittavat, että väestöryhmien välillä on terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä eroja. Yhteiskunta voi tarjota erilaisia tukitoimia yksilön aktivoimiseksi ja osallistumisen mahdollistamiseksi. Yksilön omalla aktiivisuudella ja vastuunotolla on myös merkityksensä. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki edellyttää kunnan seuraavan kunnan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä. Sen tueksi kunta laatii kerran valtuustokaudessa hyvinvointikertomuksen osana strategiaohjelmaa.

Talous- ja suunnittelukeskus yhtyy ajatukseen, että matalan tulotason ei tulisi olla esteenä ihmisten monipuoliselle osallistumiselle ja aktiiviselle elämälle. Helsingissä onkin lukuisia maksualennuksia käytössä mm. työttömille, kotihoidontukea saaville, opiskelijoille ja eläkeläisille mm. suomen ja ruotsinkielisillä työväenopistoilla ja liikuntavirastolla. Liikuntatoimi painottaa esimerkiksi ikäihmisten liikunnan tarpeellisuutta ja sen hyötyjä terveyden ylläpitäjänä. Kaupungin tarjoamat liikuntapalvelut ovat tällä hetkellä joko maksuttomia tai voimakkaasti subventoituja. Kirjaston aineiston lainaaminen on maksutonta ja kulttuuripalvelut ovat jo nykyisellään hinnoiltaan edullisia tai ilmaisia. Terveyskeskuksen tarjoamat terveyden edistämisen palvelut ovat myös maksuttomia. Näitä terveyspalveluja ovat mm. äitiys- ja lastenneuvolan, tupakkaklinikan ja terveysasemien terveydenhoitajien vastaanotot ja ryhmätoiminta. Helsingin työvoiman palvelukeskus Duurissa työskentelee yhteensä kuusi terveydenhuollon työntekijää; viisi terveydenhoitajaa ja yksi osastonhoitaja. Lisäksi

parhailaan valmistellaan työttömien terveystarkastusten käynnistämistä terveysasemien avosairaanhoidon osana.

Lisäksi talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että toimeentulotuen perusosassa huomioidaan jo nyt liikkumiseen ja harrastuksiin sisältyvät paikallisliikenteen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot. Lisäksi täydentävänä toimeentulotukena voidaan myöntää henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeellisiksi arvioidut menot.

Samalla talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kaupunginhallituksen 28.3.2011 hyväksymissä Talousarvion laatimisoheissa vuodelle 2012 todetaan, että hallintokuntien tulee selvittää mahdollisuudet maksu- ja vuokratulojen lisäämiseen ja tehdä tarvittavat esitykset osana talousarvioesitystään. Edellä mainittuihin seikkoihin viitaten talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että nykyjärjestelyillä saavutetaan samat hyödyt kuin mahdollisella passijärjestelmällä.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 21.02.2012 § 50

HEL 2011-008254 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Aktiivipassi on kattotermi sosiaaliselle tukimuodolle, jonka sisältö ja laajuus vaihtelevat. Aktiivipassia käytetään erityisesti Keski-Euroopassa, jossa siitä on käytössä monia eri versioita. Tavallisesti aktiivipassilla tarkoitetaan tiettyjen tulorajojen alapuolelle jääville henkilöille myönnettävää alennuskorttia, joka oikeuttaa esimerkiksi edulliseen joukkoliikenteen käyttöön ja erilaisiin alennuksiin virkistys-, urheilu-, kulttuuri- ja sivistyspalveluissa. Aktiivipassin ajatuksena on, ettei matala tulotaso ole este monipuoliselle osallistumiselle ja aktiiviselle elämälle.

Suomessa Tampereen kaupunki on selvittänyt mahdollisuutta ottaa aktiivipassi käyttöön. Tampereen suunnitelmassa aktiivipassi kohdistettaisiin suurimmassa syrjäytymisvaarassa eläville pitkään toimeentulotukea saaneille kuntalaisille. Aktiivipassi myönnettäisiin kuusi kuukautta kerrallaan, riippumatta siitä, jatkuuko henkilön toimeentulotuen saanti aktiivipassin saannin jälkeen. Aktiivipassin

tukimuodot koskisivat joukkoliikennettä, kaupungin uimahalleja ja kuntosaleja. Käytännössä aktiivipassi toteutettaisiin joukkoliikenteen matkakortin yhteydessä. Aktiivipassi itsessään olisi käyttäjälle ilmainen ja se oikeuttaisi alennettuun hintaluokkaan matkakortilla maksettaessa. Alennusprosentti olisi jokaisen palvelun kohdalla vähintään 50 % palvelun normaalihinnasta. Toistaiseksi aktiivipassia ei kuitenkaan ole päätetty ottaa Tampereella käyttöön, vaan asian selvittely jatkuu edelleen.

Aktiivipassin käyttöönoton suunnittelussa on ensin ratkaistava mahdollinen kohderyhmä ja aktiivipassiin sisällytettävät tukimuodot ja kattavuus sekä ajallinen kesto. Sosiaalilautakunta pitää kannatettavana, että toimeentulotukiasiakkaiden aktiivipassin käyttöön ottaminen selvitetään.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Niina Pajala, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 44553
niina.pajala(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 14.02.2012 § 25

HEL 2011-008254 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Aktiivipassi kulttuuri- ja taidepalveluihin

Viimeaikaisissa tutkimuksissa ja selvityksissä on tullut ilmi, että osallistuminen kulttuuri- ja taidepalveluihin vahvistaa ihmisen vireystilaa, rakentaa ja tukee yhteisöllisyyttä, edistää monipuolisesti hyvinvointia ja terveyttä – erityisesti mielenterveyttä. Lisäksi se luo ja tuottaa merkityksiä, joiden varassa elämäntunto ja -tahto vahvistuvat (ks. esimerkiksi: Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toiintaohjelmaksi 2010-2014. Opetusministeriön julkaisuja 2010:1.Helsinki).

Mikäli aktiivipassi aiotaan tulevaisuudessa ottaa käyttöön, niin tulisi erityisesti ottaa huomioon edellä mainitut seikat. Kulttuurikeskuksen tuottamat kulttuuripalvelut ovat jo nykyisellään hinnoiltaan edullisia tai ilmaisia. Kulttuurikeskuksen toiminnassa painotetaan kulttuurin saatavuutta sekä saavutettavuutta, ja sen erityisiä kohderyhmiä ovat lapset, nuoret ja vanhukset. Aktiivipassin mahdollista käyttöönottoa

harkittaessa tulee huolellisesti arvioida passijärjestelmän hallinnointikustannukset. Ehdotettu passijärjestely ei tällöin välttämättä olisi tarkoituksenmukaisin vaihtoehto.

Aktiivipassi kirjaston palveluihin

Kirjasto pyrkii kaikilla palveluillaan edistämään tasa-arvoista tiedonsaantia sekä kulttuurin ja oppimismahdollisuuksien pitämistä kaikkien ulottuvilla.

Kaupunginkirjasto tarjoaa jo nyt 37 vapaasti käytettävissä olevaa palvelupistettä sekä kahden kirjastoauton palvelut kaikkien kuntalaisten käyttöön. Aineiston lainaaminen on maksutonta. Kuitenkin uusien aineistojen saaminen edellyttää usein varaamista, josta peritään 50 sentin varausmaksu. Mikäli aktiivipassi toteutettaisiin, niin siihen voisi suunnitella myös jonkin määrän ilmaisia varauksia, joiden avulla passin haltijoita saataisiin houkutelluksi kirjastopalvelujen pariin.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Mauri Lehtovirta, kulttuurituottaja, puhelin: 310 80044
mauri.lehtovirta(a)hel.fi

Soininvaara Anna-Maria, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85400
anna-maria.soininvaara(a)hel.fi

§ 516

V Stj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite työttömien aktiivipassista

HEL 2011-008253 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto esittää, että Helsingin kaupunki selvittää millaisia kuluja ja toisaalta hyötyjä aktiivipassin käyttöön ottamisesta olisi, jotta aktiivipassi voitaisiin ottaa käyttöön seuraavasta talousarviosta päätettäessä.

Kaupunginhallitus viittaa valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloitteeseen annettuun vastaukseen. Aloite on tällä esityslistalla asiana nro .....

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 426

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-008253 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 06.03.2012 § 44

HEL 2011-008253 T 00 00 03

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavanlaisen lausunnon:

Liikunnan harrastaminen vaikuttaa ehkäisevästi suureen osaan suomalaisista kansantaudeista ja liikuntaan panostaminen vähentää terveydenhuollon ja sosiaalitoimen kuluja. Liikunnan merkitys sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisessä on huomattava. Liikunta on sosiaalisista harrastuksista suosituin, sillä se tarjoaa mahdollisuuden yhdessäoloon, uusiin kokemuksiin, itsensä kehittämiseen, mielekkääseen ajankäyttöön ja yhteisölliseen vaikuttamiseen.

Liikuntatoimen tehtävänä on edistää kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tämän toteuttamiseksi liikuntatoimi ylläpitää erilaisia ulko- ja sisäliikuntapaikkoja sekä järjestää monipuolista ohjattua liikuntaa.

Liikuntapaikoista mm. ulkoilualueet ja –reitit, luistelu- ja palloilukentät, hiihtoladut ja valvotut uimarannat ovat maksuttomasti kaikkien käytettävissä. Viime vuosina on rakennettu myös uudenlaisia lähiliikuntapaikkoja.

Maksullisissa sisäliikuntapaikoissa (uimahallit, kuntosalit ja monitoimihallit) lapset, opiskelijat, varusmiehet, työttömät ja eläkeläiset pääsevät liikkumaan alennettuun hintaan. Näiden ryhmien pääsymaksut ovat puolet aikuisten vastaavista maksuista. Esimerkiksi liikuntaviraston uimahallien kertamaksu edellä mainituilta ryhmiltä on 2,40 eurosta 2,60 euroon sekä kuntosalien ja monitoimihallien vastaava 1,50 euroa.

Liikuntavirasto järjestää ohjattuja ryhmiä, joista lähiöliikuntaryhmät on suunnattu erityisesti jo liikunnasta syrjäytymisvaarassa oleville, syrjäytyneille tai matalan tulotason omaaville henkilöille. Näihin monipuolisiin liikuntaryhmiin voi osallistua lunastamalla 20 euron hintaisen lähiöliikuntapassin, mikä on voimassa neljän kuukauden ajan. Liikuntaan aktivoimiseksi tarjotaan maksutonta liikuntaneuvontaa ja järjestetään kesäisin maksuttomia puistojumppia.

Liikunnan harrastamisella on positiivisia vaikutuksia kaikissa väestöryhmissä. Tämän tukemiseksi perusliikuntapalveluiden hinnat on pidetty kohtuullisella tasolla kaikissa maksuryhmissä. Uusien maksuttomien ryhmien tai alennettujen ryhmien käyttöönotto luo omalta osaltaan kaupungin nykyisessä taloudellisessa tilanteessa lisäpaineita muiden maksujen nostamiseen.

Ennen esitetyn työttömien aktiivipassin käyttöönottoa tulisi yksityiskohtaisesti selvittää liikuntapalveluiden osalta kuinka siihen liittyvä sosiaalitoimen kompensatiot käytetyistä palveluista tai liikuntatoimen tuottojen lasku huomioidaan tulevissa talousarvioissa. Talousnäkökulmasta on myös huomioitava, että Helsingissä on liikuntatoimen lisäksi lukuisia muita kaupunkikonserniin kuuluvia liikuntapalveluiden tuottajia (muut hallintokunnat, säätiöt ja yhtiöt). Lisäksi on syytä selvittää kuinka tällaisten uusien etuuksien käyttöön liittyvät asiat käytännössä järjestetään.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Mia Savolainen, hallintosihteeri, puhelin: 310 87812
Tarja Loikkanen-Jormakka, osastopäällikkö, puhelin: 310 87500
Petteri Huurre, osastopäällikkö, puhelin: 310 87791

Terveyslautakunta 06.03.2012 § 50

HEL 2011-008253 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Aktiivipassimalli on lähtöisin Keski-Euroopasta. Aktiivipassi on sosiaalinen tukimuoto, jolla tarkoitetaan tiettyjen tuloajojen alapuolelle jääville henkilöille myönnettävää alennuskorttia. Käyttölaajuudesta riippuen se oikeuttaa edulliseen joukkoliikenteen käyttöön ja erilaisiin alennuksiin virkistys-, urheilu-, kulttuuri- ja sivistyspalveluissa.

Tampere on selvittänyt aktiivipassin käyttöönottoa. Tampereella aktiivipassi on ehdotettu myönnettäväksi suurimmassa syrjäytymisvaarassa eläville, pitkään toimeentulotukea saaneille tamperelaisille. Aktiivipassin edut kohdennettaisiin joukkoliikenteen, kaupungin uimahallien ja kuntosalien käyttöön. Tätä lausuntoa kirjoitettaessa ei Tampereella ole vielä tehty päätöstä aktiivipassin käyttöön ottamisesta.

Terveyslautakunta yhtyy aktiivipassin tausta-ajatukseen, ettei matalan tulotason tulisi olla esteenä ihmisten monipuoliselle osallistumiselle ja aktiiviselle elämälle.

Toimeentulotuen perusosassa huomioidaan jo nyt liikkumiseen ja harrastuksiin sisältyvät paikallisliikenteen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot. Lisäksi täydentävänä toimeentulotukena voidaan myöntää henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi arvioidut menot.

On huomattava, että aktiivipassista aiheutuvat kustannukset eivät ole toimeentulotukilain tarkoittamia menoja, vaan passista aiheutuvien kustannusten rahoitus tulee hoitaa muulla tavoin.

Terveyskeskuksen tarjoamat terveyden edistämisen palvelut ovat jo nyt maksuttomia. Näitä terveystoimintoja ovat mm. äitiys- ja lastenneuvolan, tupakkaklinikan ja terveysasemien terveydenhoitajien vastaanotot ja ryhmätoiminta. Helsingin työvoiman palvelukeskus Duurissa työskentelee yhteensä kuusi terveydenhuollon työntekijää; viisi terveydenhoitajaa ja yksi osastonhoitaja. Lisäksi parhaillaan valmistellaan työttömien terveystarkastusten käynnistämistä terveysasemien avosairaanhoidon osana.

Terveyslautakunta tarkastelee aktiivipassia ensisijaisesti terveyskeskuksen perustehtävän näkökulmasta. Aktiivipassin voidaan ajatella edistävän pitkään toimeentulotukea saaneiden henkilöiden mahdollisuutta liikkua asuinalueensa ulkopuolella ja osallistua liikunta- ja muihin harrastuksiin.

Aktiivipassin käyttöönoton suunnittelussa on ensin ratkaistava mahdollinen kohderyhmä ja aktiivipassiin sisällytettävät tukimuodot, passin kattavuus sekä sen ajallinen kesto. Terveyslautakunta kannattaa aktiivipassista saatavien hyötyjen ja kustannusten selvittämistä.

Terveysvaikutusten arviointi

Kansainväliset ja kansalliset tutkimukset osoittavat, että väestöryhmien välillä on terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä eroja. Tutkimusten mukaan taloudellinen huono-osaisuus on yhteydessä terveyden eriarvoisuuteen. Yhteiskunta voi tarjota erilaisia tukitoimia yksilön aktivoimiseksi ja osallistumisen mahdollistamiseksi. Esimerkiksi liikunnalla tiedetään olevan positiivisia terveysvaikutuksia. Yksilön omalla aktiivisuudella ja vastuunotolla on myös merkityksensä.

Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki edellyttää kunnan seuraavan kunnan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä. Sen tueksi kunta laatii kerran valtuustokaudessa hyvinvointikertomuksen.”

14.02.2012 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 28.2.2012

HEL 2011-008253 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kansainväliset ja kansalliset tutkimukset osoittavat, että väestöryhmien välillä on terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä eroja. Yhteiskunta voi tarjota erilaisia tukitoimia yksilön aktivoimiseksi ja osallistumisen mahdollistamiseksi. Yksilön omalla aktiivisuudella ja vastuunotolla on myös merkityksensä. Vuonna 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki edellyttää kunnan seuraavan kunnan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä. Sen tueksi kunta laatii kerran valtuustokaudessa hyvinvointikertomuksen osana strategiaohjelmaa.

Talous- ja suunnittelukeskus yhtyy ajatukseen, että matalan tulotason ei tulisi olla esteenä ihmisten monipuoliselle osallistumiselle ja aktiiviselle elämälle. Helsingissä onkin lukuisia maksuallennuksia käytössä mm. työttömille, kotihoidontukea saaville, opiskelijoille ja eläkeläisille mm. suomen ja ruotsinkielisillä työväenopistoilla ja

liikuntavirastolla. Liikuntatoimi painottaa esimerkiksi ikäihmisten liikunnan tarpeellisuutta ja sen hyötyjä terveyden ylläpitäjänä. Kaupungin tarjoamat liikuntapalvelut ovat tällä hetkellä joko maksuttomia tai voimakkaasti subventoituja. Kirjaston aineiston lainaaminen on maksutonta ja kulttuuripalvelut ovat jo nykyisellään hinnoiltaan edullisia tai ilmaisia. Terveyskeskuksen tarjoamat terveyden edistämisen palvelut ovat myös maksuttomia. Näitä terveystoimintoja ovat mm. äitiys- ja lastenneuvolan, tupakkaklinikan ja terveysasemien terveydenhoitajien vastaanotot ja ryhmätoiminta. Helsingin työvoiman palvelukeskus Duurissa työskentelee yhteensä kuusi terveydenhuollon työntekijää; viisi terveydenhoitajaa ja yksi osastonhoitaja. Lisäksi parhaillaan valmistellaan työttömien terveystarkastusten käynnistämistä terveysasemien avosairaanhoidon osana.

Lisäksi talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että toimeentulotuen perusosassa huomioidaan jo nyt liikkumiseen ja harrastuksiin sisältyvät paikallisliikenteen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot. Lisäksi täydentävänä toimeentulotukena voidaan myöntää henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeellisiksi arvioidut menot.

Samalla talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kaupunginhallituksen 28.3.2011 hyväksymissä Talousarvion laatimisohejeissa vuodelle 2012 todetaan, että hallintokuntien tulee selvittää mahdollisuudet maksu- ja vuokratulojen lisäämiseen ja tehdä tarvittavat esitykset osana talousarvioesitystään. Edellä mainittuihin seikkoihin viitaten talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että nykyjärjestelyillä saavutetaan samat hyödyt kuin mahdollisella passijärjestelmällä.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 21.02.2012 § 49

HEL 2011-008253 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Aktiivipassi on kattotermi sosiaaliselle tukimuodolle, jonka sisältö ja laajuus vaihtelevat. Aktiivipassia käytetään erityisesti Keski-Euroopassa, jossa siitä on käytössä monia eri versioita. Tavallisesti aktiivipassilla tarkoitetaan tiettyjen tulojen alapuolelle jääville henkilöille myönnettävää alennuskorttia, joka oikeuttaa esimerkiksi

edulliseen joukkoliikenteen käyttöön ja erilaisiin alennuksiin virkistys-, urheilu-, kulttuuri- ja sivistyspalveluissa. Aktiivipassin ajatuksena on, ettei matala tulotaso ole este monipuoliselle osallistumiselle ja aktiiviselle elämälle.

Suomessa Tampereen kaupunki on selvittänyt mahdollisuutta ottaa aktiivipassi käyttöön. Tampereen suunnitelmassa aktiivipassi kohdistettaisiin suurimmassa syrjäytymisvaarassa eläville pitkään toimeentulotukea saaneille kuntalaisille. Aktiivipassi myönnettäisiin kuusi kuukautta kerrallaan, riippumatta siitä, jatkuuko henkilön toimeentulotuen saanti aktiivipassin saannin jälkeen. Aktiivipassin tukimuodot koskisivat joukkoliikennettä, kaupungin uimahalleja ja kuntosaleja. Käytännössä aktiivipassi toteutettaisiin joukkoliikenteen matkakortin yhteydessä. Aktiivipassi itsessään olisi käyttäjälle ilmainen ja se oikeuttaisi alennettuun hintaluokkaan matkakortilla maksettaessa. Alennusprosentti olisi jokaisen palvelun kohdalla vähintään 50 % palvelun normaali hinnasta. Toistaiseksi aktiivipassia ei kuitenkaan ole päätetty ottaa Tampereella käyttöön, vaan asian selvittely jatkuu edelleen.

Aktiivipassin käyttöönoton suunnittelussa on ensin ratkaistava mahdollinen kohderyhmä ja aktiivipassiin sisällytettävät tukimuodot ja kattavuus sekä ajallinen kesto. Sosiaalilautakunta pitää kannatettavana, että aloitteessa esitetyt aktiivipassista saatavat hyödyt ja aiheutuvat kustannukset tulisi selvittää.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Niina Pajala, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 44553
niina.pajala(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 14.02.2012 § 26

HEL 2011-008253 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Aktiivipassi kulttuuri- ja taidepalveluihin

Viimeaikaisissa tutkimuksissa ja selvityksissä on tullut ilmi, että osallistuminen kulttuuri- ja taidepalveluihin vahvistaa ihmisen vireystilaa, rakentaa ja tukee yhteisöllisyyttä, edistää monipuolisesti hyvinvointia ja terveyttä – erityisesti mielenterveyttä. Lisäksi se luo ja

tuottaa merkityksiä, joiden varassa elämäntunto ja -tahto vahvistuvat (ks. esimerkiksi: Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus tointaohjelmaksi 2010-2014. Opetusministeriön julkaisuja 2010:1.Helsinki).

Mikäli aktiivipassi aiotaan tulevaisuudessa ottaa käyttöön, niin tulisi erityisesti ottaa huomioon edellä mainitut seikat. Kulttuurikeskuksen tuottamat kulttuuripalvelut ovat jo nykyisellään hinnoiltaan edullisia tai ilmaisia. Kulttuurikeskuksen toiminnassa painotetaan kulttuurin saatavuutta sekä saavutettavuutta, ja sen erityisiä kohderyhmiä ovat lapset, nuoret ja vanhukset. Aktiivipassin mahdollista käyttöönottoa harkittaessa tulee huolellisesti arvioida passijärjestelmän hallinnointikustannukset. Ehdotettu passijärjestely ei tällöin välttämättä olisi tarkoituksenmukaisin vaihtoehto.

Aktiivipassi kirjaston palveluihin

Kirjasto pyrkii kaikilla palveluillaan edistämään tasa-arvoista tiedonsaantia sekä kulttuurin ja oppimismahdollisuuksien pitämistä kaikkien ulottuvilla.

Kaupunginkirjasto tarjoaa jo nyt 37 vapaasti käytettävissä olevaa palvelupistettä sekä kahden kirjastoauton palvelut kaikkien kuntalaisten käyttöön. Aineiston lainaaminen on maksutonta. Kuitenkin uusien aineistojen saaminen edellyttää usein varaamista, josta peritään 50 sentin varausmaksu. Mikäli aktiivipassi toteutettaisiin, niin siihen voisi suunnitella myös jonkin määrän ilmaisia varauksia, joiden avulla passin haltijoita saataisiin houkutelluksi kirjastopalvelujen pariin.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Mauri Lehtovirta, kulttuurituottaja, puhelin: 310 80044
mauri.lehtovirta(a)hel.fi
Soininvaara Anna-Maria, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85400
anna-maria.soininvaara(a)hel.fi

§ 517

**V Stj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon ym. valtuustoaloite
asunnottomien tilapäismajoituksen lisäämisestä**

HEL 2011-009195 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto ym. esittävät, että Helsingin kaupunki etsii ja toteuttaa yhteistyössä yleishyödyllisten järjestöjen kanssa mahdollisimman pikaisesti uusia väliaikaisen asumisen ratkaisuja.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle vuonna 2011 annetun selvityksen mukaan asunnottomia oli Helsingissä 3 400, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 1 240. Vuoden 2011 aikana pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelman mukaisia uusia asumispaikkoja otettiin käyttöön 356.

Sosiaalivirasto on tehostanut syksyn aikana nykyisten päihdehuollon asumispalvelupaikkojen käyttöä. Lisäksi sosiaalivirasto on varautunut järjestämään kaikissa olosuhteissa tarvittavia tilapäismajoituspaikkoja.

Tämän vuoden aikana valmistuu 179 asuntoa pitkäaikaisasunnottomille ja tammikuussa 2013 valmistuu 116 asuntoa lisää. Hyvin etenevä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamishanke tulee vähentämään tilapäisasumisen tarvetta. Sosiaalivirasto seuraa päivittäin tilapäisasumisen tilannetta.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 427

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009195 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 21.02.2012 § 52

HEL 2011-009195 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa valtuutettu Alanko-Kahiluodon ym. valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle vuonna 2011 annetun selvityksen mukaan asunnottomia oli Helsingissä 3 400, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 1 240. Vuoden 2011 aikana pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelman mukaisia uusia asumispaikkoja otettiin käyttöön 356.

Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa on tilapäiseen yöpymiseen tarkoitettuja asumispäivystyspaikkoja kaikkiaan 60.

Sosiaalilautakunta on tietoinen Helsingin vaikeasta asuntotilanteesta. Sosiaalivirasto on tehostanut syksyn aikana nykyisten päihdehuollon asumispalvelupaikkojen käyttöä. Kaikille on näin ollen pystytty tarjoamaan tarpeellinen majoitus Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa. Lisäksi sosiaalivirasto on varautunut järjestämään kaikissa olosuhteissa tarvittavia tilapäismajoituspaikkoja. Sosiaalilautakunta toteaa vielä, että tammikuun aikana sosiaalivirasto on järjestänyt uusia asumispaikkoja kaikkiaan 124 pitkäaikaisasunnottomalle.

Tämän vuoden aikana valmistuu 179 asuntoa pitkäaikaisasunnottomille ja tammikuussa 2013 valmistuu 116 asuntoa lisää. Näin ollen hyvin etenevä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamishanke tulee vähentämään tilapäisasumisen tarvetta. Sosiaalivirasto seuraa päivittäin tilapäisasumisen tilannetta.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies pyysi 28.11.2011 Helsingin Sanomien uutisointiin liittyen selvitystä sosiaaliviraston toimenpiteistä asunnottomien tilapäismajoituksen järjestämiseksi. Päätöksessään 26.1.2012 apulaisoikeusasiamies toteaa Helsingin kaupungin sosiaaliviraston ryhtyneen tarpeellisiin toimiin asunnottomien tilapäismajoituksen turvaamiseksi eikä asia anna aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Käsittely

21.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Korjattu kirjoitusvirheenä esityslistan Esittelijä -osion ensimmäisessä virkkeessä esiintynyt päivämäärä "31.5.2012" päivämääräksi: "16.3.2012".

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Mari Aallto, sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö, puhelin 310 44650: 310 43767
mari.aalto(a)hel.fi

§ 518

**V Stj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon ym. aloite asunnottomien
Yökahvila Kalkkersin aukiolon lisäämisestä**

HEL 2011-009194 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon ym. aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto ym. esittävät, että Helsingin kaupunki tulee avuksi, jotta Vailla vakinaista asuntoa ry:n ylläpitämä Yökahvila Kalkkers voidaan pitää avoinna joka viikko kaikkina öinä.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaalilautakunnan lausuntoon ja toteaa, että sosiaalivirasto on tehostanut syksyn aikana nykyisten päihdehuollon asumispalvelupaikkojen käyttöä. Kaikille on pystytty tarjoamaan tarpeellinen majoitus Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa. Tilapäisasumisen tilannetta seurataan jatkuvasti ja tarvittaessa on järjestetty myös väliaikaisia paikkoja.

Yökahvila Kalkkers on ollut avoinna joka yö talvella 2012 tammikuun alusta maaliskuun loppuun.

Khs katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

02.05.2012

Kj/44

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 428

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009194 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 21.02.2012 § 51

HEL 2011-009194 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa valtuutettu Alanko-Kahiluodon ym. valtuustoaloitteesta kaupungin- hallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalilautakunta pitää Vailla Vakinaista Asuntoa ry:n (VVA ry) Kalkkersin toimintaa arvokkaana. Yökahvila Kalkkers tarjoaa asunnottomille mahdollisuuden oleskella ja levätä kahvilassa yöaikaan. Muita palveluja ovat neuvonta ja ohjaus sekä akuutti kriisiapu yöaikaan. Viime syksynä Kalkkers oli auki joka toinen viikko. Tammikuussa 2012 Kalkkers on ollut avoinna viikon jokaisena yönä klo 22–06 välisenä aikana ja suunnitelmissa on jatkaa nykyisillä aukioloajoilla ainakin 5.3.2012 saakka. Vuonna 2011 VVA ry sai sosiaalilautakunnalta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

järjestöavustusta toimintamenoihinsa yhteensä 25 000 euroa ja Raha-automaattiyhdistys tuki järjestön toimintaa 514 000 eurolla.

Sosiaalilautakunta on tietoinen Helsingin vaikeasta asuntotilanteesta. Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa on tilapäiseen yöpymiseen tarkoitettuja asumispäivystyspaikkoja on kaikkiaan 60. Sosiaalivirasto on tehostanut syksyn aikana nykyisten päihdehuollon asumispalvelupaikkojen käyttöä. Kaikille on näin ollen pystytty tarjoamaan tarpeellinen majoitus Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa. Lisäksi sosiaalivirasto on varautunut järjestämään kaikissa olosuhteissa tarvittavia tilapäismajoituspaikkoja. Sosiaalilautakunta toteaa vielä, että tammikuun aikana sosiaalivirasto on järjestänyt uusia asumispaikkoja kaikkiaan 124 pitkäaikaisasunnottomalle.

Tämän vuoden aikana valmistuu 179 asuntoa pitkäaikaisasunnottomille ja tammikuussa 2013 valmistuu 116 asuntoa lisää. Näin ollen hyvin etenevä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamishanke tulee vähentämään tilapäisasumisen tarvetta. Sosiaalivirasto seuraa päivittäin tilapäisasumisen tilannetta.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies pyysi 28.11.2011 Helsingin Sanomien uutisointiin liittyen selvitystä sosiaaliviraston toimenpiteistä asunnottomien tilapäismajoituksen järjestämiseksi. Päätöksessään 26.1.2012 apulaisoikeusasiamies toteaa Helsingin kaupungin sosiaaliviraston ryhtyneen tarpeellisiin toimiin asunnottomien tilapäismajoituksen turvaamiseksi eikä asia anna aiheetta enempiin toimenpiteisiin.

Käsittely

21.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Korjattu kirjoitusvirheenä esityslistan Esittelijä -osion ensimmäisessä virkkeessä esiintynyt päivämäärä "31.5.2012" päivämääräksi: "16.3.2012"

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 42351

kari.salovaara(a)hel.fi

Mari Aalto, sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö, puhelin: 310 44650

mari.aalto(a)hel.fi

§ 519

V Stj / Vt Sari Näreen aloite hoitotahtorekisteristä

HEL 2011-009201 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sari Näreen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Sari Näre esittää, että Helsingin kaupunki tekisi aloitteen sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralle hoitotahtorekisterin järjestämiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että sosiaali- ja terveysministeriössä vireillä oleva Kansallinen Terveysarkisto (KanTa) on terveydenhuollon valtakunnallinen tietojärjestelmäpalveluhanke. Sen yksi osahanke on Sähköinen potilastiedon arkisto (eArkisto), joka tulee tarjoamaan terveydenhuollon organisaatioille hoitotietojen saatavuuden yli organisaatorajojen potilaan suostumuksella. Samalla se toimii sähköisten potilastietojen arkistona. Osana arkistointipalvelua on tarkoitus ylläpitää valtakunnallista potilaan tiedonhallintapalvelua, johon tallennetaan potilaan hoidon kannalta merkityksellisiä tietoja kuten hoitotahto. Koska asia saatujen tietojen mukaan ratkaistaan eArkisto-hankkeessa,

kaupunginhallitus ei katso tarpeelliseksi erillisen esityksen tekemistä Valviralle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sari Näreen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 429

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009201 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 06.03.2012 § 68

HEL 2011-009201 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa hoitotahtorekisteriä koskevasta valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (potilaslaki) 6 §:ssä säädetään potilaan itsemääräämisoikeudesta. Lainkohdan mukaan potilasta on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan. Jos potilas kieltäytyy tietyistä hoidosta tai hoitotoimenpiteestä, häntä on mahdollisuuksien mukaan hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssaan muulla lääketieteellisesti hyväksyttävällä tavalla.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Jos täysi-ikäinen potilas ei mielenterveydenhäiriön, kehitysvammaisuuden tai muun syyn vuoksi pysty päättämään hoidostaan, potilaan laillista edustajaa taikka lähiomaista tai muuta läheistä on ennen tärkeän hoitopäätöksen tekemistä kuultava sen selvittämiseksi, millainen hoito parhaiten vastaisi potilaan tahtoa. Jos tästä ei saada selvitystä, potilasta on hoidettava tavalla, jota voidaan pitää hänen henkilökohtaisen etunsa mukaisena.

Tapauksissa, joita 2 momentissa tarkoitetaan, tulee hoitoon saada potilaan laillisen edustajan taikka lähiomaisen tai muun läheisen suostumus. Laillisen edustajan, lähiomaisen ja muun läheisen tulee suostumusta antaessaan ottaa huomioon potilaan aiemmin ilmaisema tahto tai, jos hoitotahtoa ei ole ilmaistu, hänen henkilökohtainen etunsa.

Kiireellistä hoitoa koskeva potilaslain 8 § on erityisen merkityksellinen hoitotahdon kannalta. Sen mukaan potilaalle on annettava hänen henkeään tai terveyttään uhkaavan vaaran torjumiseksi tarpeellinen hoito, vaikka potilaan tahdosta ei tajuttomuuden tai muun syyn vuoksi voi saada selvitystä. Jos potilas on aikaisemmin vakaasti ja pätevästi ilmaissut hoitoa koskevan tahtonsa, potilaalle ei kuitenkaan saa antaa sellaista hoitoa, joka on vastoin hänen tahtoaan.

Potilaslain 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa potilaan läheiset ovat keskeisessä asemassa potilaan tahdon selvittämisessä. Lain sanamuodon mukaan he antavat suostumuksen potilaan hoitoon. Suostumusta antaessaan heidän tulee ottaa huomioon potilaan aiemmin, esimerkiksi kirjallisessa hoitotahdossaan, ilmaisema tahto.

Kiireellisen hoidon tapauksissa hoitotahdolle annetaan suoraan merkitystä. Jos potilas on aiemmin vakaasti ja pätevästi ilmaissut hoitoa koskevan tahtonsa, sitä on noudatettava.

Laissa ei oteta kantaa tilanteisiin, joissa läheisen käsitys potilaan tahdosta ja potilaan aiemmin tekemä hoitotahto ovat keskenään ristiriidassa. Potilas on voinut esimerkiksi useita vuosia aiemmin antaa hoitotahtonsa hoitavalle taholle ja nyt olla kykenemätön ilmaisemaan tahtoaan kirjallisesti. Jos läheiselle on potilaan viimeisistä selkeistä puheista jäänyt toinen käsitys potilaan tahdosta kuin mitä tämä on aiemmin ilmaissut hoitotahdossaan, hän voi antaa suostumuksen hoitoon aiemman hoitotahdon vastaisesti, mutta potilaan viimeisimmän tahdon mukaisesti.

Sosiaalilautakunnan käsityksen mukaan laissa on pyritty mahdollistamaan potilaan hoitotahdon tekemisen jälkeen muuttuneen, hoitotahtoon ehkä kirjaamattoman, tuoreimman tahdon huomioon ottaminen hoidosta päätettäessä. Toisaalta, jos potilaan tahdon ei voida katsoa muuttuneen hoitotahdossa ilmaistusta, läheisten

tehtävänä on noudattaa hoitotahtoa suostumusta antaessaan. Potilaan läheiset toimivat siten hänen tahtoaan koskevan tiedon välittäjinä.

Sosiaalilautakunta toteaa hoitotahtoon olevan merkittävä väline potilaan itsemääräämisoikeuden toteuttamiseksi tilanteissa, joissa hän ei itse kykene ilmaisemaan tahtoaan. Jotta hoitotahtoa voitaisiin kiireellisessä tapauksessa tai potilaslain 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa noudattaa, on sen oltava hoitavan tahon tiedossa hoidosta päätettäessä.

Sosiaalilautakunta pitääkin valtuustoaloitetta hoitotahtorekisterin järjestämiseksi tärkeänä keskustelunavauksena potilaan itsemääräämisoikeuden toteutumisesta. Sosiaalilautakunta katsoo kuitenkin, että itsemääräämisoikeuden toteutumista on mahdollista edistää myös muilla keinoin.

Sosiaalilautakunta katsoo, että hoitotahtojen erillinen rekisteröinti hankaloittaisi potilaan muuttuneen tahdon huomioimista. Tahtonsa muuttuessa potilaan tulisi aina rekisteröidä se uudelleen, jotta voisi varmistua sen noudattamisesta. Tähän henkilö ei välttämättä pysty esimerkiksi muistisairauden tai heikentyneen terveydentilan johdosta.

Lisäksi on epäselvää, mikä merkitys annettaisiin rekisteröimättömälle hoitotahtolle. Voitaaisiinko sitä pitää yhtä velvoittavana kuin rekisteröityä tahtoa? Eikö olisi mahdollista, että potilas on nimenomaan jättänyt tahdon rekisteröimättä, koska on sittemmin muuttanut mielensä? Mikä merkitys annettaisiin potilaan läheisilleen suullisesti ilmoittamalle tahdolle, jos aiemmin rekisteröidyssä hoitotahtodossa asiasta on päinvastainen lausuma?

Koska rekisteröinti ei kuitenkaan voisi ilman lainsäädännön tukea olla tahdonilmaisun pätevyyden edellytys, vaan myös rekisteröimättömät hoitotahtot voitaisiin hoitotyössä ottaa edelleen huomioon, ei rekisterin perustaminen sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan toisi huomattavasti lisäarvoa nykytilaan verrattuna. Nykyisessäkin järjestelmässä potilas voi antaa laatimansa hoitotahtoon hoitavalle taholle ja omaisille tai kantaa sitä mukanaan. Tällaisessa järjestelmässä tahdon muuttaminen on myös helpompaa.

Sosiaalilautakunnan käsityksen mukaan potilaan tahdon huomioimista hoitotyössä voidaan parantaa joustavasti ja tehokkaasti myös ilman varsinaista hoitotahtorekisteriä. Tehokkaana keinona itsemääräämisoikeuden toteuttamiseksi sosiaalilautakunta pitää esimerkiksi tiedon lisäämistä hoitotahtodosta ja sen merkityksestä potilaan hoidossa.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnissä terveydenhuollon valtakunnallinen tietojärjestelmäpalveluhanke. Hankkeeseen sisältyy

hanke sähköisen potilastiedon arkistosta (eArkisto), joka toimii myös sähköisten potilastietojen arkistona. Arkistointipalveluun liittyy valtakunnallinen potilaan tiedonhallintapalvelu, johon myös potilaan hoitotahto voidaan tallentaa.

Sosiaalilautakunnan käsityksen mukaan hoitotahtorekisterin perustamisen esittäminen sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valviralle ei ole tarpeellista, koska asia tullaan ratkaisemaan käynnissä olevassa eArkisto -hankkeessa. Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että järjestelmästä tehdään sellainen, että hoitotahdon voi ilmaista, vaikka henkilöllä ei ole hoitosuhdetta.

Käsittely

06.03.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että esittelijä lisäsi päätösehdotuksensa viimeisen kappaleen loppuun seuraavan virkkeen: "Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että järjestelmästä tehdään sellainen, että hoitotahdon voi ilmaista, vaikka henkilöllä ei ole hoitosuhdetta."

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Meri Pensamo, lainopillinen avustaja, puhelin: 310 24630
meri.pensamo(a)hel.fi

Terveyslautakunta 24.01.2012 § 16

HEL 2011-009201 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa hoitotahtorekisteriä koskevasta aloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

Hoitotahdolla tarkoitetaan henkilön tahdon ilmaisua hänen omasta tulevasta hoidostaan erityisesti äkillisiä ja odottamattomia tilanteita varten. Kirjallisessa muodossa eli hoitotestamenttina sen on tarkoitus varmistaa, että hoitoon liittyvä tahto huomioidaan myös silloin kun henkilö ei voi sitä itse ilmaista. Hoitotahdon sisältö on yksilöllinen ja henkilö saattaa muuttaa sitä elämänsä eri vaiheissa. Terveyslautakunta pitää tärkeänä, että potilaan hoitotahto on häntä hoitavan henkilökunnan saatavilla.

Sosiaali- ja terveysministeriössä meneillään oleva Kansallinen Terveysarkisto (KanTa) on terveydenhuollon valtakunnallinen

tietojärjestelmäpalvelu-hanke. Se yksi osahanke on Sähköinen potilastiedon arkisto (eArkisto), joka tulee tarjoamaan terveydenhuollon organisaatioille hoitotietojen saatavuuden yli organisaatorajojen potilaan suostumuksella. Samalla se toimii sähköisten potilastietojen arkistona. Osana arkistointipalvelua tullaan ylläpitämään valtakunnallista potilaan tiedonhallintapalvelua, johon tallennetaan potilaan hoidon kannalta merkityksellisiä tietoja, kuten hoitotahto.

Terveyslautakunta ei katso tarpeelliseksi, että hoitotahtorekisterin perustamista esitettäisiin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle (Valviralle), koska saatujen tietojen mukaan asia tullaan ratkaisemaan meneillään olevassa eArkisto-hankkeessa. Terveyslautakunta kehottaa terveyskeskusta seuraamaan eArkiston valmistelua tiiviisti. Terveyslautakunta pitää tärkeänä, että käyttöönottovaiheessa väestöä ja terveydenhuollon henkilöstöä informoidaan asiasta riittävästi.

Terveysvaikutusten arviointi

Potilaslain mukaan potilaalle on annettava hänen henkeään ja terveyttään uhkaavan vaaran torjumiseksi tarpeellinen hoito, vaikka potilaan tahdosta ei tajuttomuuden tai muun syyn vuoksi voi saada selvitystä. Jos kuitenkin potilas on aikaisemmin vakaasti ja pätevästi ilmaissut hoitoa koskevan tahtonsa, potilaalle ei saa antaa sellaista hoitoa, joka on vastoin hänen tahtoaan. Oikeiden hoitoratkaisujen tekemistä auttaa se, että potilaan hoitotahto on häntä hoitavan henkilökunnan tiedossa. Tätä voidaan edesauttaa kirjaamalla hoitotahto eArkistoon.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

§ 520
V Stj / Vt Sirpa Puhakan aloite varahenkilöstöstä ja palkkapolitiikasta

HEL 2012-001000 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sirpa Puhakan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirpa Puhakan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sirpa Puhakan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Sirpa Puhakka esittää suunnitelman laatimista riittävän varahenkilöstön saatavuuden turvaamisesta ja tavoitteellisesta palkkapolitiikasta.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että sosiaalivirastossa ja terveyskeskuksessa on käytössä varahenkilöjärjestelmät. Varahenkilöt ovat vakinaisessa palvelussuhteessa hoitamassa äkillisiä lyhytaikaisia poissaoloja. Varahenkilöjärjestelmän lisäksi vuokratyövoimaa hankitaan myös Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että palvelutoiminnan jatkuvuus voidaan turvata äkillisistä poissaoloista huolimatta ja että tätä varten aikanaan myös uudistetussa sosiaali- ja terveystoimessa tehdään

suunnitelma varahenkilöstön käytöstä ja tarpeellisesta vuosittaisesta määrästä.

Kaupungin palkkapolitiikan viitekehykset saadaan valtakunnallisista kunta-alan virka- ja työehtosopimuksista. Säännöllinen kuukausipalkka perustuu tehtävien vaativuuden perusteella määräytyvään tehtäväkohtaiseen palkkaan, työkokemuslisiin ja henkilökohtaiseen harkinnanvaraiseen osaan, jota on mahdollista saada hyvästä työsuorituksesta. Lisäksi käytössä on varsin kattava palkitsemisjärjestelmä ja siihen liittyvä kaupunkitason ohjeistus virastoilta ja liikelaitoksilta edellytetyine konkreettisine suunnitelmineen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirpa Puhakan aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 430

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2012-001000 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Henkilöstöjohtaja 27.3.2012

HEL 2012-001000 T 00 00 03

Henkilöstökeskus viittaa sosiaalilautakunnan ja terveyslautakunnan lausuntoihin siitä, että Helsingin kaupungilla sosiaalivirastossa ja

terveyskeskuksessa on käytössä varahenkilöjärjestelmät. Lausunnoissa todetaan lisäksi, että varahenkilöt ovat vakinaisessa palvelussuhteessa kaupunkiin ja henkilöstö on tarkoitettu paikkaamaan äkillisiä lyhytaikaisia poissaoloja. Varahenkilöjärjestelmän lisäksi vuokratyövoimaa hankitaan myös Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä.

Henkilöstökeskus pitääkin tärkeänä aloitteessa mainittua ensimmäistä ehdotusta siitä, että näillä virastoilla on suunnitelma varahenkilöstön käytöstä ja tarpeellisesta vuosittaisesta määrästä. Tämä on tärkeää, jotta palvelutoiminnan jatkuvuus voidaan turvata äkillisistä poissaoloista huolimatta. Lisäksi henkilöstökeskus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen yhteydessä on myös tärkeää ottaa huomioon varahenkilöstön tarve ja mitoitus.

Henkilöstökeskus toteaa, että kaupungilla noudatetaan valtakunnallisia kunta-alan virka- ja työehtosopimuksia, joista saadaan viitekehykset kaupungin palkkapolitiikalle. Henkilöstökeskus toteaa lisäksi, että Helsingin kaupungilla on varsin kattava palkitsemisjärjestelmä ja siihen liittyvä kaupunkitason ohjeistus. Virastojen ja liikelaitosten toiminnan luonteen erilaisuudesta johtuen on edellytetty, että virastoilla ja liikelaitoksilla itsellään on palkitsemisohjelmien muodossa suunnitelma siitä, miten palkitsemista toteutetaan konkreettisella tasolla virastoissa ja liikelaitoksissa.

Säännöllinen kuukausipalkka perustuu tehtävien vaativuuden perusteella määräytyvään tehtäväkohtaiseen palkkaan, työkokemuslisiin ja henkilökohtaiseen harkinnanvaraiseen osaan, jota on mahdollista saada hyvästä työsuorituksesta. Palkitsemisjärjestelmään sisältyvistä palkkaelementeistä on kaikista olemassa kaupunkitason ohjeistusta.

Kaupungilla on myös valmisteilla kertapalkitsemiseen liittyvä uusi ohje, joka keskittyy tavoitteisiin sidottuun ja yksilöllisiä vaihtoehtoja tarjoavaan palkitsemiseen. Tällä palkitsemiskeinoilla on tarkoitus kannustaa osaavia työntekijöitä, ottaa paremmin huomioon yksilöitä ja sitouttaa heitä työnantajaansa. Ryhmäpalkitsemisen keinona on käytetty tulospalkkiojärjestelmää, jonka piirissä on tällä hetkellä yli puolet kaupungin henkilöstöstä.

Palkitsemisen kokonaisuus sisältää myös aineettomia elementtejä, jotka ovat erittäin merkityksellisiä henkilöstön sitouttamisen näkökulmasta. Aineeton palkitseminen muodostuu erilaisista työelämän laatuun liittyvistä tekijöistä sekä henkilöstöetuuksista, kuten henkilöstöruokailusta ja työterveyshuollosta. Keskeisiä työelämän laatutekijöitä ovat muun muassa monipuoliset kehitymis- ja kouluttautumismahdollisuudet, urakehityspotit ja työhyvinvoinnista

huolehtiminen. Palkitsemista kehitetään jatkuvasti kokonaisuutena, jotta se vastaisi yhtäläillä työnantajan kuin henkilöstön tarpeisiin.

Lisätiedot

Rautopuro Annukka, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 64995
annukka.rautopuro(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 15.3.2012

HEL 2012-001000 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että sekä sosiaalivirastossa että terveyskeskuksessa on varahenkilöstöä vakinaisessa palvelussuhteessa.

Lisäksi talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että palkkapolitiikassa noudatetaan virka ja työehtosopimuksia ja kaupunginlinjauksia. Tehtäväkohtaiset palkat perustuvat tehtävän vaativuuden arviointiin ja henkilökohtainen lisä vuosittaiseen työsuorituksen arviointiin.

Edelleen talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen myötä jouduttaneen arvioimaan myös henkilöstön saatavuutta ja työhyvinvointia uudistuneessa organisaatiossa.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 06.03.2012 § 71

HEL 2012-001000 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Sosiaalivirastossa on käytössä varahenkilöjärjestelmä vanhuspalvelujen vastuualueella ja lasten päivähoidon vastuualueella sekä aikuisten palvelujen vastuualueella. Varahenkilöt ovat pysyvässä palvelussuhteessa sosiaalivirastoon. Varahenkilöt toimivat sijaisina lähinnä työntekijöiden äkillisissä, lyhytaikaisissa poissaolotilanteissa. Varahenkilöstöjärjestelmä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi lähinnä suurissa henkilöstöryhmissä, joissa sijaistarve on jatkuvaa. Pidempiaikaisiin poissaoloihin palkataan yleensä ulkopuolisia sijaisia, joiden rekrytoinnin hoitaa pääosin hallinto- ja kehittämiskeskuksen henkilöstöhankintayksikkö.

Vanhusten palvelujen vastuualueella on tällä hetkellä noin sata varahenkilöä, joista suurin osa toimii hoitajan tehtävissä. Lasten päivähoidon vastuualueella on yhteensä noin sata varahenkilöä, joista 50 toimii lastenhoitajana, 40 ryhmäperhepäivähoitajina ja leikkipuistotoiminnassa on 11 ohjaajan varahenkilöä. Päiväkotiapulaisen varahenkilöitä on yksi. Aikuisten palvelujen vastuualueella on neljä varahenkilöä hoitajan tehtävissä. Vastuualueilla varahenkilöt on sijoitettu jonkin osaston tai alueen yksikköön, josta he siirtyvät työpisteestä toiseen tarpeen mukaan. Päivähoitossa varahenkilö työskentelee 3-4:ssä lähellä toisiaan olevassa päiväkodissa ja vanhusten palveluissa yhden laitoksen eri osastoilla. Jonkin verran vastuualueille hankitaan keikkatyövoimaa myös suoraan ao. laitoksesta käsin kiireellisissä tapauksissa.

Varahenkilöjärjestelmän lisäksi sekä lasten päivähoidon että vanhusten palvelujen vastuualueella hankitaan vuokratyövoimaa Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä. Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä sijainen palkataan ennalta tiedossa oleviin alle kahden kuukauden sijaisuuksiin. Varahenkilöstö on tarkoitettu ensisijaisesti äkillisiin, lyhytaikaisiin poissaoloihin, joihin Seurelta ei ole saatavissa sijaisia. Pidemmät sijaisuudet täytetään hakumenettelyllä palkkaamalla yleensä ulkopuolinen sijainen. Vuosilomat pyritään järjestämään siten, että niissä mahdollisimman vähän tarvittaisiin sijaistyövoimaa. Niissä hoitotehtävissä, joissa vuosiloma-aikoina vaaditaan mitoituksen mukaisen henkilöstön läsnäolo, palkataan kesälomakaudeksi vuosilomasijaisia.

Viime vuosina sekä vakinaisen henkilöstön että etenkin sijaisten hankinnassa tiettyihin sosiaaliviraston tehtäviin on ollut vaikea saada henkilökuntaa. Näin etenkin lasten päivähoitossa lastenhoitajan ja lastentarhanopettajan tehtäviin, vanhusten palveluissa sairaanhoitajan ja hoitajan tehtäviin sekä koko virastossa sosiaalityöntekijän tehtäviin. Myöskään varahenkilöstöön ei aina saada palkatuksi henkilökuntaa. Sosiaalivirastossa ei kuitenkaan sosiaalityöntekijän ja lastentarhanopettajan tehtäviin ole käytössä varahenkilöitä.

Sosiaalilautakunta pitää aloitteessa esitettyjä tarpeellisen varahenkilöstömäärän palkkaamista ja tavoitteellista palkkapolitiikkaa tärkeinä henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä sekä työhyvinvointia edistävinä asioina. Sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen myötä on tarpeen tarkastella vuonna 2013 henkilöstön saatavuuteen ja työhyvinvointiin liittyviä seikkoja uudessa organisaatiossa.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Hilkka Vesterinen, työmarkkinalakimies, puhelin: 310 43442
hilkka.vesterinen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 06.03.2012 § 55

HEL 2012-001000 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Terveyskeskuksessa on ollut varahenkilöstöä vakinaisessa palvelussuhteessa vuodesta 2004 alkaen. Varahenkilöstön määrä on laskettu vuosittain henkilökunnan sairauspoissaolopäivien lukumäärään perustuen siten, että varahenkilöstöllä voitaisiin hoitaa 90 % täyteen palkkaan oikeuttavista (enintään kahden kuukauden pituisista) sairauspoissaoloista.

Varahenkilöstön määrä vuonna 2012 on yhteensä 299 (lääkärit ja hammaslääkärit 21, sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat 92, lähi- perus- ja mielisairaanhoitajat 135, kodinhoitajat, kotiaavustajat, laitoshuoltajat ym. 51). Varahenkilöstö on osoitettu terveyskeskuksen eri osastoille ja edelleen yksiköille sairauspoissaolojen määrän suhteessa. Varahenkilöstö on tarkoitettu ensisijaisesti äkillisiin lyhytaikaisiin poissaoloihin, pitkäaikaisiin poissaoloihin palkataan sijaiset erikseen. Varahenkilöt siirtyvät työpisteestä toiseen tarpeen mukaan.

Ennalta tiedossa oleviin enintään 12 päivän poissaoloihin terveyskeskus hankkii sijaiset pääasiassa Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä niin kuin kaupungin talousarvion noudattamisohjeissa edellytetään.

Terveyskeskuksen henkilöstöhankintayksikkö hankkii sijaisia pitkäaikaisiin poissaoloihin, kuten perhevapaiden ja opintovapaiden sijaisuuksiin. Ympäri vuoden suunniteltujen vuosilomaketjujen hoitoon on kaupunginsairaalaan ja psykiatrian sairaalatoimintaan palkattu pysyvään palvelussuhteeseen yhteensä 67 sairaanhoitajaa, perus-, lähi- tai mielisairaanhoitajaa.

Erityisesti sairaanhoitajien ja kotihoidon lähihoitajien sijaisia on ollut vaikea saada viime vuosina lyhyisiin äkillisiin poissaoloihin. Myöskään pitkiin poissaoloihin ja varahenkilöstöön ei aina saada riittävästi henkilökuntaa. Terveyskeskus seuraa eri henkilöstöryhmien saatavuutta säännöllisesti tuotettavista työvoimatilannetiloista, joista ilmenee vakanssien täyttöaste ja hoitamattomien sijaisuuksien määrä.

Terveyslautakunta toteaa, että palkkapolitiikassa noudatetaan kunta-alan virka ja työehtosopimuksia ja kaupungin linjauksia. Tehtäväkohtaiset palkat perustuvat tehtävän vaativuuden arviointiin ja henkilökohtainen lisä vuosittaiseen työsuorituksen arviointiin.

Terveyslautakunta pitää aloitteessa esitettyä tarpeellisen varahenkilöstömäärän palkkaamista tärkeänä henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä edistävänä. Sijaisten saatavuuden kannalta on tärkeää tarjota mahdollisuuksia tehdä sijaisuuksia myös muutoin kuin pysyvässä palvelusuhteessa.

Terveyslautakunta kannattaa myös nykyistä tavoitteellisemman palkkapolitiikan luomista Helsingin kaupungille siten, että mm. valtakunnallisesti kilpailukykyisen palkkauksen avulla turvataan työvoiman pysyminen ja saatavuus. Tällaisen tavoitteellisen palkkapolitiikan tärkeyttä lisää entisestään valmisteilla oleva sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistus, joka osaltaan saattaa vähentää henkilöstön pysyvyyttä kaupungin palveluksessa. "

Terveysvaikutusten arviointi

Varahenkilöstön muodostamien pysyvien sijaisten ja kilpailukykyisen palkkapolitiikan aikaansaaman henkilöstön pysyvyyden ansiosta hoidon jatkuvuus ja palvelujen laatu paranevat, mikä lisää väestölle syntyviä myönteisiä terveysvaikutuksia. "

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Kaarina Valjus, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 42304
kaarina.valjus(a)hel.fi

§ 521

V Sj / Vt Sari Näreen ym. aloite yläaste- ja lukioikäisten kouluunmenoajan kohtuullistamisesta

HEL 2011-006171 T 12 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Sari Näreen aloite
- 2 Opetuslautakunnan päätös 65 §

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että koulupäivät alkaisivat yläasteella tai lukiossa aikaisintaan yhdeksältä.

Kaupunginhallitus toteaa saatuihin lausuntoihin viitaten mm., että nuoren nukkumistottumuksiin vaikuttavat sekä biologiset että sosiaaliset tekijät. Myöhään valvomisessa ei ole tapahtunut muutoksia pitkällä aikavälillä: vajaa kolmasosa 8.-9. luokan oppilaista ja 40 % lukiolaisista menee nukkumaan klo 23 jälkeen.

Vuoden 2010 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan valtaosa helsinkiläisnuorista kokee terveydentilansa hyväksi. Yläluokkalaisten ja lukiolaisten arviot omasta terveydentilasta ovat 2000-luvun aikana parantuneet hieman, vaikka erilaisten oireiden yleisyydessä ei ole tapahtunut vähenemistä samalla ajanjaksolla. Yleisimpiä oireita ovat

väsymys ja niska-hartiaseudun kivut. Keskimäärin joka seitsemännellä helsinkiläisnuorella on väsymystä lähes päivittäin. Rungas informaatio- ja kommunikaatioteknologian käyttö heikentää nuorten nukkumistottumuksia ja lisää väsymystä ja on sitä kautta kielteisesti yhteydessä nuorten koettuun terveydentilaan ja oireisiin.

Jos koulu alkaa aamulla myöhemmin, niin se vastaavasti päättyy iltapäivällä myöhemmin. Lasten ja nuorten koulutehtävien tekoon, vapaa-ajan harrastuksiin, rentoutumiseen ja nukkumaan rauhoittumiseen jää tällöin entistä vähemmän aikaa. Koulujen ja oppilaitosten päivittäinen työaika riippuu useasta tekijästä. Koulupäivien pituuteen, niin alkamiseen kuin päättymiseen, vaikuttavat mm. käytettävissä olevat tilat sekä oppilaiden ja opiskelijoiden ainevalinnat. Varsinkin eritysluokat ovat usein varattuja kello kahdeksasta aamulla kello neljään iltapäivällä.

Kaupunginhallitus toteaa saatuihin lausuntoihin viitaten, että työjärjestykset laaditaan kouluissa ja oppilaitoksissa eikä ole tarkoituksenmukaista ohjeistaa keskitetysti päivien alkamisaikoja.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Sari Näreen aloite
- 2 Opetuslautakunnan päätös 65 §

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 431

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-006171 T 12 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

[hannu.hyttinen\(a\)hel.fi](mailto:hannu.hyttinen(a)hel.fi)

Opetuslautakunta 17.04.2012 § 65

HEL 2011-006171 T 12 01 01

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Menestyminen koulussa liittyy säännölliseen nukkumisrytmiin, riittävään yöuneen ja hyvään unen laatuun. Yöuni on hyvinvoinnin perusta. Nuoren tulisi nukkua yössä ainakin 8,5–9 tuntia. Uni on tärkeää muun muassa aivojen kehittymiselle, oppimiselle ja ongelmien ratkaisulle. Kouluterveyskyselyn perusteella monella peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisella sekä lukiolaisella nukkumaanmeno viivästyy iltaisin.

Vuoden 2010 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan peruskoulun 8. ja 9. luokkien oppilaista meni nukkumaan kello 23 jälkeen lähes joka kolmas, pojista 35 % ja tytöistä 28 %. Lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijoista meni nukkumaan kello 23 jälkeen kaksi viidesosaa, pojista 47 % ja tytöistä 33 %. Univaikeuksia yläluokkien pojista oli 24 %:lla ja tytöistä 35 %:lla, lukiolaispojista 27 %:lla ja lukiolaistytöistä 35 %:lla. Päivittäin väsyneeksi olonsa tunsivat niin yläluokkalaisista kuin lukiolaisista noin joka kuudes, pojista 10 % ja tytöistä 22 %. (www.edu.hel.fi > Palvelut > Julkaisut > Muita julkaisuja > Kouluterveys 2010: Helsingin kuntaraportti.)

Netissä vietetty aika aiheutti ongelmia vuorokausirytmissä yläluokkalaisista joka viidennelle, pojista 18 %:lle ja tytöistä 24 %:lle. Lukiolaispojista ja -tytöistä netissä vietetty aika aiheutti ongelmia vuorokausirytmissä 31 %:lle. Yläluokkalaisista joka neljännen (pojista 27 %:n ja tytöistä 21 %:n) ruutu-aika arkipäivisin oli 4 tuntia tai enemmän, lukiolaisista joka viidennen (pojista 24 %:n ja tytöistä 15 %:n). (www.edu.hel.fi > Palvelut > Julkaisut > Muita julkaisuja > Kouluterveys 2010: Helsingin kuntaraportti.)

Ennen koulupäiviä tulisi mennä nukkumaan viimeistään kello 22.30. Säännöllinen uniryhti olisi hyvä säilyttää arjen lisäksi myös viikonloppuisin ja loma-aikoina. Uniryhti häiriintyy niin unen puutteesta kuin liiallisesta nukkumisesta. Yliväsyneenä ei välttämättä saa illalla helposti unta.

Nuoren nukkumistottumuksiin vaikuttavat sekä biologiset että sosiaaliset tekijät. Valvomiseen voi olla syynä myöhään jatkunut vapaa-ajanvietto ystävien kanssa, television katselu tai tietokoneen käyttö. Myös kahvi, tee, kola- ja energiajuomat, alkoholi ja tupakka voivat

valvottaa, samoin kodin turvattomuus, meluisuus tai stressi. Nukkumaanmenoajan myöhentymiseen vaikuttaa myös perheiden ajankäytön muuttuminen aiempaa iltapainotteisemmaksi.

Tutkimusten mukaan nuoret arvostavat vanhempiensa tietämystä ja heidän näyttämäänsä esimerkkiä hyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä asioissa. Nyky-yhteiskunnan tehokkuusvaatimukset heijastuvat myös lasten ja nuorten elämään. Levolle ja nukkumiselle olisi tarpeen antaa enemmän aikaa ja arvostusta.

Jos koulu alkaa aamulla myöhemmin, niin se vastaavasti päättyy iltapäivällä myöhemmin. Lasten ja nuorten koulutehtävien tekoon, vapaa-ajan harrastuksiin, rentoutumiseen ja nukkumaan rauhoittumiseen jää tällöin entistä vähemmän aikaa. Koulujen ja oppilaitosten päivittäinen työaika riippuu useasta tekijästä. Koulupäivien pituuteen, niin alkamiseen kuin päättymiseen, vaikuttavat mm. käytettävissä olevat tilat sekä oppilaiden ja opiskelijoiden ainevalinnat. Varsinkin eritysluokat ovat usein varattuja kello kahdeksasta aamulla kello neljään iltapäivällä. Työjärjestykset tehdään kouluissa ja oppilaitoksissa eikä ole tarkoituksenmukaista ohjeistaa keskitetysti päivien alkamisaikoja.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Raija Nummelin, erityissuunnittelija, puhelin: 310 84028
raija.nummelin(a)hel.fi
Outi Salo, linjanjohtaja, puhelin: 310 86274
outi.salo(a)hel.fi

Terveyslautakunta 06.03.2012 § 52

HEL 2011-006171 T 12 01 01

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Aikuisilla on alle seitsemän tai yli kahdeksan tunnin yönellä todettu yhteys heikentyneeseen terveydentilaan. Lukuisissa tutkimuksissa on havaittu lyhyen yön yteys lihavuuteen. Yhteys on havaittu myös metaboliseen oireyhtymään, joka on diabeteksen sekä sydän- ja verisuonitautien riskitekijä.

Aivoissa sijaitseva elimistön sisäinen kello on yhteydessä sekä vuorokausirytmiiin että energia-aineenvaihduntaan. Vuorokauden ja

vuodenajan mukainen valonmäärän vaihtelu tahdittaa sisäisen kellon toimintaa. Vaikutuksen välittyvät ns. kellogeenien kautta. Nykyaikainen elämäntapa, jossa unirytmii on muuttunut epäfysiologiseksi, häiritsee sisäisen kellon toimintaa.

Murrosiässä unen säätely muuttuu. Unifysiologiset ja hormonaaliset tekijät aikaan saavat murrosiälle tyypillisen helppouden valvoa ja nukahtaa aiempaa myöhemmin. Unen tarve ei kuitenkaan vähene, vaan säilyy noin 8-9 tunnissa. Nukahtamisen siirtyminen aamuyön puolelle yhdistyneenä varhaiseen heräämiseen saa aikaan univajeen, joka voi ilmetä aamusekavuutena, päiväväsyyksenä ja opiskeluvaikeuksina. Biologisten syiden lisäksi nuorilla esiintyy usein myös vapaaehtoista myöhään valvomista (esim. harrastukset, tietokone, televisio).

Vuoden 2010 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan valtaosa helsinkiläisnuorista kokee terveydentilansa hyväksi. Yläluokkalaisten ja lukiolaisten arviot omasta terveydentilasta ovat 2000-luvun aikana parantuneet hieman, vaikka erilaisten oireiden yleisyydessä ei ole tapahtunut vähenemistä samalla ajanjaksolla. Yleisimpiä oireita ovat väsymys ja niska-hartiaseudun kivut. Keskimäärin joka seitsemännellä helsinkiläisnuorella on väsymystä lähes päivittäin.

Ylipainon esiintyvyys peruskoulun viimeisillä luokilla oli 12 % ja lukiolaisilla 11 %. Myöhään valvomisessa ei ole tapahtunut muutoksia pitkällä aikavälillä: vajaa kolmasosa 8.-9. luokan oppilaista ja 40 % lukiolaisista menee nukkumaan klo 23 jälkeen

Opetusministeriön ja Nuori Suomi ry:n fyysisen aktiivisuuden suosituksessa kouluikäisille 7–18-vuotiaille ruutu-aika viihdemedian ääressä saa olla korkeintaan kaksi tuntia päivässä. Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan korkeintaan kaksi tuntia ruudun ääressä vietti koulupäivinä reilu kolmasosa helsinkiläisistä peruskoulun yläluokkalaisista ja lukiolaisista sekä noin neljäsosa ammattiin opiskelevista. Joka kymmenes helsinkiläisnuori käytti koulupäivinä vähintään kuusi tuntia katselemalla televisiota, käyttämällä tietokonetta tai pelaamalla kännykkä- tai konsolipelejä. Runsas informaatio- ja kommunikaatioteknologian käyttö heikentää nuorten nukkumistottumuksia ja lisää väsymystä ja on sitä kautta kielteisesti yhteydessä nuorten koettuun terveydentilaan ja oireisiin.

Edellä mainitun perusteella terveyslautakunta ei näe estettä sille, että yläasteiden ja lukioiden lukujärjestyksiä laadittaessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon nuorten unen fysiologinen rakenne siten, että koulupäivän alkamisajankohtaa siirrettäisiin kello yhdeksään. Kuitenkin on huomattava, että riittävän yönunen määrän turvaamisessa muut keinot, kuten viihdemedian ääressä vietetyn ajan

rajoittaminen, ovat vähintään yhtä tehokkaita keinoja. Lisäksi koulupäivän alkamisajan myöhentäminen vastaavasti pidentää päivää loppupäästä ja vähentää esim. harrastuksiin käytettävää aikaa.

Terveysvaikutusten arviointi

Säännöllinen arkirytmii, joka koostuu riittävästä levosta, hyvästä ravitsemuksesta ja liikunnasta, vähentää oireilua sekä lisää hyvinvointia ja oppimista."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 522

**V Sj / Vt Kati Peltolan aloite suunnitelman tekemisestä
nuorisotakuun toteuttamiseksi**

HEL 2011-006169 T 12 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kati Peltolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Kati Peltolan aloite
- 2 Henkilöstökeskuksen lausunto vt Kati Peltolan aloitteesta.pdf
- 3 Työllistämistoimikunnan lausunto
- 4 Opetuslautakunnan lausunto aloitteesta

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Kati Peltolan aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että kaupunki tekisi suunnitelman lähipalvelutilojen työntekijöistä, jotka huolehtisivat kaupungin eri tilojen luovuttamisesta ja kunnossapidosta yhdessä käyttäjien kanssa. Näin edistettäisiin tilojen yhteiskäyttöä ja nuorten työllistymistä, osana nuorten yhteiskuntatakuuta.

Aloitteen johdosta annetuissa lausunnoissa pidetään nuorten yhteiskuntatakuuta erittäin tärkeänä, samoin niissä kannatetaan tilojen yhteiskäyttöä. Ehdotusta nuorten palkkaamiseksi tiloja valvomaan pidetään myös selvittämisen arvoisena. Tilojen valvonta on kuitenkin järjestetty eri tavoin, esimerkiksi opetusvirasto hankkii tilojen valvonnan

Palmialta. Nuorisotoimessa ei taas ole tarvetta palkata erillistä valvontahenkilökuntaa.

Kaupunki tarjoaa yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston kanssa nuorille erilaisia mahdollisuuksia työllistyä joko kaupungin palveluksessa, kolmannella sektorilla tai yrityksiin. Nuorille tarjotaan esimerkiksi työharjoittelua, työelämävalmennusta, oppisopimuskoulutusta ja palkkatuetta työtä. Tärkeää on, että toimenpiteet olisivat nuorille räätälöityjä, heidän tilanteeseensa sopivia ja heidän työllistymistään pitkällä tähtäimellä edistäviä. Nuorten yhteiskuntatakuun toteutumisen kannalta on myös keskeistä, että sen osana oleva koulutustakuu toteutuisi. Tämän hetkisen arvion mukaan Helsinki tarvitsee noin tuhat ammatillisen koulutuksen lisäpaikkaa, jotta jokaiselle helsinkiläiselle nuorelle voitaisiin tarjota toisen asteen koulutuspaikka. Sen rinnalla kaupungin on käytettävä monipuolisesti eri keinoja, jotta kaikille nuorille voidaan tarjota polkuja työelämään. Tämä asia on jo noussut vahvasti esille, kun virastot ovat lähteneet osaltaan valmistelemaan kaupunginvaltuuston uutta strategiakautta. Samoin tilojen yhteiskäytön selvittäminen tulee olemaan virastojen strategiavalmistelussa vahvasti esillä. Henkilöstökeskuksella on selvittelyssä keskeinen rooli siltä osin kuin selvittely koskee iltakäytön palvelukonsepteja tukevia työvoimapolitiittisia toimenpiteitä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Kati Peltolan aloite
- 2 Henkilöstökeskuksen lausunto vt Kati Peltolan aloitteesta.pdf
- 3 Työllistämistoimikunnan lausunto
- 4 Opetuslautakunnan lausunto aloitteesta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 432

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-006169 T 12 04 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.04.2012 § 52

HEL 2011-006169 T 12 04 00

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tilojen yhteiskäyttöä koko kaupunkitasolla tehostetaan ja kaikkien kaupungin tilojen tulee olla nykyistä yksinkertaisemmin asukkaiden saavutettavissa. Sähköiset järjestelmät helpottavat asukkaiden mahdollisuuksia kartoittaa vapaana olevia tiloja heille sopivana aikana. Sähköisten järjestelmien edelleen kehittäminen onkin tarkoituksenmukaisinta, jotta tilat saadaan tehokkaasti kaupunkilaisten käyttöön.

Tällä hetkellä yhteisöt ja yksityiset henkilöt voivat anoa koulujen ja oppilaitosten liikunta-, juhlasali- ja luokkatilojen käyttövuoroja illoiksi ja viikonlopuiksi. Varaukset tehdään sähköiseen webtimmi-varausjärjestelmään, josta näkyvät varattavat tilat ja tilojen käyttäjät. Kouluille ja oppilaitoksille, joilla tilat ovat iltakäytössä, opetusvirasto tilaa ostopalveluna iltavalvojan (vahtimestarin) Palmialta. Mikäli Palmian oma henkilöstö ei suorita iltavalvontaa, Palmia tilaa iltavalvojan Seure Oy:ltä.

Opetusvirasto perii tilojen käytöstä käyttäjältä tilamaksun, jonka suuruuden päättää opetuslautakunta. Käyttäjä maksaa osana tilamaksua iltavalvontapalvelut. Jotkin kouluista ovat omavalvontakouluja, jolloin tilan käyttäjä huolehtii itse valvonnasta. Käyttäjältä perittävä maksu on omavalvontakouluissa alhaisempi kuin valvontakouluissa. Kouluilla ja oppilaitoksilla on iltavalvoja ja opetusviraston talousarviossa on ollut usean vuoden ajan määräraha iltavalvonnan hankkimiseksi Palmialta. Vuoden 2012 talousarviossa iltavalvonnan hankkimiseen on budjetoitu 1 700 000 euroa.

Yhteiskuntatakuu takaa jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

joutumisesta. Keskeinen osa yhteiskuntatakuuta on koulutustakuu. Koulutustakuu takaa jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle toisen asteen koulutuspaikan.

Helsingin kaupunki tarjoaa 60 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta koulutuspaikan lukiossa. Ammatillisen koulutuksen paikkoja Helsingin kaupunki on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä järjestämisluvassa 7 270, jotka riittävät vajaalle 25 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta. Helsingin kaupunki tulee edelleen hakemaan lisäpaikkoja ammatilliseen koulutukseen. Koulutustakuun turvaamiseksi on arvioitu tarvittavan 1 000 ammatillisen koulutuksen lisäpaikkaa.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että tilojen yhteiskäytön tehostamista kaupunkitasolla jatketaan ja selvitetään, miten nuorten työllistymistä ja yhteiskuntatakuun toteuttamista voitaisiin edistää tähän liittyen.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Anna Lyra-Katz, projektikoordinaattori, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi
Liisa Pohjolainen, linjanjohtaja, puhelin: 310 86850
liisa.pohjolainen(a)hel.fi
Susanna Sarvanto, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
susanna.sarvanto(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 29.03.2012 § 29

HEL 2011-006169 T 12 04 00

Päätös

Esittelijä muutti esitystään siten, että lausunnon loppuun lisätään seuraava kappale: "Nuorisolautakunta pitää kuitenkin tärkeänä kaupungin hallinnoimien tilojen yhteiskäytön kehittämistä yhdessä muiden hallintokuntien, helsinkiläisten järjestöjen ja paikallisten asukkaiden kanssa niin, että niiden käytettävyys lisääntyy nykyisestä. Lisäksi nuorisolautakunta suosittelee kaikkien kaupungin hallinnoimien ulkopuoliseen käyttöön sopivien tilojen listaamista yhden verkkosivun alle, jotta tilojen saatavuus ja varaaminen selkenevät entisestään niiden mahdollisille käyttäjille."

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Kati Peltolan ym. valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Helsingissä on yli 50 nuorisotilaa, jotka ovat säännöllisesti järjestöjen ja erilaisten asukasryhmien käytössä. Nuorisolautakunta muutti tilojen

vuokratarkoituksessaan 26.5.2011 siten, että nuorisoyhdistysten ja nuorisopiirijärjestöjen sekä nuorten ryhmien lisäksi myös muut helsinkiläiset järjestöt voivat käyttää tiloja maksutta. Nuorisotilojen ulkopuolinen käyttö on runsasta ja esimerkiksi vuonna 2011 tilastoitiin lähes 600 000 käyntikertaa, jotka ovat syntyneet järjestöjen ja muiden ryhmien käytöstä. Kasvua vuoteen 2010 on n. 8 %.

Nuorisotilat ovat avoinna arki-iltaisain ja osittain myös viikonloppuisin. Ulkopuolista käyttöä on erityisesti tiistai-iltaisain ja viikonloppuisin sekä aamupäivisin, mutta jonkin verran myös samanaikaisesti nuorisosiainkeskuksen itse järjestämän toiminnan kanssa niissä nuorisotaloissa, joissa on erilliseen kokous- tai ryhmätoimintaan sopivia tiloja. Ryhmät käyttävät tiloja pääsääntöisesti omatoimisesti ja järjestelmä on toimiva. Poikkeuksena on Nuorten toimintakeskus Happi, jossa ulkopuolisten ryhmien varauksista ja palveluista huolehtimaan on palkattu vahtimestareita.

Nuorisosiainkeskus toteaa, että nuorisotilojen ulkopuolisen käytön osalta nykyinen järjestelmä on toimiva ja edullinen. Tilojen valvontaa varten ei nuorisosiainkeskuksessa Nuorten toimintakeskus Happea lukuun ottamatta ole tarkoituksenmukaista palkata erillistä henkilökuntaa. Tilojen valvontatarve ajoittuu ainoastaan yhteen arki-iltaan ja osin viikonloppuihin, joten päätoimiselle vahtimestarille ei ole tarvetta. Nuorisotilat ovat esimerkiksi koulukiinteistöihin verrattuna pieniä ja helposti hallittavia, joten järjestöjen ja ryhmien tilakäyttö järjestyy omatoimisesti.

Nuorisolautakunta pitää kuitenkin tärkeänä kaupungin hallinnoimien tilojen yhteiskäytön kehittämistä yhdessä muiden hallintokuntien, helsinkiläisten järjestöjen ja paikallisten asukkaiden kanssa niin, että niiden käytettävyyttä lisäntyy nykyisestä. Lisäksi nuorisolautakunta suosittelee kaikkien kaupungin hallinnoimien ulkopuoliseen käyttöön sopivien tilojen listaamista yhden verkkosivun alle, jotta tilojen saatavuus ja varaaminen selkenevät entisestään niiden mahdollisille käyttäjille.

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Kati Peltolan ym. valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Helsingissä on yli 50 nuorisotilaa, jotka ovat säännöllisesti järjestöjen ja erilaisten asukasryhmien käytössä. Nuorisolautakunta muutti tilojen vuokratarkoituksessaan 26.5.2011 siten, että nuorisoyhdistysten ja nuorisopiirijärjestöjen sekä nuorten ryhmien lisäksi myös muut helsinkiläiset järjestöt voivat käyttää tiloja maksutta. Nuorisotilojen ulkopuolinen käyttö on runsasta ja esimerkiksi vuonna 2011 tilastoitiin lähes 600 000 käyntikertaa, jotka ovat syntyneet järjestöjen ja muiden ryhmien käytöstä. Kasvua vuoteen 2010 on n. 8 %.

Nuorisotilat ovat avoinna arki-iltaisin ja osittain myös viikonloppuisin. Ulkopuolista käyttöä on erityisesti tiistai-iltaisin ja viikonloppuisin sekä aamupäivisin, mutta jonkin verran myös samanaikaisesti nuorisosiainkeskuksen itse järjestämän toiminnan kanssa niissä nuorisotaloissa, joissa on erilliseen kokous- tai ryhmätoimintaan sopivia tiloja. Ryhmät käyttävät tiloja pääsääntöisesti omatoimisesti ja järjestelmä on toimiva. Poikkeuksena on Nuorten toimintakeskus Happi, jossa ulkopuolisten ryhmien varauksista ja palveluista huolehtimaan on palkattu vahtimestareita.

Nuorisosiainkeskus toteaa, että nuorisotilojen ulkopuolisen käytön osalta nykyinen järjestelmä on toimiva ja edullinen. Tilojen valvontaa varten ei nuorisosiainkeskuksessa Nuorten toimintakeskus Happea lukuun ottamatta ole tarkoituksenmukaista palkata erillistä henkilökuntaa. Tilojen valvontatarve ajoittuu ainoastaan yhteen arki-iltaan ja osin viikonloppuihin, joten päätoimiselle vahtimestarille ei ole tarvetta. Nuorisotilat ovat esimerkiksi koulukiinteistöihin verrattuna pieniä ja helposti hallittavia, joten järjestöjen ja ryhmien tilakäyttö järjestyy omatoimisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kari Naalisvaara

Lisätiedot

Merja Hovi, vastaava suunnittelija, puhelin: 310 89054
merja.hovi(a)hel.fi

§ 523

V Sj / Vt Outi Alanko-Kahiluodon ym. valtuustoaloite työttömien liikuntamahdollisuuksien parantamisesta

HEL 2011-007008 T 12 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa kaupunginvaltuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että terveyserojen kaventamiseksi ja työttömien työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi kaupunki selvittää mahdollisuuden ottaa käyttöön työttömien liikuntapalveluihin oikeuttavan maksusitoumuksen tai liikuntakortin.

Valtuutettu Outi Alanko- Kahiluoto ja valtuutettu Yrjö Hakanen ovat tehneet aloitteen myös pitkäaikaista toimeentulotukea saavien ja työttömien aktiivipassista, joissa on esitetty myös mm. uimahallien ja kuntosalien maksutonta käyttöä . Aloitteet on tällä esityslistalla nrot 37 ja 38.

Kaupunginhallitus toteaa, että sen tarkoituksena on pitkäaikaista toimeentulotukea saavien ja työttömien aktiivipassia koskevien aloitteiden täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa sosiaalivirastoa yhdessä muiden hallintokuntien kanssa selvittämään myös työttömien liikuntapassin ja liikuntapalveluihin oikeuttavan maksusitoumuksen käyttömahdollisuudet, siten että selvitetään nykyjärjestelmän hyödyt verrattuna aktiivipassiin sekä passin taloudelliset vaikutukset.

Kaupunginhallitus katso edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 433

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007008 T 12 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 06.03.2012 § 42

HEL 2011-007008 T 12 03 00

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavanlaisen lausunnon:

Liikunnan harrastaminen vaikuttaa ehkäisevästi suureen osaan suomalaisista kansantaudeista ja liikuntaan panostaminen vähentää terveydenhuollon ja sosiaalitoimen kuluja. Liikunnan merkitys sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi on huomattava. Liikunta on sosiaalisista harrastuksista suosituin, sillä se tarjoaa mahdollisuuden yhdessäoloon, uusiin kokemuksiin, itsensä kehittämiseen, mielekkääseen ajankäyttöön ja yhteisölliseen vaikuttamiseen.

Liikuntatoimen tehtävänä on edistää kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tämän toteuttamiseksi liikuntatoimi ylläpitää

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

erilaisia ulko- ja sisäliikuntapaikkoja sekä järjestää monipuolista ohjattua liikuntaa.

Liikuntapaikoista mm. ulkoilualueet ja –reitit, luistelu- ja palloilukentät, hiihtoladut ja valvotut uimarannat ovat maksuttomasti kaikkien käytettävissä. Viime vuosina on rakennettu myös uudenlaisia lähiliikuntapaikkoja.

Maksullisissa sisäliikuntapaikoissa (uimahallit, kuntosalit ja monitoimihallit) lapset, opiskelijat, varusmiehet, työttömät ja eläkeläiset pääsevät liikkumaan alennettuun hintaan. Näiden ryhmien pääsymaksut ovat puolet aikuisten vastaavista maksuista. Esimerkiksi liikuntaviraston uimahallien kertamaksu edellä mainituilta ryhmiltä on 2,40 eurosta 2,60 euroon sekä kuntosalien ja monitoimihallien vastaava 1,50 euroa.

Liikuntavirasto järjestää ohjattuja ryhmiä, joista lähiöliikuntaryhmät on suunnattu erityisesti jo liikunnasta syrjäytymisvaarassa oleville, syrjäytyneille tai matalan tulotason omaaville henkilöille. Näihin monipuolisiin liikuntaryhmiin voi osallistua lunastamalla 20 euron hintaisen lähiöliikuntapassin, mikä on voimassa neljän kuukauden ajan. Liikuntaan aktivoimiseksi tarjotaan maksutonta liikuntaneuvontaa ja järjestetään kesäisin maksuttomia puistojumppia.

Liikunnan harrastamisella on positiivisia vaikutuksia kaikissa väestöryhmissä. Tämän tukemiseksi perusliikuntapalveluiden hinnat on pidetty kohtuullisella tasolla kaikissa maksuryhmissä. Uusien maksuttomien ryhmien tai alennettujen ryhmien käyttöönotto luo omalta osaltaan kaupungin nykyisessä taloudellisessa tilanteessa lisäpaineita muiden maksujen nostamiseen.

Ennen esitetyn työttömien maksusitoumuksen tai liikuntakortin käyttöönottoa tulisi yksityiskohtaisesti selvittää kuinka siihen liittyvä sosiaalitoimen kompensaatiot käytetyistä palveluista tai liikuntatoimen tuottojen lasku huomioidaan tulevissa talousarviossa.

Talousnäkökulmasta on myös huomioitava, että Helsingissä on liikuntatoimen lisäksi lukuisia muita kaupunkikonserniin kuuluvia liikuntapalveluiden tuottajia (muut hallintokunnat, säätiöt ja yhtiöt). Lisäksi on syytä selvittää kuinka tällaisten uusien etuuksien käyttöön liittyvät asiat käytännössä järjestetään.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Mia Savolainen, hallintosihteeri, puhelin: 310 87812
Petteri Huurre, osastopäällikkö, puhelin: 310 87791
Tarja Loikkanen-Jormakka, osastopäällikkö, puhelin: 310 87500

---

tarja.loikkanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/50

§ 524

V Sj / Vt Maija Anttilan ym. aloite Jätkäsaaren liikuntapaikoista

HEL 2011-007806 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Maija Anttilan aloite
- 2 Liikuntalautakunnan esityslistateksti 27.3.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että kaupunki ryhtyy toimiin Ruoholahden ja tulevien Jätkäsaaren asukkaiden tarvitsemien kaupungin ylläpitämien liikuntamahdollisuuksien ja uimahallien turvaamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupunki valmistelelee Jätkäsaarella sijaitsevan entisen kappaletavaravaraston, ns. Bunkkerin, tulevaa käyttöä. Liikuntalautakunta on osaltaan esittänyt liikuntakeskuksen ja mm. uimahallin sijoittamista rakennukseen. Lisäksi tällä hetkellä on vireillä Bunkkerin naapuriin tulevan Jätkäsaaren liikuntapuiston asemakaavoitus sekä liikuntapuiston yleissuunnitelman laatiminen.

Bunkkeri- rakennuksen käyttötarkoitus on tarveselvitysvaiheessa. Tilakeskus selvittää yhdessä mahdollisten käyttäjähallintokuntien kanssa rakennuksen tulevaa käyttöä. Seuraava vaihe tulee olemaan

hankesuunnitelman laatiminen. Myöskin liikuntapuiston toteuttaminen tulee myös aikanaan vaatimaan hankesuunnitelman.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Maija Anttilan aloite
- 2 Liikuntalautakunnan esityslistateksti 27.3.2012

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 434

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007806 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 27.03.2012 § 62

HEL 2011-007806 T 00 00 03

Päätös

Liikuntalautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että kaupunki ryhtyy toimiin Ruoholahden ja tulevan Jätkäsaaren asukkaiden liikuntamahdollisuuksien turvaamiseksi kaupungin ylläpitämällä liikuntapaikoilla..

Helsingin kaupunki valmistelelee Jätkäsaarella sijaitsevan entisen kappaletavaravaraston, ns. Bunkkerin, muuttamista monipuoliseksi liikuntakeskukseksi. Lisäksi parhaillaan on vireillä Bunkkerin naapuriin tulevan Jätkäsaaren liikuntapuiston asemakaavoitus sekä liikuntapuiston yleissuunnitelman laatiminen.

Liikuntakeskus Bunkkeri on tarveselvitysvaiheessa. Tarveselvitystä vetää tilakeskus yhdessä tulevien käyttäjähallintokuntien kanssa. Liikuntalautakunta on antanut 13.12.2011 lausunnon tarveselvityksestä tilakeskukselle. Tässä lausunnossa liikuntalautakunta totesi mm. että nopeasti kehittyvä uusi kaupunginosa ympäristöineen, uusine asukkaineen ja kouluineen edellyttää riittävien liikuntatilojen tarjoamista. Alueen asukasmäärä vastaa pienen suomalaisen kaupungin asukasmäärää. Monitoimitalo Bunkkeri palvelee Jätkäsaaren kaupunginosan lisäksi koko eteläistä ja läntistä kantakaupunkia, joten sillä on huomattava merkitys koko kaupungin liikuntapalveluille. Rakennus sijaitsee tulevan liikuntapuiston vieressä ja muodostaa sen kanssa toimivan kokonaisuuden. Helsingin alueella on nykyiselläänkin tarvetta Bunkkerin kaltaiselle monitoimihallille vapaaharjoittelun, ohjatun liikunnan ja liikuntaseurojen käytössä. Uusien tilojen aikaansaama liikunnan harrastamisen kasvu lisää omalta osaltaan kuntalaisten psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia ja on siten myös tärkeä osa ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa.

Liikuntaviraston arvio uimahallin käyntimäärästä on 270 000 käyntikertaa vuodessa. Bunkkeriin tuleva uimahalli helpottaa oleellisesti Helsingissä olevaa vesipinta-alan puutetta sekä uimaopetuksen, uintiseurojen, vesijuoksijoiden, vesivoimistelijoiden että kuntouimareiden osalta. Uimahallien käyntikerrat uusissa halleissa ylittävät yleensä asetetut tavoitteet.

Liikuntaviraston toive on, että Bunkkerin liikuntatilat tulevat palvelemaan ainakin kahdenkymmenen eri lajin harrastajia. Suurimpina lajeina olisivat telinevoimistelu, eri sisäpalloilulajit, kamppailulajit, tanssiliikunta ja kuntosaliharjoittelu. Liikuntaseuratoiminnan ja muun ohjatun toiminnan lisäksi tilat tarjoaisivat monenlaisia mahdollisuuksia omatoimiseen liikunnan harrastamiseen, aina lasten perusliikuntataitojen opettelusta itsenäiseen juoksuharjoitteluun. Monitoimitilojen arvioitu käyntimäärä on yli 500 000 käyntikertaa / vuosi. Bunkkeria voidaan verrata monitoimitilojen osalta lähinnä Liikuntamylyyn ja Töölön kisahalliin, jotka liikuttavat vuodessa ihmisiä yhteensä yli miljoonan liikuntasuorituksen edestä.

Bunkkerin osalta seuraava vaihe tulee olemaan hankesuunnitelman laatiminen. Liikuntapuiston toteuttaminen tulee myös aikanaan vaatimaan hankesuunnitelman.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

§ 525

V Sj / Vt Silvia Modigin ym. aloite Musiikkitalon konserttien heijastamisesta Töölönlahden ulkotilaan

HEL 2011-008250 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Silvia Modigin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Silvia Modigin aloite
- 2 orkjk_pk-6_3-2012.pdf
- 3 Helsingin Musiikkitalon lausunto 16.3.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Silvia Modigin aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että kaupunki ryhtyisi toimenpiteisiin mahdollistaakseen konserttien kokemisen myös Musiikkitalon ulkopuolella sijaitsevassa puistossa esim. heijastamalla kuvaa ja ääntä talon ulkopuolelle sijoitettuun screeniin.

Kaupunginhallitus toteaa saatuihin lausuntoihin viitaten, että Musiikkitalon pääkäyttäjillä mukaan lukien Helsingin kaupunginorkesteri ei ole kesäaikana sellaista konserttitoimintaa, jonka varaan voitaisiin ko. ohjelmatarjontaa rakentaa. Helsingin Musiikkitalo Oy ei ole myöskään varautunut investoinneissaan kyseisen palvelun rakentamiseen.

Esittelijä

02.05.2012

Kj/51

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Silvia Modigin aloite
- 2 orkjk_pk-6_3-2012.pdf
- 3 Helsingin Musiikkitalon lausunto 16.3.2012

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 435

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-008250 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

§ 526

V Sj / Vt Kauko Koskisen ym. aloite Pukinmäen Taidetalon toiminta-avustuksen korottamisesta

HEL 2011-008249 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kauko Koskisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kauko Koskisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Kauko Koskisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että Pukinmäen toiminta-avustus korotetaan muiden vastaavien taidekoulujen tasolle toiminta-avustumäärärahan noustessa vuonna 2012.

Vuodelle 2011 Pukinmäen taidetalon toiminta-avustusta myönnettiin 78 000 euroa. Tämän lisäksi kulttuurikeskus maksoi kulttuuripolitiikan osastopäällikön päätöksellä opetusvirastolle 3 000 euroa Pukinmäen taidetalon vuokria 30.12.2011.

Vuoden 2012 kulttuuri- ja taidelaitosten toiminta-avustuksista päätettiin kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokouksessa 13.12.2011. Valtuutettujen aloitteessaan esiin nostaman, kaupunginvaltuuston kulttuuri- ja kirjastolautakunnan avustuksiin myönnetyn lisämäärärahan turvin myös Pukinmäen taidetalon toiminta-avustusta nostettiin

vuodelle 2012. Pukinmäen taidetalon toiminta-avustus vuodelle 2012 on 85 000 euroa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kauko Koskisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 436

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-008249 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 13.03.2012 § 45

HEL 2011-008249 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Pukinmäen alueen kulttuuripalvelujen sekä Pukinmäen taidetalon asioita koskevia toivomusponsia, valtuustoaloitteita sekä lausuntopyyntöjä on käsitelty kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokouksissa vuosien 2006–2010 aikana ainakin seitsemän kertaa. Viimeksi kulttuuri- ja kirjastolautakunnasta käsitelti Pukinmäen taidetalon oikaisuvaatimusta toiminta-avustukseen 19.1.2010 § 9.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Taidetalon avustus nousi kulttuuri- ja kirjastolautakunnan päätöksellä 5.12.2006 § 185 vastaamaan oppilaitoksen laajentunutta toimintaa. Vuodelle 2007 avustuspääsumäärä kaksinkertaistui 55 000 euroon. Nousu oli poikkeuksellisen suuri. Vuosina 2008 ja 2009 toiminta-avustukset pysyivät samansuuruisina. Lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta myönsi kokouksessaan 8.12.2009 § 184 taidetalolle 20 467 euroa vuoden 2009 opetusviraston tilojen iltakäytön vuokrien kustannuksiin. Vuodelle 2010 Pukinmäen taidetalolle myönnettiin 55 000 euron toiminta-avustus ja lisäksi vuokra-avustusta 23 000 euroa eli yhteensä 78 000 euroa. Kokouksessaan 14.12.2010 § 181 kulttuuri- ja kirjastolautakunta myönsi Pukinmäen taidetalolle vielä 18 684 euroa vuoden 2010 opetusviraston tilojen iltakäytön vuokrien kustannuksiin.

Vuosina 2010 ja 2011 Pukinmäen taidetalon toiminta on pikemminkin supistunut tiloihin liittyvistä haasteista johtuen. Tämä ei ole vaikuttanut toiminta-avustuksen määrään, jota myönnettiin vuodelle 2011 edelleen 78 000 euroa. Opetusvirasto ilmoitti Pukinmäen taidetalon käyttäneen tilojaan vuonna 2011 enää 143 tuntia (vuonna 2010 3 813 tuntia), minkä perusteella vuoden 2011 opetusviraston tilojen iltakäytön vuokrien kustannuksiin myönnettiin ainoastaan 972 euroa (kulttuuri- ja kirjastolautakunta 13.12.2011 § 165). Tämän lisäksi kulttuurikeskus maksoi kulttuuripolitiikan osastopäällikön päätöksellä opetusvirastolle 3 000 euroa Pukinmäen taidetalon maksamatta jääneitä vuokria 30.12.2011.

Vuoden 2012 kulttuuri- ja taidelaitosten toiminta-avustuksista päätettiin kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokouksessa 13.12.2011 § 166. Valtuutettujen aloitteessaan esiin nostaman, kaupunginhallituksen kulttuuri- ja kirjastolautakunnan avustuksille myöntämän lisärahan turvin Pukinmäen taidetalon toiminta-avustusta nostettiin jälleen. Pukinmäen taidetalon toiminta-avustus vuodelle 2012 on 85 000 euroa.

Vuonna 2012 kulttuuri- ja kirjastolautakunta ei enää myönnä opetustilojen iltakäyttöön erillistä avustusta. Sen sijaan kaupungin kulttuuristrategiassa on linjattu, että koulujen opetustiloja tulee olla jatkossa entistä laajemmin taiteen perusopetuksen käytössä, erityisesti keskusta-alueen ulkopuolella, ja että korvauksissa tulee noudattaa alinta vuokratasoa.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta tukee taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusten muodossa ensisijaisesti taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän järjestämistä. Jatkossa Pukinmäen taidetalon olisikin hyvä avustushakemuksessaan perusteellisesti selvittää, minkä verran sen eri oppiaineiden opetuksesta on laajan ja minkä verran yleisen oppimäärän opetusta ja eritellä myös oppilasmäärät aineittain ja tämän jaon mukaan.

Esittelijä

02.05.2012

Kj/52

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Satu Silvanto, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 32988
satu.silvanto(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 527

V Sj / Vt Terhi Koulumiehen ym. aloite tukiasemien radiotaajuisen säteilyn raja-arvojen käyttöön otosta kouluissa

HEL 2011-009189 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Terhi Koulumiehen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Terhi Koulumiehen aloite
- 2 Opetuslautakunnan päätös 66 §

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Terhi Koulumiehen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki noudattaisi päiväkodeissa ja kouluissa Euroopan parlamentin suosittamia raja-arvoja tukiasemien radiotaajuiselle säteilylle mm. siten, että lasten kännykät olisivat kouluissa suljettuina.

Kaupunginhallitus toteaa opetuslautakunnan antamaan lausuntoon viitaten, että kaupungilla ei ole toimivaltaa, jonka avulla voitaisiin rajoittaa kaupallisten matkapuhelinoperaattorien toimintaa koulujen ja päiväkotien kiinteistöissä tai niiden lähialueilla. Kaupungilla ei ole toimivaltaa myöskään toimeenpanna matkapuhelinten käyttörajoituksia säteilyolettaman perusteella mm. helsinkiläisissä kouluissa ja päiväkodeissa.

Pääosa koulujen ja päiväkotien hallinnollisesta puhelinliikenteestä tapahtuu matkapuhelimien avulla. Kouluilla ei ole ollut käytössä kiinteitä puhelinliittymiä moneen vuoteen.

Helsingin kaupungin päiväkodeissa ei ole käytössä wlan-verkkoja. Kouluissa ja oppilaitoksissa puolestaan on käytössä Cisco Systemsin valmistamia wlan-tukiasemia.

Tarkan säteilyarvotaulukon laskeminen koulukohtaisesti ilman kiinteistökohtaista tarkkaan suoritettua mittaamista on hyvin haastavaa, koska muuttuvat tekijät kuten tukiasemamalli, radiotaajuuden hallinta, antennikuvio, etäisyys, päätelaite, tilan heijastukset ja taustakohina vaikuttavat tuloksiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että tällä hetkellä ei ole olemassa varmistettua näyttöä siitä, että WiFi laitteiden käytöstä aiheutuisi terveyshaittoja. Tähän päätelmään ovat päätyneet esimerkiksi kansallisissa selvityksissään ainakin Australia, Kanada, Espanja. Myös maailman terveysjärjestö WHO on päätenyt samaan tulokseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Terhi Koulumiehen aloite
- 2 Opetuslautakunnan päätös 66 §

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 437

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009189 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

hannu.hyttinen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.04.2012 § 66

HEL 2011-009189 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään toimeenpantavaksi käyttörajoituksia mm. matkapuhelimien käyttöön helsinkiläisissä kouluissa ja päiväkodeissa. Helsingin kaupungilla ei ole toimivaltaa, jonka avulla voitaisiin rajoittaa kaupallisten matkapuhelinoperaattorien toimintaa koulujen ja päiväkotien kiinteistöissä tai niiden lähialueilla. Pääosa koulujen ja päiväkotien hallinnollisesta puhelinliikenteestä tapahtuu matkapuhelimien avulla. Kouluilla ei ole ollut käytössä kiinteitä puhelinliittymiä moneen vuoteen. Myöskään kiinteistöjen naapurustossa olevien kotitalouksien, yritysten ja muiden yhteisöjen wlan-tukiasemien käyttöä ei voida estää ja siten osaltaan vähentäisi tilojen käyttäjien altistumista radiotaajuiselle säteilylle.

Helsingin kaupungin päiväkodeissa ei ole käytössä wlan-verkkoja. kouluissa ja oppilaitoksissa puolestaan on käytössä Cisco Systemsin valmistamia wlan-tukiasemia.

Ciscon valmistamat WiFi standardien mukaiset laitteet toimivat niin, että ne kuuntelevat ilmatilan ruuhkautumista, ja lähettävät vain silloin kun kaista on vapaa. Tuloksena on se, että langattomassa lähiverkossa on paljon hiljaisuutta ja lyhyitä nopeita lähetyksiä alhaisilla tehoilla.

Ciscon tukiasemat sisältävät tekniikkaa, joka vähentää lähetysten määrää. ClientLink ja ClientLink 2.0 tekniikat yhdistävät useamman heikomman aallon ja kohdistavat yhdistetyn lähetyksen päätelaitteen antenniin. Tällä tavalla viestit menevät varmemmin ensimmäisellä kerralla läpi ja säteily määrä pysyy vielä alhaisempana. CleanAir ja BandSelect puolestaan auttavat valitsemaan puhtaamman kaistan ilman taustakohinaa, mikä taas tarkoittaa, että lähetyksiin tarvitaan vähemmän energiaa.

Tarkan säteilyarvotaulukon laskeminen koulukohtaisesti ilman kiinteistökohtaista tarkkaan suoritettua mittaamista on hyvin haastavaa, koska yhtälössä on useita muuttuvia tekijöitä (mm. tukiasemamalli, radiotaajuuden hallinta, antennikuvio, etäisyys, päätelaite, tilan heijastukset, taustakohina). Myöskään ei ole olemassa varmistettua näyttöä, että WiFi laitteiden käytöstä aiheutuisi terveyshaittoja. Tähän päätelmään ovat päätyneet esimerkiksi kansallisissa selvityksissään

ainakin Australia, Kanada, Espanja. Myös maailman terveysjärjestö WHO on päätenyt samaan tulokseen.

Opetustoimessa on otettu huomioon usean vuoden ajan tietokoneiden hankinnassa laitteiden TCO-sertifiointin keskeisiä periaatteita jo tarjouspyyntövaiheessa (mm. energian kulutus, käyttökustannukset, kierrätys).

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Hannu Suoniemi, tietohallintopäällikkö, puhelin: 310 86448
hannu.suoniemi(a)hel.fi

02.05.2012

Kj/54

§ 528

V Sj / Vt Juho Romakkaniemen ym. valtuustoaloite Sibelius-konserttien järjestämisestä Sibelius-monumentilla

HEL 2011-009191 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Juho Romakkaniemen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Juho Romakkaniemen aloite
- 2 Helsinki-viikon säätiön lausunto Sibelius-konserteista

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa.

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Juho Romakkaniemen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittäisi vaihtoehtoisia mahdollisuuksia järjestää yhteistyötahojen kanssa kesäsunnuntaisin toteutettavia Sibelius-konserteja Sibelius-monumentilla mahdollisuuksien mukaan jo ensi kesänä.

Kaupunginhallitus toteaa saatuihin lausuntoihin viitaten, että ehdotetut Sibelius-konsertit Sibelius-monumentilla elävöittäisivät Helsingin kesäistä kulttuurielämää ja kaupunkimiljöötä musiikin keinoin. Helsingin kulttuurikeskus ei kuitenkaan voi ottaa konserteista tuotannollista vastuuta, mutta konserteja järjestävällä taholla on mahdollisuus hakea avustusta konserttisarjalle, jolloin kaupungin rooli on harkita avustuksen myöntämistä tapauskohtaisesti. Kaupunginorkesterin soittajisto on kesäaikaan käytettävissä vuosilomien vuoksi ainoastaan

freelance-pohjalta. Helsingin Juhlaviikot toteaa lausunnossaan, että sen festivaalijankohdaksi on vakiintunut elokuun loppu- syyskuun alku. Kesäkonserttien järjestäminen on kannatettava idea, jos sopiva yhteistyötaho ja rahoitus löytyy.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Juho Romakkaniemen aloite
- 2 Helsinki-viikon säätiön lausunto Sibelius-konserteista

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 438

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009191 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 13.03.2012 § 44

HEL 2011-009191 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ehdotetut Sibelius-konsertit Sibelius-monumentilla elävöittäisivät Helsingin kesäistä kulttuurielämää. Kulttuurikeskus ei kuitenkaan ole sopiva taho hoitamaan tätä klassiseen musiikkiin kuuluvaa aluetta. Kioskimyynä ei myöskään kuulu kulttuurikeskuksen toimintaan.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Konsertit keskeisellä turistikohteella ovat sinänsä kannatettavaa toimintaa, kun oikea järjestäjä ja rahoitus löytyvät. Helsingin kulttuurikeskus ei voi ottaa konserteista tuotannollista vastuuta, mutta järjestävällä taholla, esim. Sibelius-Seuralla, on mahdollisuus hakea avustusta konserttisarjalle, jolloin kaupungin rooli on harkita avustuksen myöntämistä tapauskohtaisesti.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Sara Kuusi, suunnittelija, puhelin: 310 79564
sara.kuusi(a)hel.fi

Kaupunginorkesterin johtokunta 06.03.2012 § 10

HEL 2011-009191 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginorkesterin johtokunta päätti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Orkesteri suhtautuu myönteisesti kaikkiin kaupunkimiljöötä musiikin keinoin elävöittäviin toimenpiteisiin ja pitää Sibelius-puiston kesäkonsertteja kiinnostavana ehdotuksena. Orkesterin lakisääteisten vuosilomien vuoksi HKO:n muusikot konsertoivat kesäaikaan ainoastaan free-lance -pohjalta.

Orkesteri pitää kaupungin kulttuurikeskusta ja tapahtumayksikköä luontevina tämäntyyppisten tapahtumien tuottajina, joille kaupunginorkesteri mielellään tarjoaa asiantuntija-apua.

Esittelijä

Hallintopäällikkö
Hannu Linna

Lisätiedot

Marianna Kankare-Loikkanen, Viestintäpäällikkö, puhelin: 358931022703
marianna.kankare-loikkanen(a)hel.fi

§ 529

V Sj / Vt Sirkku Ingervon ym. aloite maksuttomasta kausi-influenssarokotuksesta kaupungin henkilöstölle

HEL 2011-009197 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sirkku Ingervon aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Sirkku Ingervon aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään kausi-influenssarokotusten tarjoamista maksutta kaupungin henkilöstölle. Aloitteessa katsotaan, että näin menetellen kaupungille säästäisi merkittävästi sijaiskustannuksissa.

Henkilöstökeskuksen lausunnossa kerrotaan, että kaupunki tarjoaa maksuttoman kausi-influenssarokotuksen kaikille potilas- ja hoivatyötä tekeville terveydenhoidon ja sosiaalihuollon työntekijöille. Lisäksi tiettyjen sairauksien perusteella riskiryhmiin kuuluvilla henkilöillä on oikeus saada maksuton kausi-influenssarokotus omilla terveysasemillaan. Henkilöstökeskus arvioi, että koko henkilöstön rokottamisella ei todennäköisesti saavutettaisi aloitteessa mainittuja säästöjä. Tämä johtuu siitä, että kausi-influenssarokotus ei suojaa tavalliselta, flunssaa ja nuhakuumetta aiheuttavalta virukselta, joka kuitenkin aiheuttaa suurimman osan poissaoloista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sirkku Ingervon aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 439

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009197 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

HEL 2011-009197 T 00 00 03

Henkilöstökeskukselta on pyydetty kirjallista lausuntoa koskien mahdollisuutta tarjota vuosittain koko Helsingin kaupungin henkilöstölle maksuton kausi-influenssarokotus. Aloitteen mukaan kausi-influenssaan liittyvät säästöt olisivat mittavat, jos kaikilla kaupungin työntekijöillä olisi mahdollisuus saada rokote.

Nykytila

Tällä hetkellä kaupunki tarjoaa maksuttoman kausi-influenssarokotuksen kaikille potilas- ja hoivatyötä tekeville terveyden- ja sosiaalihuollon työntekijöille. Lisäksi niillä henkilöillä, jotka kuuluvat sairastamansa pitkäaikaissairauden (esim. diabetes, astma, sydän- ja verisuonisairaus) perusteella riskiryhmään, on oikeus saada maksuton kausi-influenssarokotus vuosittain omalla terveysasemalla.

On arvioitu, että kausi-influenssaan sairastuu epidemian aikana noin 5 - 10 % väestöstä. Kausi-influenssarokote suojaa vain kyseiseltä

influenssalta, ei tavallista flunssaa tai nuhakuumetta aiheuttavalta virukselta, jonka tiedetään aiheuttavan suurimman osan poissaoloista. Tästä syystä koko henkilöstön rokottamisella ei todennäköisesti saavutettaisi aloitteessa esitettyä kausi-influenssaan liittyvää säästöä.

Lopuksi

Koska kaupunki työnantajana tarjoaa maksuttoman influenssarokotuksen suurelle osalle henkilöstöä sekä kaupungin terveyskeskus sairauden vuoksi riskiryhmiin kuuluville, henkilöstökeskus katsoo, ettei aloite aiheuta enempiä toimenpiteitä.

Lisätiedot

Kare Anna, työmarkkinalakimies, puhelin: 310 37957
anna.kare(a)hel.fi

§ 530

**V Sj / Vt Mirka Vainikan ym. valtuustoaloite lasten ja nuorten
terveystottumuksien selvittämisestä**

HEL 2011-009198 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Mirka Vainikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Mirka Vainikan aloite
- 2 Opetuslautakunnan päätös 51 §

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Mirka Vainikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että kouluterveyskyselyn laajentamisen suunnittelu aloitetaan yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa ja että kyselyn laajentamista kokeillaan Helsingissä varhaisemmilla vuosiluokilla mahdollisimman pian.

Kaupunginhallitus toteaa, että kouluterveyskysely on tehty Helsingissä vuodesta 1996 alkaen joka toinen vuosi peruskoulujen 8. ja 9. luokkien oppilaille ja lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijoille. Toisen asteen ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille kysely on tehty vuosina 2008 ja 2010. Kouluterveyskyselyä ei Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ilmoituksen mukaan tehdä vuonna 2012, vaan se tehdään seuraavan kerran koko maassa vuonna 2013. Samalla kyselyä uudistetaan.

Kouluterveyskyselyn vahvuus on ollut sen säännöllisyys ja se, että kyselyä ja tulosten raportointia on jatkuvasti kehitetty. Kyselyn avulla on saatu trenditiedot kuntien eri hallintokunnille nuorten elin- ja kouluoloista, terveydestä, terveystottumuksista sekä oppilas- ja opiskelijahuollosta.

Helsingin terveystieteiden keskuksen koulu- ja opiskeluterveydenhuolto hyödyntää myös kouluterveyskyselyn tuloksia toimintansa suuntaamisessa. Kyselyllä kerätään tietoa nuorten elinoloista, kouluoloista, terveydestä, terveystottumuksista sekä oppilas- ja opiskelijahuollosta. Alakouluikäisille ja heidän vanhemmilleen on tavanomaisen palvelutarjonnan lisäksi kehitetty suunnattua terveysneuvontaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Suunnatun terveysneuvonnan toimintoja ovat mm. neuvokas perhe -menetelmä, liikunta- ja painonhallintaryhmät ja savuton ala-aste.

Opetusvirasto on lisäksi käyttänyt ala-asteiden kouluissa ja yhtenäisissä peruskouluissa laajasti myös opetushallituksen nettisivuilla (www10.edu.fi/hyvinvointiprofiili) ylläpidettävää Hyvinvointiprofiilia, jossa on kyselylomake 4.–9.-luokkalaisille. Hyvinvointiprofiilin tietoja voi käyttää koulun kehittämisessä ja oppilashuoltotyössä, mutta myös esimerkiksi terveystiedon oppisisältöjen paikallisena ja ajankohtaisena lähtökohtana. Hyvinvointiprofiili on koulun itsearviointin väline.

Opetusvirasto on käyttänyt viime vuosina tätä kyselyä 4.-6.-luokkalaisten hyvinvoinnin mittarina mm. Tupassa. Hyvinvointiprofiilissa on kysymyksiä myös tätä vanhemmille oppilaille, mutta näitten oppilaitten hyvinvoinnin selvittämiseen on Helsingissä käytetty Kouluterveyskyselyä. Hyvinvointikyselyn käyttö on maksutuonta, ja se voidaan tehdä koska tahansa. Kysely kaipaa lähiaikoina uudistamista.

Kaupunginhallitus toteaa saatujen lausuntoihin perustuen, että mittareiden valinta- ja kehittelytyö siirretään seuraavan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelun yhteyteen. Lasten ja nuorten hyvinvointi ja sen mittaaminen on tärkeää kaikille Helsingin kaupungin hallintokunnille ja on tärkeää, että kouluterveyskyselyä käytetään jatkossakin lasten hyvinvoinnin mittarina.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että on tärkeää, että mittarit ovat toimivia ja ajantasaisia. Lisäksi olisi hyvä, mikäli mittarit olisivat avoimesti käytettäviä, maksuttomia tai edullisia ja tulokset saataisiin käyttöön viivytyksettä. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että kouluterveyskyselyä käytetään jatkossakin lasten hyvinvoinnin mittarina. Samalla täydentävänä menetelmänä voidaan kehittää em. hyvinvointiprofiilia.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Mirka Vainikan aloite
- 2 Opetuslautakunnan päätös 51 §

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 440

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009198 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.04.2012 § 51

HEL 2011-009198 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kouluterveyskysely on tehty Helsingissä vuodesta 1996 alkaen aina parillisina vuosina peruskoulujen 8. ja 9. luokkien oppilaille ja lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijoille. Toisen asteen ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille kysely on tehty vuosina 2008 ja 2010. Kouluterveyskyselyä ei Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL:n) ilmoituksen mukaan tehdä lainkaan kuluvana vuonna 2012, vaan se tehdään seuraavan kerran koko maassa vuonna 2013. Samalla kyselyä uudistetaan.

Kouluterveyskyselyn vahvuus on ollut se, että kysely on toteutettu säännöllisesti joka toinen vuosi, samaan aikaan vuodesta huhtikuun loppupuolella. Samalla sekä kyselylomaketta että tulosten raportointia on pyritty kehittämään jatkuvasti. Kyselyn avulla on saatu trenditiedot kuntien eri hallintokunnille nuorten elin- ja kouluoloista, terveydestä, terveystottumuksista sekä oppilas-/opiskelijahuollosta.

Kouluterveyskyselyä on käytetty viime vuosina yhtenä opetusviraston Tupa-mittareista. Lisäksi se on ollut mm. Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2009–2012 mittari, Savuton Helsinki: Tupakoinnin ehkäisy- ja vähentämishojelman vuosille 2007–2015 mittari sekä Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman (20.9.2010) mittari.

Kouluterveyskyselyn kustannuksista on huolehtinut vuoteen 2010 saakka Terve ja turvallinen kaupunki -neuvottelukunta, joka lakkautettiin vuoden 2010/2011 vaihteessa. Helsinki maksoi vuoden 2010 Kouluterveyskyselystä THL:lle 68 484 euroa (peruskoulujen ja lukiodien kysely: 45 024 euroa sekä toisen asteen ammatillisten oppilaitosten kysely: 23 460 euroa) (+ 22 % alv).

Helsingissä hyödynnetään ala-asteiden kouluissa ja yhtenäisissä peruskouluissa laajasti myös opetushallituksen nettisivuilla (www10.edu.fi/hyvinvointiprofiili) ylläpidettävää Hyvinvointiprofiilia, jossa on kyselylomake 4.–9.-luokkalaisille. Hyvinvointiprofiilin tietoja voi käyttää koulun kehittämisessä ja oppilashuoltotyössä, mutta myös esimerkiksi terveystiedon oppisisältöjen paikallisena ja ajankohtaisena lähtökohtana. Hyvinvointiprofiili on koulun itsearviointin väline. Mallissa hyvinvointi koulussa jaetaan neljään osa-alueeseen: olosuhteet, sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttamisen mahdollisuudet sekä terveydentila.

Opetusvirasto on käyttänyt viime vuosina tätä kyselyä 4.-6.-luokkalaisten hyvinvoinnin mittarina mm. Tupassa. Hyvinvointiprofiilissa on kysymyksiä myös tätä vanhemmille oppilaille, mutta näitten oppilaitten hyvinvoinnin selvittämiseen on Helsingissä käytetty Kouluterveyskyselyä. Hyvinvointikyselyn käyttö on maksutuonta, ja se voidaan tehdä koska tahansa. Kysely kaipaa lähiaikoina uudistamista.

Koululaisten ja opiskelijoiden hyvinvoinnin seuraaminen on tärkeää, ja käytettyjen mittareiden on oltava toimivia ja ajantasaisia. Lisäksi on toivottavaa, että ne olisivat avoimesti käytettäviä, maksuttomia ja tulokset saataisiin käyttöön viivytyksettä. Kouluterveyskyselyn ja hyvinvointiprofiilin käyttöä jatkossa tulee tarkastella kokonaisuutena. Kouluterveyskyselyn käyttö ja kehittämistyö maksaa, ja mahdollisen ala-asteille kehitettävän version alkukustannukset olisivat helposti suurehkoja. Hyvinvointiprofiilin käyttö on ilmaista, mutta se vaatii kehittelyä, josta tulee myös kustannuksia.

Koska lasten ja nuorten hyvinvointi ja sen mittaaminen on tärkeää kaikille Helsingin kaupungin hallintokunnille, opetuslautakunta esittää, että mittareiden valinta- ja kehittelytyö siirretään seuraavan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman suunnittelun yhteyteen. On tärkeää, että mittarit ovat toimivia ja ajantasaisia. Lisäksi olisi hyvä, mikäli mittarit olisivat avoimesti käytettäviä, maksuttomia tai edullisia ja tulokset saataisiin käyttöön viivytyksettä. Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kouluterveyskyselyä käytetään jatkossakin lasten hyvinvoinnin mittarina. Tähän tulee budjetoida riittävä rahoitus. Lisäksi on hyvä, mikäli täydentävänä menetelmänä voidaan kehittää hyvinvointiprofiilia.

20.03.2012 Palautettiin

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 06.03.2012 § 53

HEL 2011-009198 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) toteuttaa 8. ja 9. luokkien sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille kouluterveyskyselyn. Kyselyllä kerätään tietoa nuorten elinoloista, kouluoloista, terveydestä, terveystottumuksista sekä oppilas- ja opiskelijahuollosta. Helsingin kaupunki on ollut mukana valtakunnallisessa kouluterveyskyselyssä vuodesta 1996 alkaen ja tiedot on kerätty kahden vuoden välein, viimeksi vuonna 2010. Seuraava kouluterveyskysely toteutetaan poikkeuksellisesti vasta ensi vuonna, 2013. Helsingin terveystieteiden keskuksen koulu- ja opiskeluterveydenhuolto hyödyntää kouluterveyskyselyn tuloksia toimintansa suuntaamisessa.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoyksikön saaman tiedon mukaan THL:n Lapset, nuoret ja perheet -osastolla on käyty keskustelua tarpeesta laajentaa kouluterveyskysely alaluokille. Toistaiseksi THL:llä ei ole laajentamisesta tarkempaa suunnitelmaa tai aikataulua eikä laajentamiseen tarvittavia resursseja. THL:n arvion mukaan alaluokille

suunnatun kouluterveyskyselyn pilotointi voisi käynnistyä aikaisintaan vuonna 2014.

Vaikka alakouluikäisille ei ole kouluterveyskyselyjärjestelmää, saa Helsingin koulu- ja opiskeluterveydenhuolto tietoa alakoululaisten terveydestä ja hyvinvoinnista tekemällä lapsille vuosittaiset terveystarkastukset, ottamalla vanhemmat aktiivisesti mukaan lasten terveyden ja hyvinvoinnin seurantaan ja toimimalla yhteistyössä oppilashuoltoryhmissä.

Saadun tiedon perustella alakouluikäisille ja heidän vanhemmilleen on tavanomaisen palvelutarjonnan lisäksi kehitetty suunnattua terveysneuvontaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Suunnatun terveysneuvonnan toimintoja ovat mm. neuvokas perhe -menetelmä, liikunta- ja painonhallintaryhmät ja savuton ala-aste.

Neuvokas perhe -menetelmä kohdistuu lapsiperheiden liikunta- ja ravitsemusohjauksen. Siinä autetaan ylläpitämään ja edistämään lapsiperheiden hyviä liikunta- ja ruokatottumuksia sekä ehkäisemään ylipainoa. Menetelmä on otettu käyttöön Helsingin kouluterveydenhuollossa 2012.

Kouluterveydenhuollon yksikössä aloitettiin vuonna 2007 liikunta- ja painonhallinnan ryhmätoiminta ylipainoisten lasten painonhallinnan tukemiseksi. Tavoitteena on tukea perheitä omaksumaan liikunnallinen elämäntapa, hyvä arkirytmii ja paremmat valinnat ravitsemuksessa. Tärkeäksi tekijäksi painonhallinnassa on todettu jatkuvuus perheen oman kouluterveydenhoitajan ja lääkärin kanssa. Tänä vuonna liikunta- ja painonhallintaryhmiä ryhmiä järjestetään yhteensä neljä.

Savuton Helsinki -ohjelman osana on luotu toimintamalli, Savuton ala-aste, tupakoimattomuuden tukemiseen vuosiluokilla 1-6. Toimintamallin mukaan tupakoimattomuuden tukeminen huomioidaan monipuolisesti koulun arjessa. Tavoitteena on, että kouluyhteisö ja -ympäristö ovat savuttomia ja siten tukevat terveyttä.

Terveyskeskus suhtautuu lähtökohtaisesti kouluterveyskyselyn laajentamiseen ala-asteelle ja sen mahdolliseen pilotointiin myönteisesti. On kuitenkin huomattava, että THL laskuttaa palveluistaan ja niin myös kouluterveyskyselystä ja sen laajentamisesta. Ennen päätöksiä laajennetun kyselyn käyttöönotosta täytyy olla tieto sekä kyselyn laajentamisesta aiheutuvista lisäkustannuksista että lisäkustannuksilla saatavista hyödyistä.

Terveyslautakunta toteaa, että kouluterveyskysely on tärkeä lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja koulunkäyntiä mittaava kysely, joka säännöllisesti toistettuna se antaa arvokasta tietoa lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön

päätöksenteon taustaksi ja tueksi kunnissa. Terveyslautakunta kannattaa periaatteessa kyselyn laajentamista nuorempiin ikäluokkiin, mutta lopulliset kannanotot laajentamiseen ovat mahdollisia vasta, kun aiheutuvat kustannukset ovat tiedossa. Terveyskeskus seuraa kouluterveyskyselystä tehtäviä valtakunnan tason päätöksiä.

Terveysvaikutusten arviointi

Lasten kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin muutoksia on seurattava monipuolisesti. Lasten ja heidän perheidensä ongelmien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen ovat keskeisiä toimia kunnan peruspalveluissa. Kouluterveyskysely on yksi käytössä oleva mittaristo, jonka avulla saadaan tarpeellista tietoa lasten ja heidän perheidensä elintapojen, terveystottumuksien, elin- ja kouluympäristön tilasta.

Kouluterveyskyselyn tuloksia voidaan hyödyntää monella tasolla. Tulokset auttavat suuntaamaan oppilas- ja opiskelijahuoltotyötä. Kouluterveystuloksia on hyvä käsitellä myös nuorten kanssa, esimerkiksi terveystiedon tunneilla ja terveystarkastuksissa. Lisäksi tuloksia voidaan käydä läpi vanhempainilloissa ja tarpeen mukaan myös koulu yhteisön ulkopuolisten tahojen, kuten nuorisotoimen, poliisin tai muun vastaavan kanssa."

Käsittely

06.03.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että esittelijä korjasi kokouksessa lausuntoehdotuksestaan seuraavan teknisuontaisen virheen: Lausunnon viimeisen kappaleen toiseksi viimeinen virke ennen terveysvaikutusten arviointia tulee kuulua: "Terveyslautakunta kannattaa periaatteessa kyselyn laajentamista nuorempiin ikäluokkiin, mutta lopulliset kannanotot laajentamiseen ovat mahdollisia vasta, kun aiheutuvat kustannukset ovat tiedossa."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi

§ 531

V Sj / Vt Terhi Mäen ym. aloite tukitoimintoja toteuttavien tuuraajapoolien käyttöönoton selvittämisestä

HEL 2011-009193 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Terhi Mäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Terhi Mäen aloite
- 2 Henkilöstökeskuksen lausunto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Terhi Mäen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Aloitteessa esitetään, että sosiaalivirastoon ja terveyskeskukseen perustetaan ns. tuuraajapoolit, joihin palkataan henkilökuntaa vakituisiin työsuhteisiin, sijaistamaan äkillisissä sairaustapauksissa ja myös pidempiaikaisissa poissaoloissa. Järjestely vähentäisi henkilöstön kuormitusta ja auttaisi työn suunnittelussa.

Henkilöstökeskuksen lausunnossa on selvitetty sosiaalivirastossa ja terveyskeskuksessa käytössä olevia järjestelyjä. Molemmissa virastoissa on käytössä varahenkilöjärjestelmä. Sosiaalivirastossa on varahenkilöstön vakansseja yli kaksisataa, terveyskeskuksessa noin kolmesataa. Tämän lisäksi molemmat virastot palkkaavat sijaisia Seure Oy:ltä ja jonkin verran myös muita kanavia käyttäen. Virastot pitävät nykyjärjestelmää riittävänä ottaen vielä huomioon, että

varahenkilöjärjestelmää pyritään kehittämään ja varahenkilöiden määrää voidaan lisätä tarvittaessa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Terhi Mäen aloite
- 2 Henkilöstökeskuksen lausunto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 441

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009193 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

§ 532

V Haagan kortteleiden 29005 - 29008, tonttien 29009/1 - 4, kortteleiden 29012 - 29014 ym. alueiden (Isonnevan alue) asemakaavan muuttaminen (nro 11938)

HEL 2011-007019 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä 29. kaupunginosan (Haaga, Etelä-Haaga) kortteleiden nro 29005–29008, korttelin nro 29009 tonttien nro 1–4, kortteleiden nro 29012–29014, korttelin nro 29026 tontin nro 7, korttelin nro 29075 tonttien nro 1 ja 4–9, kortteleiden nro 29076, 29077, 29079, 29091 ja 29093–29096, korttelin nro 29100 tonttien nro 1 ja 2 sekä virkistys-, urheilu-, katu- ja liikennealueiden sekä yleisen pysäköintialueen asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 10.12.2009 päivätyn ja 7.4.2011 ja 28.2.2012 muutetun piirustuksen nro 11938 mukaisena.

Käsittely

Esteelliset: Arto Bryggare, Johanna Sumuvuori, Minerva Krohn, Sami Sarvilinna

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 11938 kartta, päivätty 10.12.2009, muutettu 7.4.2011 ja 28.2.2012
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 11938 selostus, päivätty 10.12.2009, muutettu 7.4.2011 ja 28.2.2012, päivitetty Kslk:n päätöksen 28.2.2012 mukaiseksi
- 3 Havainnekuva
- 4 Vuorovaikutusraportti 28.2.2012 ja keskustelutilaisuuksien 17.1.2007 ja 23.4.2008 muistiot
- 5 Päätöshistoria ennen 28.2.2012

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan,

ja ympäristökeskus

asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Mielipiteen esittäjä

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättäneen esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä 29. kaupunginosan (Haaga, Etelä-Haaga) kortteleiden nro 29005–29008, korttelin nro 29009 tonttien nro 1–4, kortteleiden nro 29012–29014, korttelin nro 29026 tontin nro 7, korttelin nro 29075 tonttien nro 1 ja 4–9, kortteleiden nro 29076, 29077, 29079, 29091 ja 29093–29096, korttelin nro 29100 tonttien nro 1 ja 2 sekä virkistys-, urheilu-, katu- ja liikennealueiden sekä yleisen pysäköintialueen asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 10.12.2009 päivätyn ja 7.4.2011 ja 28.2.2012 muutetun piirustuksen nro 11938 mukaisena.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Etelä-Haagassa Vihdintien itäpuolella ja se käsittää Haaganpuiston ympäristöineen. Aluetta rajoittavat mm. Isonnevantie osittain, Kylätie, Steniuksentie, Ristolantie, Talontie, Vihdintie ja Riistavuorenpuisto.

Isonnevan alueelle osoitetaan haagalaiseen miljööseen soveltuvaa täydentävää asuntorakentamista Eliel Saarisen tien, Isonnevantien ja Vihdintien varsille nykyisin rakentamattomille alueille sekä osittain nykyisen Haagan urheilukentän kohdalle. Urheilukentälle osoitetaan matalia pieniä asuinrakennuksia ("Pikku-Haaga") muistumana Haagan huvilayhdyskunnan aikaisesta rakennuskannasta. Uutta asuntokerrosalaa kaavaehdotuksessa on yhteensä 49 055 m², mikä merkitsee noin 1100 uutta asukasta. Tavoitteena on saada alueelle lapsiperheille soveltuvia suuria asuntoja, joista Haagassa on pulaa.

Kolmen koulun ympäröimänä sijaitsevaan Haaganpuistoon suunnitellaan liikuntapuisto täydentämällä nykyistä puistoa.

Kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan useiden uusien jalankulku- ja polkupyöräteiden ja jalkakäytävien avulla sekä osoittamalla Eliel Saarisen tien yli uusi kevyen liikenteen silta, Eliel Saarisen silta.

Myös muita palveluja parannetaan mm. Riistavuoren palvelukeskuksen, opiskelija-asuntolan ja koulujen laajennusten avulla.

Haaganpuiston ympäröimissä kortteleissa ajanmukaistetaan vanhentuneet kaavamääräykset. Arvokkaimmat rakennukset ja korttelialueet suojellaan. Alueella on runsaasti 1950–1960-lukujen rakennuskantaa, kolme koulua sekä neljä Haagan kauppalan aikaista rakennusta, jotka on tehdyissä inventoinneissa luokiteltu arvokkaiksi.

Suunnitelmaluonnoksen toteuttamisen kustannukset kaupungille ovat kokonaisuudessaan noin 13,0 milj. euroa (alv 0 %). Kaavan toteuttaminen on kaupungille erittäin edullista, sillä suurin osa kustannuksista (Riistavuoren palvelukeskuksen laajennus 5,0 milj. euroa ja urheilualueet 3,6 milj. euroa) muodostuu kaikille kaupunkilaisille tarkoitetuista palveluista.

Esittelijä

Aloite

Kaavoitustyö on käynnistetty kaupungin aloitteesta.

Asemakaavan muutosta ovat hakeneet Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö (HOAS) / Kiinteistö Oy Hoaspuisto 28.11.2005 (tontti 29094/3, Kylänevantie 16 /Isonnevantie 23) ja kaavoituksen kuluessa Asgerd Summelinin säätiö 20.10.2009 (tontti 29096/7, Kylätie 16 / Kylänevankuja 1) ja Elisa Oyj 16.3.2011 (tontti 29077/4, Vihdintie 19b).

Kaupunkisuunnittelulautakunnan aikaisemmat päätökset

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 16.4.1998 Etelä-Haagan kaavoitusperiaatteet, Haagan viheralueet – kaupunkirakenteen tiivistämisen reunaehdot sekä Haagan rakennukset ja arvotus - selvityksen ohjeellisina noudatettaviksi alueen asemakaavan muutosehdotuksia laadittaessa. Päätösten mukaan alueen arvokas rakennettu ympäristö ja luonnonympäristö suojellaan ja muille alueille osoitetaan ympäristöön sopivaa täydennysrakentamista.

Lautakunta hyväksyi 19.2.2009 Isonnevan alueen asemakaavaluonnoksen jatkotyön pohjaksi.

Lähtökohdat

Yleiskaava, asemakaavat, rakennuskiellot

Helsingin yleiskaava 2002:ssa (kaupunginvaltuusto 26.11.2003, tullut kaava-alueella voimaan 23.12.2004) alue on kerrostalovaltaista aluetta (asuminen/toimitila). Olemassa oleva rakennettu alue on lisäksi merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi, jota kehitetään siten, että alueen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Eliel Saarisen tien kohdalle on merkitty joukkoliikenteen kehämäinen runkolinja (Jokeri, bussi tai raitiotie).

Alueella on voimassa 18 asemakaavaa vuosilta 1952–2006. Seniorien asuinkerrostalo ja lasten päiväkotitontille 29012/2 (Isonnevantie 27) on rakennettu 11.3.1998 vahvistetun asemakaavan mukaisesti. Muut alueen asemakaavoista ovat vanhentuneita eivätkä vastaa tulevia tarpeita.

Alueen tontit ovat olleet rakennuskiellossa vuodesta 1996 lähtien asemakaavan muutosten laatimisen vuoksi lukuun ottamatta tonttia 29012/2 ja Strömstadinpuistoa, joille asemakaava on vahvistettu vuonna 1998.

Maanomistus

Suurin osa alueesta on kaupungin omistuksessa.

Asuinkerrostalotontit ovat yksityisessä omistuksessa lukuun ottamatta tontteja 29012/2 (Isonnevantie 27), 29076/6–8 ja 12 (Isonnevantie 10–14), 29094/3 (Kylänevantie 16) sekä 29095/6 (Isonnevantie 29), jotka ovat kaupungin omistamia ja vuokrattu asunto-osake- tai kiinteistöyhtiöille.

Alueen yleiskuvaus

Etelä-Haaga oli huvilayhdyskunta 1800–1900-lukujen taitteessa, taajaväkinen yhdyskunta 1906–1922 ja kauppala 1923–1945. Kun Haaga liitettiin Helsingin kaupunkiin vuonna 1946, oli alueella yhteensä yli 600 huvilaa ja ulkorakennusta. Nyt samalla alueella on noin 500 rakennusta. Nykyiset Haaganpuisto ja Riistavuorenpuisto ovat kuitenkin aina olleet rakentamattomia alueita, Haagan kauppalan ”takamaita”, rakentamiseen huonosti sopivan maaperän, suomaan ja jyrkkien kallioiden vuoksi.

Kaupunkiin liittämisen jälkeen 1950–1970-luvuilla purettiin Etelä-Haagan ensimmäisen asemakaavan mukaisesti lähes koko huvilayhdyskunnan aikainen rakennuskanta. Huvilat ja talousrakennukset korvattiin uusilla kerrostaloilla. Purkujätteet kuljetettiin joutomaille mahdollisimman lähelle, mm. Isollenevalle, jonne niistä nousi korkeimmillaan jopa 8 m korkea täyttömäki. Myöhemmin paineet maankaatopaikan siistimiseksi saivat aikaan Haaganpuiston

kunnostamisen 1980-luvulla rakennusviraston puisto-osaston toimesta. Alkuperäistä Isoanevaa on jäljellä vielä pieni osa Eliel Saarisen tien länsipuolella.

Haaganpuisto on siis suon ja täyttömaan päälle rakennettu puisto. Puiston länsisivulla on koirapuisto ja itäosassa leikkipuisto, jossa on 1-kerroksinen leikkikenttärakennus.

Etelä-Haagassa oli vuoden 2007 lopussa 12 089 asukasta, joista 1 833 asui Isonnevan kaava-alueella. Koko Etelä-Haagan väestömäärä on ollut viimeisten 15 vuoden ajan hitaassa laskussa. Tällä hetkellä Etelä-Haagassa asuu eniten nuoria aikuisia ja keski-ikäisiä. Vähiten alueella asuu lapsia. Väestön keski-ikä on nousussa. Tulevaisuudessa nuorten aikuisten ja vanhusten osuuden ennustetaan kasvavan.

Rakennettu ympäristö

Etelä-Haagan asutokannasta 95 % on kerrostaloja. Pien- ja rivitalojen rakentamisen osuus rakentamisesta on ollut hyvin alhainen.

Haagalaiset asuvat tiheästi. Haagan peruspiirissä keskiarvo on 31,9 m²/asukas ja 1,34 huonetta/henkilö koko Helsingin keskiarvon ollessa 33,7 m²/asukas ja 1,79 huonetta/henkilö. Yhden hengen talouksia on Haagan peruspiirissä paljon; siellä on keskimäärin 1,3–1,7 henkilöä/talous.

Isonnevan suunnittelualueen olemassa olevasta asutokannasta 60 % on pieniä, alle 50 m²:n asuntoja ja vain alle prosentti suuria, yli 80 m²:n asuntoja. Asuntojen keskikoko on Isonnevan alueella 44 m², kun Haagan peruspiirissä se on 52 m².

Haaganpuiston reunoilla on kolme koulua: ruotsinkielinen ala-aste ja lukio Lärkan puiston pohjoisreunalla, Haagan peruskoulu puiston itäreunalla ja Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu (SYK) eteläreunalla. Etelä-Haagan kirjasto toimii 2-kerroksisessa entisessä neuvolan rakennuksessa Haagan peruskoulun vieressä. Shellin huoltoasema, Haagan entinen poliisiasema, jossa nykyään on rakennusviraston tiloja, ja Elisan puhelinkeskus ovat puiston länsireunalla.

Suunnittelualueen luoteisosassa ovat Riistavuoren vanhustenkeskuksen rakennukset. Palvelukeskuksen eteläpuolinen alue kuuluu Riistavuorenpuistoon.

Riistavuoren vanhusten palvelukeskuksen rakennukset tontilla 29026/7 (Isonnevantie 28) on suunnitellut vuonna 1963 Helsingin kaupungin entinen kaupunginarkkitehti Sakari Siitonen. Rakennuskompleksi koostuu kolmesta 4-kerroksisesta lamellitalosta, joissa on valkoiset nauhaikkunajulkisivut ja jotka on kytketty toisiinsa lasiseinäisten 1-

kerroksisten välisosien avulla. Keskeisessä 1-kerroksisessa rakennusosassa on sisäänkäyntihalli, ravintola ja muita palvelutiloja. Palvelukeskuksesta on viime vuosina tullut erittäin suosittu. Siellä on jatkuvasti virkistystoimintaa ikäihmisille, ja ravintola palvelee kaikkia.

Alueen pohjoisosassa Isonnevantien itäpuolella on Haagan urheilukenttä. Kentän itä- ja pohjoispuolella on 3–4-kerroksisia asuinkerrostaloja ja eteläosassa pieni 1-kerroksinen Haagan VPK:n talo sekä kentän huoltorakennus. Isonnevantien varressa Kylänevankujan ja Kylänevantien välissä on 5-kerroksinen seniorien asuinkerrostalo, jonka 1-kerroksisessa siipirakennuksessa toimii lasten päiväkotia Haaga.

Korttelissa 29094 Isonnevantien ja Kylänevantien kulmassa sijaitsevalla HOAS:n tontilla on kaksi vuonna 1968 rakennettua pesubetonielementtijulkisivuista asuntolarakennusta.

Suunnittelualueen etelä- ja lounaisreunoilla Vihdintien, Talontien, Ristolantien, Kylätien ja Isonnevantien varrella sijaitsevat 3–4-kerroksiset asuinkerrostalot on rakennettu suurimmaksi osaksi 1950–1970-luvuilla. Rakennukset tonteilla 29076/1 (Vihdintie 13) ja 29079/3 (Isonnevantie 5) ovat peräisin Haagan kauppalan ajalta ja rakennettu ennen vuotta 1940. Tontin 29079/11 (Ristolantie 6) rakennus on rakennettu 1980-luvulla ja tonteilla 29079/9 (Ristolantie 10) ja 29012/2 (Isonnevantie 27) sijaitsevat asuinkerrostalo ja lasten päiväkotia 1990-luvulla.

Alueen kaupalliset palvelut, kaksi ruokakauppaa, kaksi pizzeriaa, huoltoasema ja valokuvaliike sijaitsevat Vihdintien ja Isonnevantien varrella.

Alueen länsipuolitse kulkeva Vihdintie on yksi Helsingin sisääntuloväylistä ja sen liikennemäärä on 26 000–30 000 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kaava-alueen paikallisten kokoojakatujen liikennemäärät vuonna 2007 olivat Eliel Saarisen tiellä 5 100, Haagan urheilutiellä 6 500 ja Isonnevantiellä 1 100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kaava-alueen sisäisten tonttikatujen liikennemäärät olivat 100–500 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Luonnonympäristö

Isonneva on ollut laaja suoalue, noin 22 ha, joka on ulottunut Haagan urheilutien eteläpuolelta nykyisen SYK:n kohdalle ja Riistavuoren juurelta Strömstadinpuistoon asti. Suota on 1960-luvulla käytetty maankaatopaikkana. Suon reuna-alueille on rakennettu Isonnevantie ja

sen varrella olevat rakennukset, mm. Haagan peruskoulu ja kirjasto. Vielä nykyisinkin asutus kiertää harjanteilla suon ympärillä.

Alueen keskellä oleva Haaganpuisto on laaja (noin 8 ha) pääosin suolle tehdylle täyttömaalle rakennettu virkistysalue. Topografialtaan vaihteleva puisto on puoliavointa, ja pääosan sen kasvillisuudesta muodostavat istutetut mänyt ja koivut sekä nurmipinnat. Puiston korkein kohta on täytetty noin 8,6 m ympäristön maanpinnan yläpuolelle. Näin muodostuneen mäen pohjoispuolelle, Lärkanin koulutontin eteläpuolelle on jäänyt suonotkelma, varjainen korpisuotyypinen kosteikkoalue, josta on kaivettu turvetta. Strömstadinpuisto suunnittelualueen itäosassa on samaa alavaa turvesuota, jossa turpeennostokohdat ovat vielä näkyvissä.

Riistavuorenpuisto on luonteeltaan reunoiltaan sulkeutunutta havumetsää, jossa on useita laajahkoja kalliopaljastumia.

Suojelukohteet

Alueen rakennuskanta on inventoitu Haagan rakennukset ja arvotus - raportissa. Inventoinnin perusteella on raportissa esitetty suositukset suojelukohteiksi. Rakennusten arvot on jaettu paitsi kolmeen ryhmään (arkkitehtoniset, historialliset ja ympäristölliset arvot) myös kolmeen luokkaan (1, 2 ja 3).

Isonnevan alueella kuuluvat raportin luokkaan 1 koulut ruotsinkielinen ala-aste ja lukio Lärkan (entinen Nya Svenska Läroverket) tontilla 29007/2 (Isonnevantie 22) ja Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun (SYK) kolme rakennusta tontilla 29076/12 (Isonnevantie 8) sekä Haagan kauppalan aikainen asuinkerrostalo tontilla 29079/3 (Isonnevantie 5). Luokkaan 2 on merkitty kauppalan aikaiset asuinkerrostalot tontilla 29077/1 (Vihdintie 13). Luokkaan 3 on merkitty Haagan peruskoulu tontilla 29006/3 (Isonnevantie 16c), Etelä-Haagan kirjasto tontilla 29006/4 (Isonnevantie 16b), Haagan entinen poliisiasema tontilla 29077/3 (Vihdintie 19), Riistavuoren vanhusten palvelukeskuksen rakennukset tontilla 29026/7 (Isonnevantie 28) sekä useita 1950–1960-luvuilla rakennettuja asuinkerrostaloja ja muita rakennuksia.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 24.2.2005 raportissa Opintiellä – Helsingiläisiä koulurakennuksia esitetyt tavoitteet noudatettaviksi tulevissa asemakaavahankkeissa. Julkaisun mukaan Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun rakennukset kuuluvat Helsingin arvokkaimpien koulurakennusten joukkoon (luokka 1+), Lärkanin rakennus edustaa korkealuokkaista arkkitehtuuria (luokka 1) ja Haagan peruskoulu ajalleen tyypillistä laadukasta arkkitehtuuria (luokka 2).

Yhdyskuntatekninen huolto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaava-alueella on yhdyskuntateknisen huollon verkostot. Verkostot ovat osin vanhentuneita ja niitä on uusittu. Suurimmat viemärit ovat alueen alimmassa kohdassa pehmeiköllä. Alue kuuluu Mätäpuron ja Korppaanon valuma-alueisiin.

Maaperän rakennettavuus ja puhtaus

Alue sijaitsee kallioalueiden ympäröimässä painanteessa, johon on kasaantunut hienorakeisia maakerroksia. Koska alue on ollut vetinen kuppi eikä ole kuivunut maanpintaa pitkin tai maakerrosten kautta, on siihen muodostunut vahva eloperäinen maakerros eli suo. Luonnontilaisten eloperäisten ja hienorakeisten maakerrosten vahvuus on suurimmillaan Isonnevantien ja Kylänevantien liittymän alueella.

Suon reunat on palstoitettu ja osin rakennettu ennen alueen liittämistä Helsingin kaupunkiin vuonna 1946. Nykyään korttelit ulottuvat myös pehmeikköalueelle. Koulut sijaitsevat pehmeikön reunoilla olevilla selänteillä. Pehmeikön keskellä on täytemaa-alue, jossa täytemaan paksuus on enimmillään noin 10 m. Täytemaa on ympäröivien alueiden rakentamisesta kertynyttä rakentamiseen kelpaamatonta ylijäämämaata ja purkujätettä.

Pehmeikön halki on rakennettu Eliel Saarisen tie, Isonnevantie ja johtolinjoja. Alueen itäosassa on Kylänevantien viemäritunneli, jonka kautta on rakennettu alueen jätevesi- ja hulevesiviemärit.

Vuonna 2002 tehtiin pohjatutkimuksia täytemaa-alueella maaperän kerrosrakenteen, pohjavedenpinnan tason ja pilaantuneisuuden selvittämistä varten ja käynnistettiin maaperän siirtymien seuranta.

Tutkimuksissa ei ole löydetty sellaisia haitta-ainepitoisuuksia, jotka estäisivät maankäytön muutokset.

Alueen länsiosassa sijaitsevan huoltoaseman alueen pilaantuneisuutta ei ole tutkittu.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä tehtävät maaperän pilaantuneisuuden tutkimukset ovat käynnissä.

Ympäristöhäiriöt

Liikenne aiheuttaa paikoin meluhaittaa kaava-alueelle. Laskennassa on otettu huomioon kaava-alueen ja sen lähiympäristön oleelliset tie-, katu- ja rautatieliikenteen melulähteet.

Melumallinnuksen perusteella merkittävimmät melulähteet kaava-alueen kannalta ovat alueen länsipuolella sijaitseva Vihdintie sen varrella oleva liikennemäntä mukaan lukien. Liikennemäärä Vihdintiellä on tällä alueella nykyisin noin 25 000–28 500

ajoneuvoa/vrk. Myös Eliel Saarisen tien, Haagan urheilutien ja Isonnevantien pohjoisosan liikenne aiheuttaa paikallisesti ympäristöönsä yli 55 dB päiväajan melutason. Liikennemäärä näillä kaduilla on noin 5 000–6 500 ajoneuvoa/vrk. Valtaosalla kaava-alueita alitetaan nykytilanteessa melutason ohjearvot ulkona.

Asuntojen rakentaminen Eliel Saarisen tien ja Vihdintien lähialueille edellyttää riittävää melusuojausta.

Vihdintien liikenne aiheuttaa ilmanlaadun heikkenemistä, mutta tie sijaitsee riittävän kaukana korttelialueista. Eliel Saarisen tien ja tonttikatujen liikenne on vähäistä eikä se aiheuta sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka rajoittaisi maankäyttöä.

Tavoitteet

Kaavan tavoitteena on osoittaa alueelle ja ympäristöön Etelä-Haagan kaavoitusperiaatteiden mukaista täydentävää asuntorakentamista Eliel Saarisen tien, Isonnevantien ja Vihdintien varsille nykyisin rakentamattomille alueille sekä osittain nykyisen Haagan urheilukentän kohdalle. Tavoitteena on saada alueelle lapsiperheille soveltuvia suuria asuntoja, joista Haagassa on pulaa. Rakentamisessa noudatetaan perinteistä haagalaista rakennustapaa, johon kuuluvat pienehköt rapatut tai tillirakennukset vinoine kattoineen ja kivijalkamyymälöineen.

Kaavatyön taustaksi alueelle on laadittu samanaikaisesti maiseman ja virkistykseen yleissuunnitelma, jonka mukaan Haaganpuistoon on suunnitteilla uusi liikuntapuisto nykyistä puistoa täydentäen. Haagan leikkipuisto jää nykyiselle paikalleen osaksi kortteleiden keskellä sijaitsevaa turvallista ja viihtyisää puistokokonaisuutta. Tavoitteena on, että puiston reunoilla sijaitsevista kolmesta koulusta pääsee katuja ylittämättä liikuntapuistoon.

Kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan useiden uusien jalankulku- ja polkupyöräteiden ja jalkakäytävien avulla sekä osoittamalla Eliel Saarisen tien yli uusi kevyen liikenteen silta.

Myös muita palveluja parannetaan mm. Riistavuoren palvelukeskuksen, opiskelija-asuntojen ja koulujen laajennusten avulla.

Kaavan tavoitteena on myös suojella arvokkaimmat rakennukset ja korttelialueet. Haaganpuiston ympäröimissä kortteleissa ajanmukaistetaan kaavamääräykset nykytilanteen ja tiedossa olevien tulevien tarpeiden mukaisesti.

Tavoitteena on vahvistaa alueen katujen luonnetta viihtyisinä kaupunkikatuina, joilla kaikki liikkumismuodot voivat toimia sopusoinnussa ilman läpiajoliikenteen haittoja, esimerkiksi muuttamalla

osia kaduista pihakaduiksi tai kevyen liikenteen kaduiksi. Eliel Saarisen tiestä luodaan kaupunkimainen puistokatu. Kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan useiden uusien jalankulku- ja polkupyöräteiden ja jalkakäytävien avulla sekä osoittamalla Eliel Saarisen tien yli uusi kevyen liikenteen silta.

Vihdintien liikenneympyrän itäpuolinen alue ja Haaganpuiston länsireuna-alue Eliel Saarisen tien varressa (mm. nykyinen koirapuisto ja isovarapuräme) on rajattu pois suunnittelualueesta Jokeri-radon suunnittelun keskeneräisyyden vuoksi.

Asemakaavan muutosehdotus

Asuinrakennusten korttelialue (A)

Nykyisen urheilukentän kohdalle voidaan rakentaa asuinkortteli sen jälkeen kun uusi liikuntapuisto on valmistunut alueen keskiosaan. Nykyisen urheilukenttääalueen eteläiselle osalle muodostettavaan uuteen kortteliin 29004 rakennetaan ns. ”Pikku-Haaga” eli Haagan huvilayhdyskunnan ja kauppalan aikaisten rakennusten kokoisia ja tyyppisiä kaupunkihuviloita ja pienkerrostaloja, joissa jokaisella asunnolla on oma ulko-ovi ja autopaikka autotallissa. ”Pikku-Haagan” keskelle rakennetaan soikea viheraukio yhteisöllisyyttä tukemaan. Liikuntavirasto luopuu vanhasta urheilukentästä vain sillä perusteella, että samalla saadaan suurempi ja monipuolisempi liikuntapuistokokonaisuus, joka sijaitsee samassa suurkorttelissa koulujen kanssa.

Uutta asuntokerrosalaa on 7 500 m² 2–3-kerroksisissa rakennuksissa. A-korttelialueelle on merkitty asuntojen lukumäärä jokaiselle rakennusalueelle, jotta saataisiin myös alueelta puuttuvia suuria perheasuntoja.

Asuinkerrostalojen korttelialueet (AK ja AK/s)

Uusia asuinkerrostaloja on osoitettu Yhteiskoulutien varteen huoltoasematontin (LH) takaosaan korttelissa 29005 (2 000 k-m²) ja kortteliin 29077 (800 k-m²) sekä kortteliin 29076 (705 k-m²) Isonnevantien varrelle ja kortteliin 29095 (900 k-m²) Kylänevankujan varrelle.

Uusien asuinkerrostalojen pysäköintipaikat on pääsääntöisesti rakennettava rakennusten tai pihakannen alle. Kaavamääräyksen mukaan rakennuksiin ja pihojen alle saa rakentaa kaksi kellarikerrosta tai pihanalaisia kerroksia, jonne saa sijoittaa autopaikkoja, teknisen huollon tiloja ja varastotiloja, ei kuitenkaan säilytettävän puuston alueelle.

Nykyisen huoltoasemakorttelin 29005 takana, Yhteiskouluntien varrella oleva alue on vähäisen käytön vuoksi muutettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Rakennusalat on sijoitettu siten, että oleskelupihat sijoittuvat hiljaisemmalle puiston puolelle.

Alueen olemassa olevat asuinkerrostalotonttien merkinnät ovat suurimmaksi osaksi nykytilanteen mukaiset. Alue on suurimmaksi osaksi perinteistä haagalaista miljöötä. AK/s-merkinnällä on osoitettu sellaiset korttelialueet, joilla on Haagan rakennukset ja arvotus - raportissa ja kaupunginmuseon ja kaupunkisuunnitteluviraston Isonnevan kaavoitustyön yhteydessä tekemien selvitysten perusteella todettu olevan rakennustaiteellista, historiallista ja/tai ympäristöllistä arvoa. Näitä alueita on Vihdintien, Isonnevantien, Ristolantien, Talontien ja Haagan urheilutien varrella.

Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue (AL)

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 28.2.2012 puoltamassa ehdotuksessa Haagan entisen poliisiaseman tontti 29077/3 on merkitty asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL) ja kadun puoleisen rakennusosan suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi V. Poliisiaseman rakennus on merkitty suojeltavaksi merkinnällä sr-2.

Asuin-, liike- ja julkisten palvelutilojen korttelialueet (AKYS ja AKYS/s)

Alueen suurimpien katujen Eliel Saarisen tien, Isonnevantien, Haagan urheilutien ja Vihdintien varrella sijaitsevat korttelialueet on osoitettu asuin-, liike- ja palvelutilojen korttelialueiksi (AKYS), joilla saa olla asuntojen lisäksi liike- ja palvelutiloja kadun varrella sijaitsevien asuinkerrostalojen kaduntasokerroksissa. Juuri tällaisia rakennuksia on nykyisinkin Vihdintien, Isonnevantien ja Haagan urheilutien varrella. Näistä olemassa olevista korttelialueista arvokkaimmat on merkitty AKYS/s-merkinnällä eli asuin-, liike- ja palvelutilojen korttelialueiksi, joilla ympäristö säilytetään.

Sosiaaliviraston Riistavuoren vanhusten palvelukeskus kuntouttaa suuren osan vanhuksista siten, että he voivat palata koteihinsa. Ainoastaan muistisairaat jäävät keskuksen asuntoihin. Heille tarvitaan ryhmäkoteja ja tavallisen asunnon tyyppisiä asuinhuoneistoja, joista on esteetön kulkuyhteys sisäkautta palvelutiloihin. Kaavaehdotuksessa on osoitettu uudet alueet Riistavuoren palvelukeskuksen etelä- ja kaakkoispuolilla asuin-, liike- ja julkisten palvelutilojen korttelialueiksi (AKYS). Rakennuksista on lasiseinäisten käytävien muodostamat yhteydet nykyisiin palvelutiloihin. Uudet siipirakennukset rakennetaan siten, että ne erotetaan selvästi suojeltavasta rakennuksesta lasiseinäisten kevyiden käytävien avulla, jollaisten avulla myös palvelukeskuksen nykyiset läntiset asuntosiivet on erotettu toisistaan.

Uutta kerrosalaa on Isonnevanpuujan ja Eliel Saarisen tien kulmassa sekä Isonnevantien varrella olevissa kortteleissa 29014, 29026, 29040 ja 29041 yhteensä 25 175 k-m².

Korttelit 29040 ja 29041 sijaitsevat Haaganpuiston pohjoisreunassa, jyrkässä pohjoisrinteessä, jossa korkeuseroa on yli 7 m, joten tässä kohdassa on perusteltua sallia pysäköintitasojen rakentaminen pihojen alle. Kortteleiden eteläreuna on rinteeseen nykyisen muodon mukaisesti kaareva. Kaaren jakavat pienempiin osiin kuutionmuotoiset kaupunkihuvilat, jotka yhdistetään toisiinsa lasiseinäisten välisien avulla. Näin saadaan luonnonvaloa ja ilmavuutta pohjoisrinteessä sijaitseville pihaille.

Vanhusten asuintalon tontti 29096/7 (Kylätie 16/Kylänevanpuuja 1) on osoitettu asuin-, liike- ja julkisten palvelutilojen korttelialueeksi. Asgerd Summelinin säätiön hakemuksen mukaisesti tontin rakennusoikeutta on lisätty 900 k-m²:llä, mikä mahdollistaa lisärakennuksen rakentamisen tontille. Tontin rakennusoikeus on 2 900 k-m².

Asuntolarakennusten korttelialue (AS)

Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiö HOAS on hakenut asemakaavan muutosta tontillensa 29094/3 (Kylänevantie 16) ullakolle ja pohjakerrokseen suunniteltua lisätilojen rakentamista varten.

HOAS:lle on vuonna 2007 myönnetty poikkeaminen näiden lisätilojen rakentamiseksi. Kaupunkisuunnitteluvirasto on puoltanut poikkeamisen myöntämistä, sillä suunnitelman on katsottu parantavan rakennusten ulkonäköä kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti. Maanpäällisen kellarin käyttäminen asunnoiksi ja autotalleiksi on erittäin suotavaa, samoin asuntojen rakentaminen ullakolle.

HOAS:n suunnitelman mukaisesti tontti on merkitty asuntolarakennusten korttelialueeksi (AS) ja rakennusoikeudeksi 6 270 k-m².

Yleisten rakennusten korttelialue (Y)

Haagan VPK:n talon tontti 29095/6 (Isonnevantie 29) on merkitty nykytilanteen mukaisesti. Tontti on kaavateknisistä syistä mukana kaavamuutoksessa.

Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueet, joilla ympäristö säilytetään (YO/s)

Alueen koulut ruotsinkielinen ala-aste ja lukio Lärkan (entinen Nya Svenska Läroverket) tontilla 29007/2, Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu (SYK) tontilla 29076/12 sekä Haagan peruskoulu tontilla

29006/3 on todettu suojeltaviksi rakennuksiksi ja alueiksi, Lärkan ja SYK merkinnällä sr-1 ja Haagan peruskoulu merkinnällä sr-2.

Professori Heikki Sirénin vuonna 1970 suunnittelemat SYK:n rakennukset ovat huomattavia betoniarkkitehtuurin edustajia. Arkkitehti Woldemar Baeckmanin vuonna 1961 suunnittelema Lärkan edustaa modernia arkkitehtuuria. Haagan peruskoulun ja kirjaston on suunnitellut arkkitehti Ferd. Salokangas vuonna 1961.

Koulutoiminnan jatkumiselle välttämättömät laajennusvarat on osoitettu erillisinä lisärakennuksina, Lärkanille 1 405 k-m² lisäsiipinä ja auditoriosiiiven korotuksena, SYK:lle käyttämättä oleva rakennusoikeus 4 400 k-m² sekä Haagan peruskoululle usean eri lisäosan muodossa yhteensä 2 000 k-m². Lisärakentaminen on tutkittu yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa.

Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien asuin- ja palvelurakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään (YS/s)

Riistavuoren vanhusten palvelukeskuksen rakennukset on todettu sekä Haagan rakennukset ja arvotus -raportissa että kaavatyön yhteydessä tehdyissä selvityksissä arvokkaaksi rakennuskokonaisuudeksi, etenkin säilyneisyytensä vuoksi. Palvelukeskusta voidaan kaupunginmuseon mukaan laajentaa, mutta vain erillisten erilaisten rakennusosien avulla siten, että alkuperäiset rakennukset ovat edelleen selvästi havaittavissa ja hahmotettavissa.

Palvelukeskukseen on kaavassa esitetty laajennusmahdollisuutena uusi pohjoinen siiveke, 1 800 k-m². Laajennusosa on esitetty pyöreänä, muistumana paikalla olleesta bussin päätepysäkkiympyrästä. Muut laajennukset käsittävät vanhusten asuntoja ja ne on merkitty AKYS-korttelialueiksi.

Kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään (YY/s)

Etelä-Haagan kirjaston talo on suunniteltu samanaikaisesti viereisen Haagan peruskoulurakennuksen kanssa arkkitehti Ferd. Salokankaan toimesta vuonna 1961. Rakennus on merkitty suojeltavaksi merkinnällä sr-2. Muut merkinnät ovat voimassa olevan asemakaavan mukaiset.

Puistot (VP), lähivirkistysalue (VL), leikkipuisto (VK)

Strömstadinpuisto ja Steniuksenkenttä on merkitty puistoiksi (VP).

Nykyinen Strömstadinpuisto yhdistyy kaavaehdotuksen mukaan nykyiseen Kylänevan puistoon, kun niiden välissä oleva Kylätien osuus poistetaan. Kylänevan puisto on puutarhuri Bengt Schalinin suunnittelema ja sitä pidetään puutarhataiteellisesti arvokkaana, minkä

vuoksi se on merkitty säilytettäväksi alueen osaksi (s). Nykyinen huonokuntoinen Strömstadinpuisto on tarkoitus saattaa myös hoidettuun kuntoon tulevana isomman puiston osana.

Steniuksenkenttä on tarkoitus hoitaa pikkukenttänä, joka palvelee haagalaisia.

Riistavuorenpuisto on kallioista metsää ja merkitty lähivirkistysalueeksi (VL).

Leikkipuisto on merkitty nykyiseen Isonnevan leikkipuiston paikkaan. Leikkipuiston Isonnevantien puoleiseen reunaan on merkitty 1-kerroksisen rakennuksen rakennusala, joka mahdollistaa sekä nykyisen muotoisen leikkikenttärakennuksen että puiston kulmaan sijoitettavan uuden rakennuksen.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU)

Uusi liikuntapuisto sijoittuu Haaganpuiston keskelle. Kaavakarttaan on merkitty nykyinen Haagan peruskoulun viereinen urheilukenttä. SYK:n käyttämät kaksi kenttää liitetään liikuntapuiston alueeseen joustavan käytön aikaansaamiseksi. Alueelle laaditun maiseman yleissuunnitelman mukaisesti on suuri urheilukenttä huoltorakennuksineen osoitettu Haaganpuiston lounaisosaan, jonne rakennetaan 30 autopaikkaa ja huoltorakennus asemakaavassa osoitettuun paikkaan. Liikenne autopaikoille ja huoltorakennukseen kulkee uutta Yhteiskouluntietä pitkin Vihdintien rinnakkaistietä, eikä siten häiritse Haagan asukkaita. Tämä uusi liikuntapuisto palvelee kaikkia kaupunkilaisia.

Uuteen liikuntapuistoon sijoitetaan yksi jalkapallokenttä (70 x 100 m), katsomo, huoltorakennus pukuhuoneineen, yleisurheilun suorituspaikkoja (korkeus- ja pituushyppypaikat, juoksurata ja kuulantyöntöpaikka) sekä vapaata puistoaluetta. Liikuntapuistoon yhdistetään kaksi pienempää kenttää eteläpuolelta. Välittömästi liikuntapuiston itäpuolella on leikkipuisto liukumäkineen ja vesialtaineen sekä etelä-, itä- ja pohjoispuolella koulut.

Huoltoaseman korttelialue (LH)

Vihdintien varressa tontilla 29005/3 oleva Shellin huoltoasemarakennus on arkkitehti, professori Aarno Ruusuvuoren vuonna 1954 suunnittelema. Tämä Haagan rakennukset ja arvotus -raportissa 3. luokan suojelukohteeksi osoitettu rakennus on merkitty suojeltavaksi sr-2-merkinnällä. Vaikka rakennusta on muutettu, ovat sen komeat kattopalkit edelleen nähtävissä sekä rakennuksen ulkopinnassa että sen sisätilassa.

Rakennusoikeudeksi on merkitty nykyisen rakennuksen mukaisesti 2200 k-m².

Liikenne

Kylätie on katkaistu Kylänevankujan ja Kylänevantien väliltä ja tämä osuus liitetty Strömstadinpuistoon. Kylänevantie on merkitty hidaskaduksi. Kevyen liikenteen raitteja lisätään ja olemassa oleville kaduille lisätään jalkakäytäviä. Katuja suunnitellaan ennen kaikkea liikenneturvallisuutta lisäämällä.

Uuden kerrosalan tuottamat pysäköintipaikat on rakennettava tonteilla. Autopaikkoja on varattava asuinkerrostaloissa ja rivitaloissa on 1 autopaikka 100 k-m² kohti ja olemassa olevilla asuinkerrostalotonteilla 1 autopaikka 105 k-m² kohti. Lisäksi tulee varata asukkaiden vieraspysäköintiin 1 autopaikka 1 000 k-m² kohti.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 17.4.2008 hyväksymässä Haagan liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetään rakennettavaksi mm. Isonnevantien länsireunalle yhdistetty jalankulku- ja pyörätie sekä ajonopeuksia hillitseviä hidasteita ja korotettuja suojateitä sekä katujen ja katuliittymien kavennuksia ja korotuksia. Liikennehankkeiden investointiohjelmassa Isonnevantien pyörätien rakentaminen on ajoitettu vuodelle 2013.

Elie Saarisén tien yli on osoitettu uusi jalankulku-pyörätiesilta Elie Saarisén silta. Silta yhdistää kadun eri puolella olevat jalankulku-pyörätiet. Silta tulee olemaan katukuvassa erittäin näkyvä, minkä vuoksi sille on annettu erityismääräyksiä. Sillan tulee olla kevytrakenteinen ja kaunis, eivätkä sillan rakenteet saa ulottua katualueelle.

Korkeustasosuunnittelu ja kuivatus

Aluetta rajaavat selänneet estävät alueen luontaisen kuivumisen. Alue kuivatetaan Kylänevantien viemäritunnelin kautta. Alueen sisällä olevat nykyiset rakentamattomat alueet tasaavat hulevesien virtaamia. Koko alueen kattava hulevesien hallinnan suunnittelu on käynnissä.

Yhdyskuntatekninen huolto

Suunnitelman toteuttaminen edellyttää johtosiirtoja. Alueelle joudutaan rakentamaan uusia vesihuollon johtoja, kaukolämpöjohtoa, hulevesiviemäriä ja 3 sähkömuuntamoita.

Maaperän rakennettavuus ja puhtaus

Haaganpuiston länsireunaan huoltoaseman taakse muodostettava uusi asuinkeuhkotontti 29005/5 sijaitsee pohjarakentamisen kannalta edullisella selänneellä ja maanvarainen perustaminen on mahdollista.

Kortteleiden 29040 ja 29041 alueella on käynnissä pohjarakentamisen ja maaperän pilaantumisen tutkimus ja suunnittelu, mutta työn tulokset eivät ole vielä valmiita. Yleispiirteisen pohjarakennussuunnittelun perusteella kortteleiden pohjarakenteet voidaan toteuttaa yleisesti käytettävillä tukiseinä- ja perustusrakenteilla. Vuonna 2002 tehdyissä maaperän pilaantuneisuuden tutkimuksissa ei ole havaittu sellaista pilaantuneisuutta, joka estäisi kaavamuutoksen tekemisen tai jonka perusteella olisi syytä epäillä pilaantuneisuutta.

Riistavuoren palvelukeskuksen tuntumaan sijoittuvat tontit 29026/9 ja 10 sekä 29014/3 sijaitsevat selänneen ja pehmeikön rajalla, jossa rakennukset perustetaan maanvaraisesti tai osin paaluperustukselle.

Kortteli 29004 Haagan urheilukentän kohdalla sijaitsee entisen suon reunassa. Alueella pehmeikön paksuus on 0–7 m, se on pintaosaltaan eloperäistä ja syvenee etelään päin. Alueen rakentaminen edellyttää suurelta osin paaluperustusta ja tiiviin rakennustavan vuoksi myös piha-alueilla käytetään yleisesti pohjanvahvistuksia.

Korttelissa 29095 Haagan urheilukentän eteläreunassa on noin 8 m:n paksuinen pehmeikkö, jonka pintaosa on eloperäistä ja edellyttää paaluperustamista. Pohjasuhteet ovat vastaavat kuin nykyisellä Kylännevanujan toisella puolella sijaitsevalla rakennetulla tontilla 29012/3.

Tontti 29076/14 (Isonnevantie 14b) sijaitsee pehmeikön reunalla ja syvenee koulutontin suuntaan. Kadun puoleisella reunalla maanvarainen perustaminen on mahdollista.

Tontti 29077/5 Yhteiskouluntien eteläpäässä sijaitsee pehmeiköllä, jonka päällä on täytemaata. Rakentaminen edellyttää paaluperustamista. Kevyen liikenteen sillan luoteispää on normaalisti rakennettavalla alueella ja kaakkoispää erittäin vaikeasti rakennettavalla alueella, jossa kantava maakerros on yli 13 m:n syvyydessä ja maanpinnan kaltevuus on yli 30 %.

Rakennettavan liikuntapuiston alue on erittäin vaikeasti rakennettavaa aluetta. Maaperä on täytemaata, jonka alla on hienorakeisia maakerroksia. Huoltorakennus on perustettava paaluperustukselle. Liikuntapuiston, Yhteiskouluntien ja aukion maarakenteiden pintamateriaalit ja pinnanmuodot rakennetaan siten, että ne sietävät epätasaista painumaa.

Asemakaavan mukainen rakentaminen tuottaa ylijäämämaita. Koska Haaganpuisto rakennetaan korkeatasoiseksi liikuntapuistoksi, ei ylijäämämaiden sijoittaminen puiston alueelle ole mahdollista. Nykyisen koirapuiston alueelle voisi maita saada sijoitetuksi jonkin verran, samoin Eliel Saarisen tien toiselle puolelle Riistavuoren reunaan, mutta ne eivät ole kaava-alueella.

Ympäristöhäiriöt

Vihdintien liikennemäärän on oletettu kasvavan vuoteen 2030 mennessä noin 1 000–4 000 ajoneuvoa/vrk. Myös Eliel Saarisen tielle on tulevaisuudessa oletettu vielä nykyistä enemmän raskasta linja-autoliikennettä. Liikennemäärien kasvun vaikutus melutilanteeseen on kuitenkin vähäistä.

Melumallinnuksen perusteella uusien suunniteltujen rakennusten massoittelulla pystytään muodostamaan melulta hyvin suojattuja alueita siten, että asuinrakennusten oleskelupihoilla alitetaan melutason ohjearvot ulkona. Uusien asuinrakennusten julkisivuille kohdistuva päiväajan suurin keskiäänitaso on mallilaskentojen perusteella suurimmillaan Eliel Saarisen tien varrella noin 64–65 dB. Vihdintien varressa sijaitsevien olemassa olevien rakennusten julkisivuille kohdistuu suurimmillaan noin 67–69 dB keskiäänitaso. Kaavassa on annettu ääneneristävyysmääräyksiä, joiden perusteella saavutetaan melutason ohjearvot sisällä.

Bussi-Jokerin korvaaminen raide-Jokerilla ei heikennä melutilannetta. Suunnittelualueen kohdalla raiteet ovat suorat ja häiritsevää kirsukumista ei ole odotettavissa.

Nimistö

Nimistötoimikunta päätti 12.11.2008 alueelle esitettävistä nimistä. Steniuksenkenttä on nimetty Märten Gabriel Steniuksen mukaan, joka oli lahjoittanut maan Haagan kauppalalle urheilukenttää varten 1900-luvun alkupuolella. Kaavoittajan harkinnan perusteella asemakaavakarttaan on lisätty nimi Eliel Saarisen polku.

Asemakaavan toteuttamisen vaikutukset

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Kaavan toteuttaminen vaikuttaa yhdyskuntarakenteeseen tasapainottavasti, koska se lisää asuntoja Etelä-Haagaan, jossa asukasluku on vähenemässä ja asukkaiden keski-ikä nousemassa ja samalla olemassa olevat palvelut uhattuina.

Kaavan toteuttaminen tuo Etelä-Haagaan lisää asuntoja ja monipuolistaa tällä hetkellä varsin yksipuolista asuntokantaa.

Monipuolisempi asuntotarjonta on oleellista väestön yksipuolistumisen estämiseksi. Alueen väestön keski-ikä on nousussa ja asukasluvu vähenemässä. Yhden henkilön talouksia on paljon. Erityisesti lapsiperheiden houkuttelevuus alueelle vaatii perinteisestä kerrostalorakentamisesta poikkeavia asuntoratkaisuja ja isompia asuntoja. Monipuolinen asuntotarjonta ja lisärakentaminen tukevat Helsingin maankäytön ja asumisen toteutusohjelmassa asetettuja tavoitteita. Väestöpohjan monipuolistaminen ja lisääminen on myös edellytys lähipalvelujen ylläpitämiselle ja niiden lisäämiselle.

Isonnevan suunnittelualue sijaitsee erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien varrella ja valmiissa yhdyskuntarakenteessa. Tämänkaltainen alue soveltuu erinomaisesti täydennysrakentamiselle ja toteuttaa kestävä kehityksen mukaista kaupunkirakennetta. Vaikka kaavan toteuttaminen muuttaa Isonnevan kaupunkikuvaa, ei se tee tätä vähentäen alueen arvoa. Täydennysrakentaminen mahdollistaa uuden liikuntapuiston toteuttamisen ja samalla alueen puistoja ja kevyen liikenteen väyliä parannetaan. Vaikka kaavoitettujen puistojen pinta-ala vähenee, puistojen toiminnallinen tarjonta paranee, kun alueelle rakennetaan liikuntapuisto, jonne kouluista päästään yhtään katua ylittämättä. Näin lasten turvallisuus lisääntyy, kun vielä lisäksi Haaganpuiston reunoille rakennetaan isoja asuntoja, joista päästään kouluihin katuja ylittämättä. Puiston rajaaminen asunnoilla parantaa myös puiston sosiaalista kontrollia ja täten lisää puiston turvallisuutta. Isonnevantiestä ja Eliel Saarisen tiestä tulee rakentamisen myötä selkeämmin kaupunkimaisempia katuja. Eliel Saarisen tien ylittävä kevyen liikenteen silta mahdollistaa turvallisemman ja viihtyisemmän yhteyden Riistavuoren puistoon.

Isonnevan alue sijoittuu bussi-Jokerin ja tulevan raide-Jokerin varrelle, lähelle Huopalahden asemaa. Eliel Saarisen tiellä, lähellä liikenneympyrää on Jokerin pysäkki. Alueen liikenneyhteydet paranevat entisestään. Helsingin metropolialueen kestävä yhdyskuntarakenne edellyttää rakentamisen ohjaamista lähemmäs nykyistä asutusta ja raideliikenteen asemia.

Yhdyskuntarakenne eheytyy, kun tälle keskeisesti sijaitsevalle alueelle, jolla nykyisin on suurimmaksi osaksi rakentamatonta puistoa, rakennetaan asuntoja ja palvelurakennuksia.

Alueen arvokkaat rakennukset ja korttelialueet suojellaan. Uudisrakentamista osoitetaan vain sellaisille rakentamattomille alueen osille, joilla ei ole todettu olevan arvoa luonto- tai virkistysominaisuuksien kannalta.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Virkistysmahdollisuudet säilyvät ja tehostuvat puistojen rakentamisen myötä. Uusi Haaganpuistosta Riistavuorenpuistoon johtava Eliel Saarisen silta, uudet kentät ja raitit puistoissa parantavat yhteyksiä länteen Talin liikuntapuistoon, itään Keskuspuistoon ja pohjoiseen läntiselle vihersormelle. Uudet jalkakäytävät parantavat jalankulkuyhteyksiä ja luovat turvallisuutta.

Viheralueiden koko pienenee kaupunkirakenteen tiivistyessä, mutta samalla ne peruskorjataan ja/tai rakennetaan puistoiksi. Haagan perinteinen urheilukenttä siirtyy muiden kenttien yhteyteen liikuntapuistoon, jossa tarjoutuu useampia liikuntamahdollisuuksia kuin nykyisellä urheilukentällä. Nykyisen kentän pohjoisosaan olemassa olevan asutuksen keskelle rakennetaan Steniuksenkenttä nappulakentäksi.

Vaikutukset maisemaan ja luontoon

Haaganpuiston pohjoisreunan alava metsikkö sekä osa Eliel Saarisen tien varrella olevista metsistä muuttuvat rakennetuksi kortteliksi, samoin kuin suurin osa nykyisen urheilukentän alueesta. Haaganpuiston länsiosaan tasoitetaan uusi suuri urheilukenttä. Puistotaiteellisesti arvokkaan Kylänevan puiston kasvillisuus säilyy osana Strömstadinpuistoa.

Vaikutukset yhdyskuntatalouteen

Suunnitelmaluonnoksen toteuttamisen kustannukset kaupungille ovat kokonaisuudessaan noin 13,0 milj. euroa (alv 0 %). Kustannukset jakaantuvat seuraavasti: kadut ja raitit 0,9 milj. euroa, puistot 1,6 milj. euroa, urheilualueet 3,6 milj. euroa, vesihuolto ja kuivatus 0,4 milj. euroa, kaukolämpö 0,2 milj. euroa, sähkönjakelu 0,4 milj. euroa, Riistavuoren palvelukeskuksen laajennus 5,0 milj. euroa, esirakentaminen 0,6 milj. euroa, yleistasaustyöt 0,1 milj. euroa ja pilaantuneen maaperän kunnostaminen (arvio) 0,2 milj. euroa.

Uuden leikkipuistorakennuksen kustannus sisältyy puistokustannuksiin (0,4 milj. euroa), samoin ulkoilutien silta Eliel Saarisen tien yli (0,6 milj. euroa). Vesihuollon ja kuivatuksen kustannuksista kaavamuuoksen aiheuttamien johtosiirtojen osuus on 223 000 euroa. Kaukolämmön kustannuksiin ei sisälly korttelin 29005 liittäminen. Liikuntapuiston huoltorakennuksen kustannukseksi on arvioitu 0,9 milj. euroa. Tietoliikenteen siirtoja ei tarvitse suorittaa kaupungin kustannuksella. Pilaantuneen maaperän kunnostamisen kustannusarvio 0,2 milj. euroa on alustava.

Vaikutukset liikenteeseen

Alueen uusien asukkaiden matkatuotos on ympäröivään katuverkkoon noin 700 ajoneuvoa vuorokaudessa, mikä tarkoittaa Isonnevantielle 100–500 ajoneuvon lisäystä ja Haagan urheilutielle 100–300 ajoneuvon lisäystä. Asumisen matkatuotos aamuruuhka-aikana klo 7–8 on 15 % eli lisäys Haagan urheilutiellä on 45 ajoneuvoa. Nykyisin Haagan urheilutien liikennemäärä aamuruuhka tuntina on 890 ajoneuvoa.

Liikenneturvallisuus lisääntyy, kun Haagan urheilutien ja Kylänevantien varsille rakennetaan jalkakäytävät.

Suunnittelun vaiheet

Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivätty 3.1.2007).

Suunnittelutyön kuluessa muuttuneen suunnittelualueen rajauksen vuoksi osallisille lähetettiin uusi osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivätty 2.4.2008).

Vireilletulosta ilmoitettiin myös vuosien 2006–2009 kaavoituskatsauksissa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelmien mukaisesti. Sitä sekä kaavan lähtökohtia ja tavoitteita esiteltiin kahdessa yleisötilaisuudessa 17.1.2007 ja 23.4.2008. Lisäksi kaavan lähtökohta-aineisto on ollut nähtävillä Etelä-Haagan kirjastossa 15.1.–9.2.2007 ja 14.4.–2.5.2008.

Asemakaavan muutosluonnos on ollut nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa ja Etelä-Haagan kirjastossa 29.9.–17.10.2008 sekä viraston internetsivuilla. Osallisille lähetettiin asemakaavan muutosluonnoksen havainnekuva (kirje päivätty 18.9.2008).

Kommentoiva työryhmä ja arviointikävelyt

Kaavan yleisötilaisuuksien lisäksi vuorovaikutusta toteuttamaan on perustettu alueen taloyhtiöiden, järjestöjen, koulujen ja eri käyttäjäryhmien edustajista koostuva suunnittelua kommentoiva työryhmä. Työryhmän kokouksissa on arvioitu eri toimintojen sijoittamismahdollisuuksia ja alustavia suunnitelmaluonnoksia. Työryhmä on kokoontunut viisi kertaa ja kunkin kokouksen keskusteluista on raportoitu alueen asukkaille Haagalainen-lehdessä.

Alueen koululaisten näkemyksiä on kartoitettu Haagan peruskoulun oppilaskunnan ja Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun oppilaskunnan hallitusten kanssa tehdyissä arviointikävelyissä, tarrakartoin ja tulevaisuusverstain. Työskentelyyn on osallistunut noin 60 oppilasta.

Viranomaisyhteistyö

Kaavahankkeessa asianosaisten hallintokuntien ja viranomaisten eli kiinteistöviraston tonttiosaston ja tilakeskuksen, rakennusviraston katu- ja puisto-osaston, liikuntaviraston, sosiaaliviraston, talous- ja suunnittelukeskuksen ja ympäristökeskuksen edustajat ovat olleet jäseninä kaavahankkeen suunnittelutyöryhmässä. Suunnittelutyöryhmä on kokoontunut eri kokoonpanoissa 13 kertaa vuosina 2007–2009.

Tämän lisäksi ovat ympäristökeskus, kaupunginmuseo, sosiaalivirasto, kiinteistöviraston tilakeskus, Helen Sähköverkko Oy, Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiri, Direktionen för Haga Lågstadieskola sekä Haagan peruskoulun henkilökunta lähettäneet kirjalliset kannanotonsa kaavaluonnosvaiheessa.

Ympäristökeskus korosti Riistavuorenpuiston suon merkitystä ja kaupunginmuseo alueen rakennetun ympäristön arvoa. Kaupunginmuseon mielestä alueen rakennettuun ympäristöön liittyvien arvojen ja ominaisuuteen säilyminen tulee turvata riittäville kohdekohtaisilla ja alueellisilla suojelumääräyksillä, joiden työstämistä tulee vielä jatkaa.

Sosiaalivirasto totesi, että alueella tarvitaan lisää päivähoidon tiloja, päiväkodin pihan laajennusta sekä lisää vanhusten palvelutiloja ja asuntoja Riistavuoren palvelukeskuksen yhteyteen.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen mielestä leikkipuistorakennuksen rakennusalan tulisi olla väljä ja ohjeellinen.

Helen Sähköverkko Oy kiinnitti huomiota voimajohdoille vaadittavaan tilaan. Tiehallinnon Uudenmaan tiepiirillä ei ollut huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Direktionen för Haga Lågstadieskolan mielestä liikenneturvallisuutta tulisi lisätä koulun ympäristössä esimerkiksi lisäämällä jalkakäytävä Eliel Saarisen tien kaakkoispuolelle, liikennevalot Isonnevantien ja Eliel Saarisen tien risteykseen ja korottamalla ja leventämällä suojatietä Eliel Saarisen tien ja Isonnevantien risteyksessä. Naapuritonttia Lärkanin lounaispuolella ei pidä rakentaa.

Haagan peruskoulun henkilökunnan mielestä kaavaluonnos estää suojelupäätöksellä koulun tilojen laajentamisen eikä koulun henkilökunnalle ja muille käyttäjille ole varattu pysäköintialuetta. Lisäksi

toinen Isonnevantien alueen urheilukentistä otettaisiin rakennuskäyttöön.

Vastine

Kannanotot on kaavoitustyössä otettu huomioon. Riistavuorenpuiston suon alue on rajattu pois tästä kaavamutoksesta. Suon suojeluarvo otetaan huomioon tulevissa kaavamutoksissa. Alueen rakennussuojelu on toteutettu sekä rakennuskohtaisilla että alueellisilla suojelumääräyksillä. Koulujen laajentaminen on mahdollista suojelusta huolimatta useassa kohdassa. Haagan peruskoululle on osoitettu uudet pysäköintipaikat. Haaganpuistoon suunniteltuun liikuntapuistoon osoitetaan lisää kenttiä, yleisurheilun suorituspaikkoja, katsomo ja huoltorakennus.

Sosiaaliviraston esittämät laajennukset on otettu huomioon. Kaavaluonnos mahdollistaa päiväkodin pihan laajennuksen. Viranomaisyhteistyötä on jatkettu luonnoksen hyväksymisen jälkeen sosiaaliviraston vanhusten palvelujen suunnittelun ja Riistavuoren vanhusten palvelukeskuksen kanssa, minkä perusteella lisärakentaminen Riistavuoren alueella on tarkennettu asemakaavan muutosehdotuksessa.

Asemakaavaratkaisun eri vaihtoehdot

Isonnevan kaavanmuutostyö alkoi tammikuussa 2007, jolloin asianosaisille lähetettiin ensimmäinen alustava kaavio mahdollisista muutoksista alueelle. Kaaviosta keskusteltiin asukastilaisuudessa 17.1.2007. Tästä ensimmäisestä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 40 kirjettä. Kirjeissä vastustettiin mm. olemassa olevan leikkipuiston siirtämistä Isonnevantien varresta Haaganpuiston keskelle ja koirapuiston siirtämistä Riistavuorenpuistoon.

Ensimmäisessä vaiheessa saadun palautteen ja selvitysten perusteella muutettiin aluerajausta, leikkipuisto jätettiin nykyiselle paikalle ja koirapuiston alue rajattiin pois kaava-alueesta. Uusi muutettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetettiin asianosaisille huhtikuussa 2008 ja järjestettiin alueella toinen keskustelutilaisuus. Tästä toisesta vaiheesta saatiin 35 kirjettä. Kirjeissä vastustettiin mm. Strömstadinpuiston reunaan rakentamista.

Tutkimushanke

Isonnevan kaavahanke on toiminut yhtenä tutkimuskohteena vuoden 2007 alussa aloitetussa ympäristöministeriön rahoittamassa tutkimusprojektissa Maankäytön ristiriitojen käsittely – uudet työtavat ja menetelmät. Tutkimushanke kuuluu Helsingin kaupungin

tutkimusohjelmaan ja sen toteuttivat Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen (YTK) tutkijat.

Hankkeen alkuperäisenä tarkoituksena oli kehittää maankäytön konfliktien analysoinnin ja käsittelyn menetelmiä. Hankkeen kuluessa analyysin painopisteeksi nousivat kysymykset maankäytön konfliktien suhteesta kaavaprosessin hallintaan poikkihallinnollisena prosessina. Hankkeen loppuraportti valmistui joulukuussa 2008.

Esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosastolle saapui kaavoituksen eri vaiheissa yhteensä 108 mielipidekirjettä. Mielipiteistä 69 koski osallistumis- ja arviointisuunnitelmia. Syksyllä 2008 nähtävillä olleesta asemakaavan muutosluonnoksesta saapui 39 mielipidettä.

Alueella toimivista yrityksistä ja yhteisöistä Elisa Oyj, oy Shell ab, Haagan VPK ry sekä Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiön hallitus lähettivät kommenttinsa omista tai vuokraamista tonteista.

Asukasmielipiteissä suurin vastustuksen aihe oli rakentaminen yleensä. Osassa mielipiteitä vastustettiin rakentamista metsien kustannuksella, osassa liikenteen lisääntymisen vuoksi. Liian vilkas liikenne koettiin jo nykyisin ongelmaksi, joka pahenisi lisärakentamisen vuoksi.

Erityisesti vastustettiin uusien asuntojen rakentamista Haagan urheilukentän kohdalle sekä Isonnevankujan ja Isonnevantien kulmauksessa olevalle alueelle, koska uudet talot pilaisivat ikkunanäkymät. Nykyistä urheilukenttää pidettiin hyvänä ja riittävänä. Vain yksi kirjoittaja kannatti uutta liikuntapuistoa.

Täydennysrakentamista pidettiin vahingollisena ja sen katsottiin tuhoavan Haagan omaleimaisuutta.

Toisaalta asunnot lapsiperheille saivat kannatusta. Muutamat esittivät, että Eliel Saarisen tiellä pitäisi sallia kaikki liikenne, mutta osa oli vankasti joukkoliikennekadun kannalla.

Kaavatyön alussa esitettyä leikkipuiston kadunpuoleiseen reunaan rakentamista vastustettiin myös useissa kirjeissä, samoin kuin Strömstadinpuiston reunaan rakentamista.

Käydyn vuorovaikutuksen seurauksena suunnitelmaa on monelta osin tarkistettu, mm. leikkipuiston reunaan rakentamisesta ja rakentamisen ulottamisesta Riistavuorenpuistoon ja Strömstadinpuistoon on luovuttu. Nykyisen urheilukentän pohjoisosaan esitetty rakentaminen on poistettu.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmista ja asemakaavaluonnoksesta lähetettyjä kannanottoja ja mielipiteitä on käsitelty laajemmin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 19.2.2009, jolloin lautakunta hyväksyi Isonnevan alueen asemakaavaluonnoksen jatkotyön pohjaksi.

Syksyllä 2009 saapuneissa 3 mielipiteessä vastustettiin lisärakentamista Isonnevantie 14 viereen sekä uutta liikuntapuistoa. Kirjeiden vuoksi on Isonnevantie 14 läheisyyteen osoitetun uuden rakennuksen kerrosalaa pienennetty ja rakennusala siirretty etäämmälle olemassa olevista asuintaloista. Liikuntapuiston tarpeellisuutta on perusteltu puiston reunassa olevien kolmen koulun tarpeilla.

Mielipiteet ja vastineet niihin on selostettu yksityiskohtaisemmin vuorovaikutusraportissa.

Ehdotuksen nähtävilläolo, muistutukset ja lausunnot

Asemakaavan muutosehdotus (piirustus nro 11938/10.12.2009) on ollut julkisesti nähtävillä 19.2.–22.3.2010. Tästä on ilmoitettu kirjeellä Helsingin ulkopuolella asuville maanomistajille ja haltijoille. Ehdotuksesta on tehty 7 muistutusta.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta, ympäristölautakunta, liikuntalautakunta, opetuslautakunta, sosiaalilautakunta, kaupunginmuseon johtokunta, pelastuslautakunta, yleisten töiden lautakunta, Helsingin Energia -liikelaitos ja Helen Sähköverkko Oy, HSY:n vesihuolto sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus).

Muistutukset

Muistutukset keskittyvät samoihin asioihin kuin asemakaavaluonnos- ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheissa. Kaikissa muistutuksissa katsotaan edelleen alueelle osoitetun liikaa rakentamista, täydennysrakentamisen ja uuden liikuntapuiston hävittävän luontoa ja alueen viihtyisyyttä, lisäävän liikaa liikennettä ja sen aiheuttamia häiriöitä sekä tuovan alueelle liikaa uusia asukkaita. Viisi muistuttajaa pitää Haaganpuistoa niin tärkeänä, ettei sitä saa osittainkaan muuttaa liikuntapuistoksi. Kahden muistuttajan mielestä kaavahankkeesta ei ole tiedotettu riittävästi. Yksi muistuttajista huomauttaa siitä, ettei kaavahankkeesta ole informaatiota ruotsin kielellä. Lisäksi yksi muistuttaja vastustaa tonttinsa reunavyöhykkeen muuttamista Haagan urheilutien jalkakäytäväksi. Muistuttaja ei myöskään hyväksy yli 2-kerroksisia rakennuksia tonttinsa läheisyyteen.

Vastine

Kaavaehdotuksen keskeisiä tavoitteita on täydennysrakentaminen, joka on ollut esillä kaavahankkeen alusta lähtien, vuoden 2007 alusta lähtien. Puistoa jää kaava-alueelle edelleenkin yli 9 ha. Haaganpuiston vapaa-alan pinta-ala, kentät pois lukien, tulee edelleenkin olemaan lähes 4 ha. Alueen luonteeseen sopeutuvaa täydennysrakentamista on kaavaehdotuksessa sijoitettu keskeisesti sijaitsevalle rakentamattomalle alueelle, jolla ei ole todettu olevan erityisiä luontoarvoja. Tämä on koko kaupunginosan kannalta perusteltua.

Kaavahankkeesta on tiedotettu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti useaan kertaan vuosina 2007–2009, myös ruotsin kielellä vuosien 2006–2009 kaavoituskatsauksissa.

Haagan urheilutien varteen on tarpeen rakentaa myös eteläpuolinen jalkakäytävä, koska mutkaisella kadulla on vilkas liikenne ja jalkakäytävä puuttuu kadun eteläreunalta. Ne tontinomistajat, joiden tonttien osia joudutaan tämän vuoksi muuttamaan katualueeksi, tulevat saamaan luovuttamastaan maa-alueesta lakien ja asetusten mukaiset korvaukset kaupungilta. Korttelin 29004 itäosaan, lähelle muistuttajan tonttia, on osoitettu vain 2-kerroksisia rakennuksia.

Lausunnot

Liikuntalautakunnalla, kaupunginmuseon johtokunnalla ja pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa muutosehdotuksesta.

Uudenmaan ELY-keskus ja ympäristölautakunta esittävät tiukempia ääneneristysmääräyksiä Eliel Saarisen tien ja Isonnevankujan varrelle. Opetuslautakunta pitää välituntipihoja ja koululaisten liikuntamahdollisuuksia liian pieninä. Sosiaalilautakunnan mielestä kaavaehdotuksen mahdollistama päiväkotipaikka Haagan piha-alueen laajennuksen pinta-ala tulisi mainita ehdotuksessa. Helsingin Energia ja Helen Sähköverkko Oy esittävät alueelle lisättäväksi kaksi muuntamon rakennusala. HSY:n vesihuolto esittää lisättäväksi neljä maanalaisen johdon merkintää.

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että kaavamerkinnoissa annetut ohjeet Eliel Saarisen sillan rakenteista ovat liian yksityiskohtaisia. Pelastusreitit korttelin 29041 pihakannelle kulkee Eliel Saarisen polun kautta, minkä vuoksi kiinteistöt ovat velvollisia rakentamaan ja ylläpitämään Eliel Saarisen polkua. Hulevesien hallinnan suunnitelma tulee saada valmiiksi ennen kaavan hyväksymistä.

Kiinteistölautakunta puoltaa muutosehdotuksen hyväksymistä siltä osin, kun se lisää kerrosalaa alueelle. Suuri osa rakennusaloista on kuitenkin varsin pieniä ja osa 3-kerroksisia, mikä johtaa kalliiseen rakentamiseen. Tällainen rakentaminen ei sovi Haagan nykyiseen

kaupunkikuvaan, vaan alueella olisi pitänyt käyttää korkeampia talotyyppejä etenkin kun alueella on erittäin huono maaperä.

Kiinteistölautakunnan mukaan määräys, jonka mukaan Haaganpuistoon rakennettavan liikuntapuiston tulee olla valmis ennen kuin korttelin 29004 rakennuslupia myönnetään, ei sovi luontevasti asemakaavaan.

Autopaikat joudutaan kaavamääräysten mukaan sijoittamaan rakennusten maantaso- tai kellarikerrokseen autotalleihin, maan- tai pihanalaisiin pysäköintitiloihin tai istutusten avulla jäsennöiden tonteille osoitetuille pysäköintipaikoille ja/tai pienille kahden autopaikan pysäköintipaikoille. Autopaikkoja ei kaavassa ole kuitenkaan osoitettu tonteille ollenkaan.

Vastine

Välituntipihoja on kaavaehdotuksen mukaan mahdollista osaksi laajentaa. Ääneneristysvaatimusta Eliel Saarisen tien ja Isonnevankujan varrella on korotettu 2 dB. Päiväkoti Haagan piha-alueen laajennuksen pinta-ala on lisätty kaavaselostukseen. Asemakaavaan on lisätty määräys, jonka mukaan kortteleihin 29040 ja 29041 tulee yhteen rakennukseen sijoittaa sähkölaitoksen ohjeiden mukainen kiinteistömuuntamo-tila. Maanalaisten johtojen merkintöjä ei pidetä tarpeellisina, vaan johdot tulee siirtää katujen alle tai kyseisille tonteille.

Eliel Saarisen silta sijaitsee niin keskeisellä ja näkyvällä paikalla saavuttaessa Haagan Eliel Saarisen tietä pitkin, että sillan tulee olla mestarityö. Pilarit ja muut rakenteet eivät saa häiritä liikennettä, etenkin kun kyseessä on Jokeri-reitti. Koska sillan tulee olla rakenteeltaan keveä, on sillan asemakaavamääräyksestä poistettu sana tiilisilta.

Rakennussuunnitteluvaiheessa selviää, mistä pelastusreitti korttelin 29041 kaakkoisosaan kulkee. Jos pelastusreitti kulkee osittain Eliel Saarisen polkua pitkin, se tulee ottaa huomioon korttelia vuokrattaessa. Joka tapauksessa Eliel Saarisen polku on tärkeä yleisen jalankulun ja polkupyöräilyn yhteys, jota ei voi osoittaa yksityisen taloyhtiön hoidettavaksi.

Kaava-alueen hulevesien hallinnan suunnitelma on laadittu.

Korttelin 29004 paikalla on nykyisin Haagan urheilukenttä. Asuntorakentaminen tälle paikalle ei ole mahdollista, ellei samalla saada alueelle urheilukentän korvaavaa liikuntapuistoa. Tämän vuoksi on perusteltua kirjata edelleen asemakaavaan määräys, jonka mukaan liikuntapuiston tulee olla valmis, kun korttelin 29004 rakennuslupia myönnetään. Kokemus on osoittanut määräyksen tarpeellisuuden.

Haagan keskiosan asemakaavassa ei tätä määrystä ollut. Nyt siellä on urheilukentän kohdalle asunnot lähes rakennettu, mutta liikuntapuisto puuttuu edelleen.

Tontin 29076/14 autopaikat (p) on lisätty asemakaavakarttaan. Näiden lisäksi saadaan muuallekin rakentaa pieniä, enintään kahden autopaikan pysäköintipaikkoja, istutusten avulla jäsennöiden.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät muistutuksista ja lausunnoista sekä vastineet niihin laajemmin.

Muut muutokset

Nimistötoimikunnan 8.12.2010 tekemän päätöksen perusteella eräitä kadun nimiä on vielä muutettu jäljempänä selostetulla tavalla.

Elisan hakemuksen mukaisesti tontti 29077/4 (Vihdintie 19b) on merkitty asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Rakennusala tontille on merkitty siten, että sekä uudisrakennuksen rakentaminen että nykyisen puhelinkeskuksen muuttaminen asunnoiksi on mahdollista. Kerrosalaksi on merkitty 1 500 m² Elisan laatiman viitesuunnitelman pohjalta.

Samalla on tontin ja sen kaakkoispuolisen tontin 5 vino koillisraja suoritettu samaan linjaan viereisen korttelin 29005 koillisrajan kanssa. Elisan tontin pinta-ala on muutoksen vuoksi lisääntynyt 83 m² ja tontin 5 pinta-ala 44 m².

Alueelle on laadittu uusien asuinkortteleiden viitesuunnitelma. Asemakaavassa on varauduttu viitesuunnitelmassa esitettyyn maanalaiseen pysäköintihalliin Steniuksen kentän alle. Pysäköintihalli on osoitettu korttelin 29004 pysäköintiä varten. Lisäksi toteutettavuuden edistämiseksi on tarpeen merkitä kortteleiden 29040 ja 29041 eteläisille pistetalojen rakennusaloille asuntojen enimmäismääräksi 8 asuntoa kullekin.

Viitesuunnitelman mukaisesti on myös kortteleiden 29004, 29005, 29026 ja tontin 29077/5 kerrosaloja tarkennettu. Näiden kortteleiden kerrosala on lisääntynyt ja tontilla 29077/5 vähentynyt.

Muutosehdotukseen tehdyt korjaukset ovat vaikuttaneet asuinkortteleiden (AK, AK/s, AKYS, AKYS/s) pinta-aloihin ja kerrosaloihin, kuten myös Y-korttelialueen. Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET) on poistettu kokonaan.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset 7.4.2011

Lausuntojen johdosta tehdyt muutokset

- Eliel Saarisen tien ja Isonnevankujan varrelle rakennettavien rakennusten ulkoseinien ja ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyydeksi liikennemelua vastaan on ääneneristysvaatimukseksi muutettu 32 dB aikaisemman 30 dB sijaan.
- Kaavamääräykseen, jonka mukaan Eliel Saarisen tien varressa olevat parvekkeet eivät saa avautua Eliel Saarisen tien puolelle tai ne on lasitettava, on lisätty Isonnevankuja.
- Asemakaavaan on lisätty määräys, jonka mukaan molempiin kortteleihin 29040 ja 29041 tulee yhteen rakennukseen sijoittaa sähkölaitoksen ohjeiden mukainen kiinteistömuuntamoila.
- Eliel Saarisen sillan asemakaavamääräyksestä on poistettu sana tiilisilta.
- Kortteleiden 29040 ja 29041 eteläisille pistetalojen rakennusaloille on merkitty 8 asuntoa aikaisemman 4 asunnon sijaan.
- Kaavaan on lisätty määräys, jonka mukaan autotalli-, huolto- ja palvelutilakerros maantasossa voidaan rakentaa kerrosluvun estämättä.
- Kaavaselostukseen on lisätty seuraavat tiedot: päiväkotipiha-alue laajenee asemakaavan muutoksen mukaan noin 3 400 m², jolloin päiväkodin yhteenlaskettu piha-alueiden pinta-ala on noin 3 700 m².

Muut muutokset

- Haaganpuistonreunan nimi on muutettu nimeksi Yhteiskouluntie ja sen eteläpäässä olevan aukiolle on annettu nimi Yhteiskoulunaukio. Haaganvierron nimi on muutettu nimeksi Bensa-asemankuja.
- Elisan puhelinkeskustontin 29077/4 (Vihdintie 19b) käyttötarkoitukseksi on muutettu asuinkerrostalojen korttelialue (AK).
- Steniuksenkentälle on lisätty ohjeellinen merkintä ma-LP (29004) eli puiston osa, jolle saadaan maanpinnan alapuolelle rakentaa korttelin 29004 pysäköintilaitos.

- Tontin 29005/5 rakennusoikeudeksi on merkitty 2 900 k-m² aikaisemman 2 000 k-m² sijaan ja tontin 29077/5 rakennusoikeudeksi 800 k-m² aikaisemman 900 k-m² sijaan.

Lisäksi on muutosehdotukseen tehty teknisluonteisia tarkistuksia.

Tehdyistä muutoksista osa on olennaisia, joten ehdotus tulee asettaa uudelleen nähtäville.

Muutetun ehdotuksen nähtävilläolo, muistutukset ja lausunnot

Asemakaavan muutosehdotus (piirustus nro 11938/10.12.2009, 7.4.2011) on ollut uudelleen julkisesti nähtävillä 13.5.–13.6.2011. Tästä on ilmoitettu kirjeellä Helsingin ulkopuolella asuville maanomistajille ja haltijoille. Ehdotuksesta on tehty 6 muistutusta, lisäksi on saapunut 1 kirje nähtävilläolon jälkeen.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta ja pelastuslautakunta.

Muistutukset

Kaikissa muistutuksissa todetaan, että vapaa nurmialue, jota nykyisin käytetään mm. auringonottoon ja frisbeehen, palvelee asukkaiden virkistystä paremmin kuin liikuntapuisto. Muistuttajien mielestä puisto häviää kaavan toteuduttua. Liikuntapuistoa ei pidetä tarpeellisena, vaan nykyistä Haagan urheilukenttää Isonnevantien itäpuolella pitäisi parantaa. Liikuntapuisto ei palvele iäkkäämpien asukkaiden tarpeita. Yhden muistuttajan mielestä koulujen ja rakennusyritysten etu menee kaavassa nykyisten asukkaiden edun edelle ja erään toisen muistuttajan sekä kirjeen kirjoittajan mielestä kaavamuutos lisää liikennettä kohtuuttomasti.

Erään muistuttajan mielestä Eliel Saarisen tien ylittävää kevyen liikenteen siltaa (Eliel Saarisen siltaa) ei tarvita, sillä kadun ylittäminen on nykyisellään turvallista.

Kahden muistuttajan mielestä kaavahankkeesta ei ole tiedotettu riittävästi. Lisäksi esitetään yksityiskohtaisia kysymyksiä ja tarkennuspyyntöjä kaavamuutoksesta.

Vastineet

Haaganpuisto ei häviä, vaikka kaava-alueella oleva osuus Haaganpuistoa supistuu 1,3 ha eli 17 %. Haaganpuistoon jää edelleen lähes 4 ha vapaa-alaa kentät pois lukien. Alueelle on perusteltua osoittaa ympäristöön sopeutuvaa täydennysrakentamista, koska alueen asukasluku on laskussa ja palvelut heikkenemässä. On myös

nykyisten asukkaiden etu, että alueelle tulee lisää asukkaita, jolloin koulujen ja muiden palvelujen säilymiselle on paremmat edellytykset.

Tuleva Haagan liikuntapuisto palvelee kaiken ikäisiä kaupunkilaisia lukuisten erilaisten liikunta-alueiden ja -laitteiden avulla. Nykyisen Haagan urheilukentän yhteyteen ei voida rakentaa lisää liikuntapaikkoja tilanpuutteen takia.

Eliel Saarisen siltaa pitkin on tulevaisuudessa mahdollista kävellä tai ajaa polkupyörällä suoraan Haaganpuistoon Eliel Saarisen tietä ylittämättä, mikä on huomattavasti helpompaa ja turvallisempaa kuin laskeutuminen noin 7 metriä alemmaksi katua ylittämään.

Liikenne lisääntyy koko kaava-alueella noin 840 ajoneuvoa vuorokaudessa, mikä tarkoittaa Isonnevantielle noin 100–500 ajoneuvon lisäystä ja Haagan urheilutielle noin 100–300 ajoneuvon lisäystä. Alueen uusien asukkaiden tuottama liikenteen lisäys on esimerkiksi Haagan urheilutiellä noin 5 % nykyisestä liikennemäärästä. Uuden liikuntapuiston jalkapallokentälle pääsee autolla ainoastaan Vihdintieltä uusia poikkikatuja Bensa-asemankujaa ja Yhteiskouluntietä pitkin, joten tämä liikenne ei tule häiritsemään Haagan urheilutien ja Isonnevantien asukkaita.

Lausunnot

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa ehdotuksesta.

Kiinteistölautakunta esittää, että ennen asemakaavan muutoksen hyväksymistä olisi selvitettävä esitettyjen pysäköintiratkaisujen ja talotyyppien rakennuskustannukset sekä kaavoittaa uudet asuntokorttelit siten, että niille olisi mahdollista kustannusten osalta rakennuttaa sekä valtion tukemaa että kohtuuhintaista omistusasuntotuotantoa Hitas-ehdoin.

Kaupungin omistaman tontin 29077/3 (entinen Haagan poliisiasema) kaavamääräys AKYS/s tulisi muuttaa siten, että se sallisi liike- ja palvelutiloja myös rakennuksen siipiosissa eikä ainoastaan kadun varrella. Rakennuksen käytön kehittämistä vaikeuttava suojelumerkintä s olisi syytä poistaa sekä tontilta että rakennukselta. Rakennuksen kerrosala tulisi merkitä nykytilanteen mukaisesti noin 1 900 m².

Lausunnot on otettu huomioon siten, että asuntotuotantotoimiston kanssa on neuvoteltu kustannuksista. Tontin 29077/3 käyttötarkoitukseksi on merkitty asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue (AL). Vihdintien puoleisen rakennusosan suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi on merkitty voimassa olevan asemakaavan mukaisesti IV, mikä mahdollistaa rakennuksen ullakon tai kellarin käyttämisen pääkäyttötarkoituksen mukaisina tiloina. Tämä helpottaa

rakennuksen käytön kehittämistä. Suojelumerkintä on poistettu tontin osalta.

Lisäksi on otettu huomioon Riistavuoren vanhusten palvelukeskuksen viereisille AKYS-tonteille laaditut alustavat palvelutalosuunnitelmat. Suunnittelutyössä on ilmennyt tarve leventää rakennusrunkoja riittävien palvelutilojen aikaansaamiseksi. Sen vuoksi rakennusaloja tonteilla 29026/9 ja 10 on laajennettu korttelin sisäosiin päin.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät muistutuksista, kirjeestä ja lausunnoista sekä niiden vastineet laajemmin.

Muut muutokset

Rakennusvalvontaviraston kanssa on neuvoteltu kaavamerkinnöistä. Rakennusvalvontavirasto on todennut, että rakennusvalvonnan ja naapurien edun kannalta olisi hyvä, että liikuntapuiston (VU) huoltorakennukselle (h) ja leikkipuiston (VK) rakennukselle (lp) kerrosala esitettäisiin kaavassa lukuina.

Kyseisille rakennusaloille on molemmille kaavakarttaan lisätty rakennusoikeus 350 k-m².

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset 28.2.2012

Lausuntojen johdosta tehty muutos

- Tontin 29077/3 käyttötarkoitukseksi on merkitty asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue (AL) ja kadun puoleisen rakennusosan suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi IV.

Muut muutokset

- Rakennusaloja tonteilla 29096/9 ja 10 on laajennettu korttelin sisäosiin päin.
- Liikuntapuiston (VU) huoltorakennukselle (h) ja leikkipuiston (VK) rakennukselle (lp) on molemmille lisätty rakennusoikeus 350 k-m².

Tilastotietoja

Alueen kokonaisrakennusoikeus on 174 202 k-m² ja pinta-ala noin 34 ha. Asuinkerrosalasta (A) 120 520 m² on uutta asuinkerrosalaa 49 055 m². Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueiden (YO/s) kerrosala on 31 777 m² (lisäystä 3 471 m²) ja sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien palvelurakennusten korttelialueiden (YS, YS/s) kerrosala 16 245 m². Uutta kulttuuritoimintaa palvelevaa

kerrosalaa (YY/s) on 1 500 m² ja uutta huoltoasematilaa 350 m² (olemassa olevien tilojen kirjaaminen kaavaan).

Alueen pinta-alasta on asuinalueita (A) noin 14 ha, yleisten rakennusten (Y) aluetta noin 6 ha ja virkistysalueita noin 9 ha. Tilastotiedot on asemakaavan muutoksen selostuksessa.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei tarvitse asettaa uudelleen nähtäville.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että se hyväksyi 14.2.2011 St1 Energy Oy:n (entinen oy Shell Ab) kanssa 22.12.2010 ehdollisesti allekirjoitetun maankäytösopimuksen ja 8.8.2011 ehdollisesti 1.7.2011 allekirjoitetun muutetun maankäytösopimuksen.

Vielä kaupunginhallitus toteaa, että asemakaavan muutos mahdollistaa merkittävän määrän täydennysrakentamista Haagaan. Se on tarpeen sekä alueen palvelujen säilyttämisen kannalta että monipuolisen asuntotarjonnan luomiseksi alueen nykyisille ja tuleville asukkaille. Kaupunginhallitus kiirehtiikin alueen maaperän kunnostamisen ja Haaganpuiston liikunta-alueen toteuttamista, jotta asuntokorttelit, erityisesti kortteli 29004, jota ei voida rakentaa ennen Haaganpuiston valmistumista, saataisiin toteutumaan jo lähivuosina.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 11938 kartta, päivätty 10.12.2009, muutettu 7.4.2011 ja 28.2.2012
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 11938 selostus, päivätty 10.12.2009, muutettu 7.4.2011 ja 28.2.2012, päivitetty Kslk:n päätöksen 28.2.2012 mukaiseksi
- 3 Havainnekuva
- 4 Vuorovaikutusraportti 28.2.2012 ja keskustelutilaisuuksien 17.1.2007 ja 23.4.2008 muistiot
- 5 Päätöshistoria ennen 28.2.2012

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva
- 2 St1 Energy Oy sopimus
- 3 St1 Energy Oy tarkistettu sopimus

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Mielipiteen esittäjä

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Helsingin Energia -liikelaitos
Kaupunginmuseon johtokunta
Liikuntalautakunta
Opetuslautakunta
Pelastuslautakunta
Sosiaalilautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 443

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-007019 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

23.04.2012 Pöydälle

Esteelliset: Arto Bryggare, Johanna Sumuvuori, Minerva Krohn, Sami Sarvilinna

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2012 § 82

HEL 2011-007019 T 10 03 03

Ksv 0648_1, karttaruudut F5/T-3, G5/P1-3, Isonnevantien, Kylätie, Eliel Saarisen tie

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti lähettää 10.12.2009 päivätyn sekä 7.4.2011 ja 28.2.2012 muutetun 29. kaupunginosan (Haaga, Etelä-Haaga) kortteleita 29005–29008, korttelin 29009 tontteja 1–4, kortteleita 29012–29014, korttelin 29026 tonttia 7, korttelin 29075 tontteja 1, 4–9, kortteleita 29076–29077, 29079, 29091, 29093–29096, korttelin 29100 tontteja 1–2 sekä virkistys-, urheilu-, katu- ja liikennealueita sekä yleistä pysäköintialuetta koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 11938 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä, ja esittää etteivät tehdyt muistutukset, kirje ja annetut lausunnot anna aiheita muihin toimenpiteisiin.

Lautakunta päätti muuttaa asemakaavan muutosehdotusta seuraavasti:

Lausuntojen johdosta tehdyt muutokset

- Haagan entisen poliisiaseman tontin 29077/3 käyttötarkoitukseksi on merkitty asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL ja kadun puoleisen rakennusosan suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi IV.

Muut muutokset

- rakennusaloja korttelin 29026 tonteilla 9 ja 10 on laajennettu korttelin sisäosiin päin.
- liikuntapuiston (VU) huoltorakennukselle (h) ja leikkipuiston (VK) rakennukselle (lp) on molemmille lisätty rakennusoikeus 350 k-m².

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, ettei kaavan muutosehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin.

Päätöksen jakelu:

- kaupunginhallitus
- hallintokeskus, Kaj:n rooteli *****

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Päivi Sarmaja, arkkitehti, puhelin: 310 37279
paivi.sarmaja(a)hel.fi
Pirjo Koivunen, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37128
pirjo.koivunen(a)hel.fi

§ 533

V Eron myöntäminen kirjastotoimen johtajalle eläkkeelle siirtymisen vuoksi

HEL 2012-006148 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen myöntää kirjastotoimen johtaja Maija Berndtsonille eron kaupunginkirjaston virastopäällikön virasta 1.2.2013 lukien eläkkeelle siirtymisen vuoksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Kirjastotoimenjohtaja Maija Berndtsonin ilmoitus eläkkeelle siirtymisestä

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen myöntää kirjastotoimen johtaja Maija Berndtsonille eron kaupunginkirjaston virastopäällikön virasta 1.2.2013 lukien eläkkeelle siirtymisen vuoksi.

Esittelijä

Kirjastotoimen johtaja Maija Berndtson ilmoittaa siirtyvänsä eläkkeelle 1.2.2013 alkaen.

Kirjastotoimen johtajan virka on kaupunginvaltuuston täytettävä. Viraston päällikön kelpoisuusvaatimuksena on, sen lisäksi mitä on erikseen säädetty, ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Kirjastoasetuksen 4 §:n 3 momentin nojalla kaupungin kirjastotoiminta johtavalta henkilöltä vaaditaan vähintään 60 opintopisteen tai 35 opintoviikon laajuiset korkeakoulutasoiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot. Viran kielitaitovaatimuksena on kielitaitosäännön nojalla suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen

tydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Kirjastotoimen johtajalle on maksettu kokonaispalkkana kuukaudessa 7424,88 euroa.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa kaupunginkirjastoa julistamaan virka julkisesti haettavaksi kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön mukaisin kelpoisuusvaatimuksin ja virkaan kuuluvien palkkaeduin.

Avoimen viran määräaikaisen hoitajan ja hänen palkkauksensa määrää virkasuhteeseen ottava viranomaisen. Jos viranomaisen on kaupunginvaltuusto, voi kaupunginhallitus antaa määräyksen enintään 180 päivän ajaksi. Kaupunginhallituksen tarkoituksena on tarvittaessa erikseen määrätä viran määräaikainen hoitaja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Kirjastotoimenjohtaja Maija Berndtsonin ilmoitus eläkkeelle siirtymisestä

Tiedoksi

Kaupunginkirjasto
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 534

Määrärahan myöntäminen Khn käyttövaroista vuoden 2012 suurtahtumien tuotantojärjestelyihin

HEL 2012-005539 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää 1 200 000 euroa talousarvion kohdalta 1 04 02, Käyttövarat, Khn käytettäväksi talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelun tapahtumayksikölle käytettäväksi seuraavasti:

- Yleisurheilun EM 2012 -kilpailut 1 030 000 euroa (projektinnumero 1 04 02 00 610)
- Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuosi 170 000 euroa (projektinnumero 1 04 02 00 609)

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Saila Machere, tapahtumapäällikkö, puhelin: 310 25903
saila.machere(a)hel.fi

Otteet

Ote

Tapahtumayksikkö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen myöntää 1 200 000 euroa talousarvion kohdalta 1 04 02, Käyttövarat, Khn käytettäväksi talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelun tapahtumayksikölle käytettäväksi seuraavasti:

- Yleisurheilun EM 2012 -kilpailut 1 030 000 euroa (projektinnumero 1 04 02 00 610)
- Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuosi 170 000 euroa (projektinnumero 1 04 02 00 609)

Tiivistelmä

Yleisurheilun EM-kilpailut pidetään Helsingissä 27.6.-1.7.2012. Kaupunginhallituksen päätöksellä (Khs 2.11.2009 § 1187) kaupunki osallistuu kilpailujen järjestelyihin 1,5 miljoonalla eurolla. Yleisurheilun EM-kilpailuihin odotetaan noin 1600 joukkueiden jäsentä, 50

osallistujamaata, 1700 vapaaehtoista ja noin 1000 median edustajaa. Kisat televisioidaan noin 45-50 maahan.

Päätöksen mukaisesti kaupunki tukee tapahtumaa ottamalla vastatakseen kuluja, jotka kohdistuvat mm. kaupungin markkinointi- ja viestintätoimenpiteisiin, tilojen vuokriin mm. Olympiastadion, Kisahalli, Eläintarhan kenttä ja stadionin lähialueet. Lisäksi kaupunki järjestää avajaiset Senaatintorilla. Suurimmat menoerät ovat Olympiastadionin vuokra 500 000 euroa ja EM-kilpailujen avajaiset, jotka järjestetään avoimena yleisötapahtumana Senaatintorilla 26.6.2012.

Esittelijä

Talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelun tapahtumayksikkö vastaa avajaisten tuotannon koordinoinnista. Tapahtumayksikkö on varautunut yleisurheilun avajaisiin omassa talousraamissaan 240 000 eurolla. Lisätarve avajaisten tuotantokustannuksiin on 530 000 euroa. Avajaisten suurimmat kuluerät ovat turvallisuus ja vartiointi, tilapäinen rakentaminen ja laite- ja harjoitustilavuokrat, ja taiteelliset suunnittelu- ja esiintyjäerät, muut alihankinnat ja markkinointi.

Helsinki viettää vuonna 2012 erilaisin yleisötapahtumin, tilaisuuksin ja seminaarein Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuotta. Kaupunginhallitus hyväksyi (Khs 12.4.2010 § 440) juhlavuoden ohjelmavaihtelun esityslistalla olleen ehdotuksen mukaisesti. Tapahtumayksikkö on varautunut juhlavuoden toteutukseen noin 390 000 eurolla. Lisätarve juhlavuoden tuotantoihin, mm. yleisötapahtumat, kaupunginosatapahtumat, seminaarit, osatuotannot sekä muut alihankinnat, on 170 000 euroa.

Vuoden 2012 talousarviossa on varauduttu kohdassa 1 04 02 Khn käyttövarat 1 200 000 eurolla vuoden 2012 suur tapahtumien kustannuksiin osallistumiseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Saila Machere, tapahtumapäällikkö, puhelin: 310 25903
saila.machere(a)hel.fi

Otteet

Ote
Tapahtumayksikkö

Otteen liitteet
Esitysteksti

§ 535

Lausunto Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt - loppuraportista

HEL 2012-003420 T 07 00 00

VM 125:02/2007

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa valtiovarainministeriön Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt -loppuraportista seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki toteaa, että julkisen sektorin rooli yhteiskunnan digitaalisten palvelujen kehittämisessä ja myös digitaalisen liiketoiminnan kehittämisessä on merkittävä.

Tietoyhteiskuntakehityksen vauhdittamiseksi ja digitaalisten palvelujen kehittämiseksi julkishallinnon tietovarantojen avaamista mahdollisimman laajasti ja maksuttomasti koko yhteiskunnan käyttöön tulee kiirehtiä.

Julkishallinnon tietovarantojen avaamisessa eri viranomaisten omaehtoista vastuuta ja velvollisuutta julkisten tietovarantojen aktiivisesta avaamisesta vapaasti saataville tulee korostaa. Keskeiset kansalliset perustietovarannot tulee edellyttää avoimesti saataville ja maksutta käytettäviksi jo vuoden 2013 alusta. Kansallisen vaikuttavuuden aikaansaaminen edellyttää julkiselta sektorilta toimenpiteitä yli organisaatorajojen.

Tietoluovutuksista perittäviä maksuja koskevat periaatteet

Loppuraportissa esitetty periaate, että julkisen hallinnon viranomaisten välisestä tiedon sähköisestä vakiomuotoisesta luovutuksesta viranomaistarkoituksiin ei peritä maksua, on kannatettava. Myös periaate siitä, että julkisen hallinnon viranomaisten sähköisessä muodossa olevat tiedot ovat mahdollisimman laajasti kansalaisten, yritysten, tutkimuksen, koulutuksen ja koko yhteiskunnan saatavilla, on kannatettava.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan julkisten tietovarantojen avaamista vapaasti ja maksutta saataville on kiirehdittävä ja edellytettävä toimenpiteet rahoitettavaksi kunkin viranomaisen itsensä toimesta osana viranomaisen normaalia talouden ja toiminnan suunnittelua ja toteutusta.

Avoimen datan lisenssimalli

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin kaupunki toteaa yleisesti, että työryhmän esittämä lisenssimalli on selkeä, yksinkertainen ja sellaisenaan käyttäjäystävällinen. Se soveltuu hyvin käyttäväksi julkisen hallinnon sellaisiin tietoaisteistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädännöstä johtuvia rajoitteita.

Lisensoinnin eli käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksenä on, että lisenssin myöntäjällä on tekijänoikeudet lisensoitavaan aineistoon. Tekijänoikeudesta säädetään tekijänoikeuslaissa (404/1961). Lisensoinnilla ei luovuta itse tekijänoikeudesta vaan se säilyy alkuperäisellä tekijänoikeuden haltijalla. Yleensä tekijänä ja siten tekijänoikeuden haltijana on luonnollinen henkilö, mutta esimerkiksi työsuhteessa tehtyyn aineistoon voi syntyä tekijänoikeus myös työnantajalle joko sopimukseen tai lainsäädännökseen perustuen.

Käyttöoikeuden luovuttaminen on sopimukseen perustuva oikeustoimi ja sen sisältö voidaan sellaisenaan muotoilla suhteellisen vapaasti. Lisenssimallin mukainen lisenssi on vakioehtoinen sopimus, johon lisenssin eli käyttöoikeuden saaja joutuu sitoutumaan ilman mahdollisuutta neuvotella ehtojen sisällöstä. Käytännössä muunlainen menettelytapa ei ole tällaisissa massaluovutuksissa mahdollinen. Lisenssimallin kohdassa 1 Yleistä todetaankin, että "vastaanottamalla aineistoa käyttäjä hyväksyy tämän lisenssin ehdot". Vastaanotto parempi termi tässä voisi kuitenkin olla esimerkiksi "käyttö". Julkaistun aineiston pelkkä vastaanotto ja esimerkiksi aineiston lukeminen ei voine edellyttää lisenssiä, vaan lisenssi tarvitaan vasta aineiston kopiaamiseen, levittämiseen, muokkaamiseen ja muuhun vastaavaan hyödyntämiseen.

Lisenssimallin kohdassa 2.1 on määritelty käyttöoikeus hyvin laajaksi. Se kattaa aineiston monenlaisen muokkaamisen ja sen yhdistämisen muuhun aineistoon ja aineiston sekä kaupallisen että ei-kaupallisen hyödyntämisen. Laajasti määritelty käyttöoikeus tukee erittäin hyvin avoimen datan tarkoituksia. Käyttöoikeutta rajoittavat tekijät on lueteltu lisenssimallin kohdassa 2.2. Näiden rajoitusten ei voida katsoa tarpeettomasti rajoittavan aineiston käyttöä.

Lisenssimallin kohdassa 2.3. on määritelty aineiston tuottajan velvollisuudet ja vastuut. Tämä osuus ei varsinaisesti ole käyttöoikeuden myöntämisen kannalta oikeudellisesti tarpeen. Aineiston tuottajan velvollisuudet ja vastuut, jos ne halutaan mainita, voidaan mainita myös muussa yhteydessä aineistoa luovutettaessa.

Helsinki Region Infoshare (HRI) -hankkeessa on määritelty avoin lisenssipolitiikka hankkeen omalla ja hankkeen itse määrittämällä tietopolitiikalla. Aineistoja on tähän mennessä avattu jo noin 800.

Helsinki Region Infoshare -avoimen tiedon verkkopalvelun kokemuksia voidaan hyödyntää lisenssiöinnin kehittämissä.

Kansallisten perusrekisterien avoimen lisenssiöintimallin käsittelyä JHS-prosessissa voitaneen pitää kannatettavana. Menettelytapa antaisi mahdollisuuden käsitellä erilaisia linjaustarpeita ja kanavan mahdollisesti tarvittavaan kansalliseen ohjaukseen.

Perusrekisteritietojen käyttöehdot

Perusrekisterit ovat yhteiskunnan keskeisistä perusyksiköistä, kuten henkilöistä ja yhteisöistä, tietoja sisältäviä rekistereitä. Perusrekisterit ovat henkilötietolain (523/1999) 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettuja henkilörekistereitä. Näin ollen perusrekistereihin ja niihin sisältyvien tietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia ja täydentävästi julkisuuslakia (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999). Lisäksi eri rekistereistä säädetään erityislainsäädännössä.

Sekä erilaisia perusrekisterejä että niitä koskevaa lainsäädäntöä on siis runsaasti. Eri perusrekisterejä koskevat jonkin verran erilaiset säännökset. Tämä todetaan työryhmän ehdotuksen mukaisissa käyttöehdoissa, kohdassa 1.2. Käyttöehdoissa todetaan myös, että ”käyttöehdot koskevat ensisijaisesti vain sellaisia perusrekisterin tietoja, joiden käsittelyyn liittyy lainsäädännöstä johtuvia ehtoja tai rajoituksia”.

Perusrekisterien tietojen käyttäjän näkökulmasta tämä on vaikea lähtökohta. Jotta käyttäjä saisi selville, mitä velvollisuuksia juuri hänen tarvitsemiinsa perusrekisteritietoihin liittyy, joutuu hän käytännössä perehtymään lainsäädäntöön tarkasti. Siksi tällaisista yleisistä perusrekisterien tietojen käsittelyä koskevista käyttöehdoista ei ole juurikaan hyötyä. Käyttöehdot voisivat toimia paremmin mallina, jonka mukaan ryhdyttäisiin laatimaan eri perusrekisterien ja käyttötarkoitusten mukaisia ehtoja.

Käyttöehdoissa todetaan, että ne eivät sisällä velvoittavia oikeusohjeita ja ovat suositusluonteisia (kohta 1.2). Käyttöehdot ymmärretään kuitenkin terminä yleensä sitoviksi; käyttöehtojen mukaan toimiminen on edellytys sille, että ehtojen mukainen toiminta voidaan aloittaa ja sitä voidaan jatkaa. Sen vuoksi olisi parempi nimetä ehdotetut käyttöehdot ohjeiksi tai käyttöehtomalliksi.

Työryhmän ehdottamien käyttöehtojen ei voida katsoa sellaisenaan, eikä erityisen hyvin edes osittain, soveltuvan julkisen hallinnon pitämien muiden tietovarantojen käsittelyyn ja luovuttamiseen. Tällaisten muiden tietovarantojen käsittelyä, silloin kun ei ole kyse henkilötietolain alaisista tiedoista, säätelee yleensä julkisuuslaki. Julkisuuslain 1 §:n mukaan yleisenä periaatteena on, että viranomaisten asiakirjat ovat julkisia. Julkisuudesta voidaan poiketa vain lain nimenomaisella

säädöksellä. Näin ollen asiakirjojen julkisuutta käytännössä rajoittavia käyttöehtoja ei voida julkisten asiakirjojen kohdalla käyttää.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan pyrkimys laaja-alaisesti käytössä oleviin lisensointimalleihin on tavoiteltava asia. Lisenssimallin tai lisenssimallien tulisi olla teknisesti ja juridisesti yhteentoimivia myös kansainvälisellä tasolla. JHS-prosessin käyttöä avoimen datan lisenssiintimallien kansallisessa ohjauksessa voitaneen pitää harkinnan arvoisena asiana laajemminkin.

Näkemykset ehdotetuista toimenpiteistä ja tehtävistä

Valtiovarainministeriön työryhmän loppuraportissa esitetty näkemys siitä, että "tietovarantojen tiedot ovat laajasti koko yhteiskunnan käytössä", vastaa Helsingin kaupungin tietopolitiikkaa. Helsingin kaupungin avointa tietoa painottava tietopolitiikka toteutetaan Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman 2012-2014 sekä Tietoa Stadista, Helsingin kaupungin tilasto- ja tutkimusohjelmat 2011-2015 mukaisesti.

Työryhmän esitys siitä, että valtiovarainministeriö yhteistyössä Suomen Kuntaliiton kanssa selvittää kuntasektorin tietovarantojen ja tietopalvelujen tilanne on kannatettava. Tähän selvitykseen tulisi myös Helsingin ja suurten kaupunkien osallistua, sillä ne sekä tuottavat säännöllisesti tietoa valtion eri viranomaisille että hyödyntävät valtion tietovarantoja, mm. tilastotietojen muodossa. Samassa yhteydessä voitaisiin selvittää, miten kuntia voidaan tukea ja ohjata yhtenäisten tietoaaineistojen tuottamiseen sekä kartoittaa seutututkimuksen ja -yhteistyön tietoaaineistotarpeet.

Helsinki Region Infoshare -hanke on antanut Helsingin kaupungille hyvää kokemusta tietojen avaamisesta. Tiedon avaamisen ja sen julkisen tiedon vapaan saatavuuden järjestäminen kytkeytyy keskeisesti julkisen sektorin eri viranomaisten käytössä oleviin ydintoiminnan perusjärjestelmien ominaisuuksiin ja erityisesti niiden avointen rajapintojen saatavuuteen ja tietojen vapaaseen käytettävyyteen eri yhteyksissä. Uushankinnoissa julkisen sektorin toimijoiden saattaisi olla syytä linjata yhdessä yli organisaatorajojen hankintastrategiaansa ja liittää tietojärjestelmiä koskevat avoimuuden vaatimukset viipymättä osaksi hankinnoissa noudatettavia hankintakriteereitä

Helsingin kaupunginhallitus on 12.3.2012 hyväksytyssä Vuoden 2013 talousarvioehdotuksen raami ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2013-2015 laatimisoheissa omalta osaltaan todennut, että "Kaikkien virastojen tulee edistää tietojen avointa ja vapaata jakelua avaamalla julkiset tietovarantonsa vapaasti saataville. Hallintokuntien tulee ottaa huomioon kaupunkiyhteinen

tavoitearkkitehtuuri ja hankeohjaus sekä varmistaa uushankinnoissa sovellusten avoimet rajapinnat ja yhteensopivuudet.”

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan julkisten toimijoiden on kiirehdittävä tietovarantojen avaamista vapaasti ja maksutta saataville vastaavasti, ja edellyttää nämä toimenpiteet rahoitettavaksi kunkin viranomaisen itsensä toimesta osana viranomaisen normaalia talouden ja toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Keskeiset kansalliset perustietovarannot tulisi saada avoimesti saataville ja maksutta käytettäväksi jo vuoden 2013 alusta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mällänen, tietopalveluyksikön päällikkö, puhelin: 310 36059
leena.mallanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt-julkaisusta
- 2 Valtiovarainministeriön julkaisuja 2-2012, Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt

Otteet

Ote

Otteen saaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa valtiovarainministeriön Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt - loppuraportista seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki toteaa, että julkisen sektorin rooli yhteiskunnan digitaalisten palvelujen kehittämisessä ja myös digitaalisen liiketoiminnan kehittämisessä on merkittävä.

Tietoyhteiskuntakehityksen vauhdittamiseksi ja digitaalisten palvelujen kehittämiseksi julkishallinnon tietovarantojen avaamista mahdollisimman laajasti ja maksuttomasti koko yhteiskunnan käyttöön tulee kiirehtiä.

Julkishallinnon tietovarantojen avaamisessa eri viranomaisten omaehtoista vastuuta ja velvollisuutta julkisten tietovarantojen aktiivisesta avaamisesta vapaasti saataville tulee korostaa. Keskeiset kansalliset perustietovarannot tulee edellyttää avoimesti saataville ja maksutta käytettäväksi jo vuoden 2013 alusta. Kansallisen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

vaikuttavuuden aikaansaaminen edellyttää julkiselta sektorilta toimenpiteitä yli organisaatiorajojen.

Tietoluovutuksista perittäviä maksuja koskevat periaatteet

Loppuraportissa esitetty periaate, että julkisen hallinnon viranomaisten välisestä tiedon sähköisestä vakiomuotoisesta luovutuksesta viranomaistarkoituksiin ei peritä maksua, on kannatettava. Myös periaate siitä, että julkisen hallinnon viranomaisten sähköisessä muodossa olevat tiedot ovat mahdollisimman laajasti kansalaisten, yritysten, tutkimuksen, koulutuksen ja koko yhteiskunnan saatavilla, on kannatettava.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan julkisten tietovarantojen avaamista vapaasti ja maksutta saataville on kiirehdittävä ja edellytettävä toimenpiteet rahoitettavaksi kunkin viranomaisen itsensä toimesta osana viranomaisen normaalia talouden ja toiminnan suunnittelua ja toteutusta.

Avoimen datan lisenssimalli

Helsingin kaupunki toteaa yleisesti, että työryhmän esittämä lisenssimalli on selkeä, yksinkertainen ja sellaisenaan käyttäjäystävällinen. Se soveltuu hyvin käyttäväksi julkisen hallinnon sellaisiin tietoaisteistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädännöstä johtuvia rajoitteita.

Lisensoinnin eli käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksenä on, että lisenssin myöntäjällä on tekijänoikeudet lisensoitavaan aineistoon. Tekijänoikeudesta säädetään tekijänoikeuslaissa (404/1961). Lisensoinnilla ei luovuta itse tekijänoikeudesta vaan se säilyy alkuperäisellä tekijänoikeuden haltijalla. Yleensä tekijänä ja siten tekijänoikeuden haltijana on luonnollinen henkilö, mutta esimerkiksi työsuhteessa tehtyyn aineistoon voi syntyä tekijänoikeus myös työnantajalle joko sopimukseen tai lainsäädännökseen perustuen.

Käyttöoikeuden luovuttaminen on sopimukseen perustuva oikeustoimi ja sen sisältö voidaan sellaisenaan muotoilla suhteellisen vapaasti. Lisenssimallin mukainen lisenssi on vakioehtoinen sopimus, johon lisenssin eli käyttöoikeuden saaja joutuu sitoutumaan ilman mahdollisuutta neuvotella ehtojen sisällöstä. Käytännössä muunlainen menettelytapa ei ole tällaisissa massaluovutuksissa mahdollinen. Lisenssimallin kohdassa 1 Yleistä todetaankin, että ”vastaanottamalla aineistoa käyttäjä hyväksyy tämän lisenssin ehdot”. Vastaanotto parempi termi tässä voisi kuitenkin olla esimerkiksi ”käyttö”. Julkaistun aineiston pelkkä vastaanotto ja esimerkiksi aineiston lukeminen ei voine edellyttää lisenssiä, vaan lisenssi tarvitaan vasta aineiston

kopioimiseen, levittämiseen, muokkaamiseen ja muuhun vastaavaan hyödyntämiseen.

Lisenssimallin kohdassa 2.1 on määritelty käyttöoikeus hyvin laajaksi. Se kattaa aineiston monenlaisen muokkaamisen ja sen yhdistämisen muuhun aineistoon ja aineiston sekä kaupallisen että ei-kaupallisen hyödyntämisen. Laajasti määritelty käyttöoikeus tukee erittäin hyvin avoimen datan tarkoituspäätä. Käyttöoikeutta rajoittavat tekijät on lueteltu lisenssimallin kohdassa 2.2. Näiden rajoitusten ei voida katsoa tarpeettomasti rajoittavan aineiston käyttöä.

Lisenssimallin kohdassa 2.3. on määritelty aineiston tuottajan velvollisuudet ja vastuut. Tämä osuus ei varsinaisesti ole käyttöoikeuden myöntämisen kannalta oikeudellisesti tarpeen. Aineiston tuottajan velvollisuudet ja vastuut, jos ne halutaan mainita, voidaan mainita myös muussa yhteydessä aineistoa luovutettaessa.

Helsinki Region Infoshare (HRI) -hankkeessa on määritelty avoin lisenssipolitiikka hankkeen omalla ja hankkeen itse määrittämällä tietopolitiikalla. Aineistoja on tähän mennessä avattu jo noin 800. Helsinki Region Infoshare -avoimen tiedon verkkopalvelun kokemuksia voidaan hyödyntää lisenssiöinnin kehittämisessä.

Kansallisten perusrekisterien avoimen lisenssiöintimallin käsittelyä JHS-prosessissa voitaneen pitää kannatettavana. Menettelytapa antaisi mahdollisuuden käsitellä erilaisia linjaustarpeita ja kanavan mahdollisesti tarvittavaan kansalliseen ohjaukseen.

Perusrekisteritietojen käyttöehdot

Perusrekisterit ovat yhteiskunnan keskeisistä perusyksiköistä, kuten henkilöistä ja yhteisöistä, tietoja sisältäviä rekistereitä. Perusrekisterit ovat henkilötietolain (523/1999) 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettuja henkilörekistereitä. Näin ollen perusrekistereihin ja niihin sisältyvien tietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia ja täydentävästi julkisuuslakia (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999). Lisäksi eri rekistereistä säädetään erityislainsäädännössä.

Sekä erilaisia perusrekisterejä että niitä koskevaa lainsäädäntöä on siis runsaasti. Eri perusrekisterejä koskevat jonkin verran erilaiset säännökset. Tämä todetaan työryhmän ehdotuksen mukaisissa käyttöehdoissa, kohdassa 1.2. Käyttöehdoissa todetaan myös, että ”käyttöehdot koskevat ensisijaisesti vain sellaisia perusrekisterin tietoja, joiden käsittelyyn liittyy lainsäädännöstä johtuvia ehtoja tai rajoituksia”.

Perusrekisterien tietojen käyttäjän näkökulmasta tämä on vaikea lähtökohta. Jotta käyttäjä saisi selville, mitä velvollisuuksia juuri hänen tarvitsemiinsa perusrekisteritietoihin liittyy, joutuu hän käytännössä

perehtymään lainsäädäntöön tarkasti. Siksi tällaisista yleisistä perusrekisterien tietojen käsittelyä koskevista käyttöehdoista ei ole juurikaan hyötyä. Käyttöehdot voisivat toimia paremmin mallina, jonka mukaan ryhdyttäisiin laatimaan eri perusrekisterien ja käyttötarkoitusten mukaisia ehtoja.

Käyttöehdoissa todetaan, että ne eivät sisällä velvoittavia oikeusohjeita ja ovat suositusluonteisia (kohta 1.2). Käyttöehdot ymmärretään kuitenkin terminä yleensä sitoviksi; käyttöehtojen mukaan toimiminen on edellytys sille, että ehtojen mukainen toiminta voidaan aloittaa ja sitä voidaan jatkaa. Sen vuoksi olisi parempi nimetä ehdotetut käyttöehdot ohjeiksi tai käyttöehtomalliksi.

Työryhmän ehdottamien käyttöehtojen ei voida katsoa sellaisenaan, eikä erityisen hyvin edes osittain, soveltuvan julkisen hallinnon pitämien muiden tietovarantojen käsittelyyn ja luovuttamiseen. Tällaisten muiden tietovarantojen käsittelyä, silloin kun ei ole kyse henkilötietolain alaisista tiedoista, säätelee yleensä julkisuuslaki. Julkisuuslain 1 §:n mukaan yleisenä periaatteena on, että viranomaisten asiakirjat ovat julkisia. Julkisuudesta voidaan poiketa vain lain nimenomaisella säädöksellä. Näin ollen asiakirjojen julkisuutta käytännössä rajoittavia käyttöehtoja ei voida julkisten asiakirjojen kohdalla käyttää.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan pyrkimys laaja-alaisesti käytössä oleviin lisensointimalleihin on tavoiteltava asia. Lisenssimallin tai lisenssimallien tulisi olla teknisesti ja juridisesti yhteentoimivia myös kansainvälisellä tasolla. JHS-prosessin käyttöä avoimen datan lisensointimallien kansallisessa ohjauksessa voitaneen pitää harkinnan arvoisena asiana laajemminkin.

Näkemykset ehdotetuista toimenpiteistä ja tehtävistä

Valtiovarainministeriön työryhmän loppuraportissa esitetty näkemys siitä, että "tietovarantojen tiedot ovat laajasti koko yhteiskunnan käytössä", vastaa Helsingin kaupungin tietopolitiikkaa. Helsingin kaupungin avointa tietoa painottava tietopolitiikkaa toteutetaan Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman 2012-2014 sekä Tietoa Stadista, Helsingin kaupungin tilasto- ja tutkimusohjelmat 2011-2015 mukaisesti.

Työryhmän esitys siitä, että valtiovarainministeriö yhteistyössä Suomen Kuntaliiton kanssa selvittää kuntasektorin tietovarantojen ja tietopalvelujen tilanne on kannatettava. Tähän selvitykseen tulisi myös Helsingin ja suurten kaupunkien osallistua, sillä ne sekä tuottavat säännöllisesti tietoa valtion eri viranomaisille että hyödyntävät valtion tietovarantoja, mm. tilastotietojen muodossa. Samassa yhteydessä voitaisiin selvittää, miten kuntia voidaan tukea ja ohjata yhtenäisten

tietoaineistojen tuottamiseen sekä kartoittaa seutututkimuksen ja -yhteistyön tietoaineistotarpeet.

Helsinki Region Infoshare -hanke on antanut Helsingin kaupungille hyvää kokemusta tietojen avaamisesta. Tiedon avaamisen ja sen julkisen tiedon vapaan saatavuuden järjestäminen kytkeytyy keskeisesti julkisen sektorin eri viranomaisten käytössä oleviin ydintoiminnan perusjärjestelmien ominaisuuksiin ja erityisesti niiden avointen rajapintojen saatavuuteen ja tietojen vapaaseen käytettävyyteen eri yhteyksissä. Uushankinnoissa julkisen sektorin toimijoiden saattaisi olla syytä linjata yhdessä yli organisaatorajojen hankintastrategiaansa ja liittää tietojärjestelmiä koskevat avoimuuden vaatimukset viipymättä osaksi hankinnoissa noudatettavia hankintakriteereitä

Helsingin kaupunginhallitus on 12.3.2012 hyväksytyssä Vuoden 2013 talousarvioehdotuksen raami ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2013-2015 laatimisoheissa omalta osaltaan todennut, että ”Kaikkien virastojen tulee edistää tietojen avointa ja vapaata jakelua avaamalla julkiset tietovarantonsa vapaasti saataville. Hallintokuntien tulee ottaa huomioon kaupunkiyhteinen tavoitearkkitehtuuri ja hankeohjaus sekä varmistaa uushankinnoissa sovellusten avoimet rajapinnat ja yhteensopivuudet.”

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan julkisten toimijoiden on kiirehdittävä tietovarantojen avaamista vapaasti ja maksutta saataville vastaavasti, ja edellyttää nämä toimenpiteet rahoitettavaksi kunkin viranomaisen itsensä toimesta osana viranomaisen normaalia talouden ja toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Keskeiset kansalliset perustietovarannot tulisi saada avoimesti saataville ja maksutta käytettäviksi jo vuoden 2013 alusta.

Esittelijä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa julkaisustaan Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt. Julkaisu on Julkishallinnon tietovarantojen saatavuuden ja käytön edistämisen -työryhmän loppuraportti.

Valtiovarainministeriön lausuntopyynnössä on toivottu erityisesti näkemyksiä neljästä työryhmän ehdotuksesta:

- näkemys tietoluovutuksista perittäviä maksuja koskevista periaatteista, niiden toteuttamisesta ja vaikutuksista
- näkemys julkisen hallinnon avoimen datan lisenssimallista ja sen soveltuvuudesta julkisen hallinnon sellaisiin tietoaineistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia

02.05.2012

Kj/4

- näkemys perusrekisteritietojen käyttöehdoista ja niiden soveltamisesta perusrekisterien ja julkisen hallinnon viranomaisten muiden tietovarantojen tietojen käsittelyyn ja luovuttamiseen
- näkemys ehdotetuista toimenpiteistä ja tehtävistä.

Valtiovarainministeriö on toivonut lisäksi tietoa siitä, onko lausunnonantaja jo tehnyt tietovarantojen kartoitusta esimerkiksi osana tietoarkkitehtuurityötä, missä vaiheessa se on sekä mitä suunnitelmia lausunnonantajalla mahdollisesti on tietovarantojensa avaamiseksi uudelleen käyttöä varten.

Helsingin kaupungin lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet hallintokeskuksen lisäksi talous- ja suunnittelukeskus, tietokeskus ja kiinteistövirasto.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mällänen, tietopalveluyksikön päällikkö, puhelin: 310 36059
leena.mallanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt-julkaisusta
- 2 Valtiovarainministeriön julkaisuja 2-2012, Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt

Otteet

Ote

Otteen saaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunginlakimies 20.3.2012

HEL 2012-003420 T 07 00 00

Tausta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa julkaisustaan Julkishallinnon tietoluovutusten periaatteet ja käytännöt (valtiovarainministeriön julkaisuja 2/2012). Julkaisu on Julkishallinnon

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

tietovarantojen saatavuuden ja käytön edistäminen -työryhmän loppuraportti.

Valtiovarainministeriön lausuntopyynnössä on toivottu erityisesti näkemyksiä neljästä työryhmän ehdotuksesta (lausuntopyyntö, s. 2). Näistä kaksi (ehdotus nro 2, lisenssimalli ja ehdotus nro 3, perusrekisteritietojen käyttöehdot) kuuluu oikeuspalvelujen toimialaan.

Lisenssimalli

Valtiovarainministeriön lausuntopyynnössä on pyydetty esittämään näkemys työryhmän esittämästä avoimen datan lisenssimallista ja sen soveltuvuudesta julkisen hallinnon sellaisiin tietoaineistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädäntöön perustuvia rajoitteita.

Yleisesti voidaan todeta, että työryhmän esittämä lisenssimalli on selkeä, yksinkertainen ja sellaisenaan käyttäjäystävällinen. Se soveltuu hyvin käyttäväksi julkisen hallinnon sellaisiin tietoaineistoihin, joiden luovuttamiselle ei ole mitään lainsäädännöstä johtuvia rajoitteita.

Lisenssin eli käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksenä on, että lisenssin myöntäjällä on tekijänoikeudet lisensoitavaan aineistoon. Tekijänoikeudesta säädetään tekijänoikeuslaissa (404/1961). Lisenssinolla ei luovuta itse tekijänoikeudesta vaan se säilyy alkuperäisellä tekijänoikeuden haltijalla. Yleensä tekijänä ja siten tekijänoikeuden haltijana on luonnollinen henkilö, mutta esimerkiksi työsuhteessa tehtyyn aineistoon voi syntyä tekijänoikeus myös työnantajalle joko sopimukseen tai lainsäädännökseen perustuen.

Käyttöoikeuden luovuttaminen on sopimukseen perustuva oikeustoimi ja sen sisältö voidaan sellaisenaan muotoilla suhteellisen vapaasti. Lisenssimallin mukainen lisenssi on vakioehtoinen sopimus, johon lisenssin eli käyttöoikeuden saaja joutuu sitoutumaan ilman mahdollisuutta neuvotella ehtojen sisällöstä. Käytännössä muunlainen menettelytapa ei ole tällaisissa massaluovutuksissa mahdollinen. Lisenssimallin kohdassa 1 Yleistä todetaankin, että ”vastaanottamalla aineistoa käyttäjä hyväksyy tämän lisenssin ehdot”. Vastaanotto parempi termi tässä voisi kuitenkin olla esimerkiksi ”käyttö”. Julkaistun aineiston pelkkä vastaanotto ja esimerkiksi aineiston lukeminen ei voine edellyttää lisenssiä, vaan lisenssi tarvitaan vasta aineiston kopioimiseen, levittämiseen, muokkaamiseen ja muuhun vastaavaan hyödyntämiseen.

Lisenssimallissa on määritelty käyttöoikeus hyvin laajaksi (lisenssimallin kohta 2.1). Se kattaa aineiston monenlaisen muokkaamisen ja sen yhdistämisen muuhun aineistoon ja aineiston sekä kaupallisen että ei-kaupallisen hyödyntämisen. Laajasti määritelty käyttöoikeus tukee erittäin hyvin avoimen datan tarkoituspäriä.

Käyttöoikeutta rajoittavat tekijät on lueteltu lisenssimallin kohdassa 2.2. Näiden rajoitusten ei voida katsoa tarpeettomasti rajoittavan aineiston käyttöä.

Lisenssimallin kohdassa 2.3. on määritelty aineiston tuottajan velvollisuudet ja vastuut. Tämä osuus ei varsinaisesti ole käyttöoikeuden myöntämisen kannalta oikeudellisesti tarpeen. Aineiston tuottajan velvollisuudet ja vastuut, jos ne halutaan mainita, voidaan mainita myös muussa yhteydessä aineistoa luovutettaessa.

Perusrekisteritietojen käyttöehdot

Perusrekisterit ovat yhteiskunnan keskeisistä perusyksiköistä, kuten henkilöistä ja yhteisöistä, tietoja sisältäviä rekistereitä. Perusrekisterit ovat henkilötietolain (523/1999) 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettuja henkilörekistereitä. Näin ollen perusrekistereihin ja niihin sisältyvien tietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia ja täydentävästi julkisuuslakia (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999). Lisäksi eri rekistereistä säädetään erityislainsäädännössä.

Sekä erilaisia perusrekisterejä että niitä koskevaa lainsäädäntöä on siis runsaasti. Eri perusrekisterejä koskevat jonkin verran erilaiset säännökset. Tämä todetaan työryhmän ehdotuksen mukaisissa käyttöehdoissa, kohdassa 1.2. Käyttöehdoissa todetaan myös, että ”käyttöehdot koskevat ensisijaisesti vain sellaisia perusrekisterin tietoja, joiden käsittelyyn liittyy lainsäädännöstä johtuvia ehtoja tai rajoituksia”.

Perusrekisterien tietojen käyttäjän näkökulmasta tämä on vaikea lähtökohta. Jotta käyttäjä saisi selville, mitä velvollisuuksia juuri hänen tarvitsemiinsa perusrekisteritietoihin liittyy, joutuu hän käytännössä perehtymään lainsäädäntöön tarkasti. Siksi tällaisista yleisistä perusrekisterien tietojen käsittelyä koskevista käyttöehdoista ei ole juurikaan hyötyä. Käyttöehdot voisivat toimia paremmin mallina, jonka mukaan ryhdyttäisiin laatimaan eri perusrekisterien ja käyttötarkoitusten mukaisia ehtoja.

Käyttöehdoissa todetaan, että ne eivät sisällä velvoittavia oikeusohjeita ja ovat suositusluonteisia (kohta 1.2). Käyttöehdot ymmärretään kuitenkin terminä yleensä sitoviksi; käyttöehtojen mukaan toimiminen on edellytys sille, että ehtojen mukainen toiminta voidaan aloittaa ja sitä voidaan jatkaa. Sen vuoksi olisi parempi nimetä ehdotetut käyttöehdot ohjeiksi tai käyttöehtomalliksi.

Työryhmän ehdottamien käyttöehtojen ei voida katsoa sellaisenaan, eikä erityisen hyvin edes osittain, soveltuvan julkisen hallinnon pitämien muiden tietovarantojen käsittelyyn ja luovuttamiseen. Tällaisten muiden tietovarantojen käsittelyä, silloin kun ei ole kyse henkilötietolain alaisista tiedoista, säätelee yleensä julkisuuslaki. Julkisuuslain 1 §:n

mukaan yleisenä periaatteena on, että viranomaisten asiakirjat ovat julkisia. Julkisuudesta voidaan poiketa vain lain nimenomaisella säädöksellä. Näin ollen asiakirjojen julkisuutta käytännössä rajoittavia käyttöehtoja ei voida julkisten asiakirjojen kohdalla käyttää.

Lisätiedot

Mäkinen Kaisa, ma. kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36178
kaisa.makinen(a)hel.fi

§ 536

Valtuutettu Sari Näreen toivomusponsi koskien mahdollisuutta saada ylempien viranhaltijoiden sidonnaisuudet läpinäkyviksi

HEL 2012-000326 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 11.5.2011 hyväksymän toivomusponnen (Sari Näre) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 11.5.2011 hyväksymän toivomusponnen (Sari Näre) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

Päättyessään 11.5.2011 katsoa kaupunginhallituksen mietinnön nro 2-2011 liitteenä A olevassa luettelossa mainittujen aloitteiden 1-15 ja 17-53 tulleen loppuun käsitellyiksi kaupunginvaltuusto hyväksyi aloitetta 11 käsitellessään seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että edistettäessä luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien läpinäkyvyyttä selvitetään myös mahdollisuudet saada ylempien viranhaltijoiden sidonnaisuudet läpinäkyviksi." (Sari Näre, äänin 64-0)

Luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien julkistamista varten kaupungilla on tarkoitus seuraavan valtuustokauden alkuun, vuoteen 2013 mennessä, ottaa käyttöön uusi luottamushenkilöportaali. Luottamushenkilöiden sidonnaisuustietojen kerääminen toteutetaan osana portaalia lomakkeella, jolla luottamushenkilöt voivat jättää

02.05.2012

Kj/5

sidonnaisuustietonsa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan heidän sidonnaisuutensa voidaan julkaista heidän itse päättämässään laajuudessa lukuun ottamatta vaalirahoitusta koskevia tietoja. Johtavat viranhaltijat tullaan ottamaan osaksi tätä uutta valmisteilla olevaa järjestelmää vastaavalla tavalla kuin luottamushenkilötkin. Johtavilla viranhaltijoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaupunginjohtajaa ja apulaiskaupunginjohtajia.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

§ 537

Valtuutettu Seija Muurisen toivomusponsi koskien Kalasataman keskuksen rakennustöiden aikaisen liikenteen sujuvuuden varmistamista

HEL 2011-002927 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 11.5.2011 hyväksymän toivomusponnen (Seija Muurinen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Toivomusponnen laatija

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 11.5.2011 hyväksymän toivomusponnen (Seija Muurinen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

Päättyessään 11.5.2011 Kalasataman keskuksen kilpailun voittajan valinnasta ja sopimuksesta keskuksen toteuttamisesta (Sörnäinen, Kalasatama, korttelit nro 10595 - 10598) kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

”Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Kalasataman keskuksen rakennustöiden aikana varmistetaan liikenteen mahdollisimman esteetön sujuminen ilman pitkäaikaista ajokaistojen vähentämistä siitä huolimatta, että reittiä Itäväylä-Junatie joudutaan siirtämään keskuksen eteläpuolelle.” (Seija Muurinen, äänin 45-0)

Helsingin kaupungin ja SRV Yhtiöt Oyj:n 16.8.2011 allekirjoittamassa toteutus sopimuksessa on edellytetty, että Itäväylän kiertotiellä tulee olla molempiin suuntiin nykyisen kaistamäärän mukaiset kolme kaistaa. Itä-

väylän liikenne siirtyy kiertotielle lokakuussa 2012. Kiertojärjestelyt ovat käytössä sopimuksen mukaisesti enintään kolmen vuoden ajan.

Itäväylän kiertotiejärjestelyiden rakentamiseksi joudutaan rakentamaan mm. tilapäinen silta, joka liitetään nykyiseen Kulosaaren siltaan. Tästä syystä kesällä 2012 yksi kolmesta ajokaistasta keskustasta itään päin ajettaessa joudutaan poistamaan käytöstä kahden viikon ajaksi. Kevyen liikenteen yhteydet rakennetaan ajoradan molemmille puolille.

Metrosillan rakennustöiden vuoksi Kulosaaren sillan pohjoispuolen kevyen liikenteen väylä on poissa käytöstä syksyyn 2012 saakka.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäälikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Otteet

Ote
Toivomusponnen laatija

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

§ 538

Kaupunginvaltuuston 25.4.2012 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 25.4.2012 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

1-3 Ei toimenpidettä.

4 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote kansliapäällikkö Ritva Viljaselle sekä muutoksenhakuosoituksin muille virkaa hakeneille.

Tiedoksi hallintokeskukselle.

5 Ei toimenpidettä.

6 Kaupunginhallitus päätti nimetä Mari Holopaisen uudeksi edustajakseen liikuntalautakuntaan sekä uudeksi varaedustajakseen kaupunginorkesterin johtokuntaan.

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokeskusta toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi liikuntalautakunnalle, kaupunginorkesterin johtokunnalle, hallintokeskukselle ja taloushallintopalvelulle.

7 Kaupunginhallitus päätti kehottaa eläintarhan johtokuntaa toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

02.05.2012

Kj/7

Tiedoksi eläintarhan johtokunnalle, hallintokeskukselle ja taloushallintopalvelulle.

- 8 Kaupunginhallitus päätti kehottaa ympäristölautakuntaa toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote uudelle varajäsenelle.

Tiedoksi ympäristölautakunnalle, hallintokeskukselle ja taloushallintopalvelulle.

- 9 Ei toimenpidettä.

- 16 Aloite kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 10 Tiedoksi pelastuslautakunnalle.

- 17-19 Aloitteet rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 11 Tiedoksi kiinteistölautakunnalle ja talous- ja suunnittelukeskukselle.

- 12 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle ja kaupunginmuseon johtokunnalle.

- 13 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle,

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/7

kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, pelastuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle ja ympäristökeskukselle.

14 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, rakennusvirastolle ja ympäristökeskukselle.

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

20 Aloite sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sivistys- ja henkilöstötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

15 Kaupunginhallitus päätti kehottaa taloushallintopalvelua huolehtimaan luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavien tietojen hankkimisesta.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille ja Helsingin käräjäoikeudelle.

Tiedoksi hallintokeskukselle ja taloushallintopalvelulle.

21, 22 Aloitteet sivistys- ja henkilöstötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne, että kaupunginvaltuuston 25.4.2012 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

02.05.2012

Kj/7

- 1-3 Ei toimenpidettä.
- 4 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote kansliapäällikkö Ritva Viljaselle sekä muutoksenhakuosoituksin muille virkaa hakeneille.
- Tiedoksi hallintokeskukselle.
- 5 Ei toimenpidettä.
- 6 Kaupunginhallitus päättäneen nimetä Mari Holopaisen uudeksi edustajakseen liikuntalautakuntaan sekä uudeksi varaedustajakseen kaupunginorkesterin johtokuntaan.
- Samalla kaupunginhallitus päättäneen kehottaa hallintokeskusta toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.
- Pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.
- Tiedoksi liikuntalautakunnalle, kaupunginorkesterin johtokunnalle, hallintokeskukselle ja taloushallintopalvelulle.
- 7 Kaupunginhallitus päättäneen kehottaa eläintarhan johtokuntaa toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.
- Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.
- Tiedoksi eläintarhan johtokunnalle, hallintokeskukselle ja taloushallintopalvelulle.
- 8 Kaupunginhallitus päättäneen kehottaa ympäristölautakuntaa toimittamaan taloushallintopalvelulle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote uudelle

02.05.2012

Kj/7

varajäsenelle.

Tiedoksi ympäristölautakunnalle, hallintokeskukselle ja taloushallintopalvelulle.

9 Ei toimenpidettä.

16 Aloite kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

10 Tiedoksi pelastuslautakunnalle.

17-19 Aloitteet rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

11 Tiedoksi kiinteistölautakunnalle ja talous- ja suunnittelukeskukselle.

12 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle ja kaupunginmuseon johtokunnalle.

13 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, pelastuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle ja ympäristökeskukselle.

14 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, rakennusvirastolle ja ympäristökeskukselle.

02.05.2012

Kj/7

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 20 Aloite sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sivistys- ja henkilöstötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 15 Kaupunginhallitus päättäneen kehottaa taloushallintopalvelua huolehtimaan luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavien tietojen hankkimisesta.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille ja Helsingin käräjäoikeudelle.

Tiedoksi hallintokeskukselle ja taloushallintopalvelulle.

- 21, 22 Aloitteet sivistys- ja henkilöstötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

§ 539

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä:

Khn puheenjohtaja
konsernijaosto 23.4.2012
tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat
- Helsingin Energia 24.4.2012
- Helsingin Satama 24.4.2012
- Taloushallintopalvelu

apulaiskaupunginjohtajat
- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sivistys- ja henkilöstötointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava

hallintokeskus
- hallintojohtaja
- hallinto-osaston osastopäällikkö
- kansainvälisen toiminnan päällikkö
- kaupunginlakimies
- viestintäpäällikkö

talous- ja suunnittelukeskus
- rahoitusjohtaja
- talousarviopäällikkö
- kehittämispäällikkö
- aluerakentamispäällikkö
- sisäisen tarkastuksen päällikkö
- tietotekniikkapäällikkö
- kaupunginkamreeri
- elinkeinojohtaja
- elinkeinopäällikkö
- kehityspäällikkö
- matkailupäällikkö

02.05.2012

Kj/8

- tapahtumapäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä:

Kh:n puheenjohtaja

konsernijaosto

23.4.2012

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Helsingin Energia

24.4.2012

- Helsingin Satama

24.4.2012

- Taloushallintopalvelu

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- sivistys- ja henkilöstötointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

hallintokeskus

- hallintojohtaja

- hallinto-osaston osastopäällikkö

- kansainvälisen toiminnan päällikkö

- kaupunginlakimies

- viestintäpäällikkö

talous- ja suunnittelukeskus

- rahoitusjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

Kj/8

- talousarviopäällikkö
- kehittämisspäällikkö
- aluerakentamispäällikkö
- sisäisen tarkastuksen päällikkö
- tietotekniikkapäällikkö
- kaupunginkamreeri
- elinkeinojohtaja
- elinkeinopäällikkö
- kehityspäällikkö
- matkailupäällikkö
- tapahtumapäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

§ 540
Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

§ 541

Pelastuskomentajan viran haettavaksi julistaminen

HEL 2011-006932 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti kehottaa Helsingin kaupungin pelastuslaitosta julistamaan pelastuskomentajan viran (vakanssin numero 01784401) haettavaksi kahden viikon hakuajoin Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön sekä kaupungin kielitaitosäännön mukaisin kelpoisuusvaatimuksin sekä 7619,15 euron kokonaiskuukausipalkan mukaisin palkkaeduin.

Hakuilmoitus tulee julkaista kaupungin virallisissa ilmoituslehdissä sekä kaupungin sähköisessä rekrytointijärjestelmässä (eRekry-palvelu).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Otteet

Ote
Pelastuslaitos

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee kehottaa Helsingin kaupungin pelastuslaitosta julistamaan pelastuskomentajan viran (vakanssin numero 01784401) haettavaksi kahden viikon hakuajoin Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön sekä kaupungin kielitaitosäännön mukaisin kelpoisuusvaatimuksin sekä 7619,15 euron kokonaiskuukausipalkan mukaisin palkkaeduin.

Hakuilmoitus tulee julkaista kaupungin virallisissa ilmoituslehdissä sekä kaupungin sähköisessä rekrytointijärjestelmässä (eRekry-palvelu).

Esittelijä

Helsingin kaupungin hallintosäännön 12 §:n mukaan viran haettavaksi julistamisesta päättää se viranomainen, joka ottaa viranhaltijan avoinna olevaan virkaan. Kaupunginhallitus päättää kuitenkin sellaisen viran haettavaksi julistamisesta, johon kaupunginvaltuusto ottaa viranhaltijan. Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön 12 §:n mukaan

viraston päällikön ottaa kaupunginvaltuusto lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Kaupunginvaltuusto päätti 30.11.2011 § 233 kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti myöntää pelastuskomentajalle eron Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen pelastuskomentajan virasta 1.2.2012 lukien.

*****

Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön 11 §:n mukaan viraston päällikön kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Kaupungin kielitaitosäännön 2 §:n mukaan viraston päälliköltä vaaditaan suomen kielen erinomaista ja ruotsin kielen tyydyttävää suullista ja kirjallista taitoa.

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen virastopäällikön viran (vakanssin numero 01784401) kokonaispalkka 7619,15 euroa kuukaudessa määräytyy Helsingin kaupungilla sovellettavan Hay-palkkausjärjestelmän mukaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Otteet

Ote
Pelastuslaitos

Tiedoksi

Pelastuslautakunta

Päätöshistoria

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.01.2012

HEL 2011-006932 T 01 01 01 01

Päätös

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja (Ryj) päätti vahvistaa, että kaupunginhallituksen 23.1.2012 § 68 määräämälle pelastuskomentajan avoimen viran määräaikaiselle

hoitajalle pelastusjohtajalle maksetaan pelastuskomentajan virasta (vakanssin numero 01784401) maksettava kokonaispalkka 7619,15 euroa kuukaudessa.

*****

Määräys on voimassa 1.2.2012 alkaen kunnes virka on täytetty kuitenkin enintään 29.7.2012 asti.

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus päätti 23.1.2012 § 68 määrätä pelastusjohtajan hoitamaan pelastuskomentajan avoinna olevaa virkaa 1.2.2012 alkaen kunnes virka on täytetty kuitenkin enintään 29.7.2012 asti.

Pelastuskomentajan palkka määräytyy HAY palkkausjärjestelmän mukaan. Pelastuskomentajan virasta (vakanssin numero 01784401) maksettava kokonaispalkka on 7619,15 euroa kuukaudessa. Lisäksi pelastuskomentajalla on autoetu, jonka arvo on 680 euroa. Autoedusta päättää kaupunginjohtaja.

Avoimen viran määräaikaiselle hoitajalle maksetaan pelastuskomentajan kokonaispalkka. Viran hoitamisesta ei makseta päivystyslisää.

Lisätiedot

Saarinen Erja, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 23.01.2012 § 68

HEL 2011-006932 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä pelastusjohtaja ***** hoitamaan pelastuskomentajan avoinna olevaa virkaa 1.2.2012 alkaen kunnes virka on täytetty kuitenkin enintään 29.7.2012 asti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 03.01.2012 § 9

HEL 2011-006932 T 01 01 01 01

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Kaupunginvaltuusto on myöntänyt eron pelastuskomentajalle ja virka on sen johdosta täyttämättä 1.2.2012 alkaen.

Pelastuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että pelastusjohtaja Jorma Lilja määrätään hoitamaan pelastuskomentajan avoinna olevaa virkaa oman virkansa ohella virkaehtosopimuksen mukaisin määräaikaista sijaisuutta koskevin palkkaeduin 1.2.2012 alkaen kunnes virka on täytetty.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska asia koskee valmistelua (KL 91§).

13.12.2011 Pöydälle

Esittelijä

pelastuskomentaja vs.
Kari Virtanen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

§ 542
Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Yleisten töiden lautakunta 24.4.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Yleisten töiden lautakunta 24.4.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

§ 543

Vt Eija Loukoilan toivomusponsi Kalasataman keskuksen hankkeen etenemisen seurannasta

HEL 2011-004799 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 11.5.2011 hyväksymän toivomusponnen (Eija Loukoila) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausunto Kalasataman keskuksen toteuttamiseen liittyvästä toivomusponnosta
- 2 Lausunto Eija Loukoilan toivomusponnosta Kalasataman keskuksen hankkeen etenemisen raportoinnista

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 11.5.2011 hyväksymän toivomusponnen (Eija Loukoila) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

Käsitellessään 11.5.2011 Kalasataman keskuksen kilpailun voittajan valintaa ja sopimusta keskuksen toteuttamiseksi kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kiinteistölautakunta saa säännöllisin välein hankkeen etenemisestä: 1) kustannuseurannan, 2) aikatauluseurannan, 3) lauseurannan sekä 4) Att:n rakenneseurannan". (Eija Loukoila, äänin 53-0)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että Kalasataman keskuksen rakentamista koskevassa toteutussopimuksessa rakentamiselle on määritetty välitavoitteet, joiden toteutumisesta kiinteistövirasto ja talous- ja suunnittelukeskus yhdessä seuraavat. Hankkeen suunnitelmien laatua talous- ja suunnittelukeskus valvoo hankkeen projektiryhmässä. Katusuunnitelmat ja katujen rakennussuunnitelmat hyväksyy kaupungin asianomainen taho.

Kiinteistövirasto on yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistellut tavan, jolla seurataan Kalasataman keskuksen hankkeen kustannus-, aikataulu- ja asuntotuotantotilannetta sekä laadun toteutumista.

Kiinteistövirasto ilmoittaa tulevansa antamaan lautakunnalle puolivuositilaukset, joulukuun ja kesäkuun loppuun mennessä, edellä mainituin tavoin valmistellun selvityksen Kalasataman keskuksen toteuttamisen etenemisestä, seuraavan kerran kesäkuun loppuun mennessä.

Esittelijä toteaa lisäksi, että talous- ja suunnittelukeskus raportoi kaupungin omien rakennushankkeiden etenemisestä kaupunginhallitukselle myös kaksi kertaa vuodessa. Raporttiin sisällytetään tällöin merkittävimpiä kaupungin käyttöön tulevia ulkopuolisten toteuttajien hankkeita, kuten tässä Kalasataman keskuksen kaupungille toteutettavat osat.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausunto Kalasataman keskuksen toteuttamiseen liittyvästä toivomuspöytäkirjasta
- 2 Lausunto Eija Loukoilan toivomuspöytäkirjasta Kalasataman keskuksen hankkeen etenemisen raportoinnista

Otteet

Ote
Pöytäkirjan ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto
Kiinteistövirasto
Talous- ja suunnittelukeskus

Päätöshistoria

Virastopäällikkö 23.11.2011

HEL 2011-004799 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginsihteeri on ilmoittanut, että lausunnon antaa kiinteistövirasto kiinteistölautakunnan sijasta.

Kiinteistövirasto toteaa Eija Loukoilan kaupunginvaltuuston päätöksen yhteydessä tekemästä toivomusponnosta, että se tulee antamaan kiinteistölautakunnalle puolivuositain selvityksen Kalasataman keskuksen toteuttamisen etenemisestä sisältäen kustannus-, aikataulu-, laatu- ja asuntotuotantoseurantaa.

Lisätiedot

Lehtiö Pasi, kiinteistölakimies, puhelin: 310 36448
pasi.lehtio(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 7.11.2011

HEL 2011-004799 T 10 00 00

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kiinteistövirasto on talous- ja suunnittelukeskuksen avustuksella valmistellut seurantatapaa, jolla seurataan Kalasataman keskuksen hankkeen kustannus-, aikataulu- ja asuntotuotantotilannetta sekä laadun toteutumista. Kiinteistövirasto antanee kiinteistölautakunnalle ensimmäisen raporttinsa vuoden 2011 lopulla.

Toteutussopimuksessa Kalasataman keskuksen rakentamiselle on määritetty välitavoitteet, joiden toteutumista talous- ja suunnittelukeskus seuraa yhteistyössä kiinteistöviraston kanssa. Hankkeen suunnitelmien laatua talous- ja suunnittelukeskus valvoo hankkeen projektiryhmässä. Katusuunnitelmat ja katujen rakennussuunnitelmat hyväksyy kaupungin asianomainen taho.

Talous- ja suunnittelukeskus raportoi kaupungin omien rakennushankkeiden etenemisestä kaupunginhallitukselle kaksi kertaa vuodessa. Raportissa on mukana myös merkittävimpiä kaupungin

käyttöön tulevien ulkopuolisten toteuttajien hankkeita kuten Kalasataman keskus.

Lisätiedot

Turunen Anu, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

§ 544

Kiinteistöviraston osastopäällikön, kiinteistöjen kehittämispäällikön viran täyttäminen

HEL 2011-008534 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti valita arkkitehti ***** kiinteistöviraston kiinteistöjen kehittämissyksikön kiinteistöjen kehittämispäällikön virkaan (vakanssi nro 058003) 5 800,00 euron kokonaiskuukausipalkan mukaisin palkkaeduin.

Koska ***** ei ole kaupungin palveluksessa, päätti kaupunginhallitus samalla esittää, että hänen tulee esittää hyväksytty selvitys terveydentilastaan 30 päivän kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksi saannista lukien. Jos hyväksyttävää selvitystä ei esitetä määräajassa, virkasuhde raukeaa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Yhteenvedo hakijoiden hakemuksista

Otteet

Ote
Hakijat

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen valita arkkitehti ***** kiinteistöviraston kiinteistöjen kehittämissyksikön kiinteistöjen kehittämispäällikön virkaan (vakanssi nro 058003) 5 800,00 euron kokonaiskuukausipalkan mukaisin palkkaeduin.

Koska ***** ei ole kaupungin palveluksessa, päättäneen kaupunginhallitus samalla esittää, että hänen tulee esittää hyväksytty selvitys terveydentilastaan 30 päivän kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksi saannista lukien. Jos hyväksyttävää selvitystä ei esitetä määräajassa, virkasuhde raukeaa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus on 14.2.2011 todennut, että kiinteistöjen kehittämispäällikkö ***** virkasuhde (vakanssi nro 058003) päättyy 31.7.2011 hänen siirtyessään eläkkeelle 1.8.2011 lukien.

Kiinteistöjen kehittämispäällikön virka on ollut julkisesti haettavana kaupungin virallisissa ilmoituslehdissä ja kaupungin sähköisillä ilmoitussivuilla ajalla 27.11. - 16.12.2011. Kiinteistötoimen johtosäännön 14 §:n mukaan viran kelpoisuusehtona on ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä, minkä lisäksi kiinteistöjen kehittämispäällikön kelpoisuusehtona on kokemus vaativista kehittämishankkeista. Helsingin kaupungin kielitaitosäännön 2 §:n mukaan osastopäällikön kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Virkaa täytettäessä tulee erityisten kelpoisuusehtojen lisäksi ottaa huomioon perustuslain 125 §:ssä säädetyt yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin eli taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto.

Kiinteistöjen kehittämispäällikön viran kokonaispalkka 5800,00 euroa kuukaudessa määräytyy Helsingin kaupungilla sovellettavan Hay palkkausjärjestelmän mukaan.

Kiinteistötoimen johtosäännön 15 §:n mukaan osastopäällikön ottaa kaupunginhallitus kiinteistölautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Hakijoiden ansioista laadittu yhteenvedo on liitteenä. Yhteenvedon tiedot perustuvat hakijan hakemuksessaan antamiin tietoihin. Varsinaiset hakemukset ovat nähtävissä kaupunginhallituksen kokouksessa ja sitä ennen kiinteistöviraston hallinto-osaston henkilöstöyksikössä.

Määräajassa hakemuksen jätti 22 hakijaa. Hakemusten perusteella ensimmäiseen haastatteluun kutsuttiin seitsemän hakijaa. Haastattelussa tarkennettiin hakemusasiakirjoissa esitettyjä tietoja.

Ensimmäisen haastattelun ja hakemusten pohjalta Psycon Oy:n henkilöarviointiin ja toiseen haastatteluun kutsuttiin kolme hakijaa
*****

***** on valmistunut arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta. Hän on toiminut Helsingin seurakuntayhtymässä arkkitehtina, vt. kiinteistökehityspäällikkönä, vs. kiinteistöjohtajana ja vs. ylläpitöpäällikkönä vuodesta 2010 alkaen. Lisäksi hän on toiminut Vahanen Oy:ssä kiinteistökehityshankkeiden pääsuunnittelijana ja

projektipäällikkönä 2007 - 2010, Forssan kaupungin kaupunginarkkitehtina ja maankäytön suunnitteluosaston päällikkönä 2004 - 2007, Kirkkonummen kunnan teknisenä johtajana ja yhdyskuntatekniikan toimialajohtajana 2002 - 2004, Kauniaisten kaupungin ympäristöpäällikkönä, maankäyttö- ja ympäristöyksikön päällikkönä sekä vt. kaupungininsinöörinä 1999 - 2002, Helsingin kaupungin opetusviraston tilahallinto- ja palvelukeskuksen kunnossapitopäällikkönä 1996 - 1999 ja kaupunginmuseon kulttuuriympäristöyksikön tutkimuspäällikkönä ja rakennustutkijana 1993 - 1999.

***** on valmistunut Oulun yliopistosta arkkitehdiksi. Hän on toiminut Espoon kaupungin tilakeskuksessa vs. kaupunginarkkitehtina ja talonsuunnitteluosaston johtajana vuodesta 2011 alkaen, apulaiskaupunginarkkitehtina ja arkkitehtuuriosaston esimiehenä vuodesta 2010 alkaen sekä rakennuttaja-arkkitehtina 2001 - 2010. Lisäksi hän on toiminut Arkkitehtiryhmä A6 Oy:ssä projektiarkkitehtina 2000 - 2001 ja Arkkitehtitoimisto Kirsti Sivèn Ky:ssä projektiarkkitehtina 1999 - 2000.

***** on valmistunut arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta. Hän on toiminut Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskuksessa hankesuunnittelupäällikkönä vuodesta 2010 alkaen. Lisäksi hän on toiminut Teknillisessä korkeakoulussa tutkijana 2004 - 2006, Vuorelma Arkkitehdit Oy:ssä taiteellisena johtajana ja toimistopäällikkönä 2005 - 2009, Arkkitehtitoimisto SRMT:n palveluksessa arkkitehtina ja pääsuunnittelijana 1991 - 2009, Arkkitehtitoimisto Ristomatti Ratia Oy:ssä toimitusjohtajana 1989 - 1991, A-Konsultit Arkkitehtitoimistossa suunnittelevana arkkitehtina 1983 - 1989 sekä Sato Arkkitehdit Oy:ssä arkkitehti yo:na 1981 - 1983.

Hakemusten, haastattelujen ja henkilöarvioinnin perusteella kaikilla kolmella hakijalla on hyvät valmiudet kiinteistöjen kehittämispäällikön virkaan.

***** on erittäin hyvä ja monipuolinen kiinteistötoimialan tuntemus ja kokemus vaativista kiinteistöjen kehittämishankkeista sekä hallinto- ja johtamistehtävistä. Hänellä on myös erittäin hyvä kiinteistöjen kehittämistoiminnan asiantuntemus ja kokemus rakennuttamishankkeiden johtamisesta sekä yhteistyöverkostojen tuntemusta.

***** on erittäin laaja-alainen ja vahva kokemus rakennuttamisen ja hankesuunnittelun ohjauksesta sekä kokemusta vaativista kiinteistöjen kehittämishankkeista ja rakennuttamishankkeiden johtamisesta.

Hänellä on myös viran edellyttämä hyvä kokemus hallinto- ja johtamistehtävistä.

***** on erittäin vahva kokemus rakennuttamisesta ja hankesuunnittelusta sekä kokemusta vaativien kiinteistöjen kehittämishankkeiden ja rakennuttamishankkeiden johtamisesta. Myös hänellä on viran edellyttämää kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä.

Esittelijän mielestä monipuolisen kiinteistötoimen toimialalla hankitun kokemuksen ja asiantuntemuksen perusteella ***** on parhaat edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen.

Hakemusasiakirjoissa, haastatteluissa ja henkilöarvioinnissa esille tulleen osaamisen perusteella hän pystyy vastaamaan erittäin hyvin kiinteistöjen kehittämistoiminnan tulevaisuuden haasteisiin. Edellä esitetyn perusteella hänet tulisi valita kiinteistöjen kehittämispäällikön virkaan.

Jos virkaan otetaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä selvitystä terveydentilasta ole käytettävissä virkaan otettaessa, on samalla päätettävä, että ottaminen on ehdollinen, kunnes henkilön terveydentilasta saadun selvityksen perusteella virkaan ottaminen on vahvistettu. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Yhteenvedo hakijoiden hakemuksista

Otteet

Ote
Hakijat

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 19.04.2012 § 220

HEL 2011-008534 T 01 01 01 01

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kiinteistölautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että arkkitehti Minna Aarnio valittaisiin kiinteistöviraston kiinteistöjen kehittämissyksikön kiinteistöjen kehittämisspäällikön virkaan (vakanssi nro 058003) 5 800,00 euron kokonaiskuukausipalkan mukaisin palkkaeduin.

Koska Minna Aarnio ei ole kaupungin palveluksessa, päätti kiinteistölautakunta samalla esittää, että hänen tulee esittää hyväksytty selvitys terveydentilastaan 30 päivän kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksi saannista lukien. Jos hyväksyttävää selvitystä ei esitetä määräajassa, virkasuhde raukeaa.

Käsittely

19.04.2012 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Teuvo Sarin (hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 kohta)

04.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Päivi Mäkeläinen, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 36429
paivi.makelainen(a)hel.fi

§ 545
Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikoilla 16 ja 17 tekemiä päätöksiä:

asuntolautakunta	26.4.2012
kaupunkisuunnittelulautakunta	24.4.2012
kiinteistölautakunta	19.4.2012
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	16.4., 23.4., 24.4. ja 27.4.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Miliza Ryöti, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 25407
miliza.ryoti(a)hel.fi
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikoilla 16 ja 17 tekemiä päätöksiä:

asuntolautakunta	26.4.2012
kaupunkisuunnittelulautakunta	24.4.2012
kiinteistölautakunta	19.4.2012
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	16.4., 23.4., 24.4. ja 27.4.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja

02.05.2012

Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028

timo.harmala(a)hel.fi

Miliza Ryöti, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 25407

miliza.ryoti(a)hel.fi

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024

tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 546

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Sosiaalilautakunta	24.4.2012
Terveyslautakunta	24.4.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi
Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Sosiaalilautakunta	24.4.2012
Terveyslautakunta	24.4.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi
Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

§ 547

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
henkilöstökassatoimikunta
kaupunginmuseon johtokunta 24.4.2012
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta 24.4.2012
nuorisolautakunta 26.4.2012
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämisspalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
henkilöstökeskus
- henkilöstöjohtaja
- osastopäällikkö (henkilöstöpolitiikka)
- osastopäällikkö (henkilöstövoimavara)
- osastopäällikkö (maahanmuutto)
museujohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- johtava rehtori
- apulaisrehtori
- aluerehtori
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja

Henkilöstön kehittämisspalvelut
- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 17 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
henkilöstökassatoimikunta
kaupunginmuseon johtokunta 24.4.2012
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta 24.4.2012
nuorisolautakunta 26.4.2012
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämisspalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
henkilöstökeskus
- henkilöstöjohtaja
- osastopäällikkö (henkilöstöpolitiikka)
- osastopäällikkö (henkilöstövoimavara)
- osastopäällikkö (maahanmuutto)
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- johtava rehtori
- apulaisrehtori

02.05.2012

Sj/1

- aluerehtori
- taidemuseon johtaja
- tietokeskus:
  - johtaja
  - tutkimuspäällikkö
  - tietohuoltopäällikkö
  - kehittämispäällikkö
- työterveysjohtaja
- Henkilöstön kehittämisspalvelut
- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

02.05.2012

Kaupunginhallitus

Risto Rautava
puheenjohtaja

Maria Nyfors
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Laura Rissanen

Arto Bryggare

Elina Moisio

Tarja Kantola

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 10.05.2012 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Maria Nyfors
hallintosihteeri

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.05.2012

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 473, 475 - 533, 535 - 537, 539 - 543 ja 545 - 547 §:t

Päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 474 ja 538 §:t

Päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

3

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 534 ja 544 §:t

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määrääjän viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

02.05.2012

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.